

ความเป็นหญิงจีนในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนยุคหลังเหมา

นางสาว อัสมา มหาพสุธานนท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาวรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHINESE WOMANHOOD IN POST-MAO WOMEN'S NOVELS

MISS USAMA MAHAPASUTHANON

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Literature and Comparative Literature
Faculty of Arts

Chulalongkorn University
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความเป็นหญิงเงินในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนยุคหลังเหมา

โดย

นางสาว อัสมา มหาพสุธานนท์

สาขาวิชา

วรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพิน มโนมัยวิบูลย์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

ประพิน มโนมัยวิบูลย์

คณบดีคณะอักษรศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพิน อัสววิรุฬหาร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อนงค์นาฏ เถลิงวิทย์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาฏ เถลิงวิทย์)

ตรีศิลป์ บุญขจร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร)

ประพิน มโนมัยวิบูลย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพิน มโนมัยวิบูลย์)

อัสมา มหาพสุธานนท์

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัสมา ประกาศุฒิสาร)

สุรีย์ ชุณหะวัณ

กรรมการ

(ดร.สุรีย์ ชุณหะวัณ)

มาลินี ดิลกวนิช

กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. มาลินี ดิลกวนิช)

อัชมา มหาพสุธานนท์ : ความเป็นหญิงจีนในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนยุคหลัง
เหมา. CHINESE WOMANHOOD IN POST-MAO WOMEN'S NOVELS อ. ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก:ผศ.ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร,อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม:รศ.ดร.ประทีป
มโนมัยวิบูลย์³¹⁸ หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความหมายของความเป็นหญิงอัน
หลากหลายของสตรีจีนในช่วงหลังเหมาของจีนโดยเฉพาะ ตั้งแต่ค.ศ.1985 จนถึงต้นศตวรรษ
ที่ 21 ที่ปรากฏในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนและเพื่อศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม
และวัฒนธรรมจีนที่สัมพันธ์กับความหมายของความเป็นหญิงที่ปรากฏในนวนิยายดังกล่าว
โดยศึกษาในมุมมองของปัญญาชนหญิงจีนในเมือง จากการศึกษาพบว่าภาพความเป็นหญิง
โดยเฉพาะแนวคิดเกี่ยวกับความรัก เพศวิถีและความเป็นปัจเจกของผู้หญิงจีนในช่วงนี้ได้
พัฒนาจากการตั้งคำถามและการโต้กลับแนวคิดของลัทธิขงจื้อและอุดมการณ์ของพรรค
คอมมิวนิสต์จีนในเรื่องการเก็บกลิ่นความรู้สึก การแต่งงานที่ไร้รัก การรักษาพรหมจรรย์ การ
ปิดกั้นทางเพศวิถี และการทบทวนการทำเพื่อส่วนรวม ไปสู่ความรัก เพศวิถีและความเป็น
ปัจเจกที่เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกาภิวัตน์ ทุนนิยม และบริโภคนิยม รวมทั้งเป็น
การนิยามความหมายใหม่ของความเป็นหญิงจีน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชา...วรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ
ปีการศึกษา...2553

ลายมือชื่อนิสิต *อิชมา มหาพสุธานนท์*
ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก *อ.ตรีศิลป์ บุญขจร*
ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม *อ.ประทีป มโนมัยวิบูลย์*

4980917622: MAJOR LITERATURE AND COMPARATIVE LITERATURE

KEYWORDS : CHINESE WOMEN / CHINESE WOMANHOOD/ POST-MAO CHINESE WOMEN/ POST-MAO CHINESE WOMEN WRITERS

USAMA MAHAPASUTHANON: CHINESE WOMANHOOD IN POST-MAO WOMEN'S NOVELS. ADVISOR: ASST.PROF. TRISILPA BOONKACHORN, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC.PROF. PRAPIN MANOMAIVIBOOL, Ph.D., 318 pp.

This dissertation aims at analyzing the various meanings of Chinese womanhood in Post-Mao's women's novels, particularly from 1985 to the early years of the 21st century, and looking into the relationship between the Chinese historical, social and cultural context with the meanings of womanhood from the urban female intellectuals' point of views. The study reveals that the representation of womanhood, particularly in terms of love, sexuality and individuality of Chinese women in this time has developed from the conflicts with Confucius' ideologies and Mao's, namely - the emotional restraint, loveless marriages, values on chastity, ban on sexuality and collectivism - into the new definition of womanhood with love, sexuality and individuality which results from the interaction with globalization, capitalism and consumerism.

Field of Study : Literature and Comparative Literature

Academic Year : 2010

Student's Signature *Usama Mahapasuthanon*

Advisor's Signature *Trisilpa Boonkachorn*

Co-advisor's Signature *Prapin Manomaiwibool*

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำสั่งสอน รวมทั้งเสนอแนะและให้ข้อคิดเห็นอันประมาณค่ามิได้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่เกิดขึ้นเลยหากไม่มีรองศาสตราจารย์ ดร.ประพิณ มโนมัยวิบูลย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัลยา สีนทียากรซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางภาษาจีนให้แก่ผู้วิจัยท่านแรก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้กรุณาดูแล และให้ความรู้แก่ผู้วิจัยเสมอมา นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาฏ เกิงวิทย์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา ประภาศวุฒิสารผู้กรุณาให้ความรู้และข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์อย่างมากต่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ ชุมหรั่งเดช และรองศาสตราจารย์ ดร.มาลินี ดิลกวนิช ผู้กรุณาให้ความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์

ในอีกด้านหนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณภราวดา ดร.บัญญัติ แสงหิรัญ อธิการบดี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ผู้ให้ความกรุณาสนับสนุนการศึกษาต่อของผู้วิจัยอย่างดียิ่ง และ อาจารย์ ดร.สมพิศ ป. สัตยารักษ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ผู้เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมุ่งหน้าต่อไป รองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยืนนง ผู้กรุณาดูแล ชี้แนะ และช่วยเหลือผู้วิจัยเมื่อมีข้อข้องใจทุกครั้งไป และขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งหมดของผู้วิจัย และขอบคุณอีกหลายท่านที่ไม่อาจเอ่ยนามได้หมดซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ

และที่จะขาดเสียมิได้เลย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อชัช มหาพสุธานนท์ คุณแม่ราณี มหาพสุธานนท์ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ศึกษาภาษาจีน และเป็นครูภาษาจีนชั่วชีวิตของผู้วิจัย พี่ชายทั้งสอง คุณภัสกร มหาพสุธานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ตุลา มหาพสุธานนท์ และน้องชายคุณธาดา มหาพสุธานนท์ ที่เอาใจช่วยอยู่ห่างๆ และอาจารย์ประจำ ศรีแสงทรัพย์ เพื่อนร่วมทางที่คอยเป็นเพื่อนตลอดระยะเวลาของการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งนางสาวเพ็ญจันทร์ ภัทรเมธิกิจ ผู้ช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง.....	10
1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	19
1.4 สมมติฐานในการวิจัย.....	20
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	20
1.6 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	25
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	26
บทที่ 2 ความเป็นหญิงในสังคมจีนจากอดีตจนถึงยุคเหมา.....	27
2.1 ความเป็นหญิงจีนในยุคโบราณ.....	29
2.1.1 ความคิดเกี่ยวกับเพศหญิงในงานเขียนยุคโบราณ.....	30
2.1.2 บทบาทและขอบเขตของผู้หญิงในยุคโบราณ.....	31
2.1.3 หน้าที่ของผู้หญิงจีนในยุคโบราณ.....	34
2.1.3.1 หน้าที่ของลูกสาว.....	34
2.1.3.2 หน้าที่ของภรรยา.....	35
2.1.3.3 หน้าที่ของแม่.....	38
2.1.4 คุณสมบัติของผู้หญิงจีนโบราณ.....	39
2.2 ความเป็นหญิงจีนในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงปีค.ศ. 1949.....	43
2.2.1 สภาพทางประวัติศาสตร์และการเมือง.....	43
2.2.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านเขียนของผู้หญิง.....	47
2.2.3 แนวคิดที่มีอิทธิพลในช่วงนี้.....	49
2.2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงจีน.....	51
2.2.5 ความเป็นหญิงในนวนิยายของนักเขียนหญิง.....	61
2.2.5.1 หญิงผู้ตื่นรู้.....	63
2.2.5.2 หญิงผู้แสวงหา.....	64
2.2.5.3 หญิงนักสู้.....	70
2.2.6 บทบาทและขอบเขตของผู้หญิงในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึง ค.ศ.1949.....	72

2.2.7	หน้าที่และคุณธรรมของผู้หญิงในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึง ค.ศ.1949.....	74
2.3	ความเป็นหญิงจีนในยุคเหมา (ค.ศ.1949-1976).....	79
2.3.1	แนวคิดเกี่ยวกับหญิงในยุคเหมา.....	82
2.3.2	บทบาทของผู้หญิงในยุคเหมา.....	85
2.3.3	หน้าที่และคุณธรรมของผู้หญิงในยุคเหมา.....	86
บทที่ 3	ยุคดอกไม้เหล็กผลิบาน.....	89
3.1	บริบททางประวัติศาสตร์.....	96
3.1.1	การสานต่อจิตวิญญาณของการเคลื่อนไหว 4 พฤษภาคม.....	96
3.1.1.1	การเสื่อมศรัทธาในความเชื่อก่อนหน้า.....	96
3.1.1.2	เสรีภาพในการแสดงออกที่มีมากขึ้น.....	99
3.1.1.3	อิทธิพลทางความคิดจากโลกตะวันตก.....	100
3.1.1.4	สภาพหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศ.....	101
3.1.2	ภาวะความเป็นหญิงที่ถูกกดทับในยุคเหมา.....	104
3.1.3	ประเด็นต้องห้ามในยุคโบราณและในยุคเหมา.....	106
3.1.3.1	การปิดกั้นความรู้สึกส่วนตัว.....	107
3.1.3.2	การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว.....	109
3.1.3.3	การปิดกั้นทางเพศวิถี.....	111
3.1.3.4	การปิดกั้นความเป็นตัวตนของหญิง.....	113
3.2	การแสวงหาความรัก.....	115
3.2.1	ความหมายของความรักโรแมนติก.....	118
3.2.2	ความรักของผู้หญิง.....	119
3.2.2.1	กุลสตรีปะทะหญิงแพศยา.....	120
3.2.2.2	ความรักแบบกุลสตรีและแบบหญิงแพศยา.....	129
3.2.3	ความรักโรแมนติก.....	138
3.2.3.1	ปฐมบทของความรักโรแมนติก.....	139
3.2.3.2	เส้นทางแห่งความรักโรแมนติก.....	142
3.2.3.3	บทสรุปของความรักโรแมนติก.....	145
3.3	เพศวิถีของผู้หญิงจีน.....	154
3.3.1	การปิดกั้นทางเพศวิถี.....	157
3.3.1.1	ความเป็นธรรมชาติ.....	158
3.3.1.2	เธอผู้บริสุทธิ์.....	160
3.3.1.3	ความสัมพันธ์ทางเพศวิถีของเธอและเขา.....	162
3.3.2	การตื่นรู้ทางเพศ.....	168

3.3.2.1	ความเขลาและอยากรู้ อยากเห็นทางเพศวิถี.....	170
3.3.2.2	ความเหลื่อมล้ำระหว่างความเชื่อและการปฏิบัติเรื่องพรหมจรรย์....	174
3.3.2.3	มุมมองใหม่ทางเพศวิถีของผู้หญิงจีน.....	180
3.4	ความเป็นปัจเจก.....	186
3.4.1	ตัวหมีผู้ติดกับตัวเอง.....	189
3.4.2	หนีนี้นิวผู้แปลกแยก.....	205
3.4.3	ในความเป็นตัวตนของตัวหมีและหนีนี้นิว.....	221
3.4.3.1	การแหวกจารีตประเพณีของความเป็นหญิง.....	221
3.4.3.2	การมุ่งเน้นแต่ความเป็นตัวเอง.....	223
3.4.3.3	การเน้นย้ำลักษณะความเป็นหญิง.....	224
3.4.3.4	การมีจิตสำนึกทางการเมือง.....	227
บทที่ 4	ยุคดอกไม้อุไรตามลม.....	232
4.1	บริบททางประวัติศาสตร์ของจีนในช่วงทศวรรษที่ 1990.....	233
4.1.1	ปัจจัยทางเศรษฐกิจ.....	234
4.1.2	ความคึกคักของงานเขียนสตรีในท้องตลาดช่วงทศวรรษที่ 1990.....	237
4.2	ความรักในยุคโลกาภิวัตน์.....	238
4.2.1	ความใคร่ในนครา.....	238
4.2.2	รักนี้เพื่อใคร.....	251
4.3	ร่างกายในความหมายของผู้หญิง.....	265
4.3.1	เยื่อพรหมจรรย์นั้นสำคัญไฉน.....	266
4.3.2	ร่างกาย แหล่งแห่งความปรารถนา.....	269
4.3.3	ร่างกาย เครื่องมือของผู้หญิง.....	274
4.4	เธอผู้ปรารถนา.....	278
4.5	เรื่องเล่าแห่งปัจเจก: เงาต่างๆของอุดมการณ์ขงจื้อ.....	289
4.5.1	เซียงไต้เบ๊ – สาวจีนในเมืองลูกครึ่ง.....	291
4.5.2	ลูกกวาด – น้ำตาลเคลือบประสบการณ์ที่เจ็บปวด.....	297
4.5.3	สตรีล้างใจ – การลืมหืมเพื่ออนาคตข้างหน้า.....	298
4.5.4	น้ำคูปี้ไฟ – ปัจเจกและส่วนรวม/ผู้หญิงและปัจเจก.....	299
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	301
	รายการอ้างอิง.....	310
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	318

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จีนเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ทางวรรณกรรมยาวนานที่สุดประเทศหนึ่งของโลกและมั่งคั่งด้วยผลงานวรรณกรรมหลากหลายรูปแบบ เป็นที่รู้จักและได้รับการยกย่องกันทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ มีคุณค่าข้ามพรมแดนแห่งเวลาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ชาวจีนให้คุณค่าวรรณกรรมว่าเป็นรากฐานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม และการเมืองมาตั้งแต่อดีตแล้ว เห็นได้จากเหตุการณ์เฝ้าหนังสือของจักรพรรดิจีนที่ไม่ต้องการให้มีสายธารแห่งปัญญาชนที่อาจลุกขึ้นมาก่อการปกครองของตน จากระบบการสอบไล่เพื่อเข้ารับราชการ ช่วยปกครองบ้านเมืองในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และจากการสืบทอดคำสอนในวรรณกรรมยุคแรกเริ่มซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของแนวคิดปรัชญาต่างๆของจีนมาตลอดหลายพันปี จนแม้แต่ในต้นศตวรรษที่20 ที่จีนร่นวายทั้งภายในและภายนอก เปลี่ยนแปลงการปกครอง ต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันภายใน และถูกรุกรานจากประเทศจักรวรรดินิยมทั้งหลาย วรรณกรรมก็ยังมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง คือเป็นเครื่องมือที่ทุกฝ่าย – รัฐบาล ปัญญาชน นักปฏิรูป นักปฏิวัติ – ใช้เพื่อยืนยันความชอบธรรมในการปกครอง เพื่อตอกย้ำว่าทฤษฎีในการปกครอง เพื่อชี้แนะทางความคิด เช่น ปลุกเร้ากระแสความเป็นประชาธิปไตย กระแสต่อต้านจักรวรรดินิยม ศักดินา และผลักดันแนวคิดแบบมนุษยนิยมในหมู่คนรุ่นใหม่และปัญญาชนสมัยนั้น เป็นต้น เมื่อถึงช่วงที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนต่อสู้เพื่ออำนาจทางการเมืองและแม้เมื่อยึดครองจีนได้แล้วนั้น วรรณกรรมก็ยังคงถูกกำหนดบทบาทให้เป็นสื่อสำคัญที่จะโน้มน้าว ปลุกเร้าและตอกย้ำจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้อง เป็นเครื่องมือทางการเมือง เพื่อชี้นำและปลุกกระดมมวลชนในการต่อสู้ทางชนชั้น สร้างสรรค์สังคมนิยมจีน

อย่างไรก็ดี ตลอดระยะเวลาทางประวัติศาสตร์อันยาวนานของจีน ผู้หญิงจีนแทบไม่ได้มีสิทธิในการสร้างสรรค์วรรณกรรมเลย (刘, 2007; 寿, 2007; 张, 2007) เพราะผู้หญิงจีนไม่มีความรู้ดีพอ และไม่มีโอกาส สาเหตุแรกๆที่ผู้หญิงจีนไม่มีความรู้ดีพอเพราะ ภาษาเขียนของจีนเป็นภาษาจีนโบราณ แตกต่างจากภาษาพูดมาก ยิ่งไปกว่านั้น การเขียนของจีนในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นโคลงกวี ร้อยแก้ว หรือร้อยกรองล้วนมีกฎเกณฑ์ ข้อกำหนดในวิธีเขียน เนื้อหาที่จะเขียนได้ จนแม้กระทั่งวิธีการของการเลือกถ้อยคำ สำนวนต่างๆ บทความที่จัดว่าดีและได้รับการยอมรับนั้นมักต้องมีการอ้างอิงโวหารของปราชญ์โบราณ และเขียนตามวิธีที่กำหนดตายตัว ดังนั้น จะเขียนอ่านได้ ต้องใช้เวลานานในการฝึกฝน แต่โดยทั่วไปแล้ว ตามจารีตประเพณี ผู้หญิงจีนแทบไม่มีโอกาสและไม่มีความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาเพื่อให้เชี่ยวชาญภาษาเขียนจีนแต่อย่างใด เพราะนี่ไม่ใช่บทบาทหรือคุณสมบัติที่กุลสตรีจีนโบราณพึงมี ในทางกลับกัน คุณสมบัติหนึ่งของผู้หญิงจีนคือ การไม่มีความรู้จึงถือเป็นคุณธรรม (无才便是德。) หน้าที่และบทบาทของผู้หญิงจีนคือ การเชื่อฟังพ่อแม่ เป็นภรรยาที่ดูแลบ้าน และแม่ที่เลี้ยงดูลูกให้ประสบความสำเร็จเท่านั้น ทั้งหมดนี้เป็นหน้าที่และบทบาทที่ถูกจำกัดให้

อยู่แต่ในบ้านและครอบครัว จึงไม่มีความจำเป็นต้องฝึกเรียนเขียนอ่านจนเชี่ยวชาญ เพื่อส่งสรรค์สมาคม หรือรับราชการแต่อย่างใด จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้หญิงจีนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้ เรื่องนี้มีข้อยกเว้นอยู่บ้างกับผู้หญิงที่เติบโตมาในครอบครัวปัญญาชน แต่ไม่ใช่ครอบครัวปัญญาชนทั้งหมดที่จะฝึกให้ลูกสาวของตนอ่านออกเขียนได้จนเชี่ยวชาญ แต่มีเพียงปัญญาชนบางส่วนเท่านั้นที่ส่งเสริมให้ลูกสาวมีการศึกษาดังกล่าว นักเขียนสตรีจีนที่มีชื่อเสียงในยุคโบราณซึ่งมีอยู่บ้างไม่มากนัก เช่น ปานเจ้า (班昭) หลี่ชิงเจ้า (李清照) ต่างก็เป็นผู้หญิงที่เติบโตมาในครอบครัวเช่นนี้ทั้งสิ้น (Wang, 2003)

ถึงกระนั้น เมื่อผู้หญิงที่มีความรู้ดีพอจับปากกาขึ้นมาเขียนบ้างนั้น ผู้หญิงก็ยังไม่มีโอกาสที่จะได้เสนอความรู้ลึกลับนึกคิด หรือความเห็นที่แท้จริงของตนในฐานะผู้หญิง เช่น ไม่เคยมีงานเขียนของนักเขียนสตรีโบราณคนใดที่จะตั้งคำถามกับการขาดสิทธิในการศึกษาของผู้หญิง การต้องรักษาพรหมจรรย์อยู่แต่เพียงฝ่ายเดียว หรือการที่ผู้หญิงต้องรอขายเป็นฝ่ายรุก เป็นต้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ชายเป็นผู้มีและควบคุมสิทธิในการสร้าง ยอมรับและเผยแพร่วรรณกรรม อันที่จริงแล้ว อาจมีผลงานของนักเขียนสตรีที่ไม่ได้เขียนตามขนบการเขียน และอาจมีเนื้อหาท้าทายวาทกรรมของความเป็นหญิงในกรอบปิตาธิปไตยอยู่บ้างก็ได้ แต่ผลงานเหล่านี้จะไม่ถูกอ้างถึงในบันทึกประวัติศาสตร์ หรือไม่ได้รับการสนใจให้สืบทอดต่อเนื่องกันมาให้ศึกษาวิจัย

เนื้อหาที่นักเขียนสตรีในยุคโบราณเขียนและได้รับการบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์วรรณกรรมกลับเป็นสิ่งช่วยตอกย้ำสถานะภาพของผู้หญิงในวาทกรรมปิตาธิปไตยตามแนวคิดของลัทธิขงจื๊อ ยืนยันคุณสมบัติที่ผู้หญิงพึงมี พึงเป็นตามแนวคิดลัทธิขงจื๊อเช่น *นุหวิเจี้ย ** ตำราสอนหญิง (女诫) ของปานเจ้า นักเขียนสตรีในยุคอันยืนยันบทบาทของผู้หญิงในฐานะลูกสาวที่เชื่อฟัง ภรรยาที่ดูแลครอบครัวช่วยเหลือสามี และมารดาที่เอาใจใส่ลูกๆ นอกจากนี้แล้วงานเขียนของนักเขียนสตรีก็มักจะยืนยันตัวตนของผู้หญิงตามที่ปรัชญาแนวคิดโบราณของจีนกำหนดไว้ กล่าวคือเปี่ยมด้วยอารมณ์มากกว่าเหตุผล แสดงความอ่อนแอ ทุกข์โศก กัดกัดลุ่มมรอคอยสามี และได้แต่ระบายความหวาดหวั่น ทุกข์เศร้าเมื่อยามบ้านเมืองมีปัญหา และเนื่องจากมีข้อกำหนดกฎเกณฑ์ในการเขียน บทประพันธ์รูปแบบต่างๆ ของจีนอยู่ค่อนข้างตายตัว ดังนั้น กลวิธี ถ้อยคำสำนวน หรือภาพพจน์ที่ใช้ในงานเขียนของนักเขียนหญิงนั้นก็แทบไม่มีอะไรแตกต่างจากผลงานของนักเขียนชาย อาจมีข้อแตกต่างอยู่บ้างตรงที่งานเขียนของผู้หญิงจะเปี่ยมล้นฟูมฟายด้วยอารมณ์มากกว่าเท่านั้น

ดังนั้น ในประวัติวรรณกรรมที่ยาวนานของจีนนั้น แทบไม่มีเสียงที่แท้จริงของผู้หญิงบันทึกอยู่เลย ภาพความเป็นหญิงที่สะท้อนอยู่ในวรรณกรรมต่างๆ ทั้งของนักเขียนชายและนักเขียนสตรี จะเป็นภาพที่อยู่ในกรอบเดียวกัน เน้นย้ำสถานะภาพที่เป็นรองจากชาย บทบาทและหน้าที่ที่ถูกจำกัดให้อยู่ในขอบเขตภายในครัวเรือน และคุณธรรมของความเชื่อฟัง ความกตัญญู การรักษาพรหมจรรย์ นอกจากภาพของผู้หญิงในอุดมคติแล้ว งานเขียนของชายก็ยังเสนอภาพผู้หญิงที่ไม่ควรเอาเยี่ยงอย่าง หรือภาพผู้หญิงอันตรายอีกด้วย ผู้หญิงร้ายกาจเหล่านี้จะมี

* การถอดเสียงอ่านภาษาจีนเป็น ไทยในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน

ลักษณะเดียวกันตลอดยุคโบราณ นั่นคือ เป็นผู้หญิงที่ไม่รักษาพรหมจรรย์ คบขู้ผู้ชาย แทรกแซงกิจการนอกครัวเรือน เจ้าเล่ห์แสนกล มีปัญญา และไม่น่าเชื่อว่า ผู้หญิงที่ถูกจัดเป็นผู้หญิงอันตรายด้วย ก็คือ ผู้หญิงสวย และผู้หญิงเก่ง(มีความสามารถ ซาญฉลาด) ดังที่มีคำกล่าวว่าย หญิงงามล่มเมือง (美女倾城) หรือหญิงเก่งพาล่มจม ผู้หญิงอันตรายเหล่านี้จะเป็นผู้หญิงที่ทำให้ผู้ชายเกิดหายนะ ล่มจม ครอบครัวแตกแยก สังคมเสื่อมทราม และประเทศชาติล่มสลายได้ (冷东, 1999; 张, 2007)

ภาวะไร้เสียงที่แท้จริงของผู้หญิงจีนในสายธารวรรณกรรมอันยาวนานของจีนนี้มาสะดุดหยุดลงในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ช่วงที่มีนักเขียนสตรีเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเป็นประวัติการณ์ ทั้งนี้เพราะในช่วงนี้จีนมีปัญหา รุมเร้าทั้งจากความขัดแย้งภายในระหว่างกลุ่มต่างๆ และจากศัตรูภายนอก คือเหล่านักล่าจักรวรรดินิยมทั้งหลาย ปัญญาชนจีนเห็นว่า ต้นตอของปัญหาทั้งหลายคือ ความล้าหลังและด้อยพัฒนาของจีนเอง และส่วนหนึ่งของความล้าหลังของชาติคือ ผู้หญิงซึ่งมีสถานภาพและหน้าที่ไม่เท่าเทียมกับผู้ชายในชาติตะวันตก เช่นโอกาสทางการศึกษาและการทำงานนอกบ้าน ดังนั้น ในช่วงนี้ ผู้ชายจึงเป็นฝ่ายส่งเสริมให้ผู้หญิงได้รับการศึกษา มีสถานภาพดีขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงมีนักเขียนสตรีมากขึ้น และด้วยสถานการณ์เช่นนี้ หัวข้อที่นักเขียนสตรีเขียนจึงไม่พ้นเรื่องปัญหาของผู้หญิงเอง เหมือนกับที่นักเขียนชายหัวก้าวหน้าซึ่งห่วงกังวลกับความล้าหลังของชาติเขียน (Dooling, 2005)

อย่างไรก็ตาม การสะท้อนปัญหาของผู้หญิงในงานเขียนต้องเลือนหายไปจากงานเขียนของทั้งชายและหญิงอีกครั้ง เพราะสถานการณ์ทางการเมือง และความอยู่รอดของชาติเรียกร้องความสนใจจากพลเมืองจีนทุกคน ตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1930 ภาวะไร้เสียงที่จะแสดงความเป็นตัวตนของผู้หญิงนี้ดำเนินต่อไป จนตลอดยุคเหมา คือจากปีค.ศ. 1949 ถึงค.ศ.1976

นักเขียนสตรีเพิ่งกลับมาทวีจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วพร้อมบันทึกเรื่องราวของตน ส่งเสียงของผู้หญิงอีกครั้งในยุคหลังเหมาซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อเหมาเจ๋อตงถึงแก่อสัญกรรม และการปฏิวัติวัฒนธรรมสิ้นสุดลง

ดังนั้น ในประเด็นที่เกี่ยวกับผู้หญิงแล้ว ภาพของผู้หญิงที่เสนออยู่ในวรรณกรรมจีนนี้อาจแบ่งออกได้เป็นสี่ช่วงใหญ่ๆ กล่าวคือ ช่วงแรกจากอดีตจนถึงราวต้นศตวรรษที่ยี่สิบ เป็นภาพผู้หญิงที่ส่วนใหญ่แล้วชายเป็นผู้เล่า มักเป็นภาพผู้หญิงในอุดมคติของชายตามขนบปิตาธิปไตยในสังคมจีน หรือไม่ก็เป็นภาพผู้หญิงในแง่ลบในช่วงนี้ ผู้หญิงจีนมีสถานภาพ สิทธิ หน้าที่ และบทบาทที่ถูกกำหนดโดยชาย ช่วงที่สองซึ่งมีนักเขียนสตรีเกิดขึ้นมากเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์จีน โดยเฉพาะในช่วงเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม ค.ศ.1919 ผู้หญิงเริ่มมีบทบาทเป็นผู้เล่า เรื่อง ความรู้สึกนึกคิดของตน และเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมกับชายพร้อมความพยายามที่จะกำหนดอัตลักษณ์ของตน ทว่าภาวะสงครามในประเทศ การต่อสู้ระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งและพรรคคอมมิวนิสต์ที่เปิดเผยและรุนแรงมากขึ้น ผสานกับการรุกรานจีนของญี่ปุ่น ความคับขันของสถานการณ์ในประเทศ และประเด็นความอยู่รอดของชาตินี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เสียงของผู้หญิงที่เพิ่งจะเริ่มเล่าเรื่องตัวเองแปรเปลี่ยนไปเป็นการเล่าเรื่องราวการ

ต่อสู้ทางการเมือง การต่อสู้ระหว่างเชื้อชาติ ระหว่างชนชั้น การต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของมาตุภูมิ ช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1930 เป็นต้นมาจนมาจบลงหลังการสิ้นสุดการปฏิวัติวัฒนธรรมในปี ค.ศ. 1976 ในช่วงที่สามนี้ นอกจากจำนวนนักเขียนสตรีจะมีน้อยลงแล้ว แก่นเรื่องที่เสนอภาพความเป็นตัวตน ปัจเจกชนและอัตวิสัยของสตรีก็เลือนหายไปด้วย เพราะต้องเสนอแนวเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อชาติ การต่อสู้ทางการเมือง อีกทั้งตัวตนของสตรียังถูกกดทับจากมายาภาพเรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศของรัฐบาลจีนใหม่ นั่นคือ รัฐบาลให้สตรีมีหน้าที่และสิทธิเท่าเทียมกันกับชายทุกอย่าง แต่ความเท่าเทียมที่ว่านี้มีชายเป็นมาตรฐาน นั่นหมายถึงรูปลักษณ์ภาพลักษณ์ แนวคิด และความรู้สึกของผู้หญิงถูกลดทอนลงเพื่อทำให้มีลักษณะคล้ายชายให้มากที่สุด ภาพผู้หญิงเช่นนี้ถูกตอกย้ำและปลูกฝังให้กับสตรีอย่างเข้มข้นขึ้นในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม ในช่วงสุดท้าย ยุคหลังเหมานี่คือหลังปี ค.ศ. 1976จนถึงปัจจุบัน จีนเริ่มก้าวเข้าสู่จุดแห่งการเปลี่ยนผ่านทาง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเปิดเสรี ติดต่อกับโลกภายนอกมากขึ้น นักเขียนสตรีก็เริ่มทวีจำนวนขึ้นจนเด่นชัดอีกครั้ง พร้อมด้วยเรื่องเล่าความเป็นตัวตน อัตวิสัย และการสำรวจหัวข้อต้องห้ามในชนบทของจีนเช่นความต้องการและเพศสัมพันธ์ด้วยน้ำเสียงของสตรีจึงได้เริ่มขึ้นอีกครั้ง แฝงด้วยนัยแห่งการวิพากษ์ ตอบโต้ชนบโบราณ ชนบทของรัฐบาลคอมมิวนิสต์ และแสวงหาอัตลักษณ์ของสตรีในยุคโลกาภิวัตน์

(1) ช่วงอดีตจนถึงต้นศตวรรษที่ยี่สิบ

ในช่วงนี้ ความเป็นตัวตนของผู้หญิงถูกกำหนดไว้ตามแนวคิดปรัชญาโบราณ ผู้หญิงเป็นผู้ถูกกำหนด และไม่มีเสียงที่แท้จริงของตนในตลอดช่วงนี้ ดังจะยกตัวอย่างจากวรรณกรรมเด่นๆบางส่วนของช่วงนี้มากกล่าวไว้คร่าวๆดังนี้

หนังสือ *คัมภีร์กวีนิพนธ์* (诗经 ชื่อจิง) ซึ่งรวบรวมขึ้นในราวปีที่ 600 ก่อนคริสตกาล และจัดว่าเป็นวรรณกรรมชิ้นแรกของจีนนั้น ได้เสนอตัวตนของสตรีผ่านการบรรยายความสัมพันธ์เครือญาติฝ่ายชาย เช่น การเรียกขานผู้หญิงว่าเป็นลูกสาวของใคร น้องสาวของใคร หรือภรรยาของใคร และสตรีจะมีบทบาทในสังคมตามตำแหน่งฐานะของสามี สตรีที่สามีทิ้งเป็นคนน่าสงสาร มีชีวิตเหมือนเป็นคนขายขอบของสังคม ทั้งหมดนี้เสนอและตอกย้ำแนวคิดที่ว่า สตรีซึ่งปราศจากชายคู่ครองนั้น เป็นคนล้มเหลวทางสังคม

ในช่วงศตวรรษที่สี่ก่อนคริสตกาล สถานภาพของสตรีถูกจัดอันดับไว้แจ่มชัดขึ้นกับความสัมพันธ์ห้าประการ (五伦) ตามแนวคิดของลัทธิขงจื้อขึ้น อันได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่าง กษัตริย์และขุนนาง บิดาและบุตร สามีและภรรยา พี่ชายและน้องชาย และเพื่อนกับเพื่อน ตามหลักนี้ สตรีมีบทบาทที่ชัดเจน หรือเป้าหมายของชีวิต คือ ภรรยา ผู้ให้กำเนิด หลักการนี้แพร่หลาย และมีอิทธิพลกันมาสืบเนื่องยาวนานตามการเฟื่องฟูของลัทธิขงจื้อในจีน

ในหนังสือประวัติศาสตร์เล่มแรกของจีน *บันทึกประวัติศาสตร์* (史记 ชื่อจี้) ที่เขียนขึ้นราวปีที่ 109-91 ก่อน คริสต์กาล นั้น อ้างถึงต้นกำเนิดของชาวจีนว่าสืบทอดมาจากเทพเจ้า โดยมีได้เอ่ยถึงเจ้าแม่สำคัญๆตาม

ตำนานยุคแรกๆที่สืบทอดกันมาเลย นอกจากนั้นยังเสนอภาพสตรีที่เป็นอันตราย เช่นสตรีที่แย่งชิงอำนาจกันในวังหลวง สตรีที่พยายามใช้สถานภาพความเป็นแม่เพื่อแสวงหาอำนาจ สตรีที่วุ่นวายกับราชการงานเมือง หรือหญิงงามที่ทำให้กษัตริย์หลงใหล ประเด็นที่วรรณกรรมเรื่องนี้นำเสนอในเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงแล้ว คือ สตรีอาจเป็นสาเหตุแห่งการล่มสลายของอำนาจ และราชวงศ์ได้หากไม่ถูกควบคุมให้เหมาะสม

วรรณกรรมที่น่าสนใจในยุคนี้เพราะแก่นเรื่องหลักที่นำเสนอคือเรื่องของสตรี ด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะบันทึกเรื่องราวของผู้หญิงที่ดีไว้เป็นแบบอย่างของอนุชนรุ่นหลัง คือ *ชีวประวัติของสตรี (烈女传)* เลียนหฺวี่จว๋วาน ซึ่งเขียนในราวปีที่ 79-8 ก่อนคริสตกาล (Wang, 2003) วรรณกรรมชิ้นนี้นำเสนอสตรีในบทบาทของแม่และภรรยาเป็นส่วนใหญ่ และมักจะนำเสนอในรูปแบบของผู้หญิงที่เป็นต้นแบบทางจริยธรรม เป็นผู้ผดุงคุณความดี มีเหตุผลและเป็นกุลสตรี งานเขียนนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็นคู่มือสอนหญิงที่ยกย่องเชิดชูความอ่อนต่อโลก ความบริสุทธิ์ การถือพรหมจรรย์และความเชื่อฟังว่าเป็นคุณความดีที่สตรีควรมีและรักษาไว้

เมื่อนิยายเริ่มเกิดขึ้นและแพร่หลายในศตวรรษที่ 16 และ 17 ของจีนนั้น ผู้หญิงยังคงถูกนำเสนอให้เป็นเพศที่ต้องรักษาความดี พรหมจรรย์และความเชื่อฟังไว้ มิฉะนั้นก็จะเป็นเป้าแห่งการเสียดสี ประสบหายนะ หรือถูกลงโทษจากชายได้ นิยายที่นำเสนอภาพดังกล่าวอย่างโดดเด่นมากคือ *วีรบุรุษแห่งเขาเหลียงซาน (水浒传)* นิยายเรื่องนี้ได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในสี่ของนิยายอมตะของจีน ในนิยายเรื่องนี้ มีสตรีอยู่สี่คนที่ถูกทรมานเหยียดหยาม และสำเร็จโทษอย่างโหดร้ายโดยบรรดาเหล่าผู้กล้าที่ล้วนแต่เป็นเพศชาย ทั้งนี้เพราะ สตรีทั้งสี่คนนั้นมีลักษณะของการไม่อยู่ในกรอบที่สตรีควรอยู่ดังจะเห็นได้จากการทำความผิดของพวกเธอ นั่นคือ ใส่ร้ายป้ายสี เป็นสายลับ ฆาตกรรมสามี และหักหลัง เหนือสิ่งอื่นใด สตรีทั้งสี่คบชู้ชาย

โดยสรุปแล้ว ในวรรณกรรมของจีนช่วงนี้ ภาพของผู้หญิงจีนมักถูกนำเสนอโดยนักเขียนชาย ค่านิยมที่แทรกอยู่ในวรรณกรรมช่วงนี้มักจะเป็นความคาดหวังที่ชายต้องการให้สตรีมี ความบริสุทธิ์ รักษาพรหมจรรย์ มีความเชื่อฟัง ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกกำหนดเท่านั้นและต้องสามารถผลิตลูกเพื่อสืบทอดตระกูล อันเป็นหน้าที่ที่สำคัญซึ่งสังคมคาดหวังจากชายตามชนบทตามคติของขงจื้อ

(2) ช่วงต้นศตวรรษที่ 20

ช่วงต้นศตวรรษที่ 20 นี้เป็นจุดหักเหที่สำคัญในประวัติศาสตร์จีน มีความวุ่นวายทางการเมือง กลุ่มอำนาจต่างๆในจีนต่อสู้กันเอง พร้อมกับที่มีการผสมผสานระหว่างแนวคิดและวัฒนธรรมของจีนกับของตะวันตก กลุ่มปัญญาชนต่างมารวมตัวกันด้วยจุดประสงค์ที่หลากหลาย เพื่อกู้ชาติ เพื่อปฏิรูป และบางกลุ่มก็ต้องการถึงขนาดการปฏิวัติ แต่การเคลื่อนไหวของปัญญาชนกลุ่มต่างๆเหล่านี้มีจุดประสงค์ที่คล้ายกันคือ ต่างต้องการให้ชาติเข้มแข็ง ก้าวหน้า เช่นเดียวกับที่ต่างก็มองว่า แนวคิดของลัทธิขงจื้อและจารีตประเพณีต่างๆของจีนซึ่งเคยเป็นความภูมิใจของจีนนั้นในช่วงนี้ก็กลับกลายเป็นเครื่องถ่วงและพันธนาการประเทศไว้ไม่ให้ทันสมัย เพื่อเป็นการทำลายอิทธิพลทางความคิดของลัทธิขงจื้อ ผู้หญิงจึงถูกกำหนดบทบาทใหม่ ให้มีสิทธิทางการศึกษา และมี

เสรีภาพในการดำเนินชีวิต ทำงาน เลือกรู้ใคร เพื่อทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพในการกู้ชาติร่วมกับชาย ในช่วงนี้จึงมีนักเขียนสตรีเกิดขึ้นมากมายเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของจีน

หัวข้อที่นักเขียนสตรีส่วนใหญ่ในช่วงนี้เขียนจึงล้าไปกับสิ่งที่ปัญญาชนชายเองก็เรียกร้องต้องการ เช่น การต่อต้านชนบทที่กดขี่ผู้หญิงในสังคมจีน อาทิ การเรียกร้องให้สตรีมีสิทธิในการเลือกรู้ใคร ไม่มีการแต่งงานแบบคลุมถุงชน ให้สตรีมีสิทธิในการศึกษา มีสิทธิได้ทำงานนอกบ้าน ได้ออกมาสู่สังคม ฯลฯ แต่ยังมีนักเขียนสตรีจำนวนหนึ่งที่พยายามสำรวจความเป็นตัวตนของตน แสวงหาอัตลักษณ์ของผู้หญิง เสนอความขัดแย้งระหว่างความจริงในสังคมและอุดมการณ์ที่กำลังแสวงหากัน ระหว่างชนบจารีตประเพณีกับความต้องการของชนรุ่นใหม่

นักเขียนสตรีที่พยายามเสนอภาพความเป็นหญิงด้วยเสียงของตนเองและเป็นเหมือนตัวแทนของนักเขียนสตรีหัวก้าวหน้าในช่วงนี้ คือ ดิงหลิง (丁玲) ผู้สร้างความฮือฮาให้กับวงวรรณกรรมจีนในยุคนี้ ด้วยเรื่อง *ไดอารี่ของมิสซาฟี* (莎菲女士的日记) ซึ่งดิงหลิงเปิดเผยถึงความรู้สึกนึกคิดภายในใจ ความขัดแย้งระหว่างชนบทกับความต้องการตามธรรมชาติ ระหว่างชนบทกับสมัยใหม่ และเปิดเผยถึงอัตวิสัยของตัวเองสตรีคือซาฟีที่มัวแต่หมกมุ่นอยู่กับตนเอง ชายคนดีที่เธอหลงรัก และชายเสเพลที่มาคลั่งไคล้เธอ ให้เธอได้ยั่วเย้าเล่น

(3) ช่วงกลางทศวรรษที่ 1930 ถึง จุดสิ้นสุดของการปฏิวัติวัฒนธรรมปี ค.ศ. 1976

ในช่วงนี้ เนื่องจากสงครามที่รุมเร้าจีนอยู่ทั้งภายใน คือสงครามการช่วงชิงอำนาจระหว่างรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง และพรรคคอมมิวนิสต์ที่ตั้งหน้าจะปลดแอกประชาชน และภายนอก คือ การสู้รบต่อต้านญี่ปุ่นที่กำลังรุกคืบเข้ามาในจีนมากขึ้นกว่าเดิม จึงสร้างบรรยากาศให้ นักเขียนจีนหัวก้าวหน้าทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นักเขียนชายหรือนักเขียนหญิงในช่วงต้นศตวรรษที่ยี่สิบต่างหันมาสนใจประเด็นความอยู่รอดของชาติเป็นหลัก โดยเฉพาะเมื่อเหมาเจ๋อตงเน้นย้ำในสุนทรพจน์ของเขาซึ่งกล่าวที่เหยียนอาน (延安) ในปีค.ศ. 1942 เกี่ยวกับบทบาทของวรรณกรรม ที่จะต้องชี้นำประชาชนไปสู่การปฏิวัติ การต่อสู้ทางชนชั้น สร้างความเท่าเทียมกัน และเขียนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (collective value) ไม่ใช่เรื่องอัตวิสัยของปัจเจกชนเท่านั้น วรรณกรรมส่วนใหญ่ในช่วงนี้จึงมีแก่นเรื่องอยู่ที่ การต่อสู้กู้ชาติ ปกป้องชาติ เพื่อชาติ การต่อสู้ระหว่างชนชั้น และการต่อสู้เพื่อสร้างชาติ

มีนักเขียนสตรีจีนที่สำคัญเพียงสองคนเท่านั้นในช่วงค.ศ. 1930 ถึงค.ศ.1949 ที่ยังคงเขียนฝืนกระแสหลักดังกล่าว นักเขียนทั้งคู่เขียนสะท้อนชีวิต และชะตากรรมของสตรีในท่ามกลางความวุ่นวายของประเทศ ในหมอกควันจากการสู้รบของฝ่ายต่างๆ นักเขียนทั้งสองคนนี้คือ เซียวหง (萧红) และ จางอ้ายหลิง (张爱玲)

งานเขียนของเซียวหง ซึ่งผูกพันใช้ชีวิตอยู่กับฝ่ายซ้าย หรือพรรคคอมมิวนิสต์นั้นจะเผยถึง ภาวะความลำบากที่สตรีในชนบทต้องเผชิญ การกดขี่จากศัตรูต่างประเทศที่รุกรานจีนอยู่ และการกดขี่จากชาวจีนชนชั้นสูงหรือชนชั้นเดียวกันด้วยตนเอง ผู้หญิงเผชิญกับความลำบากที่เพิ่มขึ้นมาจากความยากลำบากที่ชายต้องประสบ

อยู่ ตัวเอกสตรีของเซียวหง่มักจะเป็นสตรีธรรมดาที่ช่วยตัวเองไม่ได้ ไม่สามารถควบคุมชะตากรรมของตน และ ดังนั้นจึงมีชีวิตแสนรันทด รันทดเพราะเป็นผู้หญิง

แต่งงานเขียนของจางอ้ายหลิงนั้นจะเผยถึงชีวิต ความคิด ความรู้สึกของสตรีชั้นกลาง หรือชั้นสูง ที่ตระหนักถึงสถานภาพของสตรีที่เป็นเพียงเครื่องประดับหรือเป็นเครื่องเล่นของชาย แต่สตรีเหล่านี้ก็ยังมุ่งหน้าที่จะควบคุมชะตากรรมของตน โดยใช้เพศและสถานภาพที่ตนมีอยู่ให้เป็นประโยชน์ที่สุด

แต่หลังจากปีค.ศ.1949 ปีแห่งการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว นักเขียนสตรีที่มีอยู่จำนวนมาก ในช่วงก่อนหน้านี้อีกค่อยๆหายไป นักเขียนสตรีที่เหลืออยู่ก็เขียนตามแก่นเรื่องมาตรฐานและแนวทางที่รัฐบาลเห็นชอบด้วยเท่านั้น อันได้แก่ การทุ่มเทตัวเองเพื่อการต่อสู้ทางชนชั้น และความพยายามที่จะต้องฝึกฝน ปลูกฝัง และมีจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้อง นั่นคือ จิตสำนึกเพื่อผู้ใช้แรงงาน การฝ่าฝืนจากเกณฑ์ดังกล่าวจะสร้างความลำบากและเกิดการลงโทษกับตัวนักเขียนเอง ในขณะนี้ เนื้อเรื่องแสดงความเป็นตัวตนและอัตวิสัยของสตรีก็เลือนหายไป เพราะการให้คุณค่าแก่ประโยชน์ส่วนรวมที่ปลูกฝังกันมาในขนบความคิดของจีนและถูกตอกย้ำยิ่งขึ้น ในช่วงของรัฐบาลคอมมิวนิสต์ แม้แต่ตั้งหลังเองในยุคนี้ก็เขียนเรื่องที่มีแก่นของการเชิดชูการปฏิวัติ การทำเพื่อมวลชนมาก่อนการทำเพื่อส่วนตัว เรื่องของอัตวิสัยและจิตใต้สำนึกที่ซับซ้อนเลือนหายไปจากงานเขียนของเธอ

การอยู่ในแถว หรือเขียนเรื่องตามแก่นที่กำหนดไว้แล้วนี้จะเด่นชัดเป็นกระแสหลักกระแสเดียวในช่วงแห่งการปฏิวัติวัฒนธรรมที่เริ่มต้นขึ้นในปีค.ศ. 1966 การปฏิวัติวัฒนธรรมนี้แรกเริ่มเกิดขึ้นเพราะความขัดแย้งและการช่วงชิงอำนาจบริหารในพรรคคอมมิวนิสต์เอง แต่ต่อมา ผลกระทบที่เกิดขึ้นก็ได้ขยายตัวไปครอบคลุมทุกภาคส่วน และทุกหมู่เหล่าในสังคม ทั้งสังคม การเมือง และประชาชนทุกคนในประเทศ ในช่วงนี้ รัฐบาลจีนยังคงควบคุมทุกๆแนวความคิดและทุกๆพฤติกรรมยิ่งกว่าเดิม อย่างเข้มงวดและอย่างใกล้ชิด จึงทำให้ วรรณกรรมในช่วงนี้ต้องเขียนตามเกณฑ์ และแนวที่รัฐบาลกำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งแน่นอนว่าต้องเป็นการเขียนเพื่อปลุกกระดมการต่อสู้เพื่อชนชั้นกรรมาชีพ การต่อสู้ล้มล้างศักดินาที่ถูกอ้างว่ายังมีหลงเหลืออยู่ในรูปแบบของความคิด การดำรงชีวิตและวัฒนธรรม การปฏิวัติต้องมาก่อนทุกสิ่ง สตรีกลายเป็นเพียงเครื่องมือตามแนวคิด เป็นนักรบปฏิวัติไร้เพศที่ต้องทำทุกอย่างได้เทียมทันชาย

ความเป็นหญิงของผู้หญิงจีนในช่วงนี้ยังถูกกดทับให้เลือนหายไปด้วยนโยบายความเท่าเทียมกันระหว่างเพศของรัฐบาล ผู้หญิงจีนต้องเผชิญกับบริบทเฉพาะทางการเมืองและสังคมของตน กล่าวคือ หลังการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง รัฐบาลคอมมิวนิสต์ได้ประกาศปลดแอกสตรี โดยออกกฎหมายให้ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศชายกับหญิง ให้สิทธิผู้หญิงในการศึกษา ในการออกเสียง ในการทำงานทุกประเภท ในการทำงานทางการเมือง ในการแต่งงานที่ผู้หญิงมีสิทธิ์เลือกคู่เองได้ ห้ามการแต่งงานแบบเจ้าสาวเด็ก หรือการแต่งงานแบบคลุมถุงชน กฎหมายความเท่าเทียมเหล่านี้ รวมทั้งความจำเป็นในช่วงนั้นที่จีนต้องการแรงงานในการผลิต ผู้หญิงจึงออกมาเคียงบ่าเคียงไหล่กับชายในทุกที่ ดังคำกล่าวที่ว่า “ผู้หญิงสามารถแบกฟ้าไว้ครึ่งหนึ่ง” (妇女能顶半边)

天) แต่อุดมคติของความเท่าเทียมกันทางเพศนี้ ถึงแม้จะให้สิทธิและเสรีภาพในเรื่องของโลกภายนอกบ้านแก่ผู้หญิงโดยที่ผู้หญิงจีนไม่จำเป็นต้องมีขบวนการสตรีจีนมาเรียกร้องเลยก็จริง แต่ในขณะเดียวกัน อุดมคตินี้ก็ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ หรือความคาดหวังตามขนบนิยมที่ผู้ชายหรือสังคมมีต่อสตรีเลย ไม่ว่าจะเป็นภาระหน้าที่ในบ้านที่ยังคงต้องเป็นภาระหน้าที่ของสตรีถึงแม้จะมีงานนอกบ้านแล้วก็ตาม การรับหน้าที่แม่ การที่สตรีควรต้องส่งเสริมความสำเร็จของผู้ชายก่อนของตน นอกจากนี้แล้ว รัฐบาลคอมมิวนิสต์ยังเห็นว่า ลักษณะความเป็นผู้หญิงต่างๆ เช่น การไว้ผมยาว การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าหลากรูปแบบ หลากสีสัน การแต่งหน้า วารสารสตรีที่สอนการทำอาหาร จริตมารยาทต่างๆ ล้วนเป็นเครื่องบ่งบอกความแปลกแยกระหว่างบุคคล เป็นเครื่องแสดงชนชั้น จึงไม่ส่งเสริมให้สตรีจีนทั้งหลายทำตัวหรือมีเครื่องหมายแบ่งแยกเช่นนี้ เสรีภาพที่ได้มาใหม่ที่สตรีส่วนใหญ่ยังอาจไม่มีการเตรียมพร้อม ภาระหน้าที่ที่ต้องเข้าร่วมเป็นกำลังขับเคลื่อนการต่อสู้ทางชนชั้น และการผลิต ในขณะที่พันธนาการจากขนบประเพณีอันยาวนานที่ยังไม่ยอมจางหายไปจากในความคิดและพฤติกรรมของผู้ชาย ทั้งหมดนี้เป็นพันธกิจที่บีบให้เรื่องส่วนตัวและความรัก ความเป็นผู้หญิงทั้งหลายต้องหลบหายไปอยู่เบื้องหลัง ทั้งหมดนี้กลายเป็นภาระและพันธนาการที่หนักหน่วงที่สตรีจีนนับจากสมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาต้องแบกรับไว้จวบจนเข้าสู่ยุคหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม ช่วงเวลาที่จีนเองเข้าสู่จุดหักเหทางประวัติศาสตร์

(4) ยุคหลังเหมา (ช่วงหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม (ค.ศ.1976) ถึงต้นศตวรรษที่ 21)

นับจากการสิ้นสุดของการปฏิวัติวัฒนธรรมในปีค.ศ. 1976 เป็นต้นมา จีนได้ก้าวเข้าสู่กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงในทิศทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่เด่นชัดและรวดเร็วขึ้นเรื่อยๆตามทศวรรษที่ผ่านมา จีนเปลี่ยนผ่านจากระบบสังคมนิยมที่เข้มงวด กล่าวคือ รัฐบาลเป็นผู้กำหนดแผนทางเศรษฐกิจในทุกระดับ กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ความคิด ศิลปะ และแม้แต่รูปแบบความบันเทิงที่ประชาชนจะเสพได้ อีกทั้งรัฐบาลยังแยกตัวโดดเดี่ยวออกจากสังคมโลกด้วยการปิดประเทศ กลายมาเป็นแบบสังคมนิยมที่ขับเคลื่อนด้วยพลวัตทางเศรษฐกิจที่เริ่มมีตลาดเป็นกลไกสำคัญ รัฐบาลเปิดประเทศต้อนรับต่างชาติ พร้อมกับการอนุญาตให้ประชาชนมีเสรีภาพในทางความคิดระดับหนึ่ง ได้รับรู้ความเป็นไป ความก้าวหน้า แนวคิดและทฤษฎีสำคัญต่างๆในทุกแขนงของศาสตร์และศิลป์ เสรีภาพดังกล่าวจากช่วงต้นยุคเหมาที่มีมากขึ้นเรื่อยๆตามวันเวลาที่ผ่านไป พร้อมกับการผ่อนคลายจากอำนาจรัฐที่มีมากขึ้นเรื่อยๆ ถึงกระนั้นในทศวรรษที่ 1980 ก็ยังมีการประท้วงรัฐบาลจากเหล่าประชาชนและปัญญาชนหัวก้าวหน้าทั้งหลาย คู่ขนานไปกับการรณรงค์ต่อต้านความเสื่อมโทรมทางจิตวิญญาณ หรือการสงบการประท้วงจากฝ่ายรัฐบาลตลอดทศวรรษ เศรษฐกิจที่มีความสำคัญ กลายเป็นแกนกลางในการผลักดันจีนให้ก้าวหน้าตามกระแสความต้องการของรัฐตลอดช่วงทศวรรษที่ 1990 ความเจริญทางวัตถุ เทคโนโลยี กระแสของโลกาภิวัตน์ อิทธิพล แนวคิด ทฤษฎีวรรณกรรมต่างๆทางตะวันตกหลังไหลถาโถมเข้ามาให้ปัญญาชนจีนได้เสพ เลือกละเลือกกัน ในบริบทแห่งความเปลี่ยนแปลงนี้ และด้วยปัจจัยทั้งหลายที่กล่าวมา นักเขียนสตรีจีนในช่วงนี้ โดยเฉพาะในช่วงค.ศ. 1985 เป็นต้นมาพัฒนาจิตสำนึกของผู้หญิง ตอบโต้แนวคิดตามขนบปิตาธิปไตยเกี่ยวกับ

ผู้หญิงที่ยังรักลึกซึ้งต่อกันมานานกว่าหลายพันปีของจีน วิพากษ์และปฏิเสธแนวคิดเรื่อง “ความเท่าเทียมกันทางเพศ” ที่รัฐบาลจีนได้ประกาศไว้ นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองในปี ค.ศ. 1949

เมื่อล่วงเข้าสู่ต้นทศวรรษที่ 1980 แล้ว นักเขียนสตรีก็เริ่มเกิดขึ้นในวงวรรณกรรมอีกเป็นจำนวนมาก เขียนเรื่องที่สะท้อนการกีดกันทางเพศ การลวนลามทางเพศ และแนวคิดโบราณที่ยังคงตามมากตีสตรียุคใหม่อยู่ เช่น ความคาดหวังที่สตรีควรจะเป็นฝ่ายส่งเสริมสามี ดูแลครอบครัวให้เต็มที่ ไม่ใช่ทำงานเก่งกว่าสามี สตรีจึงต้องเลือกว่าจะเติมเต็มตัวเองแล้วต้องสูญเสียผู้รู้ใจ หรือความอบอุ่นในครอบครัวไป หรือจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสามี และขาดความภูมิใจในตนเองไป เป็นต้น

นักเขียนสตรีในต้นทศวรรษที่ 1980 นี้ ยังคงเขียนเล่าเรื่องแบบธรรมดาๆ ที่แฝงการวิพากษ์และบางครั้งก็ตอบโต้ชนบโบราณต่างๆ บ้าง เช่น ชีวิตแต่งงานที่ล้มเหลวจากชายที่ไม่มีจริยธรรม และไม่มีความรักต่อสตรี การให้คุณค่ากับพรหมจรรย์ การหันหลังให้สามีและแสวงหาความช่วยเหลือทางจิตวิญญาณจากเพื่อนๆ ผู้หญิงด้วยกัน เช่น ในเรื่อง *เรือในอาห์* (方舟) เป็นต้น

เมื่อเข้าสู่กลางทศวรรษนี้ คือจากปี ค.ศ. 1985 เป็นต้นมา เสรีภาพที่มีมากขึ้นกว่าเดิมในทางเศรษฐกิจและสังคม แนวคิดตะวันตกต่างๆ ก็ยิ่งทะลักเข้ามาสู่จีนมากขึ้น โดยเฉพาะ แนวคิดเรื่องสตรีนิยมที่ไม่ได้รับการยอมรับที่ดีในช่วงต้นทศวรรษนี้ แต่เป็นที่เข้าใจและตอบรับมากขึ้นในช่วงนี้จนมีโครงการสตรีศึกษาในมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ทั้งหมดนี้มีผลให้นักเขียนสตรีในช่วงนี้เป็นต้นไปจนถึงทศวรรษที่ 1990 เรื่อยมาจนถึงต้นศตวรรษนี้ เปิดโปง วิพากษ์และตอบโต้ชนบโบราณ และแนวคิดเรื่องความเท่าเทียมทางเพศของรัฐบาลคอมมิวนิสต์ ด้วยวิธีการเขียนที่หลากหลายมากขึ้น และด้วยเนื้อหาที่เด่นชัดและแหวกจารีตมากขึ้น เช่น การนำเสนอความต้องการตามธรรมชาติที่ไม่อาจหักห้ามได้ การไม่ถือพรหมจรรย์ ความเบื่อน่ายในชีวิตและในชีวิตสมรส การเน้นเรื่องชีวิตทางเพศ การเขียนถึงอัตชีวประวัติของสตรีที่ไม่มีอะไรโดดเด่นและไม่มีผลกระทบที่สำคัญใดๆ ต่อสังคม หรือการเขียนเล่าถึงชีวิตที่เสเพล หลงไหลไปตามกระแสวัตถุ หากค่าอันใดมิได้ การเขียนเช่นนี้สวนทางกับค่านิยมการเน้นประโยชน์ของส่วนรวมตามชนบและตามนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์จีน สวนทางกับชนบการเขียนของจีนที่งานเขียนมีเพื่อสั่งสอน หรือสร้างแบบอย่างให้ประชาชน การมีความสัมพันธ์กับชาวต่างชาติหรือการหลงไหลคลั่งไคล้กระแสต่างชาติ รวมไปถึงการใช้ตัวละครต่างชาติ หรือตัวละครจีนแต่ใช้ชื่อต่างชาติ มีวิถีชีวิตที่คลั่งวัตถุนิยมของตะวันตก และเลียนแบบการใช้ชีวิตของชาวตะวันตก ซึ่งดูเหมือนจะเป็นการหันหลังให้กับแนวคิดชาตินิยมที่มีมาแต่โบราณของจีนและเน้นย้ำโดยรัฐบาลคอมมิวนิสต์ในช่วงก่อนหน้านี้ ซึ่งความเด่นชัดและรุนแรงของเนื้อหาและวิธีการเขียนที่แตกต่างหรือสวนทางกับแนวคิดโบราณนี้มีวิวัฒนาการและเข้มข้นขึ้นตามยุคและภูมิหลังของนักเขียนสตรีแต่ละรุ่นนั่นเอง

นักวรรณคดีและนักวิจารณ์วรรณกรรมส่วนใหญ่ในจีนมักจะสามารถสรุปว่าผลงานของนักเขียนสตรีที่มีอยู่บ้างในประวัติศาสตร์นั้น มีลักษณะเฉพาะของนักเขียนสตรี คือถนัดเขียนแต่เรื่องปลีกย่อย อารมณ์ ความรู้สึก ไม่เขียน

เรื่องกระแสหลักของสังคมที่สะท้อนผลกระทบต่อมวลชน หรือโครงสร้างของสังคม แต่ลักษณะเนื้อหาและรูปแบบการเขียนดังกล่าวคือเครื่องมือที่นักเขียนสตรีจีนในช่วงค.ศ. 1985 จนถึงต้นศตวรรษนี้ ใช้เพื่อสื่อให้สังคมเห็นตัวตนที่เลือนหายไปหรือที่ถูกกดทับไว้ในประวัติศาสตร์ยุคศักดินาและยุคสังคมนิยมของจีน เป็นเครื่องมือที่นักเขียนสตรีจีนในช่วงนี้ ช่วงที่บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเอื้อโอกาสให้ ใช้ต่อรอง ยืนยันและตอกย้ำบทบาทและความเป็นหญิงของสตรีจีนเฉพาะกลุ่มคนชั้นกลาง มีการศึกษาและมีชีวิตอยู่ในเมือง

วิทยานิพนธ์นี้จึงตั้งใจศึกษาผลงานของนักเขียนสตรีจีนในช่วงนี้ ทั้งนี้เพราะนี่เป็นช่วงที่สองเท่านั้นในประวัติศาสตร์จีนที่นักเขียนสตรีจีนได้มีโอกาสในการบันทึกเรื่องราวของตัวเอง สำนวจความเป็นตัวตน ตั้งคำถามและทบทวนค่านิยม และแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นหญิงที่ถูกกำหนดมาให้ผู้หญิงจีนจากแนวคิดขงจื้อตั้งแต่ยุคโบราณ มาจนถึงอุดมการณ์ความเท่าเทียมกันทางเพศในระบบสังคมนิยมของยุคเหมา ความเป็นหญิงที่สะท้อนอยู่ในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนยุคหลังเหมานี้ยังไม่มีผู้ศึกษาจากตัวบทคัดเลือกของนักเขียนสตรีจากสองรุ่นอย่างละเอียด ซึ่งต่างจากผลงานของนักเขียนสตรีจีนในช่วงแรก คือในตอนต้นศตวรรษที่ 20 ที่มีนักวิชาการทั้งจีนและตะวันตกได้ศึกษาวิจัยไว้จำนวนมากและค่อนข้างละเอียด หลากหลายในทุกๆแง่มุมแล้ว งานวิจัยนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนในยุคหลังเหมานี้ทั้งของจีนและตะวันตกนั้นมักมุ่งเน้นศึกษานักเขียนสตรีเป็นรายบุคคล หรือไม่ก็ศึกษาผลงานจากนักเขียนหลายคนอย่างคร่าวๆในประเด็นที่ตั้งไว้ เช่น ประเด็นทางเพศวิถี ประเด็นของความสัมพันธ์ระหว่างเมืองกับนักเขียน เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาประเด็นความเป็นหญิงจีนจากตัวบทที่โดดเด่นของนักเขียนสตรีที่มีบทบาทสำคัญในวงวรรณกรรมจีน หรือเป็นที่รู้จักกันดีทั้งในวงวรรณกรรมจีน และในวงวรรณกรรมศึกษาต่างประเทศ เพื่อให้มองเห็นและเข้าใจพัฒนาการของความเป็นหญิงจีนในบริบทใหม่ทางประวัติศาสตร์ที่จีนมุ่งสู่ทุนนิยม และบริโคนิยมภายใต้กระแสของโลกาภิวัตน์ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ซึ่งเราจะได้เห็นการปะทะและประสานกันของเสียงต่างๆในสังคม เสียงแห่งอดีต – อิทธิพลจากแนวคิดของขงจื้อและอุดมการณ์สังคมนิยม และเสียงแห่งปัจจุบัน – วัฒนธรรมตะวันตก บริโคนิยม และทุนนิยม

1.2 งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง

ในหนังสือชื่อ *Changing Identities of Chinese Women* ของ Elisabeth Croll ปีค.ศ. 1995 ผู้เขียนสำรวจ วาทกรรมเกี่ยวกับสตรีจีน ประสบการณ์จริงและการรับรู้ตนเองของสตรีจีนเอง เพราะความแตกต่างระหว่างวาทกรรมที่มีอยู่กับการรับรู้จริงและการรับรู้ภาพลักษณ์ของตนของสตรีเหล่านี้ไม่ค่อยได้รับการศึกษาทั้งในและนอกประเทศจีน ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงศึกษาเกี่ยวเนื่องกับประเด็นดังกล่าว โดยศึกษาวาทกรรม กฎหมาย และนโยบายของจีนเกี่ยวกับสตรีและประสบการณ์จริงของเหล่าสตรีทั้งจากอัตชีวประวัติของสตรีจีนพลัดถิ่นในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 วรรณกรรมของนักเขียนสตรีเชื้อสายจีนในต่างแดน จดหมายที่สตรีเขียนไปยังนิตยสารต่างๆ บทกวีและบทความเกี่ยวเนื่องกับสตรี บทสัมภาษณ์สตรีจีนในแวดวงต่างๆ ในเมืองและในชนบท

รวมทั้งตัวเลขสถิติต่างๆเช่น สถานภาพทางการศึกษาของสตรีในปีค.ศ. 1990 อัตราการรู้หนังสือของสตรีจีน ในช่วงอายุต่างๆ สัดส่วนการจ้างงานของสตรีในอาชีพต่างๆในปีค.ศ. 1990 เป็นต้น ผู้เขียนเน้นว่าแง่มุมที่สำคัญของเหล่าสตรีจีนนั้นคือ บทบาทของลูกสาวที่ถูกหล่อหลอมทางสังคมจากครอบครัวและจากวาทกรรมทั้งหลายก่อนจะพัฒนาไปเป็นสตรีคนหนึ่ง หนังสือแบ่งการศึกษาออกเป็นสามช่วง ช่วงแรกคือการศึกษาประถมศึกษาของสตรีจีนในช่วงสาธารณรัฐก่อนการปฏิวัติ (1919-1949) ในช่วงระหว่างการปฏิวัติ (1949-1978) และช่วงการปฏิรูปจนถึงปัจจุบัน (1978-1995 -ปีที่หนังสือพิมพ์ครั้งแรก) ในช่วงแรกนั้นผู้เขียนตั้งชื่อว่า มิใช่ดวงอาทิตย์ โดยเสนอว่าสตรีในยุคนี้ ถูกกีดกัน ถูกจำกัดและถูกทำให้พิการในรูปลักษณะและความคิด แก่นเรื่องหลักที่พบในเรื่องเล่าส่วนบุคคลของช่วงนี้จึงเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการขบถ การแหกกรอบจารีต การหาโอกาสในการศึกษา การปฏิเสธการคลุมถุงชน ในช่วงที่สอง มีชื่อเรื่องว่า พระอาทิตย์และพระจันทร์ ซึ่งบรรยายถึงวาทกรรมชุดใหม่ของพรรคคอมมิวนิสต์ที่ตั้งใจจะทำลายกรอบจารีตขงจื้อ และปิดกั้นการบรรยายประสบการณ์ส่วนตัวใดๆ โดยรัฐบาลคอมมิวนิสต์ประกาศความเท่าเทียมกันระหว่างทั้งสองเพศ ปฏิเสธความแตกต่างระหว่างเพศแต่สตรีจีนต้องปรับตัวให้มีคุณสมบัติแบบชาย เพื่อก้าวออกสู่โลกการงาน การผลิตซึ่งเคยเป็นเฉพาะของผู้ชายและปฏิเสธตัวตนหรือความรู้สึกของผู้หญิง ในยุคนี้การเข้าร่วมในการผลิตเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับสตรีที่จะต้องเข้าร่วมเพื่อการปลดปล่อยสตรีและเพื่อความเท่าเทียมทางเพศ แต่ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นว่านโยบายและการกระทำดังกล่าวนี้ขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริงที่สตรีจีนในช่วงนี้ประสบ นั่นคือพวกเขายังคงถูกปฏิบัติหรือมีความสำคัญเป็นรองจากชายทั้งในฐานะ ลูกสาว ภรรยา แม่และคนงานสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยของการแต่งงานที่ทำให้สตรีจีนรู้สึกไม่มั่นใจกับอนาคตของตนที่ไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างใดเมื่อก้าวเข้าไปสู่อีกครอบครัวหนึ่งและเมื่อแต่งงานแล้วก็ยังเป็นปัจจัยถ่วงให้สตรีไม่รู้สึกร่วมสร้างสรรค์สังคมเต็มกำลังหรือไม่มีพลังพอจะทำให้อนาคตของตนดีขึ้น แต่ด้วยอำนาจเบ็ดเสร็จของทางการทำให้สตรีในยุคนี้ไม่มีแม้กระทั่งสิทธิและพื้นที่ที่จะระบายความจริงจนเมื่อถึงยุคปฏิรูป ในช่วงที่สาม ชื่อว่า มิใช่พระจันทร์ ลักษณะเด่นที่สุดของยุคนี้คือการเปิดเสรีให้กับแนวคิดต่างๆจากตะวันตก และการผ่อนคลายการควบคุมสิทธิในการแสดงความคิดเห็น งานเขียน จึงส่งผลให้นักเขียนสตรีในยุคนี้เขียนเรื่องที่เปิดเผยประสบการณ์จริงซึ่งแตกต่างจากวาทกรรมที่รัฐพยายามแสดงออกมา มากขึ้นเรื่อยๆจนถึงขั้นการปฏิเสธภาพลักษณ์หญิงเหล็กหรือสตรีที่มีลักษณะความเป็นชาย ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ในวาทกรรมที่รัฐส่งเสริมในช่วงยุคเหมา สตรีในช่วงนี้เผชิญกับอิทธิพลจากสื่อและทุนต่างชาติ บริโคนิยม ทุนนิยม จุดสนใจของผู้หญิงจีนในช่วงนี้จึงเป็นความพยายามที่จะค้นหาตัวตนและความเป็นหญิงที่สูญหายไปในช่วงเกือบสี่สิบปีก่อนหน้านี้ ผู้เขียนสรุปว่า ด้วยอิทธิพลของต่างชาติที่มาพร้อมกับพัดพาความคิดในแนวสตรีนิยมและลักษณะต่างๆที่ขัดกับความคุ้นเคยทางวัฒนธรรมหรือขนบจารีตของจีน จึงมีความพยายามจากทางการที่จะปลูกฝังแนวคิดของ “สตรีนิยมในลักษณะของจีน” หรือ “ความเป็นหญิงแบบจีน” สตรีจีนจำนวนมากพบตัวเองประดักประเดิดอยู่กับพันนาการของวาทกรรมเก่าๆเกี่ยวกับความเป็นหญิงและแนวคิดทันสมัยจากตะวันตก แต่สตรีจีนรุ่นใหม่ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆที่จะรับเอาลักษณะสากลที่แพร่มาพร้อมกับวัฒนธรรม

โลกาภิวัตน์ อย่างไรก็ตาม การศึกษาในหนังสือเล่มนี้เป็นการศึกษาในมุมมองของนักมานุษยวิทยาไม่ใช่การศึกษาโดยตรงจากตัวบท ข้อสรุปที่ได้จึงมาจากข้อมูลทางสถิติและภาคสนามเท่านั้น

ใน *Engendering China: Woman, Culture and the State* เรียบเรียงโดย Christina K. Gilmartin, Gail Hershatter, Lisa Rofel และ Tyrene White ปี ค.ศ.1994 รวบรวมบทความไว้ 16 เรื่อง แบ่งเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ได้แก่ นอกเหนือจากครอบครัว เหี่ยวเหียน และเครือญาติ, เพศและลำดับทางสังคม, จุดที่มีการปลดปล่อย และการเป็นผู้หญิงในยุคหลังเหมา หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในวิทยานิพนธ์นี้อยู่ในหัวข้อที่สี่

ในส่วนที่สี่ คือ การเป็นผู้หญิงในยุคหลังเหมา มีบทความแรกคือ “จิตสำนึกของสตรีและงานเขียนของสตรี” โดย Li Ziyun บทความนี้แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการงานเขียนของสตรีในช่วงหลัง 1949 จนถึงต้นทศวรรษที่ 1990 โดยเสนอว่า งานเขียนของสตรีในยุคก่อนการปฏิรูปเป็นงานเขียนที่กำกับจากรัฐ ไม่มีการเผยถึงตัวตนของผู้หญิงหรือปัญหาที่แท้จริงของผู้หญิง ต่างจากงานเขียนในยุคหลังเหมาที่เริ่มปลดปล่อยตัวตนของผู้หญิง โดยการบรรยายอารมณ์ จนถึงปัญหาความขัดแย้งที่ผู้หญิงต้องเผชิญในชีวิต ไปจนถึงการสำรวจประเด็นเรื่องเพศสัมพันธ์ โดยผ่านประสบการณ์จริงของสตรี ซึ่งหลักคิดว่าเป็นความสำเร็จอันสำคัญที่แสดงถึงจิตสำนึกของสตรีที่เพิ่งจะได้รับการฟื้นฟูในยุคปฏิรูป ในเรื่อง “ผู้หญิง ความเจ็บป่วยและการอยู่โรงพยาบาล ภาพลักษณ์ของสตรี” ในนิยายร่วมสมัยของจีน Zhu Hong เสนอว่า ภาพตัวเอกสตรีในนิยายร่วมสมัยที่มักจะถูกป่วยไข้ นอนโรงพยาบาลนั้น ไม่ใช่ความพยายามของนักเขียนที่จะสร้าง “ความเป็นหญิง” อันละเอียดอ่อน หรือเป็นการสะท้อนความเจ็บป่วยของสังคม แต่เป็นเพราะนักเขียนสตรียุคใหม่เหล่านี้เห็นว่า การนอนบนเตียงผู้ป่วยนั้นเป็นโอกาสเดียวที่จะได้ปลดปล่อยตัวเองออกจากพันธนาการของความเป็นหญิงที่สังคมและรัฐเป็นผู้กำกับไว้ให้ผู้หญิง อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่ผู้หญิงจะได้ครอบครองร่างกายของตนเองอย่างเสรีและมีสิทธิในการพูดความจริงที่ไม่สะดวกจะพูดในเวลาที่เหมาะสมดี ในเรื่อง “การเมืองและแบบแผนของ ‘ผู้หญิง’ – การสร้างและ(หรือสร้าง) ผู้หญิงของชาติ” ทานี อี บาร์โลว์ (Tani E. Barlow) เสนอภาพทางประวัติศาสตร์ของคำจีนต่างๆที่หมายถึงผู้หญิง (คือ คำว่า 妇女 ฟู่หนู่ หรือ 女人 นูหนู่เหริน และ 女性 นูหนู่ซิง) ซึ่งแต่ละคำไม่เพียงแต่จะสะท้อนความจริงแต่ยังสร้างความหมายทางประวัติศาสตร์ การเมือง และการต่อสู้ทางวาทกรรมของแต่ละฝ่ายคือ รัฐ นักวิชาการและ ผู้หญิงเองอีกด้วย ในเรื่อง “การปฏิรูปทางเศรษฐกิจและการตื่นตัวทางจิตสำนึกส่วนรวมของสตรีจีน” Li Xiaojiang เสนอว่า การปฏิรูปทางเศรษฐกิจของจีนอาจกำลังนำประเทศไปสู่ความเป็นสมัยใหม่จริงแต่ไม่ได้นำความก้าวหน้ามาสู่สตรีในแง่ของความเป็นปัจเจกชน ความมีคุณค่าในตนเอง และความเป็นสตรีที่เป็นบวกเลย ผู้หญิงจีนจึงควรมีจิตสำนึกร่วมกันในการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งเสรีภาพของสตรี

ในเรื่อง *Dress, Sex and Text in Chinese Culture* เรียบเรียงโดย Antonia Finnane และ Anne McLaren ปี 1999 มีบทความต่างๆแบ่งออกเป็นสี่ด้าน ได้แก่ ชาติในจินตนาการ ด้านที่สองคือ เพศรหัสในคำและการเขียนภาษาจีน ด้านที่สามคือ วาทกรรมสตรีนิยม ตะวันออกและตะวันตก และด้านที่สี่คือ มุมมองของสตรีตะวันตกต่อสตรีจีน บทความที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในวิทยานิพนธ์นี้อยู่ในด้านที่สาม

ในด้านที่สามรวมบทความที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมและการวิจารณ์แนวสตรีนิยมมีบทความทั้งหมดสี่บทความ มีความเกี่ยวพันทางตรงและทางอ้อมกับหัวข้อวิจัยนี้อยู่สามเรื่อง ได้แก่ บทความแรกชื่อ “การตอกย้ำปิตาธิปไตยในระบบสังคมนิยม – อุตสาหกรรมนักเขียนสตรีและการวิจารณ์วรรณกรรมแนวสตรีนิยม” หลุยส์ เอ็ดเวิร์ด (Louise Edwards) ผู้เขียนอธิบายถึงสาเหตุที่แนวคิดสตรีนิยมไม่ได้รับความสนใจมากนักในช่วงที่จีนเพิ่งเปิดประเทศ นั่นคือความรู้สึกเบื่อหน่ายแนวคิดทางการเมืองของเหมา ซึ่งแนวคิดสตรีนิยมเองก็บังเอิญมีความคล้ายคลึงกับแนวคิดของเหมา และยังมาจากการที่รัฐบาลจีนตั้งหน่วยงาน สหภาพสตรีทั่วประเทศ ขึ้นเพื่อสร้างภาพของการสนับสนุนความเท่าเทียมกันระหว่างเพศและความก้าวหน้าในประเด็นต่างๆ ของสตรีให้กับรัฐบาลคอมมิวนิสต์ของตัวเองและเพื่อควบคุมทิศทางในการพัฒนาสตรีจีน ทั้งหมดนี้ส่งผลให้นักเขียนสตรีรู้สึกว่าการเป็นนักเขียนเพศหญิง หมายถึง พวกเขาจะไม่ได้การยอมรับในฐานะกระแสหลักของวรรณกรรม จึงทำให้นักเขียนสตรีในจีนไม่ให้ความสนใจกับเพศสภาพมากนัก โดยสะท้อนออกมาในงานเขียนของพวกเขาเองที่เทคนิคการเขียนและเนื้อเรื่องแทบไม่มีอะไรแตกต่างจากของนักเขียนชายเลย นักเขียนสตรีคนใดที่มีการเขียนถึงแก่นปัญหาของสตรี ก็มักจะต้องเขียนถึงปัญหาหลักๆ สำคัญในสังคมไปด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกจัดประเภทเป็นนักเขียนสตรี เอ็ดเวิร์ดสรุปว่าแนวคิดสตรีนิยมเป็นแนวคิดสำคัญที่นักวิชาการจีนวิทยาทั้งหลายควรต้องใช้เพื่อจะได้เจาะลึกถึงข้อจำกัดและอุปสรรคต่างๆ ที่แฝงอยู่ในอุตสาหกรรมงานเขียนของสตรี

บทความที่สามชื่อ “การสร้างเพศให้สตรีในนวนิยายร่วมสมัย” โดยนักเขียนสตรีได้หัวัน โรสแมรี แฮดดอน (Rosemary Haddon) เสนอให้เห็นว่า ในช่วงค.ศ. 1970-1990 นวนิยายที่เขียนโดยนักเขียนสตรีมีเพิ่มมากขึ้นอย่างเด่นชัดในได้หัวัน แต่แก่นเรื่องไม่ได้มีอะไรที่แปลกใหม่มากนักจากแก่นเรื่องในเรื่องเล่าในอดีตของจีน ถึงกระนั้นก็ยังคงมีความพยายามจากเหล่านักวิจารณ์ที่จะจัดให้นักเขียนสตรีที่มีเพิ่มมากขึ้นเหล่านี้เป็นพวกนักเขียน “วรรณกรรมตู้เสื้อผ้าน้ำ” (boudoir literature) เพื่อลดทอนความน่าเชื่อถือในสิ่งที่นักเขียนเหล่านี้นำเสนอ และเบียดให้นักเขียนสตรีเหล่านี้เป็นคนชายขอบในวงวรรณกรรม แฮดดอนยังวิเคราะห์ภาพสตรีในนิยายของนักเขียนสตรีเหล่านี้ว่า ถึงแม้ตัวเอกสตรีในยุคนี้จะมีภาพลักษณ์ที่เปลี่ยนไป เป็นปัจเจกชนที่มีความคิด ความรู้สึก และโลดแล่นในโลกภายนอกมากขึ้นจนดูไม่เหมือนภาพสตรีในนวนิยายปิตาธิปไตย แต่ท้ายที่สุดแล้ว ตัวเอกสตรีเหล่านี้ก็อาจหลีกเลี่ยงพ้นค่านิยมเก่าๆ ในสังคมปิตาธิปไตยได้ นั่นคือ การแต่งงานเป็นเกราะกำบังที่ให้ความปลอดภัยและความรู้สึกเป็นคนสมบูรณ์มากที่สุด

บทความที่สี่ชื่อ “สตรีศึกษาในวรรณกรรมและการวิจารณ์วรรณกรรมแนวสตรีนิยมในจีนปัจจุบัน” ซึ่งเขียนโดยโรสแมรี โรเบิร์ตส์ (Rosemary Roberts) บทความนี้ย้อนให้เห็นวิวัฒนาการของสตรีศึกษาในแวดวงวรรณกรรมและวิชาการในมหาวิทยาลัยจากจุดเริ่มต้น สรุปรวมหัวข้อที่มักถูกอภิปรายในแวดวงนักวิจารณ์แนวสตรีนิยม เช่น แนวเรื่องและวิธีการเขียน ปรัชญาการตีความ “ทำให้หญิงแกร่งเหมือนชาย” และพัฒนาการทางจิตสำนึกของสตรี โดย โรเบิร์ตส์บรรยายให้เห็นถึงท่าทีของนักวิจารณ์กลุ่มต่างๆ ในยุคนั้นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว (กลุ่มอนุรักษ์เห็นด้วยกับแนวเก่า กลุ่มหัวใหม่ชอบสิ่งที่แหวกแนว) โรเบิร์ตส์ยังชี้ให้เห็นถึง แก่นเรื่องสำคัญประเภท

หนึ่งที่มีปรากฏในงานเขียนของนักเขียนสตรีรุ่นหลัง นั่นคือ สตรีจีนรุ่นหลังผู้มีอิสระเสรี วิธีชีวิตภายใต้แนวคิดเปิดเสรี รับผิดชอบต่อสังคมตะวันตกแต่กลับทนรับผู้ชายที่มีความอ่อนแอเยี่ยงสตรีในชนบท ไม่ได้

ในหนังสือชื่อ *Gender and Sexuality in Twentieth-Century Chinese Literature and Society* เรียบเรียงโดย Tonglin Lu ปี ค.ศ. 1993 รวบรวมบทความไว้เจ็ดเรื่อง แต่มีเพียงเรื่องเดียวที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย เพราะเป็นการศึกษาผลงานของนักเขียนหญิงจีนในยุคหลังเหมา คือ ไอเปย (Ai Bei) ในเรื่องที่เจ็ด ชื่อว่า “ความเป็นสตรีที่ถูกจองจำ อัตวิสัย ผู้กระทำ และอาชญากรรมในนิยายของไอเปย” โดยมาร์กาเรต เฮช เดคเคอร์ (Margaret H. Decker) ซึ่งได้ข้อสรุปว่าสตรีนั้นถูกจองจำความเป็นสตรีของเธออยู่เสมอในรูปแบบและขอบเขตที่ผันแปรไปตามปัจจัยทางวัฒนธรรมและแนวคิดของอำนาจในยุคนั้น โอกาสที่สตรีจะเป็นผู้กระทำ มีความเป็นตัวตนและต่อต้านการกดขี่ของหลายๆฝ่ายได้นั้นดูจะมีไม่มากนักทั้งนี้เป็นเพราะความรู้สึกเป็นนักโทษในใจ และความรู้สึกต่อยศของสตรีเอง

ใน *Modern Chinese Women Writers: Critical Appraisals* เรียบเรียงโดย Michael S. Duke ปี ค.ศ. 1999 รวบรวมบทความไว้ทั้งหมดสิบสามเรื่อง แต่มีอยู่หกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายของนักเขียนสตรียุคหลังเหมา โดยเป็นการวิเคราะห์เทคนิคในการเล่าเรื่องที่แฝงการวิพากษ์สังคมจีนร่วมสมัยในผลงานของจางเจี๋ย (张洁) จางคังคัง (张抗抗) และจางซินซิน (张辛欣) สามเรื่อง ซึ่งนักเขียนสตรีทั้งสามคนนี้โดดเด่นในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 นอกจากนี้มีบทความชื่อ “ภาพลักษณ์ของการกดขี่ทางเพศในรวมเรื่องสั้นชุดหมอนของงูของจู่หลิน” (竹林) โดยริชาร์ด คิง (Richard King) สำรองการเสนอภาพเด็กสาวที่ถูกย่ำยีโดยชายที่มีอำนาจในเรื่องสั้นต่างๆของจู่หลิน นักเขียนสตรีจีนที่โดดเด่นในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 เช่นกัน ริชาร์ดสรุปว่านี่เป็นภาพลักษณ์ของการถูกกดขี่ของสตรีในสังคมชนบทของจีนที่ซึ่งการปลดปล่อยสตรีตามแนวคิดของเหมา ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนได้มากนัก อีกสองบทความ คือ “ในการแสวงหาความรักและตัวตน ภาพลักษณ์ของปัญญาชนหญิงในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนยุคหลังเหมา” โดย Lai-fong Leung มีการสำรวจการค้นหาลักษณะ ความเป็นอัตบุคคล และการปลดปล่อยทางเพศสัมพันธ์ของปัญญาชนสตรีจีนในช่วงทศวรรษที่ 1980 บทความนี้วิเคราะห์นวนิยายและเรื่องสั้นต่างๆของนักเขียนสตรีจีนในยุคต้นทศวรรษที่ 1980 ในแง่มุมที่เกี่ยวกับความรัก การงาน การแต่งงาน ความเป็นหญิง ความเป็นปัจเจก และเพศวิถี ได้ผลสรุปว่า ตัวละครหญิงในนวนิยายและเรื่องสั้นในช่วงนี้วิพากษ์วิจารณ์รัฐ อุดมการณ์สังคมนิยม และแนวคิดแบบปิตาธิปไตยที่กดทับหรือลดทอนความเป็นหญิง โดยเรียกร้องความเป็นหญิงที่ถูกกดทับจากอุดมการณ์ความเท่าเทียมกันทางเพศของรัฐบาลยุคเหมา ต้องการสิทธิในการแสดงความเป็นตัวตนของตน ไม่ต้องคำนึงถึงส่วนรวม หรือจารีตใด เรียกร้องสิทธิในการที่จะแสวงหาความสำเร็จในทางการงานพร้อมกับการผดุงความรักไว้ และแสดงความต้องการรักแท้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการเมืองใดๆ ซึ่งเรื่องต่างๆที่ตัวละครหญิงเหล่านี้เรียกร้องนั้นยังคงห่างจากเส้นชัยของความเท่าเทียม หรือความเสรี หรือการบรรลุในสิ่งที่เรียกร้องอยู่ไกล แต่ในเรื่องของเพศวิถีแล้ว นักเขียนสตรีเหล่านี้กลับแสดงให้เห็นถึงความยึดติดกับแนวคิดและจารีตของจีน เพราะตัวเอกหญิงที่เปิดเสรีและกล้ารุกทาง

เพศจะถูกประณามว่าเป็นสิ่งที่ผิด และเห็นว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นเพราะตัวเอกหญิงเหล่านั้นต้องการใช้เพศเป็นเครื่องมือในการหาความสุข หรือแสวงหาผลประโยชน์ และบทความสุดท้าย คือ “ผู้หญิง นักเขียน การปฏิรูปสังคม สามประเด็นในนวนิยายของเงินทอง” (宽容) โดยเวนด์ ลาร์สัน (Wendy Larson) ได้วิเคราะห์ให้เห็นปัญหาเกี่ยวกับตำแหน่งแห่งที่ของสตรีซึ่งเชื่อมโยงกับบทบาทของการเป็นนักเขียนในสังคมที่มีการปฏิรูปในนวนิยายของเงินทอง นักเขียนสตรีจีนในช่วงต้นทศวรรษเดียวกัน เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยทางการเมืองที่ส่งผลให้จางซินซิน นักเขียนสตรีจีนชั้นนำรุ่นเดียวกับจางเจี๋ย และเงินทองต้องละทิ้งการเขียนนิยายที่ดีแก่ประสบการณ์จริงของสตรีพร้อมกับวิพากษ์แนวคิดตามชนบทที่ฝังรากอยู่ในสังคมจีนใหม่ไปเขียนผลงานในรูปประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า

ใน *Gender Politics in Modern China: Writing and Feminism* เรียบเรียงโดย Tani E. Barlow ปีค.ศ. 1993 รวบรวมบทความต่างๆไว้สืบทอดเรื่อง โดย มีเพียงสามเรื่องที่เป็นการวิเคราะห์ผลงานของนักเขียนสตรีจีนในช่วงต้นทศวรรษที่1980 ซึ่งได้แก่จางเจี๋ย จูหลิน และฉานเสวี่ย (残雪) ซึ่งต่างได้ข้อสรุปที่ว่า ผู้หญิงจีนในช่วงต้นของยุคหลังเหมานี้อยู่ในขั้นตอนของการพยายามสร้างอัตลักษณ์ของตนหลังจากที่ถูกกดขี่จากชนบท ขงจื้อ และแนวคิดสังคมนิยมของเหมา นักเขียนสตรีเหล่านี้แสดงให้เห็นภาพของการถูกกีดกัน ข่มเหง และกดขี่ ฉานเสวี่ยวิพากษ์ชนบทที่กดขี่นี้ด้วยการใช้ภาษาและเทคนิคการเล่าเรื่องที่แตกต่างออกไป ไม่ใช่การเล่าเรื่องตามลำดับเวลา หรือตามปี แต่เป็นการเล่าตามกระแสสำนึก ความรู้สึก ความฝัน และ จินตนาการ

ในงานเขียนของเพศหญิงและการยืนยันอัตลักษณ์ของตน (女性写作与自我认同) เขียนโดยหวังเยียนฟาง (王艳芳) ในปีค.ศ.2006 สำรวจงานเขียนของนักเขียนสตรีในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่20โดยเน้นที่งานเขียนในยุคหลังเหมา หวังเยียนฟางแบ่งวิธีการยืนยันอัตลักษณ์ของนักเขียนสตรียุคหลังเหมาไว้เป็นสามช่วง ช่วงแรกคือช่วงปลายทศวรรษที่1970 ถึงต้นทศวรรษที่1980 มีนักเขียนหญิงเด่นเช่นจางเจี๋ย จางซินซิน และจางคังคัง การเขียนแสดงอัตลักษณ์ของนักเขียนหญิงในช่วงนี้จะเกี่ยวพันอยู่กับหลักจริยธรรมในสังคม ความ เป็นมนุษย์ที่มีเลือดเนื้อเท่าเทียมกันและการใช้ชีวิตอย่างมีหลักมนุษยธรรม ช่วงที่สองคือการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศวิถีของผู้หญิงที่ต้องการจะล้มล้างชนบจารีต และแนวคิดโบราณของจีนในเรื่องนี้ โดยมีงานเขียนของหวังอันอี้ (王安忆) เตี่ยหนิง (铁凝) และถังย่าผิง (唐亚平) เป็นต้นเป็นตัวแทนในช่วงนี้ซึ่งอยู่ปลายทศวรรษที่ 1980 ช่วงสุดท้ายคือ ทศวรรษที่ 1990 เป็นการยืนยันอัตลักษณ์ทางร่างกายตามการประกอบสร้างทางวัฒนธรรม โดยมีเงินร่าน (陈染) หลินไป๋ (林白) และสวีเสี่ยวปิ่น (徐小斌) เป็นตัวแทนของช่วง หวังเยียนฟางชี้ว่าอัตลักษณ์ทางเพศของผู้หญิงจีนยุคหลังเหมา นั้นได้รับอิทธิพลจากปัจจัยแวดล้อมและกระแสโลกาภิวัตน์ ค่อยๆ พัฒนาออกจากตัวตนของผู้หญิงตามชนบทไปโดยซึ่งเริ่มต้นขึ้นในช่วงที่สอง ไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ของตน ผ่านทางการเขียนโดยใช้ร่างกาย โดยสรุปคือ ผู้หญิงแรกเริ่มมีอัตลักษณ์ของตนอิงอยู่กับครอบครัว ต่อมาคือขึ้นอยู่ กับสังคม ไปสู่อัตลักษณ์ทางเพศ และจบลงที่ร่างกาย และสรุปว่าการใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือในการสร้างอัตลักษณ์นี้อาจทำให้ผู้หญิงหลุดพ้นจากการยึดกุมของจิตสำนึกทางการเมือง สลัดพ้นจากความหลอกลวงและการ

สร้างภาพได้ และกลับมาสู่ความเป็นจริงของการอยู่รอดในชีวิตประจำวัน แต่เพราะว่าร่างกายนั้นมีข้อจำกัดและไม่มีคุณสมบัติของการโน้มนำให้ผู้คนหลุดพ้นไปสู่โลกแห่งความสูงส่งได้ จึงทำให้ผู้หญิงรุ่นใหม่เหล่านี้มีอาการของโรคเก็บตัว แยกแยะ หลงตัวเอง และสนใจแต่เรื่องส่วนตัวจนกลายเป็นไม่มีคุณค่าที่แท้จริงในสังคมได้ นอกจากนี้ยังสรุปว่าเส้นทางทางจิตวิญญาณในงานเขียนของนักเขียนสตรีเหล่านี้พัฒนาจากการ “ปีติฆาต” ไปสู่การค้นพบว่า แม้มิใช่รักพวกเธอ ผู้ชายที่น่าจะเป็นคู่ชีวิตก็พึ่งไม่ได้และไม่น่าสนใจ เพื่อนผู้หญิงในที่สุดก็ทรยศความเป็นตัวตนของตน ลูกก็ไม่อาจเป็นเป้าหมายที่จะช่วยเติมเต็มความสมบูรณ์ทางจิตวิญญาณได้ เพราะว่าคุณผู้หญิงเหล่านี้ไม่มีลูก ปัญหาการขาดจุดมุ่งหมายที่จะช่วยยืนยันอัตลักษณ์เช่นนี้บ่งชี้ว่า การสร้างอัตลักษณ์ของผู้หญิงยุคหลังเหล่านี้ในนวนิยายนั้นยังไม่บรรลุวุฒิภาวะและยังไม่น่าพึงพอใจ ดังนั้นหวังเขียนนางจึงเสนอมุมมองว่า งานเขียนที่ใช้ร่างกายเป็นแกนในการสร้างอัตลักษณ์นั้นควรให้ความสนใจกับจิตวิญญาณด้วย มีแต่การปรับสมดุลทั้งร่างกายและจิตใจเท่านั้นที่จะทำให้อัตลักษณ์ของผู้หญิงพัฒนาไปเติบโตเต็มที่ได้อีก นอกจากนี้แล้ว งานเขียนของผู้หญิงนั้นก็ควรที่จะหลุดพ้นจากการหลงตัวเอง และพยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ได้สมดุลกับผู้ชาย เพราะนี่คือความสัมพันธ์ที่เป็นพื้นฐาน เป็นธรรมชาติและตลอดกาล และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีได้นั้นคือการสร้างความรัก ความรักในความหมายทั่วไป เพราะความรักคือความจำเป็นของชีวิต งานเขียนของผู้หญิงจึงควรก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการกลับมาของความรัก

ใน *ว่าด้วยกลุ่มนักเขียนนวนิยายร่วมสมัยจีน (中国当代小说家群论)* เขียนโดยหวางเหว่ยหลิน (黄伟林) ปีค.ศ.2004 วิเคราะห์นักเขียนสตรีจีนอยู่ในบทสุดท้าย โดยวิเคราะห์ความรักในอุดมคติและสภาพความจริงของการแต่งงานในผลงานของนักเขียนสตรีจีนในช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 อันได้แก่ จางเจี๋ย จางคังคังและจางซินซิน สรุปว่าความรักในนวนิยายที่ตัวเอกหญิงในช่วงนี้แสวงหาเป็นความรักที่บริสุทธิ์ สูงส่ง และไม่มีเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้องเลย แต่การแต่งงานของเหล่าตัวเอกหญิงในยุคนี้กลับต้องเผชิญกับความขัดแย้งระหว่างความต้องการของตัวเอกหญิงที่จะเพิ่มคุณค่าให้ตัวเองด้วยการทำงาน และกำหนดในการทำงานกับการเรียกร้องของสามีที่อยากให้พวกเขาต้องทุ่มเทให้กับครอบครัวเป็นหลัก เมื่อพวกเขาเลือกที่จะทุ่มเทให้กับความสำเร็จของตนก่อน เธอก็จะต้องสูญเสียครอบครัวไป (อันที่จริงผลการวิเคราะห์นวนิยายของนักเขียนกลุ่มนี้มีข้อสรุปแบบนี้ในหนังสือประวัติศาสตร์วรรณคดีทุกเล่ม รวมทั้งในผลงานวิจัยเล่มข้างบนด้วย) นอกจากนี้ ก็ยังมีบทความวิเคราะห์เรื่องเพศในความรัก ซึ่งกล่าวถึงนักเขียนสตรีอยู่สองคน ได้แก่เถียนหนิง และหวังอันอี้ เพราะเป็นตัวแทนกระแสหลักในการเขียนเกี่ยวกับจิตสำนึกทางเพศของผู้หญิงจีนในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 โดยสรุปว่าเถียนหนิงนั้นเขียนเน้นหนักในแง่ความรู้สึกนึกคิดในจิตใจของผู้หญิงจีนที่อยู่ในบริบทเฉพาะทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ โดยสะท้อนผู้หญิงรุ่นเยาว์ที่อยู่ใต้แนวคิดปิตาธิปไตยในวัฒนธรรมศักดินา และผู้หญิงรุ่นแม่ที่อยู่ในยุคเหมาะต่อเชื่อมยุคหลังเหมา ภายใต้แนวคิดสังคมนิยมและอุดมการณ์ความเท่าเทียมทางเพศของยุคเหมา ส่วนหวังอันอี้ นั้น หวางเหว่ยหลินวิเคราะห์นวนิยายชุด *ความรักสามแบบ (三恋)* ของเธอมากที่สุดเพราะเป็นนวนิยายที่สร้างกระแสเกี่ยวกับเรื่องเพศในช่วงนั้นมากที่สุด หวางเหว่ยหลินวิเคราะห์แล้วสรุปว่า หวังอันอี้แตกต่าง

จากนักเขียนชายจางเสียนเหลียง (张贤亮) ที่นำเสนอเรื่องเพศเช่นกัน ทั้งสองแตกต่างกันตรงที่ จางเสียนเหลียง นั้นใช้การเขียนเรื่องเพศเพื่อที่จะวิจารณ์สังคม วิพากษ์ว่าวัฒนธรรมและสังคมนั้นกดขี่และบีบคั้นให้คน (โดยเฉพาะผู้ชาย – ผู้วิจัย) ต้องผิดธรรมชาติหรือสูญเสียอัตลักษณ์หรืออำนาจของตนอย่างไร แต่หวังอันอี้ใช้การเขียนเรื่องเพศเพื่อที่จะพูดถึงมนุษย์ และธรรมชาติของมนุษย์ ไม่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์สังคมเลย โดยแยกแยะเป็นประเด็นว่า นวนิยายชุดนี้ของหวังอันอี้เน้นเรื่องโชคชะตาที่ทำให้ตัวเอกชายและหญิงต้องมาพบกัน เน้นเรื่องความลึกลับที่ควบคุมมนุษย์อยู่ เช่นการที่ตัวเอกหญิงในเรื่อง *ความรักบนภูเขาร้าง* ต้องจบชีวิตลงบนภูเขาร้างนั้น เพราะเธอจมพิตเด็กผู้ชายบนภูเขาร้างแห่งนั้นเป็นครั้งแรกซึ่งเป็นเหมือนกลางร้ายที่บอกให้รู้ชะตากรรม เน้นว่าเป็น นวนิยายที่อยู่นอกเหนือสังคมและการเมือง กล่าวคือความเป็นอยู่ จุดจบ ชะตากรรมของตัวเอกทั้งหญิงและชายในทั้งสามเรื่องนี้ต่างไม่ได้เกิดขึ้นเพราะบริบททางการเมืองหรือสังคมแต่อย่างใด เน้นว่า ความอ่อนแอเป็นธรรมชาติของมนุษย์ และสรุปในตอนสุดท้ายว่าความรักนั้นมีอยู่สองด้านคือความรักที่ทำให้ชีวิตสูงส่งขึ้น ความรักประเภทนี้เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณ และอีกด้านคือความรักที่ทำให้ชีวิตตกต่ำลง ซึ่งเกี่ยวข้องอยู่กับความต้องการทางเพศและความมักมากในกาม ข้อดีของหวังอันอี้คือ เธอนำเสนอถึงการมีอยู่ของความรักประเภทหลังนี้พร้อมกับการแยกแยะความต้องการหรือกิเลสดังกล่าวอย่างละเอียด และแสดงให้เห็นข้อดีข้อเสียอย่างเป็นกลางที่สุด

นอกจากนี้ หวางเหว่ยหลินยังเลือกวิเคราะห์หลินไป โดยให้เหตุผลว่าหลินไปและเงินหว่านนั้นนับเป็นผู้ริเริ่มนวนิยายแนวสตรีนิยมตามความหมายของแนวคิดนี้อย่างแท้จริงในประวัติศาสตร์วรรณคดีจีน แต่ในการวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง *สงครามของคนคนหนึ่ง* (一个人的战争) ของหลินไปนั้น หวางกลับไม่ได้เอ่ยถึงแง่มุมเกี่ยวกับผู้หญิงเลย นอกจากสรุปว่า นวนิยายเรื่องนี้เป็นต้นแบบของการนำเสนอแนวคิดเรื่องการเมืองหรือการเมืองไม่มีอยู่ เพราะเมื่อผู้อ่านอ่านจบแล้วก็อาจต้องตั้งคำถามว่าที่จริงแล้วทุกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของตัวเอกในเรื่องนั้นเป็นความจริงหรือไม่ ถ้าหากว่าในท้ายที่สุดแล้ว ไม่มีหลักฐานอะไรที่อาจบ่งชี้ถึงการมีอยู่ของสิ่งเหล่านั้น เช่น ความรักได้ และนิยามว่า ตัวเอกหญิงในนวนิยายของหลินไปและเงินหว่านนั้นพยายามสร้างโลกที่เป็นเอกเทศของผู้หญิงเพื่อที่จะได้ต่อต้านโลกของผู้ชาย

หวางเหว่ยหลินยังพูดถึงนักเขียนสตรีอีกสองสามคนในรุ่นหลังหลินไปอย่างคร่าวๆ ได้แก่ เสวี่คุน (徐坤) หงอิง (虹影) และ อาหมิง (阿明) เป็นต้นเพื่อสรุปว่า ตัวเอกหญิงในงานเขียนของนักเขียนหญิงเหล่านี้ไม่มีความลำบากในการใช้ชีวิต ความคิดก็ปลดปล่อยเป็นเสรี แต่อย่างไรเสียก็ต้องประสบกับปัญหาในการใช้ชีวิต อยู่ดี เช่นมองหารักแท้ มองหาความหมายของชีวิต

ที่น่าสนใจคือหวางพูดถึงกลุ่มนักเขียนสตรีที่เกิดในทศวรรษที่ 1970 ด้วย กลุ่มนี้ได้รับขนานนามว่าเป็นนักเขียนสาวสวย (美女作家) ที่มีผู้นำขบวนคือ เว่ยฮุย (卫慧) และ เหมียนเหมียน (棉棉) โดยกล่าวถึงว่า ตัวละครในนวนิยายของนักเขียนกลุ่มนี้จะมีชีวิตอยู่ในอพาร์ทเมนต์ คลับบาร์ และห้างสรรพสินค้า มีบรรยากาศบริโภคนิยมและความเป็นหลังอาณานิคมในสถานที่และการใช้ชีวิต แนวการเขียนเป็นการเขียนด้วยร่างกาย แต่หวางวิจารณ์เป็นนัยๆว่าเป็นการเขียนที่ไม่มุ่งไปในทางสร้างสรรค์ เพราะหวางเลือกที่จะพูดถึงนักเขียน

สตรีอีกคนหนึ่งชื่อ หยางอิงชวาน (杨映川) ซึ่งอยู่ในนักเขียนรุ่นนี้เช่นกันแต่หวังเห็นว่าหยางอิงชวานเขียนด้วยร่างกายในเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างจากนักเขียนอื่นๆในกลุ่มเดียวกัน

ใน การปฏิวัติของวรรณกรรมสตรี (女性文学的革命) ซึ่งเขียนโดยโซ่วจิ้งซิน (寿静心) ในปีค.ศ. 2007 ศึกษาลักษณะของวรรณกรรมสตรีในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 และในยุคหลังเหมา โดยศึกษาว่าวรรณกรรมสตรีในทั้งสองช่วงนี้เป็นความพยายามที่ผู้หญิงจีนต้องการจะหลุดพ้นจากชนบิตาธิปไตยของสังคมนักคิด และพยายามที่จะสร้างอัตลักษณ์ใหม่ขึ้นมาโดยการตามรอยประเด็นทั้งหมดที่ประเด็น แรกสุดคือประเด็นของความ เป็นแม่ในยุคโบราณและการประกอบสร้างความเป็นแม่ขึ้นมาในงานเขียนของนักเขียนสตรีจีนช่วงทศวรรษที่ 1990 กล่าวคือแม่ไม่ใช่ผู้ที่โหดร้าย คอยรักษาผลประโยชน์ของครอบครัว และครอบครองหาประโยชน์จากลูกสาว หรือทอดทิ้งลูกสาวเหมือนที่ตนเคยถูกระทำ แต่แม่ก็ไม่ใช่ผู้หญิงที่ยิ่งใหญ่ เสียสละทุกอย่างเพื่อลูกจนไร้ตัวตน เลือดเนื้อ แม่สมัยใหม่คือผู้หญิงธรรมดาที่ทำผิดพลาดได้ และมีความเชื่อมโยงกับลูกสาวในฐานะผู้หญิงด้วยกัน นั่นคือ ไม่ว่าลูกสาวจะพยายามไม่ทำผิดหรือไม่มีนิสัยที่น่าชังเหมือนแม่สักเท่าไร อย่างไรก็ตาม วันหนึ่งลูกสาว เหล่านั้นก็จะค้นพบว่า พวกตนยิ่งนานวันก็ยิ่งเหมือนแม่ของตนเอง

ประเด็นที่สองคือการตามรอยประเด็นของความรักซึ่งโซ่วจิ้งซินสำรวจความรักในเพศเดียวกันเป็น ประเด็นหลัก โดยเสนอว่าความรักในเพศเดียวกันที่นักเขียนสตรีส่วนใหญ่ในทศวรรษที่ 1990 มีแนวโน้มจะ แสดงออกในผลงานของตนนั้นเป็นความพยายามหนึ่งที่จะปฏิเสธอำนาจบิตาธิปไตย เพื่อยืนยันว่าผู้หญิงสามารถ ยืนหยัด หรือช่วยเหลือกันเองได้ เข้าใจกันและกันมากกว่าโดยไม่ต้องมีผู้ชายเป็นจุดหมายในชีวิตอีกต่อไป อย่างไรก็ตามโซ่วจิ้งซินก็เสนอว่า ความพยายามที่จะทำลายอำนาจบิตาธิปไตยในลักษณะนี้ไม่ใช่สิ่งที่นักเขียนสตรีควรมุ่งเน้นอีกต่อไป เพราะถึงแม้ผู้หญิงทั้งหมดจะรักแต่เพศเดียวกันก็ยังไม่สามารถหลุดพ้นจากอำนาจบิตาธิปไตยได้ ผู้หญิงยังไม่อาจได้รับอิสระอย่างแท้จริงได้ ทั้งนี้เพราะความรักระหว่างเพศไม่ใช่แหล่งที่มาเพียงหนึ่งเดียวของ อำนาจในการกดขี่ผู้หญิง และผู้ชายก็ไม่ใช่ศัตรูคู่อาฆาตของผู้หญิง ที่จริงแล้วความรักระหว่างเพศเป็นเรื่องที่ไม่ อาจหลีกเลี่ยงได้ ความรักไม่อาจปล่อยให้ผู้ชายหายไปได้ ถ้าหากผู้หญิงหลุดจากอำนาจบิตาธิปไตยแล้วใน ขณะเดียวกันก็สร้างอาณาจักรอำนาจของผู้หญิงเอง ในวิธีนี้ผู้หญิงก็ไม่มีทางเป็นไปได้

ประเด็นที่สามคือ ตัวตนของผู้ชายในปลายปากกาของนักเขียนสตรี โดยโซ่วจิ้งซินเสนอว่า ในช่วงต้น ของยุคหลังเหมา ตัวเอกหญิงยังคงแสวงหาผู้ชายในอุดมคติ ผู้ชายที่จะเข้าใจผู้หญิง เคารพให้เกียรติและมีรักแท้ แต่เริ่มในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 ผู้ชายเริ่มถูกทำให้เป็นคนอ่อนแอ เห็นแก่ตัว และพึ่งไม่ได้ และเริ่มตั้งแต่นั้น ไปและเงินหว่าน เป็นต้นไป นักเขียนสตรีต่างทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสองเพศเป็นไปไม่ได้ จำเป็นที่ผู้หญิง จะต้องกำจัดอำนาจบิตาธิปไตยไปโดยการ “ปีศาจฆาต” ผู้ชายเลือนหายไปจากการนำเสนอของนักเขียนสตรี โดย สาเหตุหนึ่งที่โซ่วจิ้งซินวิเคราะห์สถานการณ์เช่นนี้ ก็คือ เพราะผู้หญิงซึ่งเคยปรารถนาและชื่นชมกับโลกของผู้ชาย ไม่สามารถพบความพึงพอใจกับโลกนี้ได้จึงต้องหันมาหาโลกของผู้หญิงเท่านั้น เมื่อถึงทศวรรษที่ 1990 นักเขียน สตรีต่างก็สลับบทให้ผู้ชายเป็นฝ่ายที่ถูกใช้ ถูกมอง ถูกชื่นชมในความงาม แทนผู้หญิงบ้าง โดยผู้หญิงเองก็ยินดี

และไม่กระดากที่จะเป็นฝ่ายใช้ มอง และชื่นชม อย่างไรก็ตาม ไซ่วสฺรุพบว่าภาพที่ปรากฏในนวนิยายเช่นนี้ยังห่างจากความเป็นจริงในสังคมอยู่มาก ผู้ชายยังคงเป็นฝ่ายยึดกุมอำนาจในการทำให้ผู้หญิงกลายเป็นวัตถุ และผู้หญิงจำนวนมากก็ยังติดอยู่กับความคิดแบบเดิมที่เห็นผู้ชายเป็นฝ่ายที่มีอำนาจครอบครองผู้หญิง

ประเด็นสุดท้ายก็คือ ประเด็นการเขียนด้วยร่างกาย ซึ่งไซ่วเห็นว่าเป็นความกล้าที่นักเขียนสตรีจะเขียนโดยใช้ร่างกายของตนเป็นประเด็นเพราะนี่เป็นการนำเรื่องที่ต้องจะอยู่ในที่ส่วนตัวมาเป็นเรื่องสาธารณะเพื่อต่อต้านอำนาจปิตาธิปไตย โดยเฉพาะทัศนคติเรื่องเพศที่เป็นเรื่องต้องห้ามในสังคมจีน เป็นเรื่องที่ไม่ว่าจะมีนักวิจารณ์ที่ไม่เห็นด้วยกับกลวิธีนี้ของนักเขียนสตรีจีนอย่างไรก็ดี นี่นับเป็นความพยายามที่กล้าหาญที่จะต่อสู้เพื่อให้เกิดวรรณกรรมแนวสตรีนิยม และเพื่อการพัฒนาต่อไปของแนวคิดสตรีนิยมในจีน และไซ่วจึงชื่นชมสภาพลักษณะของผู้หญิงยุคใหม่ในนวนิยายนี้ว่าเป็นผู้หญิงที่ปฏิเสธทุกบทบาทที่เคยถูกกำหนดให้ผู้หญิง กล่าวคือไม่เป็นภรรยา ไม่เป็นแม่ ไม่สนใจครอบครัว ไม่เป็นคนที่ว่านอนสอนง่าย แต่จะเป็นตัวเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสะท้อนถึงจิตสำนึกของอัตลักษณ์อันแท้จริง การเป็นฝ่ายก้าวร้าวในเรื่องเพศ การเปิดเผยเรื่องของร่างกายตนของผู้หญิงก็เป็นการแสดงถึงจิตสำนึกทางเพศที่ตื่นรู้ของผู้หญิง ถึงแม้ว่าในความจริงแล้วผู้หญิงยังไม่อาจเอาชนะสังคมปิตาธิปไตยได้ แต่อย่างน้อยที่สุดทั้งหมดนี้ก็เป็นความพยายามที่จะตื่นรู้ขึ้นมาจากการกดขี่ที่ผู้หญิงถูกกระทำมาหลายพันปีแล้ว

ใน *ผู้หญิงที่ถูกประกอบสร้าง: การวิจัยเรื่องเพศสภาพในวรรณกรรมสมัยใหม่ (被建构的女性: 中国现代文学社会性别研究)* โดยหลิวฉวนเสี (刘传霞) ปีค.ศ.2007 ศึกษาผู้หญิงในแง่มุมที่ถูกประกอบสร้างจากบริบททางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของผู้หญิงที่ต้องมีบทบาทเปลี่ยนไปตามประวัติศาสตร์ในแต่ละช่วง โดยเป้าหมายของการศึกษาคือผู้หญิงในต้นศตวรรษที่ 20 นอกจากนี้ยังศึกษาบทบาทของโสเภณีและผู้หญิงบำเรอในอดีต และในต้นศตวรรษที่ 20 รวมถึงปรากฏการณ์ของหญิงรักหญิงในช่วงต้นศตวรรษนี้ด้วยเช่นกัน โดยหลิวฉวนเสีสรุปว่า สาเหตุที่ปรากฏการณ์หญิงรักหญิงนี้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าไรในงานเขียนช่วงนี้ เช่น ผู้หญิงพบว่า ในท้ายที่สุดแล้วเพื่อนของตนก็ต้องแต่งงานอยู่ดี หรือบางครั้งความรักระหว่างเพื่อนต้องขาดลงเพราะการแต่งงาน เพราะนักเขียนสตรีเองที่ปรารถนาในความเข้าใจ พลังใจ และการปลดปล่อยจากเพศเดียวกันนี้ในขณะเดียวกันก็สงสัยความเป็นไปได้ของเรื่องนี้ และความถูกต้องตามธรรมชาติหรือเปล่า จึงทำให้ความชื่นชมในเพศเดียวกันของนักเขียนสตรีในช่วงนี้สะดุดหยุดลง ไม่นำไปสู่ผลในต่อนจบของนวนิยายทุกเรื่องที่น่าเสนอเรื่องนี้ หลิวเห็นว่าเป็นการบ่งชี้ถึงอิทธิพลของปิตาธิปไตยที่ฝังรากมาหลายพันปีในสังคมจีน

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความหมายของความเป็นหญิงอันหลากหลายของสตรีจีนในช่วงหลังเหมาของจีนโดยเฉพาะตั้งแต่ค.ศ.1985 จนถึงต้นศตวรรษที่21ที่ปรากฏในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีน

2. เพื่อศึกษาบริบททางสังคมและวัฒนธรรมจีนที่สัมพันธ์กับความหมายของความเป็นหญิงที่ปรากฏในนวนิยายดังกล่าว

1.4 สมมติฐานในการวิจัย

นวนิยายของนักเขียนสตรีจีนในยุคหลังเหมาตั้งคำถามกับความเป็นหญิงที่ปรากฏในแนวคิดของขงจื้อ และของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ความเป็นหญิงจีน และความเป็นปัจเจกชนที่ปรากฏในนวนิยายดังกล่าวเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกาภิวัตน์ ทุนนิยม และบริโภคนิยม อีกทั้งเป็นการทบทวนและนิยามความหมายใหม่ของความเป็นหญิง

1.5 ขอบเขตการวิจัย

เพื่อให้เห็นภาพความเป็นหญิง โดยเฉพาะพัฒนาการทางแนวคิดเกี่ยวกับความรัก เพศวิถี และความ เป็นปัจเจกของผู้หญิงจีนในช่วงเปลี่ยนผ่านทางประวัติศาสตร์ของจีน คือในทศวรรษที่ 1980 และ 1990 ได้ชัดเจน โดยพัฒนาการของแนวคิดดังกล่าวนี้จะมุ่งเน้นไปที่มุมมองของปัญญาชนหญิงจีนในเมืองซึ่งเป็นชนชั้นกลาง อัน เป็นกลุ่มสตรีที่ได้รับผลกระทบจากความเสรีที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมและ อิทธิพลของตะวันตกที่หลังไหลเข้ามาสู่จีนได้มากที่สุด และเป็นกลุ่มที่มีเสรีภาพทั้งทางเศรษฐกิจและทางความคิด ของตัวเองในระดับหนึ่งจึงเป็นกลุ่มผู้หญิงที่เป็นเป้าหมายในการวิจัยวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยจึงจำกัดขอบเขตนวนิยายที่จะใช้วิจัย โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ

1. นวนิยายที่จะวิจัยนั้นเป็นงานเขียนของนักเขียนสตรีจีนในช่วงยุคหลังเหมา โดยเฉพาะหลังปีค.ศ. 1985 เรื่อยมาจนถึงต้นศตวรรษที่ 21 นี้ และเป็นนวนิยายที่ ได้สร้างความสนใจให้กับวงวรรณกรรมจีนและวรรณกรรมวิจารณ์ เป็นที่รู้จักกันดี ในแวดวงผู้ศึกษาวรรณกรรมร่วมสมัยของจีนทั้งในจีนเองและในประเทศทาง ตะวันตก
2. ตัวเอกในนวนิยายเป็นผู้หญิงที่มีชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วงหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม ของจีนคือ หลังปีค.ศ. 1976 หรืออยู่ในยุคหลังเหมา เป็นผู้หญิงที่มีการศึกษา ชน ชั้นกลาง และใช้ชีวิตในเมืองใหญ่อยู่ในจีนเป็นหลัก

จากการสำรวจหนังสือประวัติศาสตร์และงานรวมบทวิจารณ์วรรณกรรมร่วมสมัยของจีนและงานวิจัย ทางตะวันตกเกี่ยวกับวรรณกรรมจีนร่วมสมัย ผู้วิจัยจึงได้เลือกนักเขียนสตรี 7 คนที่โดดเด่นและมีบทบาทสำคัญใน แวดวงวรรณกรรมของจีนในช่วงเวลาดังกล่าว ได้แก่

1. หวังอันอี้ (王安忆)

2. เกี้ยหนิง (铁凝)
3. ฉือลี่ (池莉)
4. หลินไป่ (林白)
5. เฉินหฺวาน (陈染)
6. เหมี่ยนเหมี่ยน (棉棉)
7. เว่ยฮฺย (卫慧)

(1) ประวัตินักเขียนโดยสังเขป

หวังอันอี้ เกิดที่หนานจิง (南京- เมืองหนานกิง – ผู้วิจัย) ปีค.ศ. 1954 แม่ของเธอเป็นนักเขียนหญิงที่มีชื่อในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 คือ หู่จื่อเจี๋ยน (茹志鹃) เธอใช้ชีวิตจากวัยหนึ่งขวบจนจบมัธยมศึกษาที่เซี่ยงไฮ้ ก่อนจะออกไปชนบทใช้ชีวิตในคอมมูนในปี ค.ศ. 1974 และกลับมาเริ่มงานเขียนในปี ค.ศ. 1978 ปัจจุบันใช้ชีวิตอยู่ในเซี่ยงไฮ้ หวังอันอี้เป็นนักเขียนหญิงที่มีผลงานเขียนเรื่องสั้น เรื่องยาว และบทความจำนวนมากและสม่ำเสมอมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 เป็นนักเขียนหญิงที่เป็นสัญลักษณ์ของนักเขียนหญิงในทศวรรษที่ 1980 และเป็นนักเขียนหญิงที่ต่อมามีภาพลักษณ์เกี่ยวข้องกับเมืองเซี่ยงไฮ้ ผลงานของเธอได้รับรางวัลมากมาย เช่นรางวัลนักเขียนหญิงร่วมสมัยจีนในปี ค.ศ. 1998 ในปี ค.ศ. 2001 เธอได้รับเลือกเป็นประธานสมาคมนักเขียนเซี่ยงไฮ้คนที่เจ็ด

เกี้ยหนิง ชาวปักกิ่ง เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1957 ออกไปชนบทฝึกฝนตนเองอยู่ในคอมมูนในปี ค.ศ. 1975 ปีเดียวกันกับที่เธอเริ่มงานเขียน ก่อนที่จะกลับมาทำงานเขียนอย่างจริงจังในปี ค.ศ. 1979 เกี้ยหนิงก็เป็นนักเขียนอีกคนหนึ่งที่เป็นตัวแทนของกลุ่มนักเขียนหญิงในปลายทศวรรษที่ 1980 งานเขียนของเธอได้รับรางวัลระดับชาติมากมายเช่นกัน เกี้ยหนิงดำรงตำแหน่งประธานสมาคมนักเขียนจีนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 และยังเป็นประธานสมาคมนักเขียนมณฑลเหอเป่ย์ (河北) อีกด้วยเช่นกัน

ฉือลี่ ชาวหูเป่ย์ (湖北) เกิดปี ค.ศ. 1957 ออกไปหาประสบการณ์ในชนบทอยู่ในคอมมูนเช่นกันในปี ค.ศ. 1974 ก่อนที่จะกลับมาจบทางการแพทย์ในปี ค.ศ. 1979 จบสาขาภาษาจีนในปี ค.ศ. 1987 และทำงานด้านวรรณกรรมมาตลอดนับแต่นั้น ปี ค.ศ. 2000 ฉือลี่ดำรงตำแหน่งประธานสมาคมนักเขียนเมืองอู่ฮั่น (武汉) ปี ค.ศ. 2007 เธอได้รับเลือกเป็นรองประธานสมาคมนักเขียนมณฑลหูเป่ย์ ฉือลี่ได้รับรางวัลระดับชาติมากมาย เช่นรางวัลวรรณกรรมหลู่ซิ่น นอกจากนี้ผลงานของเธอยังได้รับการดัดแปลงเป็นบทโทรทัศน์ ภาพยนตร์และแปลเป็นภาษาต่างๆอีกจำนวนมากด้วย

หลินไป๋ ชาวกว่างซี (广西) เกิดปี ค.ศ. 1958 จบมหาวิทยาลัยในปี ค.ศ. 1982 เริ่มงานเขียนในปี ค.ศ. 1989 เธอสร้างความฮือฮาให้กับวงการวรรณกรรมมากเมื่อออกผลงานชื่อ *สงครามของคนคนหนึ่ง* (一个人的战争) ในปี ค.ศ. 1994 เธอได้รับการขนานนามว่าเป็นนักเขียนผู้บุกเบิกงานเขียนแนวเรื่องส่วนตัว (个人写作) และนักวิจารณ์จำนวนมากเห็นว่า เธอเป็นผู้นำการเขียนนวนิยายที่มีจิตสำนึกของความเป็นหญิงในแนวสตรีนิยมในจีน

เงินหฺร่า ชาวปักกิ่ง เกิดปี ค.ศ. 1962 จบมหาวิทยาลัยในปี ค.ศ. 1986 เป็นอาจารย์สาขาภาษาจีนในมหาวิทยาลัย และบรรณาธิการสำนักพิมพ์ รวมทั้งท่องเที่ยวและไปบรรยายให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ในออสเตรเลีย เรื่องของเธอได้รับการสร้างเป็นภาพยนตร์ซึ่งได้เข้าฉายในงานแสดงภาพยนตร์สากลของผู้หญิง นวนิยายเรื่อง *ชีวิตส่วนบุคคล* (私人生活) ที่เขียนออกมาในปี ค.ศ. 1995 สร้างความสนใจได้ไม่แพ้เรื่อง *สงครามของคนคนหนึ่ง* เช่นกัน โดยสร้างปรากฏการณ์มียอดขายถึงกว่าแสนเล่มและได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆ ทั่วโลก เงินหฺร่าเป็นนักเขียนสตรีที่จะต้องได้รับการเอ่ยถึงคู่กับหลินไป๋เสมอในฐานะผู้บุกเบิกการเขียนแนวเรื่องส่วนตัว หรือการเขียนนวนิยายที่มีจิตสำนึกของความเป็นหญิงในแนวสตรีนิยมเช่นกัน

เหมียนเหมียน ชาวเซี่ยงไฮ้ เกิดปี ค.ศ. 1970 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ห้าในปี ค.ศ. 1987 ก็ออกจากโรงเรียนมาหาประสบการณ์ชีวิตตามเมืองต่างๆ ทางภาคใต้ของจีน ปี ค.ศ. 1994 เหมียนเหมียนเดินทางกลับมาเข้าสู่พื้นที่ผู้สื่อข่าวเสพติดในเซี่ยงไฮ้ และเริ่มมีผลงานเขียนเมื่อปี ค.ศ. 1997 กล่าวกันว่า เหมียนเหมียนเป็นนักเขียนจีนคนแรกที่บรรยายเกี่ยวกับยาเสพติดและชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเสพยา งานเขียนที่โด่งดังที่สุดของเธอคือ เรื่อง *ลูกกวาด* (糖) ซึ่งตีพิมพ์ออกมาในเดือนมกราคมปี ค.ศ. 2000 และถูกรัฐบาลจีนเซ็นเซอร์ในเดือนเมษายนของปีเดียวกัน ซึ่งการเซ็นเซอร์ครั้งนี้ส่งผลให้เธอเป็นที่จับตามองของวงวรรณกรรมสากลอย่างรวดเร็วและโด่งดังยิ่งขึ้น

เว่ยซู่ยู่ ชาวเมืองหนิงโป (宁波) ซึ่งอยู่ใกล้กับเซี่ยงไฮ้ เกิดปี ค.ศ. 1973 จบการศึกษาในสาขาภาษาและวรรณกรรมจีนจากมหาวิทยาลัยฟู่ตัน (复旦大学) มหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งหนึ่งของจีนในปี ค.ศ. 1993 เธอเริ่มงานเขียนมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 แต่เรื่องที่สร้างชื่อให้เธออย่างยิ่ง คือ *เซี่ยงไฮ้เบบี้* (上海宝贝) ซึ่งเขียนขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1999 และถูกเซ็นเซอร์ห้ามจำหน่ายในจีนซึ่งทำให้เว่ยซู่ยู่ดังขึ้นมาทันทีในระดับสากลเช่นกัน เรื่องนี้ของเธอได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆ มากถึง 34 ภาษา และดัดแปลงมาเป็นภาพยนตร์ออกฉายในปี ค.ศ. 2007 ที่ผ่านมา

ข้อนำสังเกต นักเขียนสองคนหลัง คือ เหมียนเหมียนและเว่ยซู่ยู่ต่างก็เป็นนักเขียนรุ่นใหม่ที่ได้รับคำจำกัดความจากรัฐบาลจีนในปลายศตวรรษที่แล้วว่าเป็นนักเขียนชั้นต่ำที่เสื่อมทราม ไร้ศีลธรรม และเป็นทาสของวัฒนธรรมต่างชาติทั้งคู่ ซึ่งแตกต่างจากนักเขียนสามคนแรกคือ หวังอันอี๋ เกี้ยวหงิง ฉือลี่

ที่ได้รับรางวัลระดับชาติกันมากมายอันเป็นเครื่องหมายที่สื่อให้เห็นถึงการรองรับฐานะและงานเขียนของทั้งสามคนในระดับชาติ นอกจากนั้น ทั้งคู่ยังแตกต่างจากหลินไปและเงินหว่านซึ่งต่างก็สร้างความฮือฮาให้กับวงวรรณกรรมจีน ผลงานได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศมากมายเช่นกัน แต่ไม่ถูกต่อต้านจากรัฐบาลจีนมากถึงเพียงนั้น

ผู้วิจัยได้เลือกตัวบทที่พบว่าอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นและสามารถหาตัวบทได้จำนวน 9 เรื่อง

(2) นวนิยายที่นำมาวิจัย

1. รักบนภูร้าง (荒山之恋) (หวังอันฉี 1985)
2. รักในเมืองเล็ก (小城之恋) (หวังอันฉี 1986)
3. รักในหุบงาม (锦绣山之恋) (หวังอันฉี 1986)
4. สงครามของคนคนหนึ่ง (一个人的战争) (หลินไป๋ 1994)
5. ชีวิตส่วนบุคคล (私人生活) (เงินหว่าน 1995)
6. เชียงไห้เบบี้ (上海宝贝) (เว่ยซู่ย 1999)
7. ลูกกวาด (糖) (เหมียนเหมียน 2000)
8. สตรีล้างใจ (大浴女) (เถียนหนิง 2000)
9. น้ำคู่ไฟ (水与火的缠绵) (ฉือลี่ 2001)

เมื่อพิจารณานักเขียนสตรีตามปีเกิดและภูมิหลังของแต่ละคนแล้ว อาจแบ่งออกได้เป็นสามกลุ่ม คือ

กลุ่มแรก นักเขียนกลุ่มนี้ คือ หวังอันฉี เถียนหนิง และฉือลี่ นักเขียนสตรีที่เกิดในช่วงทศวรรษที่ 1950 และเคยมีประสบการณ์ชีวิตในคอมมูน เคยใช้ชีวิตช่วงหนึ่งผ่านการปฏิวัติวัฒนธรรมมาแล้ว ดังนั้นโลกทรรศน์ และค่านิยมของนักเขียนกลุ่มนี้จึงค่อนข้างจะคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงคัดนวนิยายของหวังอันฉีที่เขียนขึ้นในทศวรรษที่ 1980 และคัดนวนิยายของเถียนหนิงและฉือลี่ที่เขียนขึ้นในทศวรรษที่ 1990 มาศึกษา ทั้งนี้เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงของความเป็นหญิงในตัวเอกของนวนิยายของนักเขียนกลุ่มนี้ว่าเป็นไปตามตามบริบททางสังคมมากน้อยเพียงใด นักเขียนกลุ่มนี้มักเขียนนวนิยายที่มีผู้เล่าเป็นสัพพัญญู และนำเสนอภาพของสตรีที่มีการศึกษาระดับหนึ่งไปจนถึงขั้นสูง ใช้ชีวิตในเมืองใหญ่ นวนิยายสามเรื่องที่คัดมาศึกษานี้เล่าวิวัฒนาการชีวิตของตัวเอกหญิงจากช่วงหนึ่งไปสู่ช่วงหนึ่งตามลำดับเวลา

กลุ่มที่สอง นักเขียนกลุ่มนี้คือ หลินไป๋ และเงินหว่าน นักเขียนสตรีที่เกิดในช่วงปลายทศวรรษที่ 1950 จนถึงต้นทศวรรษที่ 1960 จบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในช่วงทศวรรษที่ 1980 ไม่เคยใช้ชีวิตอยู่ในคอมมูน แต่มีชีวิตอยู่สองยุค คือจากยุคเหมามาถึงยุคหลังเหมา ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงจากระบอบสังคมนิยมสู่ระบบทุนนิยม การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม เป็นนักเขียนที่รับรู้ทั้งค่านิยมและแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อสังคมนิยม ทั้งสองสมัย อีกทั้งยังเป็นนักเขียนที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดตะวันตกด้วยเช่นกันจากภูมิหลังทางการศึกษา และการใช้ชีวิต ทั้งสองเขียนนวนิยายกึ่งอัตชีวประวัติ โดยนำเสนอภาพสตรีที่เป็นปัจเจกบุคคล ชนชั้นกลาง มีการศึกษาดี มีชีวิตอยู่ในเมือง เทคนิคการเล่าเรื่องของทั้งสองนั้นแตกต่างจากในกลุ่มแรก แก่นเรื่องที่น่าเสนอก็มียุติสนิทัศน์ของผู้หญิงที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดสตรีนิยมของตะวันตก

กลุ่มที่สาม นักเขียนในกลุ่มนี้คือ เว่ยฮุย เหมียนเหมียน นักเขียนสตรีที่เกิดในช่วงทศวรรษที่ 1970 ใช้ชีวิตอยู่ตามเมืองใหญ่ เช่น เซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง เจิ้นเจิ้น และกวางเจา ทั้งคู่เป็นนักเขียนที่เติบโตขึ้นมาในยุคที่จีนเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบทุนนิยมและเปิดประเทศอย่างเสรีแล้ว จึงนำเสนอภาพของผู้หญิงสมัยใหม่ที่ได้รับอิทธิพลตะวันตก อยู่ในโลกทุนนิยม และกระแสบริโภคนิยม เนื้อหาทางเพศของกลุ่มนี้ชัดเจน เปิดเผย และมากยิ่งขึ้นกว่ากลุ่มที่สองและเป็นเหมือนจุดขายของนวนิยาย ซึ่งทำให้งานเขียนของพวกเธอถูกห้ามวางจำหน่ายและถูกจับตามองว่า เป็นนักเขียนชั้นต่ำ

ภูมิหลังของนักเขียนเหล่านี้มีอิทธิพลต่อ แนวการเขียนและเนื้อหาของนวนิยายที่นำมาวิจัยนี้เป็นอย่างมาก โดย เราอาจแบ่งแนวการเขียนนวนิยายที่นำมาวิจัยออกได้เป็นสองแนว คือ

แนวแรก เป็นนวนิยายที่เขียนเล่าในรูปแบบธรรมดา ดำเนินเรื่องโดยผู้เล่าที่เป็นสัพพัญญู แต่มุ่งเน้นเล่าความรู้สึกนึกคิดของตัวเอกสตรี โดยอาจมีการวิจารณ์การกระทำ หรือบอกเล่าเป็นนัยถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือโยงเหตุการณ์ บอกเหตุผลให้ผู้อ่านได้รู้เบื้องหลังบ้าง นักเขียนที่เขียนในแนวนี้ คือนักเขียนสตรีในกลุ่มแรก หวังอันอี เกียหนิง และฉือลี่ ซึ่งทุกคนเริ่มงานเขียนในยุคที่จีนเองเพิ่งให้เสรีกับประชาชน เพิ่งสิ้นสุดการปฏิวัติวัฒนธรรม อยู่ในจุดที่เพิ่งเริ่มต้นการหักเหทางประวัติศาสตร์ของจีน การศึกษาที่นักเขียนสตรีเหล่านี้ได้รับก็ยังเป็นแบบขนบของจีน ทุกคนจึงมีงานเขียนออกมาในแนวนี้ทั้งสิ้น นวนิยายแนวนี้ที่นำมาวิจัย คือ เรื่อง

1. รักสามแบบ (หวังอันอี 1985-86)
2. สตรีล้างใจ (เกียหนิง 2000)
3. น้ำคู่ไฟ (ฉือลี่ 2001)

แนวที่สองเป็นนวนิยายในรูปแบบกึ่งอัตชีวประวัติ ทุกเรื่องมีตัวเอกสตรีเป็นผู้เล่า สร้างความรู้สึกให้ผู้อ่านเข้าใจว่า ตัวเอกในเรื่องคือผู้ที่เขียนนวนิยายเรื่องนั้น รูปแบบการเขียนนี้จะเน้นอัตวิสัย ความสับสน ความแปลกแยก กับสังคม ตั้งคำถามกับตัวเอง และพยายามแสวงหาคำตอบด้วยตัวเองจากวิถีชีวิตที่ตัวเองทดลองงาน

เขียนนวนิยายเน้นอัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคล ซึ่งขัดกับค่านิยมการให้คุณค่ากับส่วนรวม (collective value) ตามชนบทและตามอุดมคติของคอมมิวนิสต์ในสังคมจีน นอกจากนั้นแล้ว วิธีการเล่าเรื่องในนวนิยายกลุ่มนี้ก็มักจะใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น เล่าตามกระแสแห่งจิตสำนึก สอดแทรกองค์ประกอบเหนือธรรมชาติในแบบของสัญนิยมมหัศจรรย์ เช่นในเรื่อง *สงครามของคนคนหนึ่ง* หรือมีการเล่าเรื่องกระโดดช่วงไปมา ไม่ได้เล่าตามลำดับเวลาในชีวิตของตัวละคร การใส่สัญลักษณ์ในชื่อ และในสถานที่ที่เป็นฉากหลังของนวนิยาย เป็นต้น นักเขียนสตรีที่เขียนเรื่องในกลุ่มนี้ล้วนแล้วแต่ได้รับการศึกษาในยุคกลางถึงปลายทศวรรษที่ 1980 ซึ่งเป็นช่วงที่ผลงานวรรณกรรมปรัชญา แนวคิดและอิทธิพลของตะวันตกกำลังไหลเข้าสู่จีนอย่างคึกคัก นักเขียนเหล่านี้จึงมีการสัมผัส ติดต่อกับและได้รับอิทธิพลจากโลกตะวันตกอย่างลึกซึ้ง นวนิยายนวนิยายที่นำมาวิจัย คือเรื่อง

1. *สงครามของคนคนหนึ่ง* (หลินไป๋ 1994)
2. *ชีวิตส่วนบุคคล* (เฉินหฺวาน 1995)
3. *เซียงไฮ้เบบี๋* (เว่ยซู่ยี่ 1999)
4. *ลูกกวาด* (เหมียนเหมียน 2000)

ข้อสังเกตก็คือ นักเขียนสตรี ในนวนิยายเหล่านี้ ไม่ได้ผ่านชีวิตในคอมมิวนิสต์เหมือนกับนักเขียนกลุ่มแรก แต่จะเป็นนักเขียนที่เติบโตมาท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่กำลังทะลักเข้าสู่จีน และทวีความเข้มข้นขึ้นตามเวลาที่ผ่านมา ดังนั้น เนื้อหาและเทคนิคของนักเขียนกลุ่มนี้จึงยิ่งแหวกชนบทประเพณีของจีนอย่างโจ่งแจ้ง ทำทลายและวิพากษ์ค่านิยม ความเชื่อ หรือคำสอนตามจารีตและตามอุดมคติของพรรคคอมมิวนิสต์

1.6 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. ศึกษาบริบททางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของจีนในทศวรรษที่ 1980, 1990 และช่วงต้นของศตวรรษที่ 21 เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและอิทธิพลต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงในความเป็นหญิงจีนในยุคนี้
2. สัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. วิเคราะห์ตัวบทนวนิยาย
4. สัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบทนวนิยายและนักเขียนสตรีดังกล่าว
5. สรุปผลการวิจัย
6. เสนอรายงานการวิจัยเป็นรูปเล่ม

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้เข้าใจความเป็นหญิงจีนในยุคหลังเหมา
2. เป็นแนวทางในการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสตรีของจีนและการศึกษา วิจัยและวิจารณ์วรรณกรรมร่วมสมัยของจีน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ความเป็นหญิงในสังคมจีนจากอดีตจนถึงยุคเหมา

ปัจจุบันนี้ เรื่องเพศเป็นประเด็นศึกษาที่ได้รับความสนใจกันอย่างมากแพร่หลายในวงวิชาการนับตั้งแต่กลางศตวรรษที่สิบแปด เมื่อแมรี โวลสโตนคราฟต์ (Mary Wollstonecraft) เสนอว่า ความแตกต่างระหว่างเพศหรือลักษณะเฉพาะทางเพศ เช่น ผู้ชายเข้มแข็ง และผู้หญิงอ่อนแอ เป็นผลที่เกิดจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (วารุณี ภูริสินสิทธิ์, 2545: 32-3) องค์ความรู้ที่จะอธิบายเรื่องความเป็นเพศ (gender) และปัจจัยที่ทำให้สถานภาพทางเพศของผู้หญิงเป็นรองซึ่งมีชื่อเรียกว่าแนวคิดเรื่องสตรีนิยมนี้ ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องและแตกแขนงเป็นหลายสำนักความคิดขึ้นหลังช่วงทศวรรษที่ 1960 เช่น สตรีนิยมสายมาร์กซิสต์ สตรีนิยมสายจิตวิเคราะห์ แม้กระทั่ง แนวคิดหลังสตรีนิยมซึ่งเกิดขึ้นตามกระแสแนวความคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) อันเป็นที่นิยมในปลายศตวรรษที่ 20

แนวคิดเหล่านี้ให้ข้อสรุปกว้างๆว่า ความเป็นเพศคือ วิถีปฏิบัติที่เกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ จึงอุดมด้วยความหมายตามบริบท ไม่ใช่คุณสมบัติเฉพาะที่มีมาแต่กำเนิดและไม่เปลี่ยนแปลงของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดๆ สิ่งที่มาประกอบสร้างความเป็นเพศอยู่ในบริบททางสังคมหรืออยู่ภายนอกตัวเรา (Alcoff, 1988: 433-34 อ้างถึงใน Robinson, 1991: 7; Butler, 2004: 1) ดังนั้น ความเป็นหญิงจึงเป็นสิ่งที่ประกอบสร้างที่เกิดจาก สังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ ซีโมน เดอโบวัวร์ (Simone de Beauvoir) นักคิดสตรีนิยมชาวฝรั่งเศสผู้โด่งดังเคยกล่าวไว้ว่า “เราไม่ได้เกิดมาก็เป็นผู้หญิง แต่เรากลายเป็นผู้หญิง” (“One is not born, but becomes a woman”)

เมื่อเราพิจารณาว่า ความเป็นเพศ เป็นวิถีปฏิบัติในบริบทเฉพาะทางประวัติศาสตร์ ไม่ใช่คุณสมบัติสากลตามธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ก็จะทำให้เห็นว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการประกอบสร้างความเป็นเพศ คือ ปัจจัยแวดล้อมที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละยุคของแต่ละชนชาติ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางสังคม การเมือง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมหรือเศรษฐกิจ อย่างที่แซลลี่ โรบินสัน (Sally Robinson) สรุปว่า

Neither identity nor gender, thus, exist prior to their articulation in historically specific, and situational, discursive contexts. (Robinson, 1991:

9)

กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเฉพาะต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้ความเป็นเพศหญิงที่เป็นสิ่งประกอบสร้างแตกต่างกันไปตามแต่ละชนชาติหรือชาติด้วย

ในกระบวนการประกอบสร้างเพศหญิงนี้ นอกจากปัจจัยภายนอกจะเป็นสิ่งที่หล่อหลอมความเป็นหญิงขึ้นมาแล้ว ตัวผู้หญิงเองก็มีส่วนในการสร้างบริบทและประวัติศาสตร์ด้วยเช่นกัน กล่าวคือผู้หญิงสืบสาน ตอกย้ำ

และต่อรองปัจจัยภายนอกที่เป็นองค์ประกอบในการสร้างความเป็นหญิงด้วยเช่นกัน ดังที่ ลินดา อัลคอฟฟ์ (Linda Alcoff) ชี้ว่า

...she (the woman) herself is part of the historicized, fluid movement, and she therefore actively contributes to the context to which she has access... (1988: 434 อ้างถึงใน Robinson, 1991: 8)

ความเป็นหญิงที่ถูกนำเสนอและวิเคราะห์ในทฤษฎีสตรีนิยมทางตะวันตกส่วนใหญ่ในยุคแรกจนถึงทศวรรษที่ 1980 ในปลายศตวรรษที่ยี่สิบ มักเป็นภาพแทนของสตรีผิวขาวชาวตะวันตก ชนชั้นกลางและสูง แต่ในช่วงยี่สิบปีหลังของศตวรรษที่ยี่สิบ แนวคิดหลังสมัยใหม่ซึ่งเป็นกระแสความคิดหลักในช่วงนี้ได้ทำให้ความเป็นหญิงที่ถูกศึกษาในงานวิชาการต่างๆมีความหลากหลายและเป็นภาพแทนของผู้หญิงกลุ่มต่างๆมากยิ่งขึ้น เช่น กลุ่มชนชั้นล่าง ชนผิวดำ ชาวเอเชีย

มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส เจ้าของแนวคิดวาทกรรมและวาทกรรมวิเคราะห์ที่ทรงอิทธิพลในยุคหลังสมัยใหม่เสนอว่า ความเป็นตัวตนของมนุษย์นั้นเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ของวาทกรรมชุดต่างๆ โดยที่มนุษย์เองก็มีส่วนในการโต้ตอบกับปฏิสัมพันธ์นั้นๆเช่นกัน (Mills, 2004: 92) ทั้งชายและหญิงต่างก็มีบทบาทในการจรรโลงบางส่วนของวาทกรรมหลัก รื้อสร้างบางส่วนและ สร้างสรรค์บางส่วนใหม่ๆ ให้กับวาทกรรมทั้งหลายเช่นกัน (Mills, 2004: 78)

ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาความเป็นหญิงจีนในบริบทเฉพาะทางประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมของจีน และความเป็นหญิงจีนในยุคหลังเหมา ซึ่งย่อมพัฒนามาจากรากฐานความเป็นหญิงจีนในยุคเดิม โดยพัฒนามาจากทั้งการต่อต้าน หรือต่อรองกับแนวคิดและคุณค่าบางอย่างที่กำหนดอยู่ในความเป็นหญิงจีนเดิม และการตอกย้ำหรือสืบสานแนวคิดและคุณค่าบางอย่างในระบบความเป็นหญิงจีนเดิมด้วยเช่นกัน เพื่อให้เห็นภาพความเป็นหญิงจีนในยุคหลังเหมาได้แจ่มชัดขึ้น บทนี้จึงจะกล่าวถึงความเป็นหญิงจีนที่ถูกประกอบสร้างขึ้นในยุคโบราณจนถึงยุคเหมาและสะท้อนผ่านวรรณกรรมเด่นๆของจีนในแต่ละยุค

ในสายธารประวัติศาสตร์อันยาวนานสี่พันกว่าปีของจีนนั้น นับแต่ราชวงศ์ฉินเป็นต้นมา จีนมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองที่พลิกฟ้ากลับแผ่นดินอยู่เพียงสองครั้งเท่านั้น ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมจึงมีการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและส่งผลกระทบต่อชาวจีนโดยรวมเพียงสองครั้งเช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงครั้งแรกเกิดขึ้นในปีค.ศ.1911 เมื่อราชวงศ์แมนจูราชวงศ์สุดท้ายของจีนถูกโค่นล้ม จีนต้องเปลี่ยนการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชไปสู่ระบอบสาธารณรัฐ การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากจีนถูกบีบบังคับให้ต้องเปิดประเทศต้อนรับชาวตะวันตกเพราะแพ้สงครามฝิ่นในปีค.ศ.1842 (Franke, 1980) นับแต่ปลายศตวรรษที่ สิบเก้านี้เป็นต้นมา อารยธรรมตะวันตก แนวคิด วิถีชีวิต ศาสนา และ

คิดพัฒนากรรมได้หลังไหลเข้าสู่จีนและส่งผลกระทบต่ออย่างใหญ่หลวงต่อสังคมจีน โดยเฉพาะต่อชนชั้นปัญญาชน ซึ่งเป็นชนชั้นที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับอำนาจและการปกครองในสังคม

การเปลี่ยนแปลงครั้งที่สองเกิดขึ้นในปีค.ศ.1949 เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ชัยชนะเหนือแผ่นดินจีน และสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นแทนที่ระบอบสาธารณรัฐที่นำโดยพรรคก๊กมินตั๋ง การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองครั้งนี้เป็นการเปิดศักราชของยุคเหมา ยุคที่การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมดำเนินไปในแนวทางของพรรคคอมมิวนิสต์จีนภายใต้การชี้นำของพรรคเหมาเจ๋อตง ยุคนี้สิ้นสุดลงเมื่อการปฏิวัติวัฒนธรรมสิ้นสุดลงในปีค.ศ.1976

วาทกรรมความเป็นหญิงจีนในยุคโบราณจนถึงยุคหลังเหมาจึงสามารถแบ่งออกเป็นสามช่วง สะท้อนถึงบริบททางประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปได้แก่ ความเป็นหญิงจีนในยุคโบราณจนถึงปลายศตวรรษที่สิบเก้า ความเป็นหญิงจีนในช่วงปลายศตวรรษที่สิบเก้าถึงปีค.ศ.1949 และความเป็นหญิงจีนในยุคเหมา คือนับแต่ปีค.ศ.1949 จนถึงปี1976

การเสนอภาพความเป็นหญิงจีนนี้ เป็นการสรุปรวมมาจากวรรณกรรมเด่นๆเท่าที่รวบรวมได้ในแต่ละช่วง ภาพของความเป็นหญิงจีนที่สะท้อนออกมาจึงเป็นของผู้หญิงชนชั้นกลางและชนชั้นสูง ไม่ใช่ภาพรวมของผู้หญิงจีนทุกชนชั้นแต่อย่างใด

2.1 ความเป็นหญิงจีนในยุคโบราณ

ในประวัติศาสตร์จีนนับแต่เริ่มมีบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน นั่นคือ จากราชวงศ์ซาง (ราว1600ปีก่อนคริสตกาล) เป็นต้นมาจนถึงราวปลายศตวรรษที่สิบเก้า อาจกล่าวได้ว่า แทบไม่พบงานเขียนของสตรีที่บันทึกประสบการณ์เฉพาะ หรือความรู้สึกนึกคิดที่จะเผยตัวตนอันแท้จริง ในฐานะผู้หญิงคนหนึ่งเลย (Croll, 1995: 3) สิ่งที่เราพบเห็นเกี่ยวกับสตรีในยุคแรกๆมักเป็นแค่บทกวีที่บรรยายความงาม ความดีของผู้หญิง อารมณ์โศกเศร้าจากรัก การพลัดพราก การตัดพ้อตำหนิชายคนรักที่หายไป หรือตัดพ้อการที่ผู้หญิงถูกสามีปฏิบัติไม่ดี เช่นใน *ซือจิง (诗经 คัมภีร์กวีนิพนธ์)** บทกวีบทที่ 29, 30 และ 35 (Wang, 2003: 5-14) และถึงแม้ในเวลาต่อมา จีนโบราณจะมีนักเขียนหญิงที่มีชื่อเสียงอยู่บ้าง เช่น หลี่ชิงเจ้า (李清照)** แต่ผลงานของนักเขียนหญิงเหล่านี้มักมุ่งเน้นความรู้สึกทั่วไป คือ รัก สนุก สุข เศร้า ซื่นซมทิวทัศน์ หรือพูดถึงสภาพเหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น ไม่ได้แสดงอัตวิสัยของตนในฐานะผู้หญิงคนหนึ่ง มิเช่นนั้นก็จะเป็งานเขียนที่เขียนขึ้นเพื่อ

* *ซือจิง (诗经) คัมภีร์กวีนิพนธ์* คือหนังสือรวบรวมโคลงกลอนเล่มแรกของจีน โดยรวบรวมโคลงกลอน บทเพลงพื้นบ้านของพื้นที่ต่างๆในจีนจากต้นยุคราชวงศ์โจวตะวันตก (1045-771 ปีก่อนคริสตกาล) จนถึงยุคชุนชิว (770-476 ปีก่อนคริสตกาล) ได้รับการยกย่องเป็นหนึ่งในคัมภีร์คลาสสิกของลัทธิขงจื้อในราชวงศ์ฮั่นตะวันตก (202ปีก่อนคริสตกาล-ค.ศ.9)

** หลี่ชิงเจ้า (李清照 1084-1155) กวีหญิงราชวงศ์ซ่ง เกิดในครอบครัวปัญญาชนจึงเชี่ยวชาญทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง แต่มีชื่อเสียงมากที่สุดจากบทกวีรูปแบบ *ฉือ (词)*

สอนผู้หญิงนั่นเองในเรื่องที่เป็นแนวคิด ค่านิยมกระแสหลักที่สังคมจีนเรียกร่องจากผู้หญิง* ดังนั้นรายละเอียดของความเป็นหญิงจีนในยุคโบราณจนถึงปลายศตวรรษที่สิบเก้านี้ เราจึงควรสรุปจากในงานเขียนชิ้นสำคัญต่างๆซึ่งเขียนโดยชายในช่วงเวลานี้

2.1.1 ความคิดเกี่ยวกับเพศหญิงในงานเขียนยุคโบราณ

ในอี้จิง (易经 คัมภีร์แห่งการเปลี่ยนแปลง) ** ซึ่งจัดเป็นคัมภีร์ต้นแบบของสายธารปรัชญาของจีนทั้งลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า ระบุไว้ว่า ผู้หญิงคือคือ หยิน (阴) คู่กับหยาง (阳) ซึ่งเป็นผู้ชาย หยินนั้นอยู่ในตำแหน่งของดิน ในขณะที่หยางอยู่ในตำแหน่งของฟ้า หยินหรือดินจึงต้องเชื่อฟัง ยอมตาม ไม่ขัดขืนหยาง หรือฟ้า ดังที่อี้จิงระบุว่า

坤，顺也。 (元阳真人，1993： 83 อ้างถึงใน 林，
1997： 71) ดิน คือการคล้อยตาม

หยินและหยางนี้ไม่ได้ถือเป็นผู้ตรงข้ามกันแต่เพียงอย่างเดียว ยังเป็นคู่ที่เติมเต็มกันและกัน การรวมตัวกันของ หยินและหยางจะก่อให้เกิดจักรวาลที่สมบูรณ์แบบได้เพราะเป็นการรวมกันระหว่างฟ้ากับดิน ซึ่งจะก่อให้เกิดสรรพสิ่ง เป็นปัจจัยที่ทำให้สรรพสิ่งเติบโตงอกงาม จักรวาลมีวิถีหยินและหยางที่สมบูรณ์แบบแน่นอน ดังนั้น ชายและหญิงเองก็เช่นกันต่างมีคุณสมบัติเฉพาะและวิถีที่แน่นอนตามธรรมชาติที่ต่างฝ่ายต่างต้องปฏิบัติตาม

ดังนั้น ความเป็นหญิงของจีนจึงเกี่ยวพันกับบทบาทและหน้าที่ที่ผู้หญิงต้องปฏิบัติ เพื่อให้เกิดวิถีที่ถูกต้องขึ้นในครอบครัว อันจะส่งผลไปถึงความสงบสุขของประเทศได้ ทั้งนี้เพราะในวัฒนธรรมจีนเห็นว่าครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานทางสังคมและเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของประเทศ หากครอบครัวแข็งแรง ประเทศชาติก็จะมั่นคง (Ebrey, 2003; Wang, 2003) ในหลี่จี้ (礼记) *** บันทึกพิธีกรรม อธิบายไว้ว่า หากความสัมพันธ์ทั้ง

* เช่น นูหวี่ซื่อซู่ (女四书) หนังสือสตรีสี่เล่มที่มีผู้แต่งเป็นหญิง ซึ่งได้แก่ นูหวี่เจี๋ย (女诫) หนังสือสอนหญิงที่เขียนโดยปานเจ้า (班昭) แห่งราชวงศ์ฮั่น นูหวี่หลุนอวี่ (女论语) คำกลอนสอนหญิงที่เขียนโดยสองพี่น้อง ช่งร่วซิน (宋若莘) และช่งร่วเจ้า (宋若照) ในราชวงศ์ถัง เนย์ซู่วิน (内训) คำสอนวังหลัง ที่เขียนโดยราชินีสวี (徐皇后) ในรัชกาลของจักรพรรดิหมิงเจิ้งจู่ (明成祖) แห่งราชวงศ์หมิง และ นูหวี่ฟั่นเจี๋ยลู่ (女范捷录) บันทึกต้นแบบสตรีที่เขียนโดยนางหลิว (刘氏) มารดาของหวังเซียง (王相) นักปราชญ์ลัทธิขงจื้อในปลายราชวงศ์หมิง

** อี้จิง (易经) คัมภีร์แห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบการทำนายเสียงทายของจีน เป็นคัมภีร์ที่นักปราชญ์ นักปกครองทั้งหลายของจีนต้องศึกษา เป็นแหล่งกำเนิดทางแนวคิดและปรัชญาของจีน

*** หลี่จี้ (礼记) บันทึกพิธีกรรม เป็นหนังสือที่รวบรวมพิธีกรรม คำอธิบายพิธีกรรมต่างๆของยุคจั้นกั๋ว (战国 475-221 ปีก่อนคริสตกาล) ถึงราชวงศ์ฮั่น (202 ปีก่อนคริสตกาล-ค.ศ.8) บันทึกคำพูดถามตอบระหว่างขงจื้อและสานุศิษย์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆทางจริยธรรม การเมือง กฎหมาย ปรัชญา ประวัติศาสตร์ ศิลปะและหลักการดำเนินชีวิตตามแนวคิดของลัทธิขงจื้อ เป็นหนังสือสำคัญแหล่งความคิดของลัทธิขงจื้อ

ห้า (五伦)* ราบรื่น ครอบครัวจะร่มเย็น ความผาสุกของประเทศจะบังเกิด เช่นเดียวกับที่สวินจื่อ (荀子)**
ปรัชญาเมธีของจีนเน้นย้ำว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาจะเป็นรากฐานของความสัมพันธ์ทั้งหลาย

The way of husband and wife must be correctly followed, for it is
the root of relations between lord and minister, father and son.
(สวินจื่อ อ้างถึงในWang, 2003: 117-8)

ด้วยความเชื่อที่ฝังแน่นในวิถีแห่งจักรวาลที่เริ่มต้นจากครอบครัวนี้เอง เพื่อความรุ่งเรืองของวงศ์ตระกูล
และประเทศชาติ บทบาท หน้าที่และคุณธรรมของผู้หญิงซึ่งถือว่าอยู่ในตำแหน่ง ดิน หยิน เป็นรองผู้ชาย ฟ้าและ
หยางจึงได้รับการกำหนดไว้อย่างแจ่มชัด ฉะนั้น ความเป็นหญิงในวัฒนธรรมจีนก็คือการปฏิบัติตามหน้าที่ และ
บทบาทดังกล่าว รวมทั้งการยึดถือในคุณธรรมที่กำหนดไว้เฉพาะสำหรับผู้หญิงอีกด้วย

2.1.2 บทบาทและขอบเขตของผู้หญิงในยุคโบราณ

ลัทธิขงจื้อซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวิถีชีวิตของชาวจีนมาตั้งแต่
ยุคโบราณจวบจนปัจจุบันเป็นเวลากว่าสี่พันกว่าปีนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างสังคมให้ผาสุก โดยเห็นว่า สังคมจะ
ผาสุกได้ต้องเริ่มจากหน่วยย่อยๆก่อนคือ บุคคล และครอบครัว แนวคิดพื้นฐานที่สัมพันธ์กับบุคคลนั้นคือ เส้าหลัก
ทั้งสาม (三纲) และความสัมพันธ์ทั้งห้า (五伦)

เส้าหลักทั้งสาม หมายถึง บิดาคือเส้าหลักของบุตร ผู้ปกครองเป็นเส้าหลักของขุนนาง และสามีเป็นเส้า
หลักของภรรยา บุตร ขุนนาง และภรรยาจักต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามบิดา ผู้ปกครอง และสามี ในขณะเดียวกัน
บิดา ผู้ปกครอง และสามีก็จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่พวกเขาด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ ชุมชนก็จะสงบสุขและรุ่งเรือง

ความสัมพันธ์ทั้งห้า หมายถึง 1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับขุนนาง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา

4. ความสัมพันธ์ระหว่างพี่ชายและน้องชาย

* ความสัมพันธ์ทั้งห้า (五伦) คือแนวคิดพื้นฐานอย่างหนึ่งของลัทธิขงจื้อ หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง
ผู้ปกครองและขุนนาง (君臣) ระหว่างบิดาและบุตร (父子) ระหว่างสามีและภรรยา (夫妇) ระหว่าง พี่ชายและ
น้องชาย (兄弟) และระหว่างเพื่อนและเพื่อน (朋友)

** สวินจื่อ (荀子 313-238 ปีก่อนคริสตกาล) เป็นปรัชญาเมธีคนสำคัญคนหนึ่งของลัทธิขงจื้อรองจากเม้งจื่อ
สนับสนุนเรื่องหลี่ (礼) ขนบจารีต

5. ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

หากความสัมพันธ์ทั้งห้าดำเนินไปอย่างถูกต้อง สังคมก็จะมีแต่ความราบรื่นเช่นกัน ความสัมพันธ์ทั้งห้านี้จะดำเนินไปได้อย่างราบรื่นต่อเมื่อบุคคลแต่ละคนรับบทบาทและปฏิบัติตามหน้าที่ของตนที่ควรเป็น ดังนั้นลัทธิขงจื๊อจึงกำหนดหลักเกณฑ์หรือขอบเขตความประพฤติที่คนทุกคนควรมีหรือควรรู้ไว้กว้างๆอยู่ ห้าข้อ ได้แก่ มนุษยธรรม (仁) คุณธรรม (义) ขนบจารีต (礼) ปัญญา (智) และสัจจะ (信) * ดังนั้น หากบิดาปกครองครอบครัวด้วยหลักการนี้ เป็นตัวอย่างให้ทั้งภรรยาและบุตร ครอบครัวย่อมร่มเย็น ชุมนางเองก็เชื่อฟัง และปฏิบัติตามผู้ปกครองที่สร้างตัวอย่างที่ดี ประเทศชาติย่อมรุ่งเรืองสงบสุข (พิน ดอกบัว, 2549: 60-74)

ในระบบความสัมพันธ์นี้ ผู้หญิงถูกระบุบทบาทไว้อย่างชัดเจนเพียงบทบาทเดียวคือ การเป็นภรรยา เป้าหมายหลักในชีวิตของผู้หญิงจีนโบราณจึงเป็น การแต่งงาน (Ebrey, 2002)

To obtain the love of one man is the crown of a woman's life; to lose the love of one man is to miss the aim in woman's life. (ปาน เจ้า ช้างถึงใน Wang, 2003: 185)

เมื่อแต่งงานแล้วก็ต้องเป็นภรรยาที่ดีคือ ทำหน้าที่ของหยิน หรือดินที่ต้องเติมเต็มและคล้อยตามฟ้า เพื่อความสมบูรณ์และรุ่งเรืองของจักรวาล

ดังนั้นผู้หญิงเมื่อเป็นเด็ก หรือเป็นลูกสาวอยู่ในบ้านก็จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อทำหน้าที่ภรรยา และเมื่อเป็นภรรยาแล้ว เพื่อให้จักรวาลดำเนินไปได้ ก็ต้องมีบทบาทเป็นแม่ ทำหน้าที่ให้ผู้สืบสกุลกับครอบครัวสามี ช่วยให้สามีได้ทำหน้าที่ของการแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ของตน ทั้งนี้เพราะ การไม่มีทายาทสืบสกุลนั้นเป็นความอกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่สุด

ความเป็นผู้หญิงจีนในยุคโบราณ โดยเฉพาะผู้หญิงชั้นกลางและชั้นสูงจึงเกี่ยวพันอยู่กับบทบาทหลักสามประการคือ การเป็นลูกสาว การเป็นภรรยา และการเป็นแม่

จากงานเขียนในยุคโบราณ เช่น อี้จิง กั๋วยฺหวี่** (国语) หรือสี่จี้ (史记) ผู้หญิงจีนถูกกำหนดขอบเขตของตนไว้ตั้งแต่ก่อนอาณาจักรฉิน (221-206 ปีก่อนคริสตกาล) จะก่อเกิดเสียอีก โดยขอบเขตนี้สัมพันธ์กันกับบทบาทที่ผู้หญิงถูกกำหนด นั่นคือ การอยู่ในบ้าน ดูแลกิจการในครอบครัวนั่นเอง อี้จิงระบุว่า

* ภาษาจีนเรียกหลักเกณฑ์นี้ว่า อู่ฉาง (五常)

** กั๋วยฺหวี่ (国语) เป็นหนังสือชุดประวัติศาสตร์ชุดแรกของจีนที่บันทึกประวัติศาสตร์แยกตามนครรัฐต่างๆในยุคชุนชิว (770-476 ปีก่อนคริสตกาล) โดยบันทึกสภาพการเมืองการปกครอง การทหาร สังคม การแต่งงาน ความเป็นอยู่ของแต่ละนครรัฐ เชื่อกันว่ารวบรวมโดย จั๋วชิวหมิง (左丘明)

女正位乎内，男正位乎外男女证，天下之大义也。

(易·家人 อ้างถึงใน 温, 2001: 81)

ตำแหน่งที่ถูกต้องของผู้หญิงคือภายใน และตำแหน่งที่ถูกต้องของผู้ชายก็คือภายนอก ชายและหญิง(ประพฤติ)ถูกต้อง (คือ)คุณธรรมอันยิ่งใหญ่ของจักรวาล

กัวยุหวิมีบันทึกว่า

内政无出，外政无入。

(左丘明, 1978: 628 อ้างถึงใน 温, 2001: 82)

การภายในไม่นำออก การภายนอกไม่นำเข้า

ขอบเขตนี้ยังถูกเน้นย้ำในสื่อจี้* ว่า

男不言内，女不言外。

(司马迁, 1959: 154 อ้างถึงใน 温, 2001: 83)

ชายไม่พูดเรื่องในบ้าน หญิงไม่พูดเรื่องนอกบ้าน

หลี่จี้(อ้างถึงใน Wang, 2003: 49-50)บันทึกไว้ว่า การแยกขอบเขตระหว่างหญิงชายที่เด่นชัดนี้เริ่มตั้งแต่เมื่อผู้หญิงยังเป็นเด็ก โดยเมื่อเด็กหญิงอายุราวสิบขวบก็ไม่ควรออกจากบ้านตามลำพังอีกแล้ว ชายและหญิงต้องแยกส่วนการอยู่ร่วมกันให้ถูกต้อง ไม่ควรนั่งอยู่ด้วยกันตามลำพัง ถึงจะเป็นสายเลือดเดียวกันคือ พ่อและลูกสาว พี่ชายและน้องสาวก็ไม่ควรอยู่ร่วมห้องเดียวกัน หญิงและชายไม่ควรถูกเนื้อต้องตัวกัน แม้กระทั่งการส่งสิ่งของก็ไม่ควรสัมผัสโดนมือกัน หรือแม้แต่การใช้สิ่งของ เช่น หวีหรือราวตากผ้าก็ไม่ควรใช้ร่วมกัน

ทั้งนี้ การแบ่งแยกความเป็นหญิงชายที่ถูกต้องนี้จะนำมาซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสามีภรรยาได้ถูกต้อง และเป็นพื้นฐานในการสร้างสังคมที่เป็นสุขได้

From the distinction between man and woman came the righteousness between husband and wife. From that

* สื่อจี้ (史记) เป็นหนังสือประวัติศาสตร์เล่มแรกของจีนที่เรียงลำดับเหตุการณ์ตามรัชสมัยของกษัตริย์แต่ละองค์ โดยรวบรวมประวัติศาสตร์ของจีนไว้สามพันกว่าปีเริ่มจากกษัตริย์ในตำนานคือพระเจ้าหวางตี้ไปจนถึงยุคพระเจ้าฮั่นอู่ตี้แห่งราชวงศ์ฮั่นตะวันตก(122ปีก่อนคริสตกาล) ซึ่งเป็นยุคที่ซือหม่าเชียน (司马迁) ผู้เรียบเรียงสื่อจี้อาศัยอยู่

righteousness came the affection between father and son; and from that affection, the rectitude between ruler and minister. (หลี่ จี้ อ่างถึงใน Wang, 2003: 59-60)

จะเห็นได้ว่า ผู้หญิงมีขอบเขตและหน้าที่ที่ถูกกำหนดให้เกี่ยวพันอยู่แต่ในบ้านและครอบครัวเท่านั้น ในขณะที่เดียวกัน งานเขียนเหล่านี้ก็เน้นย้ำว่า หากผู้หญิงไม่อยู่ในที่ที่ตนควรอยู่ แต่มายุ่งเกี่ยวกับการเมือง เช่น ไทเฮา ออกกว่าราชการ นางสนมที่กระหายอำนาจยุยงให้ราชสำนักปั่นป่วน การแย่งชิงตำแหน่งรัชทายาทระหว่างมเหสีและนางสนม สิ่งเหล่านี้จะทำให้สวรรค์ลงโทษ เกิดภัยร้ายตามธรรมชาติ เช่น สุริยุปราคา แผ่นดินไหว ไฟไหม้ ทุพภิกขภัย และทำให้อาณาจักรล่มจมได้ เช่นในซือจิง(毛诗正义, 1980 อ่างถึงใน 冷东, 1999: 33) มีคำกล่าว

哲夫成城，哲妇倾城

ชายมีปัญญาพาเมืองเกิด หญิงมีปัญญาพาเมืองล่ม

2.1.3 หน้าที่ของผู้หญิงจีนในยุคโบราณ

ภายใต้ลัทธิขงจื้อที่มุ่งเน้นให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สร้างครอบครัวที่ร่มเย็น เป็นพื้นฐานของสังคมที่รุ่งเรืองด้วยการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ควรเป็นของแต่ละคน ผู้หญิงซึ่งมีบทบาทหลักอยู่สามอย่างตามแต่ละขั้นตอนของชีวิตนั้นก็ทำหน้าที่ตามแต่ละบทบาทเช่นกัน

2.1.3.1 หน้าที่ของลูกสาว

เนื่องจากบทบาทสำคัญของผู้หญิง คือการเป็นภรรยา เด็กผู้หญิงจึงต้องฝึกความว่องไวคล่องแคล่ว งานบ้านงานเรือนทั้งหลาย เช่นงานปั่นด้าย ทอผ้า เย็บปักถักร้อย การทำอาหาร เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมเป็นภรรยาที่จะเข้าไปดูแลสามีและพ่อแม่สามี

เด็กผู้หญิงไม่ได้รับการส่งเสริมให้อ่านเขียนเรียนหนังสือแต่อย่างใด ซึ่งอาจมีสาเหตุหนึ่งมาจากการเน้นย้ำในวรรณกรรมคัมภีร์ทั้งหลายที่ได้พูดถึงไปก่อนหน้านี้แล้วถึงภัยร้าย หายนะที่อาจเกิดขึ้นกับครอบครัวหรือประเทศชาติหากผู้หญิงไม่อยู่ในขอบเขตของตน แต่ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กผู้หญิงทุกคน ในครอบครัวปัญญาชนชั้นสูงเด็กผู้หญิงมักจะได้รับ การสอนให้อ่านออกเขียนได้ในระดับหนึ่ง ปานเจ้า (班昭 45-114 ปีก่อนคริสตกาล) นักประวัติศาสตร์สตรีคนแรกและนักปราชญ์สตรีโบราณคนแรกที่ลือนามมากที่สุดคนหนึ่งของจีน แสดงความเห็นที่แตกต่างจากกระแสหลักในเรื่องนี้ โดยใน *นุหวิเจี๋ย* (女诫) (Wang, 2003: 177) หนังสือสอนหญิงที่เธอเป็นผู้แต่ง ปานเจ้าสนับสนุนว่า เด็กผู้หญิงก็ต้องเรียนคัมภีร์โบราณทั้งหลายของจีนเช่นเดียวกับเด็กผู้ชาย ทั้งนี้เพื่อที่ทั้งสองฝ่ายจะได้สามารถปฏิบัติบทบาทของตนในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อย่างไรก็ดี เด็กผู้หญิงที่จะได้รับการศึกษาจนเชี่ยวชาญอย่างปานเจ้าในอดีตนั้นมีน้อยมาก ดังที่เราจะเห็นได้จากจำนวนนักเขียนหญิงที่มีอยู่แทบนับคนได้ในประวัติศาสตร์วรรณกรรมของจีน

2.1.3.2 หน้าที่ของภรรยา

จากการแบ่งแยกพื้นที่ที่เด่นชัดระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย การแต่งงานจึงเกิดขึ้นได้จากการจัดการผ่านพ่อสื่อแม่ชักของพ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายเท่านั้น ผู้หญิงเองถูกฝึกให้เชื่อฟังอยู่แล้วตั้งแต่ต้นก็จะแต่งงานตามที่พ่อแม่ต้องการ ซึ่งมักเป็นการแต่งงานที่ต้องเหมาะสมกันทั้งทางสถานภาพทางสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจ หรือมีเช่นนั้นก็เป็น การแต่งเพื่อขยายอิทธิพลของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เช่น การเสริมความเป็นปึกแผ่นหรือความมั่นคงของพ่อหรือเครือญาติในฝ่ายผู้หญิง หรือการได้ฐานะที่ร่ำรวยของผู้หญิงเป็นทุนทรัพย์ให้ครอบครัวฝ่ายชายที่ยากจน แต่เป็นขุนนาง หรือในระดับรัฐเอง ผู้หญิงถูกใช้เพื่อเป็นทูตสันติภาพระหว่างแคว้น หรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นกึ่งตัวประกันนั่นเองเช่น หวังเจาจวิน (王昭君) * หรือองค์หญิงเหวินเฉิง (文成公主) ** เป็นต้น

ในวรรณกรรมโบราณของจีน เช่น *หลี่จี้ สือจี้* และ *นุหวิเจีย* ซึ่งต่างเป็นวรรณกรรมในยุคช่วงก่อนอาณาจักรฉินถึงราชวงศ์ฮั่น (ราว 400 ปีก่อนคริสตกาล - ค.ศ.200) มีการระบุหน้าที่ของภรรยาไว้ค่อนข้างแจ่มชัดใน *หลี่จี้* ระบุว่า ภรรยามีหน้าที่ดูแลจัดการเรื่องราวภายในบ้าน

天子听内教，后听女顺；天子理阳道，后治阴德；天子听外治，后听内职；。。。。。。

(陈浩，1987: 326 อ้างถึงใน 温，2001: 82)

โอรสแห่งฟ้าปฏิบัติตามวิถีที่ชายเป็นผู้สั่งสอน ฝ่ายในปฏิบัติตามวิถีที่หญิงคล้อยตาม โอรสแห่งฟ้าดูแลวิถีแห่งหยาง ฝ่ายในจัดการคุณธรรมแห่งหยิน โอรสแห่งฟ้าดูแลเรื่องการปกครองภายนอก ฝ่ายในดูแลการทอผ้าทำงานภายใน

นี่หมายถึง การแบ่งงานอย่างแจ่มชัดระหว่างชายและหญิง สามีและภรรยา สามีว่าการภายนอก ภรรยาดูแลการภายใน โดยหลี่จี้ให้เหตุผลว่า หากสามีไม่ควบคุม สั่งสอน ไร้ซึ่งวิถีแห่งหยาง ก็จะทำให้เกิดความผิดปกติในธรรมชาติ คือ สุริยุปราคาได้ เช่นเดียวกับถ้าภรรยาไม่เชื่อฟัง คล้อยตาม วิถีแห่งหยินไม่สมบูรณ์ ก็จะทำให้เกิด

* หวังเจาจวิน (王昭君) สาวงามหนึ่งในสี่ของจีน เป็นนางสนมในสมัยกษัตริย์ฮั่นเหวินตี้ (汉元帝) แต่ไม่เคยได้ถวายตัวเลย ดังนั้น เมื่อฮูหนานเยี่ย (呼韩邪) ผู้นำเผ่าซุงหนู (匈奴) มาเยือนอาณาจักรฮั่นและขอนางสนมไปเป็นมเหสีของตน หวังเจา จวินจึงเสนอตัวไป นับจากนั้นก็เกิดสันติภาพระหว่างสองอาณาจักร คือ ฮั่นและซุงหนูต่อมาอีกสองสามร้อยปี

** องค์หญิงเหวินเฉิง (文成公主) เป็นองค์หญิงในราชวงศ์ถัง ยุคกษัตริย์ถังไท่จง (唐太宗) เจ้าหญิงถูกส่งไปเป็นภรรยาของซ่งจ้านกานบู (松赞干布) ผู้นำชาวทิเบตในราวค.ศ. 640 เพื่อความสงบสุขระหว่างทั้งสองอาณาจักร

จันทรูปราคา ดังนั้น สามีและภรรยาจึงต้องว่าการภายนอกและภายใน ควบคุมและคล้อยตาม ครอบครัวและประเทศก็จะสันติสุข

ใน *นุหวิเจีย* ตำราสอนหญิง เอง ปานเจ้ากำหนดหน้าที่ของภรรยาไว้ว่า

专心纺织，不好戏笑，洁齐酒食，以奉宾客，是谓妇功。

(张福清, 1996: 3 อ้างถึงใน 温, 2001: 82)

ตั้งใจปั่นด้าย ทอผ้า ไม่เฮฮาพาสรวล จัดเตรียมสุรอาหาร เพื่อต้อนรับ

แขกเหรื่อ นี่คือผลงานของภรรยา

ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นหน้าที่ในบ้านเรือนทั้งสิ้น โดยปานเจ้าให้เหตุผลไว้ว่า ถ้าภรรยาได้ทำหน้าที่เหล่านี้ครบถ้วนแล้วก็จะมีคุณสมบัติเหมาะสมส่วนหนึ่งให้สามีและคนอื่นๆ นับถือได้ (Wang, 2003: 184)

นอกจากนี้ ภรรยาต้องเชื่อฟังและรับใช้สามี เช่นในหนังสือสอนหญิง *นุหวิเจีย* ระบุไว้ในบทที่สองซึ่งคล้ายคลึงกับคำกล่าวในหนังสือว่า สามีต้องชี้แนะ ภรรยาต้องเคารพและปฏิบัติตามสามี ในชื่อตัวเองก็ว่าความสัมพันธ์ของมนุษยชาติที่เป็นพื้นฐานของสรรพสิ่ง ก็คือ ภรรยาต้อง

顺从丈夫，孝敬公婆，妻妾相善，妯娌姑嫂和睦相处

(温, 2001: 83)

รับใช้คล้อยตามสามี กตัญญูเคารพพ่อแม่และแม่สามี กลมเกลียวกันภรรยาหลวง

และน้อย ประองดองกับพี่สาวน้องสาว พี่สะใภ้และน้องสะใภ้ของสามี

จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า นอกจากภรรยาต้องรับใช้เชื่อฟังสามีแล้ว ยังมีหน้าที่อื่นอีกที่ภรรยาต้องทำ และหน้าที่นี้ถือเป็นหลักสำคัญที่สะท้อนอิทธิพลของลัทธิขงจื้อได้อย่างชัดเจน นั่นคือ การกตัญญูต่อพ่อแม่ แต่ในกรณีของภรรยา นอกจากพ่อแม่ของตนแล้ว เมื่อแต่งงานก็ถือว่าเป็นคนในตระกูลสามี ต้องเคารพกตัญญูต่อพ่อแม่สามีแทน เปนสะใภ้กตัญญู เช่นด้วยความยากจนสามารถเจียนเนื้อของตนเองใช้เป็นยารักษาโรคให้แม่สามีหายป่วยได้ จึงจะได้รับคำชม หรือบันทึกลงในประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้หญิงโดยทั่วไป เกือบตลอดช่วงประวัติศาสตร์อันยาวนานของจีน ไม่มีสิทธิหรืออำนาจในการเขียนเรื่องราวของตนเองลงในประวัติศาสตร์ หากภรรยาถูกตัดสินว่าขาดความกตัญญู เคารพเชื่อฟังพ่อแม่สามีเมื่อไร ก็จะถูกขับออกจากบ้านหรือถูกหย่าจากสามีได้ทันที โดยเรื่องนี้ นับเป็นความผิดที่สำคัญยิ่งข้อแรกในบรรดาความผิดเจ็ดประการที่สามีสามารถใช้เป็นข้ออ้างหย่าภรรยาได้ ความกตัญญูต่อพ่อแม่ก็ยังเป็นคุณธรรมที่มีผลบังคับให้ภรรยาต้องมีหน้าที่ที่สำคัญยิ่งอีกประการในครอบครัวสามีกกล่าวคือ การผลิตลูกชายให้สามีไว้สืบตระกูลของตน ให้ครอบครัวได้ขยายใหญ่ มีลูกหลานจตุรสุบสืบทอดการเช่น

ไหว้บรรพบุรุษต่อกันไปตลอดกาล เมิ่งจื่อ เมธิปรัชญาผู้สืบทอดและส่งเสริมให้ลัทธิขงจื้อแผ่อำนาจไพศาลในจีน จึงกล่าวว่า การแต่งงานก็เพื่อมีผู้สืบทอด ไม่ใช่เพื่อความสุขทางกายแต่อย่างใด เมิ่งจื่อยังกำหนดว่า

不孝有三，无后为大。

(温，2001: 83)

ความไม่กตัญญูมีอยู่สามรูปแบบ ไม่มีทายาทสืบทอดถือว่าไม่กตัญญูที่สุด

แน่นอนว่า หากภรรยาไม่สามารถมีลูกชายให้ครอบครัวสามีได้ ก็เป็นความผิดข้อที่สองที่สามีใช้หย่าภรรยาได้

ความผิดเจ็ดประการที่หากภรรยาผู้ใดทำเพียงแค่อันใดข้อหนึ่งก็สามารถถูกสามีใช้เป็นเหตุผลอันชอบธรรมในการหย่าภรรยาได้นั้น (七出) เริ่มสืบทอดกันมาจากยุคโบราณโดยมีบันทึกอยู่ใน หลี่จี้ของราชวงศ์ช้าน และเป็นหลักการใช้ต่อเนื่องกันไปจนถึงราชวงศ์ซิง ราชวงศ์สุดท้ายของจีนที่สิ้นสุดลงในต้นศตวรรษที่ยี่สิบนี้เอง โดยลำดับความผิดอาจจะแตกต่างกันเล็กน้อยในยุคสองพันกว่าปีที่แล้วกับในยุคใกล้สมัยใหม่ แต่เนื้อหาความผิดยังคงเป็นเรื่องเดิมๆ ซึ่งได้แก่

1. 不顺父母 ไม่เชื่อฟังพ่อแม่
2. 绝世无子 ไม่มีบุตรทำให้ครอบครัวสามีขาดทายาท
3. 淫 มักมากในกาม (ซึ่งอาจทำให้การสืบสายตระกูลสับสนหากภรรยาไม่ซู้)
4. 妒 อิจฉาริษยา
5. 有恶疾 มีโรคร้าย
6. 口多言 พูดมาก ช่างนินทา
7. 窃盜 ลักเล็กขโมยน้อย

ข้อสังเกตคือ ในทางกลับกัน ภรรยาไม่มีสิทธิที่จะหย่าสามีได้ ถึงแม้สามีจะมีพฤติกรรมที่เลวร้ายเพียงไร ทั้งนี้เพราะภรรยาคือดินที่ไม่สามารถพลิกทิ้งหลบหนีฟ้า สวรรค์หรือหยางได้ (Wang, 2003: 174)

ความผิดทั้งเจ็ดประการนี้ยังสะท้อนให้เราเห็นข้อห้ามอื่นๆที่ภรรยาต้องระวัง หากเราพิจารณาข้อห้ามเหล่านี้ ก็จะพบว่า เหตุผลหลักที่อยู่เบื้องหลังกฎเช่นนี้ก็คื การป้องกันไม่ให้เกิดความสับสนวุ่นวายในครอบครัว การแตกแยกร้างฉาน หรือการแก่งแย่งชิงดีกันในครอบครัวซึ่งเกิดจากสะใภ้ คนนอกครอบครัว นอกสายเลือดทั้งหลาย และนี่จะเป็นสาเหตุที่ทำให้ครอบครัวไม่สงบสุข เมื่อน่วยพื้นฐานในจักรวาล คือ ครอบครัว ไม่สงบสุขไม่เรียบร้อย สังคมก็จะวุ่นวายได้ แล้วเป้าหมายของการทำให้เกิดความสุขในครอบครัว ประเทศ และจักรวาล (齐家治国平天下) ตามหลักแนวคิดของลัทธิขงจื้อก็จะไม่สัมฤทธิ์ผล

ดังนั้น ภรรยาต้องรักษาสุขภาพ เชื้อฟุ้งพ่อแม่สามี และสามี รับผิดชอบจัดการงาน ปั่นด้าย ทอผ้า ทำอาหาร ต้อนรับแขก และถูกจำกัดบริเวณให้อยู่ภายในบ้าน ถ้าภรรยามีความสามารถ สติปัญญาฉลาดหลักแหลม ก็ควรใช้ปัญญาที่ส่งเสริมและช่วยเหลือสามี แต่ไม่อาจเด่นเกินหน้าสามีได้ เพราะการกระทำเช่นนี้มีแต่จะก่อให้เกิดหายนะได้ ดังคำสอนที่ว่า

A hen crowing at dawn should never happen, as it will cause disasters.

(Wang, 2003: 247)

ภรรยาที่ดีจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือสามีเท่านั้น เพราะเกียรติของภรรยามาจากสามีนั่นเอง ดังคำกล่าวที่แพร่หลายว่า 妻以夫荣 (ภรรยาเชิดหน้าชูตาด้วยสามี)

นอกจากนั้นแล้ว ภรรยาที่ดีก็ยังต้องสำรวจกาย วาจา ใจ โดยเฉพาะพฤติกรรมและความต้องการทางเพศ ซึ่งพัฒนาไปเป็นประเด็นต้องห้ามที่รุนแรงที่สุดด้วยอิทธิพลของลัทธิขงจื้อใหม่ (Neo-Confucianism) ในสมัยราชวงศ์ซ่งและหมิงที่มีคำกล่าวว่

天理存在则人欲亡，人与胜则天理灭。（林，1997: 35）

มีคุณธรรม ตัดงาตัด ตัดหางเพื่อ คุณธรรมม้วย

万恶淫为首。（林，1997: 35）

ในความชั่วช้าสารพัน ความมักมากในกาม เลวทรามที่สุด

2.1.3.3 หน้าที่ของแม่

เมื่อเปรียบเทียบกับสองบทบาทก่อนหน้านี้อันแล้ว แม่เป็นบทบาทเดียวที่ให้ผู้หญิงมีสิทธิ์ มีเสียง และมีอำนาจในครอบครัวอยู่บ้าง โดยหลักแล้ว จะเป็นสิทธิและอำนาจเหนือลูกๆ เพราะแม่มีหน้าที่สำคัญในการเลี้ยงดูอบรมลูกๆ โดยเฉพาะการเลี้ยงดูบุตรชายให้ประสบความสำเร็จ ดังคำกล่าวที่ว่า เลี้ยงบุตรให้เป็นอัจฉริยะ (养子成才) เราจะพบการตอกย้ำหน้าที่เช่นนี้ในวรรณกรรมโบราณของจีน เช่น เลี่ยนหวิจู่วาน ซึ่งมีเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมาและมีอิทธิพลต่อความคิดของคนเกี่ยวกับผู้หญิงและความเป็นแม่อย่างมาก ก็คือเรื่อง แม่ของเมิ่งจื่อ ย้ายบ้านสามครั้ง (孟母三迁) *

* เมิ่งจื่อกำพร้าพ่อตั้งแต่เยาว์วัย แม่ของเมิ่งจื่อตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาจึงต้องย้ายบ้านถึงสามครั้ง เพื่อให้ลูกชายมีสิ่งแวดล้อมที่ดี เดิมที่บ้านของพวกเขายู่ใกล้ตลาด เมิ่งจื่อจึงเอาแต่เลียนแบบพ่อค้าแม่ขาย นางจึงย้ายไปอยู่ใกล้สุสาน เมิ่งจื่อก็เอาแต่เลียนแบบการร้องไห้ในพิธีศพ ในที่สุด นางก็ย้ายไปอยู่ใกล้โรงเรียนซึ่งมีผลกระทบให้เมิ่งจื่อได้ศึกษาเล่าเรียนจนเป็นเมธีที่มีชื่อเสียงของจีนโบราณ

และแม่ของเมิ่งจื่อตัดผ้าที่ทอไว้ (孟母断织) *

จากบทบาทและหน้าที่ที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า สิ่งสำคัญสูงสุดในชีวิตของผู้หญิงก็คือ สามีและบุตรชาย ดังคำกล่าวที่แพร่หลายทั่วไปว่า ภรรยาภิเกียรติเพราะสามี และมีศักดิ์ศรีเพราะลูกชาย (妻以夫荣，母以子贵) ผู้หญิงจึงมีหน้าที่หลักๆ ในการช่วยเหลือสามีและอบรมบุตรชาย (相夫教子) เท่านั้น ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ถูกจำกัดให้อยู่แต่ในขอบเขตภายในครอบครัวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การที่ผู้หญิงจะช่วยเหลือสามีและอบรมลูกชายได้นั้น สังคมยังได้กำหนดคุณสมบัติที่ผู้หญิงพึงมีไว้เช่นกัน

2.1.4 คุณสมบัติของผู้หญิงจีนโบราณ

คุณสมบัติข้อแรกซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานภาพการเป็นหยินและดินของผู้หญิง เป็นข้อสำคัญที่สุดที่ผู้หญิงพึงมีและเป็นคุณสมบัติที่ได้ครอบงำวิถีชีวิต ความคิดของผู้หญิงจีนมาตลอดช่วงประวัติศาสตร์อันยาวนานนี้ นั่นคือ ความเชื่อฟัง (梁, 1999: 61; 温, 2001: 83; 吴, 2009: 67)

ในหลี่จี้ระบุว่า

妇人，从者也。幼从父兄，嫁从夫，夫死从子。(อ้างถึงใน 冷东, 1999: 35)

ผู้หญิงคือผู้เชื่อฟัง ยามเยาว์ฟังพ่อและพี่ชาย แต่งงานแล้วฟังสามี สามีสิ้นฟังลูกชาย

ความเชื่อฟังสามขั้นตอนนี้ (三从) คำสอนที่ถูกย้ำเตือนอยู่ในวรรณกรรมโบราณต่างตั้งแต่ก่อนยุคราชวงศ์ฉินจนถึงราชวงศ์ชิงเลยทีเดียว

นอกจากนี้แล้ว ผู้หญิงยังพึงมีคุณธรรมสี่ประการ (四德) ซึ่งถูกเน้นย้ำในวรรณกรรมโบราณนับแต่หลี่จี้เป็นต้นมา จนแม้กระทั่งในหนังสือสอนหญิง *นุหวิเจีย* ของนักปราชญ์หญิง ปานเจ้าเอง โดยคุณธรรมทั้งสี่นี้ได้แก่

1. คุณธรรมสตรี (妇德) ซึ่งได้แก่ การรักษาพรหมจรรย์ ความถ่อมตน ประพฤติดี และควบคุมตน
2. วาจาสตรี (妇言) หมายถึงระมัดระวังคำพูด ไม่พูดหยาบคาน รู้กาลเทศะ และไม่พูดไร้สาระ
3. รูปร่างสตรี (妇容) คือการรักษาความสะอาดของเนื้อตัวและเสื้อผ้าให้เรียบร้อยอยู่เสมอ
4. ผลงานของสตรี (妇功) ได้แก่ การรู้จักปั่นด้าย ทอผ้า ทำอาหาร ต้อนรับแขก (Wang, 2003: 184)

* วันหนึ่ง เมื่อเมิ่งจื่อเรียนเสร็จกลับบ้าน แม่ถามเขาเรื่องการเรียน เมิ่งจื่อก็ตอบว่า เหมือนเดิม แม่ของเมิ่งจื่อตัดผ้าที่ทออยู่นั้นทันที เมิ่งจื่อตกใจถามแม่ถึงเหตุผล แม่ก็อธิบายว่าเมิ่งจื่อไม่ตั้งใจเรียนก็เหมือนกับที่แม่ตัดผ้าที่ทอไว้ หากไม่ขยันหาความรู้จักจะมีแต่หายนะ จากนั้นไป เมิ่งจื่อจึงตั้งใจทุ่มเทให้กับการเรียนจนเป็นปราชญ์ผู้โด่งดัง

อีกหนึ่งคุณสมบัติที่ได้รับการเน้นย้ำอย่างมาก คือ การรักษาพรหมจรรย์ (守忠贞节) โดยผู้หญิงเมื่อแต่งงานแล้ว จะหย่าไม่ได้ และเมื่อเป็นหม้ายก็ไม่ควรแต่งงานใหม่ เช่นในอึ้งจิ้ง คัมภีร์แห่งการเปลี่ยนแปลง ระบุว่า

妇人贞洁，从一而终。(อ้างถึงใน 林，1997: 72; 冷东，1999: 34)

ผู้หญิงถือพรหมจรรย์ เชื้อฟั่งสามีคนเดียวจนสิ้นชีพ

ในหนังสือสอนหญิง นูหวีเจียเองก็เสนอข้อเรียกร้องนี้ของสังคมต่อเฉพาะผู้หญิงอย่างเด่นชัด โดยสอนว่า

夫有再取之义，妇无二适之文。(อ้างถึงใน 冷东，1999: 34)

สามีมีความชอบธรรมที่จะแต่งงานใหม่ได้ ภรรยาไม่มีธรรมเนียมของการแต่งงานครั้งที่สอง
ภรรยาไม่อาจละทิ้งสามีได้ เจกเช่นที่ดินไม่อาจหลบหนีจากฟ้าได้

การรักษาพรหมจรรย์ของผู้หญิงที่แต่งงานแล้วนี้ ได้รับการปลูกฝังและตอกย้ำในวรรณกรรมอีกหลายเล่ม ในเวลาต่อมาตลอดช่วงประวัติศาสตร์อันยาวนาน เช่นในหลี่จี้ เลี่ยนูหวีจิวาน ลี้อจี้ และอื่นๆ ในราชวงศ์ซ่งซึ่งเป็นช่วงที่มีการเฟื่องฟูของลัทธิขงจื๊อใหม่ คำสอนในเรื่องนี้พัฒนาไปถึงขั้นที่มีคำกล่าวที่ว่า

饿死事小，失节事大。(冷东，1999: 35)

หิวตายเรื่องเล็ก เสียพรหมจรรย์เรื่องใหญ่

การเน้นย้ำเรื่องพรหมจรรย์ในยุคนี้ว่าเป็นคุณสมบัติที่ดีของผู้หญิง ได้กลายเป็นแนวคิดหลักให้กับเรื่องเล่าสวดดีคุณค่าของสตรีที่ยอมตายเพื่อรักษาพรหมจรรย์ที่บ้านทึกในประวัติศาสตร์และแพร่หลายในหมู่ประชาชน ในราชวงศ์หมิง กระแสเรื่องเล่าลักษณะนี้ยังคงสืบทอดแพร่หลายต่อไปจนถึงราชวงศ์ซิง ราชวงศ์สุดท้ายของจีน (Carlitz, 1994: 101-24) จึงสรุปได้ว่า คุณสมบัติของผู้หญิงที่ดี โดยเฉพาะผู้หญิงชั้นกลางและสูงนั้น คือการรักษาพรหมจรรย์ เมื่อแต่งงานแล้ว ไม่หย่าร้างสามี และเมื่อสามีเสียชีวิตแล้ว ก็จะไม่แต่งงานใหม่ ทั้งนี้ การรักษาพรหมจรรย์นี้ยังหมายรวมถึง การแบ่งแยกทางกายภาพที่เด่นชัดระหว่างชายและหญิง การแบ่งแยกที่เด่นชัดนี้ยังมีเจตนาเพื่อให้เด็กผู้หญิงได้รับความบริสุทธิ์ไว้จนกว่าจะถึงวัยแต่งงานด้วย ในราชวงศ์ซ่งด้วยอิทธิพลของลัทธิขงจื๊อใหม่ มีความพยายามเน้นย้ำเรื่องนี้จนเกิดประเพณีมัดเท้าขึ้น เพื่อสกัดกั้นไม่ให้ผู้หญิงชนชั้นกลางและสูงได้ออกไปสู่โลกภายนอกครอบครัวได้อย่างเสรี เป็นการลดความเสี่ยงของการชิงสุกก่อนห่าม หรือการพบเพศตรงข้ามนั่นเอง

คุณสมบัติข้อสุดท้ายที่ผู้หญิงจีนพึงมีตามแนวคิดของลัทธิขงจื๊อ คือ ผู้หญิงที่ปราศจากความสามารถก็คือคุณธรรม (女人无才便是德) เน้นอนว่าแนวคิดเช่นนี้ยังคงเกี่ยวพันกับความพยายามในการแบ่งขอบเขตและกำหนดหน้าที่ของผู้หญิงให้อยู่แต่ภายในบ้าน ทุ่มเทดูแลงานครอบครัว เพราะหากผู้หญิงรู้จักหนังสือ มีความรู้

ความสามารถ ผู้หญิงก็ควรจะรู้จักพบปะสมาคม เข้าสังคมกับผู้อื่นภายนอกบ้านได้ และอาจทำให้เกิดการเสียพรหมจรรย์ได้ เหมือนอย่างคำกล่าวที่ว่า

妇人识字，多致诲淫。(冷东，1999: 34)

ผู้หญิงรู้หนังสือ ส่วนใหญ่แล้วจะคบผู้ชาย

นอกจากนี้แล้ว ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น ในวรรณกรรมเช่น *เลี่ยนหวิจ้วาน* ชีวิตประวัติของผู้หญิงต้นแบบ หากผู้หญิงมีความรู้ความสามารถ ได้เรียนหนังสือ รู้ประวัติศาสตร์แล้ว ก็อาจจะแทรกแซงกิจการภายนอกของชาย ก่อความสมดุระหว่างหยินและหยาง เกิดหายนะทางธรรมชาติได้ การไม่มีความรู้ความสามารถจึงกลายเป็นคุณสมบัติอีกข้อหนึ่งของผู้หญิงจีนในยุคโบราณ

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เราจะสรุปได้ว่า ผู้หญิงจีนในยุคนี้ โดยเฉพาะชนชั้นกลางและสูง สังคมจีนภายใต้อิทธิพลของลัทธิขงจื้อได้กำหนดจุดมุ่งหมายสูงสุดในชีวิตไว้ให้แล้ว นั่นคือ การเป็นลูกผู้หญิงกตัญญู ภรรยาที่มีคุณธรรม และแม่ที่ดี (孝妇, 贤妻, 良母) มีหน้าที่หลักคือ ประนินบัตืพ่อแม่ ดูแลสามี และอบรมลูก อยู่ในขอบเขตของบ้านและครอบครัว ผู้หญิงเป็นบุคคลที่ไร้อารมณ์และความปรารถนาของตน เป็นผู้ที่อยู่เพื่อผู้อื่น รักษาพรหมจรรย์ก่อนแต่งงานเพื่อศักดิ์ศรีของครอบครัวตน หลังแต่งงานเพื่อศักดิ์ศรีของครอบครัวสามี ทำหน้าที่ทุกอย่าง แสดงความกตัญญู ดูแลงานบ้านทั้งหลายเพื่อสามีและลูกชาย เพราะเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้หญิงขึ้นอยู่กับความสำเร็จของครอบครัวและลูกชาย ความชอบธรรมของการเป็นอยู่เช่นนี้ถูกปลูกฝังและตอกย้ำอยู่ในระบบสังคมจีนด้วยอิทธิพลของแนวคิดขงจื้อ แนวคิดที่คนทุกคนมีหน้าที่ของตน ต่างปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และเมื่อเป็นเช่นนี้แล้วก็จะเกิดชุมชนที่งดงาม ชุมชนที่งดงามนี้ยังเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ทั้งห้าที่ราบรื่นอีกด้วย โดยความสัมพันธ์อันราบรื่นระหว่างสามีและภรรยาถูกเปรียบเปรยว่าเป็นรากฐานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและขุนนาง เป็นพื้นฐานของบ้านที่เรียบร้อย สังคมที่สุขสงบ และประเทศที่รุ่งเรือง วาทกรรมของความเป็นผู้หญิงกตัญญู ภรรยาที่มีคุณธรรม และแม่ที่ดี เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมจึงถูกสร้างขึ้นมาและตอกย้ำผ่านบันทึกทางประวัติศาสตร์และวรรณกรรมต่างๆ เช่น *เลี่ยนหวิจ้วาน* *สี่จี้* *บันทึกประวัติศาสตร์ของราชวงศ์เว่ย* *จินเหนือและใต้* (魏晉南北朝史) หรือบันทึกทางประวัติศาสตร์และเรื่องเล่าต่างๆ ในราชวงศ์หมิงที่บรรยายสตรีผู้หญิงต่างที่รักษาพรหมจรรย์ไว้ ถึงกระนั้น ผู้หญิงที่ดีเหล่านี้ไม่ได้รับการบันทึกที่จะทำให้ชนรุ่นหลังรู้จักพวกเธอในฐานะของปัจเจกบุคคล เพราะเป็นการบันทึกที่ไม่มีชื่อชัดเจน หรือประวัติส่วนตัวใดๆ มีเพียงแต่การบันทึกเป็นแซ่ หรือบอกว่าเป็นแม่ของใคร หรือภรรยาของใครเท่านั้น พร้อมกันนี้ในบันทึกและวรรณกรรมทั้งหลายนี้ก็จะให้ภาพของผู้หญิงที่ไม่เป็นไปตามกรอบคิดนี้อีกด้วย โดยจะถูกนำเสนอในลักษณะของผู้หญิงแพศยา เช่น พานจินเหลียนในเรื่อง *วีรบุรุษแห่งเขาเหลียงซาน* ผู้หญิงอัปมงคลที่นำความล่มสลายมาสู่ราชวงศ์เช่น หยางก๊วยเฟย และพาครอบครัวล่มจม เช่น หวังซีเฟิงใน *ความฝันในหอแดง*

แต่แน่นอนว่า ขอบเขตและหน้าที่ที่กำหนดนี้ ไม่ใช่วาทกรรมเพียงกรอบเดียวที่แน่นอนตายตัว ใช้งานได้กับ ผู้หญิงจีนทุกคนและทุกระดับทั่วจีน เหมือนอย่างที่เปอเชอ (Pecheux) นักภาษาศาสตร์แนวมาร์กซิสต์ที่เสนอว่า ไม่ใช่ทุกคนที่จะมีโอกาส ช่องทางหรือ สิทธิในการเข้าถึงวาทกรรมกระแสหลักได้เท่าเทียมกัน ทั้งนี้เพราะปัจจัย ต่างๆ เช่น ชนชั้น หรือสถานภาพทางสังคม เป็นต้น (1982 อ้างถึงใน Mills, 2004: 12-3) ผู้หญิงจีนชนชั้นกลางและ ในชนบทที่ครอบครัวยังทำการเกษตรไม่ได้ยึดติดอยู่กับกรอบของการทำงานแต่เพียงในบ้าน เพราะสภาพเศรษฐกิจ ไม่เอื้ออำนวย ผู้หญิงนับเป็นแรงงานที่สำคัญแรงงานหนึ่งในไร่นาด้วยเข้าไป แต่ค่านิยมต่างๆ เช่น ผู้หญิงที่ไร้ ความสามารถถือเป็นมีคุณธรรม หน้าที่การรักษาพรหมจรรย์ก่อนแต่งงานและเมื่อเป็นหม้าย หรือหน้าที่ของการ เป็นแม่ ก็ยังคงมีอิทธิพลส่งผลต่อชีวิตของผู้หญิงเหล่านี้เช่นกัน นอกจากนี้ ผู้หญิงในครอบครัวปัญญาชนก็อาจ ได้รับการศึกษามากกว่าแค่การอ่านออก เขียนได้ รวมทั้งพวกเขาอาจได้รับการส่งเสริมช่วยเหลือจากพ่อ และ พี่ชายน้องชายให้แต่งผลงานเขียนบ้าง เช่น ปานเจ้า ซึ่งเป็นนักปราชญ์และนักประวัติศาสตร์หญิงคนแรกของจีนที่ รวบรวมเรียบเรียงหนังสือประวัติศาสตร์ ฮั่นชู (汉书) ต่อจากพ่อและพี่ชายของตน ช่งร่วชินและช่งร่วเจ้า สองพี่ น้องที่เขียนคำกลอนสอนหญิง นุหวิ่หลุนยฺหวี่ แต่ผลงานของผู้หญิงเหล่านี้กลับช่วยตอกย้ำวาทกรรมหลักที่ขีดเส้น กำหนดขอบเขต บทบาท หน้าที่และคุณสมบัติของผู้หญิงด้วยกัน

สรุปได้ว่า ผู้หญิงจีนในยุคนี้ เป็นผู้ที่ปราศจากตัวตนในแง่ของการบันทึกสืบทอดกันต่อมาถึง ประสบการณ์เฉพาะ ความคิด และ ความปรารถนาส่วนตัวในฐานะที่เป็นบุคคลผู้หญิงคนหนึ่ง ในยุคนี้ ผู้หญิงถูก พิจารณาว่าเป็นตัวจักรที่ช่วยผลักดันสังคมและการเมืองส่วนหนึ่ง เป็นฟันเฟืองที่ช่วยให้ประเทศชาติสงบรุ่งเรืองได้ จากการปฏิบัติตามบทบาทที่สังคมปลูกฝังและตอกย้ำและทำให้ครอบครัวผาสุกราบรื่นนั่นเอง ผู้หญิงยังเป็นผู้ที่ ผลักดันสังคมและการเมืองในแง่ของการเป็นผู้ให้กำเนิด ทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์ด้วยการเสริมคู่ให้กับหยางหรือ ชาย ทำให้ชายมีสุขภาพที่ดีเป็นธรรมชาติ ทำหน้าที่สืบเผ่าพันธุ์มนุษย์ โดยเฉพาะเผ่าพันธุ์ของชาวจีนให้บริสุทธิ์ ไม่เจือปนกับเผ่าอารยชนอื่นๆ ซึ่งเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดแนวคิดเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ และทำให้ ประเด็นนี้เป็นหนึ่งในวาทกรรมหลัก เกิดเรื่องเล่าสุดตื้นตื้นรักษาพรหมจรรย์ทั้งหลายในราชวงศ์หมิง ราชวงศ์ของ ชาวจีนที่ช่วงชิงแผ่นดินจีนคืนมาจากชาวมองโกลซึ่งตั้งราชวงศ์เยว่หยวนปกครองจีนก่อนหน้านี้ เรื่องนี้ยังคงสืบ ทอดพร้อมทวีความเข้มข้นต่อมาในราชวงศ์ชิง ผู้หญิงยังเป็นเครื่องมือทางการเมืองอีกด้วย เมื่อพิจารณาถึงการ แต่งงานข้ามแคว้นเพื่อให้ผู้หญิงเป็นทูตเชื่อมสัมพันธ์ หรือการใช้สาวงามเป็นตัวล่อหลอกให้ฝ่ายตรงข้ามพลาด พั้ง อย่างที่เรียกว่า แผนสาวงาม (美人计) (Wang, 2003: 191) หากไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์เหล่านี้แล้ว ผู้หญิง ที่ไม่อยู่ในขอบเขตที่กำหนด ก้าวล้ำเส้นที่สังคมขีดให้เมื่อใด ผู้หญิงก็จะกลายเป็นตัวอันตรายทันที

เมื่อพิจารณาบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงจีนในยุคนี้แล้ว เราจะพบว่า ผู้หญิงเองก็เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ผู้ถูกกระทำและผู้กระทำเช่นกัน ในระหว่างขั้นตอนของการเติบโตและเปลี่ยนแปลงบทบาท จากเด็กกตัญญู เชื่อ ฟังพ่อแม่ แต่งงานแล้ว ประณินบิตีเชื่อฟังพ่อแม่สามีและสามี เป็นแม่ต้องอบรมดูแลลูก ต้องเสียสละทุกอย่าง แต่ เมื่อพวกเขากลายเป็นแม่สามีเมื่อไร ผู้หญิงเองก็จะได้อภิสิทธิ์ทั้งหมดนี้เช่นกัน โดยเฉพาะถ้าหากว่า ครอบครัวนั้น

มีแต่เธอที่มีอาวุโสสูงสุด เพราะสังคมจีนให้ความสำคัญความอาวุโสตามรุ่นชั้นมากกว่า เรื่องเพศ ซึ่งเราจะเห็นเรื่องนี้สะท้อนอยู่ในคุณธรรมเรื่องความกตัญญู ดังนั้น ในการปลูกฝังและตอกย้ำแนวคิด บทบาทและหน้าที่ของผู้หญิง ผู้หญิงนอกจากจะเป็นผู้รับการปลูกฝัง ตอกย้ำและนำไปปฏิบัติแล้ว ผู้หญิงเองก็เป็นผู้ที่สืบสานและขับเคลื่อนให้แนวคิดเกี่ยวกับหญิงนี้ดำเนินสืบต่อไปอีกเมื่อผู้หญิงรับบทบาทเป็นแม่และแม่สามีในที่สุด เมื่อผู้หญิงมีโอกาสและช่องทางที่จะได้บันทึกเรื่องราวด้วยตัวเอง แสดงความเป็นตัวเองออกมาได้นั้น ผู้หญิงก็ยังเลือกที่จะบันทึกเรื่องราวต่างๆตามวาทกรรมกระแสหลักอยู่นั่นเอง ทั้งนี้คงเป็นเพราะมีเช่นนั้นแล้ว เรื่องเล่าของพวกเธออาจตกจากหน้าประวัติศาสตร์ และไม่อยู่รอดมาถึงปัจจุบันได้ในที่สุด

2.2 ความเป็นหญิงจีนในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงปีค.ศ. 1949

2.2.1 สภาพทางประวัติศาสตร์และการเมือง

จีนในช่วงศตวรรษที่ 19 จนถึงราวกลางศตวรรษที่ 20 เต็มไปด้วยเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สับสนอลหม่าน จนก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเวลานี้ โดยเริ่มส่งผลกระทบต่อผู้หญิงจีน และนิยามความเป็นหญิงจีนในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ต่อเนื่องตลอดไป จนกระทั่งจีนเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสังคมนิยม ตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นในปีค.ศ. 1949 ปัจจัยหลักที่กระตุ้นให้เกิดความเปลี่ยนแปลงนี้คือ ลัทธิจักรวรรดินิยมของชาวตะวันตกที่แผ่ขยายเข้ามาในภูมิภาคนี้ตั้งแต่ในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 และความอ่อนแอในการปกครองของราชวงศ์แมนจู ซึ่งเป็นความอ่อนแอตามวัฏจักรของราชวงศ์อันเป็นลักษณะเด่นในประวัติศาสตร์สองพันกว่าปีของจีน นั่นคือปฐมกษัตริย์ของแต่ละราชวงศ์เข้มแข็ง มีความสามารถรวบรวมอำนาจตั้งราชวงศ์ได้ ในช่วงต้นๆของแต่ละราชวงศ์ อาณาจักรรุ่งเรือง สังคมสงบสุข หลังจากนั้นทุกอย่างจะเริ่มเข้าสู่ความเสื่อม เพราะกษัตริย์ผู้ปกครองอ่อนแอ มัวเมา ไร้ความสามารถ จนกระทั่งราชวงศ์ล่ม โดยมีราชวงศ์ใหม่ขึ้นแทน

เหตุการณ์ที่ทำให้ชาวจีนเริ่มตระหนักถึงความอ่อนแอของตนและอันตรายจากนักล่าอาณานิคมชาวตะวันตกคือการที่จีนแพ้อังกฤษในสงครามฝิ่นในปีค.ศ. 1842 เหตุการณ์นี้ทำให้จีนต้องเปิดเมืองท่าริมชายฝั่งต้อนรับชาวตะวันตกเพิ่มขึ้นอีก 5 เมือง* และฮ่องกงกลายเป็นเมืองในครอบครองของอังกฤษ ในปีต่อมา จีนก็ต้องทำสนธิสัญญาค้ายกนนี้กับอีกหลายประเทศทางตะวันตก ไม่ว่าจะเป็น ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา เบลเยียม โปรตุเกส และสเปน เป็นต้น ชาวจีนได้รับผลกระทบจากชาวตะวันตกที่เข้ามามากขึ้นอย่างแพร่หลายและรวดเร็ว ความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในการทำธุรกรรมต่างๆระหว่างชาวจีนและชาวตะวันตก อภินิหารที่ชาวตะวันตกมีเหนือชาวจีนซึ่งเป็นผลมาจากการแพ้สงครามคราวนี้ กระตุ้นความรู้สึกชาตินิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ชาวจีนมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อประกอบกับสภาพเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ความอ่อนแอของรัฐบาล กบฏจึงเกิดขึ้น กบฏซึ่งถือเป็นการกบฏครั้งแรกของ

* เมืองท่าห้าเมืองนี้ได้แก่ กวางเจา เซี่ยเหมิน ฝูโจว หิงโป และเซี่ยงไฮ้

การปฏิวัติในสมัยใหม่ เพราะสนับสนุนแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากคำสอนของศาสนาคริสต์ที่พวกมิชชันนารี นำเข้าไปเผยแพร่ในจีน แนวคิดที่ว่า คนทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน ทรัพย์สินจึงควรเป็นของส่วนกลาง ที่ดินต้องมีการจัดสรรปันส่วนให้เท่าเทียม และภาษาเขียนควรเข้าใจง่ายเหมือนภาษาพูด (Franke, 1970: Chapter 2) นั่นคือ กบฏไท่ผิง (太平革命) ซึ่งเกิดขึ้นในปีค.ศ. 1851 และจบลงด้วยความล้มเหลวในปีค.ศ. 1864 กบฏครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งประการหนึ่ง นั่นคือ การเสนอข้อเรียกร้องให้ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันกับชาย ไม่ว่าจะเป็โอกาสในการเข้ารับราชการได้ทั้งในแผนกพลเรือน และทหาร โดยในกองทัพกบฏเองก็มีทหารหญิงเป็นตัวอย่าง การห้ามมดเท้า การห้ามไม่ให้มีหญิงขายบริการ และการห้ามชายมีภรรยาเกินหนึ่ง แม่นอนว่า ข้อเสนอเหล่านี้เป็นส่วนต่อขยายมาจากแนวคิดพื้นฐานเรื่องความเท่าเทียมกันของคนทุกคน ในขณะเดียวกันก็น่าจะเป็นข้อเรียกร้องเพื่อผู้หญิงอย่างเป็นทางการครั้งแรกในประวัติศาสตร์ยุคใหม่ของจีน เป็นข้อเรียกร้องที่มีเสียงขานรับอยู่เป็นระยะๆ ในเวลาต่อมา ทั้งในความพยายามจากเบื้องบนที่จะปฏิรูปประเทศให้ทันสมัย เข้มแข็ง เทียมทันประเทศทางตะวันตกทั้งหลายในการปฏิรูปประเทศร้อยวัน (百日维新) ในปี ค.ศ. 1898 ที่มี คังโหย่วเหวย (康有为, 1858-1927) และเหลียงจี้เซา (梁启超, 1873-1929) เป็นแกนนำที่ปรึกษาให้กับจักรพรรดิ กวางซวี (光绪帝 1871-1908) ในการปฏิรูปนี้ มีข้อเสนอให้ส่งเสริมสิทธิสตรี เช่น ห้ามการมดเท้า และส่งเสริมให้สตรีได้รับการศึกษาเป็นต้น และในความพยายามจากเบื้องล่างคือ จากปัญญาชนทั้งหลายที่กังวลในชะตากรรมของชาติ และต้องการกู้ชาติให้หลุดพ้นจากสภาพกึ่งอาณานิคมในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ต่อต้นศตวรรษที่ 20 ปัญญาชนเหล่านี้ต่างแปล เขียน และเผยแพร่บทความเรียกร้องในประเด็นเกี่ยวกับผู้หญิงแบบเดียวกัน ด้วยความเชื่อที่ว่า จีนจะเข้มแข็งได้ก็ต้องมีผู้หญิงที่สามารถเป็นแม่พันธุ์ที่ดีได้ คือ แข็งแรง มีวินัย มีความรู้และรักชาติ ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการรักษาเผ่าพันธุ์ และสร้างชาติให้ยิ่งใหญ่ (强国保重) หนึ่งในปัญญาชนที่เผยแพร่แนวคิดเหล่านี้คือ เหียนฟู (严复, 1854-1927) ปัญญาชนจีนรุ่นแรกๆ ที่คัดสรรและแปลบทความภาษาอังกฤษโดยตรง* เขาเป็นผู้เผยแพร่แนวคิดของดาร์วิน (Charles Darwin, 1809-1882) ที่เชื่อว่า ผู้ที่แข็งแรงที่สุดจึงจะอยู่รอด และยังแนะนำให้ปัญญาชนจีนได้รู้จัก แนวคิดของ ฟรีดริช เองเงิลส์ (Friedrich Engels, 1820-1895) ด้วยการแปลเรื่อง *The Origin of the Family, Private Property and the State* และบทความเรื่อง *Women's Right* ของ เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ (Herbert Spencer, 1820-1903) (Schwarcz, 1986) บทความเหล่านี้ต่างเชื่อมโยงความก้าวหน้าของสังคมกับสถานการณ์ที่ดีขึ้นของสตรีทั้งสิ้น (Dooling, 2005: 21) นอกจากนั้น ในช่วงปีค.ศ. 1898-1911 ก็ยังมีนิตยสารเพื่อผู้หญิงออกมากกว่า 30 เล่ม ต่างมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปรับปรุงสถานภาพและการใช้ชีวิตของผู้หญิง เช่น เสรีภาพในการแต่งงาน โอกาสในการศึกษา การเลิกมดเท้า เป็นต้น

* จีนรับแนวคิดเกี่ยวกับตะวันตกส่วนใหญ่ในยุคนี้ ไม่ว่าจะเป็ แนวคิดยุคเรืองปัญญา ประชาธิปไตย หรือสตรีนิยม มาจากบทแปลภาษาญี่ปุ่น

ปัญญาชนชายชั้นนำในช่วงต่อของศตวรรษนี้มุ่งเน้นปรับปรุงสถานภาพผู้หญิงในสองด้าน ด้านหนึ่งต่อต้านการมัดเท้า มีการก่อตั้งสมาคมต่อต้านการมัดเท้า (Natural Feet Societies) โดยมีคังไฮเวห่วยและเหลียงฉีเขาเป็นตัวตั้งตัวตี อีกทั้งเข้าร่วมเป็นสมาชิก โดยสาบานว่าจะไม่ให้ลูกหลานแต่งงานกับผู้หญิงมัดเท้า เพราะนี่เป็นสัญลักษณ์หนึ่งของความล้าหลังของจีน การมัดเท้าของผู้หญิงจีนถูกเปรียบเปรยเข้ากับชะตากรรมของจีนว่า

In order to save the nation, we must save our race, in order to save the race, we must get rid of that which hurts the race, and is there anything more harmful to the race than footbinding?

(Dooling, 2005: 44)

อีกด้านหนึ่ง คือการสนับสนุนให้ผู้หญิงมีโอกาสในการศึกษามากขึ้น จนในที่สุดรัฐบาลก็ตั้งวิทยาลัยสำหรับสตรีขึ้นในช่วงนี้ นอกเหนือไปจากโรงเรียนที่ตั้งโดยเหล่ามิชชันนารีตะวันตก

กบฏไท่ผิงและการปฏิรูปร้อยวัน เป็นสัญญาณบ่งบอกถึงกระแสการต่อต้านความอ่อนแอในการปกครองของราชวงศ์แมนจูที่ปล่อยให้ชาวตะวันตกเข้ามาเฉือนแผ่นดินจีนออกไปเรื่อยๆ และต่อต้านความล้าหลังของชาวจีนในด้านเทคโนโลยีและวิถีการดำเนินชีวิต บรรยากาศในจีนช่วงนี้ ปัญญาชนที่อยากกู้ชาติทั้งหลายจะมุ่งเน้นไปที่การนำเสนองานการเขียนรู้เทคโนโลยีจากตะวันตก โดยเฉพาะเรื่องวิทยาศาสตร์ และประชาธิปไตย ลัทธิขงจื้อและประเพณีโบราณต่างๆ ของจีนถูกมองว่าเป็นสิ่งที่กีดขวางความก้าวหน้าของชาติ ทั้งหมดนี้ต่างเป็นผลมาจากอิทธิพลการรุกรานของประเทศล่าอาณานิคมชาวตะวันตก ซึ่งต่อมาในช่วงเปลี่ยนศตวรรษนั้นยังรวมถึงญี่ปุ่นอีกด้วย ญี่ปุ่นเริ่มเข้ามาครอบครองบางส่วนของจีนตั้งแต่ปีค.ศ. 1880 แล้ว* ความล้มเหลวของทั้งสองเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงถึงความล้มเหลวในการพยายามสร้างประเทศให้เข้มแข็ง กระแสเรียกร้องการกู้ชาติจึงยิ่งโหมหนักขึ้นในหมู่ปัญญาชนชาวจีนซึ่งถือว่าเป็นแกนกลางที่พยายามผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในขณะเดียวกันความล้มเหลวนี้ก็ส่งผลให้กลุ่มปัญญาชนหัวรุนแรง และกลุ่มที่ก่อการปฏิรูปต้องลี้ภัยไปอยู่ที่ญี่ปุ่น ที่นั่นปัญญาชนเหล่านี้ยังคงรวมตัวกันแลกเปลี่ยนความคิดที่จะทำให้ประเทศทันสมัย พร้อมทั้งเตรียมการปฏิวัติร่วมกับชาวจีนโพ้นทะเล และชาวจีนที่ก่อตั้งสมาคมลับทั่วประเทศ

ในช่วงเวลานี้ ประเทศจีนยังคงตกเป็นเบี้ยล่าง และถูกยึดครองจากมหาอำนาจภายนอกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะเมื่อราชวงศ์ชิงให้การสนับสนุนกบฏนักมวย (1900) ที่มุ่งหมายจะผลักดันให้ชาวตะวันตกออกไปจากจีนให้ได้ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ ความวุ่นวายและความอ่อนแอภายในประเทศ ผสานกับความต้องการกู้ชาติของชาวจีนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในที่สุด การปฏิวัติก็เกิดขึ้น ประเทศจีนเปลี่ยนแปลงระบอบการ

* ญี่ปุ่นครอบครองเกาะริวกิวในปีค.ศ. 1880 และทำสงครามกับจีนอีกในปีค.ศ. 1894 ซึ่งจีนแพ้ และญี่ปุ่นได้ครอบครองเกาะฟอร์โมซาและหมู่เกาะเพสคาโดร์

ปกครองประเทศเป็นสาธารณรัฐในปี ค.ศ. 1911 โดยการนำของดร.ซุนยัตเซ็น (孙中山) ซึ่งเป็นหนึ่งในปัญญาชนที่หลบหนีไปรวมพลกู่ชาติที่ญี่ปุ่น

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงการปกครองนี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลงจีน หรือทำให้จีนเข้มแข็งขึ้นอย่างที่เหล่าปัญญาชนหวัง การเมืองของจีนในช่วงนี้ยังคงเต็มไปด้วยการฉ้อโกง เล่นพวก และช่วงชิงอำนาจกันโดยเฉพาะเมื่อเยว่เหียนชื่อไช่ (袁世凱 1859-1916) ยึดอำนาจ สถาปนาตนเองเป็นประธานาธิบดี และวางแผนจะตั้งราชวงศ์ใหม่อีก โดยมีตนเป็นปฐมกษัตริย์ ยิ่งเมื่อสิ้นเยว่เหียนชื่อไช่ รัฐบาลกลางยิ่งอ่อนแอลงมีอำนาจอยู่เพียงเมืองหลวงและปริมณฑลในพื้นที่ที่มีกองทัพของประธานาธิบดีอยู่เท่านั้น ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จเหนือแผ่นดินจีนอีก มีแต่การสู้รบระหว่งนายพลที่มีอำนาจตามหัวเมืองส่วนต่างๆของจีน ความวุ่นวายภายในนี้ส่งผลชั้วคราวในช่วงปี ค.ศ. 1927-1937

ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองนี้ จีนยังคงมีสภาพเป็นกึ่งอาณานิคมอยู่ รวมทั้งยังต้องเผชิญกับการรุกรานจากญี่ปุ่น* ซึ่งพยายามก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจโลก โดยการยึดครองภูมิภาคแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกไปไกลก่อน ทั้งหมดนี้ ยิ่งกระตุ้นกระแสชาตินิยมในหมู่ชาวจีน ผนวกกับที่ปัญญาชนส่วนใหญ่ในช่วงนี้ไม่มีช่องทางได้เข้าร่วมบริหารประเทศจากส่วนบน เพราะไม่มีการสอบเข้ารับราชการอีกนับแต่ปี ค.ศ. 1905 ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลจีนในปี ค.ศ. 1914 ยังหันกลับไปเชิดชูลัทธิขงจื้อขึ้นมาใหม่ ทั้งที่แนวคิดนี้รวมทั้งประเพณีโบราณต่างๆได้เสื่อมมนต์เสน่ห์ต่อปัญญาชนที่คิดกู่ชาติไปแล้ว ทั้งหมดนี้จึงยิ่งเพิ่มความอัดอั้นตันใจของเหล่าปัญญาชนจีนกับชะตากรรมของชาติ

บรรยากาศเช่นนี้ผลักดันให้แวดวงวรรณกรรมจีนในช่วงหลังค.ศ. 1911 ยิ่งคึกคักมากขึ้นไปอีก ทั้งนี้เพื่อระบายความอัดอั้นตันใจดังกล่าว ซึ่งปัญญาชนชายจำนวนมากแสดงออกมาทางอ้อมผ่านทางเนื้อเรื่องที่ให้ความความสนใจกับผู้หญิงจีน บรรยายชะตากรรมที่น่าสงสาร และความเร่งด่วนที่ผู้หญิงจีนควรต้องได้รับการช่วยเหลือ (จากชาย) (Chan, 1988 อ้างถึงใน Dooling, 2005: 71-2) นอกจากนี้ เพราะปัญญาชนชายทั้งหลายยังคงได้รับอิทธิพลบางประการของลัทธิขงจื้ออยู่ (ถึงแม้ว่าพวกเขาจะแสดงการต่อต้านลัทธิขงจื้อ และประณามว่าเป็นแนวคิดที่ทำให้จีนล้าหลังก็ตาม) อิทธิพลดังกล่าวคือ คำสอนที่ว่า ผู้รู้จะตาสว่างก่อน และผู้ที่ตาสว่างก่อนจะให้ความกระจ่างแก่ผู้ที่ยังไม่รู้

Those who know are the first to become awakened. Those first awakened enlighten those less awake. (Schwarcz, 1986: 76)

* ปีค.ศ. 1915 รัฐบาลญี่ปุ่นยื่นข้อเรียกร้อง 21 ข้อ กับจีน โดยคร่าวๆแล้ว ญี่ปุ่นต้องการสิทธิประโยชน์ของเยอรมันในมณฑลชานตง ผลประโยชน์พิเศษในแมนจูเรีย และมองโกเลียใน และต้องการผลประโยชน์ในกิจการเหล็กของจีน เป็นต้น ถ้าจีนรับข้อเสนอล่านี้ก็คงมีสภาพเป็นหุ่นเชิดของญี่ปุ่น

ดังนั้น เหล่าปัญญาชนจีนจึงเขียนเพื่อเปลี่ยนแปลงจิตสำนึก และนิสัยของคนจีนส่วนใหญ่ให้มีความคิดที่ทันสมัย อันจะทำให้ชาติบรรลุลความเป็นสมัยใหม่ และมีอำนาจทัดเทียมประเทศอื่น (Schwarcz, 1986: 32-3) ความคิดเช่นนี้ซึมซับอยู่ในสายเลือดของปัญญาชนจีนมาตลอด เหลียงฉีเซาเขียนไว้ในบทความชื่อ “ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างนิยายและการปกครองมวลชน” (论小说与群治之关系) ในนิตยสาร นวนิยาย (新小说) ปี 1902 ว่า หากต้องการเปลี่ยนแปลงพลเมืองของชาติ ความนึกคิดจิตใจ การเมือง และวัฒนธรรมแล้ว การปฏิรูปนวนิยายเป็นสิ่งจำเป็น เพราะ นวนิยายมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง

If one intends to renovate the people of a nation, one must first renovate its fiction. Therefore, to renovate morality, one must renovate fiction; to renovate religion, one must renovate fiction; to renovate politics, one must renovate fiction; to renovate social customs, one must renovate fiction; to renovate learning and arts, one must renovate fiction; and to renovate even the human mind and remold its character, one must renovate fiction. Why is this so? This is because fiction has a profound power over the way of man. (อ้างถึงใน Denton, 1996: 74)

2.2.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านเขียนของผู้หญิง

ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ผลักดันให้นวนิยายและเรื่องสั้นในช่วงนี้เฟื่องฟูคือ ความพยายามเปลี่ยนแปลงภาษาเขียนให้ประชาชนคนธรรมดาทั่วไปเข้าใจ เข้าถึงได้เสมอกันกับเหล่าปัญญาชนชั้นปกครองทั้งหลาย * ความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงนี้เป็นหนึ่งในรายการที่กบฏไท่ผิงเรียกร้อง แน่แน่นอนว่า ก่อนหน้านั้นก็เริ่มมีการเขียนด้วยภาษาพูดบ้างแล้ว ในรูปแบบของนิยายภาษาพูด (vernacular fiction) ซึ่งเริ่มเฟื่องฟูตั้งแต่ปลายสมัยราชวงศ์หมิง แต่เนื่องจากนิยายไม่ใช่รูปแบบวรรณกรรมที่ได้รับความสำคัญในหมู่ปัญญาชนจีนโบราณ ไม่ใช่วัตถุดิบในการสอบเข้ารับราชการ จึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อภาษาเขียน แต่ในช่วงศตวรรษที่ 19 ที่จีนต้องปรับปรุงตัวเองเพื่อรักษาชาติให้หลุดพ้นจากภัยจักรวรรดินิยม เหล่าปัญญาชนจีนทั้งหลายจึงเริ่มตระหนักถึงอุปสรรคข้อนี้ และความจำเป็นที่จะต้องปลุกมวลชนทั้งชาติให้หลุดพ้นจากความไม่รู้ ความล้าหลัง และความเฉื่อยชา หลังจากกบฏไท่ผิงแล้ว เหลียงฉีเซาเป็นผู้ที่ผลักดันเรื่องนี้อย่างมากจากการส่งเสริมบทบาทนวนิยายในการปลุกเร้า

* ภาษาเขียนของจีนตั้งแต่เริ่มมีตัวอักษรจีนนั้นจะแตกต่างกับภาษาพูด เหมือนเป็นอีกหนึ่งระบบที่ต้องศึกษาและฝึกฝนถึงจะเข้าใจใช้ได้ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการแบ่งแยกระหว่างชนชั้นปกครอง ข้าราชการ และคนธรรมดา และเป็นเครื่องมือเข้าสู่อำนาจของคนธรรมดาหากสามารถสอบผ่านระบบการคัดเลือกคนเข้ารับราชการที่มุ่งเน้นให้ท่องจำคัมภีร์คลาสสิกต่างๆของลัทธิขงจื้อ และสามารถเขียนบทความได้ตามกฎตายตัวต่างๆเช่น การอ้างอิงข้อความจากในตำราโบราณอย่างตายตัวได้ นี่จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกิดขวางกั้นการศึกษาของมวลชนชาวจีนมาตลอดระยะเวลาเกือบสองพันกว่าปี

จิตวิญญาณของมวลชน และแนวคิดที่เสนอให้ยกเลิกการสอบเข้ารับราชการซึ่งเป็นกลไกที่ช่วยค้ำจุนภาษาเขียน เช่นนี้

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 จึงมีนิตยสารผู้หญิงที่เขียนด้วยภาษาพูด แทรกด้วยนวนิยายเกิดขึ้นมากมาย เนื่องจากความตื่นตัวที่กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า ผู้หญิงเป็นเป้าหมายหลักที่กลุ่มปัญญาชนต้องการพัฒนา เพราะสถานภาพที่ดีขึ้นของผู้หญิง เป็นเครื่องวัดความเจริญของชาติตามมาตรฐานตะวันตกที่พวกเขาได้รู้ได้เห็น ในขณะเดียวกัน นิตยสารผู้หญิงเหล่านี้ก็สะท้อนให้เห็นว่า บทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงจีนในช่วงนี้กำลังเริ่มเปลี่ยนไป

อย่างไรก็ดี การปฏิรูปภาษาเขียนเริ่มประสบผลสำเร็จเป็นวงกว้าง แทนที่ภาษาเขียนโบราณได้ก็ด้วยการผลักดันของปัญญาชนผู้กระตุ้นให้เกิดเหตุการณ์การเคลื่อนไหว 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919 ขึ้น * เริ่มต้นโดย หูชื้อ (胡适, 1891-1962) ซึ่งเขียน ความเห็นเล็กน้อยสำหรับการปฏิรูปวรรณกรรม (文学改良刍议) (新青年 2, no 5: Jan 1997 อ้างถึงใน Denton, 1996: 123-39) หูชื้อเสนอความคิด แปดข้อที่จะช่วยปฏิรูปวรรณกรรม ซึ่งโดยรวมแล้ว เป็นข้อเสนอที่ต่อต้านการเขียนตามแบบขนบทั้งสิ้น เช่น อย่าลอกของโบราณ อย่าใช้เรื่องอ้างอิง (allusion) อย่าเขียนแบบคู้ชานาน และที่สำคัญที่สุดคือ จงใช้ภาษาที่เรียบง่ายอย่างในภาษาพูด เฉินตูซิว (陈独秀) ** ตอกย้ำประเด็นใกล้เคียงกันทันทีด้วยบทความ ว่าด้วยการปฏิวัติวรรณกรรม (文学革命论) (新青年 2 no.6: Feb 1917 อ้างถึงใน Denton, 1996: 140-5) ภาษาเขียนโบราณของจีนถูกนำไปเกี่ยวโยงกับความล้มล้างของประชาชนจีน และการยึดติดอยู่กับความคิดของขงจื้อ เหมือนอย่างที่เขาเขียนเสวียนถง (钱玄同, 1887-1939) *** เขียนถึงเฉินตูซิวว่า

If you want to get rid of Confucianism, you cannot but get rid of the Chinese language. If you want to get rid of the naïve, crude, rigid mentality of ordinary people, you cannot but first get rid of

* การเคลื่อนไหว 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919 คือ การลุกฮือขึ้นประท้วงรัฐบาลจีนของเหล่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีแกนนำเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยปักกิ่ง เพื่อแสดงความไม่พอใจ และไม่ยอมรับผลการตัดสินใจของเหล่าประเทศพันธมิตรในสนธิสัญญาแวร์ซายส์ที่เพิกเฉยต่อความต้องการของจีนที่อยากจะถอนสิทธิสภาพนอกอาณาเขตของประเทศต่างๆทางตะวันตก รวมทั้งของประเทศญี่ปุ่นออกไป การเคลื่อนไหวนี้ได้พัฒนาต่อมาเป็นขบวนการที่จะเปลี่ยนแปลงจีนทั้งทางการเมือง และวัฒนธรรม มุ่งเน้นที่จะโค่นล้มแนวความคิดแบบศักดินา (feudalism) และแสวงหาวิทยาการใหม่เพื่อชาติ ทำให้ชาติทันสมัย โดยชูเป้าหมายสำคัญสองประการที่จีนต้องมุ่งหน้าบรรลุให้สำเร็จ นั่นคือ วิทยาศาสตร์ และประชาธิปไตย

** เฉินตูซิว เป็นผู้ก่อตั้งนิตยสาร 新青年 (ยุวชนใหม่) ที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อปัญญาชนในช่วงนั้น เขาเป็นคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยปักกิ่งที่وبرมปัญญาชนหัวก้าวหน้าในยุคนั้นมากมาย

*** เฉินเสวียนถง เป็นนักภาษาศาสตร์ และผู้สนับสนุนการกำจัดภาษาโบราณและคัมภีร์ของขงจื้อในช่วงการเคลื่อนไหว 4 พฤษภาคม

ในปี 1918 ที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง หลี่ต้าเจา (李大钊 1889-1927) หัวหน้าบรรณารักษ์ของมหาวิทยาลัยปักกิ่งในขณะนั้น ได้ตั้งสมาคมเพื่อการศึกษาลัทธิมาร์กซ์ขึ้น สมาชิกก็คือ นักศึกษา และคณาจารย์ ในมหาวิทยาลัยปักกิ่งนั่นเอง แนวคิดของลัทธิมาร์กซ์ซึ่งได้รับการเผยแพร่ในจีนอย่างเป็นทางการนับแต่ที่สาเหตุที่ลัทธิมาร์กซ์แพร่หลายในจีนช่วงนี้ เป็นเพราะความสำเร็จของการปฏิวัติรัสเซียในปีก่อนหน้าที่ทำให้ปัญญาชนจีนบางส่วนเห็นว่า จีนอาจสามารถพลิกฟื้นความอ่อนแอของตนได้ในแบบเดียวกัน และในที่สุด พรรคคอมมิวนิสต์จีนก็ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1921 และมีบทบาททั้งในทางการเมือง ในหมู่ปัญญาชน และในหมู่ประชาชนชั้นล่าง

อีกแนวคิดหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดความอ่านของชาวจีนในยุคนี้ก็คือ แนวคิดชาตินิยม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อบรรยากาศในวงวรรณกรรมจีนในช่วงทศวรรษที่ 1930 ทั้งนี้เพราะตัวกระตุ้นที่ฉับพลันนั้นคือ การรุกราน และความพยายามยึดครองแผ่นดินจีนอย่างเห็นได้ชัดของญี่ปุ่น ก่อนหน้านั้น ญี่ปุ่นก็ได้รุกรานและครองจีนไปบ้างแล้วบางส่วน แต่ในช่วงทศวรรษนี้ ญี่ปุ่นก้าวร้าวมากขึ้นด้วยความพยายามที่จะเป็นมหาอำนาจโลก เริ่มจากปีค.ศ. 1931 ญี่ปุ่นยกทหารเข้ายึดครองแมนจูเรียและตั้งรัฐบาลหุ่นเชิดขึ้น และกระทบกระทั่งกับจีนมาเป็นระยะๆ จนประทุขึ้นเป็นสงครามเต็มรูปแบบระหว่างจีนและญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1937 การรุกรานเช่นนี้ปลุกกระแสชาตินิยมที่คุกรุ่นมาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 ให้ลุกโชนขึ้นมาอีกครั้งตลอดช่วงทศวรรษนี้ และเป็นชนวนที่นำไปสู่การพลิกขั้วอำนาจในจีนจากพรรคก๊กมินตั๋ง ไปสู่พรรคคอมมิวนิสต์และการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้นในที่สุด เป็นการเปิดประวัติศาสตร์หน้าใหม่ให้กับจีนอีกด้วย สภาพเหตุการณ์เช่นนี้จึงส่งผลให้แนวคิดชาตินิยม และการต่อสู้กับผู้รุกรานเพื่อพลิกฟื้นประเทศให้เป็นอิสระเป็นแก่นเรื่องหลักในวรรณกรรมจีนช่วงนี้

ความอ่อนแอทางการปกครอง และความล้าหลังทางเทคโนโลยี ผนวกกับการล่าอาณานิคมของเหล่ามหาอำนาจทางตะวันตกและญี่ปุ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปัญญาชนจีนในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ต้นศตวรรษที่ 20 เกิดคำถามกับความคิด ความเชื่อของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับแนวคิดของขงจื้อที่สืบทอดกันมายาวนานตลอดช่วงประวัติศาสตร์ของจีน ความคิดเกี่ยวกับการยอมจำนนต่อลำดับชั้น และการปฏิบัติหน้าที่ของตนในสังคม เพื่อความสงบสุขของส่วนรวม จนความเป็นปัจเจกบุคคลที่พึงอยู่กับส่วนรวม ผูกพันไปด้วยบทบาท หน้าที่ และสถานภาพในสังคม รวมทั้งความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับผู้หญิงที่ทำให้สถานภาพผู้หญิงจีนด้อยกว่าชาติอื่น ดังนั้น ปัญญาชนจีนจึงพยายามพยายามปรับปรุงประเทศโดยหยิบยืมเทคโนโลยีจากตะวันตกมาประยุกต์ใช้บนฐานวัฒนธรรมของจีน แต่ไม่ได้ผล ประเทศยังคงไม่เข้มแข็ง ศัตรูภายนอกยังคงครอบครองไม่ถอย และดูจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงทศวรรษที่ 1910-30 ปัญญาชนจีนก็เปลี่ยนเป็นต่อต้านความคิด ความเชื่อ ฐานวัฒนธรรมของจีนดังกล่าวมากขึ้น และหันไปเลียนแบบตะวันตกมากขึ้นเช่นกัน โดยมีคบไฟสองทางคือ วิทยาศาสตร์และประชาธิปไตย และทั้งหมดนี้พาให้นักเขียนจีนไปสู่กระแสจินตนิยมที่ต้องการเป็นอิสระจากพันธนาการทั้งหลาย มุ่งเน้นความเป็นตัวตนของแต่ละปัจเจกบุคคล ให้ตัวตนของแต่ละบุคคลเป็นแก่นกลางแห่งการดำรงชีวิตมากขึ้น แต่ในท้ายที่สุด ในช่วงทศวรรษที่ 1930-40 จีนก็ยังคงเป็นเหยื่อในเกมล่าอาณานิคม และสูญเสียสิทธิสภาพนอก

อาณาเขตของตนมากขึ้น ประเทศยังคงอ่อนแอ วุ่นวายไปด้วยการฉ้อโกง และการแย่งชิงอำนาจ ความเป็นอยู่ และเศรษฐกิจของประชาชนจีนส่วนใหญ่ก็ยังคงไม่ได้รับการเหลียวแล ในวิกฤตเช่นนี้ กระแสชาตินิยมที่หมายถึง ความเป็นตัวตนของแต่ละปัจเจกบุคคลรวมทั้งแนวคิดตะวันตกบางอย่างเช่น ทุนนิยมต้องเป็นรองจุดมุ่งหมายของ ชาตีกี๋ใหม่แรงขึ้นทุกที จนกระทั่งจีนได้พลิกหน้าประวัติศาสตร์ใหม่ สลัดเงาของจักรวรรดินิยมทั้งหลายออก ขจัด ระบบการเมืองแบบเก่าออกไป ตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้น สรุปได้ว่าแกนหลักที่แฝงอยู่เบื้องหลังความ เปลี่ยนแปลงทางกระแสดวงความคิดของปัญญาชนจีนในช่วงนี้ คือ ความรักชาติ ความต้องการกู้ชาติที่มาในรูปแบบ หลากหลายกันไปตามสถานการณ์ของแต่ละช่วง

ดังนั้น ผู้หญิงจีนซึ่งแต่เดิมเป็นผู้ที่ถูกละเลยตามบทบาทหน้าที่ของตนในลำดับขั้นต่างๆของชีวิตตาม แนวความคิดของขงจื้ออยู่แล้วก็ได้รับผลกระทบไปจากการเปลี่ยนแปลงของเหล่าปัญญาชนชายต่อลัทธิขงจื้อ และความเชื่อแต่โบราณไปตามแต่ละช่วงของการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน เนื่องจากในยุคนี้ผู้หญิงเองได้รับการ สนับสนุนทางการศึกษา มีปัจจัยทางภาษาที่ได้รับการปฏิรูปให้ง่ายขึ้น และผู้หญิงมีเสรีภาพมากขึ้น ความเป็น หญิงจีนในช่วงนี้จึงมีการนิยามหรือการกำหนดที่แตกต่างกันระหว่างการกำหนดของผู้ชาย และผู้หญิงซึ่งสะท้อน ออกมาให้เห็นในวรรณกรรมของยุคนี้ ดังนี้

2.2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงจีน

Discourses structure both our sense of reality and our notion of our identity. (Mills, 2004: 13)

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงจีนในช่วงนี้ เป็นเครื่องพิสูจน์ทฤษฎีวาทกรรม ข้างต้นของฟูโกต์ที่ว่า สิ่งที่เราคิดว่าจริง และแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นตัวตนของเราถูกกำหนดไว้ด้วยวาทกรรม ต่างๆได้เป็นอย่างดี ความเปลี่ยนแปลงในแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงจีนในช่วงนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของ ชุดวาทกรรมที่แพร่หลายอยู่ในจีนในช่วงนี้ซึ่งสอดคล้องกับที่ฟูโกต์เสนอว่า ชุดวาทกรรมทั้งหลายในสังคมจะ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่อยู่คงทนถาวร หรือไม่จำเป็นต้องพัฒนาต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของ บริบททางประวัติศาสตร์

Discourses are constantly changing and their origins can be traced to certain key shifts in history. (Mills, 2004: 23)

ประวัติศาสตร์จีนในช่วงศตวรรษที่ 19 ถึงราวกลางศตวรรษที่ 20 เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ สู่ความเป็น สมัยใหม่ ปัจจัยของการรุกรานจากภายนอกและการแพร่หลายทางความคิดของตะวันตกในจีน ผสานกับปัจจัย ของความฟอนเฟะ อ่อนแอภายในของจีน ทำให้ระบบความคิด ความเชื่อแบบเก่าของสังคมจีนสั่นคลอน สภาพ การเมืองและสังคมเกิดการปะทะกันระหว่างวาทกรรมชุดเก่าคือลัทธิขงจื้อ และวาทกรรมชุดใหม่ที่กำลังแพร่เข้า

มาจากฝั่งตะวันตก นั่นคือ วิทยาศาสตร์ และแนวคิดใหม่ๆเช่น ประชาธิปไตย แนวคิดมาร์กซ์ เป็นต้น ดังนั้น วาทกรรมความเป็นหญิงชุดเดิมในสังคมจีนจึงได้รับผลกระทบเช่นกัน สิ่งที่เป็นข้อขัดแย้งของผู้อหญิงจีนชนชั้นกลางและสูงสมัยโบราณ เช่น การออกมาโลดแล่น ทำงานภายนอกบ้านเหมือนชาย หรือการได้รับการศึกษาระดับสูงได้กลายเป็นข้อกำหนดใหม่ที่ดูเป็นธรรมชาติที่ควรเป็นสำหรับผู้หญิงจีนยุคนี้ ส่วนข้อกำหนดที่ผู้อหญิงจีนสมัยเดิมควรปฏิบัติ เช่น การมัดเท้าให้รูปทรงเหมือนดอกบัวก็ได้กลายเป็นข้อห้ามสำหรับผู้หญิงจีนยุคใหม่ การมัดเท้าที่แต่เดิมเป็นเครื่องหมายบ่งบอกความมีตระกูล ในยุคนี้ได้กลายเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกความล้าหลังและป่าเถื่อนของจีนไปแล้ว

ที่จริงแล้ว ในกระแสวาทกรรมของความเป็นหญิงในยุคโบราณของจีนนั้น ก็มีเสียงของความแปลกแยก ซึ่งต้องการความแตกต่าง หรืออาจเพื่อแสดงความไม่พอใจหรือไม่เห็นด้วยกับวาทกรรมกระแสหลักสะท้อนออกมาอยู่บ้างในงานวรรณกรรม เช่น เรื่อง *ฮวามู่หลาน* (花木兰) ที่ลูกสาวแต่งตัวเป็นชายออกรบแทนพ่อ หรือเรื่อง *จิ้งฮวาเหวียวน* (镜花缘, 1827) ที่ตัวเอกของเรื่องได้ผจญภัยไปยังดินแดนต่างๆ หนึ่งในดินแดนนั้น เขาได้เผชิญกับการกลับบทบาทกันระหว่างชายและหญิง เช่น หญิงเป็นเจ้าของปกครอง ชายเป็นนางบำเรอ และผู้ชายต้องถูกมัดเท้าเป็นต้น ซึ่งเป็นการสะท้อนในนิยายว่า ความเป็นหญิงนี้เกิดจากระบบปิตาธิปไตยในสังคมจีนนั่นเอง ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (寿, 2007: 16) อย่างไรก็ตาม เสียงแห่งความแปลกแยกเหล่านี้ไม่ได้นำเสนอไปถึงจุดแตกหักกับกระแสหลัก ยังคงเสนอจุดจบที่หวนคืนสู่ชนบ เช่น ฮวามู่หลานที่รบเสร็จ กลับมาปฏิบัติหน้าที่ของลูกสาวและแต่งงานเป็นภรรยา ไม่ได้รับตำแหน่งเพื่อความก้าวหน้าทางราชการต่อไปหรือ เสนอเป็นภาพมายา เช่นในเรื่อง *จิ้งฮวาเหวียวน* ตัวเอกแค่ผจญภัยไปเท่านั้น ดินแดนที่บรรยายก็เป็นแค่บรรยากาศแห่งความเพ้อฝัน ในที่สุด ตัวเอกก็กลับมายังโลกเดิม ไม่มีการบรรยายต่อไปยังผลลัพธ์สุดท้ายของการกลับบทบาท

เมื่อมาถึงปลายศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 นี้แนวคิดเกี่ยวกับหญิงจีนที่ยืนยงมากกว่าสองพันปีก็เริ่มถูกท้าทาย สั่นคลอน และแตกสลายไปบางส่วน โดยมูลเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในดังที่กล่าวมาแล้ว ปัญญาชนจีนพบว่า ลัทธิขงจื้อที่เป็นแกนหลักยึดเหนี่ยวสังคมไว้ ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงเริ่มศึกษาตะวันตกอย่างจริงจัง เพื่อมองหาเคล็ดลับที่จีนจะนำมาเสริมให้ตัวเองแข็งแกร่งได้ นอกเหนือจากบรรดาอาวุธยุทธโปกรณ์ทั้งหลายแล้ว ปัญญาชนจีนยังได้เริ่มสังเกตเห็นสถานภาพและบทบาทที่สตรีตะวันตกมี และสิทธิที่สตรีเหล่านั้นได้รับ เช่น การไม่มัดเท้า ความมีอิสระไปไหนมาไหนได้ การได้ออกมาสังสรรค์สมาคมพร้อมกับชาย การได้รับการศึกษาในระดับสูง สามารถประกอบอาชีพเช่น เป็นครูได้ อีกทั้งมีการแปลผลงานของตะวันตกมากมายโดยเฉพาะผลงานของเซอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ และจอห์น สจิวต มิล (John Stuart Mill, 1806-1873) ที่ชี้ให้เห็นว่าปัญญาชนจีนตระหนักถึงสิทธิของพลเมืองในชาติ ดังนั้นผู้อหญิงเองก็ต้องมีสิทธิของพลเมือง ความเท่าเทียมของผู้อหญิงกับผู้ชายเป็นการสร้างสมดุลในการปกป้องชาติ แนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยมก็ได้เริ่มเข้าสู่จีนในช่วงนี้จากการแปลผลงานของนักสตรีนิยมชาวสวีเดน เอลเลน คีย์ (Ellen Key, 1849-1926) โดย จางซีเฉิน (章锡琛, 1889-1969) ในนิตยสาร ผู้อหญิง (妇女杂志) ระหว่างปี ค.ศ. 1920-1925

(Dooling, 2005: 70) ทั้งหมดนี้ทำให้ปัญญาชนจีนเริ่มมีความคิดว่า การปรับปรุงสถานภาพของสตรีเป็นส่วนหนึ่งในความก้าวหน้าและพัฒนาสังคมให้เข้มแข็ง ทุกคนเริ่มคิดว่า ความล้มเหลวและความอ่อนแอของจีน ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ผู้หญิงซึ่งเป็นพลเมืองครึ่งหนึ่งของจีนนั้นล้มเหลว อ่อนแอ นั่นเอง ดังนั้น ผู้หญิงจะต้องได้รับการพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงประเทศ ประเด็นที่ปัญญาชนชาวจีนในช่วงนี้สนใจมีอยู่สองเรื่อง คือ การส่งเสริมให้ผู้หญิงได้รับการศึกษา เพื่อทำหน้าที่พลเมืองของชาติได้ เป็นภรรยาที่มีความรู้ และแม่ที่ทันสมัย ให้การอบรมลูกได้เหมาะสม ความคิดเช่นนี้ทำให้ในต้นศตวรรษที่ 20 เกิดวิทยาลัยครูสตรีแห่งแรกขึ้นในปักกิ่ง อีกประเด็นหนึ่งคือการเลิกจ้องจำผู้หญิงโดยการมัดเท้า คังโหย่วเหว่ยให้ความเห็นว่า การมัดเท้าทำให้ผู้หญิงมีร่างกายที่ไม่สมบูรณ์ ให้กำเนิดเผ่าพันธุ์ที่อ่อนแอ (寿, 2007: 20) คังโหย่วเหว่ยร่วมกับเหลียงฉีเซาตั้งสมาคมต่อต้านการมัดเท้าขึ้นในเวลาต่อมา (Dooling, 2005: 21)

ดังนั้น วิถีชีวิตของชาติอันเป็นจุดหักเหในประวัติศาสตร์จีนและก่อให้เกิดกระแสการกู้ชาติขึ้นในจีนนี้เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดวาทกรรมชุดใหม่ขึ้น วาทกรรมที่เปลี่ยนมุมมองของปัญญาชนชาวจีนต่อสภาพสังคมและความเป็นตัวตนของชาวจีน แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงของปัญญาชนชาวจีนในยุคนี้ก็เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพื่อกู้ชาติให้หลุดพ้นจากความอ่อนแอ และก้าวหน้าให้เทียบทันชาวตะวันตกรวมทั้งญี่ปุ่น ซึ่งในเวลานี้สถานภาพของผู้หญิงญี่ปุ่นก็ก้าวหน้ากว่าจีนแล้ว แนวคิดสตรีนิยมและวาทกรรมผู้หญิงก้าวหน้าแพร่หลายไปทั่วญี่ปุ่น เป็นแรงบันดาลใจให้ปัญญาชนชาวจีนซึ่งในช่วงนี้อาศัยญี่ปุ่นเป็นที่ลี้ภัย เป็นแหล่งศึกษาวิทยาการตะวันตก และเป็นที่ยกย่องขนบการปฏิวัติกู้ชาติ แนวคิดเดิมที่กำหนดให้ผู้หญิงซึ่งโดยมากหมายถึงชนชั้นกลาง และชนชั้นสูงต้องอยู่แต่ภายในบ้าน มัดเท้าเพื่อแสดงออกถึงความเป็นคนมีตระกูล ไม่ต้องรู้หนังสือมาก และต้องทำหน้าที่ของลูกสาว เมีย และแม่เท่านั้น ในยุคนี้ได้กลายเป็น แนวคิดที่ทำให้บ้านเมืองล้มเหลว และยากที่จะพลิกประเทศให้ขึ้นมาทันสมัยเทียบเท่าประเทศอื่นได้ แนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงในยุคนี้เปลี่ยนเป็น ผู้หญิงต้องสมบูรณ์ แข็งแรง เพื่อเป็นแม่พันธุ์ที่ดี ให้กำเนิดเผ่าพันธุ์ที่แข็งแรง ผู้หญิงต้องมีความรู้ ก้าวทันโลก เพื่อจะได้เป็นแม่ที่ทันสมัย และเป็นพลเมืองที่มีความสามารถ มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการอยู่รอดของชาติด้วยเช่นกัน ไม่ได้มีหน้าที่เฉพาะต่อครอบครัวของตนเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม เหล่าปัญญาชนทั้งหลายต่างตระหนักว่า วาทกรรมความเป็นหญิงเดิมที่ให้ผู้หญิงเป็นเพียงผู้ตามในสังคมปิตาธิปไตยนี้ได้ฝังรากลึกกลงไปจนเป็นบุคลิก หรือนิสัยของผู้หญิงไปเสียแล้ว ผู้หญิงจึงอาจไม่รู้สึกรู้ว่า วาทกรรมเดิมนี้มีความผิดปกติกี่ตรงไหน และส่วนหนึ่งก็เป็นอย่างที่ว่าวิจัยได้กล่าวไปในตอนต้นแล้วว่า ในวาทกรรมเดิมนี้ ผู้หญิงได้ร่วมเป็นทั้งผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำเมื่อสลบบทบาทไปตามช่วงเวลาต่างๆของชีวิต นั่นคือ เมื่อเปลี่ยนจากลูกสาว ภรรยา และลูกสะใภ้ไปเป็นแม่ และแม่สามี ผู้หญิงเป็นทั้งเครื่องมือและเหยื่อในระบบวาทกรรมเดิม เป็นผู้สืบสานให้เกิดความต่อเนื่องของวาทกรรมนั้น ข้อห้าม หรือสิทธิเสรีภาพใดๆที่ถูกจำกัดไว้ได้กลายเป็นธรรมชาติที่สุดแล้วสำหรับผู้หญิงในความสัมพันธ์เชิงอำนาจดังกล่าว ปัญญาชนชายในยุคนี้ เช่น ดร.ซุนยัดเชิน หลูซุวี่น หรือ หูซื่อจิงเสนอว่า ถ้าจะให้ผู้หญิงจีนเข้มแข็งได้เหมือนชาวตะวันตกนั้น ก็จะต้องปลดโซ่ตรวนที่

พันธนาการทั้งร่างกายและจิตใจของพวกเขาออกไปพร้อมกันและต้องสนับสนุนให้ผู้หญิงมีความสามารถที่จะยืนหยัดด้วยตัวเองทางเศรษฐกิจ (寿, 2007: 22-24) ปัญญาชนที่เห็นปัญหาจากภายใน คือปัญญาจากจิตวิญญาณ นิสัยของผู้หญิงนี้ ไม่ใช่มีแต่เพียงชายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงปัญญาชนหญิงที่เริ่มมีบทบาทมากขึ้นในตอนปลายศตวรรษที่ 19 ต่อดันศตวรรษที่ 20 ด้วย เช่น ชิวจิ้น (秋瑾, 1875-1907) ผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ผู้หญิงจีน (中国女报) ซึ่งเขียนในฉบับปฐมฤกษ์ของหนังสือพิมพ์ดังกล่าวว่า ปัญหาใหญ่หลวงที่สุดของผู้หญิงจีน คือ การที่ผู้หญิงพอใจในชะตากรรมของตน และไม่รู้สึกว่ามีผิดปกติดังไร

The Darkness. Darkness is when there is no truth, no knowledge, nor any proper human thought or action. In the chilling context of the darkness, there are a million unthinkable dangers. But the truest danger of all is oblivion to danger; oblivion to danger is the great darkness (1907, อ้างถึงใน Dooling, 2005: 35)

ดังนั้น การที่จะเปลี่ยนแปลงผู้หญิงให้เป็นดังที่เหลียงจี้เซาเคยสรุปไว้ นั่น คือเป็นพลเมืองที่ดี ภรรยาที่มีความรู้ สามารถเป็นกองหนุนให้สามี และมารดาที่ทันสมัย สมบูรณ์แข็งแรง สืบทอดเผ่าพันธุ์จีนที่แข็งแรง และสามารถสอนลูกให้ประเทศชาติเข้มแข็งได้ ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอก เช่น การปฏิรูปการเมือง การปกครอง และการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายใน คือชุดค่านิยมความคิดแบบเก่าทิ้งไป พร้อมทั้งปลูกฝังนิยามผู้หญิงในอุดมคติแบบใหม่ไปด้วย และเครื่องมือที่จะใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายในนี้ ก็คือ นิยาย เหลียงจี้เซาเสนอแนวคิดนี้ในบทความชื่อว่า “ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างนิยายและการปกครองมวลชน” (论小说与群治邦关系) * อันถือว่าเป็นคัมภีร์ทางสำหรับปัญญาชนจีนในยุคนี้ มีใจความสำคัญว่า การเปลี่ยนแปลงศีลธรรม ศาสนา การวางตัว ความรู้ ศิลปะ หรือแม้กระทั่งนิสัยใจคอ ความคิด ความรู้สึกของคนนั้นจะสำเร็จได้ ต้องปรับปรุงนิยายให้มีแนวคิดทันสมัย เพราะ นิยายเป็นรูปแบบวรรณกรรมที่เข้าถึงมวลชนได้ดี นอกจากนี้เขายังส่งเสริมให้มีวารสารหัวก้าวหน้าต่างๆ ที่จะตีพิมพ์นิยายทันสมัยดังกล่าว เพราะเขาเชื่อว่า

the more the people read the press, the more intelligent they become: the greater the press, the stronger the nation. (อ้างถึงใน Dooling, 2005: 47)

เพราะแนวคิดนี้ ในยุคนี้จึงมีนิยายภาษาพูดเฟื่องฟูขึ้นมากมาย และส่วนใหญ่ก็มุ่งเน้นไปที่ประเด็นของผู้หญิง เช่น การศึกษา การมัดเท้า เสรีภาพในการแต่งงาน และการทำงาน และสุขภาพความงาม กันอย่าง

* บทความนี้เขียนขึ้นในวันที่ 14 เดือนพฤศจิกายน ปีค.ศ. 1902 และลงตีพิมพ์ในวารสาร นวนิยาย (新小说) ฉบับที่ 1 ปีเดียวกันนี้

แพร่หลายจนมีการตั้งชื่อเรียกหัวข้อแบบนี้ในงานเขียนยุคนี้ว่า ปัญหาของผู้หญิง (妇女问题) และเมื่อมีการแปลผลงานของนักคิดสตรีนิยมตะวันตกเข้ามาในช่วงทศวรรษที่ 1920-30มากขึ้น นิยายที่สะท้อนปัญหาของผู้หญิงในช่วงนี้ก็แทรกประเด็นใหม่ๆที่เคยเป็นประเด็นต้องห้ามในจีนเช่น เพศวิถี จริยธรรมทางเพศ สิทธิในทางการเมืองเข้าไปอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อปลุกเร้าให้ชาวจีน โดยเฉพาะผู้หญิงได้ตระหนักถึงปัญหาของวาทกรรมเดิม และเปลี่ยนจิตสำนึกใหม่เพื่อความก้าวหน้าของชาตินั่นเอง ดังที่แถลงการณ์ของวารสาร ยูวชนใหม่ (新青年) ได้ประกาศไว้ในปี 1919 ว่า

We believe that to respect women's personality and rights is a practical need for the social progress at present ... and we hope that they themselves will become completely aware of their duty to society (อ้างถึงใน Dooling, 2005: 18)

วาทกรรมชาตินิยมทำให้ผู้หญิงได้รับความสนใจมากในบทบาทใหม่ ที่จะช่วยกู้ชาติได้จนมีการตั้งสมาคมวิจัยปัญหาของผู้หญิง (妇女问题研究会) ขึ้นในปีค.ศ. 1922 แถลงการณ์ของสมาคมนี้ที่ลงในนิตยสาร วิพากษ์สตรี (妇女评论) เดือนสิงหาคม ปีเดียวกันชี้ชัดถึงมุมมองของปัญญาชนจีนช่วงนี้ที่มีต่อผู้หญิง และต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับความเป็นสมัยใหม่ของชาติ

The woman problem is the historical result of men's unjust oppression of woman;...Until the individuality of the female half of the population is properly recognized, and they fully achieve freedom and are able to participate in culture, no matter how much progress society makes it still lacks humanity; and no matter how developed a culture, it still will be a prejudiced one. Therefore the women problem is the world's greatest problem, not just the problem of one segment of humanity. (อ้างถึงใน Dooling, 2005: 13)

ในช่วงหลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1911 โดยเฉพาะในช่วงเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919 ไปจนถึงราวปลายทศวรรษ 1920 ด้วยอิทธิพลของวาทกรรมชาตินิยม ด้วยความผิดหวังกับการเปลี่ยนแปลงการปกครองปี 1911ที่ไม่ได้ทำให้จีนดูทันสมัยขึ้น ยังคงมีการชงชิงอำนาจ และจีนยังคงเป็นเหยื่อของมหาอำนาจจักรวรรดินิยมอยู่ดี ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงล้าหลังและยึดติดกับกรอบประเพณีเดิม ปัญญาชนจีนยิ่งรณรงค์มุ่งเน้นในวารสารต่างๆแนวคิดจากตะวันตก เรื่องประชาธิปไตย และความเป็นวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือต่อต้านชนบของสังคมศักดินาโค่นล้มระบบชนชั้นในสังคม ให้ประชาชนเป็นอิสระจากกรอบแนวคิดประเพณีที่กดทับให้ชาวจีนจำ

ยอมต่อชนชั้นปกครอง และลำดับชั้นในกรอบปิศาจไทย ให้ประชาชนได้หลุดออกจากแนวคิดขงจื้อที่กดทับความเป็นตัวตนของแต่ละคน และเน้นย้ำแนวคิดที่ว่า ทุกคนเกิดมามีความเท่าเทียมกัน เน้นย้ำในเรื่องของความเป็นปัจเจกบุคคล (individuality) ที่แต่ละคนต่างมีความสำคัญและอัตลักษณ์ของตน ในนิยายของนักเขียนชายในยุคนี้ยังแสดงร่องรอยของแนวคิดจินตนิยม (romanticism) ที่นำเสนออารมณ์อันลึกซึ้ง เน้นย้ำความเป็นปัจเจก การเป็นขบถจากชนบประเพณี โดยเฉพาะระบบครอบครัว และกระตุ้นกระแสของชาตินิยม (Schwarcz, 1986: chapter 2-3) ในช่วงนี้ ความรักถือเป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่การเติมเต็มความเป็นปัจเจก ความเป็นไทยของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ปลดปล่อยตัวตนออกจากพันธนาการแห่งอดีตทั้งหลาย ปัญญาชนชายในช่วงนี้คิดว่า การแสดงออกซึ่งอารมณ์ส่วนบุคคล เช่นความรักที่ดูดีมีในงานเขียนที่เผยแพร่สู่สาธารณะเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นตัวตนสมัยใหม่ วรรณกรรมกลายเป็นเครื่องมือของการเผยตัวตน บ่งบอกความเป็นปัจเจก อันจะเป็นเครื่องสะท้อนสภาพสังคมรวมทั้งโน้มนำให้เกิดผลที่ต้องการได้ ลักษณะของความเป็นตัวตนสมัยใหม่และหน้าที่ของวรรณกรรมเช่นนี้เป็นลักษณะที่ขัดแย้งกับชนบของจีนที่มุ่งเน้นให้แต่ละคนต้องคอยระวังอารมณ์ความรู้สึกของตน และปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตน และ วรรณกรรมในประเพณีจีนนั้นก็ถือเป็นเครื่องมือของการธรรมาธิบายความจริง หลักเหตุผล (文以载道) ไม่ใช่เพื่อเป็นเครื่องมือของการแสดงความเป็นปัจเจก

ในช่วงนี้เองที่มีคำเรียกขานผู้หญิงซึ่งสะท้อนให้เห็นลักษณะของหญิงในอุดมคติของเหล่าปัญญาชนจีน หัวก้าวหน้าเกิดขึ้น คำนั้นคือ ผู้หญิงยุคใหม่ (新女型 - New Woman) ซึ่งเป็นแนวคิดที่แพร่หลายในยุโรป สหรัฐฯ และตะวันตกผ่านมาทางญี่ปุ่น (Stevens, 2003: 87) ผู้หญิงยุคใหม่นี้หมายถึง ผู้หญิงที่ได้รับการศึกษา มีจิตสำนึกทางการเมือง เป็นอิสระทางความคิด กล้าต่อสู้กับชนบเพื่อสิทธิของตน ต้นแบบของผู้หญิงยุคใหม่ที่แพร่หลายในจีนช่วงนี้ คือ โนรา (Nora) ตัวเอกหญิงในละครเรื่อง *บ้านตุ๊กตา (A Doll's House)* ของเฮนริก อิบเซน (Henrik Ibsen, 1828-1906) นักเขียนบทละครชาวนอร์เวย์ที่แปลโดย หลัวเจียหลุน (罗家伦, 1897-1969) และลงพิมพ์ในนิตยสาร ยูวชนใหม่ (新青年) ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1918 โนราเป็นผู้หญิงแม่บ้านที่กล้าปฏิเสธบทบาทของภรรยาที่ถูกปลูกฝังมา โดยปิดประตูใส่หน้าสามีพร้อมก้าวเดินออกมาจากบ้านเพื่อไปทำหน้าที่ใหม่ คือหน้าที่เพื่อตัวเองตามที่เธอประกาศไว้ก่อนจากมา ความเด็ดเดี่ยว มุ่งมั่น กล้าหันหลังให้ชนบประเพณี ความคิดความเชื่อแบบเดิมๆ เพื่อทำสิ่งที่ตนต้องการ และแน่นอนว่าในบริบทของจีนนี้ก็ยังคงเป็นผู้หญิงที่มีจิตสำนึกของความรักชาติอยู่ด้วย นอกจากนี้จะกล้ายืนยันความเป็นตัวตน มีความเป็นปัจเจก กล้าที่จะรักและแสดงออก แต่ต้องคิดและตัดสินใจในกรอบแนวคิดของชาตินิยมจึงเป็นคุณสมบัติของตัวเอกหญิงที่ปรากฏอยู่ในเรื่องสั้นและนิยายภาษาพูดของนักเขียนชายในช่วงนี้

ตั้งแต่ช่วงนี้เป็นต้นไป นักวิจารณ์ต่างเห็นว่า การสร้างผู้หญิงให้มีตัวตนเช่นนี้ของเหล่าปัญญาชนชาย ก็เพื่อเป็นการแสดงออกว่าพวกเขาเป็นคนรุ่นใหม่แล้ว มีหัวก้าวหน้า ถือค่านิยมใหม่ ทันสมัยเท่าเทียมตะวันตก ในแง่มุมนี้ ผู้หญิงก็ยังคงเป็นเครื่องมือของชายอยู่ดี นั่นคือเป็นเครื่องหมายในการสะท้อนความคิด ความเชื่อและความต้องการของปัญญาชนชายจีน (Dooling, 2005 :22, 25) วิว่า ชวาร์ทซ์วิเคราะห์ว่า ปัญญาชนเหล่านี้ต่างก็

เป็นจำเลยของระบบครอบครัวแบบศักดินาของจีนเหมือนกับหญิง จึงแสดงความหวังของการปลดปล่อยความเป็นปัจเจกของตนผ่านมาทางการสร้างตัวตนของผู้หญิงยุคใหม่(1986: 114-5) นักวิจารณ์บางกลุ่มเห็นว่า ในยามที่ชายต้องเผชิญสภาวะของวิกฤติทางอัตลักษณ์ ชายมักจะหันมาสร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงเพื่อกำหนดตำแหน่งทางอัตลักษณ์ของตนในสังคมใหม่ และดังนั้น ในช่วงหลังทศวรรษ 1910 ถึงปลายทศวรรษ 1920 ปัญญาชนชายซึ่งตกที่นั่งเหมือนผู้หญิง คืออยู่ชายขอบของสังคม ไม่มีตำแหน่งราชการ อำนาจทางการเมืองอีก เพราะไม่มีระบบราชการแบบเดิม และการสอบเข้ารับราชการอีกแล้ว จึงสร้างให้ผู้หญิงยุคใหม่มีวิถุนิยมขบถ หันหลังให้ชนบและครอบครัว เพื่อยืนยันความเป็นตัวเอง เป็นตัวแทนของชาย ในขณะที่เดียวกันก็สร้างภาพตัวละครชายในงานเขียนว่ายังคงต้องจำนนต่อระบบ เพราะคุณธรรมเรื่องความกตัญญู ซึ่งเป็นปัจจัยทางศีลธรรมอันดับต้นๆในความเชื่อของชาวจีน และดังนั้น ตัวละครชายเหล่านี้ก็ต้องทนทุกข์ เป็นเหยื่อของระบบ เป็นจำเลยในครอบครัวไป ซึ่งเท่ากับเป็นการกำหนดอัตลักษณ์ว่า ปัญญาชนชายเหล่านี้เป็นคนรุ่นใหม่ ทันสมัย แต่ก็จำเป็นต้องเป็นสุภาพบุรุษตามประเพณีไปด้วย (Xi, 2007;17,121-2) ในช่วงนี้ยังมีการเขียนถึงผู้หญิงในประวัติศาสตร์ แต่เป็นการตีความในแง่มุมมองใหม่ โดยใส่จิตวิญญาณความเป็นขบถเข้าไปในตัวตนของผู้หญิงเหล่านั้น เช่นเรื่องหวังเจาจวิน ที่กัวมั่วว้อ (郭沫若) เขียนให้เป็นวีรสตรีที่ยอมสละตน มิใช่เพราะรักชาติตามกระแสเรื่องเล่าในวาทกรรมเดิม แต่เพราะต้องการต่อต้านระบบศักดินาที่ทำให้ชาติเสื่อมทราม จึงยอมไปทนทุกข์กับชนเผ่าอนารยชนที่ น่าจะมีจิตวิญญาณเสรีกว่า (Xi, 2007: 29-30) อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงยุคใหม่ในปลายปากกาชายนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ ต่อต้านระบบครอบครัวศักดินาของจีน เพื่อแสวงหาความรักที่เสรี และร่วมกับคนรักสร้างครอบครัวใหม่ เป็นภรรยาและแม่สมัยใหม่ที่ช่วยสร้างครอบครัวทันสมัยให้ชาติแข็งแกร่งต่อไป

นอกจากภาพผู้หญิงยุคใหม่อันเป็น ภาพผู้หญิงในอุดมคติของเหล่าปัญญาชนชายแล้ว ในช่วงนี้ก็เกิดภาพผู้หญิงสมัยใหม่อีกลักษณะหนึ่งที่ชื่นชมแสง สี เสียงของเมือง รักเสรี ไม่สนใจพันธนาการทางชนบประเพณี เอาแต่หมกมุ่นในเรื่องและภาพลักษณ์ของตน และมักมีรูปลักษณะ กริยาที่เฝ้ายวน น่าปรารถนาทางเพศ ทำให้ผู้ชายต้องการครอบครอง เอาชนะ น้ำเสียงที่ใช้บรรยายผู้หญิงสมัยใหม่เช่นนี้ก็มักจะบรรยายเหมือนผู้หญิงเป็นวัตถุอย่างหนึ่ง ดังที่เหมาตุ๋น (矛盾) บรรยายร่างกายผู้หญิงสมัยใหม่เช่นนี้กับฉากของเมืองทันสมัยที่ดูคึกคัก มีพลัง และอันตรายทั้งคู่ในนิยายเรื่อง *เที่ยงคืน* (午夜, 1933)

All the red and green lights, all the geometrical shapes of the furniture and all the men and women were dancing and spinning together, bathed in the golden light. Mrs. Wu Sun-Fu in pink, a girl in apple-green, and another in light yellow were frantically leaping and whirling around him. Their light silk dresses barely concealed their curves, their full, pink-tipped breasts and the shadow under arms. The room was filled with

countless swelling breasts, breasts that bobbed and quivered and danced around him (21 อ้างถึงใน Stevens, 2003: 97)

ในลักษณะนี้ ผู้หญิงก็กลายเป็นเพียงวัตถุทางเพศอย่างหนึ่ง เป็นผลผลิตของวัฒนธรรมใหม่ของเมืองที่ชายรู้สึกแปลกแยก และจึงต้องการเอาชนะด้วยการครอบครองเธอ เพื่อให้ได้ความเป็นตัวของตัวเอง หรืออำนาจในการควบคุมกลับคืนมา ผู้หญิงสมัยใหม่แบบนี้ตรงกันกับลักษณะของผู้หญิงที่ในญี่ปุ่นเรียกว่า modan garu หรือแปลว่า modern girl สาวสมัยใหม่ ซึ่งปรากฏตัวในช่วงเวลาเดียวกันนี้ที่ญี่ปุ่นและในโลกตะวันตกเช่นกัน (Stevens, 2003: 90-7) การสร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงเช่นนี้ไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในช่วงนี้เหมือนกับผู้หญิงยุคใหม่ (新女型) แต่อย่างไร ขบวนการกรรมโบราณของจีนเองก็มีภาพลักษณ์ของผู้หญิงเช่นนี้เกิดขึ้นอยู่แล้ว นั่นคือ หญิงสาวที่งดงาม เย้ายวน และเสรีในการแสดงออกทางเพศ เป็นต้นตอของหยานะต่อชาย ต่อศีลธรรมของชาย และต่อบ้านเมือง เป็นสาวงามลุ่มเมือง เช่น หยางก๊วยเฟย (杨贵妃) เป็นต้น

สรุปได้ว่า ในช่วงนี้ ปัญญาชนชายได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับหญิงทั้งในแง่บวกและในแง่ลบ ในแง่บวกคือผู้หญิงยุคใหม่ที่เป็นคนทันสมัย มีปัญญา มีเสรีภาพ และความเท่าเทียมกันกับชาย ในแง่ลบคือ สาวสมัยใหม่ซึ่งเป็นผู้หญิงชาวเมืองที่ตามสมัย ชอบแสดงออก และแฝงไว้ซึ่งอันตรายของความเป็นสมัยใหม่ เป็นภาพแทนของความหวาดกลัวและแปลกแยกที่ชายรู้สึกกับความเป็นสมัยใหม่ และเป็นเครื่องสะท้อนถึงเสียดความคิดตามชนบท ปิตาธิปไตยที่ยังหลงเหลืออยู่ในสังคมยุคใหม่ที่ว่า ผู้หญิงที่มีความสามารถเป็นภัยร้ายที่จักต้องควบคุมโดยชาย

ในช่วงทศวรรษที่ 1930 เป็นต้นไปจนถึงช่วงการปฏิวัติปีค.ศ.1949 ด้วยปัจจัยของการแย่งชิงอำนาจภายใน การนองเลือด ยุคมืดที่เกิดจากการหักหลังพรรคคอมมิวนิสต์ของพรรคก๊กมินตั๋ง ความยากลำบาก และปัญหาปากท้องของประชาชน และการรุกรานจีนของญี่ปุ่น ชะตากรรมของมาตุภูมิยังคงมืดมนต่อไป ทำให้ปัญญาชนชายที่ต้องการกู้ชาติ เบนเป้าหมายจากการเน้นย้ำการโค่นล้มระบบครอบครัวและระบบคิดแบบเก่าเพื่อความ เป็นปัจเจก เพื่อความเป็นสมัยใหม่ มาภาพลักษณ์ของผู้หญิงในนิยายของเหล่าปัญญาชนชาย ผู้หญิงยุคใหม่ที่มีวิถุนานชนบด ต่อต้านครอบครัวและระบบศักดินาในสังคมเพื่อยืนยันความเป็นตัวตน ของตนเอง มีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง และมุ่งแสวงหารักเสรีอย่างในทศวรรษก่อนหน้านั้น ได้ถูกแทนที่ด้วยผู้หญิงแบบใหม่ที่รักชาติ ติดตามปัญญาชนชายหัวก้าวหน้าร่วมทำงานเพื่อการปฏิวัติ การต่อสู้ทางชนชั้น มีจิตใจแห่งการเสียสละ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เสียสละความรักส่วนตัว หรือความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม หรือเพื่อการปฏิวัติ โดยแก่นเรื่องรักระหว่างรบ หรือความรักและการปฏิวัติเป็นแก่นเรื่องหนึ่งที่เป็นที่นิยมในช่วงนี้ เนื้อเรื่องมักให้ตัวเอกหญิงซึ่งเป็นผู้หญิงชั้นกลางหรือสูงรุ่นใหม่ค่อยๆเปลี่ยนวิถีชีวิตที่เน้นอิสระ ความเป็นปัจเจกส่วนบุคคล วัฒนธรรม และมีแต่เป้าหมายส่วนตัวไปเป็นวิถีชีวิตที่ทุ่มเทให้กับการปฏิวัติ มวลชน และประโยชน์ของส่วนรวม เพราะได้รับการปลุกทางปัญญา และจิตวิญญาณจากปัญญาชนชายหัวก้าวหน้า นักปฏิวัติ ตัวเอกหญิงเหล่านี้มักจะเลือกชายที่ทุ่มเท ต่อสู้ ต่อต้านญี่ปุ่น กู้ชาติ และละทิ้งชายที่เสเพล โลเล ล้าหลัง หรือแสวงหาแต่ประโยชน์ส่วนตัว

ถึงแม้ว่าการเลือกเส้นทางปฏิวัติจะลำบากและอันตรายกว่า แต่ตัวเอกหญิงเหล่านี้ก็จะไม่ทอดทิ้งเพื่อจุดมุ่งหมายของการชนทางชนชั้น ความเป็นธรรมชาติทางเศรษฐกิจ (Dooling, 2005; 刘, 2007; 张, 2007)

นอกจากนี้แล้ว ผู้หญิงชั้นล่างและผู้หญิงชนบทซึ่งตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงราวปลายทศวรรษที่ 1920 นี้จะปรากฏตัวในนิยายยุคใหม่เป็นเหยื่อของระบบปีศาจไทยและสังคมนิยม เป็นผู้หญิงที่ไร้ความรู้ ไม่มีโอกาสพลักชะตากรรม ทุกข์ระทมก้มหน้ารับคำพิพากษาของสังคม โดยตัวเอกหญิงที่เป็นตัวแทนของผู้หญิงชั้นล่างในความทรงจำของนักอ่านจีน คือ เสี่ยงหลินเส้า (祥林嫂) * ซึ่งนักวิจารณ์เห็นว่า แนวโน้มการนำเสนอความทุกข์ระทม การช่วยตัวเองไม่ได้ การเป็นเหยื่อของระบบสังคมนิยม เป็นวิธีการแสดงออกซึ่งความอัดอั้นตันใจกับสภาพรอบตัวที่ชายเองก็ทำอะไรไม่ได้ เป็นการนำเสนอจิตสำนึกลึกๆของชายที่ต้องการแสดงความเหนือกว่าหญิง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการวิพากษ์ระบบและสังคม ซึ่งลักษณะนี้เป็นรูปแบบที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิมในวรรณกรรมโบราณของจีน (Dooling, 2005: 71-2) หรืออาจเป็นเพราะชายเองก็สะท้อนใจในชะตากรรมที่ตนเองก็เป็นผู้ถูกระทำเช่นเดียวกับหญิงในระบบชนชั้นศักดินาตามลัทธิขงจื้อ และต้องการทำลายระบบดังกล่าว

แต่เมื่อถึงช่วงทศวรรษที่ 1930 จนถึงปีค.ศ.1949 นั้น ผู้หญิงชั้นล่างและผู้หญิงชนบทที่เดิมมีภาพลักษณ์เป็นคนโง่ น่าสงสาร ได้กลายเป็นผู้หญิงที่สดใส ร่าเริง เปี่ยมความหวัง มีความฝันกว้างไกล มีคุณธรรมของความซื่อสัตย์ ความกตัญญู รักษาพรหมจรรย์ ปฏิบัติบทบาทของลูกสาว ภรรยา หรือแม่ที่ดีในการให้กำลังใจ พ่อ สามี หรือลูกชายให้ทุ่มเทต่อสู้เพื่อชาติต่อต้านผู้รุกรานชาวญี่ปุ่นและผู้ชายชาติ ผู้หญิงเหล่านี้กลายเป็นตัวแทนของคุณธรรมดั้งเดิมของจีนที่ในทศวรรษก่อนหน้าถูกประณามว่าเป็นความล้าสมัย เป็นพันธนาการขัดขวางจีนไปสู่ความสมัยใหม่ ผู้หญิงเหล่านี้เป็นตัวแทนของจิตวิญญาณบริสุทธิ์ รักษาพื้นดินดั้งเดิมของจีน รักษาชาติ ยอมตายและเสียสละเพื่อสังคมส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตน บทบาทที่ถูกเน้นมากของผู้หญิงกลุ่มนี้มักเป็นบทบาทของความเป็นแม่ผู้อดทน เสียสละ สนับสนุนการปฏิวัติอยู่แนวหลัง ให้ความรักที่ไม่จำกัดแก่นักรบเพื่อชาติทั้งหลาย (刘, 2007; 寿, 2007) นอกจากนี้แล้ว เนื่องจากผู้หญิงเหล่านี้รักษาคุณค่าแบบเดิม พวกเธอจึงเป็นตัวแทนของจีนโบราณที่ตอนนี้เป็นที่ต้องการสงวนไว้เพื่อต่อต้านการรุกรานจากต่างชาติ การครอบงำจากต่างชาติ เป็นกระแสดูถูกดูหมิ่นอย่างหนึ่ง ดังนั้นนิยายในช่วงนี้ก็จะมีการประณามที่ผู้หญิงเหล่านี้จะถูกย่ำยีจากชาติอื่นๆ โดยเฉพาะญี่ปุ่น แต่ผู้หญิงเหล่านี้จะต่อสู้ขัดขืนเพื่อรักษาพรหมจรรย์ ไม่ให้ถูกล่วงล้ำ หรือถ้าถูกล่วงล้ำก็จะขอตายดีกว่า ในลักษณะนี้ ผู้หญิงถูกใช้เป็นสัญลักษณ์แทนประเทศจีนที่ต้องได้รับการปกป้อง และเป็นเครื่องมือในการปลุกเร้าความรู้สึกชาตินิยมไปด้วย ในช่วงนี้ วรรณกรรมที่ใช้ตัวละครหญิงในประวัติศาสตร์จึงมีอยู่ แต่จะเล่าโดยเน้นในแง่ที่ตัวละครหญิงเหล่านี้เสียสละเพื่อชาติอย่างไร โดยไม่ต้องตั้งแก่นเรื่องส่วนบุคคลเลย การรักษาพรหมจรรย์

* เสี่ยงหลินเส้า (祥林嫂) คือตัวเอกในเรื่องสั้นชื่อ อวยพรความสุข (祝福) ของหลู่ซิน ตีพิมพ์ในปีค.ศ. 1924 เธอเป็นหญิงบ้านนอกที่ถูกบังคับแต่งงานครั้งแรกกับเจ้าบ่าวที่เด็กกว่า 10 ปี และครั้งที่สองถูกแม่สามีบังคับเพื่อเอาเงินสินสอด เมื่อต้องเสียสามีและลูกไปคราวที่สอง ไม่มีที่พึ่งพิง สังคมไม่เข้าใจผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเธอ ปีบบังคับให้ในที่สุดเสี่ยงหลินเส้าต้องตายข้างถนนในคืนวันปีใหม่ที่ทุกคนซึ่งมีฐานะและครอบครัวล้วนอวยพรความสุขกัน

คุณธรรมโบราณที่เคยเป็นที่ดูแคลนในสองทศวรรษก่อน ในช่วงนี้เป็นสิ่งที่ได้รับการสดุดีเพราะเป็นการต่อต้านศัตรู และแสดงความรักชาติ เป็นแรงบันดาลใจที่ดีให้กับสามีและมวลชนต่อสู้เพื่อชาติ (XU, 2007; 35-6)

เมื่อถึงช่วงที่ใกล้การปฏิวัติปีค.ศ.1949 ผู้หญิงยุคใหม่ที่แสวงหาความเป็นตัวตน เน้นเสรีภาพส่วนบุคคล แสวงหาความรักเสรีก็ยิ่งเลือนหายไปจากผลงานของนักเขียนชาย มีแต่ผู้หญิงทุกชนชั้นที่ทุ่มเทเข้าร่วมการรบ หรือเป็นแรงงานอยู่แนวหลัง แต่การรบในช่วงนี้จะไม่ใช่อำนาจต่อต้านต่างชาติอีกต่อไป แต่เป็นสงครามระหว่างชนชั้นต่อสู้กับชนชั้นสูงศักดินาซึ่งถูกมองว่าเป็นต้นตอที่ทำให้ประเทศชาติอ่อนแอ เพราะกษัตริย์ประชาชนส่วนใหญ่อันเป็นพลังของประเทศ ในงานเขียนช่วงนี้ หากมีการเขียนถึงผู้หญิงที่ไม่ได้ปฏิบัติบทบาทของตนเพื่อชาติแล้ว ผู้หญิงเหล่านั้นก็จะถูกบรรยายภาพให้เป็นผู้หญิงที่เห็นแก่ตัว มีจุดจบที่ไม่ดี เป็นนางร้ายที่จะต้องหมดไปพร้อมกับสังคมเก่าที่กำลังแตกสลาย ประเด็นปัญหาของผู้หญิงซึ่งเป็นหัวข้อที่ได้รับความนิยมอย่างมากในงานเขียนช่วงต้นศตวรรษที่20 นี้ก็ไม่ใช่อำนาจที่ถูกกล่าวถึงอีกต่อไป ทั้งนี้เพราะแนวคิดของเลนินเชื่อว่า เมื่อการต่อสู้เพื่อชนชั้นสำเร็จ ปัญหาของผู้หญิงก็จะได้รับการแก้ไขไปด้วยโดยปริยาย ความเป็นหญิงของผู้หญิงจีนในสายตาของชายในช่วงนี้เริ่มหลอมละลายกลายเป็นเนื้อเดียวกันกับความเป็นพลเมืองของชาติที่มีหน้าที่ต่อชาติเท่านั้น แต่ข้อควรสังเกตคือ ผู้หญิงถูกกำหนดบทบาทให้เป็นเพียง ผู้สนับสนุน และถ้าผู้หญิงเข้าร่วมการต่อสู้ก็จะเป็นเพราะผู้หญิงได้รับการปลุกให้ตื่นรู้จากชายนั่นเอง

ความเป็นหญิงจีนในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงราวปีค.ศ.1949 จากการประกอบสร้างของปัญญาชนชายในช่วงนี้แปรเปลี่ยนไปตามความต้องการและการคาดหวังของปัญญาชนชายผู้เป็นปัจเจกหลักในการขับเคลื่อนสังคมของจีนมาตั้งแต่โบราณ ผู้หญิงชั้นกลางและสูงได้พัฒนาจากการถูกจำกัดขอบเขตให้อยู่แต่ในบ้านและบทบาทให้เป็นได้เพียงลูกสาว ภรรยา และแม่มาสู่โลกภายนอก และสามารถประกอบอาชีพนอกบ้านได้บ้าง เพราะได้รับสิทธิในการศึกษา และการคาดหวังจากชายให้ผู้หญิงจีนมี และเป็นเช่นเดียวกับผู้หญิงของโลกตะวันตกเพื่อช่วยให้ชาติก้าวสู่ความเข้มแข็ง เป็นสมัยใหม่ และเมื่อปัญญาชนจีนเข้าใจว่าปัจเจกหนึ่งของความเป็นสมัยใหม่ คือ ความเป็นมนุษยนิยม การให้คุณค่ากับความเป็นมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มนุษย์แต่ละคนมีสิทธิ เสรีภาพ มีความเป็นปัจเจกของตน ปัญญาชนชายก็สร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงยุคใหม่ขึ้น ให้มีจิตวิญญาณเสรี มุ่งมั่น แสดงความเป็นตัวเองด้วยการขบถต่อครอบครัว บทบาทเดิมๆ และขนบประเพณี ผู้หญิงยุคใหม่แสวงหาเสรีในความรัก หาชายสมัยใหม่ที่มีจิตวิญญาณเทียมทันกัน และ และสร้างภาพลักษณ์ของสาวสมัยใหม่ที่เป็นผลผลิตจากวัฒนธรรมตะวันตก ที่ปัญญาชนชายไม่อาจรับมือได้ให้เป็นวัตถุทางเพศที่อันตราย จะต้องถูกจัดการควบคุม นักวิจารณ์บางคนตั้งข้อสังเกตว่า ภาพลักษณ์ของสาวสมัยเช่นนี้ เป็นภาพแทนจิตสำนึกแห่งความหวาดกลัว ความแปลกแยกของชายต่อความสมัยใหม่ซึ่งในขณะเดียวกันก็เป็น เป้าหมายที่ชายจะต้องเอาชนะให้ได้ เพื่อความทันสมัยและเข้มแข็งของชาติ (Stevens, 2003) ผู้หญิงกลายเป็นกระบอกเสียงให้กับความต้องการของชาย เป็นที่ระบายความอัดอั้นตันใจกับสังคมและการเมือง เป็นภาพแทนของสิ่งที่รบกวนจิตสำนึกของชาย และเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความมีอารยะ ความทันสมัย และความหวั่นกลัวหน้าของชาย สุดท้าย เมื่อ

ปัญหาของชาติยังไม่อาจแก้ไขได้ ความอยู่รอดของชาติกลายเป็นประเด็นเร่งด่วนที่รุมเร้าจิตสำนึกของปัญญาชนชายผู้ยังยึดติดกับบทบาทของปัญญาชนตามแนวคิดขงจื้อที่ถูกปลูกฝังกันมาหลายพันปีว่า ผู้ที่รู้และตื่นก่อนมีหน้าที่ต้องปลุกให้มวลชนได้รู้และตื่นตามด้วย บทบาทของการเป็นผู้นำทางความคิดของสังคม รับผิดชอบชะตากรรมของชาติ ผู้หญิงจีนในงานเขียนของชายได้ก้าวกลับไปมีคุณสมบัติของความเป็นผู้หญิงในชนบดั้งเดิม คือ ซื่อสัตย์ รักดีต่อชาติ รักษาพรหมจรรย์ มีความอดทน เป็นผู้สนับสนุนชาย เป็นแม่ของชาติที่ให้กำลังใจ และปลุกเร้าพลเมืองชาย เป็นผู้ที่ชายต้องปกป้องเพื่อรักษาศักดิ์ศรีของตน และของชาติ จะเห็นได้ว่า ถึงแม้ประวัติศาสตร์และการเมืองของจีนจะก้าวผ่านขั้นตอนที่สำคัญ และผ่านความวุ่นวายไปมากน้อยแค่ไหนก็ตาม แต่ผู้หญิงในการนิยามผ่านทางวรรณกรรมของชายก็ยังคงเป็นบุคคลที่ ความเป็นตัวตนนั้นเป็นเพียงผู้อื่น (the other) ของชาย ไม่ได้มีความเท่าเทียมกัน ผู้หญิงถูกใช้เป็นเครื่องมือมาตลอด เครื่องมือในการสืบพันธุ์และบ่มเพาะสายพันธุ์ที่ดีเพื่อชาติ และเผ่าพันธุ์จีน เป็นเครื่องมือสะท้อนทุกซอกซอกในใจของชาย เป็นเครื่องมือแสดงความเป็นสมัยใหม่ของชาย ความเป็นผู้มีอารยะ หรือเป็นแม่กระทั่งเครื่องมือในการปลุกกระดมเพื่อนร่วมชาติ ผู้หญิงยังคงถูกสร้างให้เป็นผู้อ่อนแอกว่า ต้องได้รับการช่วยเหลือปกป้อง เป็นผู้ที่ยังไม่ตื่นรู้ ต้องอาศัยการปลุกทางจิตวิญญาณจากชายจึงตื่นรู้ และทันสมัยได้ และยังคงถูกสร้างให้เป็นเพศอันตรายที่จักต้องถูกควบคุมหรือจัดการจากชาย หากผู้หญิงเบี่ยงเบนไปจากลักษณะในอุดมคติของชาย หรือมีลักษณะที่ทำให้ชายรู้สึกถูกข่มขู่ คุณสมบัติที่เคยเป็นที่ยกย่องของผู้หญิงยุคโบราณก็ยังคงได้รับการรักษาไว้ว่าเป็นคุณสมบัติที่พึงปรารถนาในผู้หญิงเหมือนเดิม เช่น การรักษาพรหมจรรย์ บทบาทการเป็นแม่ที่ดีอบรมลูกและช่วยเหลือสามี (相夫教子) ผู้หญิงยังคงอยู่ในเงาของวาทกรรมปิตาธิปไตยและชาตินิยมที่เปลี่ยนแปลงโฉมหน้าในบางเวลาเท่านั้น

2.2.5 ความเป็นหญิงในนวนิยายของนักเขียนหญิง

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึง ค.ศ. 1949 นี้ นอกจากความเป็นหญิงจีนที่ปัญญาชนชายผลักดันกำหนดให้ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้หญิงจีนเองก็ได้สะท้อนให้เห็นความเป็นผู้หญิงจีนจากแง่มุมของตัวเอง จากความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของผู้หญิงเอง ซึ่งแน่นอนว่า ภาพที่ได้แตกต่างจากที่ชายประกอบสร้างให้เห็นในงานเขียนของชาย ดังที่เวอร์จิเนีย วูล์ฟ (Virginia Woolf) เคยชี้ให้เห็นแล้วว่า

Since women's social reality, like men's social reality, is shaped by gender, the representation of female experience in literary form is gendered. (อ้างถึงใน Humm, 1994: 2)

นักสตรีนิยมตั้งแต่ ค.ศ. 1980 เช่น แนนซี ฮาร์ทซอค (Nancy Hartsoc) และแนนซี โชโดโรว์ (Nancy Chodorow) เห็นว่า คำสอน ประสบการณ์ และความเป็นจริงที่แตกต่างไปของผู้หญิง เป็นปัจจัยที่ทำให้ภาพความเป็นหญิงแตกต่างออกไป ไม่ได้เกิดขึ้นจากความแตกต่างทางร่างกาย ถึงแม้จะมีนักสตรีนิยมบางคน เช่น แมรี ดาลี (Mary Daly) เน้นย้ำว่า ธรรมชาติของผู้หญิงแตกต่างจากชาย แต่เธอก็เห็นว่าเป็นเพราะความสัมพันธ์เชิง

อำนาจในระบบปิตาธิปไตยที่ประกอบสร้างให้ความเป็นตัวตน ความคิด ความรู้สึกของหญิงและชายแตกต่างกัน (Beasley, 2005: chapter 4)

ช่วงเวลานี้ เป็นช่วงที่น่าจดจำสำหรับผู้หญิงจีน เพราะเป็นยุคสมัยที่เปิดกว้างให้ผู้หญิงได้บันทึกความเป็นตัวตนของผู้หญิงเอง ก่อนหน้าช่วงเวลานี้ ผู้หญิงจีนที่เชี่ยวชาญภาษาเขียนจีนจนสร้างงานเขียนได้นั้นก็มีอยู่บ้าง แต่งานเขียนที่บันทึกสืบทอดต่อมาเหล่านั้นมักจะมีสาระสอดคล้องกับกระแสวาทกรรมปิตาธิปไตย และความเชื่อของลัทธิขงจื๊อ กล่าวคือ เป็นงานเขียนที่เขียนเพื่อตอกย้ำแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่และความเป็นหญิงตามแนวคิดของขงจื๊อที่ได้อธิบายไปแล้วในตอนต้นของบทนี้ มิเช่นนั้น ก็เป็นงานเขียนที่บรรยายอารมณ์ความรู้สึกสุข ทุกข์ เศร้าจากสภาพรอบตัวที่เป็นสำนวนจำเอนตามแบบข้อกำหนดในงานเขียนวรรณกรรมของจีน ไม่มีงานเขียนใดของผู้หญิงในช่วงก่อนหน้าที่จะได้บันทึกถึงความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงและประสบการณ์เฉพาะที่จะเกิดกับผู้หญิงเท่านั้น ที่จริงแล้ว งานเขียนเช่นนี้อาจมีอยู่บ้าง แต่ในช่วงเวลาก่อนหน้านี้ การจะเลือกเก็บงานเขียนไหนให้สืบทอดต่อกันมา หรือสิทธิในการบันทึกสร้างประวัติศาสตร์ผูกขาดอยู่กับปัญญาชนชายที่ยึดติดอยู่กับแนวคิดของลัทธิขงจื๊อ นี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เราไม่พบงานเขียนนอกกระแสวาทกรรมหลักของสังคมเลย

The tradition of literary criticism,...uses masculine norms to exclude or undervalue women's writing and scholarship. (Humm, 1994: 5)

แต่ในช่วงเวลานี้ ด้วยปัจจัยทางประวัติศาสตร์ การเมืองและสังคมซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีบทบาทนอกบ้าน มีเสรีภาพในการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนบ้าง และได้รับอิทธิพลใหม่ๆจากโลกทัศน์ที่กว้างขึ้นเพราะปฏิสัมพันธ์กับต่างชาติ ประกอบกับบรรยากาศที่ผ่อนคลายมากขึ้นในเรื่องการศึกษาของผู้หญิงซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ในปลายราชวงศ์หมิง และมากขึ้นเรื่อยๆจากการขยายตัวของกลุ่มมิชชันนารีตะวันตก ผู้หญิงจึงมีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆในวงวรรณกรรมจนกระทั่งมีนักเขียนหญิงมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของจีนในช่วงราวเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม จำนวนและความคึกคักของนักเขียนหญิงจะค่อยๆเลือนหายไปเมื่อถึงปลายยุคนี้

ในบรรยากาศที่กระแสวาทกรรมเดิมกำลังสั่นคลอนอย่างรุนแรง ชะตากรรมของชาติเป็นประเด็นสำคัญในจิตสำนึกของปัญญาชน แนวคิดประชาธิปไตยและกระแสของวิทยาศาสตร์รุกคืบเข้ามาในใจของเหล่าปัญญาชน รวมทั้งแนวคิดเรื่องมนุษยนิยม โดยเฉพาะในแง่ของการให้ความสำคัญกับมนุษย์ทุกคน ความเท่าเทียมกันของแต่ละบุคคล ผู้หญิงจีนจึงเริ่มมีโอกาสดีก้าวจากความไม่มีตัวตน(silent) ในประวัติศาสตร์มาสู่การแสดงความเป็นตัวตน ยืนยันความมีอยู่ของตัวเองผ่านการเขียนวรรณกรรม นอกจากนี้ นักเขียนหญิงเหล่านี้ก็หวังว่า งานเขียนของตนจะสามารถสื่อถึงผู้หญิงด้วยกัน เป็นช่องทางในการสื่อสารและกระตุ้นให้ผู้หญิงอื่นๆตื่นตัวขึ้นมาร่วมกันเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนและสังคม พร้อมกับที่เป็นช่องทางในการเจรจาต่อรองกับชาย เพื่อสร้างพื้นที่ของผู้หญิงขึ้นมาในสังคม เพราะชาวจีนต่างถูกปลูกฝังให้ตระหนักถึงความสำคัญและพลังแห่ง

วรรณกรรมมาตั้งแต่โบราณแล้ว นั่นคือ วรรณกรรมสามารถทั้งสะท้อนสภาพชีวิตและสังคม รวมถึงความจริงในขณะนั้น ในขณะที่เดียวกันก็สามารถส่งผลกระทบต่อผู้คน แนวคิด และสังคมในขณะนั้นได้ด้วยเช่นกัน

งานเขียนของนักเขียนหญิงจีนในช่วงนี้อาจแบ่งได้เป็นสามช่วงย่อยๆตามความแตกต่างเกี่ยวกับแนวคิด ความเป็นหญิงที่สะท้อนออกมา ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยแวดล้อมทางการเมือง สังคม และประวัติศาสตร์ของช่วงนี้ ภาพความเป็นหญิงที่แตกต่างกันไปสามช่วงย่อยๆนี้ แบ่งออกได้เป็น หญิงผู้ตื่นรู้ หญิงผู้แสวงหา และหญิงนักสู้

2.2.5.1 หญิงผู้ตื่นรู้

หญิงผู้ตื่นรู้ จะเป็นภาพของหญิงในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงราวช่วงหลังการปฏิวัติค.ศ.1911 ในระหว่างระยะเวลานี้ วรรณกรรมของจีนเริ่มได้เห็นนักเขียนหญิงที่กล้าเสนอบทบาทต่อต้านขนบให้ผู้หญิงจีนด้วยกัน และเสนอภาพสังคมในอุดมคติของหญิง นักเขียนหญิงที่โดดเด่นในช่วงนี้ก็คือ ชิวจิ้น (秋瑾, 1877-1903) ผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์สตรี (女报) ซึ่งเขียนนิยายเสนอภาพกลุ่มตัวเอกหญิงที่มีความสามารถมากและไม่พอใจกับข้อจำกัดต่างๆที่มากพร้อมกับความเป็นหญิงในสังคมใต้อิทธิพลของลัทธิขงจื้อจนหนีครอบครัวของตนไปแสวงหาความรู้ต่างแดน และกลับมาพร้อมกับปัญญาชนชายหัวก้าวหน้าปฏิวัติประเทศให้ทันสมัยและเทียมทันอารยประเทศ เอมี ดี ดูลิง (Amy D. Dooling) สรุปว่า งานเขียนของนักเขียนหญิงในช่วงนี้เขียนขึ้นเพื่อกระตุ้นให้นักอ่านหญิงตื่นรู้ ตระหนักสิทธิและบทบาทของตนที่ถูกจำกัดในสังคมแบบปิตาธิปไตยนี้ ว่าไม่ใช่เป็นเพราะธรรมชาติกำหนดมาตามที่ถูกหญิงถูกปลูกฝังจนอยู่ในสายเลือดของผู้หญิงเอง แต่เป็นสถานะที่ผู้หญิงสามารถลุกขึ้นมาเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อประโยชน์ของผู้หญิงและประโยชน์ของชาติ (2005: 38-9) นักเขียนหญิงในช่วงนี้จึงเป็นผู้หญิงกลุ่มแรกที่เสนอภาพลูกสาวผู้ตื่นรู้ที่กล้าหนีจากการคลุมถุงชน ออกมาจากขอบเขตของบ้านและครอบครัว และยืนยันที่จะได้รับการศึกษา มีบทบาทเคียงบ่าเคียงไหล่กับชายในเรื่องสาธารณะ คือความอยู่รอดของชาติ ในช่วงนี้มีนิตยสารผู้หญิงออกมาจำนวนมาก และในนิตยสารเหล่านี้ก็มีคำศัพท์ใหม่ๆที่ใช้เรียกผู้หญิง และเสนอแนวคิดใหม่ๆต่อผู้หญิงในลักษณะที่ต้องการกระตุ้นให้ผู้หญิงตาสว่าง สลัดอคติในจิตใจเกี่ยวกับตนเองที่ถูกปลูกฝังโดยแนวคิดของขงจื้อมาหลายพันปีให้หลุดไป คำศัพท์เหล่านี้มีเช่น การนิยามผู้หญิงว่า เป็นเช่นทาสของทาส (奴隶之奴隶) (เพราะในช่วงนี้ ชายจีนเองได้สูญเสียศักดิ์ศรีของตนจากการสูญเสียดินแดน และสิทธิสภาพนอกอาณาเขต และสิทธิประโยชน์อีกหลายอย่างในแผ่นดินจีนของตนให้กับชาติจักรวรรดินิยมทั้งหลาย ชายจีนกลายเป็นพลเมืองชั้นสองในประเทศของตนรองจากชาวตะวันตกและนักล่าเมืองขึ้น ดังนั้นผู้หญิงจีนซึ่งตามประเพณีแล้วอยู่ในสภาพที่พึ่งพาชาย จึงเหมือนกลายเป็นทาสชั้นสองที่ตกต่ำลดชั้นลงไปยิ่งกว่าเดิม) และของเล่นของชาย (男子的玩物) รวมทั้งมีการแนะนำคำใหม่ๆให้กับผู้อ่านเช่น สิทธิสตรี (女权) และความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย (男女平等) ซึ่งคำศัพท์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ต่างเป็นผลมาจากอิทธิพลของแนวคิดที่แพร่มาจากตะวันตก ผ่านมาทางการแปลวรรณกรรมของญี่ปุ่นเกือบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม นักวิจารณ์และนัก

ประวัติศาสตร์ต่างมักเห็นว่า การเกิดขึ้นของกระแสสตรีนิยมในช่วงนี้ เป็นผลพวงมาจากการรณรงค์ของปัญญาชนชายที่ต้องการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย เป็นสมัยใหม่ (Dooling, 2005: Introduction; 文, 2007; 寿, 2007; 张, 2007) และดังนั้น ในนิตยสารสตรีจำนวนมากในช่วงนี้ซึ่งมักดำเนินการโดยผู้หญิงเอง ก็มักจะมีนิยาย เรื่องสั้นเรียกร้องให้ผู้หญิงตื่นรู้ขึ้นมา ทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของชาติเป็นหลัก และไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแง่มุมอื่นๆในชีวิตของผู้หญิงมากนัก แก่นเรื่องแนวนี้ให้ความสำคัญกับการช่วยชาติ เพราะเชื่อว่า เมื่อชาติปรับปรุงแล้ว สถานภาพของผู้หญิงก็จะดีขึ้นด้วย เช่นที่นักประวัติศาสตร์ ชาร์ลอตต์ บีฮาน (Charlotte Beahan) สรุปว่า

The journals that appeared between the years 1898 and 1911 ultimately situated feminism within a framework of national politics... (อ้างถึงใน Dooling, 2005: 37)

จะเห็นได้ว่า ความคิดเช่นนี้ ยังคงสะท้อนให้เห็นร่องรอยของความเชื่อตามชนบจีนที่มาจากลัทธิขงจื้อที่ว่า ความรุ่งเรืองหรือล่มสลายของประเทศชาตินั้นเป็นความรับผิดชอบของพลเมืองทุกคน (国家兴亡, 匹夫有责) ผู้หญิงเองเมื่อตื่นรู้แล้ว ก็ต้องการปลุกให้ผู้หญิงทั่วไปได้ตื่นรู้ด้วยตามความเชื่อของลัทธิขงจื้อที่ว่า ผู้ตื่นรู้แล้วต้องปลุกให้ผู้อื่นตื่นรู้ด้วยอีกเช่นกัน

ลักษณะอีกประการหนึ่งของหญิงผู้ตื่นรู้ในนิยายของนักเขียนหญิงในช่วงนี้คือ ภาพของผู้หญิงที่เด็ดเดี่ยว ต่อต้านชนบเพื่อปรับปรุงตนให้ดีขึ้นได้เพื่อทำหน้าที่พลเมืองกู้ชาติ และปลุกให้ผู้หญิงอื่นๆได้ทำเช่นกันด้วยความเชื่อมั่นว่า เมื่อผู้หญิงได้รับการศึกษา หลุดพ้นจากมายาคติในกรอบปิตาธิปไตย และสามารถทำหน้าที่ของตนแล้ว สังคมก็จะดีขึ้นกว่าเดิมแน่นอน รวมทั้งสถานภาพของผู้หญิงก็จะได้รับการปรับปรุงด้วย ผู้หญิงก็จะมีความเสมอภาคเท่าเทียมกับชาย ความคิดเช่นนี้สะท้อนให้เห็นอิทธิพลของแนวคิดสตรีนิยมรุ่นแรก (First wave feminism) ที่มีต่อนักเขียนหญิงในช่วงนี้เป็นอย่างยิ่ง นักสตรีนิยมรุ่นแรก (ปลายศตวรรษที่ 18 ถึงศตวรรษที่ 19) มีเป้าหมายหลักในการต่อสู้ คือ เพื่อให้ผู้หญิงซึ่งถูกพิจารณาว่าไร้ความสามารถและไม่มีเหตุผลได้ถูกนับรวมเข้าสู่อุดมคติของความเป็นมนุษย์ที่แต่เดิมแล้วหมายถึงผู้ชายเท่านั้น นักสตรีนิยมรุ่นแรกนั้นต้องการให้ผู้หญิงมีความเป็นตัวตน ได้สิทธิในสังคมและพลเมืองเท่ากับชาย (Beasley, 2005: Chapter 1)

2.2.5.2 หญิงผู้แสวงหา

หญิงผู้แสวงหา หมายถึงผู้หญิงในงานวรรณกรรมของนักเขียนหญิงระหว่างช่วงหลังค.ศ. 1911ไปจนถึงปลายทศวรรษที่ 1920 ในช่วงนี้มีผู้หญิงจีนที่อ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้นมากมายจนทำให้มีนิตยสารสตรีเปิดตัวขึ้นเป็นจำนวนมาก บรรณาธิการหญิงคนหนึ่งของนิตยสาร โลกของผู้หญิงจีนยุคใหม่ (中国新女界) อธิบายถึงสาเหตุที่มีนิตยสารเฉพาะเพื่อผู้หญิงมากเช่นนี้ ก็เพราะ ผู้ชายตั้งใจพัฒนาชาติ แต่ไม่เคยเห็นความสำคัญของการ

ปลดปล่อยและพัฒนาผู้หญิง เมื่อไม่มีหนังสือหรือนิตยสารใดที่จัดทำขึ้นเพื่อผู้หญิงเลย แล้วผู้หญิงจะพัฒนาได้อย่างไร (Dooling, 2005: 47) ตลาดนักอ่านผู้หญิงคึกคัก แนวคิดสตรีนิยมก็พลอยอยู่ในกระแสความคิดของปัญญาชนหญิงด้วย

ช่วงเวลานี้ นอกจากจีนจะคึกคักไปด้วยนักอ่านผู้หญิงแล้ว ก็ยังมีนักเขียนหญิงเกิดขึ้นมากที่สุดเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์จีน นักเขียนหญิงเหล่านี้มีลักษณะการเขียนและแก่นเรื่องที่ต่างกันไป แต่สามารถแบ่งคร่าวๆตามเนื้อหาในงานเขียนได้เป็นสามกลุ่มคือ กลุ่มที่ยังคงเขียนเนื้อหาอยู่ในกรอบความคิดของขงจื๊อ เช่นเมื่อเขียนถึงความรักก็จะเน้นไปที่ความรักในการแต่งงาน และความรักของแม่ เป็นต้น กลุ่มที่สองคือ กลุ่มที่บรรยายเกี่ยวกับผู้หญิงที่ใช้ชีวิตตามบริบทสมัยใหม่ แต่ยังคงยึดคุณธรรมกุลสตรีของขงจื๊อ และกลุ่มที่สาม คือกลุ่มนักเขียนหญิงยุคใหม่ ผู้มีแนวคิดแบบเดียวกับปัญญาชนชายที่เคลื่อนไหวในเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม กลุ่มนี้จะเขียนถึงความรัก และความรู้สึกเช่น ความปรารถนาทางเพศของผู้หญิงอย่างเปิดเผยที่สุดในช่วงนี้ แน่หนอนว่าในสังคมที่ชายยังคงเป็นผู้กุมอำนาจทางวรรณกรรมและวรรณกรรมวิจารณ์อยู่นั้น นักเขียนหญิงยุคใหม่คือกลุ่มที่ถูกกล่าวถึงและได้รับการยกย่องอย่างดีที่สุด เพราะตอบสนองและคล้อยตามกระแสวัฒนธรรมใหม่ที่เหล่าปัญญาชนชายต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในสังคมจีนในช่วงนี้

หญิงผู้แสวงหา ก็หมายถึงภาพลักษณ์ของผู้หญิงในงานเขียนของนักเขียนหญิงยุคใหม่พวกนี้ เพราะผู้หญิงในงานเขียนของนักเขียนหญิงกลุ่มอื่นๆยังคงเป็นผู้หญิงตามแบบชนบทปิตาธิปไตยในสังคมศักดินาของจีนอยู่นั่นเอง แต่ภาพของหญิงผู้แสวงหานี้ไม่ใช่ภาพเดียวกันกับผู้หญิงยุคใหม่ในงานเขียนของนักเขียนชายในช่วงนี้เสียทีเดียวนัก หญิงผู้แสวงหา และผู้หญิงยุคใหม่มีลักษณะภายนอกส่วนใหญ่ร่วมกัน แต่หญิงผู้แสวงหาจะมีลักษณะบางอย่างที่นักเขียนชายนิยามว่า เป็นของสาวสมัยใหม่(modan garu)ด้วย เช่นหญิงผู้แสวงหามองเห็นชายเป็นของเล่นที่เข้าเหย้าได้ เช่นในเรื่องที่ชื่อ ว่า *ไดอารี่ของโซฟี (莎菲女士的日记)* ของ Ding Ling (丁玲) รวมทั้งหญิงผู้แสวงหา ก็ยังมีคุณสมบัติบางอย่างของผู้หญิงในยุคเดิม เช่น ความเจ้าอารมณ์ อ่อนไหว ดังเลใจ และหมกมุ่นกับตัวเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้ชายตั้งแต่โบราณใช้บรรยายว่าเป็นธรรมชาติของผู้หญิงนั่นเอง

ลักษณะของหญิงผู้แสวงหาจากงานเขียนของบรรดานักเขียนหญิงยุคใหม่ เช่น Ding Ling (丁玲) Feng Huanjun (冯元君) Xie Bingying (谢冰英) และ Bai Hui (白薇) เป็นต้น มีลักษณะร่วมกับหญิงผู้ตื่นรู้ แต่จะแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดเฉพาะตัวของผู้หญิงมากกว่า และจะสนใจในชะตากรรมของตนในฐานะเพศหญิงมากกว่าชะตากรรมของชาติ ซึ่งทั้งนี้ก็เป็นเพราะอิทธิพลของแนวคิดเสรีนิยม (Liberalism) และจินตนิยม (Romanticism) ที่เน้นหนักไปทางความเป็นปัจเจก ซึ่งกำลังแพร่หลายอยู่ในหมู่คนรุ่นใหม่ของจีนช่วงนี้ หญิงผู้แสวงหาเหล่านี้จะตีแผ่ประสบการณ์ของตน เพื่อตั้งคำถามกับนิยามความเป็นหญิงยุคใหม่ เพื่อแสดงความอึดอัดคับข้องใจของผู้หญิงที่ติดอยู่ตรงกลางระหว่างชนบทเดิม/ครอบครัว และความสมัยใหม่/อันตราย ในสังคมที่ยังเต็มไปด้วยความขัดแย้งระหว่างอำนาจเก่า อำนาจใหม่ และผู้รุกรานต่างประเทศ เพื่อแสดงความรู้สึกโดดเดี่ยวของ

การเป็นหญิงหัวสมัยใหม่ในท่ามกลางความขัดแย้งและไม่พร้อมรับสิ่งใหม่ๆ ของสังคมจีน พวกเขาจึงยังคงเป็นหญิงผู้ตื่นรู้ที่แสวงหาความเป็นตัวตนและความสำเร็จของตนเอง แสวงหาเส้นทางชีวิตแบบใหม่ และการมีพื้นที่ของผู้หญิงในที่สาธารณะ ในขณะที่เดียวกัน หญิงผู้แสวงหาก็กังโหยหาความรักรูปแบบใหม่บนพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน ต้องการความอบอุ่น ความเข้าใจและการยอมรับจากครอบครัวของตนด้วย ฉะนั้น หญิงผู้แสวงหาจึงเป็นหญิงที่ติดอยู่ในกับดัก จะก้าวไปข้างหน้าก็มองไม่ค่อยเห็นแสงสว่าง แต่ก็ไม่อาจ ไม่ยอม และไม่อยากที่จะถอยหลังกลับไปเหยียบเส้นทางที่บรรพบุรุษผู้หญิงของตนเคยเหยียบย่ำมาแล้วหลายพันปี

หญิงผู้แสวงหา คือ ผู้หญิงชนชั้นกลางและสูงที่ได้รับการศึกษา มีวิถึญญาณขบถ กล่าวหันหลังให้พ่อแม่และครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเพราะความขัดแย้งเรื่อง การแต่งงานแบบคลุมถุงชนที่หญิงผู้แสวงหาเหล่านี้จะไม่ยอมทำตามบทบาทที่ถูกระบุไว้ตามขนบขงจื้ออีกเป็นอันขาด หญิงเหล่านี้แสวงหาเสรีภาพส่วนบุคคล ความเป็นตัวของตัวเอง และชีวิตที่เปี่ยมความหมาย ประสบความสำเร็จด้วยตัวของตัวเอง ไม่ใช่เพราะสามีหรือลูกชายอีก ความรักแบบใหม่ หรือเสรีของการได้เลือกชายคนรักเองมักถูกเสนอในงานเขียนของปัญญาชนชายให้เป็นจุดมุ่งหมาย หรือเป็นคำตอบของการแสวงหาของผู้หญิงยุคใหม่ เพราะมักเป็นจุดจบของเรื่องเล่าของชาย แต่ไม่ใช่คำตอบสุดท้ายสำหรับหญิงผู้แสวงหา ความรักเสรีเป็นหนึ่งในสิ่งที่พวกเขาต้องการ แต่ขณะเดียวกัน พวกเธอก็ตระหนักถึงอันตรายของชายที่อ้างว่าตนเป็นคนหัวใหม่ แต่ที่จริงแล้วต้องการเอาเปรียบผู้หญิงหรือหาประโยชน์จากผู้หญิงยุคใหม่ที่ไร้เดียงสาด้วย หญิงผู้แสวงหาตระหนักดีว่า ผู้ชายหัวใหม่จอมปลอมพวกนี้คือคนที่อาจทำให้พวกเขาเกิดปัญหาได้มากมาย เช่น การตั้งครวมิไม่มีพ่อ การลวนลามทางเพศ หรือการต้องตกเป็นภรรยาของชายเหล่านี้ที่อ้างว่าต้องแต่งงานคลุมถุงชนตามใจครอบครัว ดังนั้น ทักษะคิดของหญิงผู้แสวงหาต่อความรักเสรีนี้ มักแฝงความคลุมเครือลังเลใจ นอกจากนี้ หญิงผู้แสวงหาเหล่านี้อาจบรรยายหรือแสดงออกถึงความรู้สึก ความปรารถนาทางเพศในงานเขียนที่เปิดเผยสู่สาธารณะได้อย่างอาภัพ เช่น บันทึกของไซฟี่ ผู้ชายกลายเป็นผู้ถูกมอง ถูกพิณิจ ถูกสงสาร และถูกชื่นชม กลับบทบาทกับผู้หญิงแต่เดิม ผู้ชายกลายเป็นเหมือนวัตถุทางเพศของผู้หญิงแทน นี่นับเป็นจุดของการแตกหักกับวาทกรรมความเป็นหญิงในขนบขงจื้อที่เด่นชัดที่สุดในช่วงนี้ แต่พวกเขาไม่ปฏิบัติตามความรู้สึกเหล่านั้นเพราะติดอยู่กับข้อห้ามของขนบที่ยังฝังอยู่ในตัวพวกเธอนั่นเอง (ตัวอย่างที่ดีที่สุดก็ยังคงเป็น ไซฟี่ ในเรื่อง *ไดอารี่ของไซฟี่* ที่ เขียนโดยตึงหลิงนั่นเอง)

รูปแบบของนิยายของนักเขียนหญิงในช่วงนี้จึงมักเป็นไดอารี่ หรืองานเขียนกึ่งอัตชีวประวัติ หรือมาในรูปแบบจดหมายโต้ตอบ และมักใช้น้ำเสียงของตัวเอกหญิงเป็นผู้เล่าเรื่องบุรุษที่หนึ่งที่บรรยายความรู้สึกนึกคิดในส่วนลึกที่สุดของตน รวมถึงความปรารถนาทางเพศด้วย แม้แต่ในงานเขียนของปัญญาชนชายหัวก้าวหน้าในช่วงนี้ก็ยังไม่เปิดเผยความรู้สึกทางด้านนี้ในรูปแบบการเขียนเรื่องเล่าส่วนตัว (personal writing) เช่นนี้เลย

อย่างไรก็ดี งานเขียนของทั้งชายและหญิงในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ก็ยังไม่มีการบรรยายหรือเล่าถึงความสัมพันธ์ทางกายระหว่างชายและหญิงอย่างเปิดเผยเลย นี่สะท้อนถึงอิทธิพลของแนวคิดขงจื้อที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในจิตใจของชาวจีนรุ่นใหม่ในยุคนี้

หญิงผู้แสวงหาต้องการมีความรักเสรี เพราะเชื่อว่าเป็นหนทางไปสู่ความเสมอภาคระหว่างเพศในสังคม พวกเขาออกแล้วแสดงออกซึ่งความปรารถนาในส่วนลึกของจิตใจ แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีความลังเลที่จะก้าวไปสู่เส้นทางแห่งความเสรีเช่นนี้ เพราะสังคมยังไม่พร้อมจะเปลี่ยนแปลง และยังไม่ได้เตรียมการเพื่อผู้หญิงยุคใหม่ ดังนั้น หญิงผู้แสวงหาจึงมีความกลัวทุกสิ่งทุกอย่างที่จะก้าวเดินออกไปจากครอบครัว ซึ่งตรงข้ามกับภาพของหญิงยุคใหม่ในงานเขียนของชาย ความลังเลใจของหญิงผู้แสวงหานี้เกิดขึ้นจากขนบความคิดแบบเดิมที่ยังคงมีอิทธิพลอยู่ในใจของพวกเขารวมถึงสายสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูกสาว ลูกสาวเห็นอกเห็นใจแม่ ความรู้สึกร่วมในการเห็นอกเห็นใจเพศเดียวกัน ถึงแม้ลูกสาวจะรู้สึกว้าแม่เป็นผู้ช่วยของพ่อในระบบปิตาธิปไตยที่จะจัดการให้ลูกสาวต้องดำเนินไปตามเส้นทางที่แม่เองก็เคยเป็นเหยื่อมาแล้วก็ตาม ความลังเลใจเช่นนี้ทำให้หญิงผู้แสวงหาทุกขั้วทรมาน มีจิตวิญญาณที่ปวดร้าวและโดดเดี่ยว ไม่ต้องการเส้นทางชีวิตแบบเดิม แต่ก็ไม่อาจก้าวออกไปได้อย่างเต็มที่เพราะความผูกพันกับครอบครัวและการตระหนักถึงอันตรายที่แฝงอยู่ในรูปแบบชีวิตแบบใหม่นั้นเอง

นอกจากนี้แล้ว เส้นทางแห่งรักเสรีอันเป็นประเด็นหนึ่งที่ถูกกำหนดจากปัญญาชนชายในช่วงนี้ให้เป็นเส้นทางแห่งการปลดแอกตัวตน เป็นเส้นทางแห่งการแสวงหาและเติมเต็มความเป็นตัวตนของผู้หญิงนี้ หญิงผู้แสวงหาได้แสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดในงานเขียนช่วงนี้ว่า เส้นทางดังกล่าวไม่ใช่คำตอบเดียวและคำตอบสุดท้ายที่พึงปรารถนาของผู้หญิงสมัยใหม่ โดยการเขียนถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นหลังการแต่งงาน เพราะสภาพชีวิตหลังแต่งงานนั้นแทบไม่แตกต่างจากตัวอย่างที่พวกเขาเคยเห็นจากแม่ของตนเลย อิสรเสรีภาพของผู้หญิงหมดไปเมื่อพวกเขาต้องก้าวเข้าไปอยู่ในครอบครัวของชาย โดยการเขียนถึงความทุกข์หลังจากการอยู่ร่วมกันกับชายที่ผู้หญิงเลือกเอง เพราะชายเหล่านี้มักแสดงธาตุแท้ออกมาในภายหลังถึงความเป็นคนหัวใหม่จอมปลอมของตน และดังนั้นผู้หญิงก็ต้องเผชิญกับสภาพที่ถูกหลอกใช้ ถูกข่มเหงให้เป็นภรรยาบ่อย หรือถูกทิ้งทาลุณจิตใจ และนี่เป็นลักษณะที่โดดเด่นที่สุดที่ปรากฏในงานเขียนของนักเขียนหญิงช่วงนี้ นั่นคือ การแสดงความสงสัย ไม่นั่นใจ หรือวิพากษ์วิจารณ์ทั้งแนวคิดเกี่ยวกับความรักเสรีของปัญญาชนชายรุ่นใหม่และสถาบันแต่งงานอันเป็นแนวคิดที่ล้ำค่าที่สุดของขงจื้อว่าจะสามารถไขปัญหา หรือเติมเต็มความเป็นตัวตนของผู้หญิงได้จริงตามที่ทั้งสองฝ่ายอ้างแน่หรือ นักเขียนหญิงบางคนในช่วงนี้ถึงกับปฏิเสธสถาบันแต่งงานไปเลย โดยแสดงไว้ในงานเขียนว่า การแต่งงานเป็นจุดจบสำหรับการแสวงหาการเติมเต็มตัวเอง การแต่งงานไม่ได้ให้ความเป็นตัวตนกับผู้หญิง เพราะผู้หญิงเพียงแต่กระโดดจากอกพ่อเข้าสู่อกสามี และต้องพึ่งพาผู้ชายอยู่ใต้กรอบของปิตาธิปไตยต่อไป นั่นคือพวกเขาจะกลับไปสู่บทบาทในบ้านของความเป็นภรรยา ลูกสะใภ้ และแม่เหมือนที่เคยเป็นมาในอดีตดีกว่าสองพันปีของจีน ดังนั้น ผู้หญิงเหล่านี้ยังคงไม่พบตัวตน แต่กลับยิ่งเกิดความรู้สึกแตกแยกกับตัวตนของตน กับสังคมรอบข้างตนเป็นความรู้สึกที่โดดเดี่ยวยิ่งขึ้นหลังแต่งงาน

นอกจากนี้แล้ว ความรักเสรี และสถาบันการแต่งงานก็ยังถูกวิจารณ์หรือปฏิเสธโดยการเขียนให้ผู้ชายหายไปเลยจากตัวบท โดยรูปแบบการเขียนมักเป็นการเล่าเรื่องของตัวเอกหญิงในแบบกึ่งอัตชีวประวัติ ไดอารี หรือจดหมายถึงเพื่อนผู้หญิงด้วยกัน หรือมิเช่นนั้นหากมีผู้ชายอยู่ในตัวบท เมื่อบรรยายถึงผู้ชายก็มักจะใช้น้ำเสียงแบบเศร้าใจที่ผู้ชายอ่อนแอ ขี้ขลาด ขี้โกง เจ้าเล่ห์ หรือไม่มีความสามารถที่จะช่วยให้หญิงผู้แสวงหาบรรลุเป้าหมายหรือพลิกชะตาของตนได้

ในช่วงนี้จึงเกิดงานเขียนของนักเขียนหญิงที่สนับสนุนความคิดให้ผู้หญิงครองตัวเป็นโสด (独身主义) เพื่อแสวงหาความเป็นตัวตนที่แท้ได้อย่างเต็มที่ นอกจากหญิงผู้แสวงหาจะมีตัวเลือกของการครองตัวเป็นโสดแล้ว นักเขียนหญิงบางคนเช่น ลู่ยิ่น (庐隐, 1898-1934) ก็ยังเสนอทางเลือกอื่นในการแสวงหาความเป็นตัวตนที่ไม่ใช่การแต่งงานอีก นั่นคือสัมพันธ์ภรรยาห่างผู้หญิงกันเอง โดยเสนอภาพว่า ความสัมพันธ์แบบพิเศษระหว่างพี่สาวและน้องสาวนี้ช่วยปลดปล่อยความเจ็บปวดจากการแปลกแยกกับตัวตนของตน กับสังคม และกับเพศตรงข้าม ความสัมพันธ์นี้ยังช่วยให้ผู้หญิงสามารถเอาชนะอุปสรรคทั้งหลายได้ ทั้งจากครอบครัวในชนบทเดิมและอันตรายจากสังคมแบบใหม่ เพราะต่างได้อาศัยความปรองดอง รักใคร่ หัวอกเดียวกันมีชะตากรรมเหมือนกันเช่นนี้มายืนยืนตัวตน ทำให้มีพื้นที่ในสังคม ความสัมพันธ์เช่นนี้มีแต่เท่าเทียมกัน ไม่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้เหนือกว่าหรือด้อยกว่า แต่ในทุกเรื่องที่มีแก่นเรื่องเช่นนี้จะเน้นความสัมพันธ์พิเศษระหว่างผู้หญิงในเชิงจิตวิญญาณเท่านั้น และส่วนใหญ่แล้วความสัมพันธ์เช่นนี้จะไม่ยั่งยืน เพราะการรุกรานเข้ามาของชาย ของความรักระหว่างชายหญิงในโลกของความสัมพันธ์ระหว่างพี่สาวน้องสาวนี้ การเสนอภาพความสัมพันธ์พิเศษเช่นนี้มีอยู่ในงานเขียนหลายเรื่องของนักเขียนหญิงก่อนจะเงียบหายไปในช่วงสงครามต่อต้านญี่ปุ่นในทศวรรษที่ 1930

นักวิจารณ์บางคนเห็นว่า การเสนอภาพความสัมพันธ์เช่นนี้เป็นวิธีหนึ่งของนักเขียนหญิงที่ต้องการจะต่อต้านชนบขงจื้อที่เน้นย้ำว่า การแต่งงานคือเรื่องสำคัญที่สุดในชีวิต และต้องการจะปฏิเสธ การมีอำนาจชั้นนำของชาย วิพากษ์วิจารณ์ผู้ชาย ต่อต้านความโดดเดี่ยวหรือความอึดอัดกับเพศตรงข้าม และต่อสู้กับความรู้สึกแตกแยกระหว่างปัจเจกกับสังคม (文|,2007:286-96; 寿,2007:36-7)

จากภาพลักษณ์ที่นักเขียนหญิงในช่วงนี้เขียน หญิงผู้แสวงหาสานต่อความคิดขบถต่อครอบครัว ต่อจารีตที่หญิงผู้ตื่นรู้ริเริ่ม แต่หญิงผู้แสวงหาไม่ได้พอใจกับแค่การหันหลังให้ครอบครัว แสวงหารักเสรี ด้านชนบเพื่อปลุกจิตสำนึกของผู้หญิงด้วยกันให้ลุกขึ้นมาปรับปรุงตัวเป็นพลเมืองที่ทันสมัย มีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกับชาย ความเป็นตัวตนในสังคมเพื่อช่วยกู้ชาติเท่านั้น หญิงผู้แสวงหาซึ่งมีลักษณะผู้หญิงยุคใหม่ (新女型) อย่างที่ปัญญาชนชายยุคนี้ต้องการแล้ว นั่นคือ มีการศึกษา กล้าแสดงความเป็นตัวตนด้วยการแสวงหาความรักเสรีแล้ว ทว่าหญิงผู้แสวงหากลับพบว่า การศึกษา ความรักเสรี และการแต่งงานไม่ใช่คำตอบสุดท้ายที่จะทำให้สภาพชีวิตของผู้หญิงดีขึ้นได้ เพราะความเป็นจริงในสังคมจีนยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้หญิงยังคงไม่มีโอกาสในสังคมมากนัก ผู้หญิงยุคใหม่ส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาตนเองไม่ได้ในด้านเศรษฐกิจ การแต่งงานเป็นเหมือนด่านที่ทำ

ให้ผู้หญิงต้องย้อนกลับไปหาบทบาทในชนบทแบบเดิม ดังนั้น หญิงผู้แสวงหาจึงยังคงแสวงหาหนทางอื่นๆ นอกเหนือจากนี้เพื่อที่จะทำให้ตัวเองได้ค้นพบตัวตน มีจุดยืนที่เสมอภาคอย่างแท้จริงกับชาย มีชีวิตที่เปี่ยมความหมาย ในระหว่างการแสวงหานี้ พวกเขาติดกับอยู่ในความขัดแย้งระหว่างสถานภาพเก่าและใหม่ ความคิด ความรู้สึกที่ถูกปลูกฝังมา กับความคาดหวังที่สังคมยุคใหม่นำมาให้ อุดมคติและความจริง จนเกิดความแปลกแยกขึ้นในตัวตนของผู้หญิงเอง แยกแยกกับสังคม และโดดเดี่ยวอ้างว้าง แต่พวกเขาก็ยังพยายามหาความเป็นตัวตนหรือเป้าหมายที่ตนต้องการ หญิงผู้แสวงหาในยุคนี้บางคน เช่น โซฟี จึงมีลักษณะของสาวสมัยใหม่ (modan garu) คือทันสมัย เจ้าอารมณ์ กล้าแสดงออกซึ่งความปรารถนาทางเพศ ยั่วชวนชาย และเห็นชายเป็นของเล่น สามารถนำพาชายไปสู่หายนะได้ อันเป็นลักษณะที่ชายกลัว แต่ในความรู้สึกนึกคิดของโซฟีที่บรรยายไว้ในบันทึกของเธอเองนั้นกลับทำให้เราเห็นว่า สาวสมัยใหม่ที่นำกลัวสำหรับชายเหล่านี้ เนื้อแท้แล้วคือ ผู้หญิงที่วุ่นหัวนโหนว กลัดกลุ้ม ติดกับอยู่กับความขัดแย้งในตัวทั้งหลาย ลังเลไปมา ค้นหาทางออกที่ยังมองไม่เห็น ความเจ็บป่วยทางกายหรือจิตจึงมักเป็นสิ่งที่หญิงผู้แสวงหาต้องประสบและบรรยายออกมาในงานเขียนช่วงนี้ เพื่อปกป้องถึงความจริงอันโหดร้าย การดิ้นรนต่อสู้กับสังคมและตัวเองที่พวกเขาต้องประสบ ชื่อนำสังเกตคือ ภาพความรู้สึกนึกคิดในใจ หรือการหมกมุ่นกับตัวเองของหญิงผู้แสวงหาเหล่านี้คงไม่ปรากฏในงานเขียนถ้าไม่มีกระแสสตรีนิยม จินตนิยม สัจนิยม(realism) และ ปัจเจกนิยมที่กำลังแพร่หลายอย่างยิ่งอยู่ในหมู่ปัญญาชนจีนขณะนี้

ความขัดแย้ง ความอัดอั้นตันใจ การแสวงหาที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงช่วงนี้ทำให้น้ำเสียงของเรื่องในงานเขียนของนักเขียนหญิงช่วงนี้เป็นน้ำเสียงของการมองโลกในแง่ร้าย ดูมืดมน ตรงกับที่นักวิจารณ์สรุปว่า เป็นเพราะนักเขียนหญิงยุคนี้ต้องการตีแผ่ประสบการณ์ของผู้หญิงในช่วงนี้ที่ไม่ได้ดีขึ้นไปจากที่เคยเป็นอยู่ในสังคมศักดินาอย่าง ที่คาดหวัง ผู้หญิงยังคงอ่อนแอ และมีทางเลือกของชีวิตจำกัด จากการชกมวย ควบคุมและหลอกลวงของชายที่อ้างว่าสมัยใหม่อยู่นั่นเอง (Yi-Tsi Feuerwerker, 1975 อ้างถึงใน Dooling, 2005: 82-3)

หญิงผู้แสวงหาเป็นภาพที่สะท้อนความเป็นหญิงในชีวิตจริงออกมาใกล้เคียงกับชีวิตมนุษย์มากที่สุด เราได้เห็นความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ความสับสน ความทุกข์ของผู้หญิงพร้อมกันไปกับความกดดันที่สังคมมีต่อผู้หญิง และที่ผู้หญิงมีต่อตัวเอง ต่างจากภาพผู้หญิงยุคใหม่ หรือภาพสาวสมัยใหม่ของนักเขียนชายที่แต่ละภาพก็มีอยู่มิติเดียว มิติของความน่าชื่นชม หรือมิติของความน่ากลัว ผู้หญิงยุคใหม่ หรือ สาวสมัยใหม่นี้เป็นภาพในอุดมคติที่ชายต้องการ แต่หญิงผู้แสวงหาเป็นภาพที่ผู้หญิงเองสะท้อนออกมา ตีแผ่ประสบการณ์เฉพาะที่เกิดขึ้นกับเพศหญิง ตีแผ่อดีตทางเพศที่ยังคงแฝงอยู่กับความเป็นจริงในสังคม ด้วยการเขียนเช่นนี้ หญิงผู้แสวงหากำลังปลูกให้นักอ่านผู้หญิงเกิดจิตสำนึกของความเป็นตัวตนของผู้หญิงเอง ปลูกให้ผู้หญิงหลุดพ้นจากอคติทางเพศ และการครอบงำทางความคิด (hegemony) ที่ชายได้หลอหลอมเข้าไปในตัวผู้หญิงจนผู้หญิงรู้สึกเหมือนเป็นธรรมชาติของตน ฉะนั้นนักเขียนหญิงในช่วงนี้ จึงเป็นนักเขียนหญิงรุ่นแรกๆ ที่เริ่มยืนยันความมีตัวตนของผู้หญิงจีนในประวัติศาสตร์ เป็นนักเขียนหญิงที่เริ่มเปิดการสนทนา และต่อรองกับวาทกรรมหลักที่ชายกำหนดสร้างในสังคมจีน

2.2.5.3 หญิงนักสู้

ในช่วงทศวรรษที่ 1930 ถึง 1949 เป็นช่วงเวลาประวัติศาสตร์จีนเต็มไปด้วยความวุ่นวาย อดห่มานไป ด้วยการต่อสู้ทั้งการแย่งชิงอำนาจภายในระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคก๊กมินตั๋งตลอดช่วงเวลานี้ และการต่อสู้ภายนอกที่ญี่ปุ่นรุกคืบเข้ามามากขึ้นจนสามารถตั้งรัฐบาลหุ่นเชิดในแมนจูเรียในปีค.ศ. 1932 และชักนำไปสู่ความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆจนประทุเป็นสงครามเต็มรูปแบบระหว่างจีนและญี่ปุ่นในปีค.ศ. 1937 และสู้รบกันไปจนถึงปีค.ศ. 1945 ก่อนจะจบลงด้วยชัยชนะของจีน การต่อสู้เหล่านี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกระแสดวงความคิดในหมู่ปัญญาชนจีน การสู้รบภายในทำให้ปัญญาชนจีนทุ่มความสนใจกับประเด็นการต่อสู้ทางชนชั้นที่พวกเขาเชื่อว่าจะเป็นกุญแจไขปัญหา พาประเทศจีนให้เข้มแข็ง ก้าวหน้าไปสู่ความเป็นสมัยใหม่ โดยมีรัสเซียซึ่งเพิ่งเปลี่ยนแปลงการปกครองไปเป็นระบอบคอมมิวนิสต์เป็นแบบอย่าง การสู้รบกับภายนอกปลุกให้กระแสชาตินิยมกลับมาพัดโหมอยู่ในใจของชาวจีนทุกคน วาทกรรมชาตินิยมกลับมามีบทบาทสำคัญในวงการของเหล่านักคิดอีกครั้ง กระแสมนุษยนิยม การปลดปล่อยพันธนาการทางจิตวิญญาณให้กับชาวจีน ให้ทุกคนมีเสรีภาพและความเสมอภาค การเน้นย้ำความเป็นปัจเจกบุคคล เริ่มเลือนหายไปจากความสนใจในวงวรรณกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาของผู้หญิง รวมทั้งแก่นเรื่องที่มุ่งเน้นสภาพความรู้สึกนึกคิด ความขัดแย้งในจิตใจของปัจเจกบุคคลไม่ได้รับความสำคัญในงานเขียนของนักเขียนชายอีกต่อไป ทั้งหมดนี้ลึกทงให้กับประเด็นการปลุกระดมกระแสชาตินิยม และการต่อสู้ทางชนชั้นเพื่อปกป้องชาติและกู้ชาติให้เข้มแข็งขึ้น ลักษณะเช่นนี้มีแนวโน้มมาตั้งแต่การประชุมพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่หกในมอสโคว์ ปีค.ศ. 1928 ที่มีมติลดความสำคัญกับประเด็นการปลดปล่อยทางเพศ และมุ่งเป้าหมายไปที่การกดขี่ทางชนชั้นแทน (Gilmartin, 1995: 215)

ดังนั้น ผู้หญิงชั้นล่างและชนบทก็กลับมาเป็นตัวเอกในงานเขียนของนักเขียนชายในช่วงนี้ แต่ไม่ใช่ในบทบาทของเหยื่อผู้น่าสงสาร ช่วยตัวเองไม่ได้ ไม่ใช่เป็นตัวแทนของผู้หญิงที่ถูกกดขี่จากสังคมนักคิดนาปีตาธิปไตยเหมือนในยุคต้นศตวรรษนี้อีกแล้ว แต่ผู้หญิงเหล่านี้จะเป็นตัวแทนของความบริสุทธิ์ ความเป็นจีนที่เปี่ยมด้วยคุณธรรมตามชนบท เช่น ความซื่อสัตย์ ความภักดี ความกตัญญู มีความอดทน มุ่งมั่น เสียสละ มีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนผู้ชายในการปฏิวัติ ด้วยคุณสมบัติเช่นนี้ ผู้หญิงชั้นล่างและชนบทเหล่านี้ได้กลายเป็นแรงบันดาลใจและกำลังที่จะกระตุ้นให้ชายปกป้องชาติ และกู้ชาติ ภาพลักษณ์ของแม่จากที่เป็นตัวแทนชนบท ผู้ช่วยพ่อกดขี่ลูกๆในตอนต้นศตวรรษนี้ถูกนำกลับมาเชิดชูในแง่มุมของแม่ผู้เสียสละ ผู้อดทนกับอุปสรรคและความลำบากทั้งหมดที่เกิดจากการรุกรานของญี่ปุ่นแม่เป็นอุปลักษณะของประเทศจีนที่ถูกรุกรานอยู่ และเมื่อผู้หญิงรักษาพรหมจรรย์ ไม่ให้ต่างชาติรุกราน ก็เป็นอุปลักษณะของการไม่ให้ชาติถูกย่ำยี หรือถ้าถูกย่ำยี ผู้หญิงก็จะฆ่าตัวตายเพื่อกระตุ้นให้ชายรู้สึกอภัยสลดต่อระดมกำลังปกป้องชาติ เมื่อพ้นจากสงครามต่อต้านญี่ปุ่นไปแล้ว ผู้หญิงกลุ่มนี้ก็ยังคงถูกรังแกหรือทรมาน แต่จากศัตรูทางชนชั้นและจากฝ่ายผู้มีอำนาจ และพวกเขาต้องร่วมต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมให้ดีขึ้น เพื่อที่สถานภาพของผู้หญิงก็จะดีขึ้นด้วย

ผู้หญิงชั้นกลางในงานเขียนของนักเขียนชายก็จะเป็นปัญญาชนที่เลือกการปฏิวัติก่อนความรัก เลือกรวมก่อนส่วนตัวดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ในแง่มุมนี้ ผู้หญิงจากปลายปากกาของนักเขียนชายในช่วงเวลานี้ก็คือ นักสู้ ผู้หญิงเป็นตัวแทนของชาติและต่อสู้เพื่อชาติ ผู้หญิงเป็นผู้รักษาวัฒนธรรมของจีนในท่ามกลางวิกฤติความอยู่รอดของชาติ และผู้หญิงมีบทบาทปลุกเร้าความรักชาติและกระแสชาตินิยม

แต่ในวรรณกรรมของนักเขียนหญิง จะไม่ค่อยมีภาพของผู้หญิงชั้นล่างหรือผู้หญิงชนบทให้เห็น ภาพที่ได้มักจะเป็นของปัญญาชนหญิงชั้นกลางในเมืองมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเขียนหญิงเหล่านี้ยังคงติดกับแนวการเขียนจากในช่วงทศวรรษที่แล้วที่ใช้ประสบการณ์จริงเป็นแหล่งข้อมูล และดังนั้น ในช่วงนี้ ภาพของปัญญาชนหญิงชั้นกลางที่สะท้อนออกมาจึงยังคงเป็นเหมือนในช่วงที่แล้วยังคงสับสน ชัดแย้งในใจ และมองหาความเป็นตัวตน และจุดยืนของผู้หญิงในสังคมอยู่ ทั้งหมดนี้ส่งผลให้ นักวิจารณ์ฝ่ายซ้ายยกย่องนักเขียนหญิงในช่วงนี้ว่า ไร้ความรับผิดชอบต่อสังคมและชาติ เพราะนักเขียนหญิงเน้นแต่ความเป็นปัจเจก และความขัดแย้งในเรื่องของความรักรัก

นักเขียนหญิงที่หันเหจุดยืนไปร่วมกับฝ่ายซ้าย และพรรคคอมมิวนิสต์ เช่น ดิงหลิงจะเริ่มเขียนแนวเรื่องของกรรมกรหญิง และหญิงบ้านนอก และให้การปฏิวัติรวมถึงการต่อต้านญี่ปุ่นเป็นจุดหมายสำคัญ แทนการแสวงหาอัตลักษณ์หรือความรักส่วนตัว อย่างไรก็ตาม นักเขียนหญิงเหล่านี้จะไม่ค่อยยอมให้ตัวเองเป็นผู้รักษาคุณธรรมตามขนบเหมือนที่ชายบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะให้ตัวเองหญิงเหล่านี้ได้บรรยายความขัดแย้งในใจ ปังความน้อยถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่พวกเขาต้องเลือกเส้นทางของการปฏิวัติ เช่นความขัดแย้งระหว่างสัญชาติญาณของแม่ที่ต้องพลัดพรากจากลูกกับจิตสำนึกที่เรียกร้องให้พวกเขาต้องเห็นแก่ประโยชน์ของชาติก่อน ความว่าวุ่นสับสนระหว่างความรักเก่าและความลำบากในเส้นทางของการต่อสู้เพื่อมวลชนที่พวกเขาเลือก หรือความรู้สึกงุนงงสงสัยไม่เข้าใจกับความเฉยเมยที่สหายร่วมรบผู้ซึ่งกระตือรือร้นกับปัญหาของมวลชนแต่ไม่แยแสกับปัญหาครอบครัวที่สหายหญิงต้องประสบ หรือความประหลาดใจกับการกระทำแบบเก่าๆ เช่น การแบ่งหน้าที่ระหว่างสหายชายและหญิงตามแบบขนบที่ยังคงปฏิบัติกันอยู่ในเขตปฏิวัตินอกจากนี้ ตัวเอกหญิงในปลายปากกาของนักเขียนหญิงก็จะไม่ใช่เหยื่อที่ถูกถูกรุกรานแล้วต้องพลีชีพ แต่มักเป็นเหยื่อที่จะลุกขึ้นมาแก้แค้น หรือเปลี่ยนตัวเองมาร่วมรบแทน

การเขียนเช่นนี้ของนักเขียนหญิงสะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงจีนในช่วงนี้เป็นหญิงนักสู้ คือนอกจากสู้เพื่อชาติ และจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองแล้ว ก็ยังต่อสู้กับปัญหาเฉพาะของเพศหญิงที่ยังไม่ได้หายไปจากสังคม ผู้กับขนบความเป็นหญิงตามระบบปิตาธิปไตยที่ยังคงฝังอยู่ในสังคม หรือแม้แต่ในใจของสหายร่วมรบชายและหญิงอื่นๆ การเขียนเช่นนี้ของนักเขียนหญิงจึงเป็นความพยายามที่สอดคล้องกับแนวคิดอย่างหนึ่งของนักสตรีนิยมในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ที่ว่า The personal is political ความสัมพันธ์เชิงอำนาจนั้นแฝงอยู่ในทุกด้านของปฏิสัมพันธ์และการกระทำของมนุษย์ ซึ่งรวมทั้งเรื่องที่ถูกพิจารณาว่าเป็นเรื่องส่วนตัวเฉพาะเพศด้วย การเขียนนี้

แต่ประสบการณ์ ความรู้สึกส่วนตัวควบคู่ไปกับแก่นเรื่องการต่อสู้เพื่อชาติของนักเขียนหญิงเหล่านี้ยืนยันเจตนารมณ์ของพวกเขาในการต่อสู้เพื่อแสวงหาอัตลักษณ์และพื้นที่ในสังคมสำหรับผู้หญิงในช่วงนี้ ควบคู่ไปกับการทำหน้าที่ของพลเมืองของชาติที่ต้องปฏิบัติตามวาทกรรมหลักในขณะนั้น นโยบายของนักเขียนหญิงในช่วงนี้จึงเป็นงานเขียนที่วิจารณ์ทั้งศัตรูต่างชาติ ศัตรูของชนชั้น และความคิดตามชนบแบบเก่าที่ยังฝังใจเพื่อร่วมชาติด้วย (文理, 2007: 76-7)

2.2.6 บทบาทและขอบเขตของผู้หญิงในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึง ค.ศ. 1949

จากแนวคิดเกี่ยวกับหญิงที่สะท้อนผ่านงานเขียนของนักเขียนชายและหญิงในช่วงนี้ เราจะพบว่าบทบาทของผู้หญิงในช่วงนี้แตกต่างไปจากในอดีต และบทบาทของผู้หญิงในมุมมองของชายก็จะแตกต่างจากในมุมมองของผู้หญิงอยู่เล็กน้อยด้วย

ผู้หญิงในอดีตตามชนบทของขงจื้อมีบทบาทจำกัดตามลำดับเวลาของชีวิต คือ เป็นลูกสาวผู้เชื่อฟังพ่อแม่ ภรรยาผู้เชื่อฟังและช่วยเหลือสามีและครอบครัวสามี และเป็นแม่ผู้อบรมสั่งสอนลูกและเชื่อฟังลูกชายหากไร้อะไรซึ่งสามี บทบาทเหล่านี้จำกัดวงอยู่ในขอบเขตของครอบครัว และอาณาเขตในบ้านเท่านั้น การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ถูกต้องของแต่ละบทบาทเหล่านี้ถือเป็นคุณประโยชน์ที่ผู้หญิงทำให้แก่ครอบครัว สังคม และประเทศ ในระยะเวลาช่วงเปลี่ยนศตวรรษอันเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของจีนเช่นนี้ ด้วยข้ออ้างแบบเดิม คือเพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศ เพื่อช่วยให้ประเทศได้ก้าวเข้าสู่ความเป็นสมัยใหม่ เข้มแข็งเท่าเทียมนานาประเทศ ปัญญาชนชายหัวก้าวหน้าต่างคาดหวังให้ผู้หญิงจีนกลายเป็นผู้หญิงยุคใหม่ที่กล้าเปิดเผยความรู้สึก แสดงตัวตนของผู้หญิงเป็นปัจเจกบุคคลคนหนึ่ง และเป็นส่วนหนึ่งในสังคมภายนอกบ้าน ดังนั้น ผู้หญิงในช่วงนี้ยังคงมีบทบาทเป็นลูกสาว แต่เป็นลูกสาวที่เป็นผู้หญิงยุคใหม่ หันหลังให้พ่อแม่ แสวงหาการศึกษา ไม่ยอมแต่งงานคลุมถุงชน และมีสุขภาพแข็งแรง เพื่อที่เมื่อเป็นภรรยาจะเป็นภรรยาผู้ตื่นรู้ ที่สามารถให้กำเนิดลูกที่แข็งแรง มีความรู้ทันสมัยช่วยเหลือสามีได้ และเป็นแม่ที่อบรมลูกๆ ให้เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพรุ่นใหม่ได้ (保重强国) สืบสายพันธุ์ที่แข็งแรง และเสริมชาติให้แข็งแรง เมื่อประเทศชาติถูกรุกราน ผู้หญิงที่เป็นแม่ยังต้องมีจิตวิญญาณและคุณธรรมที่ถูกสวดดีมานานาน นั่นคือ อดทน เสียสละ ไร้ตัวตน ทุมเทได้แม้ชีวิตเพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้ลูกชายและสามีสู้ชาติ ชื่อน่าสังเกตคือ ผู้ชายดึงผู้หญิงออกมาจากบ้านและครอบครัว ส่งเสริมและผลักดันให้ผู้หญิงต่อต้านชนบเก่าๆ บางอย่างได้เข้าสู่สังคม ประกอบอาชีพนอกบ้านได้ มีนักเขียนผู้หญิงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ผู้หญิงได้โอกาสมีสิทธิและเสียงในสังคม บอกความปรารถนาของตนได้เป็นครั้งแรก แต่เมื่อผู้หญิงหลบหนีออกจากวงล้อมของพ่อสำเร็จก็กลับกลายเป็นอยู่ในวงล้อมของสามีแทน และมีบทบาทที่เหมือนผู้หญิงยุคเดิม คือเป็นแม่และแม่บ้านคอยช่วยเหลือสามี เลี้ยงลูก ดูแลบ้าน หลงขึ้นเคยวิเคราะห์ไว้ว่า สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้หญิงไม่มีโอกาสเพียงพอที่จะทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของตนมั่นคงและยืนหยัดด้วยตนเองได้ (娜拉出走之后 อ้างถึงใน 寿, 2007: 20-28) และนี่อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ในท้ายที่สุด ปัญญาชนจีนทั้งหญิงและชายจำนวนมากเข้าร่วมกับการต่อสู้ทางชนชั้น

เพื่อปฏิวัติโครงสร้างประเทศ ด้วยความเชื่อที่ว่า เมื่อประเทศหลุดพ้นจากการกดขี่ทางชนชั้นแล้ว ผู้หญิงก็จะได้รับการปลดปล่อยไปด้วย

อย่างไรก็ตาม ในช่วงนี้ ผู้หญิงยุคใหม่ที่ไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาทดังที่กล่าวไปนี้ เช่น ผู้หญิงยุคใหม่ที่ไม่สงวนตัว ก็ถูกวาดภาพเป็นสาวสมัยใหม่ที่เป็นภาพแทนอันตรายของความเป็นสมัยใหม่ที่จะต้องได้รับการควบคุมจากชาย ถ้าเป็นผู้หญิงที่สนับสนุนความคิดการอยู่เป็นโสด (独身主义) ซึ่งอาจเป็นเพราะผิดหวังกับความรักสมัยใหม่ กับชายที่มีมือถือสาปากถือศีล กับชายยุคใหม่จอมปลอม หรือเพราะหมดหวังกับการไม่มีทางเลือกหลังแต่งงานก็ตาม ก็จะถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกที่ “ผิดปกติธรรมชาติ” ถ้าเป็นผู้หญิงยุคใหม่ที่ไม่ทุ่มเทให้กับการปฏิวัติแม้แต่หมกมุ่นกับตัวเอง หรือเป็นแม่ผู้ไม่สนับสนุนการปกป้องชาติก็จะถูกประณามและปฏิเสธจากชาย โดยสะท้อนอยู่ในงานเขียนของชายในช่วงนี้เสมอ (文, 2007: 139-40) จะเห็นได้ว่าบทบาทของผู้หญิงในช่วงนี้ ในสายตาของชายแล้วก็ยังคงเป็นบทบาทที่เสริมและเติมเต็มบทบาทของชายที่เป็นบทบาทหลักในสังคม ผู้หญิงยังคงเป็นตัวตนอีกส่วนหนึ่ง(the other)ที่ไม่เสมอภาคกับชาย

ในมุมมองของปัญญาชนหญิงชั้นกลางซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ได้รับการสนับสนุน ผลักดันให้มีบทบาท และยืนยันความเป็นตัวเองในสังคม ผู้ที่ถูกส่งเสริมให้ก้าวออกมาจากพื้นที่ส่วนตัวในบ้านสู่พื้นที่สาธารณะ มีบทบาทต่อประเทศชาติโดยตรงและแนบชิดมากขึ้น ผู้หญิงเองก็ถูกปลูกให้ตระหนักถึงบทบาทต่อตัวเองด้วย บทบาททั้งต่อประเทศชาติในความคาดหวังของชาย และบทบาทต่อตัวเองที่ผู้หญิงพึงตระหนักได้เองเป็นครั้งแรกนั้น บทบาททั้งสองนี้ไม่ได้กลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกันทุกอย่างและตลอดเวลา จึงสร้างความขัดแย้งและสับสนในใจให้กับผู้หญิงจีนในช่วงนี้เป็นอย่างยิ่ง บทบาทต่อชาติที่ได้มาจากการกำหนดมอบหมายให้ของชาย คือความเป็นผู้หญิงยุคใหม่ ภรรยาผู้ตื่นรู้ และแม่ที่ทันสมัย บทบาทเหล่านี้เป็นเหมือนเงาที่ทอดไปตามผู้เล่นหลักคือชาย ถึงแม้ชายจะให้โอกาสและสถานภาพที่ดีขึ้นกับผู้หญิง แต่ก็ได้ไม่ได้ให้ทางเลือกที่จริงจังยิ่งยงยืนมากพอที่จะทำให้ผู้หญิงสามารถพึ่งพาตนเอง อยู่ตามลำพัง และมีส่วนในการกำหนดประวัติศาสตร์ได้บ้าง อย่างไรก็ตามโอกาสและสถานภาพที่ดีขึ้นบ้างของผู้หญิงนี้ทำให้เกิดผลพวงที่ชายอาจไม่ได้คาดคิดมาก่อน นั่นคือบทบาทต่อตัวเองที่ผู้หญิงพึงตระหนักได้เองเป็นครั้งแรก ผู้หญิงตื่นรู้ถึงความเป็นปัจเจกของตน ความเป็นคนที่ควรจะทำเทียมกันกับชาย และความต้องการที่จะกำหนดอัตลักษณ์ของตน แต่ในสภาพที่สังคมยังไม่ได้ปรับโครงสร้าง คนจำนวนมากในทุกชนชั้นของประเทศยังก้าวไม่ทันตามกระแสความคิดของปัญญาชน สังคมยังไม่มียุทธศาสตร์รองรับให้ผู้หญิงได้เสรีอย่างแท้จริง โดยเฉพาะในแง่มุมมองทางเศรษฐกิจ ผู้หญิงจึงยังคงมีทางเลือกที่จำกัดและต้องเผชิญกับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ต้องเป็นไปตามภาวะของสังคมและบทบาทที่ตนเองต้องการหากผู้หญิงเลือกที่จะไม่เป็นไปตามที่สังคม (ผู้ชาย) กำหนด เช่น ไม่แต่งงาน ไม่ร่วมปฏิวัติ ไม่เป็นผู้เสียสละก็จะถูกวิพากษ์วิจารณ์ หรือกวาดให้กลับไปเป็นคนชายขอบอีกครั้ง สภาพของปัญญาชนหญิงยุคนี้จึงมีแต่ความมุงนง สับสน แยกแยะกับตัวเอง และแยกแยะกับสังคม ผู้หญิงไม่สามารถพูดออกมาได้อย่างชัดเจนว่า ตนเองคือใครและต้องการอะไร

ดังนั้น ปัญญาชนหญิงยุคนี้จึงสะท้อนภาพของผู้หญิงยุคใหม่ซึ่งทำตามบทบาทที่ปัญญาชนชายกำหนดให้แต่ในขณะเดียวกันก็สะท้อนความสับสน ความสงสัย และความทรมานในใจของผู้หญิงที่มีต่อความขัดแย้งระหว่างบทบาททั้งสองนี้ด้วยพร้อมกัน

ภาพที่ปัญญาชนหญิงสะท้อนความขัดแย้งนี้ออกมาได้อย่างแจ่มชัดที่สุดคือภาพของความเป็นแม่ กล่าวคือผู้หญิงจะหันหลังให้ครอบครัวเพื่อแสวงหาการศึกษาและความรักแบบเสรีตามที่ชายคาดหวัง แต่ขณะเดียวกันผู้หญิงเองก็ต้องทนทุกข์ในใจกับการที่ต้องตัดสายสัมพันธ์กับครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการหันหลังให้แม่ ในมุมมองของปัญญาชนชายช่วงนี้ แม่มักเป็นตัวแทนของชนบโราณ เป็นผู้ช่วยพ่อในการกดขี่ลูกหรือไม่ก็เป็นแม่ผู้ยิ่งใหญ่ไม่มีเงื่อนไขในความรักต่อลูก แต่ในมุมมองที่ปัญญาชนหญิงสะท้อนออกมานั้น แม่ซึ่งไม่มีโอกาสเหมือนพวกเธอยังเป็นเหยื่อผู้น่าสงสารของชนบที่จำต้องช่วยพ่อหรือต้องปฏิบัติตามชนบที่ตนคุ้นเคย เพราะเชื่อว่ามันคือความจริงด้วย ปัญญาชนหญิงซึ่งเป็นลูกสาวยุคใหม่เหล่านี้จึงทั้งกลัว สงสารและผูกพันกับแม่ รวมทั้งมองเห็นเงาของแม่ในอนาคตของตนอีกด้วย บทบาทของแม่ในนิยายของนักเขียนหญิงช่วงนี้จึงไม่ได้มีเพียงมิติดีหรือมิติเลวอยู่อย่างเดียวเหมือนของชาย แต่จะเป็นบทบาทของแม่ที่เป็นผู้หญิงที่เสียสละ อดทน มีความรักที่ยิ่งใหญ่ไร้ตัวตน แม่ที่น่านกลัว หัวดี รักษาชนบโดยไม่สนใจความสุขของลูก พร้อมทั้งเป็นแม่ผู้น่าสงสารเพราะเป็นเหยื่อถูกกระทำจากชนบปิตาธิปไตยเช่นเดียวกับลูกๆ รวมทั้งแม่ที่เห็นใจและสนับสนุนลูกสาวให้ดำเนินไปตามวิถีชีวิตของตนได้ด้วยเช่นกัน นี่เป็นการนำเสนอภาพของแม่ ผู้หญิงที่มีเลือดเนื้อและความเป็นบุคคลอย่างรอบด้าน เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์จีนที่ให้ความสำคัญและบันทึกแต่เฉพาะสายสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกชายเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม จิตสำนึกต่อสังคมและชาติที่ถูกปลุกฝังมาพร้อมกับแนวคิดของขงจื้อได้ฝังอยู่ในตัวของปัญญาชนจีนอย่างแนบแน่น และมีผลต่อปัญญาชนหญิงด้วยเช่นกัน ประเด็นเรื่องความอยู่รอดของชาติจึงสามารถจะกดทับประเด็นปัญหาของผู้หญิงและมีอิทธิพลทำให้เสียงแห่งการค้นหา กำหนดอัตลักษณ์ของผู้หญิงชนชั้นกลางและสูงในช่วงนี้ รวมทั้งเสียงแห่งการวิจารณ์ผู้คนและสังคมที่ยังคงยึดติดกับอคติทางเพศในชนบปิตาธิปไตยของนักเขียนหญิงค่อยๆ เลื่อนหายไปพร้อมกับความเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ ของวิกฤติของชาติในปลายยุคนี้

2.2.7 หน้าที่และคุณธรรมของผู้หญิงในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึง ค.ศ. 1949

หน้าที่และคุณธรรมของผู้หญิงจีนในยุคนี้แทบไม่ได้แตกต่างมากนักจากอดีตในแง่ที่ว่า ผู้หญิงยังคงปฏิบัติตามหน้าที่และคุณธรรมที่ปัญญาชนชายกำหนดขีดเส้นให้เดินเหมือนเป็นหุ่นกระบอกของชายอยู่ดี มีข้อแตกต่างอยู่เพียงอย่างเดียวคือ ผู้หญิงชั้นกลางและสูงซึ่งตื่นรู้จากการถูกปลุกของปัญญาชนชาย ได้มีโอกาสก้าวเข้าสู่พื้นที่ในสังคม เริ่มเพิ่มหน้าที่ให้กับตัวเองขึ้นมาเองอย่างหนึ่ง นั่นคือ หน้าที่ต่อตัวเองในฐานะผู้หญิง หน้าที่ในการปลูกไร่เพื่อนร่วมเพศที่ยังไม่ตื่นรู้ให้ตื่นรู้ขึ้นมาสลับพันหนนาการที่ถูกปลุกฝังอยู่ในสายเลือดออกไป และยึดครองพื้นที่สาธารณะในสังคมเพื่อแสดงความมีตัวตนของผู้หญิงได้บ้างนั่นเอง

ในช่วงนี้ ผู้หญิงมีหน้าที่หลักคือหน้าที่ต่อชาติ เพราะกระแสความคิดแบบตะวันตกทำให้ปัญญาชนชาย ได้คิดว่า ความล้มเหลวของผู้หญิงเป็นสัญญาณหนึ่งที่บ่งชี้ถึงความอ่อนแอและล้มเหลวของจีน สถานภาพของผู้หญิงในสังคมเป็นปัจจัยหนึ่งที่บ่งชี้ถึงระดับความสมัยใหม่ของจีน ดังนั้น สถานภาพของผู้หญิงจึงได้รับการปรับปรุงขึ้น แต่หน้าที่ของผู้หญิงยังคงค่อนข้างคล้ายเดิม คือ หน้าที่ของลูกสาว ภรรยา และแม่ ที่บอกว่าค่อนข้างคล้ายเดิมก็เพราะหน้าที่ของผู้หญิงเปลี่ยนแปลงไปจากเชื้อฟิงพ่อแม่ เป็นการขบถต่อพ่อแม่เพื่อปรับปรุงตัวเอง เป็นผู้หญิงยุคใหม่เพื่อประโยชน์ของชาติ แต่ส่วนของภรรยาก็ยังคงเหมือนเดิม คือถึงแม้จะเป็นภรรยาที่มีปัญญาแต่ก็ต้องสนับสนุนเป็นกองหลังให้ชาย เหมือนการปฏิบัติหน้าที่ตามระบบความสัมพันธ์ทั้งห้า และในส่วนของแม่ก็เช่นกัน คือต้องคอยดูแลอบรมลูกให้แข็งแรง มีปัญญาเป็นกำลังสำคัญให้ชาติต่อไป

หน้าที่ของลูกสาวที่แตกต่างออกไปนั้น นักวิชาการต่างสันนิษฐานว่าเป็นเพราะ ในช่วงนี้ ปัญญาชนชาย อัดอั้นตันใจจากการไม่สามารถมีส่วนร่วมในระบบการปกครอง และชี้ว่าเปลี่ยนแปลงสังคมได้โดยตรงเหมือนในอดีตที่ยังมีระบบราชการและการสอบเข้ารับราชการ จึงอาศัยผู้หญิงเป็นร่างทรงอย่างหนึ่งในการแสดงความต้องการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสังคม ลูกสาวจึงมีหน้าที่ใหม่ แหวกขนบ คือลูกสาวผู้ขบถต่อครอบครัว ระบบครอบครัว เป็นสิ่งที่ปัญญาชนชายเห็นว่าเป็นตัวการสำคัญในการบั่นทอนความเป็นมนุษย์ ความเป็นปัจเจกบุคคลผู้มีความคิดเป็นของตนเอง เป็นพันธนาการที่อุดตึงให้สังคมจีนล้มเหลว และดังนั้น ในงานเขียนของปัญญาชนชาย ลูกสาวจึงมักถูกบรรยายให้เป็นขบถผู้เด็ดเดี่ยว ไม่หวั่นหน้าพะวงหลัง เป็นภาพในอุดมคติมากกว่าที่จะเป็นภาพของผู้หญิงจริงๆ ที่มีเลือดเนื้อ ความรู้สึก และขัดแย้งกับปรัชญาเต๋าที่เห็นว่า ผู้หญิงคือหยิน อ่อนแอ อ่อนไหว เจ้าอารมณ์

หน้าที่อีกประการของลูกสาวที่ต่อเนื่องมาจาก การหันหลังให้ครอบครัว ก็คือ การแสวงหาความรักที่เสรี และทันสมัย เพื่อเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกถึง ความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมและมีความคิดของตน และเป็นสัญลักษณ์บ่งชี้ถึงความทันสมัยของประเทศจีน

ผู้หญิงในช่วงนี้อาจมีบทบาทและหน้าที่นอกครอบครัวได้แล้ว แต่ในท้ายที่สุดแล้ว ผู้หญิงก็ต้องแต่งงาน และกลายเป็นภรรยาผู้ตื่นรู้ และแม่ผู้ทันสมัยอยู่นั่นเอง ผู้หญิงที่ไม่เป็นดังนี้ก็ถูกมองว่าผิดธรรมชาติ หรือมีเช่นนั้น ก็ยากที่จะยืนหยัดอยู่ได้เองตามลำพัง

เมื่อเป็นช่วงแห่งการต่อต้านญี่ปุ่นและต่อสู้เพื่อการปฏิวัติ ลูกสาวหัวขบถ ภรรยาผู้ตื่นรู้ และแม่ผู้ทันสมัย ก็แปรเปลี่ยนไปเป็น ลูกสาว ภรรยา และแม่ผู้รักชาติยิ่งชีพพร้อมสละชีวิตเพื่อชาติ เป็นกองหลังที่ทำให้ผู้ชายวางใจ มีกำลังใจในการสู้รบได้อย่างไม่ต้องกังวลใจ

ปัญญาชนหญิงเองได้สะท้อนหน้าที่ของผู้หญิงนี้ออกมาในแบบใกล้เคียงกัน คือเห็นว่า ผู้หญิงก็เป็นพลเมืองเท่ากับชาย ดังนั้นก็ต้องมีหน้าที่ต่อชาติเช่นกัน ผู้หญิงจึงต้องทำตัวให้ทันสมัย หลีกหนีจากแนวคิดขงจื้อที่

จำกัดความเป็นหญิงไว้แต่ในครอบครัว ผู้หญิงจึงจำต้องได้รับการศึกษาเพื่อจะได้มีคุณค่าและทำหน้าที่ได้เท่าชาย และร่วมกับชายสร้างสังคมที่ยุติธรรมและดีกว่าเดิม เพราะปัญญาชนหญิงทั้งหลายต่างก็ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดที่เชื่อว่า การปลดปล่อยสตรีออกจากชนบทที่ล้าหลัง เป็นพื้นฐานของการทำให้ประเทศทันสมัย

อย่างไรก็ตาม การผูกชะตากรรมของชาติไว้กับสถานะภาพของผู้หญิงนี้จะเริ่มกลับหัวกลับหางกันระหว่างช่วงราวก่อนและหลังเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม กับช่วงทศวรรษที่ 1930 ช่วงแห่งสงครามต่อต้านญี่ปุ่น ในช่วงราวก่อนและหลังเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม มีปัญญาชนหญิงเกิดขึ้นแล้วเป็นจำนวนมาก พวกเขาเข้ารับกระแสจินตนิยมที่มุ่งเน้นการปลดปล่อยปัจเจกบุคคลและให้ความสำคัญกับอารมณ์ความรู้สึก จึงเน้นย้ำว่าหน้าที่ของผู้หญิงคือการพยายามแสวงหาและยืนยันความเป็นปัจเจกของตนเพื่อเป็นพื้นฐานของชาติที่ทันสมัย ดังนั้น ในช่วงนี้หน้าที่ที่สำคัญของผู้หญิงจึงเป็นหน้าที่ต่อตนเอง และด้วยแนวคิดของขงจื้อที่ว่า ผู้ที่รู้ก่อนย่อมต้องปลูกผู้อื่นด้วย ผลตามกับความเชื่อที่ว่า งานเขียนเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดในการเปลี่ยนแปลงความคิดและจิตวิญญาณของมนุษย์อื่นจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงประเทศได้ ดังนั้นในนิยายของนักเขียนหญิงช่วงนี้จึงมีการพยายามปลูกเพื่อนผู้หญิงด้วยกันให้ตื่นรู้ ลูกขึ้นมาทำหน้าที่ต่อตนเอง คือการแสวงหาอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับผู้หญิงในสภาพที่สังคมจีนกำลังเปลี่ยนแปลง แต่ผลที่ผู้หญิงเหล่านี้ได้รับ คือความผิดหวังกับผู้ชายและสภาพความเป็นจริงในสังคมและอุดมคติที่ตนเชื่อมั่น ดังนั้นปัญญาชนหญิงในช่วงแห่งสงครามต่อต้านญี่ปุ่นจึงเริ่มมองใหม่ว่า ชะตากรรมของผู้หญิงขึ้นอยู่กับชาติ ต้องเปลี่ยนแปลงประเทศ ผู้ชาติ ปฏิวัติ ทำสงครามระหว่างชนชั้นเพื่อทำให้ประเทศเป็นสมัยใหม่ตามแนวความคิดคอมมิวนิสต์ แล้วสถานะภาพของผู้หญิงก็จะดีขึ้นนั่นเอง ความคิดเช่นนี้เองที่ทำให้หน้าที่ที่สำคัญของผู้หญิงในช่วงนี้กลายเป็น หน้าที่ต่อชาติ ในมุมมองที่ปัญญาชนหญิงเริ่มถูกกำกับจากปัญญาชนชายให้ดำเนินบทบาทไปตามที่ชายกำหนด นอกจากนี้ แนวคิดของขงจื้อที่ว่า ประชาชนทุกคนมีส่วนรับผิดชอบต่อความรุ่งเรืองหรือล่มสลายของประเทศชาติ ก็เป็นแนวคิดที่ผลักดันให้ปัญญาชนหญิงมุ่งเน้นไปที่หน้าที่ต่อชาติในที่สุด

คุณธรรมของผู้หญิงในยุคนี้อาจดูเหมือนแตกต่าง แปลกใหม่จากในอดีตบ้างเล็กน้อย เพราะผู้หญิงในยุคนี้ถูกคาดหวังให้มีความกล้า กล้าคิด กล้าต่อต้าน กล้าก้าวออกมานอกบ้าน กล้าแสดงออก กล้ายืนยันสิ่งที่ตนต้องการ ไม่ต้องยึดหลักเชื่อฟังสามประการอีก แต่เป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยที่เปลี่ยนแปลงไปในกรอบวาทกรรมใหญ่ๆที่ครอบงำผู้หญิงมาตั้งแต่อดีต นั่นคือ วาทกรรมของการทำเพื่อส่วนรวม ซึ่งในอดีตคือเพื่อครอบครัว และเพื่อสังคมและในช่วงนี้ก็เพื่อสังคม เพื่อชาติ ดังนั้น เราจะเห็นการสลัดไปมาของคุณธรรมที่ถูกเน้นย้ำสำหรับผู้หญิงในช่วงนี้ดังที่อธิบายไปแล้ว ในตอนต้นของบทนี้ กล่าวคือในตอนต้นของช่วงนี้ ผู้หญิงถูกเน้นย้ำให้แหวกชนบ ด้านประเพณี ก็เพื่อข้ออ้างของความทันสมัยของชาติ ในตอนปลายของช่วงนี้ คุณธรรมในชนบส่วนใหญ่กลับถูกนำมาเชิดชูให้ผู้หญิงต้องปฏิบัติตามอีกครั้ง ทั้งนี้ก็เพื่อข้ออ้างอันเดิม คือ เพื่อความอยู่รอดของชาติ

อย่างไรก็ดี คุณธรรมข้อสำคัญประการหนึ่งที่ได้รับการเน้นย้ำมาตั้งแต่ในอดีตและยังคงมีบทบาทอยู่ในยุคนี้ นั่นคือ เรื่องการรักษาพรหมจรรย์ การอดกั้นทางเพศ ซึ่งเห็นได้จากการไม่ค่อยพูดถึงเรื่องเพศวิถี (sexuality) ในงานเขียนของชาย และหญิงส่วนใหญ่ ความรักเสรีที่เป็นแก่นเรื่องหลักในยุคนี้ เน้นที่แง่มุมทางจิตวิญญาณเท่านั้น ผู้หญิงที่มีการแสดงออกทางเพศอย่างแจ่มชัดในสังคมถูกใช้เป็นภาพแทนของอันตรายหรือสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของตะวันตก ของความเป็นสมัยใหม่ ในงานเขียนของชาย ผู้หญิงเช่นนี้มักมีจุดจบที่ไม่ดี ผู้หญิงจีนที่เป็นภาพแทนของชาติคือผู้หญิงยุคใหม่นั้นจะไม่แสดงออกซึ่งความรู้สึกหรือความคิดในเรื่องดังกล่าว ในช่วงสงคราม การรักษาพรหมจรรย์ของผู้หญิง ไม่ให้ร่างกายของตนถูกย่ำยีจากศัตรู หรือการฆ่าตัวตายเพื่อรักษาเกียรติของผู้หญิงจะถูกนำมาเน้นย้ำเป็นพิเศษในงานเขียนของนักเขียนชาย เพื่อเป็นการปลุกเร้าความรักชาติ เป็นสัญลักษณ์ของความพยายามปกป้องชาติ ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงอาจสามารถได้รับการยกเว้นเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ ถ้าผู้หญิงใช้เรือนร่างของตนเพื่อประโยชน์ของชาติ เช่นเพื่อลวงความลับ เพื่อหลอกล่อศัตรู เพื่อเป็นนางนกต่อ เป็นต้น ดังนั้น คุณธรรมที่สำคัญอีกประการของผู้หญิงในช่วงนี้ คือความรักชาตินั่นเอง

นอกจากนี้แล้ว คุณธรรมซึ่งเป็นที่ยกย่องมาแต่โบราณ เช่น ความซื่อสัตย์ อดทน เป็นภรรยาและแม่ที่คอยช่วยเหลือสามีและอบรมลูกจะถูกนำมาเน้นย้ำอีกครั้งในช่วงสงครามต่อต้านญี่ปุ่นและการปฏิวัติ (XU, 2007: 61) หลังจากที่เลือนหายไปจากจุดสนใจของปัญญาชนชายในช่วงราวก่อนและหลังเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม

อย่างไรก็ดี จากงานเขียนของชายในช่วงนี้ที่มักนำเสนอผู้หญิงชาวเมืองชนชั้นกลางและสูงเป็นสองขั้ว (ถ้าเป็นผู้หญิงชนชั้นล่าง หรือชนบทก็มักถูกนำเสนอเป็นเหยื่อที่ช่วยตัวเองไม่ได้ของสังคมปิตาธิปไตย) คือผู้หญิงยุคใหม่ที่มีความรักชาติ แสวงหาความรักเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการปรับปรุงสังคม มีปัญญา ทำหน้าที่เป็นภรรยาและแม่ที่ดีได้ และสาวสมัยใหม่ที่ทันสมัย แต่เป็นพวกวัตถุนิยม ไม่สนใจแง่มุมของจิตวิญญาณ เอาแต่แสวงหาความรักเพื่อความพึงพอใจของตนเท่านั้น และมักเห็นผู้ชายเป็นเหยื่อ (Stevens, 2003: 87-90) และในระหว่างช่วงสงครามต่อต้านญี่ปุ่น นักเขียนชายก็กลับไปเชิดชู คุณธรรมโบราณอีก เราจึงอาจสรุปได้ว่า การรักนวลสงวนตัว ความรักชาติ ความซื่อสัตย์ การเสียสละเพื่อส่วนรวม และความอดทนนั้นเป็นคุณธรรมที่ไม่เคยหายไปจากข้อเรียกร้องที่ชายมีต่อหญิงเลย

สำหรับปัญญาชนหญิงแล้ว คุณธรรมที่เห็นเด่นชัดที่ผู้หญิงพึงมี ก็คือ ความรักชาติ การเสียสละเพื่อส่วนรวมและความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองนั่นเอง เพราะคุณธรรมเหล่านี้คือแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดผู้หญิงยุคใหม่ที่ต้องการประสานมือกับชายช่วยชาติ เกิดสาวสมัยใหม่ที่ทุกขุทรมานจากการเป็นผู้หญิงยุคใหม่ที่ต้องกล้าหันหลังให้ครอบครัว แสวงหาตัวเองในสังคมที่ยังไม่ได้เตรียมตัวช่วยให้ผู้หญิงบรรลุวัตถุประสงค์ของตน และเป็นคุณธรรมเหล่านี้ทำให้เกิด นักปฏิวัติหญิงที่สละทิ้งทั้งความรักและความพยายามที่จะยืนยันอัตลักษณ์ของผู้หญิงชั้นในที่สุด

เราจะเห็นได้ว่า แนวคิดของขงจื๊อในเรื่องจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งในสังคมที่มีหน้าที่ต้องสร้างชุมชนงดงาม เป็นแนวคิดที่ฝังลึกอยู่ในจิตสำนึกของชาวจีนทุกคนอย่างยากที่จะถอนออกได้ เพราะถึงแม้ว่าในบางช่วงจะมีกระแสความคิดปัจเจกนิยม (individualism) พัดโหมเข้ามาในหมู่ปัญญาชนจีน แต่เมื่อถึงเวลาที่ชาติกำลังเข้าสู่วิกฤติแล้ว ทั้งหญิงและชายก็จะทิ้งความเป็นส่วนตัวเพื่อเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการปกป้องชุมชนที่ตนอยู่

ในช่วงนี้ ผู้หญิงจีนเริ่มมีข้อกำหนดของความเป็นหญิงแตกต่างจากในอดีตอยู่บ้าง ความแตกต่างดังกล่าวนี้เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เปลี่ยนแปลงไปของประเทศไทยจีน จากที่เคยเป็นผู้กุมอำนาจในการติดต่อกับโลกภายนอกจีนในเวลานี้ได้กลายเป็นถูกยึดกุมโดยอำนาจใหม่ของจักรวรรดินิยมตะวันตก สันตะเทือนโครงสร้างทางอำนาจในสังคมจีน ปัญญาชนชายต้องหันมาทบทวนสถานภาพของตน และคิดกลยุทธ์ใหม่ในการทวงอำนาจดังกล่าวคืนจากผู้รุกราน ผู้หญิงเป็นตัวหมากหนึ่งในกลยุทธ์ดังกล่าว และดังนั้น ผู้ชายจึงทำให้สถานภาพ หน้าที่ และบทบาทของผู้หญิงจีนเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน บริบททางสังคมและประวัติศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงนี้ก็ส่งผลให้ผู้หญิงจีนในช่วงนี้ไม่ใช่ผู้ถูกกระทำที่เฉื่อยชา (passive object) เล่นไปตามบทบาทที่ตัวเองถูกกำหนดแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ทว่า ผู้หญิงก็เริ่มมีบทบาทในการกำหนดอัตลักษณ์ของตนและมีบทบาทในการกำหนดประวัติศาสตร์ของชาติ รวมทั้งมีโอกาสได้บันทึกประวัติศาสตร์ของตนเป็นครั้งแรก

ความเป็นหญิงที่กำหนดโดยชายและหญิงมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ในแง่ที่ว่าแม้ชายจะกำหนดลักษณะใหม่บางอย่างให้หญิง แต่ลักษณะใหม่ที่ชายกำหนดให้เหล่านั้นเป็นคุณสมบัติที่เอื้อต่อวัตถุประสงค์ของชาย เป็นบทบาทที่ส่งเสริมและสนับสนุนชายเหมือนในอดีต มากกว่าที่จะส่งเสริมให้ผู้หญิงได้มีเสรีและคุณค่าของตนเช่นเดียวกับชาย ผู้หญิงก็ไม่ได้กำหนดอัตลักษณ์ของตนแตกต่างไปจากที่ชายเรียกร้องมากนัก แต่นักเขียนหญิงในช่วงนี้ไม่พอใจกับอัตลักษณ์ด้านเดียวอย่างที่ชายกำหนดเท่านั้น แต่พวกเขายังไม่พบอัตลักษณ์ทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาพหัวเลี้ยวหัวต่อของสังคมจีนเท่านั้น นี่ทำให้เกิดภาพของปัจเจกบุคคลหญิงที่หมกมุ่นกับตนเอง ฝ่าฝืนกระแสเงาเพื่อค้นหาความเป็นตัวตนที่แท้และเหมาะสม ปัจเจกบุคคลหญิงที่กล่าวมาสำรวจประเด็นอันเป็นเรื่องต้องห้ามในขนบของจีน คือ ประเด็นทางเพศ และปัญหาอันเกิดจากเพศวิถี และปัจเจกบุคคลหญิงที่ท้อแท้กับชายและแสวงหากำลังใจจากเพื่อนร่วมชะตากรรมเพศเดียวกัน หรือปัจเจกบุคคลหญิงที่ทุกข์ทรมานกับการติดอยู่ระหว่างความขัดแย้งของขนบและข้อเรียกร้องของสมัยใหม่ อาจกล่าวได้ว่า อัตลักษณ์ของผู้หญิงจีนในช่วงนี้ในมุมมองของปัญญาชนหญิง คือความไม่มีตัวตนอันแท้จริง ในภาษาของนักสตรีนิยมก็คือ ผู้หญิงก็คือสิ่งประกอบสร้างทางวาทกรรมที่ไม่ได้สมบูรณ์ตายตัว แต่เป็นเหมือนตัวต่อที่ประกอบกันขึ้นมา คงอยู่หรือเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาและกงล้อประวัติศาสตร์

อย่างน้อยที่สุด นักเขียนสตรีจีนในช่วงนี้ก็เริ่มบันทึกความมีตัวตนและจิตสำนึกของผู้หญิงเองแล้ว ถึงแม้จะเกิดขึ้นได้เป็นช่วงเวลาสั้นๆ แต่ในขณะเดียวกัน พวกเธอก็สะท้อนให้เห็นว่า ตัวตนของผู้หญิงนั้นถึงอย่างไรเสียก็

ยังอยู่ใต้อิทธิพลของอำนาจทางวาทกรรมเก่าอยู่บ้างแง่มุม นั่นคือ จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ความคิดในแง่ที่ว่า ทุกคนมีหน้าที่ของตนที่ต้องปฏิบัติตามเพื่อสรรค์สร้างชุมชนให้งดงามมั่นคง

2.3 ความเป็นหญิงจีนในยุคเหมา (ค.ศ.1949-1976)

ปีค.ศ. 1949 จีนเปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบอบสังคมนิยม สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้น นับแต่ปีนี้เรื่อยไปถึงปี ค.ศ. 1976 เมื่อเหมาเจ๋อตงถึงแก่อนิจกรรมจึงจะสิ้นสุดยุคเหมา ในช่วงนี้มีปัจจัยสำคัญอย่างน้อยที่สุดสามประการที่ส่งผลต่อความเป็นหญิงจีนในยุคนี้ นั่นคือ กฎหมายการแต่งงาน แนวคิดเกี่ยวกับศีลประจรรยากรรมของเหมาเจ๋อตง และการปฏิวัติวัฒนธรรม

ปัจจัยแรก คือกฎหมายการแต่งงานที่รัฐบาลคอมมิวนิสต์ประกาศในปีค.ศ. 1950 กฎหมายการแต่งงานนี้เป็นเครื่องแสดงถึงความพยายามจากรัฐบาลที่จะให้เสรีภาพและความเสมอภาคกับผู้หญิงจีน ให้ผู้หญิงได้มีความเท่าเทียมกับชาย ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงราวเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม มีกระแสความคิดในหมู่ปัญญาชนชายซึ่งได้ศึกษางานเขียนของ เองเงิลส์ ฟรีดริช (Engels Friedrich) ว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่ต้องพึ่งพาชาย และไม่มีสิทธิ์มีเสียงก็เพราะเรื่องของชนชั้น และการถือครองทรัพย์สิน ซึ่งเป็นปัญหาที่มีพื้นฐานมาจากครอบครัว และจึงเป็นต้นกำเนิดของการกดขี่ผู้หญิง จนถึงกับมีการเปรียบเทียบสถาบันแต่งงานเข้ากับการเป็นโสเภณี เช่น เจ้อหมิน น้องชายของเหมาตุน นักเขียนชื่อดังของจีนได้วิจารณ์การแต่งงานแบบคลุมถุงชน ไร้ความรัก และครอบครัวที่เกิดจากการนี้โดยสะท้อนแนวคิดของเองเงิลส์ ฟรีดริชออกมาในบทความชื่อ “ฐานะของผู้หญิงในปัจจุบัน” (女子今日的地位) ว่า

The present system has a tendency to turn women into prostitutes. ...Women have their own reasons for exchanging their only possession—their sexual services. In order to avoid the isolation of remaining single, or to fulfill a desire to become mother, or to have their vanity indulged, women often marry men they do not love. Emotionally, their predicament is similar to the experiences of prostitutes, for they have to painfully submit to their husbands and put up with fondling caresses in the absence of love. (妇女评论 no.27 (8 Jan. 1922): 1-2 อ้างถึงใน Gilmartin, 1995: 35)

ดังนั้นรัฐบาลจีนจึงประกาศใช้กฎหมายแต่งงานเพื่อกำจัดการแต่งงานแบบคลุมถุงชน และขนบธรรมเนียมเกี่ยวกับการแต่งงานที่มีแนวคิดพื้นฐานว่า ชายมีอำนาจเหนือหญิง กฎหมายแต่งงานนี้ยังมี

วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้หญิงมีสิทธิตัดสินใจเรื่องการแต่งงานของตนเอง เช่นเดียวกับที่มีสิทธิเท่าเทียมกับชายในการได้รับการศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจได้อย่างเสรี ไม่อยู่ในอาณาเขตของชายอื่น (Croll, 1995: 93) และมีสิทธิหย่ากันได้เมื่อมีเหตุผลพอเพียง สำหรับผู้หญิงจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พวกปัญญาชนหญิงที่ร่วมต่อสู้เพื่อการปฏิวัติ กฎหมายแต่งงานนี้เป็นทั้งคำสัญญาที่พรรคคอมมิวนิสต์ไว้กับผู้หญิงก่อนการปลดแอก และเป็นหลักฐานรับประกันความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงกับชาย เมื่อประกอบกับนโยบายที่สนับสนุนให้ผู้หญิงมาร่วมงานการผลิต เพื่อสร้างสังคมที่ก้าวหน้า และคำขวัญเชิญชวนให้ผู้หญิงสู้ศึกเท่าเทียมเช่นผู้หญิงสามารถแบกฟ้าไว้ครึ่งหนึ่ง สิ่งที่คุณชายทำได้ ผู้หญิงก็ทำได้ คำขวัญที่แพร่หลายไปทั่วตลอดช่วงเวลานี้ยังทำให้ผู้หญิงจีนทั้งหลาย โดยเฉพาะผู้หญิงเมืองที่มีการศึกษาเกิดการรับรู้ว่า ตอนนี้อยู่สถานภาพของพวกตน ผู้หญิงนั้นเปลี่ยนไปแล้ว คือดีขึ้น เท่าเทียมกับชาย มีสิทธิ์และเสรีภาพที่จะรักและมีชีวิตได้อย่างเสรีแล้ว จึงไม่จำเป็นและไม่ควรต้องหมกมุ่นกับการต่อสู้ส่วนตัว หรือเรียกร้องสิทธิเฉพาะอื่นใดของผู้หญิงอีก ในงานเขียน นักเขียนจึงควรทุ่มเทให้กับเรื่องอื่นๆ เช่น การต่อสู้ระหว่างระบบสังคมเก่า คือระบบศักดินาและระบบสังคมใหม่ คือสังคมนิยม ถ้าหากผู้หญิงจะยังมีความขมขื่น เดือดร้อนอยู่บ้าง นั่นเป็นเพราะอิทธิพลของสังคมเก่ายังไม่หมดไป งานเขียนจึงมีหน้าที่ต้องเผยแพร่ ความคิดและจิตสำนึกใหม่ให้กับมวลชนเพื่อบรรลุสังคมนิยมไทย

ผู้หญิงในงานเขียนช่วงนี้จึงไม่ต้องขบถต่อครอบครัว ออกไปแสวงหาความรักเสรี หรือยืนยันความเป็นตัวตนอีก แต่ต้องมุ่งมั่นไปที่การแบกฟ้าไว้ครึ่งหนึ่ง ทำหน้าที่ในการผลิต การสร้างเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น สภาวะแบบนี้ทำให้ดูเหมือนผู้หญิงจะพบกับชีวิตที่ดีกว่าเดิมแล้ว เพราะมีความเสมอภาคเท่าเทียมกับชาย แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้หญิงก็ยังคงต้องทำหน้าที่ในบ้าน ดูแลครอบครัวอยู่แต่เพียงฝ่ายเดียวตามธรรมเนียมที่สืบทอดกันมาด้วย กลายเป็นในช่วงนี้ ผู้หญิงถูกคาดหวังให้ประกอบอาชีพภายนอก และยังคงทำหน้าที่ในครัวเรือนเหมือนเดิม มีภาระทวีคูณขึ้นมา ทั้งนี้เพราะ กฎหมายแต่งงานนี้ รวมทั้งนโยบายและการรณรงค์อื่นๆ ของรัฐบาลนั้น ไม่ได้ระบุเกี่ยวพันถึงหน้าที่หรือบทบาทในขอบเขตบ้านเลย ภาพความจริงของภาระสองด้านของผู้หญิงนี้ไม่ได้รับการสะท้อนออกมาในงานเขียนช่วงนี้ เพราะไม่ใช่ประเด็นส่วนรวม ไม่ใช่ปัจจัยชี้ขาดความอยู่รอดหรือความก้าวหน้าของสังคมจีนใหม่ ไม่ใช่ประเด็นของผู้ใช้แรงงาน ชาวนา หรือทหารอันเป็นเป้าหมายสำคัญในงานเขียน ซึ่งทั้งหมดนี้ถูกตีเส้นไว้ให้นักเขียนทุกคนควรยึดเป็นแนวทางในการสร้างวรรณกรรมช่วงนี้ ซึ่งจะได้ออกมาถึงต่อไปในปัจจัยที่สอง ดังนั้นประเด็นความจริงในชีวิตของผู้หญิงช่วงนี้ เช่นเรื่องภาระสองด้านนี้จึงไม่อาจได้รับการบันทึก เผยแพร่ออกมาได้ ต้องรอจนกระทั่งช่วงหลังเหมา เมื่อรัฐบาลผ่อนคลายการควบคุมเรื่องศิลปวรรณกรรมมากขึ้นแล้วจึงถูกเปิดเผยขึ้นมาได้

กฎหมายแต่งงานที่มุ่งมั่นจะสร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้นแก่เพศหญิง และลดความแตกต่างระหว่างเพศนี้ ได้ผลในการส่งเสริมผู้หญิงให้เป็นอิสระจากการยึดกุมของครอบครัวและชนบประเพณีที่สั่งสอนกันมาว่าสองพันปีว่า การแต่งงานเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต (终身大事) กระบวนการปลดปล่อยผู้หญิงออกจากประเด็นครอบครัวนี้อาจไม่ได้สัมฤทธิ์ผลทันทีในช่วงนี้ แต่จะค่อยๆ เป็นไปจนเห็นผลชัดเจนขึ้นในช่วงหลังเหมา

โดยเฉพาะในปลายศตวรรษนี้ อย่างไรก็ตาม ในช่วงนี้ กฎหมายการแต่งงานได้ลดบทบาท และความสำคัญของการแต่งงานซึ่งแต่เดิมถือเป็นพิธีกรรมที่สำคัญที่สุดในชีวิตผู้หญิงลง พร้อมทั้งส่งสัญญาณให้ผู้หญิงตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในเรื่องอื่นแทน โดยเฉพาะในเรื่องการทำงานนอกบ้าน

ปัจจัยที่สอง คือแนวคิดเกี่ยวกับงานศิลปะวรรณกรรมของเหมาเจ๋อตง เหมาเจ๋อตงหนีไม่พ้นจากอิทธิพลความคิดของขงจื้อเมื่อเขาเห็นว่า งานเขียนมีอิทธิพลต่อจิตวิญญาณของคนและต่อความจริงในแต่ละยุค ดังนั้นเพื่อประสิทธิภาพในการปกครอง และโน้มน้าวใจประชาชน งานศิลปะวรรณกรรมจึงควรต้องสะท้อนสิ่งที่เหมาะสม เหมาได้ให้แนวคิดในเรื่องนี้ไว้ตั้งแต่พฤษภาคม ปีค.ศ. 1942 ที่การประชุมในเยียนอาน โดยเขาบรรยายว่า นักเขียนและศิลปินต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ทางการเมืองเป็นอันดับแรก ไม่ใช่ศิลปะเพื่อศิลปะ นักเขียนต้องรังสรรค์ผลงานเพื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ เพื่อ ผู้ใช้แรงงาน ชาวนา และทหาร ทั้งหลาย (为工农兵) การเขียนมีเพื่อบันทึกความจริง และนี่หมายถึงการเปิดโปงความชั่วร้ายของการกดขี่ระหว่างชนชั้น ปลุกเร้าให้การศึกษามวลชนให้ลุกขึ้นมาต่อสู้ โคนล้มชนชั้นศักดินาและนายทุนทั้งหลาย ลดความแตกต่างระหว่างกลุ่มชน และส่งเสริมความเท่าเทียมกัน ไม่ใช่การเขียนเรื่องความรัก หรือเรื่องส่วนตัว ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของชนชั้นนายทุนที่ต้องการจะมอมเมามวลชน สร้างจิตสำนึกที่ไม่ถูกต้อง และบิดเบือนอุดมคติที่มวลชนควรมี คำบรรยายนี้ได้กลายเป็นแนวทางที่รัฐบาลจีนใช้เพื่อควบคุมการแสดงออกทางศิลปะวรรณกรรมทั้งหลายในตลอดยุคเหมา และยิ่งทวีความเข้มข้นขึ้นในระหว่างการปฏิวัติวัฒนธรรม นี่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เนื้อหาทางวรรณกรรมทั้งหลายในยุคเหมา มีลักษณะร้อยเอ็ดทำนองเดียว และทำนองที่ว่าคือ การเชิดชูการปฏิวัติ และชนชั้นผู้ใช้แรงงาน ชาวนา และทหารเท่านั้น (Yeh, 2001: 457) ดังนั้น ลักษณะของความเป็นหญิงที่ปรากฏในงานเขียนทั้งของนักเขียนชายและหญิงในช่วงนี้จะมีพื้นฐานอยู่บนชนชั้นล่าง ผู้ใช้แรงงานเป็นหลัก และต้องเป็นผู้หญิงที่เป็นแบบอย่างที่ดีที่ผู้หญิงทุกคนต้องปฏิบัติตามในการเป็นนักปฏิวัติ ฉะนั้น แล้ว เราจึงไม่ได้เห็นภาพผู้หญิงที่หลุดไปจากบรรทัดฐานนี้สักเท่าไรในงานเขียนของช่วงนี้ ผู้หญิงที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานก็จะถูกประณาม หรือไม่ได้รับการบันทึก

ปัจจัยสุดท้าย คือการปฏิวัติวัฒนธรรมซึ่งเกิดขึ้นระหว่างปีค.ศ. 1966 ถึงปีค.ศ. 1976 ถึงแม้จะชื่อการปฏิวัติวัฒนธรรม แต่ในความเป็นจริงแล้ว นี่คือการต่อสู้แย่งชิงอำนาจอย่างเปิดเผยระหว่างกลุ่มความคิดที่ไม่ตรงกันสองสายในพรรคคอมมิวนิสต์จีน คือกลุ่มสายตรงของเหมา และกลุ่มที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นลัทธิแก๊ง (MacFarquhar, 1974: 2) ต่อมา การต่อสู้นี้ได้ขยายวงเป็นการกวาดล้างในวงกว้าง คือทั่วประเทศ เมื่อกลุ่มของเหมาได้อำนาจหลักในพรรค เพื่อถอนรากถอนโคนความคิดที่เป็นปฏิปักษ์กับกลุ่ม จึงกวาดล้างทุกอย่างและทุกคนที่เกี่ยวข้องหรือเป็นสัญลักษณ์ของค่านิยม ความคิด ความเชื่อของจีนโบราณ และเข้มงวดกับเนื้อหาของศิลปะวรรณกรรม และพยายามปลุกฝังสติปัญญาต่อจิตวิญญาณแห่งการปฏิวัติตามแนวคิดของเหมาจึง เกิดการปฏิวัติการศึกษาขึ้นด้วย ทั้งหมดนี้ส่งผลให้เกิดชื่อเรียกว่า การปฏิวัติวัฒนธรรมดังกล่าว (Lazzerini, 1999: 28) การปฏิวัติวัฒนธรรมทำให้ความเป็นหญิงที่สะท้อนผ่านวรรณกรรมในยุคนี้เป็นไปตามกรอบวาทกรรมของรัฐมาก

ยิ่งขึ้น ไม่มีภาพความแตกต่างใดๆจากแนวความคิดของรัฐบาลถูกนำเสนอออกมา เพราะผู้เขียนอาจเผชิญกับผลลัพธ์ที่ตนไม่ปรารถนาได้

2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับหญิงในยุคเหมา

ปัญหาของผู้หญิงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและรณรงค์ให้แพร่หลายในหมู่ปัญญาชนชาวจีนรวมทั้งในพรรคคอมมิวนิสต์จีนด้วย ในระหว่างช่วงเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม เมื่อการต่อสู้ระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ และพรรคก๊กมินตั๋งรุนแรงขึ้นจนพรรคคอมมิวนิสต์พ่ายไม่เป็นกระบวนการ ผสานเข้ากับวิกฤติการรุกรานจากญี่ปุ่น ประเด็นปัญหาของผู้หญิงจึงถูกผนวกรวมเข้ากับการต่อสู้ทางชนชั้น โดยเผยแพร่ความคิดที่ว่า เมื่อการต่อสู้ทางชนชั้นสำเร็จแล้ว รัฐบาลก็จะออกนโยบายมาปลดปล่อยและแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างเพศให้ผู้หญิง ในช่วงนี้จึงเกิดคำขวัญ เช่น สิ่งที่คุณชายสามารถทำได้ ผู้หญิงก็สามารถทำได้เช่นกัน

ในยุคหลังเหมา นักวิจารณ์ทั้งจีนและตะวันตกต่างชี้จุดด้อยของความพยายามลดความแตกต่างระหว่างเพศ และการทำให้หญิงเท่าเทียมกับชายของรัฐบาลจีนในช่วงนี้ว่า หญิงไม่แตกต่างจากชายและมีค่าเท่าเทียมกับชาย เพราะความเป็นหญิงไม่ว่าจะเป็นทางกายภาพ พฤติกรรมหรือจิตพิสัยได้ถูกลดทอนกดทับไป โดยผู้หญิงต้องเปลี่ยนรูปลักษณ์ ภาพลักษณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นเช่นเดียวกับชายนั่นเอง (Croll, 1995; Li ใน Gilmartin, 1994: 299-317)

If feudal 'women's way' turned women into men's inferiors, then the high tide of leftist thought obliterated sex difference, making it impossible for women to be women (Ruo & Feng อ้างถึงใน Barlow ใน Gilmartin, 1994: 347)

เราอาจสรุปได้ว่า ผู้หญิงในช่วงนี้กลายเป็นไร้เสียงของตน และไร้เพศด้วย นั่นคือไร้ความเป็นหญิง

เพื่อลดความแตกต่างและสร้างความเท่าเทียมระหว่างกันทั้งสองเพศและทุกชนชั้น รัฐบาลจีนจึงเปลี่ยนคำเรียกขานเพื่อสร้างจิตสำนึกใหม่ เปลี่ยนรูปลักษณ์ของทุกคน ทุกชนชั้น เปลี่ยนภาพลักษณ์ของผู้หญิงและเปลี่ยนความคาดหวัง ความคิดของผู้หญิง โดยใช้อำนาจนิติบัญญัติและทุกช่องทางสื่อเท่าที่เป็นไปได้ ไม่ว่าจะ เป็นเช่นศิลปะ วรรณกรรม โปสเตอร์ ละครในการปลูกฝังสิ่งดังกล่าว

ในการเปลี่ยนคำเรียกขานนี้ รัฐบาลกำหนดให้ผู้หญิงถูกเรียกด้วยชื่อของตน ซึ่งแตกต่างจากในสมัยก่อนที่ผู้หญิงจะถูกเรียกตามบทบาทในครอบครัว เช่น เป็นแม่ของใคร ภรรยาใคร ลูกสะใภ้คนที่เท่าไร เป็นต้น พร้อมกันนี้ รัฐบาลยังสร้างคำเรียกขานไม่ระบุเพศ สถานภาพการแต่งงานหรือชนชั้นมาใช้เรียกทั้งชายและหญิง

เหมือนกัน นั่นคือคำว่า สหาย (同志) * นี้เป็นหนทางหนึ่งที่รัฐบาลใช้เพื่อสร้างสายสัมพันธ์ขึ้นมาใหม่แทนที่สายสัมพันธ์ในครอบครัวที่เป็นพื้นฐานสำคัญของสังคมจีนมาแต่โบราณ สายสัมพันธ์ใหม่นี้ก็คือ การทำให้ทั้งชายและหญิงเป็นลูกหลานของการปฏิวัติ (son/daughter of revolution) เป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ของการปฏิวัตินั่นเองซึ่งสายสัมพันธ์ใหม่นี้ก็จะสะท้อนให้เห็นในคำขวัญ คำเรียกขาน และในงานเขียนต่างๆของช่วงนี้นั่นเอง

ในเรื่องรูปลักษณ์ ทั้งหญิงและชายทุกชนชั้นในยุคนี้จะสวมใส่เครื่องแบบเหมือนกัน คือเสื้อคลุมและกางเกงสีน้ำเงินแบบที่ชาวนาและกรรมกรใส่ ผู้หญิงมักตัดผมสั้นทรงทะมัดทะแมง ไม่แต่งหน้า (เพราะการแต่งหน้านั้นถือเป็นลักษณะหนึ่งของกรรมกรที่ ชนชั้นต้องห้ามในช่วงนี้) ดังนั้น ทั้งชายและหญิงก็ดูกลมกลืนกันไปจนยากจะแยกออก

ในยุคนี้ รัฐบาลยังพยายามเผยแพร่ภาพลักษณ์ใหม่ของผู้หญิงในป้ายโฆษณา โปสเตอร์ นิตยสาร และละครทั้งหลาย โดยการเสนอภาพคนงานหญิงที่แจ่มใส เบิกบาน สวมชุดไม่ระบุเพศดังกล่าว ท่าทางแข็งแรง กล้าหาญ หน้าตามุ่งมั่นอยู่ท่ามกลางคนงานชาย หรือไม่ก็คนงานหญิงจะโดดเด่นขึ้นมาจากกลุ่มพร้อมกบฏยื่นมือไขว่คว้ามาข้างหน้าประหนึ่งยื่นคว้าอนาคต หรือสังคมที่ดีขึ้น ในสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่นในโรงงาน ไร่ นา หรือบนรถบรรทุกเป็นต้น (Croll, 1995: 71) นี่เป็นภาพลักษณ์ที่แตกต่างจากผู้หญิงยุคโบราณที่มักถูกนำเสนอให้ดูอบบาง น่าทะนุถนอม หรือไม่ก็ดูโดดเดี่ยวเศร้าสร้อยอยู่คนเดียวในห้อง หรือในบริเวณบ้าน ภาพลักษณ์ใหม่นี้ตอกย้ำความต้องการของรัฐบาลที่อยากให้ผู้หญิงได้ออกมาร่วมในกิจกรรมการผลิตนอกบ้าน ร่วมสรรค์สร้างสังคมในอุดมคติ และยืนยันคำขวัญที่เหมาเจอตงเคยกล่าวไว้ว่า ผู้หญิงแบกโลกไว้ครึ่งหนึ่ง ดังนั้น ผู้หญิงที่มีภาพลักษณ์เผยแพร่ตามสื่อต่างๆในช่วงนี้จึงมีคำเรียกขานว่า เป็น ผู้หญิงเหล็ก (铁姑娘)

นอกจากนี้ ด้วยอิทธิพลทางความคิดของมาร์กซ์ โดยเฉพาะจากในงานเขียนของเองเงิลส์(Engels) ที่แพร่หลายอยู่ในจีนมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 รัฐบาลจีนจึงรณรงค์ให้แนวคิดที่ว่า การปลดปล่อยผู้หญิงหมายถึง การทำให้ผู้หญิงสามารถยืนหยัดด้วยตนเองได้ทางเศรษฐกิจ นั่นคือ การเข้าร่วมการผลิต และการใช้แรงงานทัดเทียมกับชายให้แพร่หลาย และออกนโยบาย มาตรการต่างๆมากระตุ้นให้ผู้หญิงได้ออกมาร่วมทำงานในสังคม เช่น ออกกฎหมายรับประกันค่าแรงที่เท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง หรือการปฏิรูปที่ดินที่ให้สิทธิ์กับผู้หญิงด้วย รัฐบาลจีนยังตระหนักดีว่า การจะเปลี่ยนแปลงความคิดเกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทของแต่ละบุคคลจะเกิดผลได้อย่างสมบูรณ์ต้องเปลี่ยนแปลงผ่านจิตวิญญาณ ความรู้ นี่เป็นแนวคิดที่สืบทอดมาจากอดีตของจีน และเป็นที่ยึดอย่างมาตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ดังนั้น รัฐบาลจึงเร่งสร้างวาทกรรมความเท่าเทียมกันระหว่างทั้งสองเพศด้วยการใส่แนวคิดแบบใหม่นี้ลงไปในการศึกษา ในสแกน และในสื่อต่างๆ โดยเฉพาะเพื่อสร้างจิตสำนึกดังกล่าว รวมถึงการตั้งองค์การ สหพันธ์ผู้หญิงแห่งประเทศไทย (妇联)(All-China Women's Federation – ACWF) เพื่อเป็นกลไกในการผลักดันนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับผู้หญิงให้ไปสู่ภาคการปฏิบัติ และ

* 同志 ถัจจื่อ มีความหมายตามตัวหนังสือว่า อุดมการณ์เดียวกัน

เป็นตัวกลางในการสร้างบทสนทนาระหว่างรัฐและผู้หญิง เป็นผู้ควบคุมให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบายในพื้นที่ต่างๆของจีน รวมทั้งเป็นผู้ช่วยเผยแพร่วาทกรรมหลักของรัฐบาลนี้ การสร้างผู้หญิงต้นแบบ และการเผยแพร่เรื่องราวของผู้หญิงต้นแบบในสื่อ

ผู้หญิงต้นแบบจะเป็นผู้หญิงโสดที่ทุ่มเทตนให้กับการพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อทำงานได้ทัดเทียมกับชาย ฝ่าฟันอุปสรรคและอคติทางเพศทั้งหลายจนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน เป็นที่ยอมรับของชุมชน พวกเขาจะไม่ให้ความสำคัญกับการแต่งงาน พวกเขาอาจเคยมีความคิดแบบเก่าว่าการแต่งงานคือทางออกหนึ่งเดียวสำหรับชีวิตของผู้หญิง แต่ไม่นาน พวกเขา ก็จะปฏิเสธความคิดดังกล่าวด้วยการอบรมจากพรรค และทุ่มเทตนปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่มีหน้าที่ต่อชุมชนและคนรุ่นหลัง โดยเฉพาะผู้หญิงรุ่นหลัง ผู้หญิงต้นแบบนี้ยังรวมถึงผู้หญิงที่แต่งงานแล้วและหมกมุ่นอยู่กับหน้าที่ในบ้าน แต่ในที่สุดพวกเขาก็จะได้รับการปลุกให้ตื่นรู้ ว่าหน้าที่และความสามารถของตนในฐานะผู้หญิงไม่ได้มีเพียงแค่นี้ แต่จะต้องอุทิศตนเพื่อชุมชนและประเทศในฐานะพลเมืองคนหนึ่งที่มีความเท่าเทียมกันกับทุกคนอีกด้วย ผู้หญิงต้นแบบนี้จะมีลักษณะเหมือนค่านิยมโรค บำรุงของคนสมัยใหม่คือ ทุ่มเทให้งาน ไม่ลาหยุด เสียสละตนเพื่องาน ชีวิตครอบครัวและบทบาทการเป็นแม่ไม่ถูกพูดถึงประหนึ่งไม่มีแง่มุมนี้ หากต้องเลือกระหว่างลูกกับงาน พวกเขาอาจเลือกส่งลูกไปอยู่กับญาติหรือสถานเลี้ยงเด็กของรัฐ (Croll, 1995: 74-7) จะเห็นได้ว่า รัฐบาลได้พยายามสร้างจิตสำนึกใหม่ให้ผู้หญิงโดยหลักการแต่งงาน และภาระการดูแลครอบครัวให้เป็นรองจากการทำงานและอุทิศตนให้ส่วนรวม และยังตอกย้ำด้วยการสอดส่องควบคุมไม่ให้เรื่องเล่าในยุคนี้พูดถึงบทบาทเหล่านี้อีกด้วย (Croll, 1995: 99; Dooling, 2005: 171-2)

บุคลิกแบบที่ไม่จำแนกเพศ และจิตสำนึกที่ต้องทุ่มเทกับการทำงานรับใช้ส่วนรวม (collectivism) จะถูกเน้นย้ำเป็นพิเศษในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ช่วงเวลาที่ควบคุมเนื้อหาในเรื่องต่างๆอย่างเข้มงวดยิ่งกว่าทุกสมัย ในช่วงนี้นวนิยายที่มีอยู่ทั้งหมด 126 เรื่อง ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักเลย และตัวเอกก็มักไม่สนใจหรือผลักดันเรื่องของการแต่งงานไว้ทีหลัง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายที่สนับสนุนการแต่งงานและมีลูกเมื่ออายุมากในช่วงนี้ ทั้งนี้เพื่อให้แต่ละคนสามารถทุ่มเทให้กับงานและการฝึกฝนตนเองนั่นเอง (Lan, 1998: 40-1)

เราอาจสรุปได้ว่า ผู้หญิงจีนในยุคเหมาได้รับการปลดปล่อยจากพันธนาการทางความคิด ขนบประเพณีของลัทธิขงจื้อ ผู้หญิงมีสิทธิและเสรีภาพ ได้รับการศึกษา ทำงานนอกบ้าน เลือกคู่แต่งงานได้ ขอหย่าได้ และลงคะแนนเสียงได้เหมือนชาย ทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากความพยายามลดความแตกต่าง สร้างความเท่าเทียมระหว่างเพศและระหว่างชนชั้นของรัฐบาลคอมมิวนิสต์ แต่ดูเหมือนการกระทำเช่นนี้ จะสำเร็จได้ด้วยทำให้ผู้หญิงสลัดรูปลักษณ์และภาพลักษณ์เดิมของตนออกไป ทำตัวให้เหมือนผู้ชาย ให้ได้ตามมาตรฐานของชาย และละเลยไม่พูดถึงบทบาทในครอบครัวตามชนบทที่ผู้หญิงยังถูกคาดหวังให้ทำอยู่ จึงเท่ากับผู้หญิงมีภาระเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า ประสิทธิภาพเฉพาะเพศนี้ยังถูกกดทับไว้ไม่ให้เผยออกมาจนกระทั่งในยุคหลังเหมา ในสภาพเช่นนี้ รัฐได้

กลายเป็นผู้บังคับการและชี้นำหลัก ควบคุม เรียกร้อง และนำทางแนวความคิดและการปฏิบัติตัวของผู้หญิงแทนที่ อำนาจปิตาธิปไตยในสังคมศักดินาเก่า (张, 2007: 18-22)

2.3.2 บทบาทของผู้หญิงในยุคเหมา

น่ายินดีว่า หลังจากช่วงเวลาหลายพันปีที่ผู้หญิงจีนถูกจำกัดบทบาทให้อยู่แต่ในครอบครัวและบ้านเป็นหลัก ถูกจำกัดสิทธิในการศึกษา ไม่มีสิทธิเลือกคู่ครอง ในยุคเหมานี้ ผู้หญิงได้สิทธิทั้งหมดมาจากรัฐบาลที่กำหนดกฎหมายรับประกันสิทธิและนโยบายต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้หญิงมาตั้งแต่ช่วงแรกๆของการปกครอง จากวาทกรรมที่รัฐบาลสร้างผ่านสื่อต่างๆและที่สะท้อนออกมาในวรรณกรรมยุคนี้ เราจะเห็นว่า ผู้หญิงจีนในช่วงนี้มีบทบาทหลักคือการเคียงบ่าเคียงไหล่กับชายสู้รบกับสังคมเก่า นายทุนและชนชั้นศักดินาที่ยังอาจหลงเหลืออยู่ และมีหน้าที่ทัดเทียมกับชายในการใช้แรงงานและการผลิตเพื่อสร้างสังคมจีนใหม่ที่ไม่มีความแตกต่างทางชนชั้นและระหว่างเพศ สมดังคำกล่าวที่ว่า ผู้หญิงจีนในยุคนี้คือ ผู้หญิงเหล็ก ที่แบกโลกไว้ครึ่งหนึ่ง

ผู้หญิงในยุคนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นลูกสาวที่ซบถต่อพ่อแม่เพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเองเหมือนในช่วงก่อนหน้านี้อีก ไม่ต้องเป็นภรรยาที่ได้แต่เชื่อฟังสามี เพราะไม่มีหนทางในการยื่นหยัดทางเศรษฐกิจด้วยตนเองอีก และไม่ต้องเป็นแม่ที่ต้องทุ่มเทให้กับลูกเพื่ออาศัยเกียรติยศของลูกแต่อย่างใดอีก ความสัมพันธ์ทางครอบครัว การผูกพันกันทางสายเลือด ไม่ใช่แกนกลางพื้นฐานของสังคมจีนอีกต่อไป สิ่งที่กำลังเข้ามาแทนที่คือพรรคคอมมิวนิสต์ ผู้นำพาสังคมที่ดีกว่ามาให้ต่างหาก ดังนั้นเราจะเห็นเนื้อเรื่องประเภทที่ว่า ลูกสาวในชนบทขอความช่วยเหลือจากพรรคให้มายืนยันถึงสิทธิการเลือกคู่ครองของตนเองตามกฎหมาย (Dooling, 2005: 180-2) ดังนั้น ผู้หญิงต้องเป็นลูกสาวแห่งการปฏิวัติ ผู้ทุ่มเทชีวิต จิตวิญญาณในการสร้างสังคมใหม่ตามคำชี้นำของพรรค ภาพทั้งหมดนี้คือสิ่งที่รัฐบาลพยายามสร้างผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งอยู่ในการควบคุมเนื้อหาของศิลปะวรรณกรรมด้วย ในความเป็นจริงแล้ว โดยเฉพาะในชนบทที่กันดารห่างไกล ผู้หญิงอาจไม่มีสภาพดังที่บรรยายมานี้ และยังคงอยู่ในสภาพตามขนบธรรมเนียม เก่าได้ (Croll, 1995: Chapter 2)

เนื่องจากในยุคนี้ไม่เน้นเรื่องความรักหนุ่มสาว ความรักโรแมนติกและความรักเสรีถูกมองว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชนชั้นนายทุน ของสังคมศักดินา แทนที่ในเรื่องของความรักส่วนตัวควรจะเป็นความรักต่อมวลชน ความรักในมนุษยชาติจะเกิดขึ้นได้เมื่อสังคมไร้ชนชั้นเท่านั้น (Long and Williams. 1972: 128) ดังนั้นการปฏิวัติ หรือการทำงานให้มวลชนส่วนรวมเป็นตัวเลือกที่ควรค่า ฉะนั้นต้องเป็นตัวเลือกที่มาก่อนความรักหนุ่มสาว เราจึงไม่ค่อยเห็นผู้หญิงในบทบาทของภรรยาในช่วงนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมที่ความรักกลายเป็นเรื่องต้องห้าม

ในเมื่อทุกคนเป็นผู้สืบทอดการปฏิวัติ บทบาทของความเป็นแม่ก็ไม่ถูกพูดถึงเช่นกัน ทุกคนเรียนรู้จากมวลชน พรรคเป็นผู้ให้การอบรมที่ยิ่งใหญ่ ผู้หญิงมีหน้าที่หลักคือต้องพิสูจน์ตนเองในการผลิต หน้าที่การเลี้ยงลูก

ถูกผลักดันให้กับสถานเลี้ยงเด็กของรัฐบาลหรือญาติแทน ภาพการบรรยายความรักที่ยิ่งใหญ่ของแม่ต่อลูก หรือความขัดแย้งระหว่างแม่กับลูกสาว ไม่ใช่แก่นเรื่องที่ถูกระบายในตอนนี้เลย

ดังนั้น บทบาทที่สำคัญของผู้หญิงจีนในช่วงนี้จึงเป็นบทบาทในการเป็นพลเมืองที่มีสิทธิและหน้าที่ทัดเทียมกับชาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่ในการร่วมการผลิต สร้างสรรค์ชุมชน ผู้หญิงที่มีภาพสะท้อนในงานวรรณกรรมช่วงนี้มากที่สุดจะเป็นผู้หญิงชนชั้นล่าง โดยเฉพาะกรรมกรหญิง

2.3.3 หน้าที่และคุณธรรมของผู้หญิงในยุคเหมา

เมื่อบทบาทของผู้หญิงในยุคนี้ คือการเป็นพลเมืองที่ต้องทำเพื่อส่วนรวมและการปฏิบัติ หน้าที่หลักของผู้หญิงที่ถูกเน้นหนักในช่วงนี้จึงเป็นการทำงานนอกบ้าน ร่วมงานการผลิต สร้างประโยชน์ให้ส่วนรวม ชุมชน และสังคมจีนใหม่ และการฝึกฝนตน ฝึกทักษะให้สามารถเป็นแรงงานที่ดี มีความชำนาญได้ กระแสเช่นนี้มาแรงจนผู้หญิงที่อาจไม่ยอมแบกรับภาระเช่นนี้ ก็ไม่กล้าทวงกระแสเพราะเกรงจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ โดยเฉพาะในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมที่การไม่ทำเพื่อส่วนรวมอาจถูกลงโทษอย่างหนักจนถึงตายได้ หน้าที่ของลูกสาว ภรรยา และแม่นั้นถูกกดทับ ไม่พูดถึงเลยในยุคนี้ อย่างไรก็ตาม การละเว้นไม่พูดถึงสิ่งเหล่านี้ ไม่จำเป็นต้องหมายถึงการไม่มีอยู่ของหน้าที่เหล่านี้ หน้าที่เหล่านี้ยังคงอยู่ เพียงแต่ลดความสำคัญลงไปเท่านั้น นี่เป็นกลไกอย่างหนึ่งของการสร้างวาทกรรมของรัฐที่ต้องการปลูกฝังจิตสำนึกใหม่ ชี้นำและควบคุมวิถีชีวิตของพลเมืองตนเท่านั้น ในช่วงนี้ แทนที่ความรัก และสายสัมพันธ์ระหว่างสายเลือด คือ การปฏิบัติและการผูกพันระหว่างสหായร่วมอุดมการณ์ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไร้ชนชั้นและไร้เพศ

ในช่วงนี้ ผู้หญิงมีหน้าที่ใหม่เพิ่มเติมขึ้นจากเดิมแล้ว แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า คุณธรรมที่ผู้หญิงถูกคาดหวังให้มีในช่วงนี้ก็ยังคงมีพื้นฐานมาจากแนวคิดของลัทธิขงจื้อ เช่นความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี ความขยันขันแข็งอดทน โดยเฉพาะการมีจิตใจเสียสละเพื่อส่วนรวม ทำหน้าที่ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมก่อนส่วนตัว ทั้งหมดนี้เห็นได้จากการสะท้อนออกมาในลักษณะของตัวเอกในนิยายในช่วงนี้ โดยเฉพาะในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม (Lan, 1998: 217) ไม่ว่าตัวเอกจะเป็นชายหรือหญิงต่างก็ต้องมีคุณธรรมชุดเดียวกันนี้ เพราะในยุคนี้รัฐต้องการลดความแตกต่างทั้งหมด

คุณธรรมข้อที่เด่นชัดที่สุดในยุคนี้ก็คือ การเสียสละตนเพื่อส่วนรวม เพื่อการปฏิบัติ เพื่อสังคมจีนใหม่ที่ไร้ชนชั้น มีความเท่าเทียมกัน ไม่มีพื้นที่ให้เรื่องส่วนตัวไม่ว่าจะเป็นความรัก การแต่งงาน ครอบครัวหรือการค้นหาตัวเอง

ที่น่าสนใจก็คือ คุณธรรมข้อนี้ คือสิ่งที่ขงจื้อเน้นย้ำมาตลอด ความคิดที่ว่า บ้านเมืองคือความรับผิดชอบของเราเอง (以天下为己任) ดังนั้น ทุกคนจึงต้องฝึกตน ดูแลครอบครัว จัดการบ้านเมือง แล้วประเทศก็จะสงบสุข (修身, 齐家, 治国, 平天下) จุดประสงค์สุดท้ายของการทำทุกขั้นตอนนี้ คือ เพื่อประโยชน์สุขของ

ส่วนรวมและประเทศเป็นหลัก ทุกคนฝึกตนเพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง เหมาเองก็เน้นหลักการที่ทุกคนต้องทุ่มเทให้กับส่วนรวม นำสังคมให้รุ่งเรือง ทั้งสองแนวคิดนี้ต่างใช้วิธีการคล้ายกันเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือสังคมในอุดมคติ เพียงแต่ภาพของสังคมในอุดมคติของทั้งคู่ต่างกันอยู่เล็กน้อยเท่านั้น

การเน้นย้ำความเป็นปัจเจกบุคคล การให้ความสำคัญกับความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล ซึ่งเคยเป็นแนวคิดสำคัญที่ใช้เป็นหัวอกในการวิจารณ์สังคมโบราณตามแบบขงจื้อ และเป็นเครื่องวัดการก้าวเข้าสู่ความเป็นสมัยใหม่ของจีน เป็นเครื่องแสดงความก้าวหน้าทางความคิดของปัญญาชนจีนในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 นี้ได้หายไปจากกระแสวาทกรรมหลักของสังคมจีนในช่วงนี้อีกครั้ง และยังคงถูกรักษาให้เป็นแนวคิดของชนชั้นนายทุนซึ่งเป็นศัตรูกับพรรคคอมมิวนิสต์ เป็นอันตรายต่อสังคมจีนใหม่ จึงต้องถูกกวาดล้าง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่พบได้บ่อยในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม

เราอาจสรุปได้ว่า ถึงแม้ผู้หญิงจีนในยุคเหมาจะไม่ต้องมีความเชื่อฟังสามประการตามแบบสังคมโบราณ แต่ผู้หญิงก็ยังต้องมีคุณธรรมเรื่องความเชื่อฟังอยู่ดี เพียงแต่คราวนี้ ไม่ได้เชื่อฟังผู้ชายในวาระต่างๆของชีวิต แต่ต้องเชื่อฟังคำสั่งและการชี้แนะของพรรคคอมมิวนิสต์ในทุกช่วงของชีวิตแทน ทว่าในยุคนี้ไม่ใช่เฉพาะผู้หญิงเท่านั้นที่ต้องเชื่อฟัง ผู้ชายก็ถูกลดบทบาทลงมาเป็นผู้ตามเช่นเดียวกัน (张, 2007: 10)

แนวคิดเกี่ยวกับหญิงตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคเหมา นี้ แสดงภาพให้เราเห็นว่า ผู้หญิงถูกกำหนดให้มีหน้าที่ และบทบาทที่ต้องปฏิบัติด้วยข้ออ้างของการทำเพื่อชาติ เพื่อส่วนรวมเสมอมา ในยุคแรก ผู้หญิงถูกกำหนดให้เป็นหยินคู่กับ หยาง เพื่อความสมบูรณ์ของจักรวาล แต่หยินมีสถานะต่ำกว่าหยางหรือชาย หญิงจึงต้องคล้อยตาม เชื่อฟังชาย ชายกลายเป็นเสาหลักของชีวิตผู้หญิง การทำหน้าที่ที่ถูกต้องของหญิง คือการเชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลือสามี อบรมลูก จะทำให้ครอบครัวสงบสุข และประเทศชาติก็จะรุ่งเรืองในที่สุด ถ้าไม่ทำเช่นนั้น ผู้หญิงจะกลายเป็นหญิงงามลมเมือง หญิงแพศยา ไม่มีคุณค่าต่อครอบครัว และชาติให้สรรเสริญ ในสมัยต่อมา ชาติเกิดวิกฤติ อำนาจของชายจีนถูกทำลาย สิ้นคลอน ชายจึงเลื่อนสถานะให้หญิงเป็นพลเมืองเท่าเทียมกับชาย แต่ความเป็นพลเมืองนี้มาพร้อมกันกับข้อเรียกร้องใหม่ๆที่ผู้หญิงต้องเปลี่ยนตัวเองเป็นผู้หญิงยุคใหม่ให้ได้ แต่ถึงอย่างนั้น ผู้หญิงก็ยังต้องมีบทบาทของภรรยาและแม่ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของชาย ของครอบครัวและของชาติ จะเห็นได้ว่า ถึงแม้สถานะจะเปลี่ยน มีสิทธิมากขึ้น แต่ผู้หญิงก็ต้องทำหน้าที่ของตนเพื่อข้ออ้างเดิมคือ การช่วยส่วนรวม หรือช่วยชาตินั่นเอง ในยุคเหมา ผู้หญิงมีความเท่าเทียมกันกับชายในชั่วพริบตาจากกฎหมายที่รัฐบาลออกมาให้ตั้งแต่ช่วงแรกๆของยุคนี้ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้หญิงก็ยังถูกครอบงำด้วยกรอบวาทกรรมการทำเพื่อส่วนรวมอยู่ดี ผู้หญิงจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นมา คือการทำงานการผลิต ควบคู่ไปกับการทำงานบ้าน

ในตลอดช่วงประวัติศาสตร์อันยาวนานของจีน ผู้หญิงเป็นเพียงตัวประกอบอีกด้านของชาย เสริมให้ชายสมบูรณ์ จักรวาลดำเนินต่อไป ทำให้ครอบครัวสงบสุข ชาติรุ่งเรือง หรือไม่ก็ช่วยชายกู้ชาติ ทำให้ชาติเป็นสมัยใหม่ ไม่เคยมีการให้ความสนใจกับผู้หญิงในฐานะปัจเจกบุคคลที่เป็นเพศหญิง มีร่างกาย ความรู้สึก ความต้องการ

ความคิด หรือประสบการณ์เฉพาะของความเป็นหญิงที่แตกต่างจากประสบการณ์ของชายและของชาติเลย มีเพียงช่วงราวเหตุการณ์ 4 พฤษภาคมเท่านั้น ที่ผู้หญิงจีนมีโอกาสได้บันทึกความนึกคิดส่วนตัวที่ทุกข์ทรมานจากความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ตามขนบต่อครอบครัวและหน้าที่ของการเป็นพลเมืองหญิงยุคใหม่ที่ต่อต้านขนบ บันทึกความผิดหวังในตัวผู้ชายบันทึก ความเห็นใจเพศเดียวกัน บันทึกการตื่นรู้ทางเพศวิถี เป็นช่วงเดียวในประวัติศาสตร์จีนจนถึงยุคเหมานี้ที่ผู้หญิงสามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับความเป็นตัวเองของผู้หญิงและได้คำตอบอันน่าเศร้าดังที่ไปเว่ย นักเขียนสตรีจีน เขียนไว้ในนิยายกึ่งอัตชีวประวัติของเธอว่า

In this decrepit, moribund society, this nefarious society permeated by patriarchy, women lack an authentic nature (zhenxiang). Their true nature has been falsified to such a degree that they have sacrificed every single aspect of themselves. Women are completely by society, their environment, men, reputation and rumor. (อ้างถึงใน Dooling, 2005: 122)

ความเป็นหญิงของจีนในอดีตจนถึงยุคเหมาเกี่ยวพันกับบทบาทและหน้าที่ที่ถูกกำหนดให้ บทบาทและหน้าที่ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการเมือง สังคม และประวัติศาสตร์ของแต่ละยุค ความเป็นหญิงของจีนในแง่นี้ พิสูจน์ความคิดของจูดิท บัทเลอร์ (Judith Butler) นักคิดสตรีนิยมสายหลังสมัยใหม่ที่ไม่เชื่อว่า อัตลักษณ์ของแต่ละบุคคล มีคุณสมบัติตายตัวที่ติดมาตั้งแต่เกิด หรือจะมีความแตกต่างทางร่างกายที่จำแนกคนให้ต่างกันได้

Gender does not express a self, a way of being, or a bodily difference, but rather is a performance or enactment of power. One is a woman or man as an effect of power. (อ้างถึงใน Beasley, 2005: 101)

แต่บัทเลอร์เชื่อว่า เพศสภาพนั้นเป็นการแสดงออกของอำนาจ เป็นผลจากวาทกรรมทางสังคม ดังนั้น ความเป็นหญิงจึงไม่คงที่และเลื่อนไหลไปตามการประกอบสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละยุค

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ยุคดอกไม้เหล็กผลิบาน

ความเป็นหญิงจีนในยุคโบราณถูกกำหนดให้อยู่ในกรอบแนวคิดแบบปิตาธิปไตยซึ่งเป็นกรอบที่เกิดจากปรัชญาและแนวความคิดโบราณของจีนโดยเฉพาะจากลัทธิขงจื๊อ ในยุคเหมา ผู้หญิงก็ต้องเดินตามแนวความคิดมาร์กซิสต์แบบเหมาเจ๋อตง ในยุคโบราณ ผู้หญิงถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เป็นส่วนคู่กับชายเพื่อเสริมให้จักรวาลสมบูรณ์ แต่คุณสมบัติและหน้าที่ของผู้หญิงโดยทั่วไปถูกกำหนดให้เป็นด้านที่ถูกพิจารณาว่าด้อยกว่า เช่นอ่อนแอ ใช้อารมณ์ และเป็นความมืด แต่ผู้ชายจะอยู่ในด้านที่เหนือกว่า เช่นแข็งแรง มีเหตุผลและเป็นแสงสว่าง ผู้หญิงมีหน้าที่ภายในบ้านเป็นผู้ตาม คอยช่วยเหลือสามี และดูแลลูก แต่ผู้ชายมีหน้าที่ภายนอก เป็นผู้นำที่ต้องคอยควบคุมดูแลผู้หญิงที่เป็นทั้งลูกสาว ภรรยาหรือแม่(ที่ไม่มีพ่อแล้ว)

อย่างไรก็ดี ในยุคโบราณของจีน ผู้ชายเองก็ถูกควบคุมด้วยระบบรุ่นชั้น (generation) ที่อาศัยความอาวุโสเป็นปัจจัยชี้ขาดอำนาจทั้งในครอบครัวและในสังคมภายนอก ดังนั้นผู้หญิงก็มีสิทธิ์ได้อำนาจในครอบครัวอยู่บ้างเมื่อเป็นแม่ โดยอำนาจดังกล่าวใช้ได้กับลูกๆเมื่อไม่มีสามีและพ่อแม่สามีแล้ว แต่ถึงอย่างนั้นอำนาจของผู้หญิงก็ยังอาจถูกจำกัดด้วยคำสอนของความเชื่อฟังสามประการที่ว่าเมื่อเล็กให้เชื่อบิดา เมื่อแต่งงานแล้วให้เชื่อสามีและเมื่อไร้สามีแล้วให้เชื่อลูกชาย ในยุคเหมาคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้หญิงถูกกำหนดให้เท่าเทียมกับชายทุกสิ่งที่ชายทำได้ หญิงก็ทำได้ ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเปลี่ยนเป็นหญิงเหล็ก (铁姑娘) มีความมุ่งมั่น กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว ไม่อ่อนไหว ไม่อ่อนแอ และไม่แพ้ฝัน แต่นักวิจารณ์และนักคิดสตรีนิยมทั้งหลายก็ชี้ให้เห็นว่าความเท่าเทียมกันนี้มีพื้นฐานอยู่บนการเปลี่ยนแปลงผู้หญิงให้เป็นผู้ชาย (masculinization) (Lu, 1993; Li, 1994; Croll, 1995; Dooling, 2005) โดยไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างทางสรีระหรือหน้าที่ตามธรรมชาติ เช่น การคลอดลูก ความเท่าเทียมนี้คือ ผู้หญิงตัดผมสั้น ไม่แต่งหน้า และแต่งกายคล้ายผู้ชาย ต้องทุ่มเทให้กับการงานจนแทบไม่ลาหยุดเลยนอกจากลาคลอด ต้องเลือกงานก่อนการดูแลลูกเพราะสามารถฝากไว้กับสถานรับเลี้ยงเด็กหรือญาติได้ เป็นต้น เพียงแต่ในยุคเหมาอำนาจตามความอาวุโสของรุ่นชั้นจะถูกลดความสำคัญลงไปมาก โดยการบั่นทอนของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่พยายามทำลายความสัมพันธ์ตามสายเลือด การผูกพันระหว่างเครือญาติและวงศ์ตระกูล และแทนที่ความสัมพันธ์ดังกล่าวด้วยความจงรักภักดีต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีน ทั้งผู้หญิงและผู้ชายต่างกลายเป็นตัวจักรในการขับเคลื่อนนาวารัฐจีนไปสู่สังคมในอุดมคติแบบมาร์กซิสต์

กรอบความเป็นหญิงจีนดังกล่าวแทรกซึม ดอกหญ้าและสะท้อนอยู่ในงานเขียนต่างๆของทั้งยุคโบราณและยุคเหมา ผู้หญิงที่ไม่ได้ทำตัวสอดคล้องตามกรอบนี้ก็กลายเป็นคนชายขอบ (marginalization) ของกลุ่มผู้หญิง ซึ่งที่จริงก็เป็นกลุ่มชายขอบของผู้ชายอยู่แล้ว โดยผู้หญิงชายขอบเหล่านี้จะถูกนำเสนอด้วยภาพที่แตกต่างออกไป เช่นหญิงงามลุ่มเมื่อง หญิงแพศยา หญิงชนชั้นนายทุน หญิงชายชาติเป็นต้น เหมือนดังที่บรรดานักคิดสตรีนิยมกลุ่มประกอบสร้างทางสังคมเสนอว่าผู้คนแตกต่างกันเพราะถูกนำเสนอให้อยู่ชายขอบของกระแสหลัก

They ('Social Constructionist' feminists) insist that...people are not marginalized because they are different but made different by marginalization... they assert, identities are made and made different by the social structuring effects of power. (Beasley, 2005: 23)

ในทั้งสองช่วงเวลานี้ ความเป็นหญิงจีนจากการกำหนดเช่นนี้อาจเป็นเครื่องยืนยันแนวคิดเกี่ยวกับเพศสภาพของจูดิธ บัทเลอร์ที่เชื่อว่า แต่ละเพศไม่มีเนื้อในที่แตกต่างกัน ไม่มีตัวตนหรือแก่นที่แท้จริงตามธรรมชาติ แต่ความเป็นเพศหญิงหรือชายก็ตามเป็นเรื่องของการกระทำที่ได้รับผลกระทบจากวาทกรรมในสังคม เป็นเรื่องของการร้อยเรียงและผลกระทบของความจริง

She describes gender identity as 'performative' to stress that no interior essence, no 'real' self exists... It is an effect of a 'decidedly public and social discourse'... Gender, she says, is a fabrication, a 'truth effect'. (อ้างถึงใน Beasley, 2005: 102)

ความเป็นหญิงหรืออัตลักษณ์ของหญิงจีน โดยเฉพาะของหญิงชนชั้นกลางและสูงในเมืองที่ถูกกำหนดโดยวาทกรรมกระแสหลักของสังคมในทั้งสองช่วงเวลาใกล้เคียงกับแนวคิดเรื่อง ผู้กระทำ(Subject) ของกลุ่มนักคิดหลังสมัยใหม่ เช่นฟูโกต์ที่เห็นว่า ผู้กระทำเป็นเพียงผลกระทบจากอำนาจ ไม่ใช่ปัจเจกบุคคลที่มีความตั้งใจหรืออำนาจในการกำหนดควบคุมความเป็นตัวเองเหมือนแนวคิดของกลุ่มมนุษยนิยม (humanism) (อ้างถึงใน Mills, 2004: 30-41)

อย่างไรก็ดี ฟูโกต์เชื่อว่าอำนาจไม่ได้อยู่แต่กับกลุ่มชนปกครองแต่เพียงกลุ่มเดียว อำนาจกระจายแทรกซึมอยู่ทั่วไปในสังคม ไม่อยู่นิ่ง ไม่คงที่ เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและอำนาจก็ไม่ได้มีเฉพาะหน้าที่ควบคุม จำกัด หรือเก็บกอดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ หรือกีดผู้ที่อยู่ใต้อำนาจเท่านั้น ในทัศนะของฟูโกต์แล้ว อำนาจขึ้นอยู่กับการกระทำ เลื่อนไหลไปมากับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการต่อรองที่เกิดขึ้นได้ในทุกปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ผู้ที่ด้อยกว่าหรือเป็นผู้ใต้ปกครองก็อาจจัดวางตำแหน่งของตนให้ได้เปรียบหรือเหนือกว่าได้จากการต่อรองผ่านวาทกรรมชุดเดียวกันนี้ อำนาจมีทั้งพลังในการกดทับ กีดกัน และสร้างสรรค์ ก่อเกิด เพราะฟูโกต์เองเชื่อว่า การต่อต้านหรือหักล้างอำนาจเป็นสิ่งที่มาพร้อมกันกับอำนาจ ไม่มีอำนาจใดๆที่จะสามารถครอบงำได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดตามที่ฟูโกต์ว่า

Where there is power there is resistance. (อ้างถึงใน Mills, 2004: 37;

Beasley, 2005: Chapter 5)

ดังนั้นถึงแม้ผู้หญิงจีนจะถูกครอบงำหรือกำหนดความเป็นตัวตน คุณสมบัติ บทบาท หรือหน้าที่ของตน จากแนวคิดของขงจื้อในยุคโบราณดังกล่าว แต่เมื่อโครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนแปลง หรือเมื่ออำนาจเก่า วาทกรรมหลักสิ้นคลอน สูญเสียความน่าเชื่อถือ ผู้หญิงจีนโดยเฉพาะชนชั้นกลางและสูงที่ เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากอำนาจ และวาทกรรมหลักนี้มากที่สุดในสังคมก็จะลุกขึ้นมาต่อต้านเช่นกัน ดังสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงก่อนการปฏิวัติในปี ค.ศ.1949 ที่ได้กล่าวถึงไปแล้วในบทที่ 2 การต่อต้านดังกล่าวอาจได้แรงผลักดันอย่างมากจากปัญญาชนชาย อาจไม่ได้มีจุดเริ่มต้นจากความต้องการที่จะพลิกขั้วการกดขี่ของผู้หญิงทั้งหมด แต่ในที่สุดผู้หญิงบางส่วน โดยเฉพาะปัญญาชนหญิงก็สามารถลุกขึ้นมาร่วมต่อต้าน และสะท้อนปมความขัดแย้งที่มีเฉพาะของผู้หญิงเองในขั้นตอนของการต่อต้านอำนาจเก่า ในการต่อรองเพื่อสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจใหม่ ระหว่างหญิงและชายในสังคมจีนใหม่ แต่แล้วผู้หญิงก็ถูกครอบงำด้วยอำนาจในรูปแบบใหม่ ด้วยวาทกรรมใหม่ใหม่ที่อาศัยข้ออ้างเดิมเหมือนกับแนวคิดของขงจื้อ ที่ว่าผู้หญิงในฐานะพลเมืองคนหนึ่งก็ต้องทำเพื่อส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ เพื่อชาติในระหว่างยุคเหมา

ในปี ค.ศ.1976 เกิดความเปลี่ยนแปลงกลุ่มอำนาจทางการเมืองขึ้นในจีน ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการลุกฮือขึ้นต่อต้านของประชาชนจีนที่ทนต่อการครอบงำกดขี่ของกลุ่มอำนาจสังคมนิยมสุดโต่งในพรรคคอมมิวนิสต์ไม่ไหวแล้ว ประจวบกับการสิ้นชีวิตของผู้นำหลายคนในพรรค (โจวเอินไหล จูเต๋อ และเหมาเจ๋อตง) ในปีนี้ การเปลี่ยนแปลงกลุ่มอำนาจทางการเมืองดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างความสัมพันธ์ในสังคม ต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และเปิดโอกาสให้ปัจเจกจากภายนอกประเทศเข้ามาส่งผลกระทบต่อบรรยากาศทางความคิดของชาวจีนได้ ผู้หญิงในยุคเหมาซึ่งถูกกำหนดและครอบงำจากวาทกรรมของรัฐบาลเหมาเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายโดยมีมาตรฐานของชายเป็นที่ตั้ง (masculinization) ก็ได้โอกาสย้อนรอยกลับไปยังช่วงก่อนปี ค.ศ.1949 อีกครั้ง คือ ลุกขึ้นมาต่อต้านวาทกรรมความเท่าเทียมกันระหว่างเพศโดยมีชายเป็นมาตรฐานดังกล่าวด้วยความพยายามที่จะสร้างวาทกรรมความเป็นหญิงในแบบของผู้หญิงเองขึ้น ในครั้งนี้ด้วยเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไปทางสังคม ผู้หญิงได้รับการศึกษาและผ่านการทำงานในสังคมภายนอกครบครันแล้ว ดังนั้น ในครั้งนี้ ผู้ชายไม่ใช่ผู้ริเริ่มผลักดันการได้กลับวาทกรรมเรื่องความเป็นหญิงของรัฐ แต่เป็นผู้หญิง โดยเฉพาะปัญญาชนหญิงชนชั้นกลางที่มีภูมิหลังทางครอบครัวเป็นปัญญาชนมาก่อน เช่น เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย หรือเป็นนักเขียน

การได้กลับวาทกรรมเกี่ยวกับความเป็นหญิงของรัฐ และความพยายามกำหนดความเป็นหญิงขึ้นมาใหม่ด้วยตัวของผู้หญิงเองนี้มีสะท้อนอยู่ในนวนิยายของนักเขียนหญิงในยุคนี้ ยุคหลังเหมา ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักเขียนหญิงเกิดขึ้นมากมายนับว่าทุกสมัยในประวัติศาสตร์ คล้ายคลึงกับในช่วงเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919 ในทั้งสองช่วงเวลาดังกล่าวนี้ การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างอำนาจของสังคมเปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่ชายขอบ หรือผู้ที่ด้อยกว่าในความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ได้ช่วงชิงพื้นที่ในการแสดงออกของตัวตน และยืนยันความมีอยู่ของกลุ่มของตนได้งายขึ้น ซึ่งการเขียนเป็นวิธีการหนึ่งของการสำรวจตรวจสอบและยืนยันอัตลักษณ์ให้รับรู้กันได้โดย

เปิดเผย งานเขียนเป็นหลักฐานทางสาธารณะที่แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และบันทึกความมีตัวตนที่เคยถูกกดทับไว้ในประวัติศาสตร์ได้ เป็นวิถีทางข้อมๆทางหนึ่งของการต่อต้านอำนาจหลักของสังคม เราจึงเห็นงานเขียนมากมายของนักเขียนหญิงจีนในช่วงนี้ และแน่นอนว่างานเขียนที่มุ่งเน้นเรื่องเล่าของตัวเอกหญิงโดยนักเขียนหญิงจะสะท้อนความขัดแย้งกับวาทกรรมกระแสหลักและสะท้อนความพยายามกำหนดความเป็นผู้หญิงด้วยตัวผู้หญิงเองได้ดีที่สุด เพราะเป็นการเล่าความรู้ ความรู้สึก ประสบการณ์เฉพาะและความทรงจำส่วนตัวโดยตรงจากผู้หญิงที่ถูกระทำเอง งานเขียนเล่าเรื่องตัวเอกหญิงโดยนักเขียนหญิงจึงมีอำนาจทางวัฒนธรรม (cultural authority) ที่น่าเชื่อถือและมีพลังในการต่อต้านและยืนยันอัตลักษณ์ของตน (Smith and Watson, 2001: 28-31)

แต่งงานเขียนของนักเขียนหญิงจีนยุคหลังเหมาที่นำมาวิจัยในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้เลือกนวนิยายที่สะท้อนความเป็นตัวตน (subjectivity) และอัตลักษณ์ของผู้หญิงชนชั้นกลางในเมืองที่ได้รับการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นภาพความเป็นหญิงจีนในยุคหลังเหมาที่จะได้กล่าวถึงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็จะเป็ภาพความเป็นหญิงจีนในเมือง ชนชั้นกลางอันเป็นกลุ่มที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างในสังคมและมีความพร้อมในการต่อต้านอำนาจหลัก แสวงหาและยืนยันจุดยืนของตนมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ความเป็นหญิงจีนที่สะท้อนออกมาเป็นเพียงภาพความเป็นหญิงที่กำลังเริ่มฝังรากลงไปบนดินแดนของสังคมจีนเท่านั้น เป็นภาพของผู้หญิงจีนหัวใหม่เพียงบางส่วนที่ยังไม่ใช่ส่วนใหญ่ หรือกระแสหลักของสังคมทั้งหมด ทั้งนี้เพราะนวนิยายเกือบทุกเรื่องที่นำมาวิจัยนี้เป็นนวนิยายที่สร้างกระแส ได้รับความสนใจกล่าวขวัญถึงซึ่งส่วนใหญ่ในเวลานั้นมักจะเป็นการกล่าวถึงในทางลบ(เช่น หากว่าเป็นนวนิยายรักดาวโลเกีย หรือเป็นนวนิยายที่ขายเรื่องส่วนตัวในทีล็บของผู้หญิงหรือเป็นนวนิยายขายเรื่อร่า) และบางเรื่องก็ถึงขนาดถูกห้ามพิมพ์หรือจำหน่ายในจีน (ซึ่งยิ่งปลุกกระแสความสนใจและเพิ่มยอดการลอบพิมพ์ให้พุ่งสูงขึ้น) กระแสความสนใจและลักษณะของการตอบรับแบบนี้ในช่วงเวลาที่หนังสือเพิ่งออกเป็นสัญญาณหนึ่งที่บ่งบอกถึงความแหวกแนว หรือล้ำสมัยของเนื้อหาในนวนิยายจนถึงจุดให้เกิดปฏิกิริยาดังกล่าว ซึ่งในทางเดียวกันแล้วก็เป็นเครื่องบ่งชี้ว่า ความเป็นหญิงหรือแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นหญิงในนวนิยายเหล่านี้ยังคงเป็นกระแสที่เพิ่งเริ่มในสังคมจีนยุคนั้นเท่านั้น หากภาพความเป็นหญิงจีนที่สะท้อนออกมาในนวนิยายนั้นเป็นภาพความเป็นหญิงจีนกระแสหลักของผู้หญิงส่วนใหญ่แล้วก็คงไม่อาจก่อกระแสหรือสร้างคำวิจารณ์ได้เช่นนี้ และผู้วิจัยเชื่อว่าภาพความเป็นหญิงจีนกระแสหลักนี้ก็คงไม่ได้มีลักษณะโดดเด่นหรือแตกต่างจากวาทกรรมหลักเกี่ยวกับความเป็นหญิงในสังคมจีนแต่อย่างใด และดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกวิจัยเฉพาะความเป็นหญิงหรือแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นหญิงแบบใหม่ที่กำลังเริ่มก่อตัวขึ้นในจีนเพื่อจะได้มองเห็นและเข้าใจแนวโน้มในอนาคตได้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษานวนิยาย 9 เรื่องที่มุ่งเน้นเรื่องเล่าของตัวเอกหญิงโดยนักเขียนหญิงในยุคหลังเหมา โดยเฉพาะจากปีค.ศ.1985 ถึงต้นศตวรรษที่ 21คือราวปีค.ศ.2001 ซึ่งเป็นช่วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศจีนทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ถึงแม้จีนจะเข้าสู่ยุคหลังเหมาตั้งแต่ปีค.ศ.1976 เมื่อเหมาเจ้าตงถึงแก่อสัญกรรม และเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางการเมือง นโยบายการปกครองและการจัดการทาง

เศรษฐกิจของจีน รวมทั้งเริ่มเปิดประเทศออกสู่โลกภายนอก แต่การเปลี่ยนแปลงนโยบายการเมือง การปฏิรูปเศรษฐกิจ การผลิตเปลี่ยนผู้กุมอำนาจในพรรคคอมมิวนิสต์ และการรับอิทธิพลทางความคิดจากโลกภายนอกเริ่มจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความคิดและการแสดงออกของคนจีนอย่างเห็นได้ชัดในช่วงเวลากลางปีทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นไป และผลกระทบนี้ขยายวงกว้างไปอย่างเต็มกำลังพร้อมกับการคลี่คลายทางการเมืองและเศรษฐกิจของจีนไปในแนวทางของโลกาภิวัตน์ตลอดช่วงทศวรรษที่ 1990 จนถึงต้นศตวรรษที่ 21 อันเป็นศตวรรษที่จีนอยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์อย่างเต็มตัวแล้ว ดังนั้นนวนิยายในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศจีนเช่นนี้จึงน่าจะสะท้อนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางอัตลักษณ์ การต่อต้านอำนาจกระแสหลัก การแสวงหา ต่อรอง และยืนยันทางอัตลักษณ์ได้อย่างน่าสนใจ นวนิยายที่นำมาศึกษา 9 เรื่องในวิทยานิพนธ์นี้เป็นของนักเขียนหญิง 7 คนที่โดดเด่นและมีบทบาทสำคัญในวงวรรณกรรมของจีนและหลายเรื่องที่ได้ศึกษาได้แก่ นวนิยายชุดรัก 3 แบบ (三恋) ของหวังอันอี (王安忆) สงครามของคนคนหนึ่ง (一个人的战争) ของหลินไป่ (林白) ชีวิตส่วนบุคคล (私人生活) ของ เฉินหฺวาน (陈染) เซี่ยงไฮ้เบบี้ (上海宝贝) ของเว่ยฮุย (卫慧) และ ลูกกวาด (糖) ของ เหมียนเหมียน (棉棉) ต่างก็สร้างกระแสและความตื่นตะลึงให้กับวงวรรณกรรม บางเล่มถูกโจมตีจนถึงถูกสั่งห้ามไม่ให้วางจำหน่ายในประเทศจีน นวนิยายเหล่านี้จึงน่าจะเสนอภาพความเป็นหญิงจีนในยุคหลังเหมาที่สะท้อนความขัดแย้งกับอำนาจกระแสหลัก การต่อรองกับชนบประเพณีเดิมของขงจื้อและการผสมผสานอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ ทุนนิยมและบริโภคนิยมได้อย่างน่าสนใจ

จากการศึกษานวนิยายทั้ง 9 เรื่องนี้ พัฒนาการของความเป็นหญิงจีนในยุคหลังเหมาอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ช่วงคือช่วงระหว่างปีค.ศ.1985 ถึงค.ศ.1995 เราอาจเรียกได้ว่าเป็น “ช่วงดอกไม้เหล็กผลิบาน” ซึ่งจะเป็นช่วงเวลาของการวิจัยในบทนี้ และช่วงระหว่างปีค.ศ.1995 ถึงค.ศ.2001 ซึ่งน่าจะเรียกได้ว่าเป็น “ช่วงดอกไม้ไหวตามลม” อันจะกล่าวถึงในบทต่อไป

ช่วงดอกไม้เหล็กผลิบาน

ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ การเมือง และสังคม เช่นการสูญเสียศรัทธาและความเชื่อมั่นในอุดมการณ์สังคมนิยมของเหมาและการปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ อันเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ความผิดหวังกับรัฐบาลหลังเหมาที่ไม่ได้ทำให้ประเทศเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ประชาชนคาดหวัง รวมถึงการมีเสรีภาพในการแสดงออกมากขึ้นจากการกระตุ้นของรัฐบาลหลังเหมาเอง และการหลั่งไหลเข้ามาของแนวคิดและผลงานทางวัฒนธรรมของประเทศทางตะวันตก ส่งผลให้ช่วงหลังการปฏิวัติวัฒนธรรมคือในช่วงปลายทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา มีนักเขียนหญิงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเป็นประวัติการณ์ เหมือนในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะราวช่วงเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม

นักเขียนสตรีที่เกิดขึ้นมามากมายในช่วงปลายทศวรรษที่ 1970 ถึงต้นทศวรรษที่ 1980 จะยังคงเขียนในแนวทางที่จัดว่าเป็นวรรณกรรมบาดแผล (伤痕文学) (张, 2007 : 23-5) คือวิจารณ์ผลพวงต่างๆจากช่วงของ

การปฏิวัติวัฒนธรรม สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวบุคคล เกิดขึ้นในสังคมและครอบครัว เช่น ความทุกข์ระทมของผู้หญิงที่ถูกทำให้เหมือนผู้ชาย (masculinization) จากอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ภายใต้ข้ออ้างเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง โดยการเขียนของนักเขียนหญิงจีนช่วงนี้จะเป็นรูปแบบของการตีแผ่ เช่น เรื่อง *จะต้องไม่ลืมความรัก* (爱, 是不能忘记的)* ของจางเจี๋ย (张洁) ในรูปแบบของการตั้งคำถามกับอดีต เช่น *บนขอบฟ้าเดียวกัน* (在同一地平线上)** ของ จางซินซิน (张辛欣) หรือในรูปแบบของความอัดอั้นตันใจกับสังคมและผู้ชาย เช่น *เรือในอ่าว* (方舟)*** ของจางเจี๋ย (张洁) นวนิยายเหล่านี้สะท้อนปัญหาของผู้หญิงทั่วไปตั้งคำถามกับสังคม แต่ไม่ได้มุ่งเน้นการสำรวจ แสวงหาหรือยืนยันความเป็นหญิงแต่อย่างใด

จนกระทั่งกลางทศวรรษที่ 1980 ที่ทฤษฎีและแนวคิดทางวรรณกรรมต่างๆ ของตะวันตกรวมทั้งทฤษฎีของกลุ่มสตรีนิยม ทะลักหลั่งไหลเข้ามา เมื่อประกอบกับสภาพสังคม เศรษฐกิจที่ค่อยๆ ปรับตัวจากแนวสังคมนิยมไปสู่ทุนนิยมได้ระยะหนึ่งแล้ว นักเขียนสตรีจากช่วงกลางทศวรรษนี้เป็นต้นมาก็เริ่มแสดงถึงความพยายามที่จะแสดงออกถึงความคิด ความต้องการและความรู้สึกของผู้หญิงในฐานะปัจเจกบุคคลที่เป็นเพศหญิง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจถูกกดทับไม่ให้แสดงออกมาในอดีต หรือถูกครอบงำจากวาทกรรมหลักที่ทำให้ผู้หญิงยอมรับและทำตามโดยเข้าใจว่าเป็นเรื่องธรรมชาติ ชอบธรรมแล้ว (interpellated) แต่เมื่อบริบทเปลี่ยนไปเช่นนี้ มีการปะทะกันระหว่างวาทกรรมเดิมและวาทกรรมใหม่ที่มาจากภายนอก จึงทำให้ผู้หญิงเองเริ่มตั้งคำถาม ปฏิเสธ ต่อรอง แสวงหาและพยายามกำหนดความเป็นหญิงเอง ความพยายามประกอบสร้างความเป็นหญิงในแบบของตนนี้เพิ่งเริ่มถูกสะท้อนออกมาในนวนิยายของนักเขียนสตรีในช่วงนี้ กลางทศวรรษที่ 1980 ถึงกลางทศวรรษที่ 1990 จึงเป็นที่มาของชื่อช่วงว่าช่วงดอกไม้เหล็กผลิบาน ทั้งนี้เพราะผู้หญิงในยุคเหมาถูกกีดกันภาพให้เท่าเทียมกับชาย ด้วยการทำได้ทุกอย่างเหมือนชายและถูกลดทอนกดทับความเป็นหญิง ผู้หญิงในยุคเหมาจึงถูกขนานนามว่า เป็นผู้หญิงเหล็ก เมื่อมาถึงช่วงนี้ ผู้หญิงเหล็กเหล่านี้ก็เริ่มแสดงความต้องการที่จะเน้นย้ำความเป็นหญิง รื้อฟื้นความเป็นหญิงที่ถูกกดทับ และแสดงออกถึงความเป็นหญิงออกมา แต่เป็นช่วงเริ่มต้นของความพยายามนี้ จึงเป็นที่มาของชื่อช่วงดังกล่าว

* ตีพิมพ์ในปี.ศ. 1979 เป็นเรื่องที่ลูกสาวค้นพบบันทึกของแม่ซึ่งเขียนพรรณนาความรักที่แม่เองมีให้กับผู้ชายอีกคนหนึ่งที่ไม่ใช่พ่อ เป็นความรักบริสุทธิ์ที่ไม่เคยได้เปิดเผย เพราะขัดกับวาทกรรมของพรรคคอมมิวนิสต์ เป็นนวนิยายที่วิจารณ์การแต่งงานที่ไร้รักในยุคเหมา

** ตีพิมพ์ในปี.ศ. 1981 เป็นเรื่องของภรรยาที่พยายามจะเพิ่มพูนความรู้เพื่อจะสามารถทำงานได้ทัดเทียมสามี แต่สามีกลับไม่ต้องการให้เธอทำเช่นนั้น เมื่อภรรยาเรียนจนสำเร็จ เธอก็ต้องสูญเสียสามีไป เป็นนวนิยายที่วิจารณ์มุมมองของชายที่ยังคงเห็นผู้หญิงด้อยกว่าตน

*** ตีพิมพ์ในปี.ศ. 1982 เป็นเรื่องของผู้หญิงสามคนที่มาอยู่ร่วมกันเพราะต่างมีปัญหาที่สามีที่จ้างแต่จะหาผลประโยชน์จากพวกเธอ เห็นว่า พวกเธอเป็นเพศที่ด้อยกว่า หรือทำร้ายร่างกายขมขื่นจิตใจของเธอ เป็นนวนิยายที่พูดถึงความพยายามในการที่จะยืนหยัดใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี และอยู่ให้รอดของผู้หญิงที่เป็นภรรยา

หลักฐานหนึ่งซึ่งยืนยันพัฒนาการการเขียนของนักเขียนสตรีจีนในยุคหลังเหมาคือกระแสวรรณกรรมวิจารณ์ในยุคนี้เองที่ล้าออกไปกับพัฒนาการดังกล่าว หวังเยียนฟาง (王艳芳, 2006: 15) นักวิจัยจีนสรุปภาพรวมของการวิจารณ์นวนิยายของนักเขียนสตรีจีนร่วมสมัยว่า

就女性文学研究的方法而言，由以上具体的统计资料可归纳为：1985年之前基本上是社会批评时期，沿袭的是传统的以苏联文学批评模式为主的批评套路；1985年至1989年为西方话语尝试期，女性主义理论被自觉引进并建为研究者接纳；1989年至1995年为女权主义批评的兴起与发展阶段，也可以说是女性主义批评的高潮，。。。。。。而1995年之后为女性主义批评的成熟和反思阶段，。。。。。。

หากพูดถึงวิธีการวิจัยวรรณกรรมสตรีแล้ว เราสามารถสรุปจากข้อมูลทางสถิติที่แนชัดดังกล่าวได้ว่า ก่อนค.ศ.1985 โดยพื้นฐานแล้วเป็นช่วงการวิจารณ์สังคมน โดยทั่วไปแล้วจะยึดตามแบบการวิจารณ์ของโซเวียตเป็นหลัก ค.ศ.1985 ถึง 1989 เป็นช่วงทดลองแนวคิดตะวันตก รวมทั้งทฤษฎีสตรีนิยมที่นักวิจัยก็ตั้งใจรับมาใช้เช่นกัน ค.ศ.1989 ถึง 1995 เป็นระยะเวลาที่การวิจารณ์แนวสตรีนิยมเฟื่องฟูและพัฒนา อาจกล่าวได้ว่าเป็นยุคทองของการวิจารณ์แนวสตรีนิยม.....แต่เมื่อมาถึงหลังค.ศ. 1995 เป็นช่วงเวลาที่มีการวิจารณ์แนวสตรีนิมนั้นถึงจุดอิ่มตัวแล้วและเป็นระยะเวลาของการย้อนคิดทบทวน.....

ผลงานที่ศึกษาในวิทยานิพนธ์และถูกจัดว่าอยู่ในช่วงดอกไม้เหล็กผลิบานนี้คือนวนิยายชุดรัก 3 แบบ (三恋) ของหวังอันฉี (王安忆) ซึ่งมีอยู่สามเรื่อง คือ ความรักในหุบร้าง (荒山之恋) ความรักในเมืองเล็ก (小城之恋) และความรักในหุบงาม (锦绣谷之恋) สงครามของคนคนหนึ่ง (一个人的战争) ของ หลินไป๋ (林白) และ ชีวิตส่วนบุคคล (私人生活) ของ เจินหฺร่าน (陈染) นวนิยายทั้ง 5 เรื่องนี้สะท้อนความพยายามที่จะสร้างอัตลักษณ์ของผู้หญิงจีนยุคหลังเหมาด้วยตนเอง โดยการยืนยัน ตอกย้ำ ต่อรองและปฏิเสธบทบาท หน้าที่และคุณสมบัติต่างๆที่วาทกรรมชุดเดิมเคยกำหนดให้ผู้หญิงจีนในสมัยก่อนหน้านี้ ความพยายามประกอบสร้าง ความเป็นหญิงจีนยุคหลังเหมาใน นวนิยายทั้ง ห้าเรื่องนี้สะท้อนออกมาใน 3 ประเด็น ได้แก่การแสวงหาความรักที่ดูดีมี การตื่นรู้ในเรื่องเพศ และการยืนยันความเป็นปัจเจก ความเป็นหญิงจีนที่ถูกประกอบสร้างผ่านตัวบทนวนิยายยุคหลังเหมาใน 3 ประเด็นเหล่านี้เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์กับบริบททางประวัติศาสตร์และวาทกรรมกระแสหลักของจีนนั่นเอง ดังแนวความคิดของนักวิชาการหลังสมัยใหม่ในเรื่องวาทกรรมที่ว่า ไม่มีตัวบทใดจะเกิดขึ้นได้นอกบริบททางสังคมและวาทกรรม

... discourses (here, groups pf utterances/texts which have similar force or effect) do not occur in isolation but in dialogue, in relation

to or, more often, in contrast and opposition to other groups of utterances. (Mills, 2004: 10)

3.1 บริบททางประวัติศาสตร์

จำนวนนักเขียนสตรีที่มากขึ้นจนเด่นชัดในยุคหลังเหมาและพัฒนาการแก่นเรื่องของนวนิยายของนักเขียนหญิงยุคนี้เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากบริบทเฉพาะทางประวัติศาสตร์ 3 ประการ ได้แก่ การมีต้นแบบของนักเขียนหญิงที่สำรวจและแสวงหาอัตลักษณ์ของผู้หญิงมาก่อนหน้านี้แล้ว ภาวะการถูกกดทับความเป็นหญิงซึ่งเกิดจากวาทกรรมความเท่าเทียมกันระหว่างเพศที่ผู้หญิงต้องมีมาตรฐานแบบเดียวกับชายในยุคเหมา และความคิดความเชื่อที่สืบทอดกันมาในประวัติศาสตร์ของจีน

3.1.1 การสานต่อจิตวิญญาณของการเคลื่อนไหว 4 พฤษภาคม

หลังการปฏิวัติวัฒนธรรม คือปลายทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา ในวงวรรณกรรมของจีน มีนักเขียนสตรีเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก นี่เป็นครั้งที่สองในประวัติศาสตร์จีนที่มีนักเขียนสตรีเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเช่นนี้ ครั้งแรกคือ ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะในช่วงเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม นอกจากนี้จะมีจำนวนมากคล้ายกันแล้ว นักเขียนสตรีในทั้งสองช่วงนี้ต่างก็แสดงความพยายามที่จะประกอบสร้างความเป็นหญิงในแบบของผู้หญิงเอง คล้ายกันอีกด้วย แต่ความพยายามของนักเขียนสตรีในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 นี้สะดุดไปเสียก่อนด้วยวิกฤตแห่งชาติ ประเด็นความอยู่รอดของชาติเรียกร้องความสนใจจากพลเมืองทุกคน ทุกเพศและทุกวัย แต่ถึงกระนั้น นักเขียนสตรีรุ่นนี้ก็เท่ากับได้หว่านเมล็ดพันธุ์ลงไปบนดิน รอวันเติบโตเมื่อมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยนั่นเอง

ความคล้ายคลึงกันของทั้งสองช่วงเวลานี้มีสาเหตุมาจากปัจจัย 4 ข้อซึ่งสอดคล้องต้องกันในทุกช่วงเวลานี้ นั่นคือการเสื่อมศรัทธาในความเชื่อก่อนหน้า เสรีภาพในการแสดงออกที่มีมากขึ้น สภาพหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศที่กำลังจะเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคใหม่ และอิทธิพลทางความคิดจากโลกตะวันตก

3.1.1.1 การเสื่อมศรัทธาในความเชื่อก่อนหน้า

การปฏิวัติวัฒนธรรมในช่วงปี ค.ศ. 1966-1976 เป็นหายนะใหญ่หลวงที่ทั้งบาดแผลที่ร้ายลึกไว้ให้กับประชาชนจีนทุกระดับชั้นและทุกแวดวง มีการประเมินว่าชาวจีนที่ถูกกลั่นแกล้ง ลงโทษตัดสินให้ประหารชีวิตมีราว 34,800 คน (Yan and Gao, 1996: 529) เจ้าหน้าที่พรรคถูกขับออกจากตำแหน่ง ทำให้เสื่อมเสียปัญญาชนถูกทรมาน ทำให้อับอาย ฆ่าตัวตายหรือถูกลงโทษจนตาย คนงานกรรมกรถูกหักหลังจากพรรค ชาวนาที่ได้รับผลกระทบจากเหล่ายุวชนกว่า 10 ล้านคนที่ต้องหยุดการศึกษากลางคันเพื่อไปเรียนรู้ชีวิตในชนบทแทน ยุวชนส่วนหนึ่งถูกปลุกกระตุ้นให้เป็นเรดการ์ดทำหน้าที่ปกป้องแนวคิดของเหมาเจ๋อตง และทำลายทุกอย่างที่เป็นกลไก เครื่องมือและคนของระบบการปกครองของพรรค สัญลักษณ์ของลัทธิขงจื้อและของแนวคิดชนชั้นนายทุนทั้งหมดนี้เพื่อสร้างสังคมนิยมจีนใหม่ที่บริสุทธิ์ไม่แปดเปื้อน แต่สุดท้ายเรดการ์ดก็ตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มอำนาจ

ต่างๆในท้องถิ่นที่ถูกใช้เพื่อรักษาหรือช่วงชิงอำนาจ และในที่สุดเรดการ์ดก็ถูกกวาดล้างจากพรรค (Yan and Gao, 1996) ชาวจีนทั้งในเมืองและชนบทต่างได้รับผลกระทบจากสภาพสังคมที่เหมือนไร้ชื่อแป ไม่มี ความมั่นคง และไม่มีใครแน่ชัดในทิศทางที่ประเทศกำลังมุ่งหน้าไป ทุกคนหวาดระแวงกันและกัน บันทอนแม้กระทั่ง ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ไม่มีเสรีภาพในการแสดงออกทางศิลปะ วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครทั้งหลายถูก ผูกขาดรูปแบบและเนื้อหาการนำเสนอให้เป็นไปในทิศทางที่ผู้ทรงอำนาจต้องการ ซึ่งหมายถึงการเชื่อฟังและ ปฏิบัติตามผู้นำคือเหมาเจ๋อตง(หรืออันที่จริงแล้วคือเจียงชิง) อย่างไม่มีเงื่อนไข เชิดชูแนวคิดสังคมนิยมแบบยูโทเปียที่ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียม(ซึ่งขัดแย้งกับสภาพความจริงในขณะนั้นที่ทุกคนไม่มีสิทธิมีเสียงอันใด) ไม่เห็นแก่ตัว เห็นแต่ส่วนรวมและอุดมการณ์ของเหมา ประณามแนวคิดแบบนายทุนศักดินา ลัทธิขงจื้อ และทุกสิ่งที่เป็นของ สังคมจีนโบราณ วัฒนธรรมถูกทำลายย่อยยับ เศรษฐกิจแทบล่มสลาย

ความโหดร้ายรุนแรง ไร้เหตุผล และความสูญเสียเช่นนี้อันเป็นผลมาจากการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจในพรรค คอมมิวนิสต์ ได้ฉีกภาพฝันของสังคมนิยมยูโทเปียในใจของประชาชนจีนจำนวนมากที่เคยชื่นชมหรือยินยอมปฏิบัติตาม อุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ เหตุการณ์ทั้งหมดนี้เผยให้ทุกคนเห็นมาตรฐานและอภิสัทย์ที่ไม่เท่าเทียมกัน ระหว่างผู้มีอำนาจและคนธรรมดาทั้งที่มีโฆษณาชวนเชื่อถึงอุดมการณ์ และความเท่าเทียมกันอันยิ่งใหญ่อยู่ ตลอดเวลา

เหมาเจ๋อตงที่เปรียบเสมือนเสาหลักผู้บุกเบิกเส้นทางสู่อำนาจของพรรคคอมมิวนิสต์ เสริมสร้างและค้ำ จุนความแข็งแกร่งของพรรคในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 มาจนถึงทศวรรษที่ 1960 นี้กลับเป็นผู้ตัดสินใจโหดและ พยายามทำลายระบบการปกครองของพรรคและเปลี่ยนแปลงกลุ่มบริหารราชการของพรรคเอง ด้วยความ ต้องการที่จะจัดหัวตรงข้ามที่เหมาเจ๋อตงเชื่อว่าเป็นลัทธิเก่าและมีความเป็นทุนนิยม ศักดินา รวมถึงจัดการ ข้อโกงและจิตวิญญาณที่บิดเบี้ยวไปของเหล่าสายในพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งหลาย เหมาเจ๋อตงกลายเป็นผู้บั่นทอน ความชอบธรรมในการปกครองประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์เอง เป็นผู้ฉีกภาพลวงตาของสังคมนิยมยูโทเปียที่พรรค คอมมิวนิสต์ใช้เป็นเหตุผลในการขับดันประเทศจีนใหม่เสียเอง เหมาเจ๋อตงเป็นผู้ที่ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์หมด ความน่าเชื่อถือในสายตาของประชาชนจีนทุกเพศทุกวัย และทุกแควดวง อุดมการณ์สังคมนิยมที่พรรคคอมมิวนิสต์ พยายามปลูกฝัง ตกย้ำและใช้ควบคุมพฤติกรรมของชาวจีนได้สูญเสียความดึงดูด สูญเสียอำนาจในการยึด เหนี่ยวจิตวิญญาณของชาวจีนไปเสียแล้ว

เมื่อไม่มีอุดมการณ์สังคมนิยมยูโทเปียให้เชื่อมั่น ยึดเหนี่ยวและทุ่มเทแล้ว ชาวจีนในยุคหลังเหมาเอง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนก็ไม่มีสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตวิญญาณอื่น ๆ อีก เพราะพวกเขาเติบโตมาในยุคที่พยายามกวาด ล้างความเชื่อ และแนวคิดเก่าๆที่ยึดเหนี่ยวชาวจีนโบราณมากกว่าสองพันปีแล้ว นั่นคือแนวคิดของขงจื้อ ปรัชญา และศาสนาต่างๆเช่นพุทธและเต๋า รวมถึงการกีดกันศาสนาจากภายนอกอื่นๆ ความพยายามทำความเข้าใจ กวาดล้างซากความคิดเก่าๆที่ถูกตราประทับจากพรรคคอมมิวนิสต์ไปแล้วว่าเป็นมรดกของชนชั้นศักดินาอันจะ เป็นอุปสรรคในการต่อสู้ทางชนชั้นซึ่งเป็นประเด็นหลักในการปกครองของพรรคนี้ได้รับการตอกย้ำอย่างเข้มข้น

ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ทั้งในลักษณะการทำลายโบราณวัตถุ โบราณสถานที่สะท้อนหรือเป็นผลพวงจากแนวคิดดังกล่าว การทรมาน ลงโทษ และลบล้างคุณงามความดีของชนชั้นปัญญาชนสำคัญต่างๆในอดีตและในยุคนั้นที่ไม่เข้าตาเรดการ์ด หรือผู้มีอำนาจคนใดก็ตาม ชาวจีนเหล่านี้ผ่านยุคการควบคุมการสร้างผลงานด้านศิลปะวรรณกรรม ยุคที่มีการสอดแทรกจุดมุ่งหมายของการทำลายล้างเหล่านี้ลงไป ศิลปะวรรณกรรมที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มประชาชน โดยเฉพาะชนชั้นรากหญ้าอย่างใกล้ชิด

ชาวจีนยุคหลังเหมาผู้ผ่านประสบการณ์อันขมขื่นน่ากลัว ไร้เหตุผล และการหักหลังในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมต่างต่อต้านหลักปฏิบัติที่ถูกปลุกฝังมาในยุคเหมา เช่น การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของพรรคของชาติก่อนประโยชน์ส่วนตนซึ่งทำให้ความเป็นปัจเจกเลือนหายไปไม่ได้รับความสำคัญ หรือการเห็นความรักและเพศวิถีเป็นเรื่องต้องห้าม เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน เพราะการเติบโตขึ้นมาโดยขาดศรัทธาและความเชื่อแต่โบราณในยุคเหมา ผสานกับการหมดศรัทธาในอุดมการณ์สังคมนิยมแบบเหมา ชาวจีนเหล่านี้จึงพยายามแสวงหาสิ่งยึดเหนี่ยวใหม่ๆ วรรณกรรมจีนในช่วงหลังเหมาจึงมีกระแสการแสวงหาราก (寻根文学) อยู่บางกลุ่ม คือ ย้อนกลับไปหาความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมพื้นเมืองต่างๆ (洪子诚, 1999: 第二十一章; 黄伟林, 2004: 第五章) นอกจากนี้ วรรณกรรมจีนกลุ่มอื่นๆก็สะท้อนการแสวงหาสิ่งยึดเหนี่ยวจากวัฒนธรรมทุนนิยมและบริโภคนิยมของตะวันตกที่หลังไหลเข้ามาในจีนตามกระแสโลกาภิวัตน์ โดยกระแสปฏิเสฐวาทกรรมเหมา แสวงหาและยืนยันหลักยึดเหนี่ยวใหม่ๆทั้งจากมรดกพื้นบ้านและจากอิทธิพลตะวันตกเช่นนี้สะท้อนอยู่ในนวนิยายจีนของนักเขียนทั้งหญิงและชายในช่วงกลางทศวรรษที่ 1980 ถึงกลางทศวรรษที่ 1990

ช่วงเวลาที่เป็นกิ่งสุญญากาศทางความคิดและเกิดการปะทะกันระหว่างวาทกรรมเจ้าถิ่นและวาทกรรมภายนอกนี้ คล้ายคลึงกับบรรยากาศของจีนในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ที่ชุดความเชื่อของขงจื้อถูกมองว่าเป็นสิ่งอุดรังประเทศจีนไว้ไม่ให้ก้าวหน้า ปัญญาชนจีนผู้ขับเคลื่อนประเทศในยุคนั้นจึงเริ่มแสวงหาสิ่งยึดเหนี่ยวใหม่จากตะวันตก ในช่วงบรรยากาศเช่นนี้ ผู้หญิงถูกผลักดันและส่งเสริมให้ก้าวออกมา ยืนยันความเป็นบุคคล สิทธิและหน้าที่ที่มีค่าเท่าเทียมกับผู้ชาย เพื่อความก้าวหน้าของชาติ ฉะนั้นในช่วงนั้น จึงมีนักเขียนสตรีเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ในยุคหลังเหมา ชุดความเชื่อสังคมนิยมแบบเหมาหมดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม ปัญญาชนจีนที่ถูกควบคุม จำกัดการคิดและการแสดงออกทั้งชายและหญิงมานานในยุคเหมา เมื่อประสบกับปัจจัยที่เอื้ออำนวยอื่นๆ ต่างก็แสวงหาหนทางของการฟื้นฟูสร้าง หรือประกอบสร้างอัตลักษณ์ใหม่ ในช่วงนี้ จึงเกิดมีนักเขียนสตรีขึ้นเป็นจำนวนมากอีกครั้ง แต่การเกิดขึ้นของนักเขียนสตรีในช่วงนี้ไม่ได้ถูกผลักดันส่งเสริมจากชายเหมือนในช่วงก่อน ทั้งนี้เพราะผู้หญิงจีนในตอนนี้มีสถานภาพ สิทธิและเสรีภาพที่ดีขึ้นกว่าในยุคต้นศตวรรษที่ 20 แล้ว นักเขียนหญิงจีนยุคหลังเหมาใช้การเขียนเป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหา ประกอบสร้าง และยืนยันอัตลักษณ์ของผู้หญิงยุคหลังเหมาด้วยตนเอง การแสวงหา ประกอบสร้าง และยืนยันอัตลักษณ์ในยุคหลังเหมาของนักเขียนหญิงจีนนี้มีแนวทางและเนื้อหาบางอย่างเหมือนเป็นการสานต่อจิตวิญญาณของนักเขียนหญิงจีนในช่วงเหตุการณ์ 4 พฤษภาคมซึ่งกำลังแตกหน่อแต่ต้องหยุดการเติบโตไปเพราะวิกฤติของชาติในทศวรรษที่ 1930 และ 1940

3.1.1.2 เสรีภาพในการแสดงออกที่มีมากขึ้น

ชนชั้นปกครองและปัญญาชนจีนต่างตระหนักดีถึงอิทธิพลและความสำคัญของงานเขียนต่อความคิดและจิตวิญญาณของประชาชน จีนโบราณปลูกฝังแนวความคิดการปกครองแบบปิตาธิปไตย พ่อปกครองลูก กษัตริย์ปกครองประชาชน ระบอบชนชั้น คักดินา สถานภาพ ตำแหน่งและหน้าที่ของพลเมืองแต่ละคนต่างผ่านวรรณกรรมที่จัดเป็นสายหลัก (canon) และตอกย้ำแนวคิดเหล่านี้ด้วยระบบของการสอบเข้ารับราชการซึ่งเป็นหนทางในการเลื่อนชั้นและสถานภาพของชาวจีน

ช่วงต้นศตวรรษที่ 20 เหลียงฉีเซาเน้นย้ำถึงความสำคัญของงานเขียน โดยเฉพาะนวนิยายในการปฏิรูปจิตวิญญาณของประชาชนเพื่อสร้างจีนใหม่ งานเขียนในช่วงนี้จึงสะท้อนค่านิยมใหม่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ความเท่าเทียมกัน และประชาธิปไตย เพื่อเปลี่ยนแปลงแนวคิดและวิถีชีวิตของชาวจีน

พรรคคอมมิวนิสต์ตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะและวรรณกรรมในการโน้มน้าวจิตใจของผู้เสพดี เป็นอย่างยิ่ง จึงมีนโยบายที่ชี้นำและควบคุมการเสนองานศิลปะวรรณกรรมมาโดยตลอด เริ่มตั้งแต่ปาฐกถาของเหมาเจ๋อตงที่เหียนอาน (在延安文艺座谈会上的讲话) ในปีค.ศ.1942 ที่เหมาเจ๋อตงเน้นย้ำว่า วรรณกรรมมีหน้าที่ทางการเมือง คือ การเปิดโปงสิ่งชั่วร้าย เขียนเพื่อประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อกรรมกร ชาวนา และทหาร และต้องเขียนอย่างมีคุณธรรม และมีความรักในเพื่อนมนุษย์ นี่เป็นแนวทางหลักที่ครอบงำการแสดงออกทางศิลปะในอีกสามสิบปีต่อมาในช่วงของเหมา เมื่อมีนักเขียนที่ไม่ได้ยึดปฏิบัติตามแนวทางที่เหมาให้ไว้ ก็จะถูกขับออกจากพรรค ถูกวิพากษ์และลงโทษในวิธีต่างๆ เช่น การถูกส่งไปใช้แรงงานในชนบทอันห่างไกล เป็นต้น (Gupta, 2000: 104; Mair, 2001: 457; Dooling, 2005: 24) ลักษณะเช่นนี้สร้างความหวาดระแวงให้กับเหล่าศิลปินและปัญญาชนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมที่การควบคุมจัดการผู้ที่ออกนอกกลุ่มออกทางนั้น เข้มงวดรุนแรงและไร้เหตุผลยิ่งกว่าปกติ

อย่างไรก็ตาม ในช่วงหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม จากการประชุมพรรคปีค.ศ.1978 รัฐบาลต้องการผ่อนคลายบรรยากาศที่ขม็งตึงระหว่างประชาชนกับรัฐ ขจัดความโกรธแค้นหวาดระแวงของประชาชน จึงกระตุ้นให้ปัญญาชนทั้งหลายปลดปล่อยความคิดของตน กล้าเขียนเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆรวมทั้งเรื่องที่เคยถูกห้าม โดยไม่ต้องกลัวว่าจะมีมาตรการกวาดล้างผู้ขัดแย้งกับรัฐอีก (Schoppa, 2000: 150) การให้เสรีภาพในการแสดงออกกับเหล่าศิลปินและปัญญาชนที่มากขึ้นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งยังเพื่อเสริมให้จีนมีบรรยากาศของความทันสมัย เปิดเสรีนำอยู่และนำลงทุนรับกับนโยบายสีทันสมัยที่ออกมาในช่วงนี้ด้วย

บรรยากาศการผ่อนคลายการควบคุมกระแสความคิดเช่นนี้ส่งผลให้มีการแสดงออกทางศิลปะวรรณกรรมที่สร้างสรรค์มากขึ้น ในวงวรรณกรรม นอกเหนือจากการทดลองเทคนิคการเขียนใหม่ๆที่ไม่ใช่แนวสังคมนิยม (Realism) เช่นการเขียนแบบกระแสจิตสำนึก (Stream of Consciousness) แบบไม่มีแก่นเรื่องแน่ชัด แบบผู้เล่าเรื่องหลายคน หรือแนวสังคมนิยมมหัศจรรย์ เป็นต้นแล้ว ก็ยังมีการเขียนเนื้อหาที่หลากหลาย รวมทั้งเนื้อหาที่

ถูกหลีกเลี่ยง ต้องห้าม หรือไม่ได้รับความสำคัญในช่วงต้นๆ การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ เช่น เรื่องของความรัก เพศวิถี ชีวิตในต่างประเทศ กำลังภายใน โศกนาฏกรรม และการแปลกแยกกับความคิดแนวสังคมนิยม เป็นต้น (Lan, 1998: 223-5)

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 จีนประสบปัญหาความอ่อนแอภายใน ไม่อาจควบคุมหรือจัดการการแสวงหาหรือการแสดงออกทางทางปัญญา ความคิดของเหล่าปัญญาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพนัก ส่งผลให้ในช่วงนั้น โดยเฉพาะในระหว่างเหตุการณ์ 4 พฤษภาคม ในวงวรรณกรรมมีความหลากหลายทั้งเทคนิคการเขียน และเนื้อหา รวมทั้งเกิดมีนักเขียนหญิงเป็นจำนวนมากแบบเดียวกับในยุคหลังเหมานี้เช่นกัน

3.1.1.3 อิทธิพลทางความคิดจากโลกตะวันตก

ในช่วงหลังเหมานี้มีลักษณะโดดเด่นที่สำคัญประการหนึ่งคล้ายคลึงกับในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 นั่นคือการเปิดประเทศของจีนให้โลกภายนอกได้เข้าไปสัมผัส และมีปฏิสัมพันธ์ด้วย การเปิดประเทศนี้สร้างแรงกระตุ้นให้จีนทั้งในด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ แนวคิด วิถีชีวิตและวัฒนธรรมไม่น้อยเลยในทั้งสองยุค

ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 จีนได้เปิดประเทศมาพักหนึ่งแล้ว เพียงแต่ในช่วงนั้น จีนจำกัดขอบเขตที่ชาวต่างชาติจะสามารถเข้ามาติดต่อค้าขาย หรือมีอิทธิพลในจีนได้ เมื่อมาถึงช่วงต้นศตวรรษนี้ ด้วยความอ่อนแอต่อเนื่อง และการดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดของจีน เปิดให้ชาวตะวันตกเข้ามาอิทธิพลในจีนได้ทั่วประเทศ เมื่อผนวกกับการเพิ่มจำนวนที่มากขึ้นของชาวจีนที่ได้รับการศึกษาจากตะวันตก นี่ทำให้อิทธิพลของชาวตะวันตกในช่วงนี้สามารถส่งผลกระทบต่อชาวจีนในทุกด้านอย่างเห็นได้ชัด ที่สำคัญ แนวคิดประชาธิปไตย และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นผลพวงจากตะวันตกซึ่งนับจากนี้ได้ฝังรากลึกในจีนและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาและการปกครองประเทศจีนมาโดยตลอด โดยเฉพาะแนวคิดเรื่องประชาธิปไตยที่เหมือนเป็นhookข้างแคร่ของรัฐบาลคอมมิวนิสต์ตลอดมา ในช่วงนี้ ยังมีแนวคิดตะวันตกอีกสองแนวที่มีความสำคัญและนำความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงมาให้สังคมจีน คือ แนวคิดคอมมิวนิสต์ของมาร์กซ์ และแนวคิดเกี่ยวกับสตรี ซึ่งมีผลผสมผสานกันทั้งจากทัศนะของมาร์กซ์ (ความขัดแย้งระหว่างชนชั้น คือต้นตอของความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ และผู้หญิงจะเป็นอิสระได้ต่อเมื่อผู้หญิงสามารถยืนหยัดด้วยตนเองทางเศรษฐกิจได้เท่านั้น) และจากแนวคิดสตรีนิยม (ที่ต้องให้ผู้หญิงมีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกันกับชาย โดยต้องปลดพันธนาการทั้งหลายที่ทำให้ผู้หญิงด้อยกว่าชายออก) แนวคิดเหล่านี้มาพร้อมกับวรรณกรรม ภาพยนตร์ และศิลปะที่ทะลักเข้ามาจากตะวันตก

ในยุคหลังเหมานี้ รัฐบาลเปิดประเทศที่ปิดมานานเพื่อต้อนรับโลกภายนอก เพื่อผลักดันให้จีนทันสมัยและเข้มแข็งขึ้น รับกับนโยบายสี่ทันสมัยที่รัฐตั้งเป้าไว้จากการประชุมพรรคในปี ค.ศ. 1978 นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังฟื้นฟูความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1979 ซึ่งส่งผลให้ตั้งแต่ช่วงต้นศตวรรษที่ 1980 เป็นต้นมามีนักศึกษา นักวิชาการ นักหนังสือพิมพ์และนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันจำนวนมากหลั่งไหลเข้าสู่จีน พร้อมทั้งความรู้ทางวิชาการ วัฒนธรรม แนวคิดต่างๆ อิทธิพลของนักวิชาการชาวอเมริกันต่อแวดวงปัญญาชนจีนในช่วงนี้เข้มข้น

มาก (Glassman, 1991: 229) ในขณะเดียวกันนักศึกษาจีนก็เดินทางออกต่างประเทศเป็นจำนวนมากเช่นกัน (Schoppa, 2000: 129) จีนมีการติดต่อยุทธศาสตร์กับตะวันตกโดยเฉพาะอเมริกาในวิชาชีพแต่ละแขนงมากขึ้น การได้ปะทะสังสรรค์กับแนวคิดตะวันตกที่หลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากแนวคิดเลนินมาร์กซิสต์และอิทธิพลของรัสเซีย ทำให้มีแนวคิดทางเลือกให้ชาวจีนทดลองเลือกมากขึ้นเช่นกัน นี่ทำให้ชาวจีนเสื่อมศรัทธาในแนวคิดสังคมนิยมของเหมาเจ๋อตงมากขึ้น ขณะเดียวกัน บรรยากาศแบบนี้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงจีนได้รับรู้การเคลื่อนไหวของผู้หญิงในโลกภายนอก และแนวคิดสตรีนิยมใหม่ๆ จนมีการเปิดสาขาวิชาสตรีศึกษาขึ้นในมหาวิทยาลัยของจีนเมื่อกลางทศวรรษที่ 1980 ทั้งหมดนี้เมื่อประจวบกับเสรีภาพที่รัฐผ่อนคลายให้เหล่าปัญญาชนมากขึ้นนี้ จึงทำให้เกิดนักเขียนหญิงขึ้นมากมายในช่วงหลังเหมา นักเขียนหญิงเหล่านี้พยายามประกอบสร้างอัตลักษณ์ของผู้หญิงจีนยุคใหม่ขึ้นในยุคดอกไม้เหล็กผลิบานซึ่งเป็นช่วงเวลาที่จีนได้รับอิทธิพลจากตะวันตกไปได้พักหนึ่งแล้ว การประกอบสร้างความเป็นหญิงใหม่นี้ประกอบด้วยการต่อต้านวาทกรรมเก่าของรัฐ ทบทวนและยืนยันอัตลักษณ์ที่เคยถูกตราไว้ว่าต้องห้ามในอดีตและในยุคเหมา รวมทั้งต่อรอบทบาทใหม่ที่มาพร้อมกับอิทธิพลตะวันตก ทั้งหมดนี้เป็นการประกอบสร้างที่คล้ายคลึงกับสิ่งที่นักเขียนหญิงในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งอยู่ในบริบททางประวัติศาสตร์ที่คล้ายคลึงกันนี้พยายามทำก่อนจะสะดุดหยุดไปด้วยวิกฤติของชาติ

การเปิดรับโลกภายนอกในทั้งสองช่วงเวลานี้ของจีนคือการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้ทบทวนจุดยืน อัตลักษณ์ของตน และมีทางเลือกมากขึ้นในการกำหนดสร้างอัตลักษณ์ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ดีขึ้น และเสรีภาพในการแสดงออกที่มากขึ้นของสังคมจีนในทั้งสองช่วงนี้เปิดโอกาสให้นักเขียนหญิงของทั้งสองช่วงนี้มีเวทีที่จะได้แสดงออกถึงความพยายามในการทบทวนและประกอบสร้างอัตลักษณ์ของตน หลังจากที่ผู้หญิงถูกกำหนดบทบาท สถานภาพ และหน้าที่ และไม่เคยมีโอกาสได้บันทึกประวัติศาสตร์ของตัวเองมาเป็นเวลานานแล้ว

3.1.1.4 สภาพหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศ

บริบททางประวัติศาสตร์อีกปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดความคึกคักในแวดวงวรรณกรรมและเกิดนักเขียนหญิงจำนวนมาก คือสภาพของประเทศที่กำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคใหม่ วาทกรรมเก่าคือสังคมนิยมแบบเหมาและแนวคิดต่างๆ เช่น ส่วนรวมต้องมาก่อนส่วนตัว การต่อสู้ทางชนชั้น รวมทั้งวาทกรรมเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายในแบบของยุคเหมา เป็นต้นเริ่มเสื่อมมนต์ขลัง วาทกรรมใหม่คือสังคมนิยมแบบจีนซึ่งหมายถึงระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์แต่มีเศรษฐกิจทุนนิยมเริ่มหยั่งรากฝังลึก ในขณะที่ประเทศกำลังก้าวสู่ความทันสมัยด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี การปฏิรูปเศรษฐกิจและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ นี้เปิดหรือสร้างโอกาสให้กับชาวจีน พร้อมกับที่สร้างปัญหาให้กับจีนเช่นกัน เช่น ความเหลื่อมล้ำทางชนชั้นที่เริ่มห่างมากขึ้น ความแตกต่างระหว่างเมืองและชนบท เมืองในชายฝั่งและเมืองที่อยู่ลึกเข้าไปในทวีป การฉ้อโกงของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น

ยุคหลังเหมาซึ่งเกิดขึ้นเมื่อการปฏิวัติวัฒนธรรมสิ้นสุดลงนี้เริ่มต้นด้วยการเปลี่ยนถ่ายอำนาจของผู้นำในพรรคคอมมิวนิสต์ ผู้นำที่หัวอนุรักษ์นิยมหรือซ้ายสุดตัวนั้นถูกแทนที่ด้วยผู้นำหัวปฏิรูปซึ่งมีเด็งเสี่ยวผิงเป็นแกนกลางคนสำคัญ การเปลี่ยนถ่ายอำนาจนี้มีผลต่อนโยบายการดำเนินประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน จากการบริหารระบบสังคมนิยมสุดโต่ง ปิดประเทศ ยึดมั่นแต่การเกษตรคอมมูน อุตสาหกรรมหนัก การพึ่งพาตนเอง และการมุ่งเน้นเรื่องการต่อสู้ทางชนชั้น มีจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้อง เพื่อสรรค์สร้างสังคมยูโทเปียแบบเหมา หันเหไปสู่การปฏิรูปเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นแนวทางกึ่งทุนนิยม โดยเริ่มจากการการปฏิรูปที่ดินทางการเกษตร และนโยบายสี่ทันสมัย อันได้แก่ ความทันสมัยทางอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเกษตรและการทหาร รวมทั้งมีนโยบายเปิดประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวและเพื่อขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันและผลประโยชน์ต่างตอบแทนระหว่างจีนและโลกภายนอก นอกจากนี้ เป้าหมายของความทันสมัยเช่นนี้ยังนำมาซึ่งการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษสี่แห่งในปีค.ศ. 1979 และเปิดเพิ่มอีก 10 เขตในปีค.ศ. 1988 รัฐบาลยังเร่งการเปิดเสรี เรียนรู้เทคโนโลยีจากโลกภายนอก และกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหรัฐฯ ให้เป็นปกติอีกครั้งในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1979 หลังจากที่ไม่ได้ติดต่อกับโลกเสรีภายนอกอื่นใด นอกจากสหภาพโซเวียต มิตรประเทศร่วมอุดมการณ์ ในขณะที่เดียวกับที่ฟื้นฟูความสัมพันธ์กับสหรัฐฯนี้ จีนก็ไม่ต่อสนธิสัญญา 30 ปีของการเป็นพันธมิตรให้ความร่วมมือกับสหภาพโซเวียตอีก นี่เป็นสัญญาณหนึ่งที่แสดงถึงทิศทางที่จีนมุ่งหน้าไป นั่นคือการพยายามทำให้ประเทศแข็งแกร่งขึ้นด้วยความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนในประเทศ และการเลิกเน้นย้ำเรื่องการต่อสู้ทางชนชั้น เติงให้คำขวัญที่สะท้อนถึงการตั้งใจพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลจีนได้เป็นอย่างดีเมื่อเขากล่าวว่า การร่ำรวยเป็นสิ่งที่น่ายินดี (To get rich is glorious.) (Schoppa, 2000: 130) การกระตุ้นเศรษฐกิจแบบนี้และการให้เป้าหมายที่ชัดเจนเช่นนี้ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ใครมีอายุสาวได้สาวเอา มีการเล่นพวก ใช้อำนาจกอบโกยผลประโยชน์เมื่อมีช่องว่าง ทั้งหมดนี้ทำให้ช่องว่างระหว่างชนชั้นถ่างกว้างขึ้นเรื่อยๆ การพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลจีนยังทำให้เกิดช่องว่างของการพัฒนาระหว่างเมืองชายฝั่งและเมืองที่อยู่ลึกเข้าไปในทวีป ปัญหาทั้งหมดที่มาพร้อมกับการพัฒนาี้สร้างความอัดอั้นตันใจให้กับประชาชน โดยเฉพาะบรรดานักศึกษาและปัญญาชนทั้งหลาย

อย่างไรก็ดีรัฐบาลจีนต้องการความมั่งคั่ง มั่นคงของประชาชนและประเทศพร้อมกับความมั่นคงในการดำรงอยู่ในการปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ด้วยเช่นกัน ผู้นำการปฏิรูปของจีนในยุคหลังเหมาเปิดประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และความเป็นอยู่แต่ไม่ได้ตั้งใจที่จะเปิดเสรีทางการเมืองการปกครอง ประเด็นนี้เองที่ทำให้ประเทศอยู่ในสภาพหัวเลี้ยวหัวต่อ ไม่ได้มั่นคงมีเสถียรภาพ ประชาชนร่วมเย็นเป็นสุขได้ เพราะชาวจีนในช่วงนี้หมดศรัทธากับวาทกรรมของเหมา ได้รับรู้โลกทรรศน์ภายนอก มีเสรีภาพมากขึ้นในการแสดงออกและแสวงหาจุดยืน พร้อมกับที่ถูกผลักดันให้มุ่งไปสู่เศรษฐกิจของตลาดเสรี เข้าร่วมกับกระแสโลกาภิวัตน์ แต่ในขณะเดียวกันชาวจีนยังคงไม่มีสิทธิและส่วนในการบริหารบ้านเมือง อำนาจการปกครองยังคงถูกยึดกุมด้วยพรรคคอมมิวนิสต์ นโยบายสำคัญทางเศรษฐกิจยังคงถูกตัดสินใจและคุมเกมโดยพรรคคอมมิวนิสต์ที่มีความขัดแย้ง และการต่อสู้

ช่วงชิงอำนาจภายในอยู่เสมอ ซึ่งช่วงทศวรรษที่ 1980 นี้ยังคงเป็นช่วงที่มีความตึงเครียดและการต่อสู้กันเงิบๆ ภายในพรรคระหว่างผู้นำหัวปฏิรูปที่ต้องการเปิดประเทศเน้นเศรษฐกิจเสรีให้เต็มที่และผู้นำหัวอนุรักษ์ที่ยังคงต้องการรักษากลิ่นอายของเหมาและหลักการของพรรคคอมมิวนิสต์ไว้

ปัญหาการข้อโกง ความเหลื่อมล้ำทางชนชั้น ช่องว่างของการพัฒนาระหว่างเมืองและชนบท และระหว่างเมืองด้วยกัน ผนวกกับความอึดอัดของประชาชนที่มีต่อการรวบอำนาจการปกครองและการกำหนดนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์ ประจวบกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่พัดเข้าสู่จีนและเสรีภาพที่ประชาชนมีมากขึ้น จึงทำให้ในช่วงทศวรรษที่ 1980 นี้ มีการประท้วงรัฐบาลของนักศึกษาปัญญาชนหัวก้าวหน้าที่ต้องการขจัดคอร์รัปชัน และเรียกร้องประชาธิปไตยมาเพื่อความโปร่งใสและยุติธรรมในการใช้อำนาจของหน่วยงานราชการและมีการแข่งขันที่ยุติธรรมในทางธุรกิจอยู่เป็นระยะๆ ตั้งแต่มีการปิดกำแพงประชาธิปไตยในปี 1979, 1981, 1983, และ 1985-6

ขณะเดียวกัน ฝ่ายหัวอนุรักษ์ในพรรคเองซึ่งไม่เห็นด้วยกับการปฏิรูปก็พยายามควบคุมไม่ให้อิทธิพลจากตะวันตกเข้ามามากเกินไปและซีดงจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชนไม่ให้เกินเลยขอบเขตไป จึงมีการรณรงค์จากฝ่ายรัฐบาลให้ปราบปรามกวาดล้างนักเขียน ปัญญาชนและนักศึกษาอยู่เป็นระยะเช่นกัน เช่นการกวาดล้างการปลดปล่อยศักดินา (bourgeois liberalization campagin) ในปีค.ศ 1981 หรือการต่อต้าน “มลภาวะทางจิตวิญญาณ” (spiritual pollution) ในปีค.ศ 1983 เป็นต้น (Schoppa, 2000: 130)

การกวาดล้างของรัฐบาลและการต่อต้านของเหล่าปัญญาชนต่างดำเนินคู่ขนานกันไปเช่นนี้เป็นระยะตลอดช่วงทศวรรษนี้ นี่เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้ยิ่งเกิดการต่อต้านการรวบอำนาจของพรรคคอมมิวนิสต์ และยิ่งหล่อเลี้ยงความรู้สึกไม่ไว้ใจ เป็นปฏิปักษ์กับรัฐมากขึ้นในบรรดาประชาชนหัวก้าวหน้า นักศึกษาและปัญญาชนในเมือง ซึ่งที่จริงแล้วในอีกด้านหนึ่งคนเหล่านี้ก็เป็นผู้รับผลประโยชน์จากการดำเนินนโยบายเปิดเสรี ปฏิรูปเศรษฐกิจและการผ่อนคลายการควบคุมของรัฐบาลไปอย่างเต็มที่ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดี ได้เกิดเหตุการณ์ที่รุนแรงและได้ผลในการปิดกั้นการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาของเหล่าปัญญาชนขึ้น เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ทุกคนตระหนักถึงอำนาจรัฐที่แข็งแกร่ง และส่งผลให้เนื้อหาในนวนิยายรวมทั้งงานของนักเขียนหญิงจากเวลานี้ไปมุ่งเน้นแก่นเรื่องความเป็นปัจเจกมากขึ้น เหตุการณ์นี้ก็คือการประท้วงที่จัตุรัสเทียนอันเหมินในปีค.ศ 1989 ซึ่งนักประวัติศาสตร์เห็นว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างเศรษฐกิจเสรีและการรวบอำนาจทางการเมืองอันเป็นลักษณะเด่นของความพยายามรักษาระบบสังคมนิยมแบบจีนโดยรัฐบาลจีน (Lazzerini, 1999: 34) ซึ่งเป็นลักษณะที่ยังคงอยู่จวบจนปัจจุบัน

ความขัดแย้งทางการเมือง การต่อสู้ระหว่างปัญญาชนกับรัฐ และการมุ่งมั่นพัฒนาเศรษฐกิจอันทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ผนวกกับการได้รับอิทธิพลจากกระแสตะวันตกที่หลั่งไหลมาสู่จีนในช่วงนี้สร้างความคึกคักและการแสวงหาจุดยืนและอัตลักษณ์ของเหล่าปัญญาชนทั้งหลาย ลักษณะเช่นนี้คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ในช่วงต้น

ศตวรรษที่ 20 ของจีน เมื่อปัญญาชนทั้งหลายได้รับอิทธิพลจากตะวันตก มุ่งมั่นพัฒนาประเทศให้เข้มแข็งและขัดแย้งกับรัฐบาล เพียงแต่ความมั่นคงของอำนาจรัฐในทั้งสองช่วงนี้ต่างกัน ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 อำนาจรัฐอ่อนแอ ปัญญาชนต่างหวั่นไหวในชะตากรรมของชาติ เนื้อหาที่สะท้อนออกมาในวรรณกรรมยังคงสะท้อนแนวคิดขงจื้อ นั่นคือมุ่งเน้นผลประโยชน์และการอยู่รอดของชาติ การยกระดับสถานภาพผู้หญิงที่ถูกเรียกรังในงานเขียนต่างๆ ในช่วงนี้ก็เพื่อประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ แต่ในช่วงทศวรรษที่ 1980 นี้ อำนาจในการปกครองของรัฐเข้มแข็ง สามารถควบคุมและชี้นำทิศทางความเป็นไปของชาติได้ ปัญญาชนทั้งหลายไม่อาจทะเลาะแก่งการกีดกันเสรีภาพทางการเมืองได้ เนื้อหาที่สะท้อนออกมาในวรรณกรรมช่วงนี้จึงเป็นการมุ่งเน้นที่จะแสวงหาอัตลักษณ์ของตน ชายแสวงหาความเป็นตัวตนที่สูญหายไป (Zhong, 2000) และผู้หญิงก็เช่นกัน คือมุ่งเน้นแสวงหาความเป็นหญิงที่ถูกกดทับด้วยนิยามของความเท่าเทียมกันจนผู้หญิงจีนกลายเป็นมีมาตรฐานแบบชาย ไม่มีอะไรแตกต่างกันระหว่างชายและหญิง ด้วยบรรยากาศหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศเช่นนี้ ผู้หญิงจีนในช่วงหลังเหมาจึงพยายามกำหนดจุดยืน อัตลักษณ์ของตนที่เป็นอิสระ และไม่ขึ้นอยู่กับกรอบวาทกรรมของรัฐทั้งในยุคเหมาและในยุคโบราณ

3.1.2. ภาวะความเป็นหญิงที่ถูกกดทับในยุคเหมา

ในช่วงเหมา คือหลังการปฏิวัติปีค.ศ.1949 ถึงปีค.ศ.1976 เป็นช่วงที่ผู้หญิงจีนถูกกดทับไว้ภายใต้อุดมการณ์ของสังคมนิยม การกดทับนี้ไม่ใช่การปิดกั้นไม่ให้ผู้หญิงออกมาสู่โลกภายนอก ไม่ให้สิทธิพื้นฐานและหน้าที่ของความเป็นมนุษย์และความเป็นพลเมืองเหมือนในยุคโบราณที่เป็นมาตลอดประวัติศาสตร์จีน แต่ในช่วงนี้ ด้วยอุดมการณ์ความเท่าเทียมกันระหว่างชนชั้นและระหว่างเพศของลัทธิสังคมนิยมผนวกกับอุดมการณ์ชาตินิยม ต้องสร้างชาติในอุดมคติให้เป็นจริงได้ ผู้หญิงจึงไม่ได้ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพและหน้าที่เหมือนในยุคโบราณ แต่ผู้หญิงได้รับสถานภาพความเป็นพลเมือง มีกฎหมายรับรอง มีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกับชาย ต้องทำงานเพื่อทุ่มเทให้กับการปฏิวัติสร้างสังคมนิยมจีนที่ก้าวหน้า ผลักดันอุดมการณ์สังคมนิยมไทยเปียของเหมาให้เป็นจริง แต่ในสภาพและเงื่อนไขใหม่และดีขึ้นสำหรับผู้หญิงนี้ก็ยังคงมีการกดทับผู้หญิงแฝงอยู่ เพราะผู้หญิงถูกผลักดันและคาดหวังให้ทำทุกอย่างได้เหมือนชาย แม้กระทั่งรูปลักษณ์และการนำเสนอตัวเอง ทั้งนี้ด้วยข้ออ้างที่ว่าเพื่อลดความแตกต่างและช่องว่างระหว่างเพศและชนชั้น ผู้หญิงจีนในยุคเหมาถูกกดทับโดยการถูกทำให้เหมือนชาย มีมาตรฐานของชายเป็นที่ตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการใช้แรงงาน ทั้งนี้เพราะจีนกำลังอยู่ในช่วงที่ต้องการแรงงานเพื่อสร้างผลผลิตและผลักดันประเทศให้พึ่งพาตนเองได้ นักวิจารณ์สรุปว่าในระบบสังคมนิยมแล้ว ประเด็นหรือปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงจะถูกกลบด้วยประเด็นการผลิตเพื่อชาติอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะแนวความคิดคอมมิวนิสต์เชื่อว่า ผู้หญิงจะมีความเท่าเทียมกับชายในที่สุด ถ้ารัฐจัดการไม่ให้มีการครอบครองทรัพย์สินส่วนตัวซึ่งเป็นพื้นฐานในการแบ่งแยกสถานภาพและความสัมพันธ์ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันระหว่างชายและหญิง ถ้ารัฐจัดการให้ผู้หญิงได้ทำงานอย่างเต็มตัวและได้ค่าจ้างที่เท่าเทียมกับชาย รวมทั้งถ้ารัฐจัดบริการเกี่ยวกับงานในครัวเรือนที่เป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้หญิงเช่นสถานเลี้ยงเด็กได้ (Smith, 2000: 291;

Zhang, and Xu, 1995: 310-31) ด้วยกรอบความเชื่อแบบนี้ ผู้หญิงในยุคเหมาจึงถูกผลักดันให้เข้าร่วมการใช้แรงงาน และถูกโน้มน้าวให้เชื่อว่าเมื่อความแตกต่างทางชนชั้นหมดไป และผู้หญิงสามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเองทางเศรษฐกิจ ผู้หญิงก็จะมีสถานภาพที่ดีขึ้นและเท่าเทียมกับชายไปเอง ถึงแม้ว่าในความเป็นจริงแล้วความเชื่อเก่าๆและทัศนคติของผู้ชายต่อหน้าที่และบทบาทของผู้หญิงก็ยังไม่ได้รับการจัดการให้เปลี่ยนแปลงไปเลย

ดังนั้นผู้หญิงจึงแบกรับภาระเป็นสองเท่าทั้งในบ้านและในสังคมใหม่ที่คาดหวังบทบาทใหม่จากผู้หญิง ภาระที่เพิ่มเป็นสองเท่านี้กลายเป็นปัญหาที่ผู้หญิงเองไม่อาจจะบอกรายออกมาได้ในช่วงเหมา เพราะรัฐมีมาตรการและกลไกในการชวนให้ผู้หญิงเชื่อว่าอนาคตของตนจะดีขึ้นเรื่อยๆและควบคุมการแสดงออกของผู้หญิง

กลไกในการชวนเชื่อดังกล่าวคือการกระทำของพรรคตั้งแต่หลังการสถาปนารัฐใหม่ที่ผลักดันให้มีการปฏิรูปที่ดินและกฎหมายแต่งงานที่ให้ประโยชน์และคุ้มครองผู้หญิง ยกสถานภาพ และยอมรับสิทธิของผู้หญิงให้เท่าเทียมกับชายและทำให้ผู้หญิงเชื่อว่าเมื่อประเทศก้าวหน้าทันสมัย จากประเทศกำลังพัฒนาไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วเมื่อใด ปัญหาและความขัดแย้งทั้งหมดที่ยังคงมีอยู่ในสังคมของผู้หญิง อันเป็นผลพวงมาจากสังคมเก่าก็จะหมดไป (Edwards, 2000: 64)

นอกจากนี้รัฐยังทำให้ผู้หญิงเชื่อว่าตนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกับชายและอนาคตที่ดีขึ้นเรื่อยๆเพราะมีองค์กรที่เป็นเหมือนตัวแทนและเป็นปากกระบอกเสียงของตน นั่นคือการตั้งสหพันธ์ผู้หญิงแห่งประเทศไทย (All China Women's Federation – ACWF) ขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 เจ้าหน้าที่ของสหพันธ์ถูกแต่งตั้งและรับเงินเดือนจากรัฐบาล สหพันธ์ผู้หญิงแห่งประเทศไทยนี้ทำตัวเหมือนเป็นกระบอกเสียงของผู้หญิงจีน แต่ที่จริงแล้ว ตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงต้นทศวรรษที่ 1980 สิ่งที่ต้องคำนึงจริงๆคือการสื่อสารนโยบายของรัฐบาลต่อผู้หญิง การรณรงค์ให้ผู้หญิงปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลมากกว่าที่จะเป็นตัวแทนเสนอความคิดเห็นหรือเสียงของผู้หญิงต่อรัฐบาลจริงๆ (Edwards, 2000: 64 ; Smith, 2000: 290)

กลไกที่รัฐใช้ในการควบคุมการแสดงออกของผู้หญิงในยุคนี้ นอกจากการควบคุมศิลปะวรรณกรรมทั้งหลายอย่างเข้มงวดและลงโทษโดยการขับออกจากพรรคหรือการส่งไปล้างความคิดแล้ว (Dooling, 2005: 24) รัฐยังสร้างวาทกรรมให้ผู้หญิงเป็นเพศที่ต้องได้รับการปกป้องและไม่ถูกกีดกันเช่นเดียวกับเด็กซึ่งจะเห็นได้จากกฎหมายและนโยบายต่างๆของรัฐ (Davin, 1996: 95) วาทกรรมเช่นนี้ทำให้รัฐสามารถสงบแนวคิดที่รุนแรงและเสรีอื่นๆเกี่ยวกับผู้หญิงหรือของผู้หญิง และมีความชอบธรรมในการเป็นผู้ชี้นำเสนอแนะนโยบายต่างๆเพื่ออนาคตที่ดีกว่าของผู้หญิง ซึ่งทำให้ปัญญาชนหญิงคนไหนก็ตามที่เสนอความคิดที่ไม่ตรงกับนโยบายของรัฐบาล หรือเสนอปัญหาความขัดแย้งแท้จริงที่ผู้หญิงประสบอยู่ในยุคเหมานี้จะกลายเป็นพวกที่มีความคิดอันตรายต่อความก้าวหน้าของสังคมและกลายเป็นคนชายขอบที่ต้องถูกลงโทษล้างความคิดเหตุนการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นบ่อยและบ่อยมากในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม สร้างความหวาดระแวงของปัญญาชนต่อรัฐและส่งผลให้เกิดการพยายามต่อต้านรัฐทั้งทางตรงและทางอ้อมในยุคหลังเหมา

ภายใต้วาทกรรมหลักเช่นนี้ บวกเข้ากับการควบคุมการแสดงออกทางศิลปะและวรรณกรรมอย่างเข้มงวดในยุคเหมา ผู้หญิงจีนไม่อาจแสดงออกถึงความต้องการ ความรู้สึกหรือประสบการณ์เฉพาะตัว และปัญหาเฉพาะของผู้หญิงในสภาวะแบบใหม่ได้อุดมการณ์สังคมนิยมนี้ได้ ทั้งที่ในช่วงนี้ผู้หญิงมีสิทธิในการเขียนหรือการเข้าร่วมในขอบเขตสาธารณะแล้วก็ตาม ผู้หญิงในสภาวะแบบนี้ก็เหมือนยังคงอยู่ในอำนาจปีศาจไปโดยอยู่ดี เพราะสถานภาพ บทบาท หน้าที่ ภาพลักษณ์หรือแม้กระทั่งรูปลักษณ์ของผู้หญิงนั้นมีการกำหนดไว้ให้ผู้หญิงปฏิบัติแล้วจากรัฐบาลของพรรคคอมมิวนิสต์ ผู้หญิงที่ไม่ปฏิบัติตามก็就会被วิพากษ์วิจารณ์และอาจถูกลงโทษ หรืออาจกลายเป็นคนชายขอบได้อีกด้วย

ภาวะที่ความเป็นหญิงถูกกดทับในยุคเหมาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งนำไปสู่การเกิดขึ้นมากมายของนักเขียนหญิงในยุคหลังเหมาและเกิดเนื้อหาที่สะท้อนความพยายามกำหนดอัตลักษณ์ของตนและปฏิเสธอัตลักษณ์ที่ถูกกำหนดให้จากรัฐนั่นเอง

3.1.3 ประเด็นต้องห้ามในยุคโบราณและในยุคเหมา

ในยุคโบราณและในยุคเหมา มีประเด็นต้องห้ามที่คล้ายคลึงกันอยู่บางอย่าง ทั้งนี้เพราะเป้าหมายของทั้งเหมาเจ๋อตงและของขงจื้อนั้นค่อนข้างคล้ายกัน คือต่างก็ต้องการสร้างสังคมในอุดมคติขึ้น สังคมในอุดมคติของคนทั้งสองมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน นั่นคือ เป็นสังคมยูโทเปียที่ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองนั้นต่างปรองดองกัน ผู้ปกครองรับฟังความเห็นของผู้ถูกปกครองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โครงสร้างและแนวคิดทางการปกครองของขงจื้อและของเหมาจึงมีความเหมือนกัน ที่เป็นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเหมาเติบโตขึ้นมาในยุคที่จีนกำลังอ่อนแอ เหลียงฉีเซาและคังโหย่วเหวยมีอิทธิพลต่อบรรยากาศทางความคิดเรื่องกู้ชาติ และการทำให้จีนทันสมัยของชาวจีนในช่วงนั้นอย่างมาก และเหมาก็ไม่ใช่อยกเว้น เหลียงฉีเซาเสนอแนวคิดกู้ชาติที่เป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดหลักของขงจื้อกับความคิดประชาธิปไตยของตะวันตก จึงอาจกล่าวได้ว่าเหลียงฉีเซาเป็นหนึ่งในผู้สืบทอดแนวความคิดของขงจื้อในยุคใหม่ นี่เป็นสาเหตุที่ทำให้ในเวลาต่อมา เหมาเจ๋อตงปฏิเสธความเชื่อมโยงทางความคิดของเขากับเหลียงฉีเซาและนักปฏิรูปจีนคนอื่นๆในสมัยนั้น เหมาเจ๋อตงเรียกขานเหลียงฉีเซาและนักปฏิรูปกลุ่มนี้ว่าเป็นนายทุนประชาธิปไตย (bourgeois democrats) ถึงแม้ว่าแนวความคิดหลายอย่างของเหมาก็ยังคงประสานเสียงเป็นแนวเดียวกันกับเหลียงฉีเซา เช่นเรื่องของการต้องเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมก่อน โดยประโยชน์ส่วนรวมต้องสอดคล้องประสานกับประโยชน์ของคนทุกคนด้วยวิธีที่ผู้นำรวบรวมความคิดจากทุกคน ทุกคนสามารถสื่อสารกับผู้นำได้ และผู้ปกครองต้องมีอำนาจเด็ดขาดในการชี้แนะ ชักจูงประชาชนให้ทำตามนโยบาย เพื่อส่วนรวมและควบคุมไม่ให้ประชาชนปฏิบัติตามใจชอบเป็นต้น (Glassman, 1991: 215-7) จึงไม่น่าแปลกใจที่เราจะพบว่าภายใต้การปกครองของทั้งยุคโบราณและยุคเหมา นี้จะมีประเด็นต้องห้ามหลายประการที่คล้ายคลึงกัน รัฐมีกลไกชี้แนะ ชักจูงและควบคุมไม่ให้ประชาชนมีพฤติกรรมต้องห้ามเช่นนั้นเหมือนกันอีกด้วย โดยกลไกส่วนหนึ่งสะท้อนผ่านทางงานเขียนต่างๆในทั้งสองยุค พฤติกรรมต้องห้ามที่คล้ายคลึงกันหรือสิ่งที่รัฐเรียกร้องจากประชาชนคล้ายกันทั้งสองยุคนั้นมีอยู่ 4 ด้านได้แก่การปิดกั้นความรู้สึกส่วนตน การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วน

ตน การปิดกั้นทางเพศวิถีและการปิดกั้นความเป็นตัวตนของผู้หญิงโดยการให้ชายเป็นใหญ่ เป็นมาตรฐาน และเป็นผู้กำหนดอัตลักษณ์ของผู้หญิง

3.1.3.1 การปิดกั้นความรู้สึกส่วนตน

ในยุคจีนโบราณที่มีอารยธรรมตัวหนังสือและงานเขียนมาอย่างยาวนาน และให้อำนาจการปกครองแก่ผู้รู้หนังสือผ่านระบบการสอบเข้ารับราชการ ซึ่งในขณะเดียวกันก็เป็นกลไกที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดปัญญาชนมากมายในสังคมเพราะเป็นช่องทางของการเลื่อนระดับทางสังคมที่เปิดเสรี แต่ปัญญาชนมากมายและงานเขียนทั้งหลายในระยะเวลาอันยาวนานทางประวัติศาสตร์ของจีนกลับอุดมไปด้วยถ้อยคำที่เป็นสำนวนตายตัว คำพูดของปราชญ์ และนักเขียนโบราณ การใช้ถ้อยคำและการเปรียบเทียบแบบที่กำหนดไว้ในคัมภีร์คลาสสิก แนวคิดทั้งหลายก็เป็นแนวคิดที่พบอยู่ในคัมภีร์คลาสสิกของแนวคำสอนสามแนว อันได้แก่ขงจื๊อ เต๋าและพุทธ หรือเป็นแนวคิดที่พบได้ในหนังสือประวัติศาสตร์ของคนโบราณเท่านั้น ปัญญาชนของจีนในยุคโบราณนั้นแทบไม่เคยสำรวจหรือเปิดเผยโลกของความรู้สึกนึกคิดภายในโดยตรงไปตรงมาเลย แม้กระทั่งในการเขียนบันทึกประจำวันหรือจดหมาย ทั้งนี้เพราะการเปิดเผยความรู้สึกหรือความคิดของตนออกไปอย่างไม่ปิดบังสู่สาธารณชนนั้นอาจนำอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือความโดดเดี่ยว ไม่มีสังคม หรือตำแหน่งงานให้ทำได้ ทั้งนี้เพราะจีนโบราณได้สร้างวัฒนธรรมของการเคารพผู้มีอำนาจ และการเชื่อว่าอำนาจคือความจริงขึ้นมาครอบงำความคิดของประชาชนทั้งหลาย และดังนั้นจึงเป็นการยากที่ความคิด ความรู้สึกอิสระของปัจเจกบุคคลซึ่งอาจแตกต่างจากของผู้มีอำนาจจะเป็นที่ยอมรับกันได้ ไม่มีพื้นที่สำหรับความคิดหรือความรู้สึกที่แตกต่าง ในแวดวงบรรยากาศทางความคิดของจีนโบราณ (Chu, 1990: VIII)

นอกจากนี้แล้ว การแสดงความรู้สึกที่รุนแรง ตรงไปตรงมาหรือว่ามากเกินไปนี้อาจกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติตามพิธีกรรม การวางตัวตามประเพณี หรือตามมารยาทหน้าที่ที่ถูกกำหนดไว้ระหว่างชุดความสัมพันธ์ทั้งหลายได้ และทำให้กลายเป็นผู้ไม่มีจารีต (礼) ซึ่งเป็นคุณธรรมข้อสำคัญสำหรับเหล่าสุภาพบุรุษและปัญญาชนจีนทั้งหลายได้ ลัทธิขงจื๊อมีคำสอนที่ส่งเสริมให้คนต้องอดกลั้นความรู้สึกของตน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่แต่ละคนถูกกำหนดมาในแต่ละช่วงของชีวิต ในทางตรงกันข้ามการแสดงความรู้สึกที่ผิดชอบต่อหน้าที่เช่นความรักที่มีต่อลูก ต่อพ่อแม่ บรรพบุรุษ ต่อผู้ปกครอง ต่อพี่น้องหรือต่อสามีภรรยาที่ได้มาจากการคลุมถุงชนต่างหากที่เป็นสิ่งที่ควรได้รับการยกย่องและส่งเสริมอารมณ์ความรู้สึกส่วนตนโดยเฉพาะความรักของปัจเจกบุคคลนั้นไม่สำคัญเท่าความรักในเพื่อนมนุษย์ทั้งหมด ผู้ไม่ได้กับความรักที่มีต่อส่วนรวมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรมอันจะนำมาซึ่งความปรองดองสันติสุขของสังคมได้ (Wang, 1966: 5-6)

นอกจากนี้ยังมีความเชื่อที่ว่า ความรู้สึก การแสดงความรู้สึกที่รุนแรงและเปิดเผยเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับผู้หญิงเท่านั้น นักเขียนหญิงซึ่งมีอยู่น้อยนิดในจีนโบราณจึงมักเป็นผู้เขียนแก่นเรื่องที่แสดงความรู้สึก ซึ่งงานเขียนของสตรีกลับมีตำแหน่งเป็นงานเขียนชายขอบคือไม่ได้รับความสำคัญในแวดวงวิชาการหรือประวัติศาสตร์ของจีน

ทั้งนี้ยกเว้นงานเขียนของนักเขียนหญิงที่สะท้อนแนวคิดปิตาธิปไตยทั้งหลายที่ได้กล่าวไปข้างแล้วในบทที่สอง เท่านั้นที่จะได้รับการยกย่องหรือพูดถึงให้เป็นต้นแบบที่มีคุณค่าต่อการศึกษาได้

การไม่แสดงออกซึ่งอารมณ์และความรู้สึกอย่างโจ่งแจ้งในวรรณกรรมนี้ยังน่าจะมีสาเหตุมาจากการที่จีนมีขนบของวรรณกรรมที่ถือว่าหน้าที่หลักๆของวรรณกรรมคือเป็นตัวบทที่ให้คำสอนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อ่าน (didactic value) จึงไม่ควรสอดแทรกเนื้อหาที่มีความเป็นส่วนตัวและไม่เกี่ยวข้องกับส่วนรวมหรือไม่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมลงไปในวรรณกรรมนั่นเอง

ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นลักษณะของการไม่นิยมแสดงความรู้สึก ความรัก อารมณ์ และแรงกระตุ้นส่วนบุคคลต่างๆอย่างเปิดเผยและโฉบเฉี่ยวในบรรดาปัญญาชน ชั้นสูงของจีนโบราณ

ในยุคเหมานั้น เหม่าเจอตงเน้นความรักในมนุษยชาติ ความรักที่มีเหตุผล มีสาเหตุ ไม่ใช่ความรักที่เท่าเทียมทั่วถึงกันทุกคนทุกชนชั้น เพราะความรักแบบนี้ไม่อาจมีได้ในสังคมที่ยังมีชนชั้น ความรักของมนุษยชาติที่แท้จริงจะเกิดขึ้นเมื่อการต่อสู้ทางชนชั้นหมดไป (อ้างถึงใน Long and Williams, 1972: 118) ดังนั้นความรักหรือความรู้สึกใดๆระหว่างปัจเจกบุคคลที่ปรากฏออกมานั้นเป็นลักษณะของแต่ละชนชั้นที่จำเป็นต้องถูกกำจัดไป ความสนใจคลั่งไคล้รักชอบ ความสุขทั้งหลายจากการนี้สิ่งที่แสดงถึงความเสื่อมโทรมของชนชั้นนายทุน บ่งบอกถึงความคิดจิตใจแบบศักดินาที่สมควรกำจัดเพื่อช่วยให้การต่อสู้ทางชนชั้นบรรลุเป้าหมาย นักเขียนคนใดที่สร้างสรรค์ผลงานแล้วยังคงสะท้อนแก่นเรื่องความรู้สึกส่วนบุคคลเหล่านี้ก็จะเป็นเป้าแห่งการโจมตีอย่างรุนแรง นักเขียนต่างตระหนักดีว่าความรักโรแมนติกเป็นสิ่งที่จะเบี่ยงเบนระเบียบวินัยของพรรค และบั่นทอนความจงรักภักดีที่ประชาชนจะมีต่อพรรคและต่อส่วนรวม ความรักที่เข้มข้น ความปรารถนาที่รุนแรงนี้อาจเป็นบ่อเกิดของการต่อต้านหรือประท้วงการปฏิบัติตามนโยบายของพรรคได้ (Hsia, 1963: 158-164) ดังนั้นงานเขียนทั้งหลายในช่วงนี้จึงทำให้ความรักเป็นเรื่องที่ดูเหลวไหลไร้สาระ ความรักเป็นเพียงกลไกหนึ่งที่เราความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง มีเพื่อวัตถุประสงค์ของการสืบเผ่าพันธุ์ สร้างชนรุ่นใหม่ให้สังคมที่ดีกว่า ดังนั้นคูรักใน นวนิยายยุคของเหมานี้มักจะแสดงความรู้สึกต่อกันมากที่สุดด้วยการจับมือเท่านั้น ไม่มีการจูบหรือแตะเนื้อต้องตัวแต่อย่างใด และโดยมากก็ไม่มีความโรแมนติกในนิยายช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมที่จะตกหลุมรักเลย (Lan, 1998: 40-1) สำหรับนักคอมมิวนิสต์แล้ว ความรู้สึกที่ควรมีคือความรักในการใช้แรงงาน ศรัทธาในชนชั้นผู้ใช้แรงงานเท่านั้น ความรู้สึกอื่นๆนอกจากนี้จะทำให้เกิดปมความยุ่งยากขึ้นและอาจบั่นทอนความมีประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์สังคมคอมมิวนิสต์ใหม่ได้ ดังนั้นเหมาเจอตงจึงมักบรรยายให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ใช้หลักการของวัตถุนิยม (materialism) ในการทำงานและใช้ชีวิต หลักการดังกล่าวคือการมีทัศนคติที่เป็นวิทยาศาสตร์และภววิสัย (objective) ต่อทุกสิ่ง (Li, Chang, Lin, Yang, Hou, 1959: 133) ในยุคเหมาคนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยถูกควบคุมให้ไม่มีความเป็นมนุษย์ (inhumane) คือไร้เลือดเนื้อ ความรู้สึกและพุ่มเทให้เฉพาะกับการทำงาน ใช้แรงงานสร้างสรรค์ผลผลิตเท่านั้น

ดังนั้นเราอาจสรุปได้ว่า ทั้งในยุคโบราณและในยุคใหม่นี้ อารมณ์ความรู้สึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือความรัก เป็นหัวข้อที่ถูกปิดกั้นไว้ไม่ให้เห็นงอกออกอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาหรืออย่างเข้มข้นรุนแรง ถึงขนาดที่ถ้าความรักความรู้สึกของปัจเจกบุคคลเหล่านี้หายไปได้เลยก็จะเป็นข้อดีอย่างยิ่งสำหรับการสร้างสังคมคอมมิวนิสต์ในยุคเหมา

3.1.3.2 การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

ลัทธิขงจื้อที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและการใช้ชีวิตของชาวจีนมากกว่าสองพันปีนี้มีแก่นหลักที่สรุปได้ประการหนึ่งว่า เพื่อความปรองดองและสันติสุขในสังคม คนทุกคนควรต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตนที่มีต่อผู้อื่นในสังคมและต้องควบคุมความต้องการของตนเองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก โดยการนำใจเข้ามาใส่ใจเราเมตตากุณาผู้อื่นตามหลักเหตุและผลที่เป็นความจริง ไม่ใช่ตามใจหรือประโยชน์ส่วนตน (Wang, 1966: 5-6) ความคิดเช่นนี้ปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกแบบจีนที่ว่า คุณค่าของมนุษย์อยู่ที่การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Wang, 2000: 231) ดังนั้นคนทุกคนจึงควรต้องทำตามบทบาทและหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคม ต่อผู้อื่นตามระดับความสัมพันธ์ที่ตนมีกับผู้รอบข้าง จะได้สามารถอยู่เป็นสมาชิกของกลุ่ม และกลุ่มก็สามารถอยู่ได้อย่างราบรื่น โดยกลุ่มนี้มีหน่วยพื้นฐานคือครอบครัวขยายไปสู่สังคมและประเทศชาติ ในแง่นี้ การทำเพื่อส่วนรวมก็คือจุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิตในอุดมคติ การฝึกขัดเกลาจิตใจ คุณธรรมของตนมีเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง จึงได้เกิดมีบทบาทของลูกที่ต้องกตัญญูต่อพ่อแม่จนสามารถเขียนเนื้อเพื่อต้มยารักษาให้พ่อแม่หายป่วยได้ เกิดภรรยาที่เสียสละตนเพื่อสามี แม่ที่ยอมทรมานเพื่อลูก เสนาบดีที่ยอมตายเพื่อชาติได้ การเสียสละตนเพื่อส่วนรวมเป็นคุณธรรมที่ให้คุณค่าแก่ชีวิตมนุษย์ และเป็นข้อบังคับข้อหนึ่งที่จะทำให้คนฝากชื่อไว้ในหน้าประวัติศาสตร์เป็นอมตะ เป็นเกียรติประวัติแก่วงศ์ตระกูลได้ จะเห็นได้ว่าตั้งแต่โบราณ ชาวจีนเองก็ถูกปลูกฝังเรื่อง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมก่อนส่วนตนว่าเป็นอุดมคติที่ต้องยึดมั่น เพียงแต่การจะบรรลุประโยชน์ส่วนรวมได้นั้นต้องฝึกฝนตน เริ่มจากตน แล้วขยายวงออกไป

ฉะนั้น วรรณกรรมของจีนก็จะแสดงออกซึ่งแนวคิดดังกล่าวคือชะตากรรมของคนสะท้อนถึงอนาคตหรือจุดจบของส่วนรวมซึ่งเป็นสิ่งที่เฟรดดริก เจมิสัน (Fredric Jameson) บรรยายไว้ว่าเป็นลักษณะของวัฒนธรรมในโลกที่สาม

...where the telling of the individual story and individual experience cannot but ultimately involve the whole laborious telling of the experience of the collectivity itself. (อ้างถึงใน Wang, 2000: 231)

เราจะได้เห็นลักษณะเช่นนี้ในยุคเหมาหรือแม้แต่หลังเหมาอีกครั้ง อันจะกล่าวถึงต่อไปในบทนี้และบทที่สี่

ในยุคเหมาด้วยความจำเป็นที่จะต้องสร้างรัฐสังคมนิยมที่แข็งแกร่ง การรวมใจทุ่มเทเป็นกำลังในการผลิตและการทุ่มเทให้กับส่วนรวมเป็นนโยบายที่พรรคคอมมิวนิสต์เรียกร้องจากประชาชน การทุ่มเทเพื่อขัดเกลาดตนเองด้วยตนเองและค่อยขยายวงไปสู่หน่วยที่ใหญ่กว่าตนตามแบบอย่างของแนวคิดขงจื้อนั้นถูกโจมตีว่าเป็นลักษณะของชนชั้นกรรมทูต เป็นปัจจัยที่แสดงถึงความเสื่อมทรามของระบบนายทุนที่มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนตัว ใครที่มีลักษณะเช่นนี้ต้องถูกล้างสมองใหม่ อาจจะด้วยการลงโทษ วิชาทฤษฎีวิจารณ์ ส่งไปใช้แรงงานหรือถูกจำกัดเสรีภาพ ทั้งนี้เพราะเหมาเจ๋อตงเชื่อว่าทฤษฎีและการปฏิบัตินั้นไม่อาจแยกออกจากกัน การปฏิบัติเป็นวิธีการเดียวที่จะเข้าถึงสังคมนิยมได้ (Li,Chang,Lin,Yang,Hou, 1959: 167) และการปฏิบัติก็ไม่ใช่ว่าการศึกษาหาความรู้แต่ทางทฤษฎี แต่เป็นการใช้ชีวิตกับส่วนรวม ทำเพื่อส่วนรวมและให้ส่วนรวมเป็นผู้ขัดเกลานั้นเอง

ดังนั้นในนวนิยายของยุคเหมาทั้งในช่วงก่อนและระหว่างการปฏิวัติวัฒนธรรมนั้น ตัวเอกจะต้องตัดสินใจเลือกผลประโยชน์ของส่วนรวมในตอนจบเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ตัวเอกทั้งชายและหญิงจะทุ่มเทเพื่อส่วนรวมโดยไม่คำนึงถึงตัวเองเลย ความสุขและเสรีภาพส่วนตัวเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการสนองนโยบายของพรรคและการสร้างผลประโยชน์ให้ส่วนรวมเท่านั้น ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับเรื่องส่วนตัวอย่างอื่นใด (Lan,1998: 225) ตัวเอกที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือผู้ที่ปฏิเสธความต้องการหรือสัญชาตญาณของตนเองได้โดยสิ้นเชิงและทุ่มเทให้กับประโยชน์ของพรรคคอมมิวนิสต์มากที่สุด ซึ่งการปฏิเสธตัวเองนี้อาจไม่สามารถทำได้ทั้งหมดและในทันที แต่ทุกคนควรพยายามทำให้ได้ เสียสละตนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อทุกคนจะได้เป็นคอมมิวนิสต์ที่ดี (Hsia, 1963: 162-74)

ในมุมมองนี้ประเด็นที่น่าสนใจว่าทั้งขงจื้อและเหมาต่างก็มุ่งหวังให้คนทุกคนสละผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม เพื่อความสงบสุขและรุ่งเรืองของชุมชน ต่างก็มองว่าความเป็นปัจเจกที่ไม่มีการควบคุมชี้แนะจะเป็นอันตรายต่อความก้าวหน้าของส่วนรวม แต่วิธีการที่ขงจื้อและเหมาใช้นั้นกลับแตกต่างกัน ขงจื้อใช้พันธะหน้าที่และแนวคิดเรื่องคุณธรรมมาเป็นกลไกควบคุม และด้วยลักษณะนี้คนธรรมดา ก็อาจโค่นล้มรัฐบาลได้ หากรัฐบาลนั้นพิสูจน์แล้วว่าไม่ปฏิบัติตามพันธะหน้าที่และไม่มีคุณธรรม วิธีนี้เป็นการปลุกฝังเข้าไปในจิตวิญญาณ ในขณะที่เหมาใช้พรรค นโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์และระบบบริหาร (bureaucracy) เป็นแกนในการชี้แนะ ควบคุม ในรูปแบบนี้ประชาชนไม่มีความชอบธรรมหรือสิทธิในการล้มรัฐบาลได้ นอกจากการใช้อำนาจและความรุนแรง ซึ่งแน่นอนว่าวิธีนี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความตึงเครียดและขัดแย้งระหว่างรัฐและประชาชนอยู่ตลอดในช่วงหลังเหมาเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์หมดความชอบธรรมในการปกครองในสายตาของประชาชนแล้ว

อย่างไรก็ดี เราจะเห็นได้ว่าทั้งในยุคโบราณและยุคเหมา ความเป็นปัจเจกของชาวจีนนั้นถูกขีดวงอยู่ในขอบเขตที่จำกัดหรือแทบไม่มีเลย การเป็นคนที่มีคุณธรรมหรือมีชีวิตที่มีความหมายนั้นเช่นการเป็นพลเมืองที่ดี พ่อที่ดี แม่ที่ประเสริฐหรือภรรยาที่มีคุณธรรมนั้น ต่างก็เรียกร้องการเสียสละตนเองของแต่ละคนหรือการปฏิเสธความต้องการหรือความเป็นตัวของตัวเองทั้งสิ้น และนี่เป็นลักษณะที่สืบทอดมาจนถึงยุคหลังเหมา เป็นแนวคิดที่

อยู่ยั่งยืนในใจของชาวจีนตลอดมาตั้งแต่เมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับอิทธิพลจากตะวันตกแล้วก็ตาม ดังที่เราจะได้เห็นต่อไป

3.1.3.3 การปิดกั้นทางเพศวิถี

ในยุคโบราณ ด้วยอิทธิพลของแนวคิดทางปรัชญาจีน เรื่องของเพศวิถีจึงถูกมองว่าเป็นธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งในความสมบูรณ์ของจักรวาล ทำให้จักรวาลดำเนินอยู่ได้ หยินและหยาง หญิงและชายต้องคู่กันเพราะต่างเป็นขั้วที่ตรงข้ามกันและเสริมเติมเต็มกันและกัน และดังนั้นการแต่งงานจึงได้รับความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมโบราณของจีน แต่ธรรมชาตินี้ต้องถูกกำกับไว้ด้วยศีลธรรม เพื่อความมั่นคงเรียบร้อยเป็นระเบียบของครอบครัว อันเป็นฐานที่สำคัญของสังคม และเพื่อที่สังคมและประเทศก็จะสงบมั่นคงด้วยเช่นกัน (Dikötter, 1995: 8)

กรอบที่ใช้กำกับเพศวิถีไว้ นอกจากการสมรสแล้วก็คือความเจียม นั่นคือ เรื่องเพศวิถีนี้จะไม่เป็นหัวข้อที่พูดถึงในที่สาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้หญิง ในจีนโบราณนั้น ผู้หญิงเป็นผู้ที่ถูกกำกับและปิดกั้นเรื่องนี้เป็นหลัก วาทกรรมที่กำกับเรื่องเพศวิถีนี้ยังได้แก่การรักษาพรหมจรรย์ ผู้หญิงตั้งแต่เป็นเด็กสาวต้องรักษาพรหมจรรย์ไว้ให้สามปี เมื่อแต่งงานแล้วก็ต้องซื่อสัตย์ต่อสามีเท่านั้น และถึงแม้เมื่อสามีเสียไปแล้ว แม่หม้ายก็绝不会แต่งงานใหม่อีกและเป็นคนในครอบครัวของสามีจนวันสุดท้าย เพื่อกำกับควบคุมการรักษาพรหมจรรย์ จึงมีธรรมเนียมข้อบังคับต่างๆ อีก เช่นการแบ่งแยกพื้นที่เป็นสัดส่วนและการแบ่งงานกันอย่างชัดเจนระหว่างชายหญิง เพื่อป้องกันการติดต่อกันหรืออุบัติเหตุทางเรื่องนี้ได้ หรือการมัดเท้าผู้หญิงเพื่อขีดขวางการเคลื่อนไหวของผู้หญิง และเพื่อตอกย้ำแนวคิด ข้อปฏิบัติเหล่านี้ผู้หญิงก็ยังมีตัวบทที่ว่าด้วยชุดคำสอนต่างหากของผู้หญิงเองอีกด้วย

นักมานุษยวิทยาตะวันตกอธิบายการปิดกั้นเรื่องเพศวิถีและจำกัดให้เรื่องนี้อยู่ในกรอบของการแต่งงานเท่านั้นว่า เป็นเพราะผู้หญิงเป็นผู้มีหน้าที่ให้กำเนิด จึงมีบทบาทหลักในการสืบสายตระกูลซึ่งถูกกำหนดไว้ในสังคมปิตาธิปไตยว่าจะต้องเป็นการสืบสายตระกูลทางพ่อเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้การสืบสายเลือดบริสุทธิ์และไม่ก่อปัญหาความยุ่งยากให้การสืบทอดมรดก ชื่อเสียงวงศ์ตระกูลของผู้ชาย ผู้หญิงจึงเป็นผู้ถูกกำหนดควบคุมและจำกัดในเรื่องเพศวิถีไม่ใช่ชาย (Ebrey, 2003: Chapter 1) ผู้ชายอาจแต่งงานใหม่ได้หากภรรยาไม่อาจให้กำเนิดบุตรสืบตระกูล ผู้ชายอาจมีนางบำเรอได้หลายคนถ้าฐานะทางเศรษฐกิจอำนวยถึงแม้ว่าจะมีหลักการกฎหมายที่กำหนดว่าชายจะมีภรรยาแต่งได้คนเดียวก็ตาม แต่ผู้หญิงทำไม่ได้

นอกจากนี้ในสังคมจีนโบราณแล้วผู้หญิงไม่ได้รับการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ไม่มีคำอธิบายเรื่องเพศศึกษาหรือเพศวิถีในตำราสอนหญิงเล่มใด ผู้หญิงจึงไม่ได้ถูกปลูกฝังให้ตระหนักรู้และสามารถเสพสุขทางเพศได้ นอกจากถูกบ่มเพาะให้มองเรื่องเพศสัมพันธ์นี้เป็นหน้าที่ของผู้หญิงในฐานะภรรยาที่จะต้องให้ความสุขแก่สามีและมีหน้าที่ต้องสืบพันธุ์ให้กำเนิดผู้สืบตระกูลในฐานะภรรยาและแม่เท่านั้น ในขณะที่เดียวกันกลับมีชุดความเชื่อสอนให้ผู้ชายจีนเข้าใจว่าเรื่องเพศวิถีนี้เป็นเคล็ดลับหนึ่งของการมีอายุวัฒนะคงความเป็นหนุ่มอยู่เสมอได้

ดังนั้นในยุคโบราณหากหญิงใดไม่ปฏิบัติตามกรอบการปิดกั้นทางเพศวิถีนี้ก็จะถูกจัดให้เป็น “หญิงงามลุ่มเมื่อง” หรือ “แพศยา” ที่เป็นอันตรายต่อผู้ชาย สังคมและประเทศ สมควรที่จะถูกลงโทษหรือกำจัดให้หมดไป

ในยุค همانั้นเรื่องเพศวิถียังคงเป็นประเด็นต้องห้ามต่อไปด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า เรื่องอารมณ์ความรู้สึกเช่นนี้อาจบั่นทอนความมุ่งมั่นต่อส่วนรวม เบี่ยงเบนความภักดีต่อพรรคและความทุ่มเทต่อการปฏิวัติได้ เหมือนกับที่ในยุคโบราณเห็นว่า ความปรารถนาทางเพศหรือเพศวิถีนี้หากไม่ควบคุมด้วยศีลธรรมแล้วก็เป็นต้นตอแห่งอันตรายต่อครอบครัว สังคม และบ้านเมืองได้

ในยุคเหมา เรื่องเพศวิถีกลายเป็นเหมือนกลไกอย่างหนึ่งที่มีเพื่อการดำรงคงอยู่ของเผ่าพันธุ์ เพื่อการสานต่อระบบสังคมนิยมของรัฐเท่านั้น วิธีหนึ่งที่รัฐพยายามควบคุมเรื่องเพศวิถีคือ การพยายามลดความปรารถนาทางเพศลง ด้วยการเปลี่ยนรูปลักษณะ ภาพลักษณ์และวิถีคิดของผู้หญิงให้กลายเป็นเหมือนผู้ชาย ผู้หญิงหัวก้าวหน้าในยุคเหมา โดยเฉพาะในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมตัดผมสั้น เลือเสื้อผ้าแบบคนงานชาย สีนํ้าเงินเป็นหลัก มีภาพลักษณ์ของความเป็นหญิงเหล็กที่มุ่งมั่นเพื่อความก้าวหน้าของสังคม และมีวิถีคิดที่ว่าผู้หญิงสามารถทำได้ทุกอย่างที่ผู้ชายทำได้ ผู้หญิงมีหน้าที่และบทบาทเหมือนชาย ผลก็คือในยุคเหมาเกิดปรากฏการณ์ของความเป็นกลางทางเพศ (androgyny) ขึ้น หญิงและชายคล้ายกันจนแยกไม่ออก ไม่มีความแตกต่างทางเพศในรูปลักษณะอย่างในยุคโบราณอีก

ในยุคนี้ทั้งชายและหญิงเป็นเหมือนเครื่องจักรที่ขับเคลื่อนการผลิต การก้าวหน้าไปสู่สังคมในอุดมคติของพรรคคอมมิวนิสต์เท่านั้น เหมือนดังที่หลิวเส้าฉี อดีตประธานพรรคคอมมิวนิสต์นิยามพลเมืองชายและหญิงว่า “เป็นเครื่องมือหัวอ่อนของพรรค” (obedient instruments of the party) (อ้างถึงใน Lu, 1993: 8) ทั้งชายและหญิงถูกเรียกร้องให้ทุ่มเทกายและใจให้การปฏิวัติ การผลิตและการสร้างสังคมใหม่ที่ไร้ชนชั้น ไร้ปัจเจก มีแต่ความเท่าเทียมกัน มีแต่ส่วนรวมเท่านั้น

...women and men together equally obey this sexless collectivity or its

symbol” (Meng,Dai,1989: 31 อ้างถึงใน Lu, 1993: 8)

วรรณกรรมในช่วงนี้จึงมีการสร้างให้ตัวเอกทั้งชายและหญิงนั้นผลักดันภาระแต่งงานไปจนกว่าตัวเอกเหล่านั้นจะได้พิสูจน์จิตใจแห่งการปฏิวัติ วิญญาณแห่งชนชั้นกรรมาชนจนถึงที่สุดเสียก่อน ความรักและการแต่งงานในยุคเหมาถูกประกอบสร้างให้เป็นเรื่องส่วนตัวของคนสองคน ซึ่งความเป็นส่วนตัวในยุคนี้เป็นสิ่งที่ต้องมาหลังจากส่วนรวม (Hsia ใน Birch, 1963: 162-5)

การปิดกั้นทางเพศวิถีนี้เข้มข้นขึ้นในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมโดยสะท้อนออกมาในนวนิยายช่วงนี้ว่า ไม่มีตัวเอกหลักคนไหนเลยที่จะมีความรัก ตัวเอกเหล่านี้ก็กลายเป็นสัญลักษณ์ของการทุ่มเทตัวเองให้กับส่วนรวม

และให้กับพรรคและปฏิเสธเรื่องเพศวิถีที่เป็นเรื่องส่วนตัวของตน (Lan, 1998: 40-1) ในนวนิยายช่วงนี้ การแสดงออกทางเพศวิถีแทบไม่มีเลยเหมือนดังที่กล่าวไปแล้ว สิ่งที่ผู้รักแสดงออกมากที่สุดคือการจับมือกัน ไม่แม้แต่จะสวมกอด ทั้งนี้เพราะเพศวิถีและการแสดงออกทางอารมณ์ทั้งหลายถือเป็นเรื่องอับอายซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชนชั้นนายทุนกระฎุมพีที่จะต้องถูกแก้ไขและดับสมองให้มีแนวคิดที่ถูกต้องนั่นเอง ความสัมพันธ์ทางเพศและการแต่งงานจึงไม่ถูกพูดถึงเช่นกัน นอกเสียจากว่าจะกล่าวถึงเพื่อยกย่องสติปัญญาคุณของพรรคและข้อดีของความเท่าเทียมกันในระบบสังคมนิยมเท่านั้น (Smith, 2000: 305) จะเห็นได้ว่าทั้งในยุคโบราณและในยุคเหมา ท่าทีที่รัฐมีต่อประเด็นเพศวิถีนี้นับเป็นการกีดกัน กดทับให้เงียบ และปฏิเสธไม่รับรู้ถึงการมีอยู่หรือไม่ยอมรับประเด็นเหล่านี้ ดังนั้นปัญญาชนจีนจึงมักถือเอาความมีอิสระทางเพศวิถีมาเป็นเครื่องหมายบ่งชี้ถึงความมีอิสระของสังคม เป็นสัญญาณถึงการก้าวหน้าสู่ยุคใหม่แล้วนั่นเอง

3.1.3.4 การปิดกั้นความเป็นตัวตนของผู้หญิง

ผู้หญิงจีนตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคเหมาแทบไม่มีโอกาสได้กำหนดอัตลักษณ์ของตนเองเลย สถานภาพ บทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงจีนจะถูกประกอบสร้างจากชายแทบทั้งสิ้น การครอบงำเช่นนี้ทำให้ผู้หญิงยึดถือจนเหมือนเป็นเรื่องธรรมชาติ ถูกต้องชอบธรรมที่ต้องเป็นเช่นนั้นจนผู้หญิงเองก็กลายเป็นทั้งเหยื่อ ผู้กระทำและผู้สืบสานอัตลักษณ์ บทบาทหน้าที่ดังกล่าวเสียเองมาตลอดช่วงประวัติศาสตร์อันยาวนานนี้

ในสังคมปิตาธิปไตยในยุคโบราณ ผู้ชายเป็นผู้มีอำนาจการเขียนในมือ และดังนั้นผู้หญิงที่ได้รับการจารึกไว้ในงานเขียนทั้งวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ก็คือมาตรฐานที่ผู้ชายต้องการปลูกฝังให้ผู้หญิงปฏิบัติตามนั่นเอง สถานภาพ บทบาทและหน้าที่ที่ผู้หญิงในยุคนี้ได้รับคือ การเป็นรองจากชาย ไม่ว่าจะเป็นลูกสาว ภรรยา และแม่ที่มีหน้าที่ต้องเชื่อฟังพ่อสามี ลูกชายและคอยช่วยเหลือส่งเสริมให้ผู้ชายในครอบครัวของตนทำหน้าที่ในสังคมได้ดีที่สุด ทั้งนี้เพราะเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้หญิงมาจากผู้ชายดังคำกล่าวที่แพร่หลายในหมู่ประชาชนจีนว่า แต่งกับไก่ก็เป็นไก่ (嫁鸡随鸡) ซึ่งหมายถึงว่าผู้หญิงจะต้องพิจารณาให้ดีเมื่อจะแต่งงานกับใคร เพราะชะตาชีวิตของเธอจะต้องเป็นไปตามสามีเท่านั้น หากสามีรุ่งเรืองมีเกียรติ เธอก็จะมีเกียรติด้วย ในระบบนี้ผู้หญิงถูกกล่อมด้วยวาทกรรมที่ว่า ตนเองก็มีส่วนช่วยให้เกิดความสงบสุขในชาติได้ เมื่อทำหน้าที่ของตนในบ้านเรียบร้อยซึ่งจะทำให้ครอบครัวสงบสุข สังคมร่มเย็น ประเทศชาติรุ่งเรืองเป็นผลกระทบบีบ่อดกันไปเป็นลูกโซ่เช่นนี้

ในช่วงที่เปลี่ยนเข้าสู่ยุคใหม่คือปลายศตวรรษที่ 19 ต่อดันศตวรรษที่ 20 ผู้ชายเปลี่ยนสถานภาพ บทบาทและท่าทีให้ผู้หญิงใหม่เพื่อให้เกิดการแสดงออกถึงความเป็นสมัยใหม่ของชาติ ดังนั้นผู้หญิงได้รับการยกย่องว่าเป็นพลเมืองที่มีสิทธิและหน้าที่ต่อชาติโดยตรง ไม่ใช่ทางอ้อมอย่างในอดีต ผู้หญิงมีโอกาสมากขึ้นกว่าเดิม เช่นได้รับการศึกษาออกมาประกอบอาชีพได้บ้าง แต่ถึงอย่างไรผู้หญิงก็ยังคงถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมผ่านทางบทบาทในครอบครัวอันเกิดจากการแต่งงาน หน้าที่และบทบาทของผู้หญิงยุคนี้หลักๆแล้วยังคงเป็นเหมือนในอดีต นั่นคือเป็นลูกสาว ภรรยาและแม่ แต่ในยุคนี้มีข้อเรียกร้องเพิ่มอีกชนิด คือเป็นลูกสาว ภรรยาและแม่

ที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีสติปัญญาทันสมัยและไม่ทำตัวเป็นภาระที่ช่วยตัวเองไม่ได้เหมือนในอดีต ในทางปฏิบัติตามความเป็นจริงแล้ว ผู้หญิงจีนในยุคนี้ยังคงมีทางเลือกที่จะช่วยเหลือตัวเองทางเศรษฐกิจได้ไม่มากนัก เมื่อผู้หญิงในยุคนี้ซึ่งเป็นปัญญาชนในช่วงเหตุการณ์ 4 พฤษภาคมพยายามลองกำหนดอัตลักษณ์ให้ตนเองในงานเขียนดูบ้างนั้น พวกเธอก็มีโอกาสอยู่น้อยไม่มากนัก ในที่สุดแล้วพวกเธอก็ยังถูกรวบงำด้วยวาทกรรมชาตินิยมอยู่ เพราะสภาพเหตุการณ์ที่วิกฤติของชาติบีบบังคับพลเมืองจีนทุกคนในช่วงเวลานั้น และดังนั้นผู้หญิงจีนซึ่งถูกปลูกฝังจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมมาตั้งแต่โบราณกาลก็ค่อยๆ เบนเข็มจากการสนใจตัวเองมาสู่การทำเพื่อชาติ กู้ชาติ มีบทบาทเป็นลูกสาว ภรรยาและแม่ที่กล้าหาญเสียสละ เป็นผู้มั่นคงใจและผู้ให้กำลังใจผู้ชายของตนต่อสู้เพื่อชาติ

เมื่อเข้าสู่ยุคเหมา ยุคที่ผู้หญิงจีนได้รับเสรีภาพและความเท่าเทียมอย่างทันใจ ไม่ต้องต่อสู้เป็นร้อยปีเพื่อให้ได้มาเหมือนผู้หญิงในชาติตะวันตก แต่เสรีภาพและความเท่าเทียมดังกล่าวนำมาซึ่งการเลือนหายไปของเพศหญิง เพราะผู้ชายยังคงเป็นผู้กำหนดอัตลักษณ์ของผู้หญิงในช่วงนี้โดยใช้มาตรฐานของผู้ชายมาเป็นมาตรวัด ผู้หญิง ผู้หญิงถูกขี้น่าและกล่อมเกล่าให้พยายามทำให้ได้อย่างชายทั้งที่หน้าที่เดิมของผู้หญิงคือการดูแลงานภายในบ้าน และดูแลครอบครัวไม่ได้ถูกแบ่งปันไปหาฝั่งผู้ชายเลย อีกทั้งความคิดเดิมๆ ที่ว่าการแต่งงานเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำ เป็นสิ่งสำคัญในชีวิตยังคงไม่ได้เลือนหายไปจากสังคมจีน และนั่นหมายความว่า แม้แต่ในช่วงนี้ช่วงที่การแต่งงานและสถาบันครอบครัว อาจไม่ได้รับการพูดถึงหรือเน้นย้ำมากนักในงานเขียนต่างๆ ผู้หญิงเองก็ยังคงไม่อาจสลัดบทบาทเดิม บทบาทของการเป็นลูกสาว ภรรยาและแม่ที่ต้องจัดการพื้นที่ในบ้านและช่วยเหลือสนับสนุนผู้ชายออกไปได้ ในขณะที่เดียวกันกับที่ผู้หญิงเองก็ต้องทำหน้าที่ในสังคมภายนอกด้วย ภาระสองเท่านี้ เป็นหนึ่งในข้อแลกเปลี่ยนกับสิทธิเสรีภาพที่ผู้หญิงได้รับมาจากพรรคคอมมิวนิสต์ ดังนั้นถึงแม้พรรคคอมมิวนิสต์จะประกาศว่าใช้ตรวนของผู้หญิงในระบอบปีศาจไปโดยระบบเก่าได้ถูกทำลายทิ้งไปแล้ว แต่สภาพความจริงที่ผู้หญิงในยุคเหมาต้องเผชิญอยู่นี้ก็ทำให้นักประวัติศาสตร์วิจารณ์ว่า พรรคคอมมิวนิสต์มีหน้าที่และบทบาทเหมือนเป็นพ่อในยุคเดิม สังคมนิยมของจีนจึงถูกเรียกขานเป็นสังคมนิยมปีศาจไปโดย

บทบาทในพื้นที่ของครอบครัวอันได้แก่ ลูกสาว ภรรยาและแม่ที่ผู้หญิงถูกรวบงำมาตลอดตั้งแต่เมื่อหลายพันปีที่แล้วจนถึงในช่วงเหมานี้เป็นอำนาจของผู้ชายที่มองไม่เห็นและกดทับผู้หญิงจีนมาตลอด บทบาทเหล่านี้จึงถูกผู้หญิงตอรอง ทำทลาย และปฏิเสธ เมื่อมาถึงช่วงหลังเหมาที่โครงสร้างทางสังคมและโครงสร้างของอำนาจการเมืองเปลี่ยนไปประเทศจีนอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อและมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกใหม่อีกครั้ง นี่เป็นดังที่ฟูโกต์อธิบายไว้ในเรื่องวาทกรรมเกี่ยวกับอำนาจว่าไม่มีอำนาจใดที่จะปกครองได้เบ็ดเสร็จ ยิ่งผู้มีอำนาจพยายามปิดกั้นหรือควบคุมมากเท่าใดก็เป็นการช่วยเปิดช่องทางให้ สิ่งต้องห้ามเหล่านั้นมีโอกาสหลุดจากความ เป็นชายขอบและก้าวเข้าไปยึดพื้นที่ในกระแสหลักได้บ้าง (repressive theory)

บทบาทประวัติศาสตร์ที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ต่างเป็นปัจจัยที่ทำให้ในช่วงหลังเหมาเกิดกระแสที่ผู้หญิงจีนเองพยายามประกอบสร้างความเป็นหญิงจีนในยุคหลังเหมาขึ้นมาใหม่ โดยใช้นวนิยายเป็นหนึ่งในเครื่องมือของ

การประกอบ สร้างพร้อมกับเป็นเครื่องมือในการสะท้อนความเป็นจริงที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปของความเป็นผู้หญิง
จีนในยุคหลังเหมานั่นเอง

Social Reality is continuously created, shaped and modified : Texts both
reflect and act upon the environment (M.A.K.Halliday, 1970 และ Bourdieu,
1991 อ้างถึงใน Dikötter, 1995: 7)

3.2 การแสวงหาความรัก

ในตอนปลายศตวรรษที่ 15 ต่อดันศตวรรษที่ 20 ความอ่อนแอและความวุ่นวายภายในของจีนผลักดัน
ให้ปัญญาชนจีนเร่งหาวิธีนำพาประเทศไปสู่ความเป็นสมัยใหม่ที่จะเข้มแข็งและมั่นคงทัดเทียมประเทศตะวันตก
ความคิด ความเชื่อของลัทธิขงจื้อหลายๆอย่างเช่นการปกครองและการให้ความเคารพตามระดับชั้นและอาวุโสถูก
ตราว่าเป็นตัวการทำให้ประเทศอ่อนแอ ก้าวไม่ทันอารยประเทศ ประชาชนไม่มีอิสระเสรี รวมทั้งสถานภาพที่เป็น
รองของผู้หญิงจีนซึ่งเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดความล้มเหลวและความป่าเถื่อนของจีน ในความพยายามที่จะเป็นสมัยใหม่
ปัญญาชนหัวก้าวหน้าจึงเกิดความต้องการทำลายชนบทที่คร่ำครึ ปลูกเร้าให้ประชาชนตื่นรู้ทางจิตวิญญาณเพื่อ
ต่อสู้กับระบบศักดินา จิตวิญญาณขบถคือลักษณะเด่นของงานเขียนโดยปัญญาชนหัวก้าวหน้าในช่วงนี้

หนึ่งในประเด็นที่สะท้อนการขบถต่อชนบทของเหล่าปัญญาชนจีนคือความรัก ประเด็นนี้ได้รับการเชิดชู
ขึ้นมาสอดคล้องกับกระแสของมนุษยนิยม (humanism) ที่แพร่หลายควบคู่ไปกับวิทยาศาสตร์และประชาธิปไตย
ในจีนช่วงนี้ กระแสมนุษยนิยมให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ที่มีจิตอิสระ คิดและตัดสินใจทุกอย่างในชีวิต
ของตนเอง ไม่เป็นจำเลยของความเชื่อทางศาสนาหรือระบบการปกครองใดๆ ความรักที่ว่าเป็นความรัก
ระหว่างหนุ่มสาว ในช่วงนี้ความรักดังกล่าวถือเป็นคุณสมบัติข้อสำคัญของการเป็นชาวจีนสมัยใหม่ กล่าวคือ เป็น
พื้นฐานที่สำคัญของการแต่งงาน ในสมัยใหม่ ชายและหญิงต่างควรแต่งงานกันบนพื้นฐานของความรักเสรีที่ชาย
และหญิงเป็นผู้ตัดสินใจเอง ไม่ใช่การแต่งงานแบบคลุมถุงชนที่พ่อแม่ของแต่ละฝ่ายเป็นผู้ตัดสินใจ บนพื้นฐานของ
ความเหมาะสมกันหรือเกื้อกูลกันทางฐานะ อำนาจหรือความต้องการขยายเผ่าพันธุ์ การแต่งงานบนพื้นฐานของ
ความรักจะเป็นจุดเริ่มต้นของครอบครัวจีนใหม่ที่จะผลิตชนรุ่นใหม่ของจีนที่มีอิสระเสรีทางความคิดและหลุดพ้น
จากชนบทที่คร่ำครึได้ งานเขียนของชายมักจะให้ผู้หญิงเป็นผู้ที่แบกรับบทบาทของการเป็นขบถต่อพ่อแม่ ต่อ
ชนบทประเพณีอันคร่ำครึ โดยหลบหนีออกจากบ้านเพื่อไปเรียน ต่อหรือผจญชีวิตที่เป็นไทเอง ผู้หญิงในงานเขียน
เช่นนี้มักจะเด็ดเดี่ยวและมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรักเสรีนี้ พร้อมสลัดทิ้งซึ่งความกตัญญูและความเชื่อฟัง อันเป็น
คุณธรรมสำคัญในแนวคิดของขงจื้อ และดังนั้นจึงเป็นสัญลักษณ์ของคนรุ่นใหม่ในอุดมคติของเหล่าปัญญาชน
ชาย (Schwarcz, 1987) แต่ในงานเขียนของนักเขียนหญิงซึ่งเกิดขึ้นมากมายในช่วงต้นศตวรรษที่ 20นี้จะสะท้อน
ความปรารถนาและการแสวงหาความรักเสรีและการแต่งงานตามการตัดสินใจของตนเองเช่นกัน รวมทั้งจะแสดงออก
ซึ่งความกลัวที่จะต้องปฏิบัติตามประเพณีคลุมถุงชนด้วย แต่ในขณะเดียวกัน ตัวเอกหญิงในปลายปากกาของ

นักเขียนหญิงนี้มักแสดงออกถึงการต่อสู้ภายในจิตใจระหว่างความเป็นขบถหันหลังให้ครอบครัวและความรักผูกพันกับแม่ ความอาลัยอาวรณ์ในครอบครัวของตน พร้อมทั้งแสดงออกถึงการตระหนักรู้ถึงอันตรายที่แฝงมากับการแสวงหาความรักเสรีดังกล่าวเช่นการเป็นของเล่นของชายที่ฉวยโอกาส การกลายเป็นภรรยาน้อยหรือการใช้ชีวิตคู่ที่ล้มเหลวขาดสถานภาพและการยอมรับจากสังคมครอบครัวเป็นต้น (Dooling, 2005) ซึ่งสะท้อนภาพจริงของผู้หญิงได้ดีกว่าตัวเอกหญิงในปลายปากกาของชายในช่วงเดียวกันนี้

ความรักระหว่างหนุ่มสาว ในช่วงนี้ได้กลายเป็นหนึ่งในเครื่องหมายที่บ่งชี้ถึงความเป็นสมัยใหม่ ความเป็นอิสระจากกรอบพันธนาการที่ล้าหลัง ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และเสรีภาพส่วนบุคคลที่หาไม่ได้ในสังคมตามชนบทโบราณของจีน

ในยุคเหมาคือนับตั้งแต่ปีค.ศ.1949 ที่ก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนจนกระทั่งถึงปีค.ศ.1976 อันเป็นที่เหมาเจอตงถึงแก่อสัญกรรม รัฐมีจุดสนใจอยู่ที่การต่อสู้ทางชนชั้น การกวาดล้างชนชั้นนายทุนกระฎุมพีเพื่อสร้างสังคมที่เท่าเทียมกันสำหรับทุกคน การมีจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้อง และการทุ่มเทให้การปฏิบัติเพื่อสังคมยูโทเปียแบบเหมาจึงเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพลเมืองของจีนทุกคน ทุกชนชั้น ทุกเพศและทุกวัย

ความรักเสรีในยุคนี้กลับบทบาทจากในช่วงต้นศตวรรษที่20แล้วโดยสิ้นเชิง จากการเป็นเครื่องหมายของการต่อสู้กับชนบ แสดงความมีเสรีของบุคคล บอกความทันสมัยของสังคม กลายเป็นประเด็นต้องห้าม เป็นสัญญาณแสดงความเป็นปัจเจก ซึ่งบ่งชี้ถึงแนวคิดของชนชั้นนายทุน ชนชั้นที่เป็นศัตรูกับมวลชน ทั้งนี้เพราะความรักระหว่างหนุ่มสาวซึ่งเป็นเรื่องส่วนบุคคลอาจทำให้ผู้คนหักเหออกจากแนวคิดเพื่อส่วนรวม (collectivism) เบี่ยงเบนจากการทุ่มเทเพื่อการปฏิบัติ เพื่อสังคม และเพื่อมวลชน มาเป็นการทุ่มเทหรือหมกมุ่นเฉพาะแต่เรื่องส่วนตัวและคู่ของตนได้ ในงานเขียนช่วงนี้โดยเฉพาะในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม (1966-1976) จึงแทบไม่มีแก่นเรื่องความรักส่วนบุคคลอย่างเดียวเลย ความรักจะเป็นประเด็นที่เสรีมแก่นเรื่องของการต่อสู้ทางชนชั้น ตัวเอกชายและหญิงจะสมหวังในรักได้ เมื่อได้พิสูจน์ตัวเองต่อกลุ่มแล้ว อุทิศตนเพื่อส่วนรวมแล้ว (Lan, 1998; Hsia, 1963)

อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รัฐไม่สนใจเรื่องความรักเสรีที่ควรเป็นพื้นฐานในการแต่งงานนั้น เป็นเพราะตั้งแต่ปีค.ศ.1951 รัฐได้ออกกฎหมายแต่งงานที่ห้ามวัตรปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งงานแบบโบราณทั้งหมดเช่น ห้ามการคลุมถุงชน การแต่งเจ้าสาวเด็ก การมีภรรยาบ่อย เป็นต้น และยังรับรองสิทธิของผู้หญิงในเรื่องนี้ เช่นการมีสิทธิเลือกคู่แต่งงาน และการขอหย่าอีกด้วย การออกกฎหมายฉบับนี้ทำให้รัฐอ้างได้ว่า ในช่วงนี้ ผู้หญิงจีนมีสิทธิและเสรีภาพเสมอภาคเท่าเทียมกับผู้ชาย และจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเชิดชูหรือให้ความสนใจกับความรักเหมือนในช่วงก่อนหน้าอีก

นอกจากนี้ ด้วยความกดดันเรื่องจำนวนประชากรที่มีมากมหาศาล รัฐต้องการทางควบคุมและชะลอการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร จึงมีนโยบายสนับสนุนการแต่งงานเมื่ออายุมาก ซึ่งตรงข้ามกับสิ่งที่ชาวจีนเคยยึด

ปฏิบัติกันมา นี่น่าจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ความรักและการแสดงออกเกี่ยวกับความรักไม่ใช่ประเด็นที่จะถูกพูดถึงหรือให้ความสนใจในช่วงนี้

ในยุคหลังเหมาซึ่งเริ่มขึ้นหลังจากการสิ้นสุดของการปฏิวัติวัฒนธรรมในปีค.ศ.1976เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน การปฏิวัติวัฒนธรรมได้ทิ้งบาดแผลร้ายลึกใหญ่หลวงไว้ให้แก่ชาวจีนทุกเพศทุกระดับชั้น ชาวจีนทุกระดับชั้นจึงรู้สึกแตกแยกกับอุดมการณ์สังคมนิยมของเหมา เมื่อผนวกกับการเปลี่ยนทิศทางของนโยบายรัฐที่ไม่เน้นการต่อสู้ทางชนชั้นหรือการมีจิตสำนึกทางการเมืองเพื่อมวลชนส่วนรวมอีก แต่เน้นไปยังการพัฒนาเศรษฐกิจและเปิดประเทศเพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีและติดต่อทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศจึงทำให้จีนอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญอีกครั้ง ประชาชนซึ่งผิดหวังกับวาทกรรมหลักที่เคยยึดเหนี่ยวชีวิตของตน ต่างก็วิพากษ์ความล้มเหลวข้อผิดพลาดของรัฐในยุคเหมา รวมทั้งเริ่มไขว่คว้าหาความคิดความเชื่อใหม่ๆ มีทั้งความพยายามหวนคืนสู่อดีตกฎมโนธรรมโบราณของจีน มีทั้งการหันไปหาความคิดปรัชญาจากตะวันตกซึ่งหลังไหลเข้าสู่จีน ไม่ว่าจะเป็กระแสมนุษยนิยม(humanism) สัจจะนิยม (realism) แนวคิดประชาธิปไตยและแนวคิดสตรีนิยม

ในสภาพที่กำลังเปลี่ยนผ่านเช่นนี้ ความรักซึ่งเคยเป็นประเด็นต้องห้ามในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมจึงกลับมาเป็นประเด็นแถวหน้าอีกครั้ง ส่วนหนึ่งเพื่อวิพากษ์สภาพการต่อต้านธรรมชาติของนโยบายของรัฐในช่วงเหมา และอีกส่วนหนึ่งเป็นการสอดคล้องกับกระแสมนุษยนิยมที่กลับมาในสังคมจีนในช่วงนี้ ผลงานของนักเขียนสตรีจีนจำนวนมากในช่วงนี้จึงมีประเด็นของความรักเป็นแก่นเรื่องหลัก ความรักในช่วงหลังเหมาถูกนำเสนอในหลายรูปแบบ นานาทัศนะ สนองนโยบายเปิดเสรีทางการแสดงออกที่รัฐผ่อนคลายการควบคุมงานเขียนในยุคนี้

นวนิยายที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในประเด็นนี้เป็นงานเขียนจากนักเขียนหญิงหัวก้าวหน้าแถวหน้าคนหนึ่ง ของจีนที่สะท้อนภาพความรักโรแมนติกในความรู้สึกและมุมมองของผู้หญิงในยุคนี้ไว้ได้อย่างน่าสนใจ ผู้วิจัยพบว่า ในนวนิยายทั้งสองเรื่องคือ*ความรักบนภูเขาร้าง (荒山之恋)* และ*ความรักในหุบงาม (锦绣谷之恋)* หัวอันนี้ผู้แต่งนำเสนอให้ผู้อ่านได้เห็นบทบาทของความรักโรแมนติกในชีวิตของผู้หญิง การแสวงหาหรือการค้นพบอัตลักษณ์ใหม่ของผู้หญิงผ่านความรัก และทำที่ต่อความรักที่แตกต่างกันของผู้หญิงที่ต่างชนชั้น ถึงแม้ช่วงเวลาของทั้งสองเรื่องในความรักบนภูเขาร้างจะอยู่ในระหว่างการปฏิวัติวัฒนธรรม แต่ข้อควรสังเกตคือการบรรยายความคิดและความรู้สึกรวมทั้งแก่นเรื่องในลักษณะนี้เป็นเรื่องต้องห้ามในยุคเหมา การเล่าเรื่องและแสดงความรู้สึกนึกคิดเช่นนี้ในช่วงหลังเหมาได้ จึงน่าจะเป็นเพียงการอาศัยฉากหลังในช่วงเหมาเพื่อสะท้อนความรู้สึกนึกคิดและมุมมองของผู้หญิงในยุคหลังเหมาที่มีเสรีภาพในการคิดและแสดงออกมากกว่าในยุคก่อนหน้าอยู่ระดับหนึ่งมากกว่า เหมือนอย่างที่ เฟเธอร์สโตน (Featherstone, 1999 : 2) ระบุว่าวรรณกรรมเกี่ยวกับความรักนั้นพัฒนาไปตามการปฏิสัมพันธ์กับแนวคิดของแต่ละยุคสมัย

The literature on love generally developed in close interplay with the philosophy of each era.

3.2.1 ความหมายของความรักโรแมนติก

นักสังคมวิทยาเห็นว่า ความรักโรแมนติกเป็นผลพวงของกระบวนการก้าวสู่ความสมัยใหม่ของสังคม เพราะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม การกลายสภาพสังคมดั้งเดิมเป็นสังคมเมืองมากขึ้น จากสังคมเกษตร เป็นสังคมอุตสาหกรรม ครอบครัวขยายกลายเป็นครอบครัวเล็ก การอยู่ร่วมกันในชุมชนเปลี่ยนไปเป็นสังคมของคนแปลกหน้า ชุดความเชื่อต่างๆที่เคยเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจถูกพิสูจน์ว่าไม่ได้ผลหรือไม่มีเหตุผลน่าเชื่อถือ ด้วยการมาถึงของวิทยาศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการปกครองและเศรษฐกิจ ทั้งหมดนี้ทำให้ผู้คนในช่วงแห่งการก้าวสู่ความเป็นสมัยใหม่เช่นนี้ขาดความมั่นคงทางจิตใจ ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตวิญญาณ ไม่มีตัวเลือกใดที่จะเสนอความอบอุ่นผูกพันมั่นคงอื่นอีก แต่ชีวิตยังคงต้องดำเนินต่อไปให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่นับวันมีแต่จะนำพาความแปลกแยกกับสังคม และผู้คนรอบตัวมาสู่คนแต่ละคนมากขึ้นทุกที ในสภาวะเช่นนี้เองที่ความรักโรแมนติกกำเนิดขึ้นและมีความสำคัญไม่น้อยในสังคมยุคใหม่ ผู้คนแสวงหาความรักโรแมนติก เพราะความรักโรแมนติกเสนอความหวังของการได้ผูกพันกับคนรักในอุดมคติของแต่ละคน เป็นน้ำหล่อเลี้ยงจิตใจ ผู้คนในยุคที่มีแต่จะทวีความเป็นเหตุผล ความเป็นจักรกล และเพิ่มความแปลกแยกให้กับผู้คนในสังคมเพิ่มขึ้นทุกขณะ

ความรักโรแมนติกอาจทำให้เกิดการตระหนักในตัวตน ก้าวข้ามความเป็นตัวตนของตนเอง และเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ ความรักเช่นนี้บ่งบอกถึงความมีเสรีภาพในการใช้ชีวิต และเสนอนาคตที่มีจุดหมายและมีความหมาย ดังที่โรเบิร์ต โซโลมอน (Robert Solomon) เขียนว่า

We should expect to find romantic love arise in precisely those epochs and cultures where self-identity is in question, when traditional roles and relationships fail to tell a person "Who I am" (1981: 57 อ้างถึงใน Lindholm, 1999: 243)

ผู้คนแสวงหาความรักโรแมนติกเพื่อจะได้พบใครอีกคนหนึ่งที่ตัวเองเชื่อว่าสามารถเติมเต็มอีกส่วนในชีวิตของตนได้ ช่วยเหลือให้ตัวเองหลุดพ้นจากสภาพไม่พึงปรารถนาในปัจจุบันได้ เพราะได้พบคู่ทางจิตวิญญาณนั่นเอง

นอกจากนี้แล้วการปรากฏขึ้นของความรักโรแมนติกนี้มาพร้อมกับสถานภาพที่ด้อยของผู้หญิง ในความรักแบบนี้ผู้หญิงมีเสรีภาพที่จะเลือกและปฏิเสธได้ (Paz 1996: 64 อ้างถึงใน Featherstone, 1999: 3) ในลักษณะนี้ ผู้หญิงสามารถยืนยันสิทธิส่วนบุคคลของตน ยืนยันความเป็นบุคคลคนหนึ่งเท่าเทียมกับชายได้ ในรูปแบบนี้ความรักโรแมนติกเป็นกลไกช่วยคานอำนาจของผู้ชายในสังคมปิตาธิปไตย เป็นอุดมการณ์ที่ช่วยบ่อนเซาะข้อจำกัดทางเพศและชนชั้น ช่วยกระจายความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคม ความรักโรแมนติกในแง่มุมนี้ช่วยผู้หญิงบั่นทอนอำนาจปิตาธิปไตยที่ครอบงำผู้หญิงผ่านช่องทางหลักอย่างหนึ่ง คือการแต่งงานแบบคลุมถุงชน

อุดมการณ์ความรักโรแมนติกลายเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการแต่งงาน สร้างครอบครัวในวัฒนธรรมตะวันตก การแต่งงานที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากความรัก แต่เป็นเพราะการตกลงกันของครอบครัวทั้งสองฝ่าย กลายเป็นเครื่องหมายของความล้มเหลวไม่เป็นประชาธิปไตย ยอมรับไม่ได้ในสังคมสมัยใหม่ของตะวันตก แต่เหรียญทุกเหรียญย่อมมีสองด้าน ในขณะที่เดียวกันกับที่ความรักโรแมนติคมีบทบาทในการช่วยผู้หญิงให้ได้มีอิสระ สิทธิและอำนาจส่วนบุคคลอยู่บ้างนั้น ผู้มีอำนาจหรือชนชั้นปกครองซึ่งมักเป็นผู้ชายเองก็เห็นว่า อุดมการณ์รักโรแมนติคเป็นเรื่องของผู้หญิง (Evans, 1999: 270) เหมาะสำหรับผู้หญิง เพราะเป็นเรื่องทางอารมณ์ ความรู้สึกที่เข้าไม่ได้กับเหตุผลและไม่มีที่ยั่งยืน ในแง่มุมนี้ ความรักโรแมนติคเป็นเรื่องอันตรายที่อาจทำลายระบบระเบียบของสังคม และบั่นทอนเสถียรภาพของสังคมได้

ด้วยบทบาทและความนิยมของอุดมการณ์รักโรแมนติคดังกล่าว นักเขียนหญิงของจีนช่วงหลังเหมาจึงเขียนถึงความรักโรแมนติค ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นการโต้กลับวาทกรรมหลักของรัฐในยุคเหมาที่หลีกเลี่ยงการพูดถึงหรือการแสดงออกเรื่องความรักโรแมนติค และอีกส่วนเป็นเพราะ นี่เป็นหนทางส่งเสริมความเป็นปัจเจกได้ นอกจากนี้ การเขียนเรื่องความรักโรแมนติคของนักเขียนหญิงยุคหลังเหมาก็ยังเพื่อเป็นการยืนยันการมีตัวตน มีสิทธิเสรีภาพที่จะเลือกดำรงชีวิตตามอุดมคติของตน แตกต่างจากในยุคโบราณที่การแต่งงานสร้างสถาบันครอบครัวอันเป็นสถาบันหลักของการปกครองจีนโบราณนั้น ไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับความรักเลย อีกทั้งผู้หญิงโดยเฉพาะในหมู่ชนชั้นกลางและสูงก็ไม่มีสิทธิเสรีภาพในงานแต่งของตนเลย

3.2.2 ความรักของผู้หญิง

ในนวนิยายเรื่อง *ความรักบนภูร้าง* (山之恋荒) นวนิยายเรื่องแรกในชุด*ความรักสามแบบ* (三恋) อันประกอบไปด้วย*ความรักบนภูร้าง* *ความรักในเมืองเล็ก* (小城之恋) และ*ความรักในหุบงาม* (锦绣谷之恋) ของหวังอันอี้ (王安忆) เขียนขึ้นระหว่างปีค.ศ.1986-1987 เมื่อแรกตีพิมพ์ออกมานั้น นวนิยายชุดนี้สร้างกระแสและสันตะเทือนวงวรรณกรรมของจีนอย่างยิ่ง ด้วยเนื้อหาของเรื่องที่มุ่งเน้นไปยังประเด็นต้องห้ามเด่นๆ ของจีน เช่นประเด็นการมีคู่ ในเรื่อง*ความรักบนภูร้าง* หรือการแอบคิดนอกใจชีวิตสมรส ในเรื่อง*ความรักในหุบงาม* หรือประเด็นการชิงสุกก่อนห่ามในเรื่อง*รักในเมืองเล็ก* ในนวนิยายทั้งสามเรื่องนี้ แก่นเรื่องหลักวนเวียนอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของตัวเอกหญิงในเรื่องความรักต้องห้ามและเพศวิถี ประกอบกับวิธีการเขียนที่ตรงไปตรงมาในเรื่องดังกล่าว นวนิยายชุดนี้จึงถูกมองว่าเป็น นวนิยายควาโลเกีย (性爱小说) ซึ่งทำให้หวังอันอี้ตกเป็นเป้าของการวิพากษ์ในการรณรงค์ต่อต้านชนชั้นกระฎุมพีในปีค.ศ.1987

แม้เมื่อนักวิจารณ์ในยุคหลังๆ (邹, 2008:25) เหยียดถึงนวนิยายชุดนี้ของหวังอันอี้ก็มักจัดประเภทให้เป็นนวนิยายที่สำรวจคุณค่าของชีวิตและความลึกลับของเพศวิถี ผ่านการนำเสนอสัญลักษณ์ทางเพศของชายและหญิงที่ปรารถนาจะอยู่ร่วมกัน

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ในนวนิยายเรื่อง*ความรักบนภูร้าง* หวังอันอี้ได้เสนอมุมมองและท่าทีต่อความรักที่ต่างกันไประหว่างผู้หญิงสองแบบซึ่งมีภูมิหลัง คือถิ่นกำเนิด ชนชั้นและการศึกษาที่ต่างกัน คนหนึ่งเป็นชนชั้นนายทุนเก่ามีการศึกษามาจากเมืองใหญ่มองความรักและปฏิบัติต่อชายที่ตนรักแบบผู้หญิงในชนบท คือสงวนท่าที ไม่เปิดเผย คอยช่วยเหลือและสนับสนุนให้สามีของตนเติบโตอย่างเงียบๆ อิ่มเอมใจ มีความรักที่ไร้เงื่อนไขเห็นตนเองเป็นผู้ให้ เป็นแม่ที่ทำได้ทุกอย่างเพื่อครอบครัว ในขณะที่ผู้หญิงอีกคนเป็นคนธรรมดา เกิดในเมืองเล็กห่างไกลความเจริญ และการศึกษาไม่สูงเท่าไร กล้าแสดงออก เห็นความรักเป็นแหล่งความสุขของชีวิต เป็นเกมที่ต้องเอาชนะ เห็นผู้ชายเป็นของเล่นที่อยู่ในการควบคุม และถึงจะแต่งงานแล้วก็ยังอยากเล่นเกมนี้ไปเรื่อย ก่อนจะพบรักแท้กับสามีของผู้หญิงคนแรก รักแท้ที่ทำให้เธอรู้สึกว่าได้รัก ไม่ใช่ถูกรักเหมือนอย่างที่ผ่านมา รักแท้ที่ทำให้เธอรู้สึกห่วงใยในชีวิตผู้อื่นนอกจากตัวเองเป็นครั้งแรก แต่รักแท้คราวนี้กลับทำให้เธอตัดสินใจพาชายผู้จบชีวิตลง เพื่อครอบครองความรักและเป็นผู้ชนะในเกมความรักอยู่ดี การเล่าเรื่องพัฒนาการของตัวละครและเรื่องราวความรักทั้งสองแบบสลับกันไปมาตลอดเล่มเช่นนี้เหมือนเป็นการสอนให้ผู้อ่านได้เปรียบเทียบความรักที่แตกต่างกันสองแบบ ความรักของผู้หญิงที่มีลักษณะแบบผู้หญิงที่ดีในชนบทของจีน คือเป็นผู้ให้กว้างใหญ่ ไร้เงื่อนไข และความรักของผู้หญิงที่มีลักษณะแบบผู้หญิงที่จะต้องถูกประณามในประวัติศาสตร์ของจีน คือเจ้าชู้ให้ท่า ไม่ซื่อสัตย์ และไม่ตั้งใจหาความก้าวหน้าใตตน สร้างความก้าวหน้าให้ส่วนรวม แต่ในนวนิยายเรื่องนี้ หวังอันอินำเสนอความรักทั้งสองรูปแบบผ่านผู้เล่าที่รู้ทุกอย่าง แต่จะเล่าหลักๆ เฉพาะความรู้สึกนึกคิดของผู้หญิงเอง ไม่ได้มีการแบ่งแวงประณามหรือตัดสินว่าความรักแบบใดถูกต้องหรือดีกว่ากัน ผู้วิจัยเชื่อว่าหวังอันอี้เพียงนำเสนอให้สังคมได้ตระหนักถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้หญิงที่มีหลากหลายแบบ ช่วงชิงพื้นที่ที่จะยืนยันความเป็นปัจเจกของตัวผู้หญิงเอง เมื่อประกอบกับที่หวังอันอี้ให้ตัวละครและฉากหลังของเรื่องนี้เกิดขึ้นในช่วงของการปฏิวัติวัฒนธรรมที่รัฐเข้มงวดกับเรื่องของความรู้สึกส่วนตัว และการแสดงออกของความรักด้วยแล้ว การแสดงออกของตัวเอกหญิงคนที่สองจึงแฝงนัยของการท้าทายอำนาจและวิพากษ์วาทกรรมเดิมของรัฐทั้งในเรื่องการมีสามีคนเดียวและการทุ่มเทเพื่อส่วนรวมอย่างชัดเจน นอกจากนี้แล้ว หวังอันอี้ยังตั้งใจไม่มีชื่อให้ตัวเอกทุกตัวในเรื่องนี้ มีแต่การใช้คำเรียกเช่น เขา (ผู้ชาย) เธอ พี่ชายใหญ่ (大哥) ปู่ (爷爷) และแม่ (妈) แทนเป็นต้น เมื่อประกอบกับการให้ภูมิหลังที่คลุมเครือ ไม่ระบุชื่อคนละละคร ชื่อเมือง หรือชื่อหน่วยงาน อายุตัวละคร วันเดือนปี หรือเหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น การเขียนที่ไม่เจาะจง ไม่ระบุชัดเจนเช่นนี้ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกได้ว่า ตัวเอกหญิงทั้งสองนั้นอาจเป็นใครก็ได้ที่ผู้อ่านรู้จัก หรือเคยพบเจอ เป็นคนใกล้ชิด เป็นเพื่อนบ้าน เพื่อนนักเรียน หรือเพื่อนร่วมงาน เทคนิคนี้เสริมให้ผู้อ่านได้มองเห็นการมีอยู่รอบข้างของปัจเจกบุคคลเช่นนี้ และดังนั้นจึงตระหนักถึงความมีตัวตนที่ซับซ้อนและหลากหลายของเพศหญิงได้ชัดยิ่งขึ้น

3.2.2.1 กุลสตรีปะทะหญิงแพศยา

ในนวนิยายเรื่องนี้ หวังอันอี้เสนอภาพตัวเอกหญิงสองคนที่แย้งซึ่งชายคนเดียวกัน คนหนึ่งเป็นภรรยาและอีกคนเป็นผู้รัก โดยหวังอันอี้ให้พื้นที่หน้ากระดาษบรรจวงวาภาพของคู่รักมากกว่าของหญิงภรรยา จากการ

อ่าน เราอาจแบ่งหญิงทั้งสองคนออกได้เป็นสองแบบ คือกุลสตรี หญิงภรรยาที่มีความประพฤติใกล้เคียงกุลสตรี ตามขนบโบราณของจีน และหญิงแพศยา หญิงผู้ที่มีความประพฤติใกล้เคียงกับหญิงที่ถูกตราว่าเป็นแพศยาตาม คำสอนหญิงของจีน

หญิงภรรยาเป็นชาวเมือง เมืองหนานจิง (南京- นานกิง) พื้นฐานครอบครัวน่าจะเป็นชนชั้นกลางที่เคย เป็นนายทุนเก่า เจ้าของที่ดิน หรือพวกปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิวัติ ข้อเสนอพื้นฐานนี้มาจากการที่เธอได้จดหมายตอบ รับเข้าคณะอุปการะเป็นคนสุดท้ายเหมือนอนาคตสามีของเธอ เพราะพื้นฐานของทั้งสองครอบครัวนั้นซับซ้อนนิด หน่อย ทั้งที่ใครต่อใครแน่ใจแล้วว่า เธอมีความสามารถโดดเด่นจนต้องเข้าได้แน่นอน

这时候，大家心里差不多已经很明白，这个人肯定是要了。即使只有一个名额，也是给她。。。。。。。

但是大家的估计照例要出点偏差。这两位录取通知是最后才发出的，因为他们的家庭都有那么一点点复杂，。。。。。。(20)

ตอนนี้ ทุกคนค่อนข้างแน่ใจแล้วว่า รับคนคนนี้แน่ ถึงแม้มีอัตราอยู่แค่คนเดียว ก็ จะต้องให้เธอ...

ทว่าการคาดคะเนของทุกคนมักต้องมีการคลาดเคลื่อนอยู่เป็นปกติ หนังสือตอบรับ สองคนนี้ (ภรรยา และสามีในอนาคตของเธอ - ผู้วิจัย)ออกมาเป็นคู่สุดท้ายสุด เพราะ ครอบครัวของพวกเขามีปัญหาอย่างว่าอยู่เล็กน้อย

หญิงภรรยาเป็นคนสวย แต่สวยแบบบริสุทธิ์เยือกเย็น มีที่ทำสง่างามดึงดูดสายตาคนแม่เมื่อสวมใส่ เสื้อผ้าเรียบง่าย เธอจบการศึกษาในระดับมัธยมก่อนจะออกไปเรียนรัฐศาสตร์ในชนบทตามนโยบายรัฐในยุคนั้น เธอเป็นผู้หญิงใฝ่รู้ มีความเอาใจใส่คนรอบข้าง และชาญฉลาด เพราะเธอสามารถล่วงรู้ความในใจของตัวเอกชาย มากมายจากแค่การตั้งใจฟังเพลงบรรเลงเชลโล่ที่เขาซอมน้อยในห้องพักของเธอ แม้เมื่อเธอคลอเคลียสาวคนแรก แล้ว เธอก็ระมัดระวังไม่ให้สามีรู้สึกว่ามันถูกแย่งความรักไป แต่อยากให้สามีรู้สึกภาคภูมิใจที่มีผู้หญิงถึงสองคนมา รักเขา

而她，也决不让他有一点被分割了爱心的感受，不让他感觉，那小东西正在与他分享她的温情。而是叫他以为，从此有两个女人在一起爱他，他更富有了。(31)

ส่วนหล่อน จะไม่ยอมให้เขารู้สึกเลยว่าตัวเองถูกแบ่งความรักไปเป็นอันขาด ไม่ให้ เขารู้สึกว่า เจ้าตัวเล็กนั้นกำลังแย่งเขาเสพความอบอุ่นจากเธอ แต่เธอทำให้เขาเชื่อ ว่า จากนั้นไปเขามีผู้หญิงรักเขาอยู่ถึงสองคน เขายังอุดมไปด้วยความรัก

เมื่อคณะอุปรากรที่ทั้งคู่ทำงานอยู่ประสบปัญหา มีงานแสดงน้อยลงและไม่มีการแสดงให้นักเล่นเชลโลอีก เขากลายเป็นสมาชิกที่ไม่มีงานทำอย่างจริงจัง การเงินของทั้งคู่ก็ไม่ดีเท่าไรเพราะสมาชิกใหม่ที่เพิ่มเข้ามาถึงสองคน – ลูกสาวทั้งสองของเขา เขากลับกลับที่จะไปสมัครงานใหม่เพื่ออนาคตที่ดีกว่าในอีกเมืองหนึ่ง เมืองซึ่งผู้รักอาศัยอยู่ เขาชี้แจงและกลัวที่จะต้องแข่งขันกับผู้อื่น กลัวความผิดหวัง หญิงภรรยาเข้าใจจิตใจทั้งหมดนี้ของเธอทั้งคู่ดูถูกและสงสารเขาแต่ก็ไม่ฉีกหน้าสามี เพราะเธอรู้ว่าสามีเธอนั้นอ่อนไหวและจงหอง ดังนั้น เธอจึงระมัดระวังผลักดันให้เขาต้องรู้สึกกับผิดชอบครอบครัวนิดหน่อย แต่ไม่กดดันมากเกินไป และทั้งต้องปลอบโยนและให้กำลังใจเขาไปด้วยพร้อมกัน ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความละเอียดอ่อน ซาญฉลาด และเอาใจใส่ของหญิงภรรยา รวมทั้งแฝงนัยถึงบทบาทที่เธอเล่นในฐานะภรรยาที่ดี ซึ่งเป็นบทบาทของการเป็นข้างเท้าหลังที่ต้องคอยสนับสนุนและช่วยเหลือสามีอย่างไม่ออกนอกหน้า อันเป็นบทบาทที่กำหนดไว้ให้ภรรยาที่ดีตามขนบของขงจื้อนั่นเอง

他是个太懒散又太淡泊的人，与世不愿有一点争取，不到山穷水尽，他决不会迈步。想到要去那里所需做的努力，那努力又大有落空的可能，他先就胆怯了。。。。。。

这一切，全没逃过她的眼睛，她是将这男人看得太清楚了，心里是又可笑又怜爱。她并不戳穿他，因为知道他虽是懦弱，却格外地敏感和自尊，须格外细心地对待。。。。。。因此，她先只交给他一点点小小的责任，使他有一点压力，可也不至于过于沉重。。。。。。直到他骚乱起来时，她才将他搂在怀里，用极温和的话激励他，安抚他，给他力量，又给他宽心。。。。。。她再安慰他，宽解他，为他开着后路，又辟着前线。将责任终于一点一点全部托付了他，却没有将他吓退。(36-7)

เขาชี้แจงเกินไป อีกทั้งยังไม่สนใจลาภยศใดๆ เขาไม่ยากแค้นแย่งกับใครๆ หากไม่เข้าตาจนแล้วละก็ เขาไม่ก้าวไปข้างหน้าเด็ดขาด พอคิดถึงสิ่งต่างๆ ที่จะต้องบากบั้นทำทั้งหมดเพื่อไปที่นั่น (สมัครงานใหม่ – ผู้วิจัย) แถมความพยายามทั้งหมดนั้นยังอาจจะสูญเปล่าได้อีกด้วยแล้ว เขาก็หวาดไปเสียก่อนแล้ว

ทั้งหมดนี้ไม่รอดพ้นสายตาเธอไปได้ เธอมองเขาออกอย่างทะลุปรุโปร่ง ในใจเธอทั้งหัวเราะเยาะเขาทั้งสองสงสารเขา แต่เธอกลับไม่เปิดโปงเขา เพราะรู้ว่าถึงแม้เขาจะอ่อนแอ แต่ก็คิดมากและรักหน้าของตนเป็นยิ่งนัก เธอจึงต้องปฏิบัติกับเขาอย่างระมัดระวัง.....ดังนั้น เธอจึงค่อยๆ ทำให้เขาตระหนักหน้าที่ที่ละน้อยก่อน กดดันเขานิดหน่อย แต่ไม่ถึงกับมากเกินไป.....จนเมื่อเขากระสับกระส่ายวิตกกังวล เธอก็จะกอดเขาไว้ในอ้อมอก พุดจาให้กำลังใจเขาอย่างนุ่มนวลที่สุด ปลอบขวัญเขา เติมพลังให้เขา ทำให้เขาสบายใจ..... เธอปลอบโยนเขา บรรเทาความกังวลใจของเขา

อีก เปิดทางถอยให้เขา กรุยทางข้างหน้าให้เดิน จนในที่สุดเธอก็ค่อยๆ ผาก
ภาระหน้าที่ไว้กับเขาได้ทั้งหมด แต่ก็ไม่ได้ทำให้เขาตกใจจนเลิกไป

อย่างไรก็ดี หญิงภรรยาที่ไม่ได้มีลักษณะแบบกุลสตรีตามชนบทโบราณของซ่งจื่อเพียงอย่างเดียว เธอเป็นส่วนผสมที่ลงตัวระหว่างกุลสตรีตามชนบทและหญิงเก่งสมัยใหม่ เธอรู้วิธีทำอาหาร ดัดแปลงทำของว่างจากวัตถุดิบอันน้อยนิด ทำอาหารต่างๆ กันได้ลิบอย่างในช่วงเวลาวันหยุดที่อยู่กับสามีห้าวัน และยังทำอาหารต้อนรับเพื่อนๆ ของสามีพร้อมทั้งรับคำชมอย่างสงบนุ่มนวล และยังเป็นเธอที่แต่งห้องรักของทั้งคู่ซึ่งมีพื้นที่เพียงเจ็ดตารางเมตรเท่านั้นให้มีบรรยากาศอบอุ่นและสวยที่สุดได้ แต่เธอก็ไม่ได้พอใจแค่การทำหน้าที่ในบ้านเท่านั้น เธอยังทำงานนอกบ้านได้ดีอีกด้วย เธอร้องเพลงอุปรากรได้เพราะ สำเนียงชัดเจน เมื่อเธอต้องย้ายตามเขาที่ไปทำงานในเมือง เธอก็ติดต่อจนได้ทำงานในแผนกประชาสัมพันธ์ของโรงถ่ายภาพยนตร์ และในเวลาเพียงสามเดือนหลังจากย้ายไป ครอบครัวของเธอก็ได้รับจัดสรรห้องชุดสองห้องนอนหนึ่งห้องนั่งเล่นเพราะเธอ

女人在电影公司宣传组，三个月后，公司就分给一套两室一厅的单元房。许多十几年工龄的职工还没有此等待遇，可见工作与人缘都很好。
(41)

ภรรยาอยู่ที่แผนกประชาสัมพันธ์ของบริษัทภาพยนตร์ หลังจากนั้นสามเดือน บริษัทก็แบ่งห้องชุดสองห้องนอนหนึ่งห้องนั่งเล่นให้ พนักงานที่ทำงานมาสิบกว่าปีหลายคนยังไม่ได้ปูบำเหน็จขนาดนี้เลย เห็นได้ว่าเธอทำงานเก่งและเข้ากับหัวหน้าได้ดี

ทั้งนี้เพราะ เธอเป็นคนที่มิ่นิสัยรักความก้าวหน้า มองการณ์ไกลและอดทน

并且，她具有着一种不断改善环境的精神，虽也是知命本分，可她却还以为，不妨作一点努力，即使没有获得，也不会失去什么。至少可以试一试。(36)

อีกทั้ง เธอมีจิตใจที่จะพยายามปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ถึงจะเป็นคนยอมรับชะตากรรม แต่เธอก็ยังคิดว่า พยายามสักหน่อยจะเป็นไร แม้จะไม่ได้อะไร แต่ก็ไม่ได้เสียอะไรไปเหมือนกัน อย่างน้อยก็ได้ลองพยายาม

เธอยังเป็นผู้หญิงที่มีสัญชาตญาณความเป็นแม่อย่างเต็มเปี่ยม เธออดทนดูแลลูกสาวเมื่อต้องแยกห้องพักกับสามีเวลาออกตระเวนแสดงอุปรากร เป็นแม่ที่ดีที่คิดถึงอนาคตของลูกสาวทั้งสอง เธอเชื่อว่าการศึกษาและสิ่งแวดล้อมในเมืองขนาดกลางน่าจะดีกว่าในเมืองเล็ก นี่เป็นอีกสาเหตุที่ทำให้เธอต้องค่อยๆ ผลักดันสามีให้ย้ายงาน เธอยอมแม้กระทั่งจะไม่ทำงานในเมืองใหม่เพื่อดูแลลูกๆ และเพื่อให้สามีได้มีโอกาสเล่นเชลโล่ในคณะแสดงดนตรีคณะใหม่

คุณสมบัติทั้งหมดของหญิงภรรยานี้เป็นคุณสมบัติของสตรีในอุดมคติที่ผสมความงาม ความอ่อนโยน เก่งงานบ้าน ช่วยเหลือ รักและเทิดทูนสามี ดูแลและคิดการณ์ไกลเพื่อลูกๆตามแบบจีนโบราณกับความสามารถในการทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ ความคิดที่จะก้าวหน้า ไม่มัวแต่รอพึ่งพาสามีตามแบบความคิดของจีนใหม่ เธอเป็นหญิงที่เพียบพร้อมและน่าจะกล่าวได้ว่าเป็นตัวแทนของกุลสตรีในอุดมคติของยุคใหม่

หญิงซู่รักเป็นชาวชนบท เกิดในเมืองเล็กๆที่ตั้งอยู่บนอ่าวริมทะเลเหลือง (黄海) ที่มีแต่เรือลำเล็กๆ เท่านั้นที่เข้าไปถึงได้ ด้านหลังของเมืองเป็นภูเขาอ้อมๆที่เป็นบ้านเกิดของซึ่งหงคงในเรื่องไซอิ๋ว การเดินทางออกจากเมืองมีอยู่ทางเดียวคือนั่งรถไฟไปยังสวีโจว (徐州) เหนือก่อนแล้วจึงจะสามารถไปที่ไหนๆในประเทศได้ จะเห็นได้ว่าถึงถิ่นกำเนิดของหญิงซู่รักจะเป็นเมืองแต่ก็เป็นเมืองที่สันโดษค่อนข้างตัดออกจากโลกภายนอกและลำหลัง เพราะมีคำอธิบายว่าชาวเมืองแต่งตัวเซย เนื่องจากพวกเขาต้องอาศัยวิธีการแต่งตัวของชาวสวีโจวเหนือ ถึงกระนั้นก็ยังแต่งตัวกันผิดๆถูกๆ หญิงซู่รักมีพื้นฐานครอบครัวที่ไม่แน่ชัดแต่ น่าจะเป็นชนชั้นกลางของสังคม เธออยู่อาศัยกับแม่เพียงสองคน ไม่มีคำอธิบายเกี่ยวกับอาชีพของแม่ นอกเสียจากว่า แม่ของเธอเป็นคนสวยและมีคุณลุงมาหาหลายคน และทุกคนนำของกำนัลมาฝากแม่กับเธอทุกครั้ง นอกจากนี้ตัวหญิงซู่รักตั้งแต่เริ่มพูดจาได้ก็เริ่มร้องสร้อยเพลงอย่างคล่องแคล่วว่า

头上的呀青丝哟什么人摆乱？耳上啊哟坠子呀为啥少一只？脸上官粉怎么湿？嘴上的呀胭脂呀何人来吃？

大人听了都笑：。。。。。。小小的年级就会唱这浪调儿，且又唱得骚情，能是哪处的、谁家的女儿？(7)

เส้นผมบนศีรษะฉัน ใครกันทำให้ยุ่ง ต่างหูฉันทำไมเหลือข้างเดียว ใบหน้าที่ผัดแป้งของฉันไหนจึงขึ้น ใครไหนกันจะมาลิ้มรสชาติทาปากของฉัน

ผู้ใหญ่ฟังแล้วต่างหัวเราะ.....เด็กเล็กอายุน้อยก็ร้องเพลงสองแง่สองงามนี้เป็นแล้วแล้วยังร้องได้ยั่วชวนอีกด้วย จะเป็นที่ไหนได้ ลูกสาวบ้านใครกัน

หญิงซู่รักน่าจะมีการศึกษาแค่ราวมัธยมต้นและยังไม่จบ เพราะการปฏิวัติวัฒนธรรมปิดโรงเรียนและมหาวิทยาลัยทุกแห่ง เธอจึงเข้าร่วมกับคณะเผยแพร่แนวคิดของเหมาเจ๋อตงเมื่ออายุสิบสี่ และร่วมแสดงในเกือบทุกรายการ เธอทำหน้าที่และแสดงได้อย่างสมบูรณ์แบบ ไม่ผิดพลาด ไม่เหนื่อย เธอโด่งดังฉายแสงในช่วงข้ามคืน คำบรรยายของหญิงซู่รักและเหตุการณ์ที่เธอทำจะนำมาด้วยวิธีการแต่งตัวของเธอก่อนเสมอ ตั้งแต่เล็ก เธอก็รู้จักเลือกฉายปักบนรองเท้าของตัวเองแล้ว และสิ่งที่เธอเลือกก็แสดงถึงความเป็นผู้หญิงที่รักสวยรักงามนั่นคือ ฉายดอกไม้สีชมพู เมื่อเธอเข้าโรงเรียน เธอใส่เสื้อกางเกงสีเหลืองอ่อนลายดอกไม้สีม่วง กางเกงขาบานเล็กน้อย ถุงเท้า ยางยืดสีชมพู รองเท้าผ้าขนสัตว์สีแดง และหิ้วกระเป๋านักเรียนปักลายนกเป็ดน้ำคู่ที่ดูมีชีวิตชีวาอย่างยิ่ง หรือเมื่อบรรยายวันที่เธอจะได้พบสามีในอนาคตของตน ก็ขึ้นต้นคำบรรยายว่า เธอนั่งซักผ้าอยู่หน้าบ้านโดยสวมกางเกง

นอนลายดอกไม้เขียนแบบสิ่งๆที่เธอได้ยื่นเกี่ยวกับสาวๆในคณะร้องรำเปิดใหม่ในเชียงใหม่ แม่เมื่อวันๆที่เธอตัดสินใจ จะจบชีวิตลงพร้อมชายชู้หรือตัวเอกชายสามีของหญิงภรรยา นั้น ก็ยังมีคำบรรยายว่าเธอสวมชุดเสื้อกระโปรง ติดกันผ้าโปร่งสีขาวจีบรอบตัว และเธอได้ตัดเสื้อผ้าที่เหลือทั้งหมดของตัวเองทิ้งไปหมดแล้วเมื่อคืนก่อน

นอกจากวิธีการแต่งตัวแล้ว คำบรรยายส่วนใหญ่ก็มักจะเกี่ยวพันกับท่าทางที่หญิงชู้รักแสดงออกในการ ยั่วยวนชาย การแก้งทำไม่สนใจเมื่อขายนางาน์เด็กน้อยมาให้ หรือการกระเช้าเข้าเหยเมื่อชายเกิดโมโห หือแท้ การแสร้งทำเป็นไม่รู้และฉีกหน้าเพื่อนชายที่แอบส่งไม้รักให้เธอโดยการคืนกระดาษดังกล่าวกลับไปให้เขา ต่อหน้าทุกคน การทำตัวเรียบร้อยเหมือนกุลสตรีแก้งทำเป็นอ่านหนังสือในนาที่หนึ่งและการแสดงอารมณ์ที่พลุ่ง พล่านอยู่ในใจเช่นจับมือชายคนที่มาจีบเธอมาแนบแก้มของตนในอีกนาที่หนึ่ง ที่จริงแล้วหญิงชู้รักปฏิบัติตัวในเกม แห่งการยั่วยวนได้ถูกจังหวะ ถูกบทบาทเสมอทั้งนี้เพราะเธอเป็นคนที่สนใจใฝ่รู้ในวิถีแห่งโลกเป็นอย่างยิ่ง โดยเธอ สังเกตจากสิ่งๆที่แม่ของเธอปฏิบัติกับลูกๆทั้งหลายและฟังเรื่องราวที่โตเกินวัยจากบรรดาคุณลุงเหล่านั้นนั่นเอง และ เพราะเหตุนี้ เธอจึงเห็นว่าความสุขในชีวิตเกิดจากการได้ยั่วยวนชาย มีผู้ชายเป็นเครื่องเล่นให้เธอจัดการ และเธอก็ จัดการได้ดี ผู้ชายทุกคนติดบ่วงเสน่ห์ของเธอ

她觉得最好玩的游戏，莫过于和男人周旋了。她决不是坏心肠的 女孩儿，心底深处还可说是善良的。可她就是喜欢玩儿，并且玩得很 真诚，很投入，很忘我，很用性情，那就奈何她不得了。。。。。。 有时候，也会遇到不那么好对付的男人，那就像科学家遇到了难题似 的，更令她兴奋和激动。怎么不顺手她也要将这个项目攻克下来，而 几乎没有她不成的。因为她深知男人的本性，连男人自己不知道的地 方，都被她识得清清楚楚，凭着她的聪敏，更凭着她的天性。(25)

เธอรู้สึกรู้สึกว่าเกมที่สนุกที่สุด ไม่มีอะไรสนุกไปกว่าการจีบๆกับผู้ชายอีกแล้ว เธอไม่ใช่ ผู้หญิงใจร้ายแน่นอน ในใจลึกๆของเธอแล้วยังนับว่าเป็นคนดีงามด้วยซ้ำไปแต่เธอ ก็แค่ชอบสนุก ทั้งยังเล่นเกมนี้อย่างจริงจัง อย่างทุ่มเท อย่างลืมหืมตาและอย่างมี อารมณ์ร่วมที่สุด ใครก็ว่าเธอไม่ได้.....บางครั้ง เธอก็จะพบผู้ชายที่จัดการได้ยาก แต่ก็เหมือนนักวิทยาศาสตร์เผชิญปัญหาที่แก้ได้ยาก ยิ่งทำให้เธอสนุกและตื่นเต้น ไม่ว่าจะลำบากแค่ไหน เธอก็จะต้องจับเขาไว้ให้อยู่หมัด และแทบไม่มีใครที่เธอจับ ไม่สำเร็จ เพราะเธอถ่องแท้ในธาตุแท้ของผู้ชาย แม้แต่เรื่องบางอย่างที่ผู้ชายเองไม่รู้ เธอก็กลับเข้าใจได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้มาจากความเฉียบคมและชาญฉลาดของเธอ และยิ่งไปกว่านั้นคือสัญชาตญาณของเธอเอง

อย่างไรก็ตาม หญิงชู้รักยังคงมีแนวคิดโบราณบางอย่างเกี่ยวกับพรหมจรรย์ เธอไม่ยอมให้ใครได้ล้ำเส้น เกินเลยกับเธอเด็ดขาด เธอเชื่อว่าการครองพรหมจรรย์คือศักดิ์ศรีของผู้หญิง และพรหมจรรย์คือเครื่องต่อรองให้ ชายทั้งหมดต้องมาอยู่แทบเท้าเธอ ขณะเดียวกัน เธอก็มีแนวคิดเสรีสมัยใหม่ปนเปเข้าไปกับเรื่องนี้อีกด้วย เพราะ

เธอไม่ได้ตั้งใจจะเก็บรักษาไว้เพื่อรอการแต่งงาน แต่เธอคิดจะมอบพรหมจรรย์ให้เป็นของขวัญแก่คนที่เธอต้องการ จะมอบให้จริงๆ เท่านั้น

要说睡觉这码事，她自己心里有数，无需旁人操心。。。。。。和她在一块儿，没人少得了这个念头，却谁也动不了这个念头。。。。。。她小小的心里最知道，这是女人最珍贵的宝，是女人的尊严，女人的价值。别的都可以玩笑，唯独这个不能松手。。。。。。女人只有将这个藏着，才是神秘的，深不可测的，有着不尽的内容，叫男人不甘心离去，叫男人爱也爱不够。。。。。。再说，一个女人要非得用这个才拿得住男人，那便是最无用的女人了。。。。。。她才不是那种没辙的女人呢，不拿出这个，她照样叫男人离不开她。这个，她得留着，留给一个她真正想给的人。这个人在哪儿？她心里没谱，也不去想。她是个只顾着眼前的女孩儿，因为她的眼前好，眼前美，眼前简直妙不可言。她还没玩够呢！（25）

หากจะพูดเรื่องหลับนอนเรื่องนี้ละก็ เธอมีความคิดของตัวเองไว้แล้ว คนรอบข้างไม่จำเป็นต้องกังวล.....คนที่สนุกกับเธอ ไม่มีใครไม่คิดเรื่องนี้ แต่กลับไม่มีใครสามารถทำเรื่องนี้สำเร็จ.....ในใจดวงน้อยของเธอรู้ดีว่า นี่คือสมบัติที่ล้ำค่าที่สุดของผู้หญิง เป็นเกียรติภูมิของผู้หญิง คุณค่าของผู้หญิง สนุกอะไรก็ได้หมด มีเรื่องนี้เรื่องเดียวที่จะใจอ่อนไม่ได้ผู้หญิงมีแต่สงวนสิ่งนี้ไว้ จึงจะลึกลับ สุดคาดเดา น่าค้นหาไม่สิ้นสุด ทำให้ผู้ชายไม่เต็มใจที่จะจากไป ทำให้ชายรู้สึกว่ารักเท่าไรก็ไม่พอ.....ยิ่งไปกว่านั้น ผู้หญิงที่จำต้องใช้สิ่งนี้ถึงจะตั้งรังชายไว้ได้นั้น เป็นผู้หญิงที่ไร้ค่าที่สุด.....เธอไม่ใช่ผู้หญิงที่สิ้นไร้หนทางขนาดนั้นแน่ ไม่ต้องใช้สิ่งนี้ เธอก็ทำให้ชายทิ้งเธอไปไม่ได้อยู่ดี สิ่งนี้ เธอต้องสงวนไว้ สงวนไว้ให้คนที่เธออยากมอบให้จริงๆ คนคนนี้อยู่ที่ไหน เธอไม่รู้หรอก และก็ไม่อยากคิดด้วย เธอเป็นผู้หญิงที่สนใจเฉพาะปัจจุบันเท่านั้น เพราะปัจจุบันของเธอนั้นดี ปัจจุบันของเธองดงาม ปัจจุบันของเธอนี้วิเศษสุดพรรณนา เธอยังสนุกไม่พอนี้!

เราอาจกล่าวได้ว่า หญิงผู้รักเป็นคนที่บูชาความสุขความสนุกเพลิดเพลิน โดยเฉพาะความสุขที่ได้ทรมานผู้อื่นให้หลงวนอยู่กับเสน่ห์ความงามและความชาญโลกของเธอ เธอเห็นชายเป็นเพียงของเล่นที่ทำให้เธอมีความสุข ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันถึงเสน่ห์ของเธอ

他心里滋滋地生出指望，却又不敢在冒昧。见了她那娇憨天真的模样，爱得心里都疼，却没有一点办法。人像霜打了似的，又黄又瘦，脾气却躁躁的不耐烦。她瞅了，有些心疼，又有些激动。夜里睡在床上，就想着他清瘦钟情的模样，心里痒痒的。翻个身抱了枕头，情人似的

搂在怀里，觉得这世界上谁也没她幸福，没她幸运。幸福得都想叹气了。(17)

ในใจเขาเริ่มเกิดความหวัง แต่ก็ไม่กล้าบุ่มบ่ามอีก เมื่อเห็นเธอทำท่าทางใส่ข้อ
บริสุทธ์อย่างนั้น ก็รักเสียจนปวดใจ ทว่าไม่มีวิธีเลยสักนิดเดียว สารรูปของเขา
เหมือนตากรำความหนาวยะเยือกมา ทั้งผอมและซีดเซียว หงุดหงิดโมโหง่าย เธอ
เห็นแล้วก็สงสารเขาอยู่บ้าง แต่ก็รู้สึกประทับใจด้วย เมื่อนอนบนเตียงในยามค่ำคืน
คิดถึงเขาที่ซุบซอมไปเพราะศรัทธาใจแล้ว ในใจเธอก็รู้สึกแปลบขึ้นมา เธอพลิก
ตัวกอดหอมบนแนบอกเหมือนกอดชายคนรักแล้วรู้สึกว่ามีโลกนี้ไม่มีใครมีความสุข
เท่าเธออีกแล้ว ไม่มีใครโชคดีเท่าเธอ เธอมีความสุขมากจนอยากจะถอนหายใจ
เลยทีเดียว

นอกจากการช่วยยวนชายแล้ว อีกสิ่งเดียวที่หญิงผู้รักสนใจก็คือเรื่องสวยๆงามๆ เสื้อผ้า ทรงผม การทำตัว
ให้น่าสมัย เป้าหมายอีกหนึ่งเดียวในชีวิตของเธอ

“四人帮”打倒了，她最觉着快活的事情便是穿着打扮的道路宽阔了。
发式、衣着、化妆品，丰富多彩。日新月异，叫人追赶得喘不上气，
又兴奋又紧张。她生活的热情加倍地高涨，智慧与活力充分调动起来。
她对一切新款式有着特殊的敏感，又极善于触类旁通，大胆创新，所以
她既是头等时髦的，可却叫人绝对说不出是符合了哪一股潮流。她
永远标新立异，绝对不愿和别人一样。(41-2)

“แก๊งสี่คน” ล้มไปแล้ว เรื่องที่ทำให้เธอรู้สึกมีความสุขที่สุดก็คือ เส้นทางของการ
แต่งเนื้อแต่งตัวได้เปิดกว้างขึ้นแล้ว ทรงผม เสื้อผ้า เครื่องสำอางมีดีๆมากมาย
หลายหลาก แปลกๆใหม่ๆทุกวัน ทำให้คนไล่ตามจนเหนื่อยหอบ ทั้งตื่นตื่นทั้งนำ
เหนื่อย ความกระตือรือร้นในการใช้ชีวิตของเธอเพิ่มขึ้นทวีคูณ สถิติปัญญาและพลัง
ชีวิตของเธอถูกปลุกขึ้นมาใช้อย่างเต็มกำลัง เธอหุตาเฉียบไวเป็นพิเศษกับสไตล์
ใหม่ๆทั้งหมด อีกทั้งยังรู้จักพลิกแพลงต่อยอด กล้าสร้างสรรค์สิ่งแปลกๆแหวกแนว
ดังนั้น เธอจึงเป็นคนที่ทันสมัยแถวหน้า แต่ทว่าใครๆก็บอกไม่ถูกว่าเธอกำลังตาม
กระแสอะไรอยู่ เธอสร้างเอกลักษณ์ตลอดเวลา ไม่ยอมเหมือนใครเป็นอันขาด

เธอเชื่อมั่นในตนเอง หลงตนจนไม่สนใจเสียงติฉินนินทาหรือ ไม่สนใจว่าจะมีใครคบเธอไหม ตั้งแต่เด็ก ๆ
ที่พ่อแม่ของเด็กคนอื่นเตือนลูกๆของตนไม่ให้เข้าใกล้เธอ เธอก็ไม่อนุทรร้อนใจ และยังเสนอตัวช่วยครูในชั้นเรียน
หรือเสนอตัวออกไปแสดงในงานวันชาติของโรงเรียนต่อหน้าคนจำนวนมากได้โดยไม่ประหม่าหรือทำผิดพลาดและ
ยังไม่เขินอายเมื่อได้รับคำชมประหนึ่งเธอไม่รู้สึกตื่นเต้นหรือปิติยินดี เมื่อโตขึ้นมาหน่อย มีข่าวลือควาสาว่าทร้ายๆ

เกี่ยวกับเธอแพร่กระจายไปทั่วเมืองซึ่งเธอก็รู้แต่กลับคิดว่าพวกที่นิินทาเธอก็คือผู้หญิงที่ชั่วอีกฉาทั้งหลาย อิจฉา ความงาม อิจฉาที่มีผู้ชายมารุมล้อมเอาใจเธอ พวกที่นิินทาเหล่านั้นเป็นบุคคลที่น่าสงสารเพราะไม่มีใครมาสนใจ พวกเจ้าหล่อน เธอเชื่อว่าไม่มีอะไรที่จะโชคร้ายและน่าเศร้าสำหรับผู้หญิงยิ่งไปกว่าการไม่มีผู้ชายคนใดมาสนใจ พวกเธออีกแล้ว เนื่องจากความไม่สะทกสะท้านของเธอนี้เองแน่นอนว่าข่าวลือยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นไปเรื่อยๆ เช่น กล่าวหาว่า เธอไปทำแท้งมาแล้วเจ็ดแปดครั้ง หรือแม่ของเธอให้ยาคุมกำเนิดเธอ และยาที่ไม่ว่าเธอจะนอนกับใคร ไปสักกี่คน เธอก็ยังรักษาหน้าตาและที่ท่าที่เหมือนสาวบริสุทธิ์ไว้ได้ เป็นต้น แต่เธอก็ยังไม่โกรธเกรี้ยว เพราะเชื่อว่า ถ้าเธอโกรธก็เท่ากับข่าวลือเหล่านั้นมีมูล และเธอก็ยังไม่สนใจที่จะแก้ไขเพราะรู้ดีว่าไม่มีประโยชน์ และคงไม่มีใคร เชื่อเธอ

นอกจากนี้แล้ว หญิงผู้รักไม่ค่อยสนใจลูกชาย ซึ่งแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับหญิงภรรยา เธอไม่รู้ว่าจะตัวเองรัก ลูกหรือเปล่า แต่สิ่งที่เธอรู้สึกอยู่เสมอก็คือ ลูกเป็นอุปสรรคที่มาขัดขวางความสนุกของเธอ ความสนุกแบบใหม่ที่ เธอเพิ่งเรียนรู้จากการแต่งงาน เธอจึงยินดีทุกครั้งที่มีแม่สามีหรือแม่ของเธอรับลูกชายเธอไปช่วยดูแล นอกจากนี้ แล้ว เธอยังเป็นกังวลกับรูปร่างของเธอที่อาจหย่อนคล้อยไปเพราะการให้นมอีกด้วย

คุณสมบัติทั้งหมดนี้ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของผู้หญิงอีกชั่วที่ไม่ได้ประพฤติ หรือมีความเชื่อถือตามแบบ คำสอนกุลสตรีในสมัยโบราณเลย หญิงผู้รักเป็นผู้หญิงที่หลงตัวเอง เห็นตัวเองเป็นศูนย์กลาง เป็นพวกสุขนิยมที่มี เป้าหมายสำคัญในชีวิตอยู่เพียงความสวยความงามและการได้รับความสนใจจากเพศตรงข้ามเท่านั้น เป็นคนเห็น แก่ตัวที่เพื่อความสุขของตนแล้ว ไม่สนใจความทุกข์ทรมานของผู้อื่น ในสมองและในชีวิตของเธอไม่มีคำว่า การงาน การแสวงหาความก้าวหน้าเพื่อสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวมเลย แน่แน่นอนว่าทั้งคำสอนของลัทธิขงจื้อและของ เหมาไม่ได้แทรกซึมเข้าไปในจิตสำนึกของเธอ การคบขู้เล่นชายของเธอนั้นเข้ากับนิยามความเป็นหญิงแพศยาใน ขนบโบราณที่จำต้องถูกกลโหะหรือกีดกันไม่ให้เป็นแบบอย่างต่อหญิงรุ่นต่อไปและดังนั้น เรื่องราวของหญิง แพศยาก็มักไม่ได้รับการบันทึกหรือเมื่อบันทึกก็จะต้องมีนำเสียงตัดสินอยู่ด้วยเสมอ นั่นเอง หญิงผู้รักเป็นผู้หญิง แบบที่น่าจะมีอยู่จริงตามสมัยต่างๆ ในประวัติศาสตร์ของจีน แต่การบันทึกหญิงเช่นนี้ออกมาเป็นนวนิยายที่มุ่งตีแผ่ ไม่ได้ตัดสิน และไม่ได้ให้คำอธิบายสาเหตุเบื้องหลังความเป็นหญิงเช่นนี้เพียงจะสามารถทำได้ในช่วงหลังเหมาที่มีปัจจัยทางการเมืองและสังคมเป็นตัวกระตุ้นนี้เอง ผู้วิจัยเชื่อว่านี่เป็นความพยายามหนึ่งของนักเขียนหญิงที่จะ แสดงถึงอัตลักษณ์อันหลากหลายของผู้หญิงจีนในสังคมที่ถูกกดทับด้วยวาทกรรมหลักอันทรงอิทธิพลต่อการ แสดงออกทางอัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคลมาตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคเหมา เป็นความพยายามหนึ่งที่จะช่วงชิง พื้นที่ทางอัตลักษณ์ และสะท้อนความเป็นจริงในสังคมที่กำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน ความจริงที่ว่า ผู้หญิงจีนแบบ หญิงผู้รักนี้อาจกำลังมีตัวตนปรากฏออกมาให้เห็นมากขึ้นเรื่อยๆ ในยามที่สังคมจีนมีการปะทะสังสรรค์ทางวาท กรรมรวมทั้งการผสมปนเปของรูปแบบทางสังคมและเศรษฐกิจทั้งเก่าและใหม่ ทั้งตะวันออกและตะวันตกนั่นเอง

3.2.2.2 ความรักแบบกุลสตรีและแบบหญิงแพศยา

หญิงภรรยา ตัวแทนกุลสตรีมีมุมมองต่อความรักแบบที่เรามักได้พบเจอในวรรณกรรมหลักของจีนโบราณ เธอเห็นว่า ความรักคือ การให้ การเสียสละ ความรักที่เธอมีต่อสามีนั้นเป็นความรักแบบแม่ที่พร้อมจะช่วยเหลือ ปกป้อง เสียสละ และนำทางให้กับคนที่รัก

而他那种女性纤弱的气质，更唤起了她沉睡的母性。她是那样一种女人，表面柔弱文静，而内心却很强大，有着广博的胸怀，可以庇护一切软弱的灵魂。心中洋溢的那种激情，是爱情还是母爱，永远也分不清，。。。。。。(21)

รูปลักษณะเปราะบางอย่างผู้หญิงของเขานั้นยิ่งกระตุ้นสัญชาตญาณความเป็นแม่ที่หลับใหลอยู่ในตัวเธอ เธอเป็นผู้หญิงแบบนั้น แบบที่ภายนอกดูอ่อนแอสงบเสงี่ยม แต่ภายในใจกลับเข้มแข็ง มีความรักที่กว้างใหญ่ไพศาลที่จะปกป้องจิตวิญญาณอันอ่อนแอทั้งหมดได้ ความรู้สึกที่รุนแรงเช่นนั้นในใจของเธอ คือความรักหรือความเป็นแม่นั้น เธอไม่เคยแยกออกเลย.....

ความประทับใจแรกระหว่างสามีกับเธอ คือเสียงร้องไห้ของเขาก่อนที่เธอจะรู้ตัว เธอรู้สึกผิดต่อเขา เพราะนั่นเป็นการแอบร้องไห้ของเขาก่อนที่เธอจะรู้เห็น นอกจากนี้เสียงเซลดิลที่เขาชอบเล่นตลอดเวลาก็บรรยายความเศร้าสร้อยหงอยเหงาของเขาก่อนที่จิตใจความรู้สึกอยากปกป้องของเธอ และนับแต่นั้น เธอก็หาวิธีที่จะรู้จักใกล้ชิดสนิทสนมกับเขาก่อน เพราะเธอเดาออกว่า เขาย้าย และไม่กล้าที่จะรุกก่อนแน่ ความอ่อนแอของเขาทำให้เธอให้อภัย เข้าใจและตีใจในตัวเขา เขาต้องการการปกป้องและเอาใจใส่ เพราะความอ่อนแอของเขาทำให้เธอรู้สึกเข้มแข็ง รู้สึกว่ามีหน้าที่ที่ต้องปกป้องเขา และดังนั้นเธอก็จะมีความสุขจากการทำเช่นนี้ไปด้วย

她愿意被他依赖，他的依赖给她一种愉快的骄傲的重负，有了这重负，她的爱情和人生才充实。她要他，她自信一定能使他幸福，而自己也一定会幸福。(22)

เธอยินดีให้เขาพึ่งพิง การพึ่งพิงของเขาเป็นภาระที่หนักหน่วงกับเธอ เป็นภาระหนักหน่วงที่น่าภูมิใจและน่าชื่นชม มีภาระหนักหน่วงแบบนี้ ความรักและชีวิตของเธอถึงจะมีความหมาย เธอต้องการเขา เธอเชื่อมั่นว่าตัวเองสามารถทำให้เขามีความสุขได้ และตัวเธอเองก็จะมีความสุขด้วย

เธอยอมที่จะให้ชีวิตของเธอเป็นไปตามแต่ชะตากรรมจะพาไป แต่เธออยากให้สามีมีหนทางที่ดีเหมาะสมกับตัวเขา

她自己倒也罢了，。。。。。。她从心底里愿意他能有个好好的发展，希望他有个虽不指望辉煌可也决不黯淡的前程。（36）

ตัวเธอก็ช่างมันเถอะ.....จากใจส่วนลึกเธออยากให้เขามีความเป็นไปที่ดี หวังว่าเขาจะมีอนาคตที่ถึงแม้ไม่รุ่งโรจน์แต่ก็จะมีชีวิตไม่ได้เด็ดขาด

แม้เมื่อเธอจับได้ว่าเขานอกใจไปกับหญิงชู้รักและไม่สามารถที่จะเอาชนะตัวเองได้นั้น เธอก็ยังหาวิธีช่วยเหลือเขาและตัวเองโดยพยายามติดต่อคนรู้จักและทำเรื่องขอย้ายกลับไปทางแถบบ้านเกิดของเธอ และแม้เมื่อสามีของเธอตายไปพร้อมกับหญิงชู้รัก เธอก็ไม่ได้โกรธเขา เธอรู้ว่าเขาไม่ได้ฆ่าตัวตายเพราะเขารักหญิงชู้รักมากกว่าเธอ และก็รู้ว่าถึงเขามีชีวิตอยู่ต่อมาก็ไม่ใช่เพราะความรักในตัวเธอที่ดุร้ายเขาไว้ แต่เป็นเพราะว่าเขาซื่อซลาดเกินไป ถึงอย่างนั้นเธอก็ยังเข้าอกเข้าใจเห็นใจเขา

这时候，女人却非常奇怪地不怎么恨她，虽然女人明知道，如不是她，他是下不了这样的狠心。她也知道，他下不了狠心决不会因为对这个世界还有什么眷恋，而是没有勇气，她是太知道这个男人了。她也不恨他，这几年，这几十年，他够苦的了，心疼都来不及呢。(66)

ตอนนี้ น่าแปลกที่เธอ(หญิงภรรยา – ผู้วิจัย) ไม่โกรธแค้นหล่อน(หญิงชู้รัก)เท่าไรนัก แม้เธอจะรู้ว่า หากไม่ใช่เพราะหล่อน เขาก็คงทำอะไรที่ใจร้ายขนาดนี้ไม่ลง เธอรู้สึกด้วยว่า การที่เธอใจร้ายไม่ลงไม่ได้เป็นเพราะเขายังอาศัยยวณอะไรในโลกใบนี้ แต่เพราะเขาไม่มีความกล้าหาญ เธอรู้จักผู้ชายคนนี้ดี และเธอก็ไม่โกรธเขาด้วยหลายปีมานี้ หลายสิบปีนี้ เขาลำบากมาพอแล้ว ถึงจะรักเขาอย่างไรก็ช่วยไม่ทันแล้ว

ถึงแม้หญิงภรรยาจะมีความรักแบบผู้ให้ เสียสละ ไร้เงื่อนไข เหมือนความรักของแม่ที่มีต่อลูก แต่ท่าทีของเธอต่อความรักก็ไม่ได้ใสบริสุทธิ์ตามแบบกุลสตรีโบราณ เธอไม่ได้รอให้ผู้ชายเดินเข้ามาหา แต่เป็นเธอที่เริ่มความสัมพันธ์ก่อน เธอทักทายเขา ซื่ออาหารจากโรงอาหารมาให้ ชวนเขาคูย เธอเปรียบเหมือนนักวางแผนในเรื่องนี้ เพราะในขณะเดียวกันกับที่เธอรักเขานั้น เธอก็ระมัดระวังตัวเองไม่ให้ถูกติฉินนินทาจากผู้อื่นว่าเป็นฝ่ายเริ่ม และก็ไม่อยากเสียศักดิ์ศรีกับเขาด้วย

他需好好地保护，细心地对待。越是认识到这一点，她越是爱他爱得心疼。然而，她毕竟是姑娘，有着自尊，那自尊比着一班人又强了许多。内心深处极不愿意叫他觉出自己的心思，也不愿叫旁人日后以为是她主动，。。。。。。(22)

เขาต้องได้รับการปกป้องอย่างดี ต้องได้รับการเอาใจใส่อย่างระมัดระวัง ยิ่งเธอตระหนักถึงข้อนี้ ก็ยิ่งรักเขา รักจนปวดใจ ทว่า อย่างไรเสียเธอก็เป็นผู้หญิง มี

ศักดิ์ศรีของตน เธอหึงในศักดิ์ศรีของตนยิ่งกว่าคนทั่วไปมากนัก ในใจลึกๆแล้ว เธอไม่ยอมให้เขาเข้าถึงความคิดของเธอ และก็ไม่ยอมให้คนรอบข้างในอนาคติดูว่าเธอเป็นฝ่ายเริ่มก่อน.....

เมื่อเธอเห็นว่าเขายังซื่อฉลาดไม่ยอมสานต่อความสัมพันธ์ เธอก็วางแผนทำเป็นซาหังเหินจากเขาโดยไม่ให้เขารู้สึกว่าเธอกำลังโกรธเขาอยู่ ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้เขาสานต่อสิ่งที่เธอเริ่มไว้ ในขณะที่เดียวกันเธอก็ระมัดระวังไม่ให้หังเหินจนเกินไปเพื่อให้ทุกอย่างเป็นไปตามความต้องการของเธอ

她知道不可叫这男人灰心得太过，这是个灰心不起的男人，等那心真成了死灰怕是再也点不燃。再也唤不醒了。她只是要个规矩，双方的位置调个个儿。这样，她才可理直气壮地去爱他，疼他。。。。。。从此，就不单是她给他带饭了，也常有他带饭的时候，。。。。。。也不再仅仅是她到他的琴房坐，晚上没人的时候，他也常去她的寝室坐了。(23)

เธอรู้อาจจะทำให้ชายคนนั้นผิดหวังมากเกินไปนักนั้นไม่ได้ นี่คือผู้ชายที่ล้มแล้วลุกไม่ขึ้น หากรอให้ใจดวงนั้นหมดไฟไปแล้วจริงๆก็เกรงว่าเธอจะจุดไฟไม่ติดอีกต่อไป กระตุ้นอย่างไรเขาก็คงจะไม่คืบหน้าอีก เธอต้องการแค่ประพุดิตัวให้ถูกต้อง มีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งของเธอและเขาให้เหมาะสม ถ้าได้อย่างนี้แล้ว เธอถึงจะกล้ารักทะนุถนอมเขาได้อย่างเปิดเผยจากนี้ไป ก็ไม่ใช่เธอเป็นคนนำอาหารมาให้เขาแต่เพียงฝ่ายเดียวแล้ว เขาซื้ออาหารมาให้เธออยู่บ่อยๆเช่นกัน....และไม่ใช่ว่าแต่เธอที่ไปนั่งเล่นในห้องซ้อมดนตรีของเขา ยามเย็นที่ไม่มีใคร เขาก็มักไปนั่งเล่นที่ห้องนอนเธออยู่บ่อยๆเช่นกัน

นอกจากนี้แล้ว เธอยังเด็ดเดี่ยวที่จะพยายามให้เขาต้องเป็นฝ่ายยกอดเธอก่อน หรือชวนเธอไปเดินเล่นที่ชายป่าก่อน ซึ่งในทั้งสองเหตุการณ์ เธอต้องส่งสายตาให้กำลังใจ หรือพูดเป็นนัยๆถึงสิ่งที่ต้องการก่อนเสมอ ในแง่มุมนี้ หวังอันอ่อนเสนอให้เราเห็นความซับซ้อนของกุลสตรียุคใหม่ จากการเผยความคิดภายในตัวของหญิงภรรยา กุลสตรีที่หาวิธีจัดการความขัดแย้งระหว่างบทบาทของกุลสตรีตามขนบและความต้องการส่วนตัวของเธอในฐานะผู้หญิงคนหนึ่ง

เมื่อเปรียบเทียบกับหญิงภรรยาแล้ว หญิงซู้รัก ผู้มีพฤติกรรมที่สมัยโบราณเรียกว่าแพศยานั้น ในตอนแรกเข้าใจความรักในแง่ความสุขทางกายภาพล้วนๆ ความรักของเธอเกี่ยวพันกับการถูกรูมล้อมเอาอกเอาใจจากเพื่อนชาย ทำที่ต่อความรักของเธอจึงเป็นการแสดงออกทางร่างกาย เขาเกิดเจ้าล่อกับหนุ่มๆที่มาสนใจ โดยไม่ใส่ใจต่อเสียงติฉินนินทาและสายตาคงคนรอบข้าง เธอแหย่ เธอทำให้พวกเขาคลั่งอยากได้ตัวเธอ ทั้งนี้เพราะพวก

เขาเป็นเครื่องหมายแสดงถึงเสน่ห์ของเธอ ยืนยันความงาม เสริมความมั่นใจ และทำให้เธอรู้สึกมีชัย สำหรับเธอแล้ว ความรักไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุและเงินทอง แต่เป็นเรื่องของตัวผู้ชายและความเป็นชายของเขาเอง

在女人眼前，所有的男人都是一样的。她见过的男孩多了，各色的都有，对这些公子哥儿倒并瞧不上眼儿，。。。。。。依她看，仗着自己的权势去诱惑女人的人，根本算不上男人。好男人应该是赤手空拳，什么身外之物也不凭靠，就凭着自己是个男人，把女人抢到手。(29)

ในสายตาของผู้หญิงแล้ว ผู้ชายทั้งโลกก็เหมือนกันหมด หนุ่มๆที่เธอเคยพบมีเยอะแยะ มีทุกรูปแบบ กับหนุ่มเจ้าสำราญพวกนี้เธอกลับไม่แยแส.....เธอคิดว่าคนที่อาศัยอำนาจของตนไปล่อลวงผู้หญิงที่จริงแล้วไม่นับว่าเป็นผู้ชาย ผู้ชายที่ดีควรใช้มือเปล่า ไม่พึ่งพาสິงต่างๆนอกร่างกาย อาศัยแต่ว่าตัวเองเป็นผู้ชาย ซึ่งผู้หญิงมาอยู่กับตนได้

ความรักสำหรับเธอแล้วคือการเล่นเกมที่สองเพศ เกมที่เธอเอาชนะได้อยู่เสมอ เพราะเธอมีแต่ถูกชอบ ถูกหลงใหล ถูกรัก ด้วยรูปร่างหน้าตาแบบเธอ ฉะนั้น เธอจึงเข้าใจผิดว่า ใครที่ไม่ชอบเธอ หลงใหลเธอก็คงไม่ใช่ผู้ชาย แต่เธอคิดว่า ผู้หญิงที่แท้ก็ต้องมีคนให้รักด้วย ไม่ใช่ถูกรักอยู่อย่างเดียว สำหรับเธอ การรักผู้อื่นเป็นเรื่องที่ยาก เพราะเธอยังไม่พบผู้ชายคนที่เธอคิดว่าใช่ คนที่เธอจะมอบตัวให้เขาเพื่อเป็นของขวัญ

女人家不仅要被人爱是滋味，更要爱人家。当然，爱人家比被人爱要难得多了。她美，她俏，她风流。人人爱她，是最自然不过的事了。要是不爱她，那恐怕就不算个男人了。她这么认为。被人爱，根本不算个难事，可是要爱人家，却不容易。(29)

ผู้หญิงไม่เพียงแต่จะต้องถูกคนรัก ชีวิตจึงจะมีรสชาติ แต่ต้องรักคนอื่นด้วย แน่แน่นอน การรักคนอื่นยากกว่าการถูกคนอื่นรักยิ่งนัก เธอสวย เธอดูดี เธอโดดเด่น ใครใครก็รักเธอ เป็นเรื่องธรรมชาติที่สุดแล้ว ถ้าไม่รักเธอ ก็เกรงว่าคนคนนั้นคงไม่ใช่ผู้ชายแล้ว เธอคิดเช่นนี้ การถูกคนอื่นรัก จริงๆแล้วเป็นเรื่องไม่ยาก แต่การจะรักใครสักคน กลับไม่ง่ายเลย

ดังนั้น ระวังที่ยังไม่พบนี้ เธอก็ไปรอยเสน่ห์ไปเรื่อยๆ จนเธอเองเริ่มสับสน การถูกรักกลายเป็นเรื่องน่าเบื่อ เธอปรารถนาที่จะพบใครสักคนที่เธอสามารถรักได้อย่างจริงจัง ดูดีมีและดีมีแม้กระทั่งตัวเองได้

可是，尽是被人爱也是腻味，她很想好好地爱别人，爱得要死要活的。于是，也便要死要活地去爱，爱到末了，又觉着怪累人的，还有些好笑，做戏似的，就撒手不爱了。觉得还是轻轻巧巧地去爱更好一些。她想，大概还是不算真爱吧，真爱，就是真死真活也不顾惜了。

(29)

ทว่า การถูกแต่คนอื่นรักก็เป็นเรื่องน่าเบื่อ เธอคิดอยากจะตั้งใจรักคนอื่นสักที รักจนจะเป็นจะตาย ดังนั้น เธอจึงรักอย่างจะเป็นจะตาย รักจนถึงทำยสุด ก็รู้สึกอีกว่ามันเหนื่อยเหลือเกิน แถมยังน่าหัวเราะ ประหนึ่งเล่นละคร จึงเลิกไม่รักแบบนี้แล้ว เธอรู้สึกว่ารักแบบงายๆสบายๆดีกว่าเสียอีก เธอคิดว่า นี่อาจจะยังไม่ ไช้รักแท้กระมัง รักแท้ ก็คือ จะเป็นหรือจะตายก็ไม่สนใจแล้ว

อย่างไรก็ดี ความสับสนระหว่างความคิดที่ว่าความรักคือการเอาชนะ และรักแท้คือลืมได้แม้ชีวิตตนของหญิงผู้รักทำให้เธอตัดสินใจแต่งงานกับสามีของตน เพราะ เขาวิธีที่จะเล่นเกมกับเธอ เรียกร้องความสนใจ กระตุ้นให้เธออยากเอาชนะ แต่เมื่อภายหลังที่หญิงผู้รักได้พบตัวเอกชาย สามีของหญิงภรรยา นั้น ความซื่อของตัวเอกชายกระตุ้นให้เธอเกิดความรู้สึกสนใจ อยากเอาชนะให้เขามาสนใจเธอ แต่แล้วท่าทีที่เศร้าสร้อยและดูอ่อนแอของตัวเอกชาย ความงอจะงะทำอะไรไม่ถูกของเขาเมื่ออยู่ใกล้ๆเธอ และการต้องพยายามหลบซ่อนความรู้สึกของทั้งคู่เพราะต่างแต่งงานแล้วนี่เองที่ทำให้เธอเกิดติดกับของตัวเอง ทั้งที่เธอไม่เคยชอบผู้ชายที่อ่อนแอหรือให้ความรู้สึกเศร้าสร้อยมาก่อน เธอเกิดความรู้สึกแปลกที่ไม่เคยเกิดขึ้นกับเธอมาก่อน

她只觉得那男人身上的那一股清静的气息很有力量，足够使很沸腾的她静谧下来。这一种静谧是她从未体验过的，因此这种静谧比任何激情都更感动她。她本是想打乱他的安静叫自己乐乐的，却不料他的安静乱了，也叫自己的安静乱了。(51)

เธอแค่รู้สึกว่าความสงบของชายคนนั้นมีพลังมาก มากพอที่จะทำให้เธอที่ใจคอไม่สงบนิ่งเย็นลงได้ ความสงบเย็นแบบนี้เป็นสิ่งที่เธอไม่เคยประสบมาก่อน ดังนั้น ความสงบเย็นเช่นนี้ประทับใจเธอมากยิ่งขึ้นกว่าความตื่นเต้นอื่นใด ที่แรกเธอคิดจะก่อความสงบของเขาเพื่อความสนุกของตน แต่คิดไม่ถึงว่าพอความสงบของเขากระเจิงแล้ว จะทำให้ตัวเธอเองไม่สงบไปด้วย

เธอรู้สึกถึงอันตรายที่ไม่รู้จักกำลังคุกคามเธอ และแล้วเธอก็เปลี่ยนตัวเอง จากที่ไม่เคยสนใจความเป็นความตายของใคร กลายเป็นห่วงตัวเอกชายยิ่งกว่าตัวเอง เธอช่วยเขาหลบหนีจากสามีของตัวเองที่จะมาจัดการเขา โดยไม่ใส่ใจตัวเอง และเธอหวังชีวิตของเขาจนเลิกทำสามีขอหย่าเมื่อสามีขู่เธอกลับว่าจะหันเขาเป็นชิ้นๆ

ในที่สุด เธอก็ได้พบรักแท้ รักแท้ครั้งแรกที่ทำให้เธอเปลี่ยนแปลงตัวเอง

远远地看着他，他似乎瘦得只剩下灵魂了。她觉着自己的心在一片一片地碎下来，她是从未体验过心碎的感觉，她向来是使别人心碎的，因为她是太健康，生命力太强的，痛苦使她软弱，也使她变得纯真了。(59)

(เธอ)มองเขาจากแต่ไกล ดูเหมือนเขาจะผอมจนเหลือแต่วิญญาณแล้ว เธอรู้สึกใจสลายไม่มีขึ้นดี แต่ไหนแต่ไรมาเธอไม่เคยรู้สึกใจสลายมาก่อน มีแต่ทำให้คนอื่นใจสลายตลอดมา เพราะว่าเธอแข็งแกร่งเกินไป พลังชีวิตเข้มแข็งเหลือเกิน ความเจ็บปวดทำให้เธออ่อนแอ และทำให้เธอบริสุทธิ์ขึ้น

她爱他，已经不会有改变了。这是她唯一的爱情，她从没有这样爱过一个人，爱得连性情都变了。。。。。。无论如何，她爱他，是真的了。连男人都看出了这一点，可是绝不承认这一点。(62)

เธอรักเขา ไม่มีทางเปลี่ยนแปลงแล้ว นี่คือนิ่งเดียวของเธอ เธอไม่เคยรักใครเช่นนี้มาก่อน รักมากจนแม้แต่นิสัยใจคอเปลี่ยนไป.....ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม เธอรักเขา จริงแน่แล้ว แม้แต่สามีก็ดูออก แต่ไม่ยอมรับเรื่องนี้เด็ดขาด

พฤติกรรมของหญิงชู้รักและนิยามความรักของเธอนั้นแสดงออกถึง การแสวงหาความรักโรแมนติค ความรักที่จะทำให้เธอหยุดนิ่ง ได้ตระหนักถึงตัวตนของเธอ ในสังคมซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลง จากยุคเหมา สู่การปฏิวัติวัฒนธรรม สู่ยุคหลังเหมา หญิงชู้รักแสดงถึงความพยายามที่จะวิ่งตามสมัย โดยแต่งตัวตามสมัยแต่ต้องให้โดดเด่น ไม่เหมือนใคร หรือหาช่องทางที่จะแสดงออกมาตลอด เมื่อคราวเป็นนักเรียนในยุคเหมา เธออาสาออกมาแสดงในงานเลี้ยง และเป็นผู้นำนักเรียนในห้อง ในยุคปฏิวัติวัฒนธรรม เธอเข้าร่วมกลุ่มเผยแพร่คำสอนของเหมา แสดงในการแสดงเกือบทั้งหมด ในตอนปลายยุคเหมาเข้าสู่ช่วงหลังเหมา เธอเข้าสู่การทำงาน วิธีเดียวที่จะโดดเด่นคือการแต่งตัวซึ่งเธอยังคงตามและนำสมัยเสมอ ดังนั้น ความรักจึงเป็นอีกสิ่งเดียวเท่านั้นที่จะทำให้เธอได้แสดงออกถึงความโดดเด่น เป็นจุดหมายในชีวิตที่เธอแสวงหา เรื่องที่จะทำให้เธอรู้สึกพอใจในชีวิตได้ ในเมื่อเธอพบความรักโรแมนติคที่เธอคิดว่าเป็นรักแท้ของชีวิตแล้ว อยู่ร่วมกันไม่ได้ก็ขอตายดีกว่า

ทัศนคติต่อความรักของหญิงภรรยา นั้นเป็นทัศนคติที่ถูกปลูกฝังให้กับหญิงจีนมาแต่โบราณ เป็นความรักที่ไร้เงื่อนไข ไม่แสดงที่ท่าก่อน ให้เกียรติสามี คอยช่วยเหลือและสนับสนุนสามี แม้เมื่อสามีทำผิด ก็มีผู้ที่ยังคอยให้กำลังใจ หาวิธีแก้ไขให้สามีกลับมาประพฤติตัวให้ถูกต้องเมื่อเขาแสดงออกว่าหยุดทำผิดไม่ได้ ท่าทีต่อความรักเป็นแบบผู้หญิงในกรอบของขนบธรรมเนียมที่ปฏิบัติกันมา

他跟在后面，等候审判的心情，又憋闷又紧张，几乎是渴望着她能转过身来大声地骂她，甚至用力的掌他的嘴。而她拿定了主意沉默，。。。。。。她知道他站在身后，在等着她先发言，而她则在等他。并非有意折磨她。而是因为她是没有办法开口的，她是不应该知道什么的。假如她承认自己知道了什么，不就等于承认了自己的猜疑，而自己竟会有这样的猜疑，那岂不是对丈夫的不信任，更是连自信都失去了。(58)

เขาตามมาด้านหลัง ด้วยจิตใจที่จดจ่อรอคำพิพากษา ทั้งอึดอัดหนุ่และตื่นเต้นแทบจะหวังให้เธอหันมาด่าเขาดังๆ หรือถึงกับตบปากเขาแรงๆก็ได้ แต่เธอตัดสินใจที่จะนิ่งเงียบ.....เธอรู้ว่าเขายืนอยู่ข้างหลัง รอให้เธอพูดก่อน แต่เธอก็กำลังรอเขาอยู่ ไม่ใช่ว่าเขาจะจริงใจจะทรมาณเขา แต่เป็นเพราะว่า เธอไม่รู้จะเริ่มพูดอย่างไร เธอไม่ควรจะรู้อะไร หากเธอยอมรับว่าตัวเองรู้เรื่องนั้น ก็เท่ากับเธอยอมรับว่าสงสัยนั่นเอง แล้วการที่เธอมีความสงสัยในเรื่องนี้ ก็เท่ากับเธอไม่เชื่อใจสามี หรือแม้กระทั่งหมดความมั่นใจในตัวเองไปแล้ว มิใช่รี

“我，是相信你的。”她说。“我相信你会珍惜我们的感情，也珍惜我们这个家庭。”。。。。。“我相信你能冷静，清醒，过去的事情没有办法挽回了。可是以后，我，希望你能保证。。。。。”(59)

“ฉัน เชื่อคุณ” เธอพูด “ฉันเชื่อว่า คุณจะเห็นแก่ความสัมพันธ์ของเรา เห็นแก่ครอบครัวเรา”.....“ฉันเชื่อว่า คุณจะมีสติ ตื่นรู้ เรื่องที่ผ่านไปแก้ไขไม่ได้แล้ว แต่ว่าในอนาคต ฉันหวังว่าคุณจะรับประกันได้ว่า.....”

เมื่อผ่านไปแล้วสักพัก

早上起床，女人看见他枕上的落发，又恨又疼。她知道男人无法自拔了，她要拉他一把。她向她的家乡和他的家乡写了信，说是还想回南方安家，希望父母亲属、同学朋友能给予帮助。(61)

ตื่นนอนขึ้นมาตอนเช้า เธอเห็นผมของเขาที่ร่วงอยู่บนหมอน ทั้งโกรธทั้งรัก เธอรู้ว่าสามีไม่สามารถหลุดพ้นออกมาเองได้แล้ว เธอจะต้องจุดเขาขึ้นมา เธอเขียนจดหมายไปที่บ้านเกิดของตัวเองและของเขา เพื่อบอกว่าเธอและสามียังคงคิดอยากกลับไปตั้งรกรากที่ทางใต้ หวังว่าพ่อแม่และญาติๆ เพื่อนนักเรียน และเพื่อนๆทั้งหลายจะช่วยเหลือสักหน่อย

แต่ทัศนคติต่อความรักของหญิงผู้รักเป็นแบบสิ้นไหล เสรี ไม่ติดในกรอบแห่งคำสอนใดๆ ไม่ถูกพันธนาการด้วยข้อห้ามหรือพันธะหน้าที่ทางอุดมการณ์อะไร ไร้เหตุผลที่จะมาอธิบายความรัก ทำที่ที่หญิงผู้รักมีต่อความรักเช่นนี้ ก็แสดงความเป็นปัจเจกที่มีลักษณะเฉพาะ มีเป้าหมายและวิธีของตน ไม่สนใจพันธนาการทางสังคม มีจิตวิญญาณเสรี มีความปรารถนาอยู่เต็มเปี่ยมและต้องการหาทางออกให้ความปรารถนานั้น โดยความปรารถนาของเธอแสดงออกมาเป็นการแสวงหาความรักโรแมนติกที่รักแท้ผู้นั้นจะช่วยให้เธอรู้ตำแหน่งแห่งที่ของตนในสังคมที่กำลังเปลี่ยนผ่าน และช่วยเติมเต็มในสิ่งที่เธอขาด และเพื่อบรรลुरुักโรแมนติกในอุดมคติของเธอ หญิงผู้รักจึงฆ่าตัวตาย

เราอาจจัดให้หญิงภรรยาและหญิงชู้รักเป็นภาพลักษณ์ต้นแบบของผู้หญิงสองประเภทในสังคมจีน (Hall, 1997: 258 อ้างถึงใน อภิญา เฟื่องฟูสกุล, 2546: 94-5) หญิงภรรยา คือตัวแทนของผู้หญิงชนชั้นกลาง ชาวเมืองที่มีการศึกษา และยังคงอยู่ในกรอบได้รับอิทธิพลจากขนบคำสอนแบบโบราณเรื่องกุลสตรี และอุดมการณ์บางอย่างของเหมา ในขณะที่หญิงชู้รักเป็นตัวแทนของผู้หญิงชนชั้นกลางที่การศึกษาไม่มากและมีทางเลือกในชีวิตไม่มากนักอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางการเมือง เป็นผู้หญิงชนบทที่มีวิญญาณเสรี ไม่ได้ใส่ใจกับจารีตประเพณี และผู้คนรอบข้าง แต่การเล่าเรื่องที่ไม่ได้ให้น้ำหนักหรือให้คำโน้มเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่งว่าเป็นแบบมาตรฐาน หรือแบบที่ควรปฏิบัตินั้นจึงทำให้ผู้วิจัยขอสรุปว่า หวังอันต้องการนำเสนอความเป็นหญิงอันหลากหลายในสังคมจีนและความเสียดทาน (tension) ของอุดมการณ์แบบต่างๆ ทั้งที่เป็นแบบตกค้าง (residual-ขงจื้อ) การแสหลัก (dominant - สังคมนิยมเหมา) และแนวใหม่ (emergent - ทุนิยมตะวันตก) ที่มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์และชาตกรรมของผู้หญิงจีนในขณะที่เขียน พร้อมกับที่ต่องการวิจารณ์นโยบายของรัฐ

การฆ่าตัวตายนี้เป็นสิ่งที่ชู้รักหญิงเป็นผู้ตัดสินใจ และยังสามารถชักพาให้ตัวเอกชาย ชู้รักของเธอมาจบชีวิตพร้อมกันอีกด้วย การฆ่าตัวตายของหญิงชู้รักเป็นการแสดงออกถึงความต้องการบรรลุจุดมุ่งหมายในชีวิต ครอบครองสิ่งที่เธอแสวงหามาตลอดชีวิต และเป็นการปงถึงชัยชนะของเธอ หญิงชู้รัก - ผลผลิตของจีนสมัยใหม่ที่ยกให้ผู้หญิงมีสถานภาพเท่าเทียมกับชาย(ในเชิงวาทกรรมจากรัฐ) มีเสรีภาพในการแสดงออกระดับหนึ่ง ในสังคมที่อุดมการณ์กำลังเปลี่ยนแปลง สภาพสังคมและเศรษฐกิจกำลังเปลี่ยนแปลง - เนื้อสามี และเนื้อหญิงภรรยา ด้วยเช่นกัน เพราะทั้งคู่ได้แปลงให้ความรักที่ล้นล้นของตนเป็นความรักอมตะ เนื้อการแย่งชิงไปแล้ว อย่างน้อยก็ในใจของทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ นัยนี้ยังอาจสื่อถึงการมีชัยชนะของจิตวิญญาณเสรีต่อขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและหน้าที่ของการเป็นผู้ชาย ผู้หญิง สามี และภรรยาและความรักตามแนวคิดของขงจื้อที่ยังมีอิทธิพลอยู่ในใจของพลเมืองจีน แม้ในยุคที่ผ่านการเปลี่ยนแปลงใหญ่มาแล้วถึงสามครั้ง หญิงภรรยาเป็นตัวแทนที่สะท้อนถึงอิทธิพลเก่านี้ได้ชัดเจนทีเดียว เธอเป็นหญิงสมัยใหม่ที่รู้ความต้องการ และมีความปลอดภัยของตน แต่ต้องพยายามจัดการให้ความต้องการนั้นเป็นไปตามวิถีคิดของสังคม สังคมที่กีดกันการแสดงออกซึ่งความปลอดภัยส่วนบุคคลนับตั้งแต่ยุคโบราณ และโดยเฉพาะในช่วงของเหมาจนถึงช่วงต้นของยุคหลังเหมา ในเรื่อง หญิงภรรยาต้องการวิธีดึงดูดให้ตัวเอกชายกล้าแสดงความต้องการของตนออกมาก่อน เช่น การกอด การสานต่อสัมพันธ์กับเธอ ทั้งนี้เพราะ ในจารีตโบราณผู้หญิงไม่ควรรุก หรือแสดงความต้องการของตนในเรื่องนี้ ความคิดแนวนั้นเป็นแนวคิดที่ถูกตอกย้ำไว้เช่นกันในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมที่ความรักและการแสดงออกของความรู้สึกเป็นเหมือนเรื่องต้องห้าม ผู้ชายและผู้หญิงไม่ควรแสดงออกซึ่งความรู้สึกให้แจ่มชัด เราจึงได้เห็นการพยายามเก็บกดอารมณ์โกรธหรือหึงหวง การไม่ร้องขอไม่ยืนยันสิ่งที่ตนต้องการ สามีของหญิงชู้รักก็เช่นกัน เขาแอบร้องไห้ที่จับได้ว่าภรรยาของตนคบชู้ แต่ก็ไม่เคยบอกความรู้สึกของตน เพราะหึงในศักดิ์ศรี เพราะอาย ซึ่งในเนื้อเรื่องบรรยายไว้ว่า หากเขาพูดหรือบอกหญิงชู้รักตรงๆ เรื่องคงไม่เป็นเช่นนี้

หากเราถือว่า หญิงผู้รักมีชัย และชัยชนะของเธอเป็นการแสดงการต่อต้านแนวคิดเก่าๆที่ยังมีอิทธิพลในสังคมจีนและวิจารณ์นโยบายของรัฐในยุคเหมาเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้ว เราก็ควรจะเลิกด้านหนึ่งของเหรียญไปไม่ได้ การที่หญิงผู้รักต้องเลือกจบชีวิตเธอและตัวเอกชายลงพร้อมกันเพื่อทำให้จิตวิญญาณที่เสรีและความรักของพวกเขาเป็นอมตะ เพื่อแสดงออกซึ่งความปรารถนาของเธอนั้น ยิ่งอาจแฝงนัยถึงความพ่ายแพ้ของเธอได้ด้วย เธอผู้เป็นตัวแทนของความเป็นปัจเจก มีจิตวิญญาณเสรี และมีเป้าหมาย มีความปรารถนาของตัวเองที่ไม่ได้มีส่วนต่อการสร้างสรรค์สังคมนั้นต้องพ่ายแพ้ต่อระบบของความคิดเก่าๆที่ยังมีอิทธิพลต่อผู้คน หญิงผู้รักพ่ายแพ้ต่อสังคมที่ยังไม่พร้อมจะรับสิ่งใหม่ ในเรื่อง จะมีการบรรยายถึงความพยายามโดดเดี่ยวหญิงผู้รักออกไปจากวงสังคม ตั้งแต่เธอยังเป็นเด็กแล้ว ทั้งนี้เพราะเธอโดดเด่น ไม่เหมือนคนอื่น ทั้งแนวคิด ความประพฤติและการแต่งตัว ในขณะที่หญิงผู้รักก็มีวิญญาณแห่งการขบถที่ไม่อยากเหมือนใคร และไม่สนใจใครหรือจารีตสังคมอันใด แต่ในที่สุด เธอก็ต้องยอมแพ้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เธอยอมแพ้ คือ ตัวเอกชาย หรือชายผู้ซื้อตลาดของเธอ เขาอันเป็นความหวัง เป็นทางออกของความปรารถนาของเธอไม่กล้าหันหลังให้สังคม และก็ไม่ได้กล้าทอดทิ้งเธอผู้ซึ่งเขารู้สึกว่าเป็นรักแท้ด้วยเช่นกัน เขาเป็นทั้งผู้กระตุ้นสานต่อความหวังและผู้ผลักดันให้เธอต้องพ่ายแพ้

ดังนั้นนวนิยายเรื่อง ความรักบนภูเขานี้ได้สะท้อนให้เราเห็นภาพผู้หญิงสองแบบในยุคหลังเหมา ผู้หญิงในแบบเดิมอย่างหญิงภรรยาที่ยังคงมีอยู่และคงเป็นจำนวนมากในสังคม และผู้หญิงแบบใหม่ที่กำลังแตกหน่อซึ่งอาจจะยังมีไม่มากในเวลาที่ยี่สิบนั้นขึ้นมาในสังคมที่กำลังเปลี่ยนผ่านเช่นนี้ พร้อมทั้งวิพากษ์ และต่อต้านทั้งแนวคิดของการปิดกั้นความรู้สึกส่วนบุคคลที่มีมาในสังคมจีนตลอดมาจนถึงช่วงต้นของยุคหลังเหมาที่มีการเปิดเสรีประเทศ และตลาดทุน แต่ปิดกั้นการแสดงออกของความคิดส่วนบุคคลที่รัฐยังถือว่าเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพของสังคม หวังอันนี้ยังแฝงนัยแห่งความเชื่อและความหวังในการมีจิตวิญญาณเสรี ที่จะได้ค้นหาสิ่งที่เป็นความหมายของชีวิตตามความปรารถนา และการได้แสดงความเป็นปัจเจกไว้ที่คำบรรยายลักษณะภูเขา ภูเขาที่อยู่โอบหลังเมืองในเรื่องนี้ชื่อ ภูเขาแห่งดอกผล (花果山) แต่ที่จริงแล้วภูเขานี้ไม่มีทั้งดอกไม้และผลไม้ ต้นไม้มีน้อยมาก และหญ้าอันน้อยนิดก็เป็นสีเหลืองซีด ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ถึงเมืองนี้ว่า แห้งแล้ง ไร้รัก ขาดความรู้สึก ผู้คนดำเนินชีวิตไปตามจารีตประเพณีและกฎเกณฑ์ที่มีมา แต่เมื่อทั้งสองฆ่าตัวตายที่ด้านตะวันตกของภูเขานี้ในปีต่อมาหญ้าในแถบนี้ของภูเขาก็เขียวขจีหนาที่บ

การที่หวังอันนี้นำประเด็นของความรักมาเป็นประเด็นหลัก ในนวนิยายเรื่องนี้ นอกจากจะแฝงคำวิพากษ์แนวคิด สังคม และนโยบายของรัฐตามที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น ก็ยังมีนัยสื่อไปถึงการบอกสภาพของผู้หญิงจีนในช่วงนี้ด้วยเช่นกันว่า ในช่วงเหมาจนถึงยุคหลังเหมาที่มีการกล่าวว่าผู้หญิงคือผู้ที่แบกฟ้าไว้ครั้งหนึ่งนั้น ซึ่งหมายถึงความเท่าเทียมกันในทุกด้านระหว่างชายและหญิง ในความเป็นจริงแล้วเป็นเพียงมายาคติที่มาพร้อมกับวาทกรรมของรัฐที่ต้องการกล่อมให้ผู้หญิงยอมเสียสละตนเพื่อชาติ กล่าวคือยอมทำตามคำชี้แนะหรือนโยบายของรัฐนั่นเอง ผู้หญิงในสังคมยังคงมีพื้นที่ที่จะให้แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของตนอย่างจำกัดอยู่นั่นเอง

女人实际上有超过男人的力量和智慧，可是因为没有她们的战场，她们便只能寄于自己的爱情了。(22)

ที่จริงแล้ว ผู้หญิงมีพลังและปัญญาเหนือกว่าผู้ชาย ทว่า เนื่องจากพวกเขาไม่มีสนามรบของตน จึงได้แต่ทุ่มเทให้กับความรักของตน

为了一个软弱的、懦怯的男人，其实，这男人配不上她们那样的挚爱。可是，女人爱男人，并不是为了那男人本身的价值，而往往只是为了实现自己的爱情的理想。为了这个理想，她们奋不顾身，不惜牺牲。(61)

เพื่อผู้ชายที่ซื่อสัตย์และอ่อนแอคนหนึ่ง ที่จริงแล้ว ผู้ชายคนนี้ไม่คู่ควรกับความรักที่จริงใจของพวกเขา แต่ผู้หญิงรักผู้ชาย ไม่ใช่เพื่อคุณค่าในตัวของเขาคนนั้น ทว่ามักจะเป็นเพียงเพื่อให้อุดมคติเรื่องความรักของตนนั้นเป็นจริงขึ้นมา เพื่ออุดมคตินี้ พวกเขาต่อสู้อย่างไม่สนใจชีวิต และไม่เสียดายชีวิต

3.2.3 ความรักโรแมนติก

ความรักในหุบงาม เป็นนวนิยายเรื่องสุดท้ายในชุด *ความรัก 3 แบบ* แต่ผู้วิจัยนำมาศึกษา ก่อนอีกเรื่อง เพราะแก่นเรื่องหลักของนวนิยายเล่มนี้ยังเกี่ยวข้องกับ การแสวงหาความรักแบบโรแมนติก ตัวเอกหญิงในเรื่องนี้ปรารถนาที่จะได้พบกับความรักอันลึกซึ้งดุจดั่ง ความรักที่จะทำให้เธอหลุดพ้นจากสภาพและตัวตนอันน่าเบื่อในปัจจุบัน ไปสู่วัยที่ดีกว่าและมีความหมายกว่า หวังอันนี้ได้เสนอให้ผู้อ่านเห็นมุมมองและท่าทีต่อความรักของผู้หญิงอีกแบบ จากการศึกษา เมื่ออ่านนวนิยายเรื่องนี้ต่อจากเรื่อง *ความรักบนภูริ่งแล้ว* ผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่า สำหรับหวังอันนี้ได้ ชนชั้น การศึกษาอาชีพ และภูมิหลังทางสังคม การเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดท่าทีต่อความรัก ความปรารถนาของผู้หญิง มุมมองต่อความรักโรแมนติกของผู้หญิงนั้น ไม่ว่าจะเป็ชนชั้นไหนหรือการศึกษาในระดับอะไร ก็คงไม่ต่างกันเท่าใดนัก กล่าวคือ ผู้หญิงเห็นความรักโรแมนติกเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตที่ต่างเฝ้ารอให้เกิดขึ้นหรือพบเจอ เพื่อให้ชีวิตของตนสมบูรณ์ขึ้น เพื่อเปลี่ยนแปลงตัวตน ให้มีตัวตนที่ดีกว่า หรือเพื่อจุดให้ผู้หญิงพ้นจากสภาพหยุดนิ่งในปัจจุบันไปสู่ความมีชีวิตชีวา หรือพบตัวตนใหม่ แต่ท่าทีต่อความรักนั้น ผู้หญิงที่ต่างชนชั้น มีระดับการศึกษาต่างกัน อาชีพที่ไม่เหมือนกันและภูมิหลังทางการเมืองและสังคมที่แตกต่างกันก็แสดงออกแตกต่างกันไปด้วย โดยผู้หญิงชนชั้นกลาง มีการศึกษาสูง ประกอบอาชีพในสำนักงานและได้รับอิทธิพลจากอุดมการณ์กระแสหลักและกระแสตกค้างที่หวังอันได้นำเสนอนั้นจะระมัดระวังการแสดงออกทางอารมณ์ ใฝ่ใจกับปฏิกิริยาของคนรอบข้าง และมักมีจุดมุ่งหมายของความรักในทางจิตวิญญาณมากกว่าจะเป็นทางกายภาพนอกจากนี้แล้ว วิธีการจัดการความปรารถนาของตนนั้นก็ซับซ้อนกว่าคือ อยู่ในใจ ไม่เปิดเผยเห็นชัดหรือแตกหักกันให้เห็นผลเหมือนอย่างในความรักบนภูริ่ง

3.2.3.1 ปฐมบทของความรักโรแมนติก

ตัวเอกหญิงและตัวละครอื่นๆในเรื่องนี้ก็ยังคงไม่มีชื่อเรียกเหมือนในเรื่องความรักบนภูเขาก้าง ในเรื่องนี้มีตัวละครหลักคือ ตัวเอกหญิง สามี่ของเธอ และนักเขียนชายที่เป็นคู่เอกใจกับตัวเอกหญิง ตัวเอกหญิงมีอาชีพเป็นบรรณารักษ์ ซึ่งบ่งให้เราเห็นว่า เธอเป็นหญิงชนชั้นกลาง ที่มีการศึกษาดี คำอธิบายในเรื่องสื่อให้เราเห็นว่า เธอหน้าตาดี สดใส ท่าทางไร้ความกังวล และดูอ่อนกว่าวัย เหมือนนักศึกษามหาวิทยาลัย รักสวยรักงาม รู้จักแต่งตัว และสนใจในรูปลักษณ์ของตนไม่น้อย เธอจะม้วนผมด้วยโรลหอกันทุกเช้าซึ่งทำให้ผมดำสลวยของเธอหยิกเป็นลอนสวยเหมือนหยิกธรรมชาติ ก่อนเข้าตึกที่ทำงาน เธอก็จะหยุดชื่นชมเงารูปร่างเรียวระหงของตนที่แดดส่องทอดไปตามผนังตึกก่อน เมื่อมีโอกาส เธอก็สำรวจความงามของตนและอดชื่นชมตัวเองไม่ได้

她朝天躺在床上，伸直了两条腿，将胳膊也伸得笔直。伸直了的身体非常舒服，并且极美，月光沐浴着她颇长的身体，她半垂着眼睑细细打量着自己，被自己柔美的身体感动了，竟有些硬咽。(25)

เธอนอนหงายบนเตียง เขยียดขาทั้งสองข้างตรง ยืดแขนทั้งสองขึ้นจนสุด ร่างกายที่ยืดตรงนี้ช่างสบายเหลือเกิน และยังงดงามมากอีกด้วย แสงจันทร์อาบได้ร่างที่เขยียดยาวของเธอ เธอดวงตาหรีปรีอพิณิจพิเคราะห์ตัวเอง และชื่นชมกับรูปร่างที่งดงามนุ่มละมุนของตัวเอง กลืนน้ำลายอย่างยากเย็น

นอกจากจะภูมิใจในความงามของตนแล้ว เธอยังภาคภูมิใจที่เป็นบรรณารักษ์อายุน้อยที่สุดในบรรณารักษ์รุ่นแรกของวารสารที่เธอทำงานด้วย ถึงแม้ในเวลาต่อมามีคนอื่นๆที่อายุน้อยกว่ารุ่นก่อนหน้าของตนเข้ามาทำงานอยู่เรื่อยๆก็ตาม แต่เธอก็คิดว่า ตราบเท่าที่ความเป็นคนรุ่นแรกของวารสารยังมีความสำคัญอยู่ละก็ เธอจะยังคงเป็นบรรณารักษ์ที่อายุน้อยที่สุดตลอดกาล ความภูมิใจนี้เป็นหนึ่งในสัญญาณที่เราอาจบอกได้ว่า เธอมีความภูมิใจในการทำงาน เคารพตนเอง และต้องการเป็นที่ยอมรับจากคนรอบข้างสูงทีเดียว

อย่างไรก็ดี ขณะนี้เธอกำลังเบื่อกับชีวิตแต่งงานของตน ชีวิตแต่งงานที่หมดเสน่ห์ ซ้ำซาก และหยุดนิ่ง เธอและสามี่ไม่มีเวลาชื่นชมกันและกัน

而双方并不留意对方，彼此深明了底细似的，再难互相仰慕了。(3)

ทั้งสองฝ่ายกลับไม่ใส่ใจสังเกตกัน ประหนึ่งต่างก็รู้จักกันดีจนถึงแก่น จนยากที่จะมาชื่นชมกันและกันอีกต่อไปแล้ว

ทุกอย่างทำซ้ำในรูปแบบเดิมๆ เหมือนเป็นหุ่นยนต์ เช่นเธอจะตื่นก่อนสามี่ ลุกขึ้นมาล้างหน้าอาบน้ำข้างอ่างที่ริมเตียง ซ้ำเล็งมองสามี่ที่นอนหงายแผ่แขนขาออกเต็มครึ่งหนึ่งของเตียง แล้วในที่สุดสามี่เธอก็จะผวาตื่น ยันแขนขาสะดุ้งขึ้นมาขัดสมาธิบนเตียง หน้าตาสะลึมสะลือ ไม่รับรู้อะไร พลังยื่นมือควานหาไม้แคะหูบนตู้

ข้างเตียงเพื่อนำมาและหูก ปรียาตอนตื่นนอนเช่นนี้ถูกบรรยายให้ผู้อ่านรับรู้อย่างละเอียดและบรรยายซ้ำอย่างน้อยสองครั้งเพื่อสื่อถึงความซ้ำซากจนเป็นเหมือนหุ่นยนต์ที่ตั้งโปรแกรมไว้ ทั้งคู่ออกจากบ้านและกลับถึงบ้านก็จะตรงเวลาแบบเดิมๆทุกวัน สามีออกก่อน และกลับหลัง ส่วนเธอนั้นออกหลัง กลับก่อนเป็นเวลาเท่ากันจนคาดเดาได้ ความซ้ำซากและการไม่ใส่ใจกันนี้เองที่ทำให้เธอรู้สึกเย็นชากับบ้าน

这个家她是熟到熟透，再没什么能够激起好奇和兴趣的了，她用不着留心，也都明了，只有走出了家门，她的生活才开始，在家里，则只不过是生活的准备罢了，犹如演出的后台。(3)

บ้านนี้เธอรู้จักเสียจนหลับตาเดินได้ ไม่มีอะไรจะกระตุ้นให้เธออยากรู้หรือสนใจได้อีกต่อไปแล้ว เธอไม่จำเป็นต้องให้ความสนใจก็รู้หมดแล้ว มีแต่เดินออกนอกประตูบ้านไปเท่านั้น ชีวิตเธอถึงค่อยเริ่มต้น ที่บ้าน ก็เป็นแค่เพียงที่เตรียมตัวให้ชีวิตแค่นั้น เหมือนหนึ่งเป็นหลังเวทีการแสดง

ความซ้ำซาก ไม่มีอะไรลึกลับนี้เองที่ทำให้ตัวเอกหญิงหงุดหงิดและหาเรื่องชวนทะเลาะ คอยบ่นว่าสามีของเธอทุกวัน เช่น ก่อนเลิกงานหนึ่งชั่วโมง เธอเหนื่อยและอยากกลับบ้าน แต่พอเดินไปถึงตึกห้องพัก ขณะไต่บันไดขึ้นไปนั้น เธอก็เกิดอาการ

明知道他要比自己晚到一刻钟，却也压制不住一股无名的气恼与焦躁。。。。。。她心里怨怨的，身上汗淋淋的，开始淘米，心里开始激烈地诉说起来，呼吸都有些急促，她急不可待地等待着他，而他不会回来。她明明知道他尚有十分钟才能到家，却要焦急地等他，心里升起许许多多不无恶意的猜想，想象激动了自己，不觉红了眼圈。还有五分钟，他便回来了。可是这时候，她忽然有些希望他迟到，迟到十分钟，二十分钟，甚至更多的分钟。如是这般，她的怨气与怒气便都有了理由，都可尽情地放纵了。(11)

เธอรู้ว่าเขาจะต้องมาถึงสายกว่าเธอสืบหานาที่ แต่ก็กลั่นความโกรธและหงุดหงิดที่ไม่รู้มาจากไหนไม่ได้.....เธอไม่พอใจอย่างยิ่ง เหนือทวมตัวขณะเริ่มซาวข้าว ในใจก็เริ่มมีงำกระพืดกระพืด และหายใจเร็วขึ้น เธอรอเขาอย่างกระวนกระวายที่สุด แต่เขายังไม่กลับมา เธอรู้ทั้งรู้ว่าต้องอีกสืบนาที่ เขาจึงจะถึงบ้าน แต่ก็กลับรอเขาอย่างกระสับกระส่าย ในใจก็เริ่มคาดเดาสิ่งเลวร้ายต่างๆนานา การคาดเดายิ่งทำให้ร้อร่น จนรอบดวงตาแดงก้ำไม่รู้ตัว ยิ่งเหลืออีกหานาที่ เขาถึงจะกลับมา แต่ตอนนี้ จู่ๆเธอก็อยากให้เขามาสาย สายสักสืบนาที่ ยี่สืบนาที่ หรือจะถึงกับหลายสืบนาที่เลยก็ได้ เพราะถ้าเป็นอย่างนั้น เธอจะได้มีเหตุผลที่จะระบายความโมโหและหงุดหงิดของเธอออกมาได้อย่างเต็มที่

แต่ถึงเขาจะกลับตรงเวลา ทำให้เธอไม่มีเหตุผลที่จะระบายความโกรธแล้วก็ตาม เธอก็ยังหาเรื่องกระแนะกระแหน ต่อว่าเขาอยู่ดี สามีเธอกลับไม่เคยต่อกรเลย เมื่อทนไม่ได้เขาก็แค่บอกเธอว่า “พอแล้ว พอแล้ว” ซึ่งยิ่งเพิ่มความโมโหของเธอ เธอคิดอยู่เรื่อยว่าหากเขาจะเปิดกลับบ้าง ต่อกรกับเธอบ้าง แสดงให้เธอรู้ว่าเขาก็มีอารมณ์บ้าง เธอคงสงบลง ควบคุมตัวเองได้ เมื่อเธอบอกเขา เขาไม่เชื่อเธอ เขาไม่กล้าที่จะลง ซึ่งยิ่งทำให้เธอเบื่อและเกลียดตัวเองเข้าไปอีก เธอไม่อยากเป็นเช่นนี้ แต่ไม่มีทางไหนที่จะช่วยเธอได้เลย นี่บอกให้เราเห็นว่า ตัวเอกหญิงต้องการความสนใจหรืออะไรแปลกใหม่ที่คาดเดาไม่ได้จากสามีของตน สิ่งที่จะบอกเธอว่าเธอมีตัวตนอยู่ในบ้าน ในความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสอง ยังมีความหมายอยู่ในสายตาเขา ในคำบรรยายบางตอน แสดงให้เรา ผู้อ่านมั่นใจในข้อสันนิษฐานนี้ เช่น

她渐渐地疲倦了，渐渐地生出另一个指望，指望他来抚慰她，她需要温和的抚慰，然后她便可以休息并恢复了。(14)

เธอค่อยๆหมดแรง ความหวังอีกอย่างหนึ่งค่อยๆผุดขึ้นมา หวังว่าเขาจะมาปลอบประโลมเธอ เธอต้องการการปลอบประโลมที่นุ่มนวลอย่างยิ่ง แล้วหลังจากนั้น เธอจะสามารถพักผ่อนและมีสติได้บ้าง

她才才得以向他偎依过去，吸取她久已渴望的温暖。这时分，她是无限无限的温暖与安慰。(15)

ดังนั้น ตอนนี้เธอถึงจะเข้าไปคลอเคลีย ซึมซับเอาความอบอุ่นที่เธอปรารถนามาแสนนานได้ ในช่วงเวลานี้ เธอรู้สึกอบอุ่นและสบายใจอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ความเจียมของสามี การไม่ได้รับการแสดงออกของความรัก ความสนใจจากเขา ความซ้ำซากจำเจ ไม่มีอะไรน่าตื่นเต้น ทั้งหมดนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เธอหงุดหงิด โมโห และไม่สนใจชีวิตครอบครัว แต่เธอผู้ซึ่งมีความตระหนักในตัวเอง (self-conscious) สูง ไม่พอใจในตัวตนนี้ของตน และปรารถนาอยากเปลี่ยนแปลง

她为他难过，更为自己难过，为自己竟成了这幅模样又自卑又沮丧，甚至有一种改变自己形象的渴望。(14)

เธอเสียใจแทนเขา แต่เสียใจกับตัวเองยิ่งกว่า ทำให้ตัวเองเป็นแบบนี้ที่รู้สึกดูถูกตัวเองทั้งหมดหัวใจ จนเธอถึงกับปรารถนาที่จะเปลี่ยนภาพลักษณ์ของตนใหม่

ดังนั้น ในตอนนี้ที่ยังไม่รู้วิธีที่จะเปลี่ยนตัวเองอย่างไร เธอจึงเกิดการคาดหวังว่าอะไรสักอย่างที่จะเกิดขึ้น แต่เธอก็ไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดอะไรและทำไมต้องคาดหวัง และแล้ว เธอก็ถูกมอบหมายให้ไปร่วมสัมมนานักเขียนที่เขาหลู่ซาน (庐山) สิบวัน ซึ่งจะมีนักเขียนจากทั่วประเทศมาร่วมเหตุการณ์นี้ ในงานนี้เองที่เธอได้พบกับนักเขียนชายคนนั้น

3.2.3.2 เส้นทางแห่งความรักโรแมนติก

ความสัมพันธ์ลับๆของบรรณาธิการหญิงและนักเขียนชายเริ่มขึ้นและจบลงในเวลาสิบวันที่งานสัมมนา นักเขียนเขาถูขาน มีปัจจัยเด่นชัดสองข้อที่เอื้อให้เขาทั้งคู่เป็นคู่ที่ทางใจ นั่นคือ สถานที่ และ ความลงตัว

เขาถูขานเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทางภาคใต้ของจีน ทิวทัศน์งดงาม ที่พักของพวกเขาตั้งติดกับ ทะเลสาบสีเขียวใสและมีเทือกเขาสูงตระหง่านไกลออกไป ในยามเย็นของทุกวันจะมีหมอกลงหนาที่ทั่วบริเวณ จนมองไม่เห็นทะเลสาบ หนาที่บจนสามารถทำให้คนที่ยืนด้วยกันนั้นมองแทบไม่เห็นกัน สร้างบรรยากาศที่ตัดขาดจากโลกภายนอก เหมือนฝัน ชวนให้ผู้คนที่ผ่านไปมาละลายการระมัดระวังตัว ออกนอกกรอบนอกทางได้โดยง่าย

在山上生活是没有目标的，也没中心，想怎么就怎么；而山下的世界里则人人都有责任。目的很明确，需有合理的动机和理由。这是一个因果严密的世界，一切行为都由因果关系而联成，一切都得循着规矩而来。在山上可以漫无目标地散步，而在山下，走，总是有着目的地，即使是目的地不明，也需有着一个不明的目的地。(71)

ชีวิตบนภูเขานั้นไร้จุดหมาย และไม่มีจุดยึด คิดอยากทำอะไรก็ทำ ทว่าโลกบนพื้นราบนี้ทุกคนมีหน้าที่กำหนด จุดหมายแน่ชัดต้องมีเหตุจูงใจที่สมเหตุสมผลหรือมีสาเหตุ นี่เป็นโลกแห่งเหตุและผลเท่านั้น การกระทำทุกอย่างเชื่อมโยงเข้ากับความสัมพันธ์ของเหตุและผล ทุกอย่างต้องเป็นไปตามกฎ บนภูเขาเราจะเดินเล่นเรื่อยเปื่อยก็ได้ ทว่าบนพื้นราบนี้ จะเดินยังต้องมีจุดหมาย ถึงแม้จุดหมายจะไม่แน่ชัด ก็ยังจำเป็นต้องมีจุดหมายที่ไม่แน่ชัด

บรรยากาศที่ตัดขาดจากความเป็นจริง ทำให้ชีวิตเหมือนอยู่ในฝัน และมีความเป็นส่วนตัวสูงเช่นนี้ กระตุ้นให้ตัวเอกหญิงซึ่งเปื้อนความจำเจของที่บ้านและที่ทำงานรู้สึกสดชื่น เป็นคนใหม่ และอยากสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ

ความลงตัว ในที่นี้หมายถึงความเปื้อนชีวิตครอบครัวและต้องการเปลี่ยนตัวเองใหม่ของตัวเอกหญิงมาสอดคล้องกับโอกาสที่ได้เปลี่ยนบรรยากาศ และสอดคล้องกับการมาถึงของตัวเอกชายที่บังเอิญต่างถูกตาต้องใจกันเมื่อแรกพบทั้งคู่ โดยตัวเอกหญิงถูกขอร้องจากผู้จัดงานที่กำลังคนไม่พอให้ไปช่วยกันรับนักเขียนสองคนที่สนามบิน และในนาทีแรกที่เพิ่งพบกันนั้น

戴眼镜的伸出了手，一只很大很温暖的手握住了她略有些冰凉的手。然后，那一个不戴眼镜的也伸出了手。可是，她与他的手却没有顺利地握住，手指尖碰了一下，各自便都有些慌，慌忙地闪开，再去寻对方的手，又都落了空，然后才握到了一起，两人都有些窘了。她微微地有些不快，很顺利的一天在此时打了个小小的结，很久以后，她才明白，这个结是可纪念的。(22)

คนใส่แว่นยื่นมือออกมา มือที่ใหญ่และอบอุ่นกระชับมือที่ค่อนข้างเย็นของเธอ ต่อจากนั้น คนที่ไม่ใส่แว่นก็ยื่นมือออกมาเช่นกัน แต่ว่า เขาทั้งคู่ไม่ได้จับมือกันอย่างราบรื่น เมื่อปลายนิ้วสัมผัสกัน ต่างก็สะดุ้ง กระตุกมือกลับอย่างรวดเร็ว เมื่อยื่นมือมาหากันอีกครั้ง ก็ยังคงว่าอากาศอีกครั้ง แล้วถึงจะจับมือกันได้ ทั้งสองต่างกระอักกระอ่วนกันนิดหน่อย เธอรู้สึกไม่สบายใจนิดหน่อย วันที่ราบรื่นมาทั้งวันเกิดมาสะดุดเข้าตอนนี้ หลังจากวันนี้ก็อีกนาน เธอถึงจะกระจ่างใจว่า การสะดุดนี้เป็นเรื่องที่น่าจดจำอย่างยิ่ง

และนับจากนี้ ทั้งสองต่างก็เหมือนมีโทรจิตส่งถึงกัน ความสัมพันธ์ดีๆ ของเขาทั้งคู่ก็เริ่มต้นขึ้นเป็นความสัมพันธ์ที่ทั้งสองเองบอกไม่ได้ว่าทำไมจึงเกิดขึ้น จู่ๆ ก็เกิดขึ้น

他们互相探询着对方究竟爱着自己的什么，然后又都说爱是不要理由的，爱不需要理由这句话被他们彼此重复了多遍，这样他们便都为自己找这理由。(52)

ทั้งสองต่างถามอีกฝ่ายว่า รักตัวเองที่ไหนกัน จากนั้นต่างก็พูดว่า ความรักไม่ต้องการเหตุผล ความรักไม่ต้องการเหตุผล ประโยคนี้ทั้งคู่พูดซ้ำกันไปซ้ำกันมา และเช่นนี้พวกเขาต่างก็พบเหตุผลให้กับตัวเอง

ความสัมพันธ์ดีๆ นี้อาจเริ่มจากความตั้งใจทางกายก่อน แต่ตลอดช่วงความสัมพันธ์ นอกจากการจับมือ จุมพิต ที่หน้าผากสวมกอดและระดมจูบกันและกันหนึ่งหนแล้ว ก็มีแต่การพูดคุยกันซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการคุยกันทางจิต ทางสายตา ทางมือ หรือทางหลังกันมากกว่า

石阶上，蜿蜒着人群，如蚁般地蠕动，她看见了他的背影，他用他的背影照耀着她。有了这背影的关注，她唯有镇静地稳当地一步一步地下去了。(42)

บนบันไดหิน ผู้คนที่ยาวคดเคี้ยวไต่ตามันลงไปเหมือนมด เธอเห็นเงาหลังของเขา เขาใช้เงาหลังของตนทอดตาบมาสู่เธอ มีความสนใจจากเงาหลังเช่นนี้ เธอไต่บันไดลงไปทีละก้าวทีละขั้นอย่างมั่นคงและเยือกเย็น

他们各自与各自的同伴很有兴趣地谈话，很注意地听着对方的发言，再不互相看上一眼，然而他们的每一句话，每一个表情，又都是为着对方的。他们好像共同策划并保守着一个诡计，因为所有的人除了他俩，都无法参与，心里便得意万分。(35)

พวกเขาต่างก็คุยกับเพื่อนๆ ของตนอย่างออกรส ต่างตั้งใจฟังคำพูดของคู่สนทนาและไม่ชำเลื่องมองกันอีกเลย ทว่าทุกประโยคและทุกสีหน้าของพวกเขาต่างก็พูด

หรือแสดงเพื่ออีกฝ่าย ราวกับว่าพวกเขาได้สมรู้ร่วมคิดกันวางแผนลับและรักษาแผนไว้ เพราะคนที่เหลือนอกจากพวกเขาสองคนแล้วไม่มีทางได้อยู่ในแผน ทั้งสองจึงเบิกบานใจอย่างยิ่ง

她内心涌起一股冲动，她简直有些坐不住，非要动弹一下不可。她克制着，因她知道他在看她，以他的手从人们肩膀的空隙里探出来与她对视。他们不仅可以用眼睛对视，正如他们不仅用语言交谈。(56)

ใจเธอพุ่งพล่านไปด้วยความตื่นเต้น เธอนั่งไม่ติดเลย ต้องขยับตัวให้ได้ เธออดกลั้นไว้ เพราะรู้ว่าเขากำลังมองเธออยู่ เขายื่นมือออกมาจ้องเธอ จากระหว่างไหล่ของคนรอบข้าง พวกเขาไม่ได้จ้องกันและกันด้วยสายตาเท่านั้น เหมือนกับที่พวกเขาไม่ได้คุยกันเฉพาะทางคำพูดเท่านั้น

เมื่อเวลาทั้งคู่พูดคุยกัน ก็มักคุยสัพเพเหระ เช่นพูดคุยเรื่องอากาศ เรื่องการดื่มน้ำพุ รูปแบบในนิยาย หรือพูดซ้ำตามๆกันว่า “สวรรค์คือयर คุณก็มาที่ลู่อาน” “จากนี้ไป ฉันจะไปหาคุณปีละครั้ง” ไม่ได้คุยกันแบบสนทนา หรือเปิดเผยความรู้สึกตลอดเวลา ทั้งคู่จะหลุดคำพูดเฉพาะที่เกี่ยวกับความรักอย่างเปิดเผยเฉพาะเมื่อเป็นยามเย็น มีหมอกปกคลุมหนาที่บ่เท่านั้น เพราะบรรยากาศเช่นนี้ช่วยให้พวกเขาตัดขาดจากโลกแห่งความจริงไม่รู้สึกเงินอายุหรือวิตกกังวลกับผู้อื่นและกับตัวเองอีกต่อไป การที่ทั้งคู่ค่อนข้างสงวนท่าที ระวังคำพูดต่อกัน มักทำอะไรที่ดูเหมือนลับล่อในเวลาส่วนใหญ่ และจะปลดปล่อยตัวเองเฉพาะในยามหมอกลงนั้น เป็นเพราะทั้งคู่เป็นคนมีการศึกษา และมีประสบการณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากงานที่พวกเขาทำ ดังนั้นพวกเขาเชื่อว่า หากพวกเขาก้าวเร็วเกินไป แบนหน้าไฟจนครบ เผยความรู้สึกทั้งหมดและสำรวจทุกแง่มุมของความสัมพันธ์นี้จนหมดแล้วความสัมพันธ์นี้ก็คงหมดเสน่ห์ กลายเป็นสิ่งธรรมดาที่พบเจอกันทุกวัน พวกเขาเชื่อว่า หากพวกเขายังสามารถทะนุถนอมให้ความสัมพันธ์ลับๆของพวกเขาอยู่ในขั้นแห่งความหวัง โหยหา และทำให้ความสัมพันธ์นี้กลายเป็นอุดมคติที่ยังไม่บรรลุแล้ว พวกเขา ก็จะสามารเก็บรักษาความสัมพันธ์นี้ได้ตลอดไป

他们决不会去糟蹋自己的希望，他们明白希望是比事实更美丽的，明白希望成了现实也会索然无味。于是，他们便将希望保存着，让它永远在实现之前保存着。久而久之，不知不觉，他们竟有了一种能力，便是将事实还原成希望，还原成理想，这样，他们便可以永远地惴惴不安着，永远地激动着，永远地像个孩子似的渴望着，不安着，胡思乱想着。因此，他们那份全心全意，真心真意，专心转意的爱，在冥冥中便有了安全与保护。(49)

พวกเขาจะไม่ยอมทำลายความหวังของตน พวกเขาเชื่อว่า ความหวังนั้นงดงามยิ่งกว่าความจริงเสียอีก รู้ว่าเมื่อความหวังกลายเป็นความจริงแล้วก็จะหมดสนุก หมดคุณค่า ดังนั้น พวกเขาจึงถนอมความหวังไว้ รักษาความหวังไว้ไม่ให้กลายเป็น

ความจริง นานวันไป โดยไม่รู้ตัว พวกเขาที่มีความสามารถชนิดหนึ่ง นั่นคือการเปลี่ยนความจริงให้กลับไปเป็นความหวัง กลับไปเป็นอุดมคติ แบบนี้ พวกเขาก็จะได้อยู่กันตลอดเวลา ตื่นเต้นตลอดเวลา ใฝ่รอคอยเหมือนเด็ก ๆ ตลอดเวลา ไม่เป็นสุข คิดฟุ้งซ่าน ดังนั้น ความรักแบบหมดหัวใจ จริงจังและตั้งใจของพวกเขานั้นก็พลอดภัยและได้รับการดูแลในโลกอันมีดมน

และด้วยเหตุนี้ ความรักของพวกเขาจึงหยุดอยู่แค่ทางจิตวิญญาณ การแสดงออกของทั้งคู่ก็มักจะขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่ไม่ต้องใช้คำพูดและมีระยะเวลาแค่สิบวัน ถึงแม้พวกเขาจะสัญญาว่าจะติดต่อกัน แต่ไม่มีอะไรเกินเลยหลังจากงานสัมมนาอีก

ในตลอดความสัมพันธ์ที่เหมือนจะเป็นทางจิตวิญญาณมากกว่านี้ ตัวเอกหญิงยังคงสงวนท่าที ไม่เป็นฝ่ายเริ่ม และระมัดระวังไม่ให้เป็นสิ่งที่สังเกตของคนอื่น ถึงแม้ว่าเธอจะรอคอยและต้องการความรักที่โรแมนติกที่จะเปลี่ยนตัวตนของเธอ นำความอบอุ่นและการเติมเต็มชีวิตให้สมบูรณ์ ในระหว่างความสัมพันธ์ เธอยังสงสัยอยู่หลายครั้งว่าทั้งคู่กำลังคบกัน เข้าใจกันอยู่จริงหรือเปล่าทั้งนี้เพราะต่างคบกันอย่างระมัดระวัง ไม่ให้คนอื่นรู้ ไม่แรงรัดและเปิดเผยตัวเองต่อกันและกันอย่างชัดเจน เธอจึงต้องพยายามหาหลักฐานมายืนยันความสัมพันธ์ทุกครั้ง และแม้เมื่อจบงานสัมมนา เธอได้แต่ใฝ่รอให้เขาติดต่อมา หงุดหงิดที่ไม่มีข่าวคราวจากเขาเลย ทั้งที่เธอเองก็มีที่อยู่และสามารถติดต่อเขาก่อนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทั้งคู่มีอาชีพที่มีข้ออ้างของการจะติดต่อกันได้ เธอเป็นบรรณาธิการที่สามารถจะติดต่อกับนักเขียนก่อนได้ และในท้ายที่สุด เธอเองก็ไม่ได้ติดต่อเขา

3.2.3.3 บทสรุปของความรักโรแมนติก

ตัวเอกหญิงซึ่งกำลังอยู่ในช่วงของความเบื่อชีวิตแต่งงาน เบื่อตัวตนของตนที่แก้ไขไม่ได้เมื่ออยู่กับสามี ได้พบประสบการณ์รักโรแมนติก ความรักที่ไม่มีเหตุผลในสถานที่อันห่างไกลจากชีวิตจริง นี่คือเหตุการณ์ที่ลึกๆ แล้วเธอรอคอยให้เกิดขึ้นเพื่อเปลี่ยนแปลง และเหตุการณ์นี้ก็เปลี่ยนแปลงเธอ ให้เธอมีโอกาสได้ทดลองและสำรวจตัวตนใหม่ที่เธอต้องการจะมีเสมอมา ในขณะที่เดียวกันก็ปลุกจิตสำนึกทางเพศวิถี (sexuality) ของเธอกลับฟื้นขึ้นมาอีกด้วย

อย่างที่ได้อธิบายไปแล้วว่า ตัวเอกหญิงกำลังต้องการจะมีภาพลักษณ์ใหม่ที่เป็นแง่บวกมากกว่าเดิม แต่แรกเธอรู้สึกแต่ความหงุดหงิด โกรธอย่างไร้สาเหตุ เบื่อหน่าย และจืดชืด ไร้ชีวิตชีวายามอยู่กับสามี ในตอนนี้เมื่อเธอได้พบเขา – นักเขียนชาย และเริ่มสื่อสารกันอย่างลับๆ แล้ว เธอก็รู้สึกที่ตัวตนของเธอนั้นเปลี่ยนแปลงไปในชั่วข้ามคืน ในทางที่ดีขึ้น ในรูปแบบที่เธอชอบ

她不知道自己经历了一些什么，她只觉出自己在太阳和月亮地交换中幻化了，有一个自己在退出，另有一个自己在靠近了，她换了一个人了。她是她自己，又不是她自己了，天哪，这真是奇了！她疑惑惑的，她无法评判新旧两个她，不知道哪一个才更真实，可她喜欢这

一个新的，为他所看见的自己，旧的自己是太旧了，叫她腻味了，叫她不愿珍惜了。。。。。。她从她新的自己里发现了无穷的想象力与创造力，她能洞察到他的心底深处了，她能给他慰藉，给他影响。。。。。。哦，哦，她多么感激他，多么爱他。(45)

เธอไม่รู้ว่าจะตัวเองได้ผ่านอะไรมาบ้าง รู้สึกแต่เพียงว่า ตัวเองได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างน่าอัศจรรย์ภายในช่วงเวลาที่ยาวนานที่ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์หมุนเวียนเปลี่ยนตำแหน่งกันเท่านั้น ตัวตนหนึ่งกำลังหายไป อีกตัวตนหนึ่งกำลังคืบเข้ามา เธอเปลี่ยนตัวเองไปแล้ว เธอคือตัวเธอเอง และก็ไม่ใช่ตัวเองอีกแล้ว โอ สวรรค์ นี่ช่างมหัศจรรย์จริงๆ เธอจนงสงสัยนัก เธอไม่สามารถตัดสินใจเลือกคนเก่าหรือเธอคนใหม่ ไม่รู้ว่าคนไหนถึงจะเป็นตัวจริง แต่เธอชอบคนใหม่คนนี้ เธอคนที่เขาเห็น เธอคนเก่ามันโบราณไป น่าเบื่อ ไม่น่าเสียดายเธอค้นพบจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ไร้ขีดจำกัดในตัวตนใหม่ของเธอ เธอสามารถมองเห็นจิตใจส่วนลึกของเขาได้ เธอสามารถปลอบประโลมเขาได้ มีอิทธิพลต่อเขา.....โอ โอเธอซึ่งใจในตัวเขาเหลือเกิน เธอรักเขาเหลือเกิน

เมื่อใกล้จะถึงวันที่สิบ เธอจึงรู้สึกเศร้าใจ เพราะเธอรักตัวตนคนใหม่ของเธอ เธอคิดว่าที่เธอเป็นเช่นนี้เพราะเขา เธอปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นได้เมื่ออยู่กับเขา และเชื่อว่าเธอจะสามารถรักษาตัวตนใหม่นี้ไว้ได้

她悲哀而幸福地想道：在他面前多么好啊！和他在一起多么好啊！在他面前，她的一切知觉都恢复了，活跃了，她的理性也上升了。她知觉又不知不觉地将自己身上的东西进行着筛选，将好的那部分展示出来 - 她觉得是奉献出来，而将不那么好的部分则压抑下去。她好像时时刻刻地在进行着自身的扬弃。(64)

เธอคิดอย่างใดก็เศร้าเศร้าใจคิดว่า อยู่ต่อหน้าเขานี้ดีเหลือเกิน อยู่กับเขาช่างดียิ่งนัก ต่อหน้าเขา การรับรู้ของเธอตื่นตัวเต็มที่ กระปรี้กระเปร่า มีสติมากขึ้นด้วยอย่างรู้ตัวบ้างไม่รู้ตัวบ้างเธอหยิบเอาคุณสมบัติทั้งหมดในตัวเองมาคัดเลือก โดยหยิบสิ่งที่ดีออกมาแสดง ซึ่งเธอรู้สึกว่าเป็นการมอบให้ และกดทับส่วนที่ไม่ค่อยดีเท่าไรไว้ เธอรู้สึกว่ากำลังปรับปรุงตัวเองอยู่ตลอดเวลา

ดังนั้น แม้เมื่อจากกันไปแล้ว เธอก็ยังรู้สึกดีและพยายามรักษาส่วนที่ดีเหล่านี้ไว้เมื่อเธอคิดถึงเขา ในวันแรกๆ เธอรู้สึกเหมือนเขายังจับจ้องเธออยู่ตลอดเวลาผ่านแสงอาทิตย์และแสงจันทร์ เธอจึงยังรำเริง สดใส พร้อมรับทุกอย่างทั้งในที่ทำงานและที่บ้าน ดังนั้นเมื่ออยู่กับสามีในยามเย็น เธอก็ไม่บ่นหรือหาเรื่องเขาก็ก่อน ทั้งสองอยู่กันอย่างสุขสงบ

丈夫心满意足地上了床，拉灭了灯，他做梦也不曾想到，这一夜晚，他们其实是有三个人相守，是三个人。而不是两个人。在今后很长的一段日子里，他们都将三个人，而不是两个人地在一起和平相处着，不会有风波与纠纷，所有的风波与纠纷全因了那第三个人的隐身的在场而烟消云灭。(79-80)

สามีขึ้นเตียงและดับไฟอย่างสบายอกสบายใจ ถึงฝันเขาก็คิดไม่ถึงว่า คืนนี้ ที่จริงแล้วพวกเขาอยู่ด้วยกันสามคน สามคน และไม่ใช่สองคน อีกเป็นเวลานานนับจากนี้ ที่พวกเขาจะอยู่ร่วมกันอย่างสุขสงบสามคน ไม่ใช่สองคน ไม่มีการหาเรื่องชวนทะเลาะ การทะเลาะเบาะแว้งทั้งหลายมลายหายไปเพราะการอยู่ที่มองไม่เห็นของบุคคลที่สาม

เมื่อไรก็ตามที่เธอรู้สึกว่สยตายของนักเขียนชายเลือนหายไป ไม่แจ่มชัด เธอก็จะซึมเศร้า แล้วในที่สุดเธอคนเก่าก็กลับมา เหนื่อยหน่าย หดหู่ หมัดหวัง และควบคุมอารมณ์ไม่อยู่ แต่ชีวิตดำเนินต่อไป ถึงแม้เธอจะอยากหรือไม่ก็ตาม

และชีวิตแต่งงานของเธอกับสามีนั้นก็กลับไปเหมือนตอนเริ่มแรก กิจวัตรยามเช้าของทั้งคู่เป็นไปเหมือนอย่างที่เคยบรรยายไว้ ไม่มีอะไรดีขึ้น และไม่มีใครกล้าเปลี่ยนแปลงอะไร ช่วงเป็นชีวิตที่น่าสงสารเหลือเกิน

他们的眼睛茫茫地走过半个幽暗的房间，茫茫地想对着，什么也没看见地看着，犹如路两边的两座对峙了百年的老屋。他们过于性急的探究，早已将对方拆得瓦无全瓦，砖无整砖，他们互相拆除得太过彻底又太过迅速，早已成了两处废墟断坦，而他们既没有重建的勇气与精神，也没有弃下它走出去的决断，便只有空漠漠地想对着，或者就是更甚的相互糟践。(91)

ทั้งสองกวาดสายตาสะเปะสะปะไปครึ่งห้องที่มีดสลัว แล้วมองกันและกันอย่างไร้จุดหมาย มองกันแบบไม่เห็นกัน เหมือนกับบ้านเก่าๆสองหลังที่ตั้งประจันหน้ากันมาร้อยปีแล้ว พวกเขาสืบค้นกันอย่างใจร้อนเกินไป รื้อถอนกันและกันจนไม่เหลือกระเบื้องหรืออิฐเต็มแผ่นมานานแล้ว พวกเขาหรือทำลายกันและกันจนไม่เหลืออะไรและเร็วเกินไป กลายเป็นซากปรักหักพังที่ราบเรียบไปทั้งสองฝ่ายนานแล้ว แต่พวกเขาทั้งไม่มีจิตใจหรือความกล้าที่จะสร้างกลับขึ้นมาใหม่ ทั้งไม่กล้าตัดสินใจที่จะทอดทิ้งจากไป ได้แต่ประจันกันอย่างว่างเปล่าไม่ยินดียินร้าย หรือแย่งกันกว่านั้นคือทำลายกันและกันดับสูญไป

ดังนั้น ตัวตนใหม่ที่ตัวเอกหญิงของเรามีเมื่อตอนที่อยู่กับนักเขียนชายนั้นเป็นเพียงภาพลวงตาของตัวเองเท่านั้น ซึ่งในที่สุดเมื่อเธอจิตใจสงบแล้วในเวลาต่อมา เธอก็สรุปกับตัวเองว่า เรื่องรักลับๆที่เกิดขึ้นในช่วงสิบวันนั้นไม่มีความหมายอะไร

她觉得，其实，确实，千真万确，什么事也没有发生，什么事情也没有发生，只不过，窗外梧桐的叶子落尽了。(92)

เธอรู้สึกว่่า ที่จริงแล้ว ความจริงแล้ว ในความเป็นจริง ไม่มีเรื่องอะไรเกิดขึ้นทั้งนั้น
เรื่องไหนๆก็ไม่ได้เกิดขึ้น มีเพียงแต่ใบของต้นอุ้งถ้งที่อยู่นอกหน้าต่างนั้นร่วง
หมดแล้ว

นอกจากตัวตนใหม่ที่ตัวเอกหญิงคิดว่า ตนได้ค้นพบแล้วจากความสัมพันธ์ลับๆดังกล่าว ตัวเอกหญิงยัง
ได้ฟื้นความรู้สึกทางเพศวิถึของตัวเองคืนกลับมาอีกครั้ง หลังจากที่เธอไม่รู้สึกเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศ
มานานมากแล้วนับจากอยู่ร่วมกับสามีในห้องเล็กๆ เธอรู้สึกเหมือนสามีนั้นเกิดออกมาจากครรภ์เดียวกัน เธอไม่
รู้สึกว่าเขาเป็นผู้ชายและก็ไม่รู้สึกว่าตัวเองเป็นผู้หญิง เธอจำสิ่งที่สามีทำให้เธอตื่นเต้น หรือรู้สึกเป็นหญิงไม่ได้เลย
แต่เมื่อพบกับนักเขียนชาย มีความสัมพันธ์กันอย่างลับๆ แล้ว เธอรู้สึกว่าตัวเองโชคดีเหลือเกินที่เป็นผู้หญิง ผู้หญิง
ที่มีชายมารัก และรู้สึกเหมือนเพิ่งเกิดจิตสำนึกทางเพศขึ้นมาในเวลานี้เอง และเหมือนเดิมคือเชื่อมั่นว่า ตัวเองจะ
สามารถจดจำความรู้สึกนี้ได้ เก็บรักษาตัวตนทางเพศที่เกิดขึ้นใหม่นี้ได้ไม่ลืม

她看着他的那双手，心里不由得战栗了一下，她想到是这双手拥抱了她的，正是这双手，这双手很陌生，正因为陌生，才使她更意识到这是双男性的手，她战栗了，是一种几乎是快乐的心荡神怡，就好像少女第一次接触异性似的。。。。。。然而，他毕竟不是她的第一个异性，她曾经有过的那些战栗埋藏在她的记忆和身体的深处，记忆和身体深处的经验神鬼不知地复苏，与这一次的呼唤产生了共鸣，。。。。。。一个新的自己，在山涧冉冉地升起。在这个再一次更新了的生命里，她再清楚不过地意识到，自己是个女人，一个女人，她多么幸运地身为女人，可以爱一个男人，又为一个男人所爱。(54-6)

เธอมองมือคู่นั้นของเขา ใจสั่นไหวอย่างหยุดไม่ได้ เธอคิดถึงว่่า มือคู่นี้ละที่โอบกอด
เธอไว้ มือคู่นี้เอง เธอไม่คุ้นกับมือคู่นี้ เพราะไม่คุ้น จึงยังทำให้เธอรู้สึกได้ว่านี่คือมือ
ของผู้ชาย เธอตัวสั่นเกือบจะด้วยความสุขอย่างเหลือล้น ประหนึ่งสาวน้อยที่สัมผัส
กับเพศตรงข้ามครั้งแรกทว่า จริงๆแล้ว เขาไม่ใช่เพศตรงข้ามคนแรกของเธอ
เธอเคยตัวสั่นแบบนี้มาก่อนแล้ว ความรู้สึกนี้ฝังอยู่ในส่วนลึกของร่างกายและความ
ทรงจำของเธอ ประสบการณ์ที่ฝังลึกอยู่ในร่างกายและความทรงจำนี้ย้อนกลับมา
อย่างไม่ทันรู้ตัว สอดประสานกับการปลุกหนนี้เกิดเป็นปฏิกิริยาที่ยิ่งใหญ่.....
ตัวตนใหม่นี้ตื่นขึ้นมาอย่างซ้่าๆท่ามกลางขุนเขา นี้ ในชีวิตที่เกิดใหม่อีกครั้งนี้ เธอรู้
ซึ่งเป็นอย่างดี ว่่า ตัวเองคือผู้หญิง ผู้หญิงคนหนึ่ง เธอโชคดีเสียนี้กะไรที่เกิดมาเป็น
ผู้หญิง รักผู้ชายได้ และมีผู้ชายมารัก

อย่างไรก็ดี จิตสำนึกที่เธอคิดว่าจะไม่ในวันสูญหายไปอีกนี้ ก็คงจะเลื่อนหายไปเมื่อถึงตอนสุดท้ายที่เธอหมดหวังกับการรอคอยจดหมายจากนักเขียนชายแล้ว หายไปเฉกเช่นเดียวกันกับตัวตนใหม่ที่เธอได้พัฒนาขึ้นมา ในระหว่างสิบวันนี้และคิดว่าจะสามารถรักษาไว้ได้

นวนิยายเรื่อง *ความรักในหุบงาม* จัดได้ว่าอยู่ในประเภทของรักโรแมนติก ที่ตัวเอกหญิงติดใจนักเขียนชายตั้งแต่แรกพบ เป็นความรู้สึกที่รุนแรงฉับพลัน และไม่มีเหตุผล มีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นการสื่อสารแบบลับๆ เช่น สายตา คำพูดที่เหมือนเป็นรหัสลับ ท่าทีที่รู้กันเอง และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่ที่ไม่ใช่ในชีวิตประจำวัน ไม่ได้อยู่ในโลกแห่งความจริงของตัวเอกทั้งสอง เป็นสถานการณ์ที่พิเศษ และตัวเอกหญิงจดจำให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ของความสัมพันธ์นี้โดยเฉพาะในแง่ตัวตนทางเพศวิถีที่เธอรู้สึกว่าจะไม่ลืม ในขณะที่เมื่อเธอพยายามคิดถึงความรู้สึกดังกล่าวกับสามีของตนนั้น เธอกลับนึกไม่ออกเลย (Illouz, 1999: 164-73) การเขียนเรื่องรักโรแมนติกเช่นนี้ น่าจะเป็นสิ่งยืนยันสิ่งที่นักสังคมวิทยาเคยอธิบายไว้ว่า เรื่องรักโรแมนติกนั้นจะเกิดขึ้นในยุคสมัยที่ผู้คนเริ่มเกิดปัญหาทางอัตลักษณ์ ต้องการมีจุดยืนหรือตำแหน่งแห่งที่ที่แน่นอนในสังคม โดยที่ความรักลักษณะนี้จะเสนอประสบการณ์การแปลงตัวเองออกจากแบบเก่า ให้ความหมายกับชีวิต หรือ ขยายโลกแห่งความรู้สึกให้กับปัจเจกได้ (Lindholm, 1999: 243-4) นวนิยายเรื่องความรักในหุบงามนี้จึงเป็นการนำเสนอวิกฤติทางอัตลักษณ์ลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้นได้กับผู้หญิงชนชั้นกลาง มีการศึกษาและมีหน้าที่การงาน ผู้หญิงจีนที่เป็นผลผลิตในยุคเหมา ผ่านช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมในระหว่างวัยแห่งการเรียนรู้และสร้างอัตลักษณ์ของตน (ตัวเอกหญิงเป็นบรรณาธิการรุ่นแรกที่เด็กที่สุดของวารสารที่กลับมาเปิดใหม่หลังช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม) ขณะเดียวกันก็บอกเล่าท่าทีต่อความรักที่เป็นทางการ(การแต่งงาน)และที่ไม่ถูกต้องตามหลักจารีตประเพณี(ความรักโรแมนติก) และวิธีการจัดการกับวิกฤติดังกล่าวของผู้หญิงกลุ่มนี้

จากนวนิยายเรื่องนี้ ผู้หญิงชนชั้นกลาง มีการศึกษา มีหน้าที่การงานที่เติบโตมาในยุคเหมา โดยเฉพาะในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมนั้นอาจประสบปัญหาของการแต่งงานโดยไร้รัก ปัญหาของการต้องเก็บกดความรู้สึก การไม่รู้จักแสดงออกและบ่มเพาะความรักอย่างไร รวมทั้งปัญหาความรู้สึกทางเพศวิถีที่เกิดจากนโยบายความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายโดยการทำให้หญิงเป็นเหมือนชาย (masculinization) อีกด้วย

ในช่วงเหมานั้นถึงแม้จะมีกฎหมายแต่งงานที่รับประกันสิทธิและเสรีภาพของผู้หญิงในการเลือกคู่ครอง การแต่งงาน และการหย่า แต่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปว่า เพราะความรักอาจเน้นเสริมการมุ่งสู่ความเป็นปัจเจก บั่นทอนการทำเพื่อส่วนรวม (collectivism) บดบังอุดมการณ์การปฏิวัติและเน้นเสริมแนวคิดความสุจริตไม่ได้ความรักของปัจเจกและการแต่งงานจึงเป็นประเด็นที่รัฐในยุคเหมาไม่ต้องการเน้นและพยายามกดทับในวาทกรรมต่างๆ เช่นนโยบายการสนับสนุนให้แต่งงานช้าลง และการเน้นย้ำว่าความรักที่ถูกต้องและควรสนับสนุนคือ ความรักในมนุษยชาติ รวมทั้งในงานวรรณกรรมต่างๆ นอกจากนี้แล้ว ถึงแม้ในยุคนี้ รัฐจะห้ามการแต่งงานที่ไม่มีความรัก การแต่งงานที่มุ่งเน้นเรื่องวัตถุนิยม การแต่งงานแบบคลุมถุงชน ซึ่งทั้งหมดนี้หมายความว่า ความรักควรเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของครอบครัวจีนใหม่ และทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกันหมดในการเลือกคู่ ความรัก

ต้องไม่มีชนชั้น ไม่มีพรมแดน แตกต่างจากในวัฒนธรรมขงจื้อที่มีปัจจัยสำคัญคือชนชั้น หรือเป็นเรื่องของผลประโยชน์ต่างตอบแทน (ชายรับราชการ คู่กับหญิงมีฐานะ หรือหญิงยากจนกับชายร่ำรวย)(Ebrey, 2003)ว่า ในความเป็นจริง การเลือกคู่ครองของแต่ละคนมักได้รับอิทธิพลจากความเห็นของตัวแทนพรรค สหายของพรรค หรือข้าราชการของพรรคคอมมิวนิสต์นั่นเอง คู่ที่ดีคือผู้ที่มีจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้อง หรือ หากเป็นคนที่มุ่งหวังความก้าวหน้าในพรรคแล้ว ก็ควรจะเลือกคู่ที่ไม่มีประวัติชั้นบัญชีดำของพรรคด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลให้ผู้ที่เคยผ่านยุคนี้ โดยเฉพาะผู้ที่เติบโตในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมขาดแคลนความรักโรแมนติกในการแต่งงาน ต้องแต่งไปตามครรลองที่ควรเป็น นี่อาจเป็นปัญหาหนึ่งที่ตัวเอกหญิงในเรื่องประสบ และทำให้ชีวิตแต่งงานของเธออยู่ในสภาพที่หฤดก ไร้ชีวิต ไม่เห็นค่าของกันและกัน และชักนำให้เธอต้องแสดงเฉพาะด้านที่แย่ๆออกมาเมื่ออยู่กับเขา (ตัวตลกขี้ขลาด หดหู่ เฉยเมยของเธอมักปรากฏขึ้นเมื่อเธออยู่กับสามี ไม่ใช่ตัวตลกที่เธอเป็นในที่ทำงาน) จำความรู้สึกลึกซึ้งซึ่งระหว่างเธอและสามีไม่ได้เลย ทั้งหมดนี้ทำให้เธอต้องโหยหาและระอคอยสิ่งๆที่เธอเชื่อว่าจะเข้ามาช่วยปรับปรุงให้ตัวเธอดีขึ้น ดังนั้น เมื่อเธอพัฒนาความรู้สึกโรแมนติกกับนักเขียนชาย เธอจึงรู้สึกที่ตัวตลกของเธอ นั้นดีขึ้นด้วย ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว เธอกำลังชักนำด้านดีที่มีอยู่แล้วของตัวเองแสดงออกมาเพื่อที่เขาประทับใจเท่านั้น และเมื่อขาดเขา ขาดแรงจูงใจให้รักษาภาพพจน์ เธอจึงถอยกลับไปแสดงออกเฉพาะส่วนที่ไม่ดีของตนอีกครั้ง

ในวัฒนธรรมขงจื้อการแสดงออกทางความรู้สึกอย่างเปิดเผยและพรั่นพรึงเพื่อนั้น ไม่ใช่วิถีของคนชั้นสูง และดังนั้น บทกวีจึงเป็นรูปแบบการประพันธ์ที่ได้รับการยกย่องมากที่สุดและชื่นชมกันอยู่เฉพาะในหมู่ผู้มีการศึกษาเท่านั้น เพราะการแสดงออกทางอารมณ์ในบทกวีนั้นจะซับซ้อน ละเอียดอ่อน ต้องอาศัยการตีความนัยที่แฝงอยู่ ในขณะที่นิยายนั้นเป็นรูปแบบการประพันธ์ที่เฟื่องฟูในช่วงราชวงศ์หมิงเมื่อไม่กี่ร้อยปีมานี้เองถูกจัดให้เป็นวรรณกรรมสำหรับคนส่วนใหญ่หรือคนชั้นกลางและผู้หญิงเพราะอ่านง่ายกว่า แต่ถึงกระนั้นก็ยังไม่ค่อยมีการแสดงออกอย่างเปิดเผยบรรยายไว้ในนิยาย ชาวจีนยุคโบราณโดยเฉพาะผู้หญิงจีนที่ถูกกดขี่ไม่ให้แสดงออก เป็นผู้ไร้ตัวตนอยู่แล้วจึงมักสงวนท่าที และระมัดระวังการแสดงออกทางความรู้สึกอย่างยิ่ง (ภาพต้นแบบของผู้หญิงจีนที่รู้จักกันดีในเรื่องการเก็บกดการแสดงออกทางความรู้สึกคือ หลินไต้ยู่หวีในเรื่องความรักในหอแดง) ในอุดมการณ์ยุคเหมานั้น การแสดงออกซึ่งความรู้สึกส่วนตัว การทำเพื่อความรักส่วนบุคคลไม่ใช่เพื่อมวลมนุษยชาติ เป็นสัญญาณของชนชั้นนายทุนกระฎุมพี เป็นศัตรูแห่งการปฏิวัติเพื่อจุดมุ่งหมายของการไร้ชนชั้นตามความคิดของมาร์กซ์เลนิน จึงต้องถูกกำจัด ไม่ได้รับการส่งเสริม ดังนั้น ตัวเอกหญิงซึ่งผ่านภูมิหลังทางอุดมการณ์กระแสตกค้างและกระแสหลักดังกล่าวมาแล้วจึงประสบปัญหาเกี่ยวกับการแสดงออกและทะนุถนอมซึ่งความรัก จะเห็นได้ว่าเธอหุดหิดอยากบ่นว่าสามีตลอดเวลา และต้องการให้สามีระเบิดกลับ ไม่ใช่นิ่งตอ เพราะเธอเชื่อว่าการระเบิดกลับอาจควบคุมเธอได้ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไปแล้วก่อนหน้านี้ว่า ทั้งนี้เพราะการระเบิดของสามีน่าจะเป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าเขาสนใจเธอ หรือเห็นเธอเป็นปัจเจกบุคคลคนหนึ่งที่มีความหมายต่อเขา ที่สามารถกระตุ้นอารมณ์และทำให้เขาต้องมีปฏิกริยาตอบกลับได้ และนั่นคงทำให้เธอมีความสุข เพราะเธอคิดซ้ำๆอยู่กับตัวเองเมื่อ

เจอนักเขียนชายว่า การเป็นผู้หญิงที่รักคนอื่น และมีผู้ชายมารักนั้นช่างเป็นโชคดีเสียนี้กระไร และเธอมีความสุขเหลือเกินที่ได้เป็นผู้หญิง แต่สามีซึ่งก็ไม่รู้วิธีการแสดงออกและบ่มเพาะความรักเช่นกัน ด้วยอิทธิพลของอุดมการณ์ชุดเดียวกันไม่เข้าใจ จึงนิ่งเฉยหรือพยายามกลบความขัดแย้งให้หยุดไป และไม่แสดงออกซึ่งอารมณ์อันใดจึงยิ่งกระตุ้นให้เกิดวงจรที่เธอต้องหงุดหงิดและหาเรื่องเขา ระเบิดอารมณ์ใส่ซ้ำซาก นอกจากนี้แล้ว ในยามค่ำคืน เมื่อเธอเหน็ดเหนื่อยจากการโมโหเขาพอแล้ว เธอก็อยากจะได้ความอบอุ่นและความนุ่มนวล แต่สามีของเธอก็ไม่ได้แสดงความอบอุ่นนุ่มนวลออกมาด้วยเช่นกัน จนกว่าเธอจะแสดงออกก่อน และนั่นก็ทำให้สถานการณ์ยิ่งไม่ดีขึ้น และดูสิ้นหวัง ซ้ำดันให้เธอยิ่งแสดงออกแต่ด้านที่แย่ของตน กลายเป็นวงจรอุบาทว์ที่ไร้ทางแก้ไขไป

นอกจากนี้แล้วการที่ตัวเอกหญิงรู้สึกตื่นเต้นที่ตัวตนทางเพศวิถีของเธอฟื้นคืนกลับมา เธอเริ่มกลับมา รู้สึกว่าตัวเองเป็นผู้หญิงอีกครั้ง และช่างโชคดีเหลือเกินที่เธอเป็นผู้หญิง เธอรู้สึกถึงความแตกต่างทางเพศ ชาบซึ่งกับความ เป็นชาย คู่ตรงข้ามที่ทำให้เธอชื่นชมความเป็นหญิงของตนอีกครั้งเมื่อเธอมีรักโรแมนติกกับตัวเอกชาย ทั้งที่เธอก็มีสามีแล้วและน่าจะตระหนักดีถึงความแตกต่างทางเพศดังกล่าวมาตั้งนานแล้ว น่าจะรู้สึกถึงความเป็นหญิงของตนได้คืออยู่แล้ว ก็เป็นการแฝงนัยของการวิจารณ์สิ่งที่ผู้หญิงยุคเหมาโดยเฉพาะในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมต้องเผชิญมาและสืบทอดต่อกันมายังผู้หญิงหลังเหมาในยุคต้นๆ ดังที่ได้อธิบายไว้ในบทก่อนหน้าแล้วว่า สถานภาพโอกาสและบทบาทของผู้หญิงจีนในยุคเหมา นั้นดีขึ้นกว่าในสมัยโบราณอย่างรวดเร็วและอย่างมาก แต่ในขณะเดียวกัน การปรับปรุงนี้มาพร้อมกับการใช้มาตรฐานของชายมาครอบงำและเรียกร้องให้ผู้หญิงต้องทำได้และเป็นได้เหมือนชาย ผู้หญิงถูกโน้มน้าวให้เชื่อในความเท่าเทียมแบบนี้ และดังนั้นในขณะที่พันธนาการเก่าของผู้หญิง เช่นภาระในบ้าน การดูแลลูก หรือการคลอดลูก การดูแลผู้สูงวัยนั้นก็ยังคงอยู่กับผู้หญิงและไม่มีการพูดถึง จึงเท่ากับผู้หญิงในยุคนี้และผู้หญิงในยุคหลังเหมาต้องเผชิญกับสภาพภาระที่หนักเป็นสองเท่า ด้านหนึ่งคือต้องทำงาน และทำตัวอย่างชาย มีความคิดและทุ่มเทกับงานภายนอกบ้านแบบชาย ในขณะที่งานในบ้านเมื่ออยู่กับชายก็ไม่ได้หายไปไหน และภาระนี้อาจเป็นสาเหตุแห่งความจำเจของชีวิตซึ่งชักนำไปสู่ความเครียดของตัวเอกหญิง และการลืมนั่นตัวตนทางเพศวิถีดังกล่าวไปจนเธอนึกไม่ออกถึงความรู้สึกดังกล่าวยามอยู่กับสามีแม้พยายามจะนึกเพื่อเปรียบเทียบกับความรู้สึกที่เธอมีกับนักเขียนชาย หวังอันอับรวยอย่างละเอียดถึงกิจกรรมที่ตัวเอกหญิงต้องทำทุกเช้าและเย็น ซึ่งนั่นได้แก่การทำใจก่อนเช้า เมื่อตัวเอกชายรู้สึกตัวตื่นแล้วถามเรื่องอาหารเช้า เธอต้องเก็บจานชามและออกไปทำงานหลังสามีลิบนาท เธอกลับถึงบ้านก่อนสามีและอย่างแรกที่ต้องทำคือ การเตรียมอาหารเย็นให้เขา และทั้งหมดนี้จะมีคำบรรยายถึงความหงุดหงิดโมโหของเธอที่เธอเองหาเหตุผลไม่ได้และก็ไม่กล้าไม่อยู่ในระหว่างการกระทำเหล่านี้ด้วยทุกครั้ง เมื่อเธอจะขึ้นรถไฟจากสามีไปสัมนมา คำพูดเดียวที่เธอพยายามชะงักหน้าออกมาจากหน้าต่างรถไฟบอกสามีคือ เรื่องของซีโครงหมูและหมูที่แช่แข็งอยู่ในตู้เย็น และวิธีเตรียมอาหารของวันนั้น เธอรู้สึกว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญแต่เธอก็คิดเรื่องที่จะพูดกับสามีได้แค่นี้ในตอนนั้น เมื่อเธอกลับจากการสัมนมา เธอต้องเก็บกวาดบ้านและจานชาม แน่ใจว่าด้วยความเหนื่อยและไม่โหเหมือนเคย แต่เธอก็ทำ ภาระสองเท่านี้เป็นสภาวะที่กดทับเธออยู่และทำให้เธอเหน็ดเหนื่อยกับกิจวัตรประจำวันทั้งหมดและอาจไม่มี

เวลามองเห็น ความแตกต่างทางเพศก็เป็นได้ แต่เมื่อเธออยู่ห่างไกลจากชีวิตประจำวัน ไม่มีงานบ้านให้ทำ ไม่มีคนที่เธอต้องคอยดูแล มีแต่ตัวเธอเอง และประเด็นที่เธอให้ความสำคัญ เธอจึงเริ่มมีเวลาสะดุดรัก รักที่ไร้ภาระในบ้าน รักที่ทั้งสองฝ่ายเท่าเทียมกัน ต่างพบเห็นกันเฉพาะในการทำงานและการเดินเที่ยวเท่านั้น รักที่ผู้ชายให้ความรู้สึกอบอุ่น ปกป้อง(ระหว่างที่เดินเที่ยว ครั้งหนึ่ง เขาช่วยเธอสะพายกระเป๋า อีกครั้งหนึ่ง เขาให้เธอเดินติดริมเขาและเขาเดินด้านนอกติดริมเหว)กับเธอ จึงเป็นรักที่เบาสบายทำให้เธอได้สงบใจ สดใสและกระปรี้กระเปร่าอยู่เสมอ รวมทั้งเกิดความรู้สึกใหม่ทางเพศวิถีอีกครั้ง ทั้งหมดนี้ น่าจะสะท้อนให้เราเห็นถึงสภาพและต้นตอของวิกฤตของผู้หญิงจีนกลุ่มนี้ในยุคหลังเหมาได้

ท่าทีที่ผู้หญิงกลุ่มนี้มีต่อการแต่งงานของตนนั้นจึงเป็นท่าทีของหุ่นยนต์ที่ถูกตั้งโปรแกรมไว้แล้ว โปรแกรมของการเป็นกุลสตรีที่ดีตามขนบขงจื้อ คือดูแลบ้าน และโปรแกรมของการเป็นผู้หญิงที่มีค่าเท่าเทียมกับชาย และเป็นพลเมืองคนหนึ่งของสังคมตามอุดมการณ์ของเหมา คือ รับผิดชอบในการทำงานและทำได้ดีพอๆหรือดีกว่าชายถ้าทำได้ และมีจิตใจช่วยเหลือส่วนรวม (ตัวเอกหญิงบรรยายว่าเธอเป็นผู้สัจจมาที่ทุกคนต่างก็ประทับใจ เพราะเธอช่วยเจ้าภาพได้ดี ทำให้เจ้าภาพวางใจ เธอช่วยเหลือผู้เข้าร่วมสัมมนาอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง และการทำเช่นนี้ทำให้เธอดีใจกับงานแปลกใหม่ที่ไม่ใช่แค่นั่งโต๊ะตรวจงานเขียนอย่างเดียว) และดังนั้นถึงแม้สถานการณ์แต่งงานของเธอจะย่ำแย่แค่ไหน เธอก็ไม่คิดจะสละเรือ และท่าทีต่อความสัมพันธ์ลับๆนั้นก็ยังคงเป็นท่าทีของผู้หญิงตามแบบขนบโบราณด้วยเช่นกัน คือเก็บสงวนท่าที ไม่แสดงความรู้สึกออกก่อน เป็นผู้ตาม เช่นให้เขาชวนเดินรำก่อน ชวนออกไปเดินเล่นข้างนอกก่อน หรือยื่นมือมาให้จับเดินขึ้นบันไดภูเขา ก่อน และพยายามไม่ให้คนรอบข้างรู้ ซึ่งแตกต่างอย่างชัดเจนกับหญิงชู้รักในเรื่องความรักบนภูร้าง และเมื่อจากกันแล้ว ถึงแม้เธอจะมีข้ออ้างและที่อยู่ที่จะติดต่อกับเขาได้ เธอก็ไม่ได้ทำ มีแต่เฝ้ารอให้เขาติดต่อก่อนอย่างใจจดใจจ่อ

ดังนั้น เราจึงได้เห็นตัวเอกหญิงจัดการกับวิกฤติในชีวิตแต่งงานและความรักโรแมนติกด้วยท่าทีของผู้หญิงในขนบ คือปล่อยให้ทุกอย่างดำเนินไปตามครรลอง ไม่แสดงออกซึ่งความรู้สึกที่แท้จริงกับสามี ไม่หันหน้าเข้าหาสามีเพื่อปรึกษาหารือแก้ และก็ไม่กล้าที่จะวิ่งหนีออกจากชีวิตแต่งงาน กับนักเขียนชายที่เธอสะดุดรักด้วย เธอก็ไม่ก้าวหน้าสานสัมพันธ์ที่ผิดจารีตกับนักเขียนชายไม่ว่าจะรู้สึกดีกับเขา และรู้สึกดีกับตัวเอง ทีกักกว่าตัวเองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นคนที่ดีกว่าเดิมเมื่ออยู่กับเขาแค่ไหนก็ตาม เธอได้แต่รอคอย และปล่อยให้ความหวังดังกล่าวดับไปตามกาลเวลาและอยู่ต่อไปอย่างไรความหวังเหมือนต้นอู้งงที่ร่วงโรนข้างหน้าต่างห้องของเธอ ซึ่งวิธีการจัดการเช่นนี้ก็แตกต่างกับวิธีของหญิงชู้รักในเรื่องที่แล้วว่าที่ลุกขึ้นมาจัดการขั้นเด็ดขาดกับชีวิตของตนเพื่อสิ่งที่ตนปรารถนา และในรูปแบบนี้ เมื่ออ่านนวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ต่อกัน เพราะเป็นนวนิยายในชุดเดียวกัน ที่มีแก่นเรื่องคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงได้ข้อสรุปว่า นี่น่าจะเป็นคำวิจารณ์ของหวังอันอีที่มีต่อเหล่าปัญญาชนสตรี ในช่วงต้นของยุคหลังเหมา ปัญญาชนสตรีชาวเมืองนั้นขาดความกล้าหาญที่จะรับผิดชอบ หรือเปลี่ยนแปลงชะตากรรมชีวิตของตน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะการศึกษาและสถานภาพที่ด้อยอยู่แล้วและเกรงว่าจะสูญเสียสิ่งดังกล่าวไปก็เป็นได้และ

ดังนั้นนี่จึงจะเป็นชะตากรรมที่พวกเขาต้องประสบไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียสามี (เพราะหญิงภรรยาไม่กล้าที่จะเผชิญหน้าพุดจาหาทางออกกับสามีจริงๆในเรื่องหญิงผู้รัก) ไป หรือ ต้องทนอยู่กับสามีอย่างไรชีวิตชีวา

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเชื่อว่า หญิงอันนี้ก็ไม่ได้ต้องการสนับสนุนการมีความรักโรแมนติก นอกใจสามีและอยากจะให้หญิงปัญญาชนลุกขึ้นมาปฏิบัติตัวตามใจชอบอันจะเป็นการผิดจารีตประเพณี ผิดกฎหมาย และผิดศีลธรรมตามบริบทของจีน เพราะถึงแม้ว่าความรักดังกล่าวจะชักนำให้ตัวเอกหญิงรู้สึกดี เปลี่ยนมุมมองที่มีต่อชีวิต มีความหวังกลับขึ้นมาใหม่ และรู้สึกเหมือนได้ปรับปรุงตนเอง เปลี่ยนแปลงตนเป็นคนที่ดีกว่าเดิมก็ตาม แต่หญิงอันนี้ได้แทรกคำวิจารณ์ความรักดังกล่าวไว้ผ่านคำบรรยายบอกเล่าความรู้สึกของตัวเอกหญิงเมื่อคิดถึงเขาในเนื้อเรื่องว่า

她觉得自己变好了，她将自己身上好的那部分凝聚成了一个更典型更真实的自己。她以为这个自己是更真实的自己，她爱这个自己，很爱，她希望她永远是这个自己。在他眼前，与他相处，她能保持住这个自己，她自信能够保持。因此，可以说，她爱和他在一起的这个自己更超过了爱他。可她这时候并不明白，。。。。。。 (64)

เธอรู้สึกว่าตัวเองเปลี่ยนแปลงดีขึ้น แล้ว เธอนำคุณสมบัติที่ดีของตัวเองมารวมกันเป็นตัวเธอที่เป็นแบบฉบับและเป็นจริงยิ่งกว่าเดิม แล้วก็เข้าใจเองว่า ตัวตนนี้เป็นตัวตนที่แท้จริงยิ่งกว่าตัวตนเดิม เธอรักตัวตนนี้ รักมาก เธอหวังว่าเธอจะเป็นตัวตนนี้ตลอดไป ต่อหน้าเขา อยู่ด้วยกันกับเขา เธอสามารถรักษาตัวตนนี้ไว้ได้ เธอเชื่อมั่นว่าตัวเองสามารถรักษาได้ ดังนั้น อาจพูดได้ว่า เธอรักตัวตนนี้ของเธอที่อยู่ด้วยกันกับเขามากเสียยิ่งกว่ารักเขามาก แต่ในตอนนั้นเธอยังไม่เข้าใจข้อนี้.....

ที่จริงแล้ว ตัวเอกหญิงรักตัวเองชอบตัวเอง ตัวตนเธอไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปเลย ตัวตนที่เธอรู้สึกว่าดีขึ้นเมื่ออยู่กับเขานั้นที่จริงแล้วก็คือตัวตนของเธอเองที่เธอเลือกแสดงออกมาแต่เฉพาะด้านที่ดีและกดเก็บด้านที่ไม่ดีเอาไว้เท่านั้น แต่เธอเข้าใจผิดไปจึงนำความประทับใจแรกพบมาพัฒนาเป็นความรักโรแมนติกกับเขานั่นเอง เธออาจจะเกิดความรักแบบนี้และตัวตนแบบนี้ก็อีกกับใครคนอื่นอีกก็ได้เมื่อเธอมีโอกาสเหมาะเจาะเช่นนี้อีก หญิงอันนี้ได้บ่งเป็นนัยๆถึงความจริงเบื้องหลังความรักโรแมนติกดังกล่าว ซึ่งก็คือความรักที่วุ่นคือภาพลวงตาที่ไม่ยั่งยืน และไม่มีแก่นสารที่แท้ แต่ความรู้สึกลวงตานี้จะหมอมเมาให้ผู้รู้สึกหลงผิดและทรมานได้หากไม่เข้าใจถึงความจริงที่วุ่น

3.3 เพศวิถีของผู้หญิงจีน

นักสตรีนิยมหลังสมัยใหม่เห็นว่า เรื่องของเพศวิถี (sexuality) เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ถูกประกอบสร้างขึ้น เหมือนความเป็นหญิงและความเป็นชาย (Beasley, 2005) จึงเป็นเรื่องที่ไม่นิ่งตายตัวและไม่เปลี่ยนแปลง แต่สามารถเลื่อนไหลไปกับบริบททางประวัติศาสตร์ สังคมและการเมืองซึ่งอาจไม่มีความต่อเนื่องกัน เป็นเรื่องเฉพาะกาล ในทัศนะนี้ เรื่องของเพศวิถีในแต่ละสังคมจึงเป็นผลที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ทางอำนาจของวาทกรรมชุดต่างๆ ณ เวลานั้นในประวัติศาสตร์ที่มีบริบทเฉพาะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในสังคมโบราณนั้น เรื่องทางเพศวิถีมักมีระบบระเบียบซึ่งมักมีนัยเกี่ยวข้องกับศีลธรรมจรรยาที่กำหนดควบคุมผู้คนไว้ค่อนข้างแน่นอน แจ่มชัด เพื่อความราบรื่นในการอยู่ร่วมกัน เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมนั้นๆ ระบบระเบียบทางเพศวิถีนี้มักเกี่ยวพันกับการควบคุมร่างกายและความปรารถนา การควบคุมความสัมพันธ์ทางเพศและโอกาสของการเข้าสู่ความสัมพันธ์ดังกล่าว และการเลือกคู่ซึ่งรวมถึงความชื่นชอบทางเพศ เป็นต้น ระบบระเบียบเหล่านี้โดยมากมักมีผลกระทบกับหรือบังคับใช้กับผู้หญิงมากกว่าผู้ชายในสังคมปิตาธิปไตย จึงเป็นประเด็นหนึ่งในการต่อต้านอำนาจปิตาธิปไตยของผู้หญิง โดยเฉพาะผู้หญิงสมัยใหม่ อย่างที่กล่าวไว้ในตอนต้นของบทนี้ ฟูกุโตะกล่าวว่า ที่ได้มีอำนาจ ที่นั่นมีการต่อต้าน

ในวัฒนธรรมขงจื๊อของสังคมศักดินาของจีนจะควบคุมเรื่องทางเพศวิถีอย่างเด่นชัดที่สุดกับผู้หญิง โดยเฉพาะผู้หญิงชั้นกลางและสูงที่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจเอื้ออำนวยแล้ว ด้วยหลักคำสอนที่ว่า ชายดูแลเรื่องภายนอก หญิงดูแลเรื่องภายใน (男主内女主外) ซึ่งสะท้อนถึงการจัดแบ่งงาน และการศึกษาที่เป็นผลตามมา ผู้หญิงมีหน้าที่เมื่อเป็นลูกสาวต้องปรนนิบัติดูแลพ่อแม่ เมื่อแต่งงานแล้วดูแลพ่อแม่สามี สามี และบ้าน เมื่อเป็นแม่แล้ว ก็เพิ่มภาระอบรมเลี้ยงดูบุตรธิดา งานที่ต้องทำอยู่ในอาณาเขตของบ้าน งานอื่นๆนอกจากนี้ก็อยู่ในบริเวณบ้านเช่นกัน เช่นทอผ้า นอกจากนั้นแล้วตัวบ้านเองก็จำกัดเขตชั้นนอกและชั้นใน ซึ่งผู้หญิงจะไม่ก้าวล้ำมาเขตชั้นนอกเมื่อไม่มีกิจธุระ และผู้ชายก็จะไม่เข้าสู่ชั้นในถ้าไม่จำเป็น เด็กผู้หญิงตั้งแต่อายุราวเจ็ดแปดขวบขึ้นไปก็ไม่สามารถออกไปเล่นนอกบ้านแล้ว การจำกัดเสรีภาพของผู้หญิงนี้เห็นได้ชัดยิ่งขึ้นเมื่อมีความนิยมการมัดเท้าผู้หญิงในราชวงศ์ซ่ง โดยเห็นว่าเท้าที่เล็กเสียรูปทรงตามธรรมชาตินั้นงดงาม เป็นเครื่องหมายของผู้ดีมีตระกูล แต่อันที่จริงแล้วการทำเช่นนี้ยิ่งทำให้ผู้หญิงแทบเคลื่อนไหวหรือช่วยตัวเองไม่ได้ โอกาสที่จะออกนอกถิ่นนอกรทาง พบปะเพื่อนต่างเพศก็แทบจะเท่ากับศูนย์ นอกจากนี้การแบ่งภาระหน้าที่เช่นนี้ยังส่งผลต่อการศึกษาที่ผู้หญิงไม่มีโอกาสได้ศึกษามากนัก ดังนั้นการจำกัดบริเวณและปิดกั้นโลกของผู้หญิงนี้ก็ย่อมทำให้การเข้าสู่สมาคมหรือโอกาสที่จะคิดนอกถิ่นนอกรทางก็ย่อมน้อยลง การแบ่งหน้าที่ การจำกัดการศึกษา และการมัดเท้านี้เป็นการควบคุมร่างกายและความคิดของผู้หญิงทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีประสิทธิภาพอย่างมากกับผู้หญิงมีชั้น มีตระกูลของจีนมานับพันปี

นอกจากนั้นแล้วผู้หญิงจีนโบราณยังถูกอบรมสั่งสอนด้วยความเชื่อในเรื่องพรหมจรรย์ ผู้หญิงต้องเก็บสิ่งนี้ไว้เพื่อสามีของตนเท่านั้น (ในขณะที่ผู้ชายไม่ถูกเน้นย้ำในเรื่องนี้) นอกจากนี้แล้วผู้หญิงยังต้องสงวนท่าที ไม่เป็นฝ่ายรุกหรือเริ่มก่อนในความสัมพันธ์จึงมีคำสอนประเภทที่ไม่ยอมให้ผู้ชายและผู้หญิงได้แตะเนื้อต้องตัวกันเลย (

男女不授受) การเก็บรักษาพรหมจรรย์นี้ยังหมายรวมถึงหากสิ้นสามีเป็นม่ายแล้วก็ยังคงต้องรักษาความบริสุทธิ์ของตนไว้ ไม่แต่งงานใหม่อีกดังคำสอนที่ว่า ปรณินิบัติเชื้อฟงคนเดียวจนสิ้นชีพ (从一而终) และตั้งนั้นถึงแม้จะตกอยู่ในอันตรายเช่นโจรปล้นหรือถูกฆ่าศึกจับตัวไว้ ผู้หญิงที่เป็นกุลสตรีก็พึงต้องรักษาพรหมจรรย์ยิ่งชีพ คือฆ่าตัวตายเพื่อผดุงเกียรติของสามีไว้ เหมือนอย่างเรื่องที่มีบันทึกอยู่มากมายในราชวงศ์หมิง ผู้หญิงที่เป็นดังนี้จึงจะได้รับการยกย่องและอาจมีโอกาสดำเนินชีวิตได้ในประวัติศาสตร์หรือบันทึกต่อให้ลูกหลาน และถ้าหากผู้หญิงไม่รักษาพรหมจรรย์ มีสามีหลายคน หรือเป็นพวกยั่วชวนให้ทำ เจนโลกแล้วละก็ในงานเขียนผู้หญิงเหล่านี้มักจะถูกประณาม ถูกนำเสนอเป็นนางโลมหรือเป็นหญิงชั้นต่ำ เป็นหยานะทั้งแก่ผู้ชาย ครอบครัว และประเทศชาติ คำสอนเหล่านี้ทั้งควบคุมความปรารถนาของผู้หญิง ควบคุมโอกาสของการที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศวิถี รวมทั้งยังควบคุมวิถีแห่งความสัมพันธ์ดังกล่าวอีกด้วย เรื่องนี้เคยมีนักมานุษยวิทยาตะวันตกศึกษาแล้วชี้ว่า สาเหตุหนึ่งของการควบคุมความสัมพันธ์ทางเพศวิถีของผู้หญิงเช่นนี้ก็เพื่อความชัดเจนแน่นอนและบริสุทธิ์ในการสืบสายเลือด สืบตระกูล และสืบช่วงสมบัติของฝ่ายชาย (Ebrey, 2003)

เนื่องจากโอกาสที่ทั้งหญิงและชายจะได้พบปะ รู้จักกันสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวมีจำกัด วิถีความสัมพันธ์ทางเพศมาตรฐานจึงถูกกำหนดให้เกิดขึ้นผ่านการแต่งงานแบบคลุมถุงชนเท่านั้น ผู้ชายอาจมีภรรยาได้หลายคน แต่ภรรยาที่ได้รับการแต่งงานแบบถูกต้องเช่นนี้จะมีคนเดียวเท่านั้นและภรรยาคนนั้นเท่านั้นจึงจะมีสิทธิในสมบัติและลูกหลานครอบครัวสามีเธอ ในขณะที่ผู้หญิงมีฐานะ หรือชั้นสูงจะมีสามีหรือแต่งงานเพียงคนเดียวเท่านั้น มิเช่นนั้นก็อาจถูกดูถูก หรือประณามเป็นคนชั้นต่ำ

นอกจากนี้แล้ว ความเชื่อของจีนโบราณยังถือว่า เพศสัมพันธ์เป็นยาอายุวัฒนะของชาย สร้างพลังชีวิตของชายให้แข็งแกร่งขึ้น ผู้ชายที่มีอำนาจและฐานะจึงมีภรรยาหนึ่งเดียวและภรณาน้อยอีกหลายคน ตัวอย่างที่เห็นชัดที่สุด คือ ฮองเต้ของจีนนั่นเอง หนังสือหัวข้อนี้ที่มีอยู่ในจีนโบราณก็จะเป็นหนังสือที่มีเพื่อสอนชายในเรื่องดังกล่าว ไม่มีเพื่ออบรมผู้หญิงให้รู้จักสรีระ ความปรารถนาทางเพศ หรือวิถีที่ถูกต้องในการจัดการความปรารถนาดังกล่าว และตั้งนั้น ความรู้หรือความปรารถนาของผู้หญิงในเรื่องนี้ก็ถูกจำกัดควบคุมไว้ตั้งแต่ต้นด้วยเช่นกัน ผู้หญิงจีนตั้งแต่โบราณอาจไม่เคยรู้เลยว่า ผู้หญิงก็มีความปรารถนาหรือความสุขทางเพศได้เช่นกัน

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 ผู้หญิงจีนมีโอกาสได้รับการศึกษา ไม่ต้องมดเต้า ออกมาทำงานนอกบ้านได้ มีโอกาสพบปะสมาคมกับเพื่อนต่างเพศได้แล้ว แต่แนวคิดเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ การแต่งงานครั้งเดียว การสงวนท่าทีไม่ใช่ผู้รักช่ายก่อน รวมทั้งรูปแบบการแต่งงานแบบคลุมถุงชนหรือต้องให้พ่อแม่จัดให้ยังคงอยู่และมีอิทธิพลกับผู้หญิงสมัยใหม่ไม่น้อย ในนวนิยายของนักเขียนหญิงยุคนี้สะท้อนให้เห็นภาพความสับสนและลังเลใจในตัวเองเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างความรู้สึก ความปรารถนาในเรื่องนี้และขนบธรรมเนียมรวมทั้งสังคมรอบข้าง ซึ่งตัวอย่างที่เห็นเด่นชัดที่สุดก็คือมิสไซฟี่จากเรื่อง *ไดอารี่ของมิสไซฟี่* (莎菲女士的日记, 1928) ของดิงหลิง (丁玲) (Dooling, 2005)

ในยุคเหมา รัฐกล่าวอ้างว่าผู้หญิงมีโอกาสและความเท่าเทียมกันกับชายในทุกเรื่อง การทำงาน และ การศึกษา การแต่งงานแบบคลุมถุงชนถือว่าผิดกฎหมาย ผู้หญิงมีสิทธิเลือกคู่ด้วยตนเอง เลือกว่าจะแต่งงาน หรือไม่ และขอหย่าได้เอง แต่ประเด็นทางเพศวิถีเช่น ความรู้ในเรื่องดังกล่าว ความปรารถนาและการแสดงออกซึ่ง ความปรารถนาก็กลับเป็นเรื่องต้องห้ามเช่นเดียวกับความรัก ทั้งสองประเด็นนี้จัดเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงความ เป็นพวกคักดินา นายทุนระดมพี ดังนั้น ในความเป็นจริงแล้ว แนวคิดเรื่องพรหมจรรย์ การแต่งงานครั้งเดียว ความรักนวลสงวนตัวของผู้หญิงยังคงแพร่หลายและฝังลึกอยู่ในสังคมจีน โดยเฉพาะในสังคมชนบทที่การ เปลี่ยนแปลงจากโลกภายนอกเข้าถึงช้ากว่าในเมือง นอกจากนี้ ผู้หญิงโดยทั่วไปยังถูกปิดกั้นความรู้ในเรื่องเพศ วิถีอยู่ ผู้หญิงจีนจำนวนมากยังคงคิดว่าการมีความสุขและความปรารถนาในเรื่องนี้เป็นสิ่งน่าละอาย ผู้ชายยังคง ความได้เปรียบในเรื่องนี้ มีสิทธิ์แสดงออก มีสิทธิ์เริ่มได้มากกว่า แต่จะต้องระมัดระวังและไม่สามารถเปิดเผยได้ มากเท่าในอดีต เพราะมีเซ่นนั้นจะกลายเป็นตัวของตัวเองเป็นศัตรูทางชนชั้นกับรัฐ เมื่อมาถึงช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ใน ปลายยุคเหมา ความเข้มงวดและการลงโทษในเรื่องนี้ยิ่งทวีคูณขึ้นทั้งกับชายและหญิง ดังนั้น ในช่วงนี้เราจึงแทบ จะกล่าวได้ว่า ทั้งชายและหญิงมีความเท่าเทียมกันจนเกือบจะที่สุดในเรื่องของการรับรู้และแสดงออกซึ่งความ ต้องการในเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศวิถีที่ต่างฝ่ายต่างต้องเก็บกลับไว้ ไม่มีเสรีภาพ แม้กระทั่งการแต่งงานที่ต่าง ต้องขอความเห็นชอบจากหน่วยงานต้นสังกัดของแต่ละฝ่ายก่อน

ดังนั้น ในยุคหลังเหมาซึ่งนโยบายทางการเมืองและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปคนละทิศกับในช่วงเหมา ประชาชนมีเสรีภาพมากขึ้น อิทธิพลจากตะวันตกหลังไหลเข้ามา นักเขียนหญิงที่มีมากขึ้นในยุคนี้เพราะเสรีภาพ และบรรยากาศใหม่ดังกล่าว ก็เริ่มมีโอกาสที่จะสำรวจเข้าไปในประเด็นต่างๆที่เคยเป็นประเด็นอ่อนไหว หรือ ต้องห้ามในยุคก่อน ซึ่งรวมถึงการเจาะลึกเข้ามาในประเด็นของเพศวิถีที่ผู้หญิงจีนถูกกันออกมาเป็นเวลาหลายพัน ปีนี้ด้วย แต่ในช่วงนี้โดยเฉพาะในช่วงปลายของทศวรรษที่ 1980ยังมีนักเขียนหญิงไม่มากนักที่นำเสนอประเด็นนี้ อย่างกล้าหาญและเปิดเผย เพราะการเขียนเกี่ยวกับประเด็นนี้ก็ยิ่งนำมาซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก เช่นใน กรณีของหวังอันอื่กันวนิยายเรื่องที่ถูกวิจารณ์มาศึกษาในที่นี้เป็นต้น นวนิยายที่ผู้วิจัยคัดมาศึกษาในประเด็นนี้ มี อยู่สามเรื่อง ได้แก่ *ความรักในเมืองเล็ก* (小城之恋) ของหวังอันอื่ (王安忆) *สงครามของคนคนหนึ่ง* (一个人的战争) ของหลินไป (林白) และ *ชีวิตส่วนบุคคล* (私人生活) ของเฉินหร่าน (陈染) ทั้งสาม เรื่องนี้นำความฮือฮามาสู่วรรณกรรมของจีนทั้งสิ้น โดยเฉพาะสองเรื่องหลังซึ่งเขียนขึ้นในปีค.ศ. 1994 และ 1995 ตามลำดับ ปฏิกริยาดังกล่าวเป็นเหตุทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษานวนิยายทั้งสามเรื่องนี้ เมื่อศึกษาแล้ว ผู้วิจัย เห็นว่า ความฮือฮาดังกล่าวเป็นเครื่องยืนยันถึงความเป็นจริงหลายๆของสิ่งที่นวนิยายทั้งสามเรื่องนี้พยายาม นำเสนอ ผู้เขียนทั้งสามต่างนำเสนอภาพความเขลาของผู้หญิงจีนอันเกิดจากการปิดกั้นของสังคมในเรื่องเพศวิถี ความพยายามที่จะเรียนรู้เรื่องทางเพศของตนและเพศวิถีด้วยการทดลอง สำรวจความปรารถนาของร่างกายและ เรียนฝึกเรียนถูกจากการกระทำของตัวเองและการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น เสียงฮือฮาและเสียงวิจารณ์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า โดยทั่วไปแล้วประเด็นเรื่องเพศวิถีโดยเฉพาะสำหรับผู้หญิงนี้ยังเป็นประเด็นที่อยู่ในด้านมืดของ

สังคมจีน ไม่ได้รับการพูดถึงหรือยอมรับอย่างเปิดเผย แม้ในยุคหลังเหมานี้ ดังนั้นเมื่อมีการพูดถึงเรื่องนี้อย่างชัดเจนในนวนิยายที่เขียนโดยนักเขียนหญิง เพศที่จัดว่าควรจะนิ่งเงียบและไม่ริเริ่มในเรื่องเช่นนี้ก่อนแล้ว จึงได้ก่อให้เกิดปฏิกิริยาดังกล่าวขึ้น นอกจากนี้ นวนิยายทั้งสามเรื่องยังแฝงนัยของการวิจารณ์สังคมจีนในช่วงก่อนหน้า และตอนนี้ รวมทั้งยังเสนอแนวโน้มของผู้หญิงจีนในอนาคตอันใกล้ไว้อีกด้วย

3.3.1 การปิดกั้นทางเพศวิถี

นวนิยายเรื่อง *ความรักในเมืองเล็ก* (小城之恋) ของหวังอันอี๋ เขียนขึ้นเป็นเรื่องที่สองในชุด *ความรักสามแบบ* และเขียนขึ้นในระหว่างปีค.ศ. 1986 ถึง 1987 ดังนั้นตัวละครในเรื่องนี้ก็ยังคงไม่มีชื่อเหมือนเดิม ตัวเอกหญิงและตัวเอกชายของเรื่องเป็นนักเต้นในคณะบัลเลต์เดียวกัน ต่างรู้จักกันตั้งแต่เธออายุ 12 และเขาอายุ 16 และจากกันไปเมื่อเธออายุ 24 และเขาอายุ 28 ทั้งคู่ฝึกซ้อมด้วยกันเองในห้องซ้อมตลอดเวลา และต่อมาด้วยการฝึกที่ไม่ถูกต้อง ทั้งคู่จึงมีบุคลิกที่จัดได้ว่าเป็นคู่ตรงข้ามและไม่นำมาลงทั้งคู่ แต่ด้วยความใกล้ชิดกันนี้เองที่ทำให้ทั้งคู่พัฒนาจากความหวงใยกันไปเป็นความปรารถนาทางเพศ ทั้งคู่ทั้งโดยรู้ตัวบ้างไม่รู้ตัวบ้างต่างพยายามปิดกั้นเบี่ยงเบนความต้องการดังกล่าว ด้วยวิธีต่างๆแต่ไม่สำเร็จ เกิดเป็นความสัมพันธ์แบบลับๆ ต้องหลบซ่อนตลอดช่วงความสัมพันธ์ ในเวลาต่อมา ทั้งคู่ก็ไม่มียุติกันให้แสดง และต้องกลับไปทำหน้าที่อื่นในคณะเหมือนกัน ตลอดเวลาสิบสองปีที่ทั้งคู่ระหกระเหินตระเวนแสดงไปกับคณะบัลเลต์ ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ก็ลุ่มๆ ดอนๆ ไปด้วย การหลบซ่อนๆ การยอมแพ้ต่อความปรารถนาทางเพศอย่างสู้ไม่ได้ ความกลัว ละอายและรู้สึกด้อยต่ำนี้เองที่ทำให้ จากดีต่อกัน ช่วยเหลือและเป็นเพื่อนพัฒนาไปสู่การโกรธกัน คินดีกัน มีอะไรกัน ทะเลาะและต่อสู้กัน กลับมาแอบหวานขึ้นกันใหม่ ก่อนที่จะหันหลังให้กัน ความสัมพันธ์ที่มีแต่ความสับสน และต่างคนต่างไปในที่สุด เธอกลายเป็นแม่ที่เลี้ยงลูกแฝดคนเดียว และเขากลับไปทำงานที่บ้านเกิดด้วยความช่วยเหลือของภรรยาที่ทางบ้านหามาให้

ตลอดทั้งเรื่อง การคืนดีกันและการต่อสู้กันของทั้งสองตัวเอกเกิดขึ้นจากความสับสน ความขัดแย้งของทั้งคู่เกี่ยวกับความปรารถนาทางกายที่ต้องการทางระบายนแต่ถูกปิดกั้นไว้ด้วยสภาพของสังคมในเวลานั้น ความละอาย ความรู้สึกผิด จากการปลดปล่อยความปรารถนาดังกล่าว และความรู้สึกถูกหักหลังเมื่อต่างฝ่ายไม่เข้าใจกัน

เรื่องของทั้งสองเผยให้ผู้อ่านเห็นถึงผลกระทบจากการปิดกั้นของสังคมในเรื่องเพศวิถีที่มีต่อผู้หญิง โดยนำเสนอผ่านไศกนาฏกรรมระหว่างตัวเอกหญิงและตัวเอกชาย ด้วยกลวิธีของการบรรยายสภาพจริงในเมืองเล็กๆ ที่จัดเป็นชนบทในจีน การบรรยายตัวเอกหญิง และการบรรยายความสัมพันธ์ทางเพศวิถีของทั้งสอง

3.3.1.1 ความเป็นธรรมชาติ

หวังอันธิ์บรรยายภาพให้ผู้อ่านได้เห็นเมืองเล็กๆที่ตัวเอกทั้งสองอยู่ เนื่องจากเมืองดังกล่าวไม่มีชื่อ ดังนั้น ผู้อ่านอาจเข้าใจได้ว่า เมืองนี้คือตัวแทนชนบทที่โหดร้ายแห่งในจีนซึ่งคงมีสภาพไม่ต่างกันมากนัก เมืองนี้ยังคงสภาพธรรมชาติอยู่มาก ถนนเป็นหินแผ่น ผู้คนดื่ม้ำจากแม่น้ำ ไม่ใช่จากบ่อ เพราะน้ำบ่อขม และทำให้พวกเขาท้องร่วง ดังนั้น บนท้องถนนในเมือง นอกจากพ่อค้าหาบของขาย แผงขายของแล้วก็ยังมีพ่อค้าเข็นรถขายน้ำคลองอีกด้วย มีม้าเทียมเกวียนสัญจรไปมาเพื่อขนฟางหรือพืชผลอื่นๆ สถานะบันเทิงสองแห่งของเมืองนี้คือ โรงหนัง และ โรงละคร

ในยามค่ำคืน ที่นี้ก็จะมืดสนิทไม่เห็นอะไรหากไม่มีแสงจันทร์ ทุกคนดำเนินตัวไปตามวิถีของธรรมชาติ

到了夜里，。。。。。。门闭了，窗关了，过了一阵子，灯也灭了。孩子开始做梦，。。。。。。老人却想心事，。。。。。。不老不少的男女们则另有一番快乐，黑暗里运动着，播下了生命的种子。来年这个时候，小城里便又有了新生的居民，呱呱的哭着。(2)

เมื่อถึงยามค่ำ.....ประตูบ้านปิดแล้ว หน้าต่างก็ปิดแล้ว อีกครู่เดียว ไฟก็ดับลง เด็กๆเริ่มหลับฝันหวาน.....คนชรากลับหวนคิดเรื่องในใจ.....หนุ่มสาวที่ยังไม่แก่และไม่เด็กแล้วก็จดจ่ออยู่กับความมหัศจรรย์อีกอย่าง ออกกำลังในความมืด หวานเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งชีวิต เวลานี้ของปีหน้า ในเมืองก็จะมีพลเมืองรุ่นใหม่เกิดออกมา ร้องไห้กันดังจ้า

แม้แต่สัตว์ทั้งหลายก็มีวิถีตามธรรมชาติที่อาจจะรบกวนใจมนุษย์ที่อ่อนไหวบ้าง

到了夜极深沉的静谧时刻，却传来了悠长的狗吠。城里的狗不叫，成千上万只猫则沸腾着。是这样的时候，夜夜都叫出尖锐的声音，似哭，似笑，似喘，似叹，激荡着一整座县城，扰得人不能安眠。有那单身的光棍儿，便来不及起床，提起扁担就抡，却是抡也抡不开的，犹如出生就长在了一起。(4)

เมื่อตึกสงัด ก็กลับมีเสียงหมาหอนลอยมายาวนาน หมาในเมืองไม่หอน แต่แมวจำนวนมากก็เลียดพล่านร้องกันแข็งแ่ เวลาเช่นนี้เอง ทุกคืนร้องกันเสียงแหลม ประหนึ่งร้องไห้ ประหนึ่งหัวเราะ ประหนึ่งหอบฮัก ประหนึ่งทอดถอนใจ ดังอวลไปทั่วเมืองเล็กๆแห่งนี้ รบกวนจนผู้คนหลับไม่สนิท จนหนุ่มโสดคนหนึ่งแทบไม่ทันลุกจากเตียง คว้าไม้คานขึ้นมาฟาด แต่ถึงฟาดก็แยกสองตัวนั้นไม่ออก รวากับเกิดมาก็ตัวติดกันแล้ว

เมื่ออ่านเรื่องนี้จบแล้ว เราแทบจะสามารถใช้ลักษณะที่บรรยายมาข้างต้นนั้นกับความสัมพันธ์ในช่วงต้นระหว่างตัวเอกชายและตัวเอกหญิงได้ การแยกไม่ออกของสัตว์ที่ถึงแม้จะถูกพาตจนเจ็บปวดก็ตามเหมือนกับความสัมพันธ์ของทั้งคู่ที่ถึงแม้จะทำให้ต่างฝ่ายต่างเจ็บปวดเพียงใด(และสาเหตุของความเจ็บปวดก็มาจากสังคมรอบข้างเหมือนชายโสดที่คว่าไม่ไปแยกสัตว์คู่นั้น) แต่ก็แยกจากกันไม่ได้ ทั้งคู่ทั้งห่างอีกฝ่ายไม่ได้เพราะความต้องการตามธรรมชาติ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ของทั้งคู่ก็อลหม่านสับสนมีการต่อสู้กันเองเพื่อหาทางระบายความต้องการทางเพศ หรือบางครั้งก็เพื่อปฏิเสธความต้องการดังกล่าว การต่อสู้เหล่านี้ล้วนเป็นการต่อสู้ทางกายที่ทำให้ทั้งคู่เลือดตกยางออก บางครั้งต้องให้คนรอบข้างมาแยกจากกัน ทำให้ผู้คนสนใจเหมือนกับเสียงกรีดร้องครวญครางของบรรดาสัตว์ทั้งหลายที่สร้างความรำคาญใจให้กับผู้คน อย่างไรก็ตาม เรื่องราวที่เล่าเรื่องความสัมพันธ์ของตัวเอกหญิงและชายจะมีคำบรรยายความเปลี่ยนแปลงไปของฤดูกาล และกิจกรรมทั่วไปของผู้คนในเมืองซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ เมื่อร้อนก็ถอดเสื้อ ไม่ปิดประตูบ้าน ออกมานอนลานหน้าบ้าน เมื่อฝนตก ต่างก็อยู่ด้านในบ้านของแต่ละคน ตะโกนคุยกัน เรื่องสัตว์เพเหระ และนิทานผู้คนที่ทำตัวไม่เหมือนผู้อื่น เช่น คู่สามีภรรยาซึ่งเป็นครูอยู่โรงเรียนมัธยมที่ปิดประตูบ้านตลอดเวลาแม้ในยามกลางวันแดดแผดเผา สภาพแวดล้อมของเมืองเล็กนี้เป็นธรรมชาติ และวิถีชีวิตของผู้คนก็ผันเปลี่ยนไปตามธรรมชาติอย่างที่พวกเขาคิดว่าควรเป็นเหมือนกับธรรมชาติ

乡里老头热得狗似的伸出舌头喘，却还说：“该热的时候使劲热，该冷的时候使劲冷，才是正经的天气。”(10)

คนแก่ๆ ในหมู่บ้านต่างร้อนเสียจนต้องแลบลิ้นออกมาหอบหายใจเหมือนหมา แต่ยังคงพูดว่า “หน้าร้อนก็ต้องร้อน หน้าหนาวก็ต้องหนาว ถึงจะถูกต้องตามฤดูกาลสิ”

การบรรยายลักษณะตามธรรมชาติของเมืองที่พวกเขาอาศัยอยู่ ความเป็นธรรมชาติของผู้คนที่ปรับตัวเปลี่ยนไปกับธรรมชาติ ควบคู่ไปกับเรื่องราวความสัมพันธ์ทางเพศวิถีของตัวเอกทั้งสอง ยิ่งขับเน้นให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความผิดธรรมชาติของสังคมที่บ่มเพาะให้ตัวเอกทั้งสองเติบโตขึ้นมาขลาดเขลาในเรื่องเพศวิถี ความสัมพันธ์ทางเพศวิถีที่ควรจะเป็นเรื่องธรรมชาติของตัวเอกทั้งสอง จึงกลับถูกความไม่เข้าใจ ความหวาดกลัว ความระแวงที่จะถูกลงโทษหากสังคมรู้เข้า และความละอายจากความเขลาผลักดันให้ความสัมพันธ์ดังกล่าวกลายเป็นสิ่งผิดที่ต้องปกปิด (ไม่มีใครเคยรู้อย่างแน่ชัดว่าลูกของเธอเกิดจากตัวเอกชาย เพราะเธอไม่เคยปรึกษา และเขาก็ซี้ขลาดเกินกว่าจะมาร่วมรับผิดชอบกับเธอ) และเป็นโศกนาฏกรรมไป ทั้งคู่ต้องจากกันไป สังคมมีลูกไร้พ่อเพิ่มขึ้นอีกสองคน (เธอมีลูกแฝด) และมีผู้หญิงที่ต้องเป็นแม่เลี้ยงลูกคนเดียว แบกรับภาระทั้งในบ้านและนอกบ้านเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน

3.3.1.2 เธอผู้บริสุทธิ์

ตัวเอกหญิงในเรื่องนี้เป็นเด็กสาวชนชั้นล่างที่มีการศึกษาน้อย เรียนหนังสือแค่สามปีเท่านั้น เธอก็มาเข้าร่วมคณะบัลเลต์ตั้งแต่อายุ 12 แล้ว ด้วยการฝึกซ้อมอย่างขยันขันแข็ง แต่เป็นการซ้อมที่ไม่ถูกต้องเพราะเธอซ้อมเอง ไม่มีครูจึงทำให้เธอตัวสูง มีหน้าอกและสะโพกเร็วกว่าเด็กสาวคนอื่น ยิ่งเมื่อเธอชอบกิน จึงยิ่งทำให้เธอกลายเป็นเด็กสาวที่ตัวสูงใหญ่ มีรูปร่างที่โดดเด่นออกมาแต่ผิดสัดส่วน เทอะทะ โดยรวมแล้วคือไม่ใช่สาวสวย

她的身体是极不匀称的，每一部分都如漫画家故意的夸张和变形一样，过分的突出，或过分的凹进。看久了，再看那些匀称标准的身体，竟会觉得过于平淡和含糊了。(8)

รูปร่างของเธอไม่ได้สัดส่วนเลยจริงๆ ทุกส่วนสัดส่วนของเธอนั้นขยายใหญ่ผิดปกติรูปร่างเหมือนกับที่นักวาดการ์ตูนตั้งใจวาดให้เกินจริง คือหุ่นจนโดดเด่น หรือไม่ก็โค้งเว้ามากเกินไป แต่เมื่อเห็นจนชินแล้ว ไปมองรูปร่างที่ได้สัดส่วนสมมาตรฐานเหล่านั้นก็จะรู้สึกว่ารูปร่างเหล่านั้นจืดชืดและธรรมดาไป

แต่ถึงแม้รูปร่างเธอจะเป็นผู้หญิงเร็วกว่าวัย แต่ใบหน้าของเธอนั้นสดใส และเมื่อมองให้ดีก็พบว่า เธอยังเป็นเด็กอยู่ นอกจากนั้น เธอยังมีนิสัยที่เหมือนเด็กๆ ไม่คิดมาก ไม่คิดก่อนพูดและแน่นอนว่าไม่มีวิสัยทัศน์ใดๆ ถึงแม้จะโกรธ กลัว หรือกังวลใจอย่างไร ไม่นานก็ลืมเลือนได้เหมือนเด็ก

她是个头脑简单的孩子，。。。。。。她本是个快乐的孩子。不知人事不知愁。成天只知坐了吃，吃了睡，什么事情都不晓得开动脑筋。(29-30)

เธอเป็นเด็กสาวที่ไม่คิดอะไรมาก.....จริงๆ แล้วเธอเป็นเด็กสาวที่ร่าเริง ไม่รับรู้อะไร และไม่มีห่วงกังวล วันทั้งวันรู้แต่จะนั่งกิน กินแล้วก็นอน เรื่องอะไรก็ไม่รู้จักใคร่ครวญทั้งสิ้น

幸而她不是个肯用脑子的人，这一点惧怕与自卑的心情，丝毫伤害不了她的健康。她精力旺盛，胃口很大。夜里，睡进被窝，两条胳膊搂抱着自己，心里对自己是十分的宠爱。然后，便像个婴儿一样香甜，没有一点儿心事的睡着了。睡梦中会咂嘴，咂出很受宠宠的声音。(10)

โชคดีที่เธอเป็นคนไม่ยอมใช้สมอง ความกลัวและความรู้สึกต่อวัยต่ำเล็กน้อยแบบนี้ไม่ทำให้เธอป่วยเลยแม้แต่น้อย เธอมีชีวิตชีวา และอยากอาหารมาก ยามค่ำ เธอซุกตัวเข้าไปในผ้าห่ม แขนสองข้างกอดตัวเอง ในใจท่วมท้นไปด้วยความความรัก

ตัวเอง หลังจากนั้น เธอก็หลับไปเหมือนเด็ก หลับไปไม่มีห่วงอะไรในใจ หลับๆ
ไปยังท่าเสียงจิบจิบ เสียงเหมือนเด็กที่ได้รับการตามใจ

เธอสามารถโกหกตัวเองชายได้ เพราะเธอคิดว่าอย่างไรเสียเธอก็จะตายวันนั้นแล้ว หรือเธอคิดจะฆ่าตัวตายเพราะ
คิดว่าชีวิตเป็นเรื่องง่าย ๆ ไม่มีอะไรมาสำหรับเธอ ความตายก็คงจะง่าย ๆ เหมือนกัน คือเป็นแค่การนอนหลับ
เหมือนกับออกเดินทางไกลแค่นั้น เป็นต้น ดังนั้นเมื่อเธอท้อง เธอก็ใช้ผ้าผูกรอบเอวเพราะคิดว่าคนอื่นจะได้ไม่รู้
เธอเข้าใจว่าเดี่ยวเรื่องนี้ก็จะหายไปเอง ทั้งๆที่ในขณะเดียวกัน เธอก็รู้สึกทั้งตื่นเต้น และใจเย็นลง เธอไม่เคยคิดว่า
เมื่อเด็กคลอดออกมาแล้ว เธอจะตอบคำถามคนรอบข้างอย่างไร

จากคำบรรยายทั้งหมดในเรื่อง ตัวเอกหญิงน่าจะเป็นตัวแทนของธรรมชาติ ที่ไม่ได้รับการอบรมปลูกฝัง
ใดๆ ลักษณะหน้าตาของเธอไม่ได้ดูบอบบาง อ่อนแอหรือขร ดูอ่อนแอเหมือนหญิงสาวชาวเมือง แต่ตัวใหญ่
สมบูรณ์ มีความเป็นหญิงเต็มๆ แข็งแรง มีชีวิตชีวา สดใส ร่าเริงและไม่คิดมาก จนเราเกือบกล่าวได้ว่า เธอมีชีวิต
อยู่ไปวันต่อวันเท่านั้น ความคิดของเธอไม่ได้ซับซ้อนหรือมีจุดมุ่งหมายใดๆนอกเหนือไปจากเรื่องจำเป็นพื้นฐาน
ของชีวิต เมื่อโมโห เธอก็ร้องไห้ เมื่อสนุก เธอก็หัวเราะออกมาอย่างไม่รู้จักอดกลั้น (เช่นเมื่อมีคนเล่าเรื่องตลกสอง
แง่สองง่าม ผู้หญิงคนอื่นหัวเราะแล้วก็รีบกลบเกลื่อน แต่เธอหัวเราะจนทุกคนในที่นั้นอึดอัด เหมินอาย) เธอทำทุก
อย่างตามสัญชาตญาณ ประเด็นที่ตัวเอกหญิงเป็นสัญลักษณ์ของธรรมชาตินี้จะเห็นเด่นชัดยิ่งขึ้นเมื่อเทียบกับตัว
เอกชาย ถึงแม้ตัวเอกชายจะแข็งแรงกว่าเธอ แต่เขา รูปร่างไม่สูง เตี้ยกว่าและโครงร่างเล็กกว่าเธอ นอกจากนี้เขา
ไม่สดใสร่าเริง ตรงกันข้ามคือเขามักจะเสียบขมเข็ม ทำทางจริงจังและมีแววตาครุ่นคิดอยู่เสมอ เขาผิวขาวและเป็นรู
เป็นแผลจากสิ่วทั่วทั้งใบหน้าและลำตัว ในขณะที่เธอผิวคล้ำเรียบลื่นเสมอกันทั้งหมด เขาเป็นคนช่างคิด และ
ฉลาดกว่าเธอ เขาวางแผนที่จะทำโทษเธอที่ปล่อยยี่ให้เขาต้องไปรอเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเธอเกือบถึงสองสามครั้ง
เขาคำนวณความรู้สึกและการกระทำต่อไปของเธอได้อย่างแม่นยำซึ่งแสดงให้เห็นความช่างสังเกตและใช้เหตุผล
ของเขา ตัวเอกชายเป็นคนเก็บความรู้สึก และระแวงระวัง จากลักษณะทั้งหมดนี้ ความเป็นคู่ตรงข้ามของคนทั้ง
สองจึงแฝงนัยว่า เมื่อเธอคือสัญลักษณ์ของธรรมชาติตัวแทนของชนบท เขาก็คือสัญลักษณ์ของการมีอารยะที่
ได้รับการอบรมปลูกฝังแบบชาวเมือง

แต่ทั้งเมืองและชนบทต่างก็ได้รับผลกระทบจากการปิดกั้นประเด็นทางเพศวิถีของรัฐบาล ซึ่งการควบคุม
และสกัดกั้นธรรมชาติของมนุษย์ในเรื่องนี้เป็นแนวปฏิบัติของรัฐบาลจีนในยุคเหมา และเห็นเด่นชัดขึ้นในช่วงการ
ปฏิวัติวัฒนธรรม ทั้งเขาและเธอไม่เข้าใจถึงความต้องการตามธรรมชาติของร่างกายผู้หญิงและผู้ชาย และถูกทำ
ให้เข้าใจว่า เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่น่าละอาย สกปรก และไม่ควรรู้ใครก็ตามที่ถูกจับได้ในเรื่องนี้ก็จะถูกลงโทษ
และกลายเป็นคนชั้นต่ำ ดังนั้น พวกเขาซึ่งบังเอิญได้มาอยู่ใกล้ชิดกันในช่วงที่ร่างกายกำลังเติบโตต่างก็ต้องต่อสู้
กับความขัดแย้งระหว่างธรรมชาติของร่างกายตนและกรอบเกณฑ์ที่รัฐกำหนด สับสนและทุกขุทรมาน และเมื่อ
พวกเขาแพ้ต่อความปรารถนาตามธรรมชาติแล้ว ก็ยังต้องทุกขุทรมานเพราะไม่อาจให้ผู้อื่นรับรู้ ทั้งยังอับอาย
ละอายใจ รู้สึกผิดและดูถูกตนเอง ซึ่งตัวเอกหญิงจะรู้สึกรุนแรงกว่าชาย การต่อสู้ทั้งกับตัวเอง(กับความปรารถนา

ทางเพศที่ห้ามไม่ได้ กับความรู้สึกว่าตัวเองสกปรก น่าละอาย) และกับโลกภายนอก (ความกลัวว่าผู้อื่นจะรับรู้ ความสกปรก กลัวการถูกลงโทษ) เช่นนี้คือสิ่งที่ผลักดันให้ตัวเอกหญิงออกห่างจากตัวเอกชาย และในท้ายที่สุดก็แยกจากกันทั้งที่เธอต้องลูกของเขา ส่วนเขาไม่ได้ละอายใจเท่าเธอ เขากลับทุกข์ทรมานมากกว่าจากความรู้สึกที่ ถูกหักหลังจากเพื่อนร่วมชะตากรรมทุกข์ คือเธอ เธอผู้ไม่ยอมแอบๆ ซ่อนๆ มีอะไรกับเขาตามทุ่งนา ริมแม่น้ำ หรือในสวนสาธารณะอีกต่อไป

โชคที่เธอคือสัญลักษณ์ของธรรมชาติ ที่ไม่คิดอะไรมาก และปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปเอง ไม่มี ความทุกข์หรือกลัดกลุ้มใจจะกักร่อนเธอไปจนทนไม่ไหว และในที่สุดตามธรรมชาติ ตัวเอกหญิงก็แสดงให้เห็น สัญญาณของการเติบโตมีวุฒิภาวะ เพราะการเป็นแม่คน ซึ่งก็เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของธรรมชาติ บทบาทที่ มาตามขั้นตอนทางธรรมชาติของเด็กสาวที่กลายเป็นผู้หญิง เธอแสดงความกล้าหาญเมื่อเธอตัดสินใจไม่ทำแท้ง แต่ จะคลอดลูกถึงแม้จะรู้ผลลัพธ์ว่าประวัติของเธอจะถูกบันทึกว่าต่างพร้อยและเสี่ยงต่อการถูกไล่ออกจากคณะ ทั้งหมดนี้มาจากสัญชาตญาณความเป็นแม่ที่พร้อมจะเสียสละตนเพื่อลูก

ผู้วิจัยเห็นว่า หัวข้อนี้ต้องการสะท้อนให้เราเห็นถึงชะตากรรมของผู้หญิงชนบทชั้นล่างที่ไร้การศึกษา นำเสนอให้เราเห็นถึงผลกระทบจากการปิดกั้นความรู้เรื่องเพศวิถีพร้อมกับวิจารณ์นโยบายของรัฐในเรื่องนี้ อีกทั้ง ยังต้องการแสดงความเข้มแข็งของผู้หญิงที่ถึงแม้จะเป็นชนชั้นล่าง ไร้การศึกษาและเป็นชาวชนบทแต่ก็สามารถ จัดการกับปมปัญหาที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ที่เป็นเรื่องผิดในสายตาของสังคมเมืองได้ และมีชีวิตอยู่ต่อไปอย่าง กล้าหาญตามลำพัง แฝงนัยถึงพลังแห่งจิตวิญญาณเสรีที่ยังไม่ต่างพร้อยจากความ เป็นอารยะ (ต่างจากตัวเอก ชายที่ซื่อซลาด ไม่ร่วมรับผิดชอบและดูแลลูก ชีวิตตกต่ำ เล่นการพนันจนทางบ้านต้องหาทางช่วยกลับบ้านเกิดไปอย่าง หงอยเหงา)

3.3.1.3 ความสัมพันธ์ทางเพศวิถีของเธอและเขา

นวนิยายเรื่องนี้แฝงนัยแห่งการวิจารณ์รัฐในเรื่องที่เกี่ยวกับเพศวิถีผ่านการแสดงให้เห็นสภาพที่ ทุกข์ทรมานและการต่อสู้ของหนุ่มสาวทั้งกับตัวเอง และกับกรอบวาทกรรมของรัฐ

เมื่อตัวเอกหญิงและชายช้อมเดินด้วยกัน เขากระโดดขึ้นไปกลิ้งอยู่บนหลังอันแข็งแรงกว้างใหญ่ของเธอ ก่อนจะกระโดดลงไป ความปรารถนาทางเพศของพวกเขาต่อกันและกันซึ่งมีอยู่บ้างแล้วก็ชัดเจนและรุนแรงขึ้น ตามลำดับ แต่ต่างก็ไม่มีใครกล้าเผชิญหน้าและปรึกษา กัน ดังนั้น เมื่อจู่ๆไฟก็ดับลงระหว่าง การช้อม จึงเกิด เหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น

足有半分钟，他从她背上落了下来，掉在了地板上。两人没顾上说一句话，惶惶地逃跑了。奇怪的是，在那样漆黑的夜晚中，竟没有碰撞，也没有跌跤，就那么一溜烟似地逃窜了。(13)

ผ่านไปแค่ 30 วินาที เขาก็กระโดดลงจากหลังของเธอ ตกลงมายู่บนพื้น ทั้งสองคนไม่หันมาพูดกันสักคำ ต่างวิ่งหนีกันอย่างลนลาน ที่แปลกก็คือ ในคืนวันที่มืดมิดเช่นนั้น ทั้งสองกลับไม่ชนกัน และก็ไม่หกล้ม ต่างวิ่งหิวซุกหิวซุนกันออกไปอย่างกับบิน

ที่จริงแล้ว ตัวเอกชายซึ่งมีอายุมากกว่า ตระหนักถึงความปรารถนานี้ และร้อนรุ่มอยู่คนเดียวก่อนเธอแล้ว แต่การตระหนักรู้ของเขามาพร้อมกับความรู้สึกตกใจกลัว และละอาย

他的心似乎是熟透了，充满了那么多无耻的欲念，那欲念卑鄙得叫他胆战心惊。他不知道这些欲念来自他身体的哪一部分，如果知道的话，他一定会毅然将那一部分毁灭。后来，有一个夜里，他在不该醒的时候醒来时，忽然明白了那罪恶的来源，他自以为那全是罪恶。可是这时候，他忽然发现要毁灭那个部位是如此的不可能，并且，那些欲念也因这个部位的宝贵而为他真爱起来。(10)

ใจเขาดูเหมือนจะสุกหอมเสียแล้ว มันเต็มไปด้วยความปรารถนาที่น่าละอายเหลือเกิน ความปรารถนานั้นต่ำทรามเสียจนเขากลัวจนตัวสั่น เขาไม่รู้ว่าความปรารถนาพวกนี้มาจากส่วนไหนของร่างกายตัวเอง ถ้าหากเขารู้ละก็ เขาจะต้องทำลายส่วนนั้นให้ราบเรียบโดยเด็ดขาด ต่อมา ในคืนหนึ่ง ขณะที่เขาตื่นขึ้นมาในเวลาที่ไม่ควรตื่น เขาก็กระจ่างใจขึ้นมาโดยฉับพลันถึงแหล่งที่มาของความชั่วร้ายนั้น ตัวเขาคิดเอาเองว่าทั้งหมดนั้นคือความชั่วร้าย แต่ตอนนี้ จู่ๆ เขาก็พบว่า มันเป็นไปได้เลยที่จะทำลายส่วนนั้นของร่างกาย ยิ่งกว่านั้น ความสำคัญของส่วนนั้นในร่างกายจึงทำให้เขาทะนุถนอมความปรารถนาเหล่านั้นขึ้นมา

แต่ตัวเอกหญิงนั้นยังไม่แจ่มชัดมากนักในเรื่องนี้ หลังจากคืนที่ไฟดับ ทั้งคู่ต่างจงใจหลบหน้ากัน เธอรู้สึกหงุดหงิดโดยไม่มีสาเหตุและหาเรื่องทะเลาะกับคนอื่น ๆ บ่อยๆ เธอไม่รู้ว่าตัวเองต้องการอะไรกันแน่

那一夜晚的感觉倒是常常在温习她的身体，使她身体生出了无穷的渴望。她不知道那渴望是何物。只觉得身体遭了冷遇，周围是一片沙漠般的寂寥，从里向外都空洞了。莫名的渴念折磨了她，她无法排遣，只是加倍地吃，。。。。。(14)

ความรู้สึกของคืนนั้นยังวนกลับมาหาเธออยู่บ่อยๆ ทำให้ตัวเธอเกิดความปรารถนาไม่รู้จักหมด เธอไม่รู้ว่าความปรารถนานั้นคืออะไร รู้สึกแต่เพียงว่าร่างกายของเธอไม่น่าได้รับความสนใจ รอบตัวมีแต่ความเหงาว่างเปล่าราวกับทะเลทราย ร่างกายข้างในกลวงไปถึงข้างนอก ความปรารถนาที่ไม่รู้อะไรนี้ทรมานเธอ เธอไม่มีวิธีขจัดมันออกไปได้ ทำได้แต่เพียงกิน กินมากขึ้นทวีคูณ.....

ในที่สุดเมื่อทั้งคู่ล้มเลิกไปแล้ว ถึงแม้ความหงุดหงิดและเศร้าสร้อยของทั้งสองคนจะหายไปด้วย แต่ความรู้สึกใหม่เข้ามาแทนที่

幸福得几乎要叹息，真恨不能将这幸福告诉每一个人，让每一个人都来妒忌他们。可又必得将这幸福牢牢地圈在心里，不可泄漏一点一滴。因为这全是罪孽。尽管她什么都不懂，可却懂得这是犯罪。什么是应该的，她不知道，可什么是不应该的，她却很知道。而什么都懂的他，便更明白这是非同小可的犯罪了。可这罪孽是那样有趣，那样的吸引人，不可抗拒。(15)

มีความสุขเสียจนแทบต้องถอนหายใจ แค้นใจจริงที่ไม่อาจบอกให้ทุกคนรู้ถึงความสุขนี้ได้ ไม่อาจทำให้ทุกคนมาอิจฉาพวกเขาได้ มีหน้าซำยังต้องเอาความสุขนี้เก็บไว้ในใจให้ดี ไม่อาจรั่วไหลออกไปแม้สักนิดเดียว เพราะทั้งหมดนี้คือความผิดบาป ถึงแม้เธอจะไม่รู้อะไรเลยสักอย่าง แต่ก็กลับรู้ว่านี่คือความผิดบาป สิ่งที่ไม่ควรทำ เธอไม่รู้ ทว่าอะไรที่ไม่ควรทำ เธอกลับรู้ดี ส่วนเขาผู้รู้ทุกอย่างก็ยิ่งรู้แน่แก่ใจว่าเธอเสียอีกว่านี่คือความผิดที่ใหญ่หลวงนัก แต่ว่าความผิดบาปนี้ช่างเพลิดเพลินเสียขนาดนั้น ยั่วชวนใจเสียอย่างนั้น ด้านทานไม่ได้เลย

เมื่อเวลาผ่านไป ความคุ้นเคยกันและกันทำให้ความสุขแห่งเพศสก็เล็จางไปด้วย แต่พวกเขาก็ยังไม่สามารถเลิกกระทำได้ พร้อมกับยังไม่เลิกความรู้สึกผิดบาปที่ต้องหลบๆซ่อนๆด้วย เมื่อคนอื่นในคณะเริ่มคบกันเป็นแฟน พวกเขาก็ยิ่งเศร้าใจ รู้สึกยิ่งขึ้นไปอีกว่าตนเป็นคนบาป

他们又忍不住的自惭形秽，很想脱胎换骨，重新做人，暗暗下着决心。。。。。。得不着一点快乐，倒弄了一身的污秽，他们再不能做个纯洁的人了。这时方才感到了悲哀与悔恨，可是，一切早已晚了。。。。。。眼睛看着别人都比自己纯洁，都有着美丽的前途，而自己却早早地掉下了泥淖，再也洗不净了。(17)

พวกเขาอดรู้สึกที่ตัวเองสกปรกน่าอัปอาย และคิดอยากจะมีชีวิตใหม่ เริ่มเป็นคนใหม่อีกครั้ง ต่างก็ตั้งปณิธานเจียบๆ.....ไม่มีความสุขเลยสักนิดเดียว แล้วยังทำให้ตัวเองต่ำช้าสกปรกอีก พวกเขาไม่อาจเป็นคนบริสุทธิ์ได้อีกแล้ว ตอนนี้จะรู้สึกทุกข์ระทมและโกรธแค้น แต่ทุกอย่างก็หายไปเสียแล้วเมื่อเห็นคนอื่นๆก็รู้สึกว่าทุกคนสะอาดบริสุทธิ์กว่าตน มีอนาคตที่สดใสกว่า ส่วนตัวเองกลับตกลงไปในหนองโคลนมาตั้งนานแล้ว ล้างยังไถ่ไม่มีทางสะอาดแล้ว

ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้พวกเขาเดี่ยวเกลียดกัน เพราะรู้สึกว่าเป็นความผิดของอีกฝ่าย แต่เดี๋ยวก็คืนดีกัน เพราะในที่สุดแล้วก็มีแต่พวกเขาที่รู้ความลับของกันและกัน พวกเขามีเพียงกันและกันเท่านั้นที่จะบรรเทาความ

อ้างว้างของการเป็นคนบาปในโลกนี้ได้ แต่เมื่อพวกเขาอยู่ด้วยกันแล้ว ก็กลับไปรู้สึกเสียใจและเกลียดแค้นตัวเองอีก เพราะการต้องคอยหลบซ่อนและจึงต้องมีเพศสัมพันธ์ในที่ที่ไม่มีความเป็นส่วนตัวเลย เช่น ในห้องพักนักแสดง ขณะที่ทุกคนกำลังออกแสดงหรืออุ่นว้ายอยู่ที่เวที แต่เมื่อขึ้นวันใหม่ ความปรารถนาดังกล่าวก็กลับคืนมาอีก การต้องดิ้นรนกับความขัดแย้งเช่นนี้ทรมานเขาทั้งสอง ทำให้พวกเขาไม่เข้าใจตนเอง และเกิดเป็นการทะเลาะต่อสู้อันทางร่างกายให้เพื่อนร่วมคณะต้องจับแยกอยู่บ่อยๆ พร้อมกันนี้พวกเขาก็ยังคงหาที่ที่จะระบายความปรารถนาทางกายของตนอยู่ตลอดเวลาถึงแม้ว่าเมื่อเสร็จแล้ว พวกเขาจะสิ้นหวังและเกลียดตัวเองแค่ไหนก็ตาม

ผู้วิจัยเห็นว่าหวังอันนี้แทรกการวิจารณ์รัฐไว้ในจุดนี้เอง จุดที่รัฐไม่ยอมรับเรื่องนี้อย่างเปิดเผยว่าเป็นเรื่องธรรมชาติ และปิดกั้นการให้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ การปิดกั้นเช่นนี้จึงทำให้หนุ่มสาวที่บังเอิญตกเข้าไปในหลุมที่ปิดพรางอยู่นี้ต้องหวาดกลัวผสมกับเกลียดตัวเองที่ทำผิดมาตรฐานของสังคม ไม่เข้าใจว่านี่เป็นเรื่องธรรมชาติเหมือนสภาพธรรมชาติของเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล เรื่องเช่นนี้เกิดได้กับทุกคน แม้กระทั่งกับสัตว์ และเมื่อตกลงไปในหลุมนี้แล้ว พวกเขาจึงหาทางปีนออกมาไม่เจอ เพราะพวกเขาคิดว่าตนนั้นสกปรก และเป็นคนบาปที่ไม่มีทางเลือกอื่นของชีวิตอีกแล้ว ในขณะที่เดียวกันพวกเขาเองก็หยุดเรื่องนี้ไม่ได้ถึงแม้ว่าความสุขที่เคยได้จากสิ่งนี้จะไม่เท่าเดิมแล้ว พวกเขามาถึงทางตันเพราะความเชื่อและความคิดที่สังคมตีกรอบให้

他们真不明白，人活着是为什么？难道就是为了这等下作的行事，又以痛苦的悔恨作为惩治。他们好像是失了脚，踩到了以红花绿草伪装的陷阱，无可阻止地往深渊里坠落；他们好像是滑入了奔腾的急流，又旋进了湍急的漩涡，身不由己。他们自以为是世界上最倒霉的人了，简直想一死了之，可又下不了决心。。。。。(29)

พวกเขาไม่เข้าใจจริงๆ มนุษย์มีชีวิตเพื่ออะไร หรือว่าเพื่อการกระทำที่ขึ้นต่ำแบบนี้ การกระทำที่มีบทลงโทษคือความทรมานและความสำนึกผิดคั่งแค้นหรือ ทั้งสองประหนึ่งก้าวพลาด เหยียบเข้าไปในกับดักที่ตกแต่งล่อลวงผู้คนด้วยทุ่งหญ้าที่เขียวขจีมีดอกไม้สีแดงสดใส แล้วก็ตกลงไปในเหวลึกอย่างหยุดไม่อยู่ พวกเขาราวกับสิ้นไถลลงไปใ้ในกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากรุนแรง และหมุนไปตามวังน้ำวนที่หมุนตัวควบคุมตนเองไม่ได้ พวกเขาคิดเองว่าพวกเขาเป็นคนที่โชคร้ายที่สุดในโลก ถึงขนาดที่คิดจะจบชีวิตลงให้จบเรื่อง แต่ก็ตัดสินใจไม่ลง.....

ในที่สุดแล้วตัวเอกหญิงก็เป็นคนที่ตัดวงจรนี้ออกไปได้ก่อน แต่ไม่ใช่เพราะกำลังใจอันแข็งแกร่งกล้าของเธอ แต่เป็นเพราะเธอต้อง การเข้าสู่สภาวะใหม่ตามธรรมชาติ สัจชาตญาณของความเป็นแม่ช่วยดึงให้เธอมีจุดมุ่งหมายใหม่ ความอยากรู้และต้องการปกป้องชีวิตใหม่นี้เองที่ช่วยเธอ ถึงเธอจะต้องประวิติต่างพร้อย หรืออาจตกงาน เธอก็ไม่กลัว ความเป็นแม่ช่วยให้เธอสงบ และดับไฟเสนหาที่แผดเผาเธอมาหลายปีนี้ให้มอดลงได้

ผู้วิจัยเห็นว่านอกจากหวังอันนี้จะเสนอภาพของสังคมจีนที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีในช่วงเหมาและต้นยุคหลังเหมาแล้ว เธอได้แทรกคำวิจารณ์ว่าททกรรมของรัฐในเรื่องดังกล่าวไว้ในการเล่าถึงชะตากรรมของคู่รักหนุ่มสาวนี้ โดยเฉพาะผลกระทบต่อผู้หญิง ซึ่งในเรื่องนี้คือผู้หญิงชนบทที่เป็นชนชั้นล่าง และไร้การศึกษา ในขณะที่เดียวกันหวังอันก็ต้องการยืนยันความเป็นหญิง แย่งชิงพื้นที่ในการนำเสนออัตลักษณ์ในสังคม เพราะเธอได้แสดงให้เห็นในเรื่องนี้ว่า ผู้หญิงก็มีความปรารถนาทางเพศเช่นกัน โดยแสดงให้เห็นผ่านตัวเอกหญิงซึ่งมีสัญลักษณ์ของธรรมชาติ (nature) ไม่ผ่านการอบรมปรุงแต่ง (nurture) แต่อย่างใด และความปรารถนาดังกล่าวก็ไม่ได้รุนแรงน้อยไปกว่าชายแต่อย่างใด เพราะในตอนท้ายๆของเรื่องตัวเอกหญิงซึ่งปล่อยให้ตัวเอกชายรอก่อมาหลายคืนแล้ว เนื่องจากเธอคิดจะฆ่าตัวตายจากความรู้สึกผิดบาปและรังเกียจตัวเอง เห็นว่าตัวเองเป็นคนสกปรกที่ไม่มีทางแก้ไขได้ ก็ยอมแพ้ต่อความปรารถนาดังกล่าวอีก(เมื่อเธอตัดสินใจไม่ยอมตายแล้ว) ด้วยการกลับไปหาเขา ตอนกลางคืน ณ ที่นัดหมายเก่า ซึ่งบังเอิญว่า เมื่อถึงตอนนี้ตัวเอกชายเลิกรอเธอไปแล้ว

她忽然又一阵恐惧，她发现自己身体里那一股欲念又抬头了，那欲念随着她决定不死而复活了。这一个晚上，她非常地不安宁，她知道，他一定在那老地方等她。她险些儿跑了去，她心里骚动得厉害，身上如发疟疾似的，一阵冷，一阵热。。。。。。这一夜，她终于没去，。。。。。。明日的一整天，都是惊惧不安的，心里的欲念更加活跃，更加强烈，由于这多天没有满足而分外的饥渴。到了晚上，她实在在忍不住了，奔到那地方，却不见他的人影。她又跑到第二个地方，依然不见人影，第三个地方，第四个地方，全都落空了。她连连地跺脚。怅惶地回顾着。(34)

ฉบับพลันนั้น เธอก็รู้สึกกลัวขึ้นมาวูบหนึ่ง เธอพบว่า ความปรารถนาอย่างนั้นในตัวเธอเองมันกลับขึ้นมาอีกแล้ว ความปรารถนานั้นคืนชีพมาพร้อมกับការที่เธอตัดสินใจจะไม่ฆ่าตัวตาย คืนนี้ เธอหงุดหงิดเป็นพิเศษ เธอรู้ว่า เขาจะต้องรอเธออยู่ตรงที่เดิมนั่นแน่ เธอแทบจะวิ่งไปทันที ในใจเธอวุ่นวายสับสนจนน่ากลัว ตัวของเธอก็ยังกับเป็นมาลาเรีย เดียวหนาว เดียวร้อน.....คืนนี้ เธอไม่ได้ไปในที่สุด.....วันรุ่งขึ้นทั้งวัน เธอตื่นตื่นหงุดหงิดตลอดเวลา ความปรารถนาในใจยิ่งโชนีซงรุนแรงขึ้นกว่าเดิม เพราะหลายวันมานี้ความปรารถนานั้นไม่ได้รับการตอบสนองจึงแผดเผาเร้าร้อนกว่าปกติ เมื่อตกค่ำ เธอก็อดทนไม่ไหวแล้วจริงๆ เธอวิ่งตะบึงไปที่นั่น แต่กลับไม่เห็นใคร เธอวิ่งไปยังที่ที่สอง ยังคงไม่เห็นใคร ที่ที่สามและที่สี่ เธอคว้าน้ำเหลวทุกที เธอกระที่บเท้าติดๆกันหลายครั้ง หวนมองไปรอบๆอย่างผิดหวังและหงุดหงิด

หวังอันก็ต้องการแสดงให้เห็นสังคมได้รับรู้ถึงการมีอยู่ซึ่งตัวตนของเพศหญิงในเรื่องทางเพศวิถี ถึงแม้สังคมจะปิดกั้น ไม่ให้ความรู้ ไม่พูดถึง และเห็นเป็นเรื่องต้องห้าม ทำให้เป็นเรื่องผิดธรรมชาติ แต่ผู้หญิงซึ่งอาจมีความรู้

หรือตระหนักถึงเรื่องนี้ได้ไม่มากหรือไม่เร็วเท่าชายนั้นก็สามารู้สึกทางเพศได้ตามธรรมชาติในระดับเท่ากับชาย และผู้หญิงก็อาจจะปฏิบัติตัวไปตามสัญชาตญาณดังกล่าวได้เหมือนชาย เช่นเดียวกันกับที่ผู้หญิงก็มีสิทธิเลือกที่จะไม่ทำกิจกรรมทางเพศก็ได้ ถ้าเธอไม่ต้องการ แต่ข้อที่พึงสังเกตก็คือ ผู้หญิงที่หวังอันนี้เลือกมาเป็นตัวแทนในการยืนยันเรื่องนี้ คือผู้หญิงชนชั้นล่างที่การศึกษาไม่สูงและเป็นผู้หญิงบ้านนอก ซึ่งตัวเลือกนี้อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากหวังอันนี้ต้องการแสดงให้เห็นธรรมชาติของเรื่องเพศวิถีของผู้หญิงอย่างชัดเจนที่สุดก็เป็นได้ เพราะผู้หญิงแบบนี้อยู่ใกล้ขีดธรรมชาติและยังมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม (primitive) ที่สุด จึงน่าจะเป็นสัญชาตญาณที่เหมาะสมที่สุดในการสื่อความหมายถึงธรรมชาติของผู้หญิง ซึ่งน่าจะเป็นธรรมชาติของผู้หญิงทุกคนไม่ว่าจะเป็นชนชั้นไหน การศึกษาหรือภูมิลำเนาเป็นอย่างไร การขอพื้นที่ในวรรณกรรมเพื่อยืนยันความจริงข้อนี้ และแฝงการวิจารณ์และต่อต้านรัฐในเรื่องนี้ทำให้เราตระหนักว่า โดยรวมแล้วผู้หญิงในช่วงต้นของยุคหลังเหมาจนถึงราวปีค.ศ. 1986-7 ที่นวนิยายชุดนี้ตีพิมพ์ออกมานั้นคงจะยังไม่ค่อยมีอะไรแตกต่างหรือเปลี่ยนแปลงไปจากช่วงยุคเหมามากนักในประเด็นทางเพศวิถี ผู้หญิงอาจจะยังไม่กล้าแสดงออกหรือยืนยันตนเองในเรื่องนี้ รวมทั้งอาจจะยังไม่ค่อยมีความเข้าใจที่ถูกต้องและหลงคิดว่าเป็นเรื่องน่าอายหรือต้องห้ามอยู่เหมือนเดิมก็ได้ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดงานเขียนเช่นนี้ขึ้น (เมื่อมีปัจจัยเอื้ออำนวยดังกล่าวไปแล้วในตอนต้น) เหมือนอย่างที่ถูกโกตชี้ว่า ที่ใดมีอำนาจ ที่นั่นมีการต่อต้าน อำนาจไม่ได้กดทับ กีดกันหรือจำกัดได้แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังคงกระตุ้นให้สิ่งที่อำนาจพยายามกดทับหรือกีดกันนั้นได้มีโอกาสขยับสถานะเข้าสู่ศูนย์กลางแห่งความสนใจ ไม่อยู่ชายขอบอีกต่อไปก็ได้ เราจึงอาจสรุปได้ว่า ผู้หญิงในยุคหลังเหมาตอนต้นยังอยู่ในระยะของการต้องถูกปลูกให้ตื่นรู้ทางเพศวิถี และให้ตระหนักในสิทธิและเสรีภาพของตนในเรื่องนี้ ความจริงที่ว่าเมื่อนวนิยายชุดนี้ตีพิมพ์ออกมาก็ถูกวิจารณ์อย่างหนักและสร้าง ความฮือฮาในทางลบกับวงวรรณกรรมยังเป็นหลักฐานที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานนี้

เมื่อเราอ่านนวนิยายชุดนี้จบแล้ว ภาพของผู้หญิงในช่วงต้นของยุคหลังเหมาที่ได้ก็จะเป็นภาพของผู้หญิงสองแบบ แบบแรกคือ ผู้หญิงชาวเมืองชนชั้นกลาง และแบบที่สองคือ ผู้หญิงชนบทชนชั้นล่าง

ผู้หญิงชาวเมืองชนชั้นกลางที่มีการศึกษายังคงมีลักษณะของผู้หญิงในชนบทของขงจื้อและมีความทะเยอทะยานที่จะสร้างชีวิตที่มีความหมายบนอุดมการณ์ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและเพศชายของเหมา เหมือนตัวเอกหญิงในเรื่องความรักบนภูร้าง และความรักบนเขางาม ผู้หญิงแบบนี้มักมีทัศนคติต่อความรักตามชนบทขงจื้อ คือแต่งงานคนเดียว พยายามอยู่กันไป ช่วยเหลือสามีหรืออดทนกับสามีถึงแม้สามีจะทำผิดต่อตนหรือถึงแม้ชีวิตจะน่าเบื่อ จืดชืด และดูเหมือนไม่ได้อยู่ด้วยความรักอีกแล้ว ผู้หญิงกลุ่มนี้ยังคงสงวนท่าทีกับเพศตรงข้าม และพยายามไม่ให้ถูกคนอื่นว่าได้ว่าเป็นผู้ริเริ่มความสัมพันธ์ก่อน ถึงแม้ความรักโรแมนติกจะเป็นเรื่องสำคัญสำหรับพวกเธอ แต่หน้าที่และหน้าตาในสังคมมีน้ำหนักมากกว่า ดังนั้นท่าทีในการจัดการปัญหาต่างๆจึงมักจะมีลักษณะของความพยายามรักษาสภาพเดิมไว้ พวกเธอเป็นตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่ที่มีอารยะ และความซับซ้อนในจิตใจ แต่เหตุผล หรือกรอบของสังคมมักเป็นสิ่งที่พวกเธอให้ความสำคัญ

ผู้หญิงชนบทชนชั้นล่างที่ไม่ค่อยมีการศึกษาจะค่อนข้างเป็นอิสระจากพันธนาการของชนบทขงจื้อมากกว่า และค่อนข้างจะตัดสินใจตามอารมณ์ หรือแรงกระตุ้นตามสัญชาตญาณ ผู้หญิงพวกนี้จึงเห็นความรักเป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งมักมีความกล้าหาญที่จะปล่อยให้ชีวิตเป็นไปตามที่ตัวเองตัดสินใจ ซึ่งอาจไม่ใช่จุดจบที่ดีเท่าไรนัก ผู้หญิงพวกนี้เป็นตัวแทนของธรรมชาติ จิตวิญญาณอิสระ และมีอารมณ์เป็นอิสระ

3.3.2 การตื่นรู้ทางเพศ

นวนิยาย เรื่องสงครามของคนคนหนึ่ง (一个人的战争) ของหลินไป (林白) ตีพิมพ์ในปีค.ศ. 1994 และ เรื่องชีวิตส่วนบุคคล (私人生活) ของเฉินหฺร่า (陈染) ตีพิมพ์ในปีค.ศ. 1995 เป็นนวนิยายสองเรื่องที่สร้างกระแสงานเขียนแนว งานเขียนส่วนบุคคล (个人写作) ขึ้นในจีน งานเขียนแนวนี้พาผู้อ่านไปสำรวจความคิดและความรู้สึกของตัวเองอย่างใกล้ชิด เรื่องเล่าชีวิตส่วนตัว ความเป็นปัจเจกของผู้หญิงที่เป็นคนธรรมดา ไม่ได้มีชื่อเสียงต้องถูกบันทึกไว้(เหมือนธรรมเนียมในอดีตที่จะบันทึกเรื่องราวของคนดี คนเก่ง หรือ คนเลวที่สุดเท่านั้น) ทั้งสองเรื่องนี้เป็นที่สนใจของวงวรรณกรรมของจีนในช่วงต้นทศวรรษที่1990 เป็นอย่างยิ่ง โดยประเด็นที่นักวิจารณ์จีนให้ความสนใจนั้นเกี่ยวพันอยู่กับสองเรื่อง นั่นคือ การเขียนตีแผ่ชีวิตส่วนตัวอย่างเปิดเผย (จนนวนิยายทั้งสองนี้ถูกยกให้เป็นผู้นำกระแสการเขียนเช่นนี้) และการเขียนถึงเรื่องทางเพศวิถีย่างเปิดเผยจากนักเขียนหญิง ซึ่งนักวิจารณ์แนวสตรีนิยมในจีนก็จะยกย่องว่าเป็นการเขียนจากร่างกาย (body writing) ครั้งแรกของจีนเพื่อเรียกร้องความเท่าเทียมกัน แต่ไม่มีการพูดถึงหรือบทวิจารณ์อย่างละเอียดถึงประเด็นต่างๆหรือนัยทางการเมืองที่แฝงอยู่ในนวนิยายดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่านวนิยายทั้งสองเรื่องนี้สื่อถึงประเด็นต่างๆและมีนัยทางการเมืองมากกว่าที่นักวิจารณ์จีนได้กล่าวถึงไว้ ผสมกับความโดดเด่นและความแปลกใหม่ของตัวบทในช่วงนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกมาศึกษาวิจัย และได้ประเด็นต่างดังที่จะได้กล่าวต่อไปในบทนี้

ในนวนิยายทั้งสองเรื่องนี้มีตัวเอกเป็นผู้หญิงทั้งคู่ ผู้อ่านจึงจะได้เห็นภาพพัฒนาการความรู้สึกนึกคิด ตั้งแต่ช่วงวัยเด็กจนถึงช่วงอายุราวสามสิบของผู้หญิงจีนสองคนในช่วงต้นของสังคมยุคหลังเหมาได้อย่างชัดเจนเช่นกัน

ถึงแม้ว่านวนิยายทั้งสองเรื่องนี้จะตีพิมพ์ในช่วงกลางทศวรรษที่ 1990 แต่ตัวเอกหญิงในทั้งสองเรื่องซึ่งเกือบจะเป็นคนรุ่นราวคราวเดียวกันนั้น เกิดในราวช่วงต้นและปลายทศวรรษที่ 1960 เติบโตผ่านการปฏิวัติวัฒนธรรม ใช้ชีวิตวัยรุ่นและช่วงวัย 20 ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1970 และ 1980 ภาพที่สะท้อนออกมาจึงเป็นผู้หญิงจีนในช่วงต้นของยุคหลังเหมา คือปลายทศวรรษที่1970 จนถึงต้นทศวรรษที่ 1990 ผู้วิจัยจึงจัดนวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ไว้ในช่วงดอกไม้เหล็กผลิบานนี้ อย่างไรก็ตาม ภาพที่สะท้อนออกมานี้เป็นภาพของผู้หญิงจีนในช่วงต้นของยุคหลังเหมาส่วนหนึ่งเท่านั้น นั่นคือ ผู้หญิงจีนที่มีภูมิหลังทางครอบครัวเป็นปัญญาชนชนชั้นกลางและเป็นผู้หญิงชาวเมืองที่ได้รับการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย ความคล้ายคลึงกันของลักษณะตัวเอกหญิง ความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ที่ทั้งคู่เล่าในนวนิยายทั้งสองเรื่องจากผู้เขียนที่แตกต่างกัน รวมถึงความเป็นผู้นำของทั้งคู่ในกระแส

แนวเขียนนี้ที่แพร่หลายต่อมาในบรรดานักเขียนหญิงในช่วงปลายทศวรรษที่ 1990 เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยยืนยันแนวโน้มของผู้หญิงจีนกลุ่มดังกล่าวในช่วงเวลานี้ได้

จากการศึกษานวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ ผู้วิจัยพบว่า ประเด็นเพศวิถีเป็นหนึ่งในประเด็นหลักที่ถูกเรียกร้องเข้ามากับการเติบโตของผู้หญิงจีนกลุ่มนี้ในช่วงนี้ ลักษณะของการผสมผสานประเด็นทางเพศวิถีเข้ากับเรื่องเล่าเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของผู้หญิงบอกเล่าถึงประสบการณ์เฉพาะ และสะท้อนมุมมองของผู้หญิงในเรื่องนี้ พร้อมกับสะท้อนความเป็นจริงในสังคมจีนยุคหลังเหมา ผู้วิจัยเห็นว่า การเขียนเช่นนี้เป็นการช่วงชิงพื้นที่ของนักเขียนหญิงในสายธารวรรณกรรม และของผู้หญิงในวาทกรรมเรื่องนี้ในสังคม เพื่อยืนยันถึงควมมีตัวตนของผู้หญิง ในขณะที่เดียวกับที่ต้องการร่วมต่อรองและประกอบสร้างอัตลักษณ์ของผู้หญิงจีนในยุคหลังเหมาในประเด็นนี้ รวมทั้งเพื่อวิจารณ์สังคมและตัวผู้หญิงเองในเรื่องนี้ด้วย

นวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ เผยความอยากรู้อยากเห็นของผู้หญิงเกี่ยวกับเรื่องเพศและเพศวิถี แสดงสภาพความเหลื่อมล้ำระหว่างความเชื่อและการปฏิบัติเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ – คุณธรรมข้อสำคัญของกุลสตรีจีนตั้งแต่สมัยโบราณ – ในสังคมยุคหลังเหมาตอนต้น และบ่งชี้ความคิด มุมมอง ความปรารถนาและความต้องการของผู้หญิงจีนในเรื่องเพศวิถีนี้

สงครามของคนคนหนึ่ง และชีวิตส่วนบุคคล นวนิยายทั้งสองเรื่องนี้มีรูปแบบการเขียนเป็นเรื่องเล่าจากตัวเอกหญิงของเรื่อง ซึ่งใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งเล่าเรื่องชีวิตของตน โดยตัวหมี่ (多米) ตัวเอกหญิงในสงครามของคนคนหนึ่งไม่ได้เล่าเรื่องตามอายุตลอดทั้งเล่ม แต่จะเล่าเป็นเหตุการณ์สำคัญๆในชีวิตของตนสลับไปมาหรือเกี่ยวโยงกันกับเหตุการณ์อื่นที่เธอนึกขึ้นมาได้ เรื่องจะจบลงเมื่อเธอแต่งงานตอนสามสิบ แต่หนีนีวนีว (倪拗拗) ตัวเอกหญิงในชีวิตส่วนบุคคลจะเล่าพัฒนาการชีวิตของตนตามอายุ จากอายุ 11 ปีถึงราว 23-24 ปี ทั้งตัวหมี่และหนีนีวนีวเกิดและเติบโตในครอบครัวปัญญาชนชนชั้นกลาง แม่ของตัวหมี่เป็นสูตินรีแพทย์ พ่อของเธอเสียชีวิตแล้ว ส่วนแม่ของหนีนีวนีวเป็นข้าราชการ (干部) และพ่อของเธอเป็นข้าราชการชั้นสูง แต่ทั้งสองคนแสดงไว้ในการเล่าของตนว่า การมีอยู่หรือไม่มีอยู่ของพ่อนั้น ไม่มีอิทธิพล หรือเมื่อมีก็เป็นอิทธิพลในแง่ลบต่อการเติบโตของพวกเธอ ทั้งตัวหมี่และหนีนีวนีวเกิดและเติบโตในเมือง ตัวหมี่เกิดที่เมืองเล็กๆทางภาคใต้ของจีนชื่อ B หนีนีวนีวเกิดที่เมืองขนาดใหญ่ซึ่งน่าจะเป็นทางภาคเหนือของจีนชื่อ P ทั้งตัวหมี่และหนีนีวนีวเป็นคนเรียนเก่งและสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ทั้งคู่ โดยตัวหมี่เป็นรุ่นแรกของการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ระบบที่เพิ่งจะได้ฟื้นกลับมาใหม่ในปี ค.ศ. 1977 หลังจากหยุดไปในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม และทั้งคู่ต่างนิยมการเขียนหนังสือ ตัวหมี่เห็นว่าการเขียนเป็นการช่วยยืนยันความเป็นจริงของสิ่งและเหตุการณ์ต่างๆไม่ใช่ภาพลวงตาหรือฝันไป

我常常想，只要我写下来，用文字把那些事情抓住，放在白纸上它们就是真正存在过的了。(10)

ฉันมักคิดอยู่เสมอว่า ขอเพียงแต่ฉันเขียนออกมา ใช้ตัวหนังสือจับเรื่องเหล่านั้นไว้
ให้มัน วางไว้บนกระดาษขาว เรื่องเหล่านั้นก็เคยดำรงอยู่แล้วจริงๆ

นอกจากนี้แล้ว การเขียนก็ยังเป็นอาวุธอันทรงพลังสำหรับคนที่ไม่มีทางเลือกอื่นอีก

只需要纸和笔，弱小的人就能变成孙悟空，翻出如来佛的手心，仅凭
这一筋斗，文学就永远成了我心目中最为壮丽的事业。(65)

ขอแค่กระดาษและปากกา คนที่อ่อนแอ ไร้อำนาจก็สามารถเปลี่ยนเป็นซึ่งหอคอง
ข้ามพ้นออกมาจากฝ่ามือพระยูไลได้ โดยอาศัยแค่ท่าดีลังกา วรรณคดีก็เป็นกิจที่
ยิ่งใหญ่และสง่างามที่สุดในใจของฉันตลอดกาล

ส่วนหนีนี้นิวเห็นว่า การเขียนเป็นหนทางการจัดการความขัดแย้งระหว่างตนและโลก เป็นการระบายความอัดอั้น
ตันใจ ความกลัว หรือความขัดแย้งระหว่างตัวตนภายในและโลกภายนอก

无论纸页上那些断片残简是日记，是永无投递之日、也无处可投的信
函，还是自言自语般的叙述，无疑都是我的内心对于外部世界发生强
烈冲突的产物，是我在这个世界上的呼吸。(4)

ไม่ว่าข้อความกระท่อนกระแท่นบนหน้ากระดาษเหล่านั้นจะเป็นบันทึกประจำวัน
เป็นจดหมายที่ไม่มีวันส่ง และก็ไม่มีสถานที่ที่จะส่งไปด้วยเลย หรือจะเป็นการ
บรรยายแบบรำพึงรำพันกับตนเองก็ตาม ไม่ต้องสงสัยเลยว่าข้อความทั้งหมดนั้น
ล้วนเป็นผลผลิตที่เกิดจากการปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างใจฉันกับโลกภายนอก
เป็นลมหายใจของฉันบนโลกใบนี้

ทั้งตัวหมี่และหนีนี้นิวต่างสะท้อนประสบการณ์และมุมมองของผู้หญิงพร้อมกับความจริงของสังคมในเรื่องเพศ
วิถีที่คล้ายๆกันในสามประเด็นดังนี้

3.3.2.1 ความเขลาและอยากรู้ อยากเห็นทางเพศวิถี

การปิดกั้นเรื่องทางเพศวิถีของจีน การเห็นเรื่องนี้เป็นเรื่องต้องห้าม หรือเป็นเรื่องที่ไม่ควรพูดถึงในที่
สาธารณะ โดยเฉพาะโดยผู้หญิง การไม่มีเพศศึกษาในหลักสูตร ทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้เด็ก ๆ ในวัย
อยากรู้ อยากเห็น เช่นตัวหมี่และหนีนี้นิวพิจารณาร่างกายของตนด้วยความอยากรู้ อยากเห็น

喜欢镜子，喜欢看隐秘的地方。亚热带，漫长的夏天，在单独的洗澡
间冲凉，长久地看自己，并且抚摸。(3)

(ตัวหมี)ชอบส่องกระจก ชอบดูตรงที่ลับ พื้นที่ใกล้เขตร้อน หน้าร้อนยาวนาน เวลาที่อาบน้ำคนเดียวในห้องน้ำ ฉันก็จะพิศตัวเองอยู่นาน ทั้งยังลูบคลำอีกด้วย

我对镜子长时间地观察起了自己，这动机起源于 τ 对于我的脸孔和胸部的怨视。我忽然发现，我的确有了某些变化，这变化首先发生在我的胸部，我觉得那里变得丰满突隆起来，我连续观察了一些日子后，感到里面像有一块发面头，使得那里一日日发酵膨胀起来，并且，我感到从未有过的隐隐的胀痛。(46)

ฉันส่องกระจกสังเกตตัวเองอยู่เป็นนาน เหตุจูงใจเกิดจากการที่ τ มองหน้ากับหน้าอกของฉันอย่างเข้าอกเข้าใจ จู่ๆฉันก็พบว่า ฉันเกิดความเปลี่ยนแปลงบางอย่างขึ้นจริงๆ ความเปลี่ยนแปลงที่เวลานี้เกิดขึ้นกับหน้าอกของฉันก่อนเป็นอย่างแรก ฉันรู้สึกว่ที่ตรงนั้นกลายเป็นอวบอิมตั้งชันขึ้นมา หลังจากที่ฉันพิจารณาต่อเนื่องกันอีกหลายวันต่อมา ก็รู้สึกว่ข้างในเหมือนมีแป้งหมักอยู่ก้อนหนึ่ง ทำให้ที่ตรงนั้นพองฟูขึ้นมาทุกวัน อีกทั้งฉันยังรู้สึกปวดหน่วงๆนิดๆอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

และบางครั้งความไม่เข้าใจในสรีระของตัวก็นำมาซึ่งความหวาดกลัว เหมือนอย่างที่ตัวหมีคลำพบก้อนแข็งๆในหน้าอกข้างหนึ่งและต้องไปหาหมอเพื่อที่จะพบว่านี่เป็นเพียงชั้นตอนการเติบโต หนีนัวนัวเองก็ประสบปัญหาแบบเดียวกัน แต่เธอคิดเตลิดไปถึงว่าตัวเองอาจเป็นโรคมะเร็งหน้าอกและตายเหมือนอย่างผู้หญิงข้างบ้านก็ได้

果然，我从自己微微隆起的胸上，摸到一个硬硬的小疙瘩，就在乳头低下，我再摸另一只，同样摸到了一个硬硬的疙瘩。这下我真的吓坏了。整整一夜，我翻来覆去，无法睡觉，想象不久之后我会同前院那女人一样，即将死去这件事情。(47)

จริงดังคาด ฉันคลำพบตุ่มเล็กๆแข็งๆก้อนหนึ่งจากหน้าอกที่นูนขึ้นมาเล็กน้อยของตัวเอง อยู่ใต้หัวนมนั่นเอง ฉันคลำดูอีกข้าง คลำเจอตุ่มแข็งๆก้อนหนึ่งเหมือนกันเลย ที่นี้ฉันตกใจกลัวขึ้นมาจริงๆแล้ว ตลอดทั้งคืน ฉันพลิกตัวกลับไปกลับมา หลับไม่ลง คิดเพื่อเจ้าว่อีกไม่นานฉันก็จะเหมือนผู้หญิงที่หน้าบ้านคนนั้น กำลังจะตายด้วยเรื่องนี้เอง

เมื่อมีโอกาส เด็กๆก็จะพยายามหาทางเรียนรู้เรื่องทางเพศวิถีนี้เหมือนตัวหมีที่อาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกับโรงพยาบาลที่แม่ทำงาน เธอและเด็กอื่นในบริเวณเดียวกันจึงมักแอบขึ้นไปดู ลูบจับ พิจารณา แผนภาพและหุ่นจำลองเกี่ยวกับผู้ชาย ผู้หญิง อวัยวะสืบพันธุ์ ตัวหมียังพยายามหาทางแอบดูการคลอดลูกจริงๆจากทาง

หน้าต่าง ด้วยวิธีการที่แสนจะลำบากลำบาก คือต้องพยายามกระโดด และต้องกระโดดให้ได้จังหวะขณะที่มีลมพัด ผ่านหน้าต่างเล็กขึ้น ซึ่งไม่เคยมีความบังเอิญนี้เกิดขึ้นเลย ตัวหมียังไม่เลิกพยายาม

另有一只窗，正对着产床，但须要绕到窗后，穿过勒鲁（一种叶子带刺的植物）围成的篱笆，踩着一地玻璃碴儿，还会被大人发现，充满危险和曲折，还要正好碰上有人生孩子才能看到。(4)

ยังมีหน้าต่างอีกบานหนึ่งตรงกับเตียงทำคลอดพอดี แต่จะต้องอ้อมไปที่ปลายหน้าต่าง โดยผ่านรั้วต้นเล่อหลู่(พืชที่มีหนามอยู่ที่ใบ)ที่ล้อมอยู่โดยรอบ และเหยียบเศษกระจกบนดิน แถมยังอาจถูกผู้ใหญ่จับได้ ช่างอันตรายและวุ่นวายสุดๆ เมื่อไปถึงแล้วยังต้องบังเอิญให้เจอคนคลอดลูกถึงจะมีโอกาสได้เห็น

ผลลัพธ์คือ นอกจากในแผนภาพแล้ว ตัวหมียังไม่เคยได้เห็นการคลอดลูกจริงๆเลย การคลอดลูกจึงเป็นเรื่องที่ลึกลับ เธอรู้แต่เพียงว่า การคลอดลูกเป็นเรื่องที่อันตรายเป็นพิเศษเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ความสนใจใคร่รู้ทำให้ตัวหมียุ่เล่นคลอດลูกกับเพื่อนผู้หญิง - ลีลี่ (莉莉) - ที่ต้องย้ายบ้านมาพักอยู่บริเวณเดียวกันกับเธอชั่วคราว การเล่นดังกล่าวนั้นคือต่างผลัดกันใช้ก้านสำลีเสียดสีไปมากับบริเวณนั้นที่ต่างขารอไว้แล้ว ทั้งคู่ต่างตั้งชื่อให้การกระทำนี้ว่า “รักษาความสงบ” (保和平) ซึ่งเล่นกันอยู่แค่สองสามครั้งก็เลิกกันไป ตัวหมียุ่สารภาพว่า เธอรู้สึกสนใจในความสุขที่การเล่นดังกล่าวจะทำให้รู้สึก ซึ่งแตกต่างจากลีลี่ที่แค่สนใจในเรื่องลึกลับนี้เท่านั้น ดังนั้นเมื่อเล่นไปไม่นาน ลีลี่ซึ่งไม่เข้าใจว่าส่วนไหนจะรู้สึกไวที่สุดก็เบื่อแล้ว สิ่งที่น่าสนใจก็คือ คำบรรยาย ที่ตัวหมียุ่ใช้เรียกการกระทำนี้และความคิดของเธอเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

莉莉比我大一岁，我却要引诱她干坏事。。。。。。过了一两年，我长大了一些，知道这是一件不能告诉别人的事情，我让自己忘掉它，于是就真的忘掉了。(44-5)

ลีลี่อายุมากกว่าฉันหนึ่งปี แต่ฉันกลับล่อลวงเธอมาทำเรื่องเลวร้าย เวลาผ่านไปหนึ่งถึงสองปี ฉันโตขึ้นมาบ้างแล้ว รู้ว่าเป็นเรื่องที่ไม่อาจบอกใครได้ ฉันจึงให้ตัวเองลืมเรื่องนี้ไปเสีย แล้วฉันก็ลืมไปจริงๆ

เรื่องทางเพศเป็นเรื่องไม่ดีที่ต้องห้าม และเด็กๆต่างต้องแอบๆซุ่มๆเรียนรู้เอาเอง ในบางกรณีการไม่เปิดเผยเรื่องดังกล่าวหรือไม่มีการสอนอย่างเป็นทางการก็ยังเปิดโอกาสให้เด็กผู้หญิงถูกลวนลามทางเพศได้ เหมือนอย่างที่หนีนี๋นัวประทับใจ วันหนึ่ง T อาจารย์ของเธอพยายามหาว่าใครในชั้นเรียนที่นำภาพที่ลับ (私部) ของชายและหญิงมาแพร่กันดู หนีนี๋นัวซึ่งเป็นไม้เบื่อไม้เมากับ T มาตลอดไม่เข้าใจว่า ที่ลับคือส่วนไหน ได้แต่คาดเดาแต่ระดับความต้องห้ามของเรื่องเพศวิถีในสังคมจีนนี้รุนแรงจนเธออดหน้าแดงไม่ได้

从他的语气，我看出私部这地方是非同寻常的部位，我想，私部大概就是“那种”地方。这么一想，我的脸又莫名其妙地烫起来。真不知道我的脸为什么这么不听我的话。(24)

จากน้ำเสียงของเขา ฉันดูออกว่า ที่ลับ ที่ตรงนี้จะต้องเป็นตำแหน่งที่ไม่ธรรมดา ฉันคิดว่า ที่ลับก็คงจะหมายถึงที่ “ตรงนั้น” แน่ พอคิดอย่างนี้แล้ว หน้าฉันก็ร้อนผ่าว ขึ้นมาอย่างไม่รู้สาเหตุ ไม่เข้าใจเลยจริงๆว่าทำไมหน้าของฉันถึงไม่เชื่อฟังขนาดนี้

และดังนั้น เมื่อเธอถูกขอให้อธิบายสาเหตุ จึงตอบไม่ได้ เธอจึงถูกอาจารย์เรียกไปคุยที่ห้องพักครู และเมื่อหนึ่งวันต่อมาตอบว่าไม่รู้ว่าสวนไหนคือที่ลับ เธอก็ถูกประชิดประชันใส่ แต่การประชิดดังกล่าวเป็นการกระทำที่เข้าข่ายการลวนลามทางเพศตามความเข้าใจของคนปัจจุบัน

“私部，难道你真的不知道？”他停了一下，然后再一次抬起他的手，“私部，就是这儿”他在我的胸口处摸了一下，“私部就是这儿！”他又在我的大腿间摸了一下。我向后闪了闪身，心突突乱跳，不敢出声。T先生盯着我的脸看，神情有些焦躁不安的激动。(24-5)

“ที่ลับ หรือเธอไม่รู้จริงๆ” เขาหยุดครู่หนึ่ง จากนั้นก็ยกมือขึ้นมาอีกครั้ง “ที่ลับ ก็คือตรงนี้” เขาลูบที่หน้าอกของฉันทีหนึ่ง “ที่ลับก็คือตรงนี้” แล้วเขาก็ลูบที่หว่างขาของฉันอีกทีหนึ่ง ฉันผงะถอยหลัง ใจเต้นตุบตุบอย่างไม่มีปีไม่มีขลุ่ย ไม่กล้าทำเสียงอะไรออกมา อาจารย์ T จ้องหน้าฉัน สีหน้าหงุดหงิดร้อนใจ

นอกจากนั้นแล้ว การที่เรื่องทางเพศวิถีนี้ไม่ได้รับการอนุญาตให้พูดถึงหรือให้ความสนใจในที่สาธารณะ จึงทำให้เด็กหญิงวัยเจริญพันธุ์อย่างหนึ่งวันวันใจเต้นโครมคราม รู้สึกกลนลานอยู่ข้างในเมื่อเห็นอิซิว (伊秋) เพื่อนที่อายุมากกว่ามีประจำเดือน เพราะเธอไม่เคยรู้สึกเลยว่าเรื่องนี้จะต้องเกี่ยวพันกับเธอจนได้ในที่สุด หรือเมื่อเธอแอบดูอิซิวมีอะไรกับแฟน เธอก็รู้สึกตัวเองป่วย คลื่นไส้และอยากอาเจียนออกมาในทันที

ในขณะที่เดียวกัน ตัวหมีซึ่งเป็นคนอยากรู้ อยากเห็น และอยากลองกลับเล่าด้วยความรู้สึกอึดอัดใจถึงเหตุการณ์ที่ตัวเองเกือบจะถูกข่มขืน แต่ในที่สุดผู้จะข่มขืนซึ่งไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนก็ล้มเลิกความคิดไป เพราะตัวหมีผอมเกินไป และไม่มีที่ท้าวาดกลัวแต่กลับจ้องมองเขาแทน ในที่สุดทั้งสองก็เป็นเพื่อนกัน ตัวหมีรู้สึก

ว่า

多米想单调的读书生活竟然就这样充满了她四年的光阴，毫无光彩和刺激，这点奇遇是多么弥足珍贵，绚丽难得，就像天上的彩虹。多米不禁说道：以后我要把这件事写成小说。(19)

ตัวหมี่คิดว่า เวลาสี่ปีของเธอกลับมีแต่ชีวิตวัยเรียนที่จี๊ดจ๊าด ไม่มีสี่ส้นและไม่ตื่นเต้นเลยสักนิด การพบกันแบบประหลาดหนอยๆนี้ช่างมีค่าเสียเหลือเกิน สวยงามยากหา ประหนึ่งสายรุ้งบนท้องนภา ตัวหมี่อดพูดขึ้นมาไม่ได้ว่า วันหลังฉันจะเขียนเรื่องนี้เป็นนิยาย

จะเห็นได้ว่า ในสังคมจีนช่วงนี้ เพศวิถียังคงเป็นเรื่องที่ถูกปิดกั้น ต้องห้าม ซึ่งกระตุ้นให้เกิดทั้งความกลัว ความอาย หรือความอยากรู้อยากเห็นใคร่ลองก็ได้ การสะท้อนผ่านตัวหมี่และหนีนิวหนิวเช่นนี้แฝงนัยแห่งการวิจารณ์สังคมในประเด็นนี้ เช่นเดียวกับที่ต้องการเลิกมานซึ่งปกคลุมสังคมโดยเฉพาะผู้หญิงอยู่ออกไป พร้อมกับที่ต้องการเปิดเผย และอธิบายถึงธรรมชาติของผู้หญิงที่ต้องเติบโตมาในสภาพเช่นนี้ ดังที่สะท้อนอยู่ในคำพูดของหนีนิวหนิวที่ว่า

我虽然已长得差不多与母亲一般高，但我的性意识和性知识却是非常的愚昧。(48)

ถึงแม้ฉันจะโตจนสูงเกือบเท่าแม่แล้วก็ตาม แต่จิตสำนึกทางเพศและความรู้เรื่องเพศของฉันกลับน้อยนิดเหลือเกิน

3.3.2.2 ความเหลื่อมล้ำระหว่างความเชื่อและการปฏิบัติเรื่องพรหมจรรย์

ในต้นยุคหลังเหมา เราจะเริ่มสังเกตเห็น การผ่อนคลายความยึดมั่นในเรื่องพรหมจรรย์ในบรรดาผู้หญิงที่ได้รับการศึกษามาจากครอบครัวชนชั้นกลางนี้มากขึ้น ซึ่งเป็นแนวโน้มที่เริ่มสวนทางกับความเชื่อของคนในสังคมเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้หญิงพึงปฏิบัติ การผ่อนคลายของผู้หญิงกลุ่มนี้ไม่ได้เกิดจากการริเริ่มของผู้หญิงเอง แต่อาจกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากสภาพการณ์ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แล้วจึงตกกระไดพลอยโจน แต่การผ่อนคลายในเรื่องนี้ไม่แตกต่างจากสิ่งที่ผู้ชายจีนปฏิบัติกันมาในสังคม ผู้ชายซึ่งไม่ได้ถือปฏิบัติเรื่องนี้และยังมักเป็นผู้ริเริ่มก่อการละเมิดการรักษาพรหมจรรย์ของผู้หญิงอีกด้วย

ตัวเอกหญิงในนวนิยายทั้งสองเรื่องต่างเล่าถึงประสบการณ์ครั้งแรกของตน ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนการแต่งงาน สำหรับตัวหมี่ เรื่องนี้เกิดขึ้นขณะที่เธอเดินทางท่องเที่ยวคนเดียวทางเรือ ความเชื่อมั่นในตัวเอง คิดว่าตัวเองเป็นผู้หญิงที่เหนือกว่าคนอื่น จึงชอบผจญภัยหรือทำอะไรที่เสี่ยงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เธอเดินทางคนเดียวและพบกับชิโอะซุน (矢村) เสือผู้หญิงในการเดินทางครั้งที่สาม ชิโอะซุนเป็นผู้ชายหน้าตาดีกว่าผู้ชายทั่วไป เขาถือว่าตนเป็นคนรูปหล่อ และมาจากครอบครัวที่มีอิทธิพล (พ่อของเขาเป็นข้าราชการทหารระดับสูง) มีฐานะ รวมทั้งเพราะมีพ่อเป็นตัวอย่างของการเป็นเสือผู้หญิง เขาจึงเดินตามรอยเท้าพ่อและคอยฉวยโอกาสกับผู้หญิงที่อ่อนต่อโลก ตัวหมี่ซึ่งเชื่อมั่นในตัวเองสูงและบอกความจริงกับเขาว่าเดินทางคนเดียวจึงถูกเขาฉวยโอกาสตีสนิทด้วย และด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ตัวหมี่ถูกเขาจัดการเปิดห้องพักให้อยู่ห้องเดียวกัน โดยชิโอะซุนหลอกโรงแรมว่าทั้งคู่เป็นสามีภรรยา กัน เมื่อตัวหมี่รู้เรื่อง เธอไม่ได้ไว้วางใจแต่กลับบอกให้เขาคุกเข่าลงสาบาน

ว่าจะไปพักที่อื่น ซึ่งทำให้ชื่อขุนผู้เจเนจัดได้ใจและหลอกล่อตัวหมีจนถึงตอนเย็น และใช้เรียวแรงบังคับตัวหมีในคืนนั้น

สิ่งที่น่าสนใจ คือตัวหมีบรรยายเหตุการณ์ขณะที่ชื่อขุนทำการล่วงล้ำร่างกายของเธอไว้ค่อนข้างละเอียด ผ่านการเปรียบเทียบว่าตัวเธอเหมือนถูกกลืนจมหายไปใต้น้ำโดยไม่ทันได้รู้สึกผิดหวัง หรือเหมือนเธอตกลงไปในเหวลึก และมีสิ่งแปลกปลอมเหมือนไม้ที่แข็งและแห้งอยู่ในร่างกายเธอเป็นต้น ตัวหมีจะเน้นถึงความรู้สึกเจ็บปวดที่ร่างกายเธอประสบ และการไม่มีความสุขเลยแม้สักนิด แต่เมื่อตัวหมีเล่าถึงความสัมพันธ์ที่เธอมีกับผู้กำกับชายที่เธอรักในเวลาต่อมานั้น ตัวหมีไม่พูดถึงความรู้สึกหรือการกระทำในระหว่างที่มีเพศสัมพันธ์กับเขาเลย เธอไม่พูดถึงประเด็นทางเพศวิถี ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจใคร่ลอง ความสุขหรือความเจ็บปวดจากเรื่องเหล่านี้อีกเลยนับจากนี้ แต่ตัวหมีหันไปทุ่มเทให้กับการเล่าถึงความหลงใหลคลั่งไคล้ที่ตัวเองมีต่อตัวผู้กำกับความต้องการผูกมัดเขาไว้แทน ทั้งนี้อาจเป็นดังที่ตัวหมีกล่าวไว้ว่า

这是一个陌生的地方，一个陌生的房间，一个陌生的男人，多米跟它们度过了自己的初夜。这个初夜像一道阴影，永远笼罩了多米日后的岁月。(135)

นี่คือสถานที่ที่ไม่รู้จัก ห้องที่ไม่เคยคุ้น ผู้ชายที่ไม่คุ้นเคย ตัวหมีใช้คืนเสียพรหมจรรย์ของตัวเองกับทุกอย่างที่นี้ คืนแรกนี้เหมือนเงาดำที่ทอดยาวปกคลุมตัวหมีไว้ตลอดกาลในเวลาต่อมา

การเล่าเรื่องเช่นนี้อาจแฝงนัยถึงความต้องการวิพากษ์ผู้ชายซึ่งไม่เคยใส่ใจถึงความรู้สึกทางเพศของผู้หญิง และไม่เคารพสิทธิของผู้หญิงในเรื่องดังกล่าว จึงส่งผลให้ผู้หญิงไม่มีความสุขและหมดความสนใจในในเรื่องนี้อย่างที่ควรจะเป็นไปตามธรรมชาติดังที่ตัวหมีเคยเป็นเมื่อยังเด็กกว่านี้ ตัวหมีบรรยายความรู้สึกในคืนแรกหลังจากที่ชื่อขุนพยายามจะมีเพศสัมพันธ์กับเธออีกเป็นครั้งที่สองไว้ด้วยว่า

但她一点儿力气都没有，她无法阻止那男人再一次进入她的身体里。辣通的感觉重新升起，她开始意识到，她毫不被怜惜，她身上的这个男人丝毫不在乎她的意愿，。。。。。。耻辱和悲愤使她哭了起来，。。。。。。(135)

但她没有力气，她无法阻止那个男人再次进入她的身体。辣通的感觉重新升起，她开始意识到，她毫不被怜惜，她身上的这个男人丝毫不在乎她的意愿，。。。。。。耻辱和悲愤使她哭了起来，。。。。。。(135)

แต่เธอไม่มีแรงเลยแม้แต่หน่อย เธอไม่มีทางหยุดยั้งผู้ชายคนนั้นจากการรุกรานเข้ามาในร่างกายของเธออีกครั้ง ความรู้สึกปวดร้อนชานขึ้นมาใหม่อีกครั้ง เธอเริ่มตระหนักได้ว่า เธอไม่ได้รับการทะนุถนอมเลยสักนิด ผู้ชายที่อยู่บนตัวเธอคนนี้ไม่ใส่ใจความปรารถนาของเธอเลย.....ความอับยศอดสูและความเจ็บแค้นทำให้เธอร้องไห้ขึ้นมา

ตัวหมียังเผยให้ผู้อ่านได้เห็นถึงบรรยากาศของสังคม ความคิดและความเชื่อของผู้คนเกี่ยวกับเรื่อง พรหมจรรย์ว่า เรื่องนี้ยังเป็นเรื่องใหญ่ที่ผู้หญิงควรต้องรักษาไว้ การสูญเสียไปหรือการกระทำที่ส่อแนวของความไม่รักษานวลสงวนตัวจะทำให้ผู้หญิงเสื่อมเสียชื่อเสียงหรือถูกรังเกียจได้ เมื่อเธอเล่าถึงปฏิกิริยาของเพื่อนซึ่งมาส่งเธอ ที่สถานีรถไฟหลังจากเหตุการณ์คืนแรกว่า

我的同学在火车站里对我说：我不会对别人说起这件事，但你千万不要一个人出来旅游了，你赶快回去，不要再往前走了，实在太危险。
(128)

เพื่อนนักเรียนพูดกับฉันที่สถานีรถไฟว่า ฉันจะไม่บอกใครเรื่องนี้หรอก แต่เธออย่าได้ออกมาท่องเที่ยวคนเดียวอีกเป็นอันขาดเชียะ เธอรีบกลับไปเร็วๆ อย่าไปต่ออีกละ อันตรายจริงๆนะ

หรือเมื่อตัวหมี่เล่าถึงปฏิกิริยาของผู้ที่พยายามข่มขืนเธอแล้วกลายเป็นเพื่อนในที่สุด เมื่อเธอบอกเขาว่าจะเขียนเรื่องที่ตัวเองเกือบถูกข่มขืนเป็นนิยายในอนาคต

男孩一听立即严肃认真地说：千万不要写，你周围的人会对你不好的。。。。。。他十分负责地要多米打消这个念头，她反复说：你要是写了以后你丈夫会对你不好的。(19)

ทันทีที่ชายหนุ่มได้ยินดังนั้นก็พูดจริงจังซึ่งขึงขึ้นทันทีว่า ห้ามเขียนเด็ดขาด คนรอบตัวเธอจะต้องปฏิบัติกับเธอไม่ดีแน่.....ด้วยท่าทีที่รับผิดชอบอย่างที่สุด เขาอยากให้ตัวหมี่ล้มเลิกความคิดนี้ไปเสีย เขาพูดทวนไปซ้ำมาว่า ถ้าเธอเขียนแล้วละก็ ในอนาคตสามีของเธอจะต้องไม่ดีกับเธอแน่

ในขณะที่เดียวกัน ตัวหมี่ก็สะท้อนให้เห็นความคิดที่ไม่ใส่ใจกับการสูญเสียพรหมจรรย์ หรือการรักษานวลสงวนตัว เมื่อเธอเล่าความรู้สึกว่าจิตใจที่เกิดประสบการณ์เกือบถูกข่มขืนขึ้น เพราะเป็นเรื่องน่าตื่นเต้นเรื่องเดียวที่เกิดขึ้นในชีวิตนักศึกษาหมาหาวิทยาลัยที่จิตซีดของเธอ และดังนั้น เธอจึงอยากจะทำประสบการณ์ดังกล่าวไปเขียนเป็นนิยาย การไม่ยึดมั่นว่าพรหมจรรย์คือทุกอย่างของลูกผู้หญิงยังสะท้อนออกมาในคำพูดที่ตัวหมี่สรุปเกี่ยวกับเหตุการณ์ระหว่างเธอกับฉือซุน (ซึ่งในที่สุดแล้วก็เป็นเหตุการณ์ที่อลหม่านวุ่นวายจากความกังวลของเพื่อนตัวหมี่ว่า ตัวหมี่อาจถูกล่วงไป ความวุ่นวายนี้ชักนำไปหึ่งตำรวจ ภรรยาของฉือซุน และอาหญิงน้อย (ซึ่งที่จริงแล้วก็คือภรรยาของพ่อฉือซุน) มาสืบสวน ช่มชู้ และไกลเกลียดกับตัวหมี่ ตัวหมี่ถูกทำให้รู้สึกได้ว่า ตัวเองกลายเป็นผู้เสียหายที่จะต้องฟ้องเอาผิดฉือซุน) ตัวหมี่สรุปสั้นๆง่ายๆไม่กี่ประโยคว่า

但我从未用浪漫的温情、美好的回忆来想念过这个事件。我从未想到过它，一切都变味了，保卫科的干部、他的妻子、小姑姑以及我的同

学，他们纷纭而至，使这个故事变成了一起受骗失身的事件，这个事件以受害者的沉默而告终。(128)

แต่ฉันไม่เคยหวงคิดถึงเหตุการณ์นี้ด้วยอารมณ์โรแมนติก หรือความทรงจำหวานชื่นแต่อย่างใด ฉันไม่เคยคิดถึงเหตุการณ์นี้เลย ทุกอย่างบิดเบือนไปหมดแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจ ภรรยาของเขา อาหญิงน้อย และเพื่อนนักเรียนของฉัน ทุกคนทยอยแห่กันมาทำให้เรื่องนี้กลายเป็นเหตุการณ์ถูกล่วงไปคร่ำความบริสุทธิ์ เหตุการณ์นี้จบลงด้วยความนิ่งเงียบของผู้เสียหาย

นอกจากนี้ ตัวหมียังอธิบายให้อาหญิงน้อยของชื่อซุนฟังว่า ที่เกิดเรื่องทั้งหมดนี้ขึ้นก็เพราะตัวหมี่ต้องการมีประสบการณ์ชีวิตเพื่อใช้เขียนนิยาย และตัวหมียังอธิบายเพิ่มเติมให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่า ตัวเธอนั้นไม่ใช่ผู้เสียหายที่แท้จริงเพราะเธอเขียนแจกแจกว่า

在整个过程中，矢村轻而易举地就诱骗了我，每一次质的突破都势如破竹，没有受到更多的阻力。他一定以为是他英俊的外貌和他的家庭背景起了决定性的作用，只有我才明白，有两样东西更重要：一是我的英雄主义（想冒险，自以为是奇女子，敢于进入任何可怕事件），一是我的软弱无依。(128)

ตลอดทั้งเหตุการณ์นี้ ชื่อซุนล่องลวงฉันได้ง่ายดายอย่างยิ่ง ทุกการล่อหลอกที่ได้ผลนั้นทำงานเหมือนผ้าไม่ไผ่ เขาไม่ถูกฉันขัดขึ้นอย่างเต็มที่กำลัง เขาต้องเข้าใจเองแน่ๆ ว่าทั้งนี้เป็นผลมาจากบุคลิกนิสัยล่อหลอก และพื้นฐานทางครอบครัวของตัวเอง มีแต่ฉันเท่านั้นที่รู้ว่ามี่ปัจจัยที่สำคัญกว่านั้นอยู่สองประการ หนึ่งคือ ความคิดว่าฉันเก่ง (อยากเสี่ยงอันตราย เข้าใจเองว่าเป็นผู้หญิงไม่ธรรมดา และกล้าผจญทุกเรื่องที่น่ากลัว) อีกหนึ่งคือ ความอ่อนแอไร้ที่พึ่งพาของตนเอง

หลังจากเล่าถึงเหตุการณ์นี้แล้ว ตัวหมี่ก็เล่าต่อไปทันทีถึงการเดินทางตัวคนเดียว ท่องเที่ยวไปตามที่ต่างๆ ในอีกหลายครั้งต่อมา พบเจอทั้งผู้ชายที่ดี ทั้งหนุ่มและมีอายุที่ช่วยเหลือเธออย่างไม่หวังอะไร และผู้ชายที่ตั้งหน้าจะหาเศษหาเลยจากเธอ เช่นผู้ชายตาหมาป่าที่เธอพบระหว่างทางไปเที่ยวเขาเอ๋อเหมยซาน เป็นต้น ทั้งหมดนี้ถูกเรียงเข้าไว้ด้วยกันเป็นหนึ่งในบท บทที่สามซึ่งว่าด้วยการเดินทางและพบเจอสัตว์แปลกๆ ยิ่งไปกว่านั้นบทนี้ไม่ได้ขึ้นต้นด้วยเหตุการณ์การเสียพรหมจรรย์ แต่ขึ้นต้นเล่าถึงความต้องการเห็นโลกกว้าง และการเดินทางครั้งอื่นๆ ก่อน การเรียงลำดับเรื่องเช่นนี้สื่อให้นัยว่า เรื่องระหว่างตัวหมี่และชื่อซุนนั้นเป็นเพียงเหตุการณ์หนึ่งในชีวิตของเธอ ซึ่งตอกย้ำถึงความคิดในเรื่องพรหมจรรย์ของตัวหมี่ ว่าเธอไม่เห็นมันเป็นคุณสมบัติข้อสำคัญของผู้หญิงซึ่งแตกต่างจากคนอื่นๆ ในสังคมขณะนั้น คนที่ตัวหมี่เล่าถึงในวาระต่างๆ เช่น เพื่อนนักเรียน คนที่พยายามข่มขืนเธอ ตำรวจ เป็นต้น

ในเรื่อง ชีวิตส่วนบุคคล หนีนีวนีวก็เล่าถึงเหตุการณ์คืนแรกของตน ซึ่งเกิดจากการตกกระไดพลอยโจน คืนแรกของเธอ นั้นเกิดขึ้นกับครูคู่อริของเธอเอง T ซึ่งแวะมาหาเธอในช่วงปิดภาคเรียนจบการศึกษา และเธอกำลัง รอสอบเข้ามหาวิทยาลัย T สาราภาพความรู้สึกของตนว่ารักหนีนีวนีวมานานแล้ว และเฝ้ารอวันนี้ เขาช่วยโอกาส ขณะที่หนีนีวนีวขอเข้าไปเปลี่ยนเสื้อผ้าให้เหมาะสม เข้าไปกอดจูบพลากร้องไห้พรั่งพรูความรู้สึกของตนซึ่งในที่สุดก็ละลายแรงต้านทานของหนีนีวนีวลงได้

สิ่งที่แตกต่างระหว่างการเล่าของตัวหนีนีวนีวและหนีนีวนีวคือ คืนแรกของหนีนีวนีวไม่ได้เจ็บปวดและทำให้เธอ ลึนหัวในเรื่องเพศวิถีย่างตัวหนีนีว นีวปฏิบัติแรกทีเธอมีเมื่อหลุดออกมาจากอ้อมกอดของเขา คือ ความขยะเขยง เมื่อเห็นความเฉอะแฉะที่หว่างขาของเขา และรู้สึกเห็นอะหนะที่หว่างขาของเธอเอง ดังนั้น เธอจึงไล่ให้เขากลับ บ้านไปเพื่อที่เธอจะได้อาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย หนีนีวนีวไม่ได้ร้องไห้ตีโพยตีพาย และคิดว่าเธอมีมลทินที่ จะทำให้ตัวเองไม่สมบูรณ์

ในทางตรงกันข้าม คืนแรกของหนีนีวนีวเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้เธอสับสน ขัดแย้งระหว่างความต้องการ ทางร่างกายที่ถูกตัวเองปฏิเสธและความปรารถนาของตัวเองอีกเหมือนกันที่ละหลีกหนีจาก T ความขัดแย้งที่เธอ อธิบายไม่ได้นี้ทำให้เธอต้องออกเดินทางกลับไปอยู่ที่โรงแรมซานเมืองคนเดียวอยู่สี่วัน ระหว่างนี้ หนีนีวนีวก็ยัง เขียนจดหมายให้ T ต่อว่าการกระทำที่เธอรู้สึกว่าคุณ T แก่งสังสัยเป็นนักเรียน จดหมายนี้ทำให้ T สามารถมารับ หนีนีวนีวกลับเข้าเมืองได้ ทั้งคู่แวะทานอาหารก่อน และในคืนนี้เองที่หนีนีวนีวปล่อยตัวและปล่อยใจมีเพศสัมพันธ์ กับเขากันในร้านอาหารที่เปิดห้องส่วนตัวเฉพาะทั้งคู่นั่นเอง คำอธิบายความรู้สึกของหนีนีวนีวในตอนนี้เผยให้เรา เห็นถึงมุมมองใหม่ต่อเรื่องทางเพศวิถียของผู้หญิงกลุ่มหนึ่งในยุคหลังเหมา มุมมองซึ่งอาจจะยังเป็นเพียงกระแสที่ เพิ่งเกิดขึ้น (emergent) ในสังคมจีนในช่วงที่นวนิยายเรื่องนี้ตีพิมพ์ออกมา ความคิดอีกรูปแบบหนึ่งที่จะใช้ผู้ชาย เป็นวัตถุประสงค์ตอบสนองความปรารถนาในส่วนลึกที่ผู้หญิงเองไม่เคยได้รู้จักอย่างเป็นทางการ

她对他并没有更多的恋情，她只是感到自己身上的某一种欲望被唤起，她想在这个男人身上找到那神秘的、从未彻底经验过的快感。她更喜爱的是那一种快感而不是眼前这个，正是为了那种近在咫尺的与性秘密相关联的感觉，与眼前的这个男人亲密缠联在一起。。。。。。在这一刻，她的肉体和她的内心相互疏离，她是自己之外的另外的一个人，一个完全被魔鬼的快乐所支配的肉体。(103)

เธอไม่รู้สิกรักใครอะไรในตัวเขาเลย เธอเพียงแต่รู้สึกถึงความปรารถนาบางอย่างใน ร่างกายของตนได้ถูกปลุกขึ้นมา เธออยากจะพบความสุขที่ลึกลับ ความสุขสุดๆที่ไม่เคยรู้สึกมาก่อนจากตัวผู้ชายคนนี้ ที่เธอชอบยิ่งกว่าคือความสุขแบบนั้น ไม่ใช่ผู้ชายคนนี้ ก็เพื่อความรู้สึกทางเพศลับๆที่อยู่ใกล้แค่เอื้อมนั้นนั่นละที่ทำให้เธอมา เกี่ยววาระหวัดรัดติดอยู่กับผู้ชายตรงหน้าคนนี้.....ในช่วงขณะนี้ ร่างกายของเธอได้

แยกออกจากจิตใจ เธอเป็นคนอีกคนหนึ่งที่อยู่นอกตัวเอง เป็นร่างกายที่ถูกบงการ
โดยปีศาจแห่งความสุขไปแล้วอย่างสิ้นเชิง

นอกจากนี้ หนีนีวนี่วยังสะท้อนการไม่ยึดติดกับแนวคิดเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ของผู้หญิงเงินต่อไปอีก
เมื่อเธอเล่าถึงความต้องการที่จะจดจำอินหานาน (尹楠) คนรักคนแรกของเธอด้วยร่างกายตนเอง และต้องการ
ให้เขาจดจำเธอด้วยร่างกายของเขาเช่นกัน ก่อนที่เขาจะต้องจากเธอไป เพื่อหลบหนีเอาชีวิตรอดจากเหตุการณ์ที่
ประชาชนจีนประท้วงรัฐบาลเรียกร้องประชาธิปไตยในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1989 ดังนั้น หนีนีวนี่วจึงเป็นฝ่ายเริ่ม
และไม่ลังเลที่จะบอกอินหานานด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดี นวนิยายเรื่องนี้ไม่ได้สะท้อนปฏิกิริยาของคนทั่วไปเกี่ยวกับแนวคิดที่ผู้หญิงต้องรักษา
พรหมจรรย์เหมือนอย่างเรื่องสงครามของคนคนหนึ่ง ในทางตรงกันข้าม ในเรื่องนี้ผู้หญิงรอบตัวหนีนีวนี่วต่างก็
ไม่ได้เคร่งครัดกับการถือพรหมจรรย์ การมีสามีคนเดียว หรือการตั้งยอมนทนมไม่หย่า เช่น อี้ชิว เพื่อนที่อายุ
มากกว่าหนีนีวนี่วอยู่สามปีก็มีเพศสัมพันธ์กับแฟนของตนตั้งแต่ยังเรียนอยู่มัธยมแล้ว แม่ของหนีนีวนี่วเอง เมื่ออยู่
กับพ่อแล้วมีปัญหาไม่ลงรอยกัน (ตามความคิดของหนีนีวนี่วคือถูกบังคับกดขี่) ก็หย่ากัน แล้ววันหนึ่งแม่ก็บอกเธอ
ว่า คิดอยากจะหาพ่อให้หนีนีวนี่ว เพราะเห็นว่าตัวเองมีอายุแล้วเกรงว่าหนีนีวนี่วจะเหงา ไม่มีใครอยู่เป็นครอบครัว
ด้วยถ้าหากวันหนึ่งแม่ตายไป เป็นต้น

ในขณะเดียวกัน ทั้งสงครามของคนคนหนึ่ง และชีวิตส่วนบุคคลต่างให้ภาพของผู้ชายที่ไม่ได้ยึดมั่นอยู่
กับความรักเดียวใจเดียว ความรักในการแต่งงาน อีกทั้งยังมักเป็นผู้ช่วยโอกาสจากผู้หญิงในเรื่องนี้เช่น ฉือซุนที่
เป็นเสื่อผู้หญิงทั้งที่แต่งงานแล้ว ผู้ชายตาหมาป่าที่พยายามเอาเปรียบตัวหมี่โดยการใส่ยานอนหลับ หรือพา
เธอเดินไปในสวนสาธารณะที่ปลอดภัย หรือผู้กำกับชายที่ตัวหมี่หลงรักซึ่งในที่สุดก็พิสูจน์แล้วว่านอกจากผู้กำกับ
คนนี้จะมิประวัติเกี่ยวกับผู้หญิงมาแล้วมากมาย เมื่อมาคบอยู่กับตัวหมี่นั้น เขาก็กำลังคบกับนักศึกษา
มหาวิทยาลัยอีกคนหนึ่งด้วย และในที่สุดเขาก็บีบให้ตัวหมี่ทำแท้งในขณะที่ตัวเองไปขอนักศึกษาคนนั้นแต่งงาน
หรือสามีของเหอ (禾) (แม่หม้ายข้างบ้านหนีนีวนี่วที่กลายมาเป็นเหมือนแม่ เพื่อน และคนที่หนีนีวนี่วชอบ) ที่มี
ความสัมพันธ์นอกการแต่งงานกับเพื่อนร่วมงานที่อายุมากกว่า

เราอาจกล่าวได้ว่า บรรยากาศเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องพรหมจรรย์ในยุคนี้อาจลดความสำคัญลงไปบ้างแล้ว
ในบรรดาผู้หญิงเงินชนชั้นกลางที่มีการศึกษาจำนวนหนึ่ง หรืออย่างน้อย การเล่าเรื่องอย่างเปิดเผยและไม่ได้ขยาย
ให้มีผลกระทบที่ใหญ่โตแต่อย่างใดเกิดขึ้นจากการสูญเสียพรหมจรรย์ไปเช่นนี้ก็คือ ความพยายามที่จะลดทอน
ความสำคัญของเรื่องดังกล่าวในความคิดของผู้หญิงหรือของสาธารณชนลง การเอ่ยถึงผู้ชายที่ไม่ยึดมั่นในการ
แต่งงาน หรือผู้ชายที่คอยหาโอกาสกับผู้หญิงก็อาจเป็นวิธีหนึ่งของการสื่อนัยถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างความเชื่อ
และการปฏิบัติในเรื่องนี้ระหว่างชายและหญิง ก่อให้เกิดการเปรียบเทียบขึ้นในใจผู้อ่านซึ่งอาจเป็นผู้ช่วยสนับสนุน
การสร้างคุณสมบัติในเรื่องนี้ระหว่างชายและหญิงให้เกิดขึ้นในอนาคตก็เป็นได้ แต่การเล่าเรื่องประสบการณ์คืน

แรกเช่นนี้จากผู้หญิงในแนวที่ผู้หญิงถูกกระทำ และไม่ได้เกิดจากความยินยอมพร้อมใจหรือริเริ่มกระทำเองก่อนของผู้หญิงก็เป็นการสื่ออ้อมว่า แนวคิดนี้ในหมู่คนทั่วไปในสังคมจีน ยังคงมีความสำคัญอยู่แน่นอน และผู้ชายเป็นผู้ได้เปรียบ

3.3.2.3 มุมมองใหม่ทางเพศวิถีของผู้หญิงจีน

นอกจากประเด็นเรื่องพรหมจรรย์แล้ว เราจะสังเกตเห็นมุมมองใหม่ทางเพศวิถีของผู้หญิงจีน ทั้งตัวหมี่และหนีนีวี่ต่างไม่ใช่ผู้หญิงช้ำอาย สงบเสงี่ยม ไร้ความรู้สึก และไร้ตัวตนในเรื่องเพศวิถีเหมือนผู้หญิงในอดีตอีกแล้ว แต่เป็นผู้หญิงที่มีความต้องการทางเพศ และกล้าที่จะแสดงออกซึ่งความรู้สึกทางเพศของตน ตัวตนใหม่ทางเพศวิถีของผู้หญิงจีนนี้อาจไม่ใช่ภาพแทนของผู้หญิงจีนในยุคหลังเหมาทุกคน แต่ความคล้ายคลึงกันในแง่มุมที่สะท้อนออกมาจากนักเขียนชั้นนำทั้งสอง และกระแสขานรับตัวตนใหม่นี้ที่เกิดขึ้นและพัฒนาต่อไปในนวนิยายที่ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงต่อไปในบทที่สี่นี้ก็เป็นปัจจัยยืนยันถึงกระแสที่กำลังเกิดขึ้นในหมู่ผู้หญิงจีนชาวเมืองชนชั้นกลางที่มีการศึกษาในช่วงต้นทศวรรษที่ 1990-1995 ได้

ทั้งตัวหมี่และหนีนีวี่ต่างเล่าถึงความปรารถนาทางเพศและการสำเร็จความใคร่ของตัวเอง ตัวหมี่เล่าว่า ความปรารถนาและการกระทำนี้เริ่มมาตั้งแต่เธออยู่บนบัล อายุ 5-6ขวบแล้ว

那是一种经常性的欲望，甚至在夏天漫长的中午，不放蚊帐，。。。。。。我要耐心等到大家都睡着，最后那个阿姨也去睡了，我才能放心开始我的动作。。。。。。放心地把自己变成水，把手变成鱼，鱼在滑动，鸟在飞，只要不发出声，脚步就不会来。这种做法一直延续下来，直到如今。(2-3)

นั่นเป็นความปรารถนาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ แม้ในยามกลางวันที่ยาวนานของฤดูร้อน ที่มุ้งไม่ได้คลุมลงมา.....ฉันต้องอดทนรอจนทุกคนหลับ และทำยสุดน้ำสาวคนนั้นก็ไปหลับเหมือนกัน ฉันถึงจะวางใจเริ่มการกระทำของตัวเองได้.....วางใจที่จะเปลี่ยนตัวเองเป็นน้ำ และมือเป็นปลา ปลาเลื่อนไหลไปมา นกกำลังโฉบบิน ขอแค่ไม่ออกเสียง ก็จะไม่มีการเดินมา การกระทำแบบนี้ทำสืบเนื่องต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ตัวหมี่ยังเล่าถึงการเล่นเลียนแบบคลออดลูกและระบุว่า เพื่อนที่ร่วมเล่นด้วยกันเล่นเพราะอยากรู้ อยากเห็น แต่ตัวเธอนั้นเล่นเพราะสนใจความสุขที่การเล่นดังกล่าวจะนำมาให้ อย่างไรก็ตาม ตัวหมี่ไม่เคยพบความสุขทางเพศที่เธอสนใจดังกล่าวจากผู้ชายเลย ดังที่เราได้เห็นแล้วในคำบรรยายที่ตัวหมี่เล่าเกี่ยวกับประสบการณ์คืนแรกของเธอ ประสบการณ์ที่เธอเจ็บปวด และไม่รู้สึกละเลย และตัวหมี่เล่าแฝงนัยของความผิดหวังตลอดกาลในการแสวงหาความสุขทางเพศจากผู้ชายเมื่อเธอบอกว่า “คืนแรกนี้เหมือนเงาดำที่ทอดยาวปกคลุมตัวหมี่ไว้ตลอดกาลในเวลาต่อมา” ตัวหมี่ตอกย้ำนัยนี้อีกครั้งเมื่อเธอเล่าถึงผู้กำกับชายที่เธอหลงรัก

我无穷无尽地爱他，盼望他每天都来，来了就盼望他不要走，希望他要我。其实我跟他做爱从未达到过高潮，从未有过快感，有时甚至还会有一种生理上的难受。(177-8)

ฉันรักเขาไม่มีวันจบสิ้น รอคอยให้เขามาหาทุกวัน มาแล้วก็หวังว่าเขาจะไม่จากไป
หวังให้เขาต้องการฉัน ที่จริงแล้ว ฉันไม่เคยถึงจุดสูงสุดเลยเมื่อมีอะไรกับเขา ไม่เคย
รู้สึกถึงความสุขเลย บางครั้งร่างกายยังถึงกับเจ็บปวดแบบหนึ่งด้วยซ้ำไป

และด้วยเหตุนี้เอง ตัวหมีจึงขึ้นต้นและลงท้ายเรื่องของเธอด้วยคำบรรยายถึงการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองโดยอุปมาอุปไมยมือของตนเป็นปลาและความรู้สึกสุดยอดที่ตนประสบอยู่นั้นเป็นเหมือนการไต่คลื่นบนผิวน้ำที่ในท้ายที่สุดตัวของเธอก็ถูกคลื่นหายไปกลายเป็นน้ำ ผู้วิจัยเห็นว่านัยหนึ่งของการเล่าและตอกย้ำเช่นนี้เพื่อสื่อถึงความสุขทางเพศที่ตัวเธอเองได้รับจากการช่วยตัวเอง ยืนยันถึงการมีความต้องการทางเพศ รู้จักแสวงหาและตอบสนองของความรู้สึกดังกล่าวของผู้หญิง และอีกนัยหนึ่ง เพื่อสื่อว่าความสุขดังกล่าวจะได้รับก็จากตัวเธอเองเท่านั้น มีแต่ตัวผู้หญิงเองที่ทำให้ตัวเองมีความสุขได้ เหมือนกับที่เธอโปรยไว้ในย่อหน้าแรกก่อนการบรรยายการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองว่า

一个人的战争意味着一个巴掌自己拍自己，一面墙自己挡住自己，一朵花自己毁灭自己。一个人的战争意味着一个女人自己嫁给自己。
(189)

สงครามของคนคนหนึ่งบ่งถึงฝ่ามือข้างหนึ่งของตนเองตบตัวเอง กำแพงที่ตัวเอง
กั้นตัวเองไว้ ดอกไม้ช่อหนึ่งที่ทำลายตัวเอง สงครามของคนคนหนึ่งบ่งนัยถึงผู้หญิง
คนหนึ่งแต่งงานกับตัวเอง

ในความเป็นจริงตามท้องเรื่อง หลังจากที่ตัวหมีพบว่าตนเองถูกผู้กำกับชายหลอกและทอดทิ้งแล้ว ตัวหมีก็แสวงหาทางออกด้วยการหลบไปปักกิ่งและแต่งงานกับชายสูงวัยที่ปิดกั้นเธอออกจากเพื่อนๆ ทั้งหมด ตัวหมีเปรียบเทียบแต่งงานของตนว่าเป็นเหมือนการขายความรักของตน ทรรศต่อความรัก (出卖自己的爱情) และตัวตนคนเก่าของตัวหมีได้ตายไปแล้ว การนิยามความหมายของคำที่ว่า สงครามของคนคนหนึ่งตามที่กล่าวถึงข้างบนนี้จึงยังมีนัยสื่อถึง ผู้หญิงที่แสวงหาความสุขแต่ไม่อาจพบความสุขนั้นจากที่อื่นได้นอกจากจากตัวเองเท่านั้น

นอกจากการแสดงออกว่าผู้หญิงก็มีความต้องการทางเพศ และจึงต้องแสวงหาทางออกของความ
ต้องการดังกล่าว และผู้หญิงก็รู้จักตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้ด้วยตนเองเฉกเช่นเดียวกับผู้ชายแล้ว ตัว
หมียังสะท้อนให้เห็นอีกว่า ผู้หญิงก็มีประสาทสัมผัสเกี่ยวกับความงามทางเพศด้วยเช่นกันเมื่อตัวหมีเล่าถึงความ
ความฝันที่เธอกล่าวอย่างหนึ่งแต่ก็ชอบฝันถึงคือ ความฝันว่าตัวเองแต่งงาน

别人说，这是你在结婚，站在身边的新郎不是全班最差的男生就是 B 镇最难看的男人，我立即就吓出一身冷汗从梦里醒来。在半醒半睡真假难辨的时候绝望地想道：这下完了。或许我害怕的只是差男生或者丑男人。(7)

มีคนพูดว่า นี่คือเธอกำลังแต่งงาน เจ้าสาวที่ยืนอยู่ข้างๆ ถ้าไม่ใช่นักเรียนชายที่เรียนแย่มากที่สุดในชั้นก็ต้องเป็นผู้ชายที่น่าเกลียดที่สุดในเมือง B ฉันจะสะดุ้งตื่นขึ้นมาเหงื่อแตกพลั่กทั้งตัวทันที ในยามที่สะลึมสะลือแยกความจริงกับความฝันไม่ค่อยออกนั้น ฉันมักจะคิดอย่างสิ้นหวังว่า เสร็จแน่แล้วคราวนี้ บางทีที่ฉันกลัวอาจจะแค่กลัวนักเรียนชายไม่เอาไหนหรือชายอัปลักษณ์ก็เป็นได้

ดังนั้น ชื่อขุนที่เป็นประสบการณ์ครั้งแรกของตัวหมีจึงเป็นผู้ชายที่หน้าตาดีผิดธรรมดา คำบรรยายที่ตัวหมีให้เกี่ยวกับชื่อขุนก็ไม่ใช่แค่คำว่า หล่อ เท่านั้น แต่จะเป็นการบรรยายที่บ่งบอกถึงการพินิจและความรู้สึกขณะมองของผู้เล่าไปด้วยเช่นกัน

他的确长得很英俊，他的五官和脸型在男人中是少有地出众，尤其是他的嘴唇和下巴，。。。。。(124)

เขาหน้าตาหล่อเหลาจริงๆ เครื่องหน้าและรูปหน้าของเขาโดดเด่น ไม่ค่อยมีชายใดเสมอเหมือน โดยเฉพาะริมฝีปากและคาง.....

ผู้กำกับ N ที่ตัวหมีหลงรักก็หน้าตาดีเหมือนดาราที่กำลังดังในขณะนั้น และอีกเช่นกันที่ตัวหมีบรรยายอย่างถี่ถ้วนถึงลักษณะของเขา

他那么高，我也觉得是一个奇迹，他身上的皮肤非常光滑，像女人的一样，白而细腻，他的腰出奇地细，在侧卧的时候可爱地凹陷下去，他的肌肤有一种隐隐的体香，像少女一样发出香气，又具有男人独特的气味，他的体香是一种奇怪的混合，非常好闻，让人心醉。(178)

เขาสูงขนาดนั้น (183 เซนติเมตร - ผู้วิจัย) ฉันก็รู้สึกว่าเป็นความพิเศษอย่างหนึ่ง ผิดตามลำตัวเกลี้ยงเกลาเรียบลื่น เหมือนผิวผู้หญิง ขาวละเอียดย เขาเอวบางอย่างไม่น่าเชื่อ ยามนอนตะแคงก็จะว่าลึกลงไปน่านมอง เนื้อตัวของเขามีกลิ่นกายหอมอ่อนๆ อย่างหนึ่ง ส่งกลิ่นออกมาเหมือนสาวน้อย แต่ก็มีกลิ่นเฉพาะตัวของผู้ชายผสมผสานกันเป็นกลิ่นกายของเขาอย่างน่าประหลาด น่าดมอย่างยิ่ง หอมจนน่าหลงใหล

ลักษณะการบรรยายเช่นนี้ ผู้ชายก็กลายเป็นเหมือนหุ่นที่อยู่ในตู้โชว์ให้ผู้หญิงได้เพ่งพิศ และเลือกได้เหมือนที่ผู้ชายเองก็ใช้สายตาของผู้ดูมาพิจารณารูปร่างหน้าตาของผู้หญิงเช่นกัน

ในเรื่อง ชีวิตส่วนบุคคล หนีนีวีเองก็มีการบรรยายถึง ความปรารถนาทางเพศ และการสำเร็จความใคร่ของตน ในการบรรยายถึงความปรารถนาดังกล่าวนั้น หนีนีวีก็ยังสื่อให้เราได้ตระหนักถึงความจริงที่เธอต้องการเน้นย้ำ นั่นคือ ผู้หญิงก็มีความต้องการทางเพศ ถึงแม้สังคมจะพยายามปิดกั้นเรื่องนี้ และทำให้ผู้หญิงต้องรู้สึกละอายกับความต้องการดังกล่าวก็ตาม โดยเรื่องตอนนี้เป็นช่วงที่เธอกำลังตรวจความเรียบร้อยของตัวเองในกระจกก่อนจะถึงเวลานัดหมายกับอินหนาน เพื่อนชายคนแรก

那声音说，“你很迷人，纯洁而高贵。”

我说，“我并不纯洁。你并不了解我是一个什么样的人。”

那声音说，“我了解你。”

我说，“你不了解。你不知道我曾在欲望面前多么的无耻。”

那声音说，“我喜欢你那种天真的无耻。”(130)

เสียงนั้นพูดว่า “เธอมีเสน่ห์มาก บริสุทธิ์สูงส่ง”

ฉันตอบว่า “ฉันไม่บริสุทธิ์เลย เธอจะไม่รู้หรือว่าฉันเป็นคนอย่างไร”

เสียงนั้นพูดว่า “ฉันเข้าใจเธอ”

ฉันตอบว่า “เธอไม่เข้าใจ เธอไม่รู้ว่าฉันทำตัวน่าละอายแค่ไหนเมื่อฉันเกิดอยาก

ขึ้นมา”

เสียง

นั้นพูดว่า “ฉันชอบความน่าอายที่ไร้เดียงสาของเธอ นั่นนะ”

หนีนีวีก็ยังเล่าอย่างเปิดเผยถึงความสนใจทางเพศของเธอ เช่นเมื่อเธอกำลังเฟิกเฉยต่อการองนัยของ T ที่มารับเธอกลับเข้าเมือง เธอก็อดสะดุดตาเข้ากับขาของเขาคู่ที่โผล่ออกมานอกกางเกงขาสั้นไม่ได้

他穿着一条制服短裤，那双淡棕色的长腿裸露出来，如同一匹负荷沉重的栗色的公马的腿，十分吃力地站立着。这缄默的腿，像是莫名其妙地散发出一股吸力，拽住了我的目光。(99)

เขาใส่กางเกงเครื่องแบบขาสั้น ขาวาวๆสีน้ำตาลอ่อนคู่นั้นโผล่ออกมา รวกับขาพอม้าสีน้ำตาลอ่อนที่แบกน้ำหนักไว้เต็มพิกัดกำลังพยายามยื่นให้มัน ขาที่นิ่งเสียบนี้เหมือนมีพลังดึงดูดที่อธิบายไม่ถูกมาสะกดสายตาฉันไว้

หรือเมื่อเธอสารภาพถึงแรงจูงใจแรกที่ทำให้เธอเข้าไปใกล้อินหนาน

那一天，我端着饭盒丝毫没有犹豫地就向尹楠身边的一个空座位走去，坦白地说，我和他的搭讪完全出于他迷人的外表。(119)

วันนั้น ฉันถือกล่องข้าวเดินไปทางที่นั่งว่างข้างๆอื่นหนานอย่างไม่ลังเลเลยแม้แต่
น้อย พูตกันตรงๆ ที่ฉันเข้าไปตีสนิทกับเขานั้นเกิดจากหน้าตามีเสน่ห์ของเขาอย่าง
เดียวเลย

最初见到他时，我几乎完全被他漂亮的脸孔和迷人丰采震住了，视觉
上美好的审美体验迅速地在我心里扩展、膨胀，占领了我整个的思维。
(128)

ตอนที่พบเขาครั้งแรกนั้น ฉันแทบจะตะลึงงันไปกับหน้าตาท่าทางที่หล่อเหลาส่ง
งามของเขาเลย ความรู้สึกของการได้ชื่นชมความงามทางตาได้แผ่ขยายเพิ่มพูนขึ้น
ในใจฉันอย่างรวดเร็ว ครอบครองสติปัญญาของฉันทั้งหมด

นอกจากนี้ หนีนีวนี่ก็ยังไม่อธิบายให้ผู้อ่านได้เห็นแล้วถึงความต้องการที่จะบรรลุความสุขทางเพศอย่าง
สมบูรณ์แบบซึ่งเป็นที่เธอไม่ได้รับในคืนแรกของเธอ จึงยอมปล่อยให้ตัวเองไปไปกับ T ครั้งที่สอง และหนีนีวนี่ก็
ไม่ผิดหวัง “เธอเพียงแต่รู้สึกถึงความปรารถนาบางอย่างในร่างกายของตนได้ถูกปลุกขึ้นมา เธออยากจะพบ
ความสุขที่ลึกกลับ ความสุขสุดๆที่ไม่เคยรู้สึกมาก่อนจากตัวผู้ชายคนนี่ ที่เธอชอบยิ่งกว่าคือความสุขแบบนั้น ไม่ใช่
ผู้ชายคนนี่ ก็เพื่อความรู้สึกทางเพศต่างๆที่อยู่ใกล้แค่เอื้อมนั้นนั่นละที่ทำให้เธอมาเกี่ยวกระหวัดรัดติดอยู่กับผู้ชาย
ตรงหน้าคนนี่.....” ในแง่นี้ หนีนีวนี่แตกต่างจากตัวหมี่ตรงที่เธอแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงสามารถบรรลุความสุขสุด
ยอดได้จากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย เหมือนกับที่ผู้หญิงช่วยตัวเอง ในการเล่าถึงความสัมพันธ์ทางเพศทั้งหมด
ของเธอเอง (ซึ่งมีอยู่สามครั้ง) ผู้อ่านจะไม่พบคำบรรยายถึงความทรมาน หรือเจ็บปวด เสียใจ หรือถูกข่มขืนจาก
การกระทำดังกล่าวเลย ในทางตรงกันข้าม หนีนีวนี่จะเล่าถึงปฏิกิริยาที่คล้อยไปตามแรงผลักดันของธรรมชาติ
ของตัวเอง เช่นในครั้งแรกระหว่างเธอกับ T หลังจากที่พยายามป้องกันการอดจูบจูบคลำของเขาอยู่พักหนึ่งแล้ว

发生了更为奇怪的事，我的身体如同被催眠术施展了魔力，原来的那
一种强大的由挣脱而引发的疲倦，忽然转化为一股与原来的相反的力，
朝着 T 的躯体倾贴过去，瘫在了他的身体上。。。。。(94)

เกิดเรื่องที่ประหลาดยิ่งกว่าขึ้น ร่างกายของฉันประหนึ่งถูกการสะกดจิตแผ่อำนาจ
เข้าไป แต่เดิมที่ฉันรู้สึกอ่อนเพลียอย่างมหาศาลจากการพยายามดิ้นให้หลุด จู่ๆก็
กลายเป็นความรู้สึกที่ตรงข้ามกันกับความอ่อนเพลีย ฉันหันไปแนบชิดติดกับตัว
ของ T แน่นิ่งอยู่บนตัวของเขา.....

หรือในครั้งที่สองระหว่างเธอกับเขา

忽然，她像中了魔一样，猛地转过身来，把自己的胸口贴在他神秘莫
测的心跳上。她纤细的胳膊和整条大腿，如同凉爽的皮质扶手和椅腿

在渴望寻找一只完整的沙发一样，合拢在他庞大的汗津津的躯体上。

(102)

ฉับพลันนั้น เธอเหมือนถูกผีเข้า หันตัวมากะทันหัน แสบอกของตนเข้ากับที่ที่หัวใจ
เขาเต้นแรงน่าฉงน เขนอันบอบบางและขาทั้งข้างรวมอยู่บนร่างอันกว้างใหญ่ซุ่ม
เหงื่อของเขาเหมือนกับราวบันไดและขาเก้าอี้ที่เย็นสบายกำลังปรารถนาค้นหา
โซฟาที่สมบูรณ์แบบหนึ่งตัว

หรือเมื่ออยู่กับอินหนาน เพื่อนชายของเธอ หนีนี้นิวเป็นผู้เสนอตัวให้เขาเพื่อให้เขาจดจำเธอ และเธอจดจำเขาได้
หนีนี้นิวยังเป็นผู้นำทางให้กับเขาด้วยซ้ำไป เพราะนี่เป็นครั้งแรกของอินหนาน

我轻轻地握住它，把那个想吃“草”而不识路的“羔羊”放到它想去的地
方。。。。。(161)

ฉันจับเบาเบา พา “ลูกแพะ” ที่คิดจะกิน “หญ้า” แต่ไม่รู้จักทางนั้นไปปล่อยไว้ตรงที่
มันคิดจะไป.....

นอกจากหนีนี้นิวที่แสดงให้เห็นแล้วว่าผู้หญิงก็มีความต้องการทางเพศ และแสวงหาทางตอบสนอง
ความต้องการดังกล่าวทั้งด้วยตัวเอง หรือด้วยความร่วมมือของเพศตรงข้าม และผู้หญิงก็ไม่ใช่ผู้ถูกกระทำเสมอไป
ในกิจกรรมนี้ แต่อาจเป็นฝ่ายเริ่มรุกก่อนบ่งบอกความต้องการของตัวเองก็ได้แล้ว ในนวนิยายเรื่องนี้ ยังมีผู้หญิง
อื่นอีกที่แสดงถึงความต้องการทางเพศ และหาทางตอบสนองความต้องการดังกล่าวด้วยตนเอง เช่น เหม แม่
หม้ายข้างบ้านของหนีนี้นิวที่สำเร็จความใคร่ด้วยตนเองขณะที่ให้หนีนี้นิวซึ่งยังเด็กอยู่ขณะนั้นชื่นชมหน้าอกของ
เธอ เมื่อเธอกำลังปลอบใจหนีนี้นิวที่หนีออกมาจากบ้านเพราะแอบตัดกางเกงพ่อ หรืออีชีว เพื่อนนักเรียนที่อายุ
มากกว่าซึ่งแอบแสดงออกถึงความต้องการดังกล่าวกับเพื่อนชายของเธอต่อหน้าหนีนี้นิว เป็นต้น

ทั้งตัวหมี่และหนีนี้นิวต่างเป็นผู้หญิงที่ยึดการเขียนเป็นสิ่งสำคัญ ตัวหมี่มีอาชีพเป็นนักเขียนและเห็นว่
การเขียนเป็นอาวุธสำคัญสำหรับคนที่ด้อยกว่าได้ หนีนี้นิวเห็นว่าการเขียนเป็นการระบายความอัดอั้นระหว่าง
ตัวตนภายในกับโลกภายนอก ดังนั้น การที่ตัวเอกหญิงทั้งคู่เขียนเล่าเรื่องชีวิตของตน และเสนอประเด็นทางเพศ
วิถีที่ตั้งใจได้กล่าวไปแล้วข้างต้น คือวิพากษ์สังคมที่ปิดกั้นเรื่องทางเพศ การลดทอนความสำคัญของคุณธรรมเรื่อง
พรหมจรรย์ของผู้หญิง และการแสดงออกซึ่งความต้องการทางเพศ และการตอบสนองความต้องการดังกล่าวของ
ผู้หญิงเช่นนี้ ผู้วิจัยขอวิเคราะห์ว่า นอกเหนือจากจะเป็นการสะท้อนความจริงทางเพศวิถีของผู้หญิงจีนชนชั้นกลาง
กลุ่มหนึ่งที่ได้รับการศึกษา และเพิ่งผ่านช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม มีชีวิตอยู่ในเมือง ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนผ่าน
ทางนโยบายการปกครองและทางเศรษฐกิจ มีแรงประทะระหว่างความคิดชุดเดิมของจีนยุคเหมาและความคิดชุด
ใหม่จากโลกภายนอกแล้ว นี่ยังเป็นความพยายามที่จะสร้างและต่อรองอัตลักษณ์ทางเพศของผู้หญิงรุ่นใหม่ เป็น
การยืนยันความเป็นปัจเจกที่มีสิทธิทางเพศเท่าเทียมกับชาย มีความปรารถนาทางเพศ ตระหนักถึงความ

ปรารถนาดังกล่าว และแสวงหาทางออกต่อความปรารถนานั้นได้ เป็นการนำเสนอแนวโน้มใหม่ทางอัตลักษณ์ของผู้หญิงจีนยุคหลังเหมาซันชั้นกลางที่ได้รับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและใช้ชีวิตอยู่ในเมือง ตัวหมีบอกเล่าถึงผู้หญิงที่มีความอยากรู้ อยากเห็นและแสวงหาการเติมเต็มความสุขทางเพศ ซึ่งในท้ายที่สุดก็ยังคงพบว่า มีแต่ตัวเองเท่านั้นที่จะตอบสนองสิ่งที่ตนต้องการได้ ในขณะที่หนีนี้นิวเป็นตัวแทนของผู้หญิงที่ความปรารถนาทางเพศถูกปลุกขึ้นมา และเรียนรู้ที่จะตอบสนองความปรารถนาดังกล่าวเมื่อตนต้องการ แต่สิ่งที่ทั้งสองมีร่วมกัน คือความพยายามที่จะทำให้เรื่องทางเพศวิถีซึ่งเคยเป็นเรื่องต้องห้าม และเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลต่อการใช้ชีวิตผู้หญิงนี้กลายเป็นเรื่องตามธรรมชาติที่ผู้หญิงและผู้ชายก็คล้ายกัน มีความปรารถนา แสดงความปรารถนา แสวงหาทางออกที่เหมาะสมให้กับความปรารถนาและล้มเหลวหรือสำเร็จในการสนองความปรารถนานั้นได้เท่าเทียมกัน

3.4 ความเป็นปัจเจก

ความเป็นปัจเจก (individualism) หรือความเป็นบุคคลแต่ละคนที่มีลักษณะเฉพาะตน แฝงนัยถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลแต่ละคน (Chaves, 1985: 135) ความเป็นเชื้อชาติเดียวกัน เพศเดียวกัน สถานะทางชนชั้นเดียวกัน หรือระดับทางการศึกษาเท่ากัน ไม่ได้เป็นหลักรับประกันว่า บุคคลจะมีนิสัย ความคิด ความเชื่อ หรือโลกทรรศน์แบบเดียวกันไม่ผิดเพี้ยนเลยได้ แต่ละบุคคลประกอบสร้างขึ้นมาด้วยปัจจัยและเงื่อนไขที่แตกต่างหลากหลาย จึงมีหลายมิติ และมีความซับซ้อนอยู่ในแต่ละบุคคล นอกจากนี้ ความเป็นปัจเจกยังหมายถึงการที่บุคคลตัดสินใจหรือใช้ชีวิตตามความฝัน แรงจูงใจ หรือความปรารถนาส่วนตนมากกว่าที่จะปฏิบัติตามกรอบกำหนดของสังคม จารีตประเพณี หรือตามหน้าที่ในสังคม ความเป็นปัจเจกมักให้คุณค่ากับเสรีภาพส่วนบุคคลมากกว่าความปรองดองของครอบครัวหรือความมั่นคงเสถียรภาพของสังคม ปัจเจกบุคคลมักถูกขับเคลื่อนด้วยความปรารถนาเพื่อผลประโยชน์ตามใจตน เช่นชื่อเสียง ความมั่งคั่ง ความใคร่ ไม่ใช่โดยแรงจูงใจเพื่อส่วนรวม และด้วยเหตุนี้เอง ปัจเจกบุคคลจึงมีความแตกต่างจากกันและกัน

อย่างไรก็ดี นักวิชาการทั้งจีนและตะวันตก (Wang, 1966; Gunn, 1985; Hegel, 1985; Wang, 2000) ต่างก็เห็นพ้องต้องกันว่า งานเขียนของจีนตั้งแต่โบราณจนถึงยุคคอมมิวนิสต์มีการแสดงออกถึงความเป็นปัจเจกดังกล่าว คือความแตกต่างของแต่ละบุคคลจากกลุ่ม หรือการปฏิบัติตัวตามใจปรารถนา หรือค่านิยมส่วนตัวของแต่ละบุคคล โดยไม่คำนึงถึงส่วนรวม หน้าที่ หรือศีลธรรม น้อยมาก หรือแทบไม่มีเลยในวรรณกรรมสายหลัก ยิ่งไปกว่านั้น ตัวตนที่ปรากฏอยู่ในงานเขียนของจีนตั้งแต่โบราณจนถึงยุคคอมมิวนิสต์นี้ยังมักมีจุดประสงค์เพื่อหรือแฝงนัยทางการเมือง หรือประเด็นทางสังคม นี่สะท้อนถึงแนวคิดหรือความเชื่อของปัญญาชนจีนผู้สร้างสรรค์งานเหล่านี้ในทุกยุคสมัยเกี่ยวกับหน้าที่ของปัญญาชนและหน้าที่ของวรรณกรรมในวัฒนธรรมจีน กล่าวคือปัญญาชนจีนตั้งแต่อดีตต่างติดยึดอยู่กับแนวคิดของขงจื๊อที่ว่า ผู้รู้มีหน้าที่ในการรับผิดชอบชะตากรรมของบ้านเมือง ปลุกคนเขลาให้ตื่นรู้ นำพาประเทศไปสู่ความมั่งคั่งร่ำรวย เป็นชุมชนที่งดงาม และหน้าที่หลักของวรรณกรรมที่เป็นสายหลักก็คือการสั่งสอนคุณธรรม หรือกรอบความคิดที่ต้องการจะปลูกฝังซึ่งจะต้องเป็นอุดมการณ์เดียวกับที่รัฐส่งเสริม ไม่ใช่เพื่อบันเทิงอารมณ์ซึ่งจะเป็นจุดประสงค์ของชนกลุ่มกลาง หรือแสดงความรู้สึก เติมไปด้วยอารมณ์ซึ่ง

จะเป็นลักษณะงานเขียนของผู้หญิง เพื่อผู้หญิงที่ไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นวรรณกรรมสายหลัก และดังนั้น เนื้อหาในวรรณกรรมของจีนจึงไม่ค่อยแสดงความรู้สึกส่วนตัว ไม่เปี่ยมอารมณ์และ รวมทั้งไม่ความคิดเห็นส่วนบุคคลอย่างเปิดเผยหรือตรงไปตรงมา หรือจะไม่บรรยายความเห็นที่แตกแยกกับอุดมการณ์ของรัฐ (เพื่อความอยู่รอดและรุ่งเรืองของผู้เขียนและการเป็นที่ยอมรับของผลงาน) แต่จะแฝงความคิด หรือนัยทางการเมือง สะท้อนคุณธรรมหรือศีลธรรมที่รัฐสนับสนุน

ชาวจีนในสังคมโบราณเติบโตมาพร้อมการอบรมให้ปฏิบัติตัวและทำหน้าที่ของตนตามระบบความสัมพันธ์ทั้งห้าในแนวคิดของขงจื้อ เพื่อบรรลุคุณค่าของตน คนแต่ละคนจะมีความสำคัญ หรือความหมายเมื่อเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ของครอบครัว ชุมชน และรัฐ และสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนของตนได้ ชาวจีนจึงมองเห็นการใช้ชีวิตว่าเป็นเรื่องของการอยู่ร่วมกันในสังคม หน้าที่ หรือแม้แต่คุณธรรมของแต่ละบุคคลก็ถูกกำหนดไว้แล้วตามบทบาทที่แต่ละบุคคลมี ในครอบครัว ในชุมชนเช่น การเป็นเจ้าปกครองรัฐที่เที่ยงธรรม ชุนนางที่ภักดี พ่อที่เป็นตัวอย่างอันดีแก่ลูกได้ ลูกชายที่กตัญญู เพื่อนที่ซื่อสัตย์ ภรรยาที่ถือพรหมจรรย์ สามีที่เป็นหลักที่ดี ลูกสาวที่เชื่อฟัง เป็นต้น จุดมุ่งหมายสูงสุดของการทำตามบทบาท หน้าที่และศีลธรรมของแต่ละบุคคลตามแนวความคิดของขงจื้อนี้คือ ชุมชนที่งดงาม ไม่ใช่การแสวงหาความยิ่งใหญ่ ชื่อเสียง หรือความสำเร็จส่วนบุคคล และเพื่อเหตุนี้ ชาวจีนเรียนรู้อันว่า พวกเขาควร หรือต้องสามารถละทิ้งความสุขหรือชีวิตของตนได้ เช่นเพื่อความอยู่รอดของแม่สามี ลูกสะใภ้ที่ยากจนยอมเจียนเนื้อของตนมาต้มเป็นยาเพื่อรักษาแม่สามีได้ ภรรยายอมสละชีวิตเพื่อรักษาตนไม่ให้ถูกย่ำยีจากผู้ที่ไม่ใช่สามี สำนึกในหน้าที่ตามบทบาทของตนจนแทบไม่มีพื้นที่เหลือสำหรับความคิดหรือจินตนาการของตัวเองของแต่ละบุคคลนี้ถูกปลูกฝัง และตอกย้ำไว้กับชาวจีนตั้งแต่โบราณผ่านวรรณกรรมสายหลัก และระบบการสอบเข้ารับราชการ โดยมีปัญญาชน หรือข้าราชการจีน (ซึ่งมีรากฐานมาจากปัญญาชนที่ผ่านการสอบเข้ารับราชการได้) เป็นผู้ผลักดันและขับเคลื่อนวาทกรรมดังกล่าวนี้

แม้เมื่อจีนเปลี่ยนเป็นระบบคอมมิวนิสต์แล้ว แนวคิดการมีชีวิตหรืออุทิศตนเพื่อส่วนรวม รวมทั้งความเชื่อในหน้าที่การสั่งสอนของวรรณกรรมก็ยังคงอยู่ เพียงแต่ส่วนรวมในช่วงนี้ได้แปรเปลี่ยนจากเดิมคือ ครอบครัว วงศ์ตระกูล ชุมชนหรือรัฐมาเป็นพรรค และระบอบสังคมนิยม ในช่วงนี้บทบาทหน้าที่และศีลธรรมของผู้คนตามความสัมพันธ์ทั้งห้าอาจจะหายไปจากกระแสหลักของสังคม เปลี่ยนเป็นการเน้นย้ำถึงความเป็นคนที่เท่าเทียมกันทุกชนชั้น ทุกเพศและทุกวัยที่มีหน้าที่เป็นพลเรือนผู้ใช้แรงงาน ทุ่มเทพลังในการผลิตทั้งเกษตรและอุตสาหกรรม เพื่อสร้างประเทศ ทุกคนต้องหรือควรสละตนเพื่อส่วนรวม หรือชุมชน เพื่อพรรคคอมมิวนิสต์และเพื่อชาติเป็นเป้าหมายหลัก วรรณกรรมในช่วงนี้ยิ่งมุ่งเน้นไปยังเป้าหมายของการเผยแพร่และสั่งสอนอุดมการณ์ของการทำเพื่อส่วนรวม การมีความคิด จิตวิญญาณที่ถูกต้องของชนชั้นกรรมาชน และต้องพยายามสละตัวของตนทิ้งไป การเรียกร้องและมุ่งเน้นไปที่ความเป็นส่วนรวมกับประชาชนทุกคน ทุกชนชั้น และทุกเพศ ทุกวัยนี้เข้มข้นมากที่สุดในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม

แนวคิดดังที่ได้อธิบายไปนี้เป็นกรอบที่จำกัดการแสดงตัวตนของแต่ละบุคคลในวรรณกรรมของยุคต่างๆ และยึดจิตสำนึกของปัญญาชนจีนไว้กับการเมือง และการรับผิดชอบชะตากรรมของบ้านเมืองไว้อย่างไม่เสื่อมคลาย

อย่างไรก็ดี ในช่วงประวัติศาสตร์จีนอันยาวนานนี้ ก็ย่อมต้องมียุคสมัยที่วรรณกรรมจีนบางกลุ่มมีโอกาสนำเสนอความเป็นปัจเจก คือความเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตน และใช้ชีวิตตามแรงผลักดันของอารมณ์ ความคิด ความเชื่อของตนเองอยู่บ้าง ทั้งนี้เป็นผลมาจากบริบททางการเมืองและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผสานเข้ากับอิทธิพลทางความคิดจากภายนอก โดยเฉพาะจากโลกตะวันตกที่ให้คุณค่ากับแนวคิดความเป็นปัจเจกอยู่มาก จึงทำให้ประเด็นความเป็นปัจเจกนี้สับช่องของการหยั่งรากลงในวงวรรณกรรมจีน แต่โอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นเพียงระยะสั้นๆ นั่นคือ ในช่วงการเคลื่อนไหว 4 พฤษภาคม ผู้เขียนวรรณกรรมจีนในช่วงนี้ ทั้งชายและหญิงได้นำเสนอตัวเอกที่มีความเป็นปัจเจกอย่างโดดเด่น และติดตรึงอยู่ในความทรงจำของผู้อ่านได้ทุกรุ่นเช่น อาคิ๋ว ของ หลู่ซวิ้น หรือ โชพีซงติงหลง แต่ถึงกระนั้นความเป็นปัจเจกของตัวละครดังกล่าวนี้เมื่อพิจารณาถี่ถ้วนแล้วก็ยังคงเกี่ยวข้องกับแผนผังนัยทางการเมืองที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อกับคนร่วมสมัยของตนอยู่นั่นเอง ดังที่หมักวิจารย์เคยกล่าวไว้ว่า

The Chinese conception of self expound in literature has seldom been apolitical or aloof from the social needs of its time. (Hegel, 1985: 359)

แต่เมื่อจีนมีวิกฤติทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกเริ่มรุนแรงขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษที่ 1920 เป็นต้นมา ปัญญาชนจีนต่างก็เริ่มทยอยหันกลับไปสู่ชนบทของตน นั่นคือ ปัญญาชนมีหน้าที่หลักในการชี้นำสังคมและวรรณกรรมนั้นต้องเขียนเพื่อสั่งสอน ปลุกเร้า และปลุกฝังอุดมการณ์การทำ หรือสร้างประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยส่วนรวมที่ถูกเน้นย้ำหรือเป็นจุดมุ่งหมายหลักในช่วงนี้ไปจนถึงกลางทศวรรษที่ 1940 ก็คือแผ่นดินแม่ ประเทศจีน ซึ่งสะท้อนอุดมการณ์ที่กำลังแพร่หลายอยู่ในหมู่ชาวจีนทั่วไปในช่วงนี้คือ ชาตินิยมนั่นเอง

ในยุคหลังเหมาเมื่อจุดมุ่งเน้นทางการเมืองการปกครองและนโยบายทางเศรษฐกิจเปลี่ยนทิศ จีนเปิดประตูต้อนรับอิทธิพลจากโลกภายนอกอีกครั้ง ปัญญาชนมีเสรีภาพมากขึ้นในการแสดงออกหลังจากถูกปิดกั้นและกดทับไว้เป็นเวลานาน ผนวกกับความผิดหวังและหมดศรัทธาในอุดมคติสังคมนิยมยูโทเปียแบบของเหมา กระแสความเป็นปัจเจกจึงกลับมาปรากฏขึ้นในงานเขียนต่างๆ และเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ตามระยะเวลาที่ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะสำรวจความเป็นปัจเจกที่ปรากฏอยู่ในสงครามของบุคคลหนึ่ง และชีวิตส่วนบุคคล นวนิยายสองเรื่องที่เขียนขึ้นในต้นทศวรรษที่ 1990 แต่เป็นเรื่องเล่าของตัวเอกหญิงอายุสามสิบที่เกิดและเติบโตในช่วงทศวรรษที่ 1960 ถึงต้นทศวรรษที่ 1990 ทั้งคู่ และจากการสำรวจ ผู้วิจัยเห็นว่า ความเป็นปัจเจกที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายทั้งสองเรื่องนี้สะท้อนภาพและความคิดบางส่วนของผู้หญิงจีนยุคใหม่ ยุคหลังเหมา เป็นภาพและความคิดของผู้หญิง ที่มีภูมิหลังทางครอบครัวเป็นปัญญาชน(แม่ของตัวเอกเป็นสูตินรีแพทย์ พ่อและแม่ของหนีนี๋นัวเป็น

ข้าราชการชั้นสูง) เกิดและเติบโตผ่านบรรยากาศการปฏิวัติวัฒนธรรม ได้รับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย และเป็นชาวเมือง ปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้ โดยเฉพาะประสบการณ์ของการเติบโตในยุคที่ประชาชนสงสัย ไม่ไว้ใจและหวาดหวั่นกันเองเพราะการเมือง ยุคที่ผู้หญิงมีความเท่าเทียมกับชายโดยการต้องทำเหมือนชายทั้งรูปลักษณ์ภายนอก ความคิดจิตใจ และความสามารถในการทำงาน (masculinization) เป็นเงื่อนไขที่มีอิทธิพลและช่วยผลักดันให้เกิดการต่อต้านขึ้นเมื่อมีโอกาสและจึงเกิดภาพความเป็นปัจเจกในนวนิยายดังกล่าว แต่ถึงแม้ตัวเอกหญิงสองคนนี้จะมึลักษณะแตกต่างจากผู้หญิงจีนในวรรณกรรมโบราณ ทั้งสองก็ไม่ใช่นวัตกรรมใหม่ที่ไม่เคยมีแบบอย่างมาก่อนในประวัติศาสตร์วรรณคดีของจีนหากเราคำนึงถึงนวนิยายของนักเขียนหญิงในช่วงการเคลื่อนไหว 4 พฤษภาคม นอกจากนี้แล้วเมื่อเราวิเคราะห์ความเป็นปัจเจกของตัวเอกหญิงทั้งสองคนนั้นแล้ว ก็จะมีพบนัยทางการเมืองที่แฝงอยู่ ทั้งการสะท้อนภาพสังคม วิจารณ์รัฐ ต่อต้านวาทกรรมปิตาธิปไตยที่ยังคงมีอิทธิพลอยู่ในสังคมจีนยุคนี้ และในท้ายที่สุดนั่นคือการวิเคราะห์และวิจารณ์เพศหญิงเองอีกด้วย

ความเป็นปัจเจกที่ตัวเอกหญิงทั้งสองแสดงออกมานั้นมีทั้งความแตกต่างและคล้ายคลึงกัน ตัวหมีเป็นภาพของผู้หญิงยุคหลังเหมาที่เห็นตัวเองเป็นจุดศูนย์กลาง ในขณะที่หนินินิวเห็นตัวเองแปลกแยกจากสังคมและต้องการหลบหนีความเป็นกลุ่มและรัฐในท้ายที่สุด แต่ทั้งสองต่างก็สะท้อนความต้องการของผู้หญิงที่จะยืนหยัดด้วยตัวเอง

3.4.1 ตัวหมีผู้ติดกับตัวเอง

ตัวหมีเป็นคนทะเลาะทะเลาะยานที่คาดหวังว่าจะประสบความสำเร็จในชีวิตมาตั้งแต่เด็ก ๆ เธอพยายามฝึกฝนและทำได้ทุกอย่างเพื่อบรรลุเป้าหมายของตนโดยไม่ค่อยสนใจคุณธรรม ภูมิหลังทางครอบครัวและสภาพแวดล้อมของสังคมในขณะนั้นผลักดันตัวหมีให้ปิดกั้นตัวเอง ไม่มีสายสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับครอบครัวจนแม้กระทั่งกับแม่ของตน ตัวหมีมีแนวโน้มว่าจะชอบผู้หญิงด้วยกันมากกว่าชาย เธอเข้ากับผู้อื่นไม่ค่อยได้ ไม่ยอมเข้าสังคม เมื่อผสมผสานเข้ากับความเสี่ยงของตัวหมีแล้ว เธอจึงคิดว่าตนเป็นผู้หญิงมหัศจรรย์ (奇女) ไม่เหมือนใคร ไม่ทำอะไรตามกลุ่มหรือผู้อื่น โดดเด่นกว่าคนอื่น แต่เหตุการณ์ทั้งหลายจะพิสูจน์ให้เราเห็นและตัวหมีเองก็ยอมรับว่า เธอเป็นพวกหนีปัญหาที่ในท้ายที่สุดแล้วก็ไม่อาจต้านทานกระแสนิยมของสังคมได้

ความทะเลาะทะเลาะยานของตัวหมีเผยออกมาในคำอธิบายถึงตัวเองตอนหนึ่ง ขณะที่ตัวหมียังเด็ก เพื่อนร่วมงานของแม่ซึ่งจำต้องออกไปทำงานต่างถิ่นพยายามฝากลูกผู้ชายของตนมานอนกับตัวหมีซึ่งแม่ต้องออกไปทำงานบ่อยๆ และทิ้งเธอนอนคนเดียวจนชินหนึ่งคืน ตัวหมีไม่ยอมและขู่ว่าจะไปนอนที่บ้านเพื่อน เพื่อนร่วมงานของแม่จึงเอ่ยปากชมว่าตัวหมีเป็นเด็กกล้าหาญและมีอนาคต น่าจะนอนเป็นเพื่อนลูกชายที่ขาดการฝึกฝนของเธอสักคืน

出息这样的字眼极大地平息和奖励了我，从小我就立下了大志，要做一个有出息的人，出息是一个最能收买我的词，。。。。。(22)

อนาคต คำคำนี้สงบใจและเป็นรางวัลให้กับฉันมหาศาล ตั้งแต่เด็กฉันก็ตั้งปณิธาน
อันยิ่งใหญ่ไว้แล้วว่า จะต้องเป็นคนที่มีแววรุ่ง อนาคตเป็นคำที่หลอกใช้ฉันได้ผล
ที่สุด.....

และเมื่อหนานตาน (南丹) เพื่อนผู้หญิงที่แอบชอบตัวหมีพยายามบอกเธอเป็นนัยๆว่า คิดถึงเธอจนนอนไม่
หลับ ตัวหมีก็ไม่ได้สนใจหรือยินดีกับตัวเองอะไร เพราะเธอกำลังกลัวใจที่ตัวเองไม่เป็นที่ยอมรับของวงวรรณกรรม
เมือง N

当时我满脑子想的是出名。。。。。。(41)

ตอนนั้นในสมองฉันคิดแต่เรื่องมีชื่อเสียง.....

หรือเมื่อตัวหมีเล่าถึงความล้มเหลวของตนในวัยเยาว์ที่ส่งบทกวีไปยังหนังสือพิมพ์ต่างๆแล้วไม่ได้ลงตีพิมพ์ว่า ใน
ตอนนั้น เรื่องเหล่านี้ไม่ทำให้เธอเสียกำลังใจเลย เพราะ

我从少年时代起就磨练自己的意志，从长跑到把手伸进烫水
里，。。。。。。我想不管碰到怎样的挫折，我将不发疯，不放弃，
而到最后，我一定会成功的。(76)

ตั้งแต่เด็กฉันก็ฝึกฝนความมุ่งมั่นของตนด้วยวิธีตั้งแต่วิ่งมาราธอนไปจนถึงยื่นมือ
เข้าไปในน้ำร้อน.....ฉันคิดว่า ไม่ว่าตัวเองจะล้มเหลวอย่างไรก็ตาม ฉันจะไม่เป็น
บ้า ไม่เลิกล้ม และในท้ายที่สุดแล้ว ฉันจะต้องประสบความสำเร็จแน่นอน

ตัวหมีมุ่งมั่นในทุกอย่างที่ทำมาตั้งแต่เด็กแล้ว

我热爱练功，每个动作一丝不苟，而且我不怕苦不怕累，富有毅力和
献身精神，每一个难做的动作我都比别人坚持得久，肌肉的酸痛使我
获得一种隐秘的满足。(37-8)

ฉันกระตือรือร้นที่จะฝึกกังฟู เขาจริงเขาจังในทุกท่วงท่า ยิ่งไปกว่านั้น ฉันไม่กลัว
ลำบาก ไม่กลัวเหนื่อย จิตใจแน่วแน่ทุ่มเทเต็มที่ ทำที่ท้าทายทุกท่าฉันจะยืนหยัดได้
นานกว่าใครๆ ความปวดเมื่อยของกล้ามเนื้อทำให้ฉันรู้สึกพอใจอยู่ลึกๆ

หรือเมื่อขณะที่ตัวหมีเล่าบรรยายการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยซึ่งฟื้นฟูกลับมาเป็นปีแรกของหนุ่มสาวใน
ตอนนั้น

在十九岁以前，多米总是梦想着在社会中取得成功，。。。。。。
(94)

ก่อนอายุสิบเก้าปี ตัวหมีมักจะคิดถึงแต่การประสบความสำเร็จในสังคม.....

ทั้งนี้เพราะตัวหมีเรียนหนังสือเก่ง ถึงแม้จะมีเรื่องนอกความคาดหมายทำให้เธออดเรียนไปครึ่งปี แต่เมื่อกลับมาแล้ว เธอก็ยังสามารถตามทันเพื่อนๆ ได้ ตัวหมีเองก็เล่าว่า ช่วงวัยเรียนนั้นเป็นช่วงที่รุ่งเรืองที่สุดแล้วของเธอ เพราะเธอเรียนคณิตศาสตร์ เคมีได้ดี และยังเขียนโคลงกลอนได้คล่อง ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่า ตัวหมีทำได้ดีทั้งวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ ครูทั้งหลายถ้าไม่โปรดปรานเธอ จดจำเธอได้อยู่คนเดียวก็จะกลัวเธอและมักตอบคำถามเธอด้วยที่ทำทนายียวน นอกจากนี้ตัวหมียังสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ทั้งที่เตรียมตัวจริงเพียงสิบวันเท่านั้น (แต่นี้เป็นเหตุบังเอิญ เพราะในขณะนั้นตัวหมีเชื่อว่า เธอมีอนาคตเป็นผู้ฝึกหัดเขียนบทอยู่กับโรงถ่ายภาพยนตร์อยู่แล้ว ไม่มีความจำเป็นต้องเข้ามหาวิทยาลัย เธอสอบเพราะอยากพิสูจน์ความเก่งของตัวเองว่าจะต้องได้ที่ 1 หรือ 2 ของเมือง B ที่เธออยู่แน่นอน)

ที่ท่าของตัวหมีในช่วงนี้จึงเป็นที่ท่าของสาวน้อยที่มั่นใจในตัวเอง และทะนงตนว่าจะอยู่เหนือโลกได้ดังคำกลอนที่เธอเขียนบรรยายทัศนคติของตัวเองเมื่อยามนั้นว่า

东风吹
战鼓播
现在世界上
究竟谁怕谁

ลมตะวันออกโชยมา

กลองรบลั่นเสียง

โลกเราขณะนี้

ใครกลัวใครกันแน่

ความทะเยอทะยานเป็นแรงผลักดันให้ตัวหมีตั้งมั่นว่าจะต้องหาทางออกจากเมืองเกิดไปสู่เมืองใหญ่ให้ได้ เพราะ เมืองใหญ่เป็นหนึ่งในเครื่องพิสูจน์ความสำเร็จ

B 镇 的 孩 子 们 从 小 就 想 到 远 处 去 ， 谁 走 得 最 远 ， 谁 就 最 有 出 息 ， 谁 的 哥 哥 姐 姐 在 N 城 工 作 （ N 城 是 我 们 这 个 省 份 最 辉 煌 的 地 方 ） 那 是 全 班 连 办 主 任 在 内 都 要 羡 慕 的 。

谁走得最远，谁就最有出息，谁要有出息，谁就要到远处去。(66-7)

เด็กๆ เมือง B คิดอยากไปยังแดนไกลตั้งแต่เด็กๆ แล้ว ใครไปได้ไกลที่สุด คนนั้นก็มีความคตมากที่สุด พี่ชายพี่สาวของใครทำงานที่เมือง N (เมือง N คือเมืองที่รุ่งเรืองที่สุดในมณฑลของเรา) ก็จะเป็นที่ชื่นชมของคนทั้งชั้น รวมทั้งหัวหน้าชั้นด้วย

ใครไปได้ไกลที่สุด คนนั้นมีอนาคตมากที่สุด ใครอยากมีอนาคต คนนั้นก็จะต้องไป
เมืองไกล

แต่สภาพในยุคการปฏิวัติวัฒนธรรมในขณะนั้นเรียกร้องให้หนุ่มสาวออกไปเรียนรู้ในชนบท หรือเข้า
ร่วมกับกองทัพในการทำงานรับใช้ชาวบ้าน ชนชั้นที่ได้รับการยกย่องมากที่สุดก็คือชนชั้นผู้ใช้แรงงาน ตัวหมี่ผู้
ทะเยอทะยานและตั้งปณิธานมั่นแล้วก็ยังต้องเข้าร่วมกลุ่มด้วย ถึงแม้จะไม่ใช่ว่าสิ่งที่เขาอยากจะทำ

但多米此生不能当农民，这是一个意志，插了一年队的多米又加倍地
把这意志炼成了钢，磨成了铁。她一定要自己找到一个出口。(57-8)

แต่ตัวหมี่ไม่สามารถเป็นชาวนาได้ในชีวิตนี้ นี่คือนิยามหนึ่ง เมื่อตัวหมี่เข้าร่วม
กลุ่มการผลิตของพรรคไปแล้วหนึ่งปี ปณิธานนี้ของเธอก็ยิ่งมุ่งมั่นดังเหล็กไหล เธอ
จะต้องหาทางออกให้ตัวเองให้จงได้

ในช่วงเวลานั้น หนุ่มสาวที่เข้าร่วมกลุ่มการผลิตในชนบทจะมีช่องทางก้าวหน้าได้ ต้องได้รับการแนะนำ
จากหัวหน้าซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่พรรค และได้รับการอนุมัติจากพรรค แต่หัวหน้ากลุ่มที่ตัวหมี่อยู่ด้วยนั้นไม่ยอมรับ
หนุ่มสาวแบบตัวหมี่ และไม่มีที่ท่าส่งเสริมใคร เรื่องนี้บีบให้ตัวหมี่ยิ่งต้องดิ้นรนหาทางออกเพื่อที่ตนจะได้ไปดำเนิน
ชีวิตตามเป้าหมายที่วางไว้

การดิ้นรนหาทางออกหรือการแสวงหาความสำเร็จส่วนบุคคลนี้ทำให้ตัวหมี่ในเวลานั้นถึงกับละเลย
คุณธรรมข้อสำคัญ คือ ความซื่อสัตย์ เธอคิดแต่จะต้องทำตามแผนที่วางไว้คือเขียนบทวีให้รวมกลุ่มได้สิบบทเพื่อ
ดึงดูดความสนใจของบรรณาธิการ แต่เวลาผ่านไปครึ่งเดือน ตัวหมี่ยิ่งเขียนได้เพียงเก้าบท ในที่สุด เธอก็ได้คัดลอก
บทวีที่บังเอิญเปิดเจอและถูกใจเข้าหนึ่งบท ตัวหมี่ยิ่งคิดเข้าข้างตัวเองว่าทำได้ตามแผนการที่วางไว้พาลงคิดหา
ข้ออ้างที่ต้องลอกบทวีคนอื่นมาปลอบใจตน ตัวหมี่ไม่รู้สึกละเลยที่ตนกำลังทำผิดครั้งสำคัญ

我想我终于跨越了最后的困难，在预定的日子里如期完成了自己的计
划，这是我的好运设计的第一步，第一步完成了，以后就会步步跟
上。我在心里说：看啊！我是有力量的。。。。。。我对自己说：
我把别人的一首诗混在我的九首诗中，看看自己的水平究竟如何？也
许编辑选中的将是我的。(78)

ฉันคิดว่า ในที่สุดฉันก็ได้ก้าวข้ามความลำบากขั้นสุดท้ายมาแล้ว ทำแผนการของ
ตนให้สำเร็จลงได้ภายในเวลาที่กำหนดไว้ล่วงหน้า นี่เป็นขั้นแรกของแผนการโชคดี
ของฉัน ขั้นแรกทำเสร็จแล้ว ต่อไปก็จะสำเร็จอีกทีละขั้นทีละขั้น ฉันพูดอยู่ในใจว่า
ดูสิ! ฉันมีพลังแค่ไหน.....ฉันพูดกับตัวเองว่า ฉันน่าบทวีของคนอื่นหนึ่งบทมา

ผสมกับอีกเก้าบทของฉัน ดูสิว่าตัวเองเขียนไปถึงไหนแล้ว บางทีบทที่บรรณาธิการ
เลือกจะเป็นของฉันก็ได้

รวมบทวีของตัวหมีได้รับเลือกจากวารสารศิลปะวรรณกรรมเมือง N (N 城文艺) และเรื่องนี้ยังช่วย
ให้ตัวหมีมีโอกาสพบผู้กำกับคนหนึ่งทีในเวลาต่อมาเรียกตัวหมีไปฝึกงานเขียนบทที่โรงถ่ายภาพยนตร์ ทว่า ความ
ไม่ซื่อสัตย์ของตัวหมีนั้นถูกค้นพบจนได้และส่งผลให้เธอถูกยกเลิกงานฝึกเขียนบทดังกล่าว จากคนที่เป็นจุดชื่นชม
และอิจฉาของผู้อื่นทั้งเมือง B ตัวหมีกลายเป็นที่ซุบซิบนินทาแทน

ตัวหมีเขียนอธิบายไว้ว่าเธอก็ไม่เข้าใจตัวเองว่าทำไมจึงไม่สารภาพออกบรรณาธิการไปเมื่อมีโอกาส
แต่ตัวหมีผู้ซึ่งมีประสบการณ์เช่นนี้มาก่อนและไม่อาจอธิบายสาเหตุเบื้องหลังของการกระทำเช่นนี้อย่าง
ตรงไปตรงมาได้กลับกลายเป็นผู้ที่เมื่อโตขึ้นมาแล้ว เป็นนักเขียนอาชีพแล้วก็กระตุ้นให้เพื่อนนักเขียนด้วยกัน
ฟ้องร้องเอาผิดกับคนที่ขโมยเลียนแบบงานเขียนของเธอไป

很多年来，看到别人犯了同样的错误的时候，我总是十二分地义愤填
膺，十二分地表示蔑视，我对那位被抄袭了的女友说：告她，跟她打
官司。(74)

หลายปีมานี้ เวลาที่เห็นคนอื่นทำความผิดแบบเดียวกันนี้ ฉันมักจะเดือดดาลกับ
ความไม่ถูกต้องนี้เป็นพิเศษ และแสดงความดูถูกดูแคลนอย่างยิ่ง ฉันบอกกับเพื่อน
ผู้หญิงที่ถูกลอกเลียนผลงานไปว่า ฟ้องหล่อนเลย ดำเนินคดีกับหล่อน

ความอับอายจากการถูกพบว่าไม่ซื่อสัตย์และถูกยกเลิกข้อเสนอการไปทำงานที่โรงถ่ายนี้ทำให้ตัวหมีซึ่ง
สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้อย่างที่เธอคาดหวังต้องกลืนน้ำลายตัวเองเดินทางไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัย W ที่ว่ากลืน
น้ำลายนั้นก็เพราะตัวหมีคอยอดทุกคนว่า เธอต้องการรู้ระดับของตนเองเท่านั้น ถึงแม้สอบเข้าได้เธอก็จะไม่ไปเรียน
เนื่องจากเธอถูกเรียกจากโรงถ่ายภาพยนตร์เมือง N ให้เป็นผู้ฝึกเขียนบทแล้ว ถึงแม้มหาวิทยาลัย W จะเป็น
มหาวิทยาลัยที่มีชื่อชั้นแนวหน้าของประเทศ แต่สาขาที่ตัวหมีสอบได้ คือบรรณารักษศาสตร์ นั้นไม่ใช่สาขา
แรกเริ่มที่ตัวหมีวางแผนไว้ตั้งแต่ยังเด็ก ความเก่งทะนงตนของตัวหมีและอิทธิพลจากแม่ทำให้เธอฝันจะต้องเป็น
นักวิทยาศาสตร์หญิง ความพลิกผันอย่างรวดเร็วทั้งหมดนี้ส่งผลให้ตัวหมียิ่งกลายเป็นคนเก็บตัว และอาจเป็นเหตุ
หนึ่งที่ทำให้ตัวหมีไม่กลับมาเยี่ยมบ้านเลยแม้กระทั่งในช่วงวันหยุดสำคัญเช่น ตรุษจีน

我是班上每年春节都不回家的唯一一个，家乡被我早早地抛弃，我早早
地失去了家园的热情，。。。。。。(21)

ฉันเป็นคนเดียวในชั้นที่ทุกตรุษจีนไม่กลับบ้าน บ้านเกิดถูกฉันทิ้งไปนานแล้ว ฉันไม่
เหลือความรักให้กับบ้านไปนานแล้ว

ความพยายามบรรลุป้าหมายของตนโดยไม่ใส่ใจคุณธรรมของตัวหมียังสะท้อนออกมาแม้กระทั่งในเรื่องความรัก เมื่อตัวหมีพบว่าตัวเองต้องกับผู้กำกับ N เธอรู้สึกปลื้มและคิดอยากเลี้ยงลูกคนนี้เพราะเป็นลูกของเขา คนที่เธอรัก แต่เมื่อฝ่ายชายบอกเธออย่างชัดเจนและแสดงท่าทีต่าง ๆ นานาว่าไม่ต้องการเด็กคนนี้ ตัวหมีก็ตัดสินใจทำแท้งในที่สุดเพื่อตามใจเขาและอยากให้เขาอยู่กับเธอเท่านั้น ตัวหมีไม่เคยคำนึงถึงสิทธิในการออกมาชมโลกของลูกของเธอ หรือไม่เคียดถึงหน้าที่หรือความรู้สึกของความเป็นแม่แต่อย่างใด เวลาที่เธอรู้สึกเสียใจที่ได้ทำแท้งไปนั้นก็เพราะเธอรู้สึกว่าตัวเองไม่มีหลักฐานอะไรที่จะยืนยันถึงความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับผู้กำกับเหลืออยู่เลย ไม่มีรูปภาพ ไม่มีการรับรู้จากเพื่อนๆ ที่รู้จักทั้งคู่ ทั้งนี้เพราะทั้งคู่ต่างลอบคบกันไม่ให้คนในโรงถ่ายซึ่งเป็นที่ทำงานของทั้งคู่ล่วงรู้ถึงความสัมพันธ์นี้เลย

我反复想：如果我要这个孩子，我将永远见不到他，见不到他我活着还有什么意义呢？。。。。。。忽然我说出了一句令自己难以自信的话，我说那我不孩子了，。。。。。。我知道我只是为了爱情才作出这样的选择。。。。。。我知道我做了一次很本质的选择，一个孩子确实是没有了。世界上的概念只有两个，存在与非存在。我想我永远都不会有孩子了，我失去了孩子同时也失去了他，我没有他的照片，没有信，一切就像一场幻觉，连做爱那是，因为这是无法证明的，除非留下孩子。。。。。。放弃了孩子，却获得了爱情，我想这是值得的。(181-3)

ฉันคิดทวนอยู่ไปมา หากฉันต้องการลูกคนนี้ ฉันก็จะไม่ได้พบเขาตลอดไป ไม่ได้พบเขาแล้วฉันยังมีชีวิตอยู่จะมีความหมายอะไร.....ทันใดนั้นฉันก็พูดสิ่งที่ตัวเองยังไม่อยากจะทำออกมาว่า ฉันพูดว่า ถ้าอย่างนั้นฉันไม่เอาเด็กแล้ว.....ฉันรู้ว่าเพียงเพื่อความรัก ฉันถึงตัดสินใจเลือกแบบนี้.....ฉันรู้ว่าฉันได้ตัดสินใจครั้งที่แสดงธาตุแท้ของตัวเองออกมา เด็กคนหนึ่งไม่อยู่แล้วจริงๆ แนวคิดในโลกนี้มีเพียงสองอย่างเท่านั้น คือการมีอยู่และการไม่มีอยู่ ฉันคิดว่า ฉันไม่มีวันมีลูกแล้วตลอดกาล ฉันสูญเสียลูกพร้อมกับที่สูญเสียเขา ฉันไม่มีภาพของเขา ไม่มีจดหมาย ทั้งหมดนี้เป็นเหมือนภาพลวงตา แม้แต่การทำรักก็ด้วย เพราะนี่ไม่มีทางพิสูจน์ได้ นอกเสียจากจะมีลูกเหลืออยู่..... ทำแท้งลูกแล้ว แต่ได้ความรักมา ฉันคิดว่าคุ้มค่า

อย่างไรก็ดี ในเรื่องของความรักนี้ ตัวหมีไม่เคยรักผู้ชายคนไหนมาก่อนอายุสามสิบซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เธอพบกับผู้กำกับคนนี้เลย การที่ตัวหมีรักผู้กำกับคนนี้ส่วนหนึ่งแล้วเป็นเพราะแรงกดดันจากอายุที่มากขึ้นแต่ยังไม่มีใครเป็นคู่ใจ สังคมจีนจนถึงช่วงนี้เป็นสังคมที่เน้นหนักเรื่องการมีครอบครัว และนี่อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ตัวหมีรู้สึกกดดันจนเธอสัญญากับตัวเองว่าจะต้องตกหลุมรักอย่างสุดเต็มให้ได้สักครั้ง

认识 N 的时候我三十岁，这是一个充满焦灼的年龄。自二十五岁之后，我的焦虑逐年增加，生日使我绝望，使我黯然神伤。我想我都三十岁了，我还没有疯狂地爱过一个男人，我真是白白地过了这三十年

啊！我在睡梦中看到自己的暮年骤然而至，我的头发脱落，牙齿松动，脸上布满皱纹，。。。。。。我的周围空空荡荡，我像一个幽灵在生活着，我离人群越来越远，我对真实的人越来越不喜欢，我日益生活在文学和幻觉中，。。。。。。我还没有生活过，我不愿意成为幽灵，我必得拯救自己，因此我发誓我一定要疯狂地爱一次，我明白，如果再不爱一次我就来不及了。(174-5)

ตอนที่รู้จัก N นั้น ฉันอายุสามสิบ นี่เป็นอายุที่มีแต่ความกังวล ตั้งแต่อายุ 25 เป็นต้นมา ความทุกข์ใจของฉันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี วันเกิดทำให้ฉันสิ้นหวัง ทำให้ฉันซึมเศร้าหดหูใจ ฉันคิดว่า ฉันอายุสามสิบแล้ว ยังไม่เคยรักผู้ชายอย่างบ้าคลั่งสักคนเลย ฉันใช้ชีวิตนี้มาสามสิบปีอย่างว่างเปล่าจริงๆ! ในฝันฉันเห็นตัวเองร่วงโรยลงอย่างฉับพลัน ผมร่วง ฟันโยกเยก ใบหน้าเต็มไปด้วยรอยเหี่ยวย่น.....รอบตัวฉันมีแต่ความว่างเปล่า ฉันเหมือนวิญญาณที่ยังมีชีวิตอยู่ นับวันฉันก็ยิ่งห่างไกลผู้คนออกไปทุกที นับวันฉันก็ยิ่งไม่ชอบคนจริงๆ ฉันใช้ชีวิตอยู่ในงานเขียนและภาพลวงตาเพิ่มมากขึ้นทุกวัน.....ฉันยังไม่ได้ใช้ชีวิตจริงๆเลย ฉันไม่อยากรกลายเป็นวิญญาณ ฉันจะต้องช่วยตัวเองออกมา ดังนั้น ฉันจึงสาบานว่า ฉันจะต้องรักหัวปักหัวปำสักครั้ง ฉันรู้ว่า หากฉันยังไม่รักใครสักครั้งละก็ คงช่วยไม่ทันแล้ว

ที่จริงแล้ว ตัวหมีไม่เคยรักผู้ชายคนไหนเลยนั้น ส่วนหนึ่งแล้วเป็นเพราะ เธอไม่เคยตั้งใจหรือหลงใหลในเพศตรงข้ามเหมือนที่เธอเป็นกับเพศตัวเองเลย

而男性的美是什么？我至今还是没有发现，在我看来，男人浑身上下没有一个地方是美的，我从来就不理解肌肉发达的审美观，肌肉永远只是肌肉。(24)

แล้วความงามของชายคืออะไร จนถึงวันนี้ฉันยังหาไม่พบเลย เท่าที่ฉันดู ผู้ชายทั้งตัวไม่มีตรงไหนงดงามเลย ฉันไม่เคยเข้าใจว่าการเพาะกล้ามเนื้อนั้นมีความงามตรงไหน กล้ามเนื้อก็เป็นแค่กล้ามเนื้ออยู่วันยังค่ำเท่านั้น

แต่ตัวหมีแสดงออกอย่างชัดเจนว่าเธอชื่นชอบความงามของผู้หญิง

没有爱上女人但对女性的美丽和芬芳有着极端的好感和由衷的崇拜，。。。。。。女人的美丽就像天上的气流，高高飘荡，又像寂静的雪野上开放的玫瑰，洁净、高雅、无法触摸，。。。。。。(24)

ไม่เคยรักผู้หญิงแต่ชื่นชมและบูชาอย่างจริงใจความงามและความหอมของผู้หญิงมากที่สุด.....ความงามของผู้หญิงก็เหมือนกระแสดอกาศบนท้องฟ้า พลิ้วลอยอยู่

เบื้องบน และเหมือนดอกกุหลาบที่บานอยู่บนทุ่งหิมะอันสงบเงียบ สะอาด สูงส่ง
ไม่มีทางแตะต้องได้

และอยากเห็นเรือนร่างภายใต้เสื้อผ้าของบรรดาหญิงงามที่รูปร่างอ่อนแอขึ้นมาตั้งแต่เด็กแล้ว ตัวหมีในวัยเยาว์เป็นแฟนตัวยงของนางเอกอุปรากรจีนชื่อ เหยาฉง (姚琼) เธอต้องไปคอยดูความงามและหาทางเข้าใกล้เหยาฉงทุกคืน และในที่สุดเมื่อมีโอกาสจะได้นอนค้างกับเหยาฉง ตัวหมีก็วิ่งหนีไปเพียงเพราะหน้าของตัวเองสะบัดไปโดนหน้าอกของเหยาฉง เมื่อตัวหมีพบกับอาหญิงน้อยของชื่อซุนครั้งแรกรบนเรือนั้น เธอก็ตะลึงงันเหมือนกับผู้ชายอีกจำนวนมากขณะนั้น และเมื่อพบกันอีกครั้งที่สองเพราะอาหญิงน้อยมาใกล้เกลี่ยเรื่องราวระหว่างชื่อซุนและตัวหมี ตัวหมีซึ่งในตอนนั้นกำลังเหนื่อยล้ากับการพยายามปิดกั้นตัวเองจากการสอบสวนของตำรวจและภรรยาของชื่อซุน ก็กลับกระตือรือร้นลุกขึ้นมาตอบคำถามของอาหญิงน้อยพลาจ้องมองเธอไม่วางตา

她像月光一样降临到我躺着的暗淡屋子里，。。。。。。我坐起身。
我的表情使我感到自己正如一个好色的顽童，对富有魅力的女人有一种发自内心的臣服。。。。。。我目不转睛地盯着她，如同一个毫不掩饰的崇拜者，。。。。。。(127)

เธอเหมือนแสงจันทร์ที่ส่องเข้ามาในห้องมืดสลัวที่ฉันกำลังนอนอยู่.....ฉันลุกขึ้นมา
นั่ง ทำทางของฉันทำให้ฉันรู้สึกที่ตัวเองเหมือนเป็นเด็กชนๆจอมเจ้าชู้ ที่แสดง
ความภักดีจากใจของตนกับผู้หญิงที่เปี่ยมเสน่ห์.....ฉันจ้องมองเธอไม่ละสายตา
ประหนึ่งเป็นผู้ชื่นชมที่ไม่ปิดบังความรู้สึกเลย.....

แต่ถึงตัวหมีจะชื่นชอบความงามของผู้หญิง เธออยากจะดูเปลื้องชุดความงามเหล่านั้นอย่างไรก็ตาม
เธอก็ไม่กล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกนี้ในที่สาธารณะ

我的想法互相冲突，但我知道什么才是我真实的想法，要实现这个真正的愿望要有巨大的勇气和不惜毁灭一切的决心，我缺乏这样的力量。(29)

ความคิดของฉันขัดแย้งกันเอง แต่ฉันรู้ว่าอะไรถึงจะเป็นความคิดที่แท้จริงของฉัน
หากอยากทำให้ความต้องการที่แท้จริงนี้เป็นจริงขึ้นมาละก็ ฉันจะต้องมีความกล้า
มหาศาลและต้องมีปณิธานที่จะทำลายทุกสิ่งได้โดยไม่หวั่นไหว ฉันขาดพลังเช่นนี้

รวมทั้งไม่กล้าที่จะสำรวจจิตใจภายในส่วนลึกของตนเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วยดังที่ตัวหมีเล่าถึงเหตุการณ์หนึ่ง
ในชีวิตที่เธอยังไม่อยากจะเล่ารายละเอียดในหนังสือเล่มนี้

许多年以后，我认识了一个年轻的女人，我们互相爱慕，但在最后关头我还是逃跑了，她指责我内心缺乏力量，不敢正视自己的内心。
(29)

หลายปีต่อมา ฉันรู้จักหญิงสาวคนหนึ่ง เราต่างก็รักใคร่ชื่นชมกัน แต่เมื่อมาถึงช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ฉันก็ยังคงวังหนีอยู่ดี เธอประณามว่าในใจฉันนั้นขาดความมุ่งมั่น ไม่กล้าที่จะจ้องมองจิตใจของตนตรงๆ

ตัวหมีสรุปความในใจของเธอเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

不管怎么说，在与女性的关系中，我只是欣赏她们的美，肉体的欲望几乎等于零，也许偶然有，也许被我的羞耻之心挡住了，使我看不到它。我希望得出这样的结论：在一个同性恋者与一个女性崇拜者之间，我是后者而不是前者。

ไม่ว่าจะพูดอย่างไรก็ตาม ในเรื่องความสัมพันธ์กับเพศหญิงด้วยกันนั้น ฉันก็แค่ชื่นชมความงามของพวกเขา ความปรารถนาทางกายนั้นแทบจะเป็นศูนย์ อาจมีบ้างในบางครั้ง หรืออาจถูกระงับยับยั้งไปเพราะจิตใจที่อับอายของฉันก็ได้ ทำให้ฉันมองไม่เห็นความปรารถนาดังกล่าว ฉันหวังว่าจะได้ข้อสรุปเช่นนี้ออกมา นั่นคือ ในระหว่างผู้ที่รักเพศเดียวกันกับผู้ที่ชื่นชมเพศหญิง ฉันคือฝ่ายหลังและไม่ใช่อย่างแรก

นอกจากนี้ ตัวหมีคิดว่าตนเป็นผู้หญิงมหัศจรรย์เพราะเธอชื่นชอบความเสี่ยง และอยากพบกับเรื่องเสี่ยง อันตรายมาตั้งแต่เด็กแล้ว

危险的事情对我总是有吸引力，是一种诱惑。我怀着恐惧和兴奋，一天又一天地等待危险日子的到来，仿佛那是一个欢乐的日子。(5)

เรื่องอันตรายดึงดูดใจฉันมาก เป็นมนต์สะกดอย่างหนึ่ง ฉันทั้งกลัวและตื่นเต้น แต่ละวันฉันจะเฝ้ารอให้มีอันตรายเกิดขึ้น ประหนึ่งว่านั่นจะเป็นวันแห่งความสุข

และด้วยเหตุนี้เอง ยามเยาว์ ตัวหมีจึงไปคอยแอบดูการคลอคลุก ซึ่งเธอรู้ว่าจะต้องเกี่ยวพันกับเลือดและความตาย ตัวหมีคิดฝันแม้ขนาดว่าเมื่อตายแล้ว เธอก็ยังอยากจะมีวิญญาณไปในอวกาศ

我幻想死后不用土埋，不用火葬，而是用太空船，将我扔到太空里，我将与许多星星漂浮在天空中，永远不会腐烂。。。。。。我在黑暗中想象自己浮在太空中，没有空气，没有轻，也没有重，宇宙射线像梦中的彩虹一样呼呼地穿过我的肉体，某个神秘的，命中注定的瞬间，黑洞或者某个恒星炽烈的光焰将我吞没，我将再次死亡。(9)

ฉันเพื่อฝันว่า ตายแล้วไม่ต้องฝังดิน และไม่ต้องเผาศพ แต่ใช้ยานอวกาศพาฉันโยนเข้าไปในอวกาศ ฉันจะลอยไปมาอยู่ในอวกาศกับหมู่ดาวมากมาย ไม่เนาเปื่อยตลอดกาล.....ในความมืด ฉันจินตนาการว่า ตัวเองลอยไปในอวกาศ ไม่มีอากาศ ไม่เบา ไม่หนัก รังสีจักรวาลที่เหมือนกับสายรุ้งในฝันจะส่องวูบทะลุเนื้อหนังของฉัน

ในช่วงขณะอันลึกลับที่ชะตาชีวิตกำหนดไว้นั้น หลุมดำ หรือเพลิงไฟอันร้อนแรงของ ดาวฤกษ์ดวงใดดวงหนึ่งจะกลืนฉันเข้าไป แล้วฉันก็จะตายจากไปอีกครึ่ง

เมื่อจบการศึกษา ตัวหมี่พยายามเก็บเงินทุกบาททุกสตางค์ กินอยู่อย่างประหยัดและไม่เคยซื้อของฝาก คนที่บ้านเลยเพื่อนำเงินมาเป็นทุนเดินทาง เป็นการเดินทางตัวคนเดียว ทั้งนี้เพราะตัวหมี่รู้สึกว่าคุณหญิงสาวเดินทางคนเดียวไปตามสถานที่ที่ไม่รู้จักมาก่อนเป็นเรื่องที่เปี่ยมอันตราย และการที่เธอทำได้ก็เป็นการแสดงออกว่าเธอเป็นผู้หญิงมหัศจรรย์ ที่เธอเชื่อว่าใครๆก็น่าจะคิดเช่นนั้น

我独自一人，自始至终。我意识到，再也没有比一个年轻女人独自到一个遥远陌生的地方去更危险，更需要勇气的了。(109)

ฉันคนเดียว จากต้นจนจบ ฉันรู้สึกได้ว่า ไม่มีอะไรจะอันตรายยิ่งไปกว่าการที่หญิงสาวตัวคนเดียวไปยังสถานที่อันห่างไกลและไม่รู้จัก ไม่มีอะไรจะต้องการความกล้า ยิ่งไปกว่านี้แล้ว

每逢有跟我搭话的人，不管男女老少，我总抢着告诉人家，我独自一人自费漫游。我把自已看成了一个奇女子，我希望别人也这样看我，我希望当我说出“只身一人”这个伟大而英勇的字眼时，别人会惊呼一声：你真了不起！在我的童年时期，我就幻想着长大以后拥有一份有声有色的冒险生涯，。。。。。(111-2)

ทุกครั้งที่พบใครสักคนคุยด้วย ไม่ว่าจะเขาจะเด็กหรือแก่ ผู้หญิงหรือผู้ชาย ฉันมักต้องชิงบอกคนอื่นเสมอว่า ฉันเดินทางคนเดียวด้วยเงินตัวเอง ฉันเห็นว่าตัวเองเป็นผู้หญิงมหัศจรรย์ ฉันหวังว่าคนอื่นก็จะเห็นฉันเป็นแบบนี้ด้วย ฉันหวังว่า เวลาที่ฉันพูดคำที่กล้าหาญยิ่งใหญ่คำนี้ออกมาว่า “คนเดียวเท่านั้น” คนอื่นๆก็จะอุทานว่า เธอนี้เก่งจริงๆ! เมื่อตอนฉันยังเด็กนั้น ฉันมักจะเพ้อฝันว่าพอโตแล้วฉันจะมีช่วงชีวิตหนึ่งที่ได้เสี่ยงอันตรายมีสีสัน.....

ตัวหมี่เดินทางคนเดียวไปยังเมืองต่างๆหลากหลายทิศของจีน การเดินทางเหล่านี้มีทั้งที่จิตซัด และที่นำพาให้ตัวหมี่ได้พบเรื่องที่น่าสนใจ เช่น คินแรกของเธอ การเกือบถูกชายตาหมาป่าหลอก การขึ้นเขาเอ้อเหมย (峨眉山) ที่ต้องฝ่าฝนขึ้นไป เป็นต้น การเดินทางฝ่าสายฝนขึ้นยอดเขาเอ้อเหมยไปตามลำพังนี้เป็นเรื่องในตัวหมี่ภาคภูมิใจมากที่สุด เธอรู้สึกเหมือนชีวิตนี้ประสบความสำเร็จแล้ว

从我身边经过的大多数人都拄着拐棍，所有的女性无一例外都是男伴帮他们背着包，拖着他们上去的。只有我是一个人，背着自己的东西，全身湿漉漉的往上走。我觉得自己英勇极了。(145)

คนที่เดินผ่านข้างตัวฉันไปส่วนใหญ่พุ่งตัวด้วยไม้เท้า ผู้หญิงทุกคนไม่มียกเว้นจะมีเพื่อนผู้ชายช่วยสะพายกระเป๋า ลากพวกเธอขึ้นเขาไปทั้งสิ้น มีเพียงฉันคนเดียวที่แบกสัมภาระของตน เปียกและไปทั้งตัวมุ่งหน้าขึ้นเขา ฉันรู้สึกที่ตัวเองช่างกล้าหาญเสียจริงๆ

ที่จริงแล้ว จากคำบรรยายตัวเองของตัวหมีและจากปฏิกริยาโต้ตอบกับเหตุการณ์ทั้งหลายตั้งแต่วัยเด็กที่เธอพบมานั้นเผยให้ผู้อ่านได้เห็น ว่า ตัวตนที่แท้จริงของตัวหมีนั้น เธอไม่ได้กล้าหาญตลอดเวลาอย่างที่เธอพยายามเล่าไว้เลย ในทางตรงกันข้าม ตัวหมีคือเด็กผู้หญิงที่ขี้กลัว หญิงสาวที่ขี้ชลาด และผู้หญิงอ่อนแอที่จำยอมทำตามกระแสของสังคมคนหนึ่ง ความอ่อนแอและชลาดกลัวของตัวหมีนี้เกิดจากสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสังคม ในขณะที่สิ่งที่ตัวหมีทำไป ปฏิกริยาที่เธอมีคือความพยายามที่จะสลัดตัวตนอันอ่อนแอ ขี้ชลาดทิ้งไปเพื่อพยายามจะยืนหยัดอยู่ด้วยตัวเองอย่างมีคนรักและชื่นชมเธอเท่านั้น

ตัวหมีแสดงให้เห็นให้ผู้อ่านรู้ว่าเธอเป็นเด็กหญิงที่ขี้กลัว จากเรื่องเล่าที่ว่า ในวัยเด็กที่ยังไม่ถึงสิบขวบ ตัวหมีมักอยู่บ้านคนเดียว แม่ของเธอต้องไปทำงานต่างอำเภออยู่บ่อยๆ เธอจึงต้องพยายามขึ้นเตียงและข่มตานอนให้หลับตั้งแต่ห้าโมงเย็น เพราะด้านหลังตึกพักของโรงพยาบาลเป็นภูเขาที่ชาวเมืองนี้ใช้ฝังศพ และศพทุกศพก็ต้องเคลื่อนย้ายผ่านหน้าโรงพยาบาลไปให้เธอเห็นอยู่บ่อยๆ นอกจากนั้น ตัวหมีก็พยายามไม่ดื่มน้ำเพื่อที่เธอจะได้ไม่ต้องไปเข้าห้องน้ำที่อยู่อีกตึก ไม่ต้องเดินทางทางเดินที่มีตลิ่ง

ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ได้ว่าตัวหมีเป็นหญิงสาวที่ขี้ชลาดเพราะ ตัวหมีไม่กล้าสารภาพผิดเรื่องที่เธอลอกบทกวีผู้อื่นและนำมาอ้างเป็นของตน และการทำผิดเรื่องนี้ทำให้ตัวหมีไม่ยอมให้ใครพูดถึงผลงานกวีชุดแรกของตัวเองเลย (แต่เมื่อมีคนอื่นทำผิดแบบเดียวกัน ตัวหมีกลับสนับสนุนให้ฟ้องร้องคนคนนั้น) ตัวหมีไม่กล้าแม้แต่จะกล่าวยืนยันเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างเธอและฉือซุน ชายที่คร่ำพรวนจรรยาของเธอกับตำรวจ หรือกับเพื่อนนักเรียนผู้หวังใยของเธอเอง (ว่าไม่ใช่เพราะเธอถูกหลอก หรือบังคับชื่นใจ แต่เป็นเพราะความอยากทำหาย อยากพบเรื่องเสี่ยงอันตราย และคิดว่าตนเป็นผู้หญิงมหัศจรรย์ และเพราะเธอไม่มีใครให้พึ่งพา) เมื่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเพื่อนนักเรียน ตำรวจ ภรรยาของฉือซุน อาหญิงน้อยของเขาต่างทำให้ตัวหมีรู้สึกเหมือนเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายและละเมิดจารีตประเพณีของสังคม ตัวหมีไม่กล้าเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับผู้กำกับ N ได้แต่หลบซ่อนและตั้งหน้าตั้งตารอคอยเขาเป็นฝ่ายมาหาเท่านั้น เพราะนี่เป็นความต้องการของเขา (ถึงแม้ตัวหมีจะรู้สึกที่ผู้กำกับและเธอเป็นคนประเภทเดียวกัน เพราะต่างก็พูดคุยเรื่องหนังสือหรือหนังกันรู้เรื่อง ทั้งคู่เหมาะสมกัน ไม่มีใครด้อยกว่าใคร เป็นความสัมพันธ์ที่น่าจะออกหน้าออกตาได้)

ในท้ายที่สุดแล้ว เมื่อพิจารณาเหตุการณ์ทั้งหลายในชีวิตและคำพูดบอกเล่าเกี่ยวกับตัวเองของเธอแล้ว เราสามารถสรุปได้ว่า ตัวหมีเป็นผู้หญิงที่อ่อนแอ เป็นผลพวงจากสภาพสังคมขณะนั้นและความเป็นปัจเจกของตัวหมีที่แสดงออกมาให้เห็นในเรื่องต่างๆ ก็เป็นส่วนหนึ่งของการยืนยันและตอบโต้กระแสของการเมืองและสังคมใน

เวลานั้น การที่ต้องโอนอ่อนและเชื่อฟังผู้กำกับ N จนแทบถึงเพียงเพื่อให้เขาพอใจและคาดหวังว่าตนจะได้อยู่กับเขา การที่เธอออกเดินทางคนเดียว การที่มีคืนแรกกับช็อนซุน ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นเพราะตัวหมี่โหยหาความรัก ความเอาใจใส่ซึ่งเธอไม่เคยได้รับตั้งแต่เด็ก เพราะแม่ของเธอ ผู้หญิงจีนรุ่นยุคเหมาต้องทุ่มเทจิตวิญญาณให้กับ การงานดังคำสอนของพรรค แนวคิดที่ถูกหยิบยกขึ้นมาข่มขู่ความทรงจำของผู้อ่านในตอนในตัวหมี่ย้อนกลับไปเก็บ สัมภาษณ์เพื่อเตรียมตัวไปเข้ามหาวิทยาลัยที่กลุ่มการผลิตในชนบทในช่วงปีใหม่และไม่พบเพื่อนเลย

他们都回家过年了，时代已经提供了别的道路，没有谁需要表现自己革命了。(102)

พวกเขากลับบ้านไปฉลองปีใหม่งานหมดแล้ว ยุคสมัยได้เสนอเส้นทางอื่นให้แล้ว ไม่มีใครต้องแสดงออกว่าตัวเองมีจิตใจแห่งการปฏิวัติแล้ว

แม่ของตัวหมี่ต้องเดินทางออกไปทำงานนอกสถานที่บ่อยๆ และทิ้งให้เธอซึ่งยังอายุน้อยอยู่บ้านคนเดียวเสมอ ส่วน พ่อของตัวหมี่นั้นก็จากเธอไปตั้งแต่เธอยังอายุสามขวบ การกระทำเช่นนี้ทำให้ตัวหมี่โดดเดี่ยว

活着的孩子在漫长的夜晚独自一人睡觉，肉体悬浮在黑暗中，没有亲人抚摸的皮肤是孤独而饥饿的皮肤，它们空虚地搁浅在床上，无所事事。。。。。。活着的孩子是多么需要亲人的爱抚，如果没有，必然饥饿。活着而饥饿的孩子，是否有受虐的倾向？(16)

เด็กที่มีชีวิตนอนหลับคนเดียวในค่ำคืนอันยาวนาน ร่างกายเนื้อหนังนิ่งเปล่าอยู่ใน ความมืด ผิวหนังที่ไม่มีพ่อแม่มาลูบคลำเป็นผิวหนังที่หิวโหยโดดเดี่ยว เนื้อหนังแผ่ อยู่บนเตียงอย่างเดียวดาย ไม่มีสิ่งใดให้ทำ.....เด็กที่มีชีวิตต้องการการถูบลูบไล้อย่าง รักใคร่จากพ่อแม่ขนาดไหน หากไม่มี ก็จักต้องหิวกระหาย เด็กที่มีชีวิตทว่าหิว กระหายความรักใคร่ มีแนวโน้มจะชอบถูกระทำหรือเปล่านั้น

นานวันเข้าการกระหายความรักความอบอุ่นจากแม่ของตัวหมี่ก็เริ่มหักเหกลายเป็นความไม่เข้าใจและเหินห่าง จากแม่ สถานการณ์นี้ยิ่งแย่งแย่งเมื่อแม่ของตัวหมี่แต่งงานใหม่ในปี 1968 ขณะที่การปฏิวัติวัฒนธรรมกำลังเริ่มขึ้น ด้วยเหตุผลบางอย่างแม่ของเธอตัดสินใจส่งตัวหมี่กลับบ้านญาติของพ่อแท้ๆของตัวหมี่ บ้านญาติอยู่ในชนบทที่ ห่างไกล และมีปัจจัยในการดำรงชีวิตที่ไม่ค่อยดี (เธอต้องกินข้าวต้มใส่เกลือและผักดองมือแล้วมือเล่า) ตัวหมี่ยัง ต้องออกไปช่วยตัดฟืนเก็บผัก การไปอยู่คราวนี้ยังทำให้ตัวหมี่ไม่ได้เรียนหนังสือชั้นประถมสี่ไปครึ่งปี ความล้มเหลว ของชนบทและผู้คน การใช้แรงงานและการขาดความเอาใจใส่จากแม่แท้ๆของตนเองทำให้ ชาวเมืองอย่างตัวหมี่ที่ รู้ว่าแม่ของตนเป็นข้าราชการของชาติ เป็นหม่อม เธอไม่น่าจะมีชะตากรรมเช่นนี้ จึงยิ่งห่างเหินจากครอบครัว โดยเฉพาะแม่ของตน ดังนั้นเมื่อตัวหมี่กลับมาอยู่กับแม่ (ซึ่งไม่ใช่เพราะแม่มารับกลับเอง แต่เป็นเพราะญาติๆของ พ่อเขียนจดหมายไปบอกให้แม่ของเธอมารับเพื่อที่ตัวหมี่ซึ่งเป็นเด็กฉลาดมากจะได้ไม่เสียโอกาสที่ดีในชีวิตไป) ทั้งหมดนี้น่าจะเป็นมูลเหตุที่แฝงอยู่ในใจของตัวหมี่ ส่งผลให้ตัวหมี่ไม่ค่อยยอมนอนหรืออยู่ในห้องเดียวกับแม่ และ

อีต้อัดใจทุกครั้งที่ต้องเดินคู่กับแม่ เธอไม่เคยแสดงความดีใจหรือเรียกแม่เลยเมื่อเห็นแม่มาหาขณะที่เราเข้าร่วมกลุ่มการผลิตอยู่ในชนบท (ตัวหมีได้แต่พูดว่า มาแล้วเหอ ซึ่งครั้งหนึ่งทำให้แม่ของตัวหมีคิดว่าลูกของตนไม่ได้) ตัวหมีไม่สนใจจะเอ่ยคำลาเมื่อแม่มาส่งเธอขึ้นรถไฟไปเข้ามหาวิทยาลัย และหลังจากที่เข้ามหาวิทยาลัยแล้ว เธอก็ไม่ค่อยได้กลับบ้านเลย เมื่อจบการศึกษาแล้ว ตัวหมีก็อ้างว่าวันหยุดเป็นเวลาสำหรับการพิมพ์หนังสือ ไม่เคยเขียนจดหมายถึงที่บ้านนอกจากเขียนตอบเป็นครั้งคราว ไม่เคยส่งเงินที่ทำงานได้ เคยแต่ซื้อของทำให้แม่แค่คนเดียวเท่านั้น และความอ้างว้างโดดเดี่ยวและไม่เข้าใจการกระทำของแม่คงเป็นแรงผลักดันให้เธอพยายามจะประสบความสำเร็จเพื่อชดเชยความสุขในครอบครัวที่ขาดหายไป โดยเรื่องนี้สะท้อนอยู่ในคำบรรยายของตัวหมีถึงเหลยหง (雷红) เพื่อนคนหนึ่งของเธอที่มีพ่อเป็นนักการศึกษาซึ่งถึงแม้จะถูกการเมืองเล่นงานจนกลายเป็นพนักงานจัดซื้อ แต่เขาก็ยังเอาใจใส่การบ้านของลูกๆ มีของฝากมาให้ทุกครั้งที่ออกไปทำงานต่างถิ่น ทำให้เหลยหงและพี่สาวน้องสาวอบอุ่น ไม่ต้องการคนอื่น

所以雷红永远对家庭负有责任，时至今日，她还常常在信中说她要为父母尽孝道。雷红现在是一个家庭妇女，雷红至今一事无成，雷红常常说，等她到了四十岁，一定要把她的一生原原本本写出来。。。。。。现在我脑子里出现了一个句子：幸福就是枷锁。雷红是一个幸福的女孩，无所作为不能怪她，但什么才是有所作为呢？写一本书就是有所作为吗？有所作为好呢还是幸福好呢？幸福是不是就是一切呢？有所作为是不是就会有幸福感了呢？等等，我不知道。

(68)

ดังนั้น เหลยหงจึงมีสำนึกในหน้าที่ต่อครอบครัวตลอดกาล トラบจนวันนี้ เธอยังมักจะพูดในจดหมายว่า เธอต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ให้เต็มที่ ปัจจุบันนี้ เหลยหงเป็นแม่บ้าน จนถึงตอนนี้ เหลยหงไม่มีผลงานอะไรสักอย่าง เหลยหงพูดเสมอว่า เธออายุ 40 เมื่อไรจะต้องเขียนชีวิตของตนเองออกมาเป็นเล่มแน่..... ตอนนี้ในสมองฉันมีประโยคหนึ่งลอยขึ้นมา นั่นคือ ความสุขก็คือไซ่ตรวน เหลยหงเป็นเด็กหญิงที่มีความสุข ไม่มีผลงานความสำเร็จก็โทษเธอไม่ได้ แต่ว่าอะไรจะถึงจะเป็นผลงานความสำเร็จ เขียนหนังสือเล่มหนึ่งก็คือผลงานหรือเปล่า มีผลงานถึงจะดีหรือว่ามีความสุขถึงจะดีนะ ความสุขเป็นทุกสิ่งไซ่หรือเปล่านะ มีผลงานแล้วก็ต้องมีความสุขหรือเปล่า เดียวก่อน ฉันไม่รู้เลย

อย่างไรก็ตาม ตัวหมีผู้ซึ่งไม่ได้รับความสุขจากบ้านก็ได้ทุ่มเทหาทางไปสู่ความสำเร็จที่เธอวางแผนไว้ โดยไม่คำนึงถึงวิธีการ นั่นคือการลอบทักวีผู้อื่นมาผสมกับของตนแล้วยังสามารถคิดข้ออ้างเพื่อปลอบใจตนได้อีก นอกจากนี้ การพยายามแสวงหาความสำเร็จจนไม่ยึดมั่นในหลักการหรือคุณธรรมเช่นนี้ยังเป็นเรื่องสะท้อนถึงบรรยากาศของสังคมจีนในขณะนั้นที่เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการทำเพื่อส่วนรวมมาเป็นการทำเพื่อตนเอง ล้อกันกับนโยบายทางเศรษฐกิจของจีนที่เปลี่ยนทิศในแบบเดียวกัน ตามคำพูดของเต็งเสี่ยวผิงที่ว่า การร่ำรวยคือความ

รุ่งเรือง (To get rich is glorious.) บรรยากาศของการแก่งแย่งเพื่อตัวเองนี้สะท้อนออกมาในตอนอื่นๆ ของเรื่อง เช่น เมื่อพี่เขย(จากพี่สาวต่างแม่ที่อาศัยในชนบท)มาส่งตัวหมីซึ่งขณะนั้นอายุ 19 ปีและไม่เคยออกเดินทางไปไหนเลยขึ้นรถไฟไปเมือง N เขาสอนตัวหมีว่า

在排队等待进站的时候姐夫郑重地告诉我，在火车上有位子就坐着，没位子就站着。他又说：只要有位子，不管那头坐的是男是女，是香是臭，都要赶快坐下去，不然就抢不到位子了。(72)

ขณะที่เข้าแถวรอรถไฟเทียบขบวนขาลา พี่เขยบอกฉันอย่างจริงจังว่า บนรถไฟที่นั่งก็นั่ง ไม่มีก็ยืน เขายังบอกอีกว่า ขอแคมีที่นั่ง ไม่ว่าจะคนที่นั่งแถวนั้นจะเป็นชาย เป็นหญิง ตัวหอม ตัวเหม็น ก็ต้องรีบไปนั่ง ไม่อย่างนั้นก็แย่งไม่ทันแล้ว

หรือเมื่อตัวหมีเล่าถึงช่วงที่เธอกลับจากเมือง N มาที่กลุ่มการผลิตในชนบท

在那一年，十九岁，多米从 n 城回来，发现所有的知青都手执一书念念有词。高考制度恢复了，大学似乎变成了没有主人的大蛋糕，在不远处遥遥地散发出香味，谁跑得快就能吃上一口，而不是像以前那样，需要由别人做出决定。就连最坚决的扎根派，在万人大会上铿锵地表达了决心的，也都请了病假回家复习功课了。(92-3)

ปีนั้น อายุ 19 ปี ตัวหมีก็กลับมาจากเมือง N ก็พบว่าหนุ่มสาวทั้งหมดต่างถือหนังสืออยู่ในมือ ปากก็พร่ำท่องไปเรื่อย ระบบสอบเข้ามหาวิทยาลัยฟื้นคืนกลับมาแล้ว มหาวิทยาลัยได้กลายเป็นเหมือนขนมเค้กก้อนใหญ่ที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ อยู่ไม่ไกลส่งกลิ่นหอมหวานไปไกลลิบ ใครวิ่งเร็วก็ได้กินคำหนึ่ง ไม่เหมือนกับเมื่อก่อนนั้น จำเป็นต้องให้คนอื่นตัดสิน แม้กระทั่งพวกที่ยึดหลักการอย่างมั่นคง เคยแสดงปณิธานกันเสียงดังในที่ประชุมใหญ่คนนับหมื่นก็ยังลาป่วยกลับบ้านไปทบทวนบทเรียนเลย

การมุ่งมันให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการโดยไม่ใส่ใจในคุณธรรมนี้ยังสะท้อนออกมาในตัวละครอื่นอีก เช่นผู้กำกับ N ที่ให้ตัวหมีเขียนเนื้อเพลงประกอบภาพยนตร์ของเขา โดยเอาอกเอาใจตัวหมีสารพัดเพื่อให้เธอเขียนเสร็จภายในหนึ่งป้าย (ขณะนั้นตัวหมีทำแท้งลูกของเขาเรียบร้อยแล้ว) แต่เมื่อเขียนเสร็จแล้วก็ไม่ยอมให้ตัวหมีได้ใส่ชื่อและไม่ติดต่อตัวหมีอีกเลย

ตัวหมีพยายามทำสิ่งที่ทำทายเป็น เช่นเดินทางคนเดียว เพื่อให้ตัวเองเป็นที่ยอมรับ เพื่อแสวงหาสิ่งมาทดแทนความว่างเปล่าของตน และเพื่อหาทางพิสูจน์ความสามารถของตน เพื่อพยายามยืนหยัดด้วยตนเอง แต่ถึงกระนั้นในท้ายที่สุดตัวหมีก็ยังตัดสินใจหนีเหมือนในทุกครั้งที่เธอประสบเรื่องราวที่เธอจัดการไม่ได้ หรือไม่สำเร็จ เช่นเมื่อเธอจะมีโอกาสได้อยู่กับผู้หญิงสวยที่ตัวเองชื่นชม ตัวหมีก็วิ่งหนีและไม่พยายามคิดถึงอีก เมื่อเธอมีปัญหา

เรื่องบทกวีที่ลอกคนอื่น ตัวหมีได้โอกาสก็รีบไปเรียนมหาวิทยาลัยถึงจะไม่ใช้สาขาที่เธอต้องการและไม่ค่อยยอมกลับบ้าน ไม่ติดต่อกับใครในเมืองเกิด เมื่อเธอไม่มีทางได้แต่งงานกับผู้กำกับ N แน่จนแล้วถึงแม้จะแต่งลูกเพื่อเขาไปแล้วก็ตาม ตัวหมีก็หนีอีกด้วยการลาออกไปอยู่ปักกิ่ง และคราวนี้ตัวหมีแต่งงานกับผู้ชายที่เธอไม่ได้ตั้งใจ เพราะเธอบอกว่าเป็นคือการทรยศต่อความรักของตน และตัวตนคนเก่าของเธอได้ตายไปแล้ว เธอแต่งงานเพียงเพื่อจะได้มีที่หลบภัยเท่านั้น ตัวหมีเองเคยสรุปลักษณะของตัวเองว่าเป็นพวกชอบหลบหนีแต่การหลบหนีทุกครั้งของตัวหมีมักจะนำพาเธอไปสู่ความยุ่งยากที่แยกว่าเดิม เพราะตัวหมีมักหลบหนีไปชนเข้ากับเพศตรงข้าม ผู้ชายที่ตัวหมีไม่เคยสนใจ และไม่รู้สึกที่ด้วยเลยตั้งแต่เด็ก

多米一碰到麻烦就想逃避，一逃避就总是逃到男人那里，逃到男人那里的结果是出现更大的麻烦，她便只有承受这更大的麻烦，似乎她不明白这点。（137）

พอเจอความยุ่งยาก ตัวหมีก็คิดจะหลบหนี พอเธอหลบหนีก็มักจะหลบไปตรงที่มีผู้ชาย ผลของการหลบไปยังที่มีผู้ชายก็คือพบความยุ่งยากยิ่งกว่าเดิม เธอก็ได้แต่ยอมรับความยุ่งยากที่แยยิ่งกว่าเดิมนั้น ภาระนี้เธอไม่เคยรับรู้จูนี่เลย

ถึงแม้ตัวหมีจะพยายามพิสูจน์ตนเอง มุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ และยืนหยัดด้วยตนเอง เมื่อยังเยาว์ เธอตั้งใจว่าจะไม่แต่งงาน ปณิธานข้อนี้ถูกย่ำไปมาในเรื่องเล่าของตัวหมีถึงสามครั้ง โดยตัวหมีไม่เข้าใจว่าจะต้องการเพื่อนคู่คิดไปทำไม

我想：要人商量干什么？一切自己决定好了。（114）

ฉันคิดว่า จะต้องการคู่ไว้ปรึกษาด้วยทำไม ทั้งหมดตัวเองจัดการก็หมดเรื่อง

แต่ในที่สุดตัวหมีเองก็แต่งงาน ทั้งที่เมื่อเธอสิ้นหวังสุดๆแล้วในเรื่องความรักกับผู้กำกับ N เธอเคยคิดว่า

我想我此生再也不要爱情了。我将不再爱男人，直到我死。（186）

ฉันคิดว่าในชีวิตนี้ฉันไม่ต้องการความรักอีกแล้ว ฉันจะไม่รักผู้ชายอีกแล้ว จบจนวันตาย

ในเวลาครึ่งปีต่อมา หลังจากที่ตัวหมีย้ายไปปักกิ่งแล้ว เธอก็แต่งงานและล้มผู้กำกับ N ได้แล้ว ถึงแม้ตัวหมีเองจะไม่ได้รักสามีเลยก็ตาม เราจึงอาจสรุปได้ว่าการแต่งงานของตัวหมีนี้เป็นไปตามกระแสของสังคมจีนที่ในเวลานั้นยังมุ่งเน้นการมีครอบครัวและการแต่งงานของผู้ชายและผู้หญิง ตัวหมีแต่งงานก็เพียงเพราะว่าต้องแต่ง เช่นเดียวกับที่เธอรักผู้กำกับ N จนหัวปักหัวปำ เพียงเพราะเธอเห็นว่าตัวเองอายุมากแล้วจะต้องมีความรัก เหมือนกับคนอื่น ๆ สักครั้ง ต้องมีประสบการณ์แห่งความรักที่เธอไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งในที่สุดตัวหมีเองก็วิเคราะห์

ตัวเองที่เธอรักนั้นไม่ใช่รักตัวผู้ชายที่เป็นผู้กำกับคนนี้เลย แต่เธอรักความคิดที่จะมีรัก อาจเพราะเธอจะได้ดูเหมือนคนอื่นๆในสังคม

我想我根本没有爱他，我爱的其实是自己的爱情，在长期平淡单调的生活中，我的爱情是一些来自自身的虚拟的火焰，我爱的正是这些火焰。(174)

ฉันคิดว่า ตั้งแต่แรกแล้วฉันไม่ได้รักเขา ที่ฉันรักจริงๆแล้วคือความรักของตัวเอง ในชีวิตที่เรียบง่ายขี้ดอันยาวนานนี้ ความรักของฉันก็คือเปลวไฟอันโชติช่วงที่ฉันจินตนาการขึ้นมาเอง ที่ฉันรักก็คือเปลวไฟเหล่านี้

จากประสบการณ์ชีวิต ความคิด ความรู้สึก และความขัดแย้งในตัวเองที่ตัวหมี่เล่ามา ทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัวนี้ สะท้อนให้เห็นชีวิตของผู้หญิงคนหนึ่งที่ต้องทำสงครามตลอดเวลา และเป็นสงครามที่สำคัญที่สุด นั่นคือสงครามของตัวเอง ความต้องการที่แท้จริงของตัวตนของตัวหมี่นั้นต้องต่อสู้ ขัดแย้ง ต่อรองกับสภาพที่แท้จริงของสังคมและผู้คนภายนอก เป็นการต่อสู้ที่ตัวตนที่แท้จริงของเธอนั้นมักต้องหลบให้กับเงื่อนไขหรือสภาพความเป็นจริงของสังคมภายนอก เหมือนกับที่ตัวหมี่ต้องคอยหลบหนีอยู่เสมอ ตัวตนที่ต้องการความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัวของตัวหมี่ ต้องเผชิญกับการคว่ำน้ำเหลวครั้งแล้วครั้งเล่า เผชิญกับความว่างเปล่าจากแม่ที่เป็นพลเมืองที่ดีของพรรค (เราต้องไม่ลืมว่าในยุคเหมานั้น ผู้หญิงถูกคาดหวังให้ทุ่มเททำงานภายนอกเพื่อพิสูจน์ถึงสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมกับชาย โดยที่ภาระของการดูแลครอบครัวนั้นไม่ได้รับการพูดถึงหรือแบ่งปันให้กับฝ่ายชายเลย และแน่นอนว่าผู้หญิงในช่วงนี้จึงต้องดูแลทั้งภายในและทุ่มเทให้ภายนอก ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะจัดการจนได้สมดุลทั้งสองข้าง) เผชิญกับผู้ชายหลอกหลวงที่หวังแต่เพียงผลประโยชน์จากเธอ (ผู้ชายดีๆที่ตัวหมี่พบเจอนั้นมักจะเป็นเพียงผู้ผ่านทางของกันและกันที่หยิบยื่นความช่วยเหลือให้ตัวหมี่ในฐานะเพื่อนมนุษย์แล้วก็จากกันไปเท่านั้น) เมื่อตัวหมี่พยายามมุ่งสู่ความสำเร็จเพื่อให้เป็นที่ชื่นใจของแม่ (ตัวหมี่เล่าถึงการคาดคะเนของเธอเกี่ยวกับความรู้สึกผิดหวังที่แม่มีกับสาขาและอาชีพที่ตัวหมี่ทำ) เธอก็เผชิญกับสภาพที่บีบคั้นของสมัยการปฏิวัติวัฒนธรรม (ตัวหมี่พูดถึงความน่ากลัวของระบบที่จะก้าวหน้าได้ต้องอาศัยการตัดสินใจของหัวหน้าหน่วย หรือของคนอื่นๆ การจะมีโอกาสก้าวหน้านั้นขึ้นอยู่กับความคิดของคนอื่น และหัวหน้ากลุ่มการผลิตที่มองโลกในแง่ร้ายและตั้งใจแต่จะบั่นทอนความหวังของพวกหนุ่มสาวในกลุ่ม) จนเธอต้องพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อหาทางออก แล้วเธอก็ล้มเหลวเพราะวิธีที่เธอใช้นั้นขาดคุณธรรม การมุ่งสู่ความสำเร็จของตัวหมี่ไม่อาจนำความรัก ความสุขมาให้กับเธอได้ ความชื่นชอบในตัวผู้หญิงของตัวหมี่ก็ไม่อาจได้รับการปลดปล่อยออกมาอย่างเต็มที่ ตัวหมี่ไม่เคยกล้าพิสูจน์ความจริงเกี่ยวกับความชอบของตนด้วยความกลัวที่จะต้องเผชิญหน้ากับสังคม และดังนั้นตัวหมี่จึงสรุปได้ว่า

一个人的战争意味着一个女人自己嫁给自己。。。。。。任何一个自己嫁给自己的女人都十足地拥有不可调和的两面性，就像一匹双头的怪兽。(1, 189)

สงครามของคนคนหนึ่งบ่งนัยถึงผู้หญิงคนหนึ่งแต่งงานกับตัวเอง.....ผู้หญิงคนใดที่แต่งงานกับตัวเองนั้นก็ต้องมีลักษณะที่ไม่อาจผสมผสานกันได้สองด้าน เหมือนสัตว์ประหลาดที่มีสองหัว

3.4.2 หนีวีวีผู้แปลกแยก

หนีวีวีเป็นผู้หญิงมีจินตนาการและโลกส่วนตัวสูง ข้างขบคิด ปิดกั้นตัวเอง เพราะไม่ค่อยไว้วางใจใคร มีจุดยืนเป็นของตน รู้สึกไม่เข้ากลุ่ม และดื้อรั้น

หนีวีวีเรียกแซนของตนว่า “นางสาวไม่” (不小姐) เพราะหลายครั้งที่หนีวีวีรู้สึกได้ว่า แซนของเธอกำลังเป็นตัวแทนสมอง เธอเรียกขานของตนว่า “นางสาวใช่” (是小姐) ทั้งนี้เพราะเธอรู้สึกว่าปกติแล้วขาของเธอเป็นตัวแทนร่างกาย แซนขาของเธอ ไม่เกี่ยวข้องอะไรกับความตั้งใจของเธอเลย เรื่องที่สะทอนให้เห็นว่าแซนเป็นตัวแทนสมองนั้น เช่นตอนที่หนีวีวีรู้สึกคับข้องใจที่เห็นแมรีดางเกงทำงานให้พ่อ จู่ๆ เธอซึ่งกำลังแต่งตัวเพื่อเตรียมออกไปข้างนอกก็ฉวยโอกาสที่แม่อยู่ในครัว มือคว้ากรรไกรรี่เข้าไปตัดขากางเกงของพ่อเป็นรู โดยหนีวีวีก็อธิบายถึงเหตุผลที่ทำเช่นนี้ไม่ถูก

实际上，如果她非要我交代清楚剪裤子的理由，我肯定说不清。因为拿起剪刀的这个冲动，是一种非常模糊、微妙的心理过程。(31)

ที่จริงแล้ว หากแม่จะให้ฉันอธิบายให้รู้เรื่องถึงเหตุผลของการตัดขากางเกงให้ได้แล้วละก็ ฉันอธิบายไม่รู้เรื่องแน่ เพราะแรงดลใจให้หยิบกรรไกรขึ้นมาเป็นกระบวนการทางจิตใจที่คลุมเครือซับซ้อนเหลือเกิน

การตั้งชื่อให้แซนซึ่งแทนสมองของตัวเองว่า “นางสาวไม่” นี้สะทอนให้เห็นอุปนิสัยของหนีวีวีซึ่งได้แก่ความเป็นขบถต่อวิถีของส่วนรวม การปฏิเสธโลก การไม่ไว้วางใจผู้อื่น และความดื้อรั้น และเมื่อเธอตั้งชื่อขาซึ่งแทนแต่ร่างกายแซนขาของเธอว่า “นางสาวใช่” ก็เป็นการแฝงนัยถึงความขัดแย้งระหว่างร่างกายและจิตใจในตัวคนคนเดียว ความซับซ้อนของปัจเจกบุคคล ที่ร่างกายปฏิบัติตามสังคมหรือวิถีของโลกแต่สมองปฏิเสธการคล้อยตามดังกล่าว สมองต้องการจะทำแต่ร่างกายไม่ปฏิบัติตาม หรือสมองอาจจะไม่ต้องการสิ่งนั้นแต่มันคือความต้องการของร่างกาย เป็นต้น เช่น เมื่อหนีวีวียื่นรับบัตรไต่สวนจาก T อาจารย์ของเธอ แต่สมองของเธอกำลังจินตนาการเรื่องอื่นๆ หรือเมื่อเธอคิดอยากจะทำเอาคืน T โดยการจับของสงวนของเขาเหมือนกับที่เขาเคยจับของเธอในอดีต เธอจินตนาการเห็นภาพดังกล่าวในสมองอย่างแจ่มชัด ใจเธอเต้นโครมครามขณะเอาคืน แต่ปรากฏว่า ความจริงคือร่างกายเธอไม่ขยับตามสมองเลยแม้แต่น้อย หรือเมื่อหนีวีวีไปทานข้าวและมีเพศสัมพันธ์กับ T เป็นครั้งที่สองนั้น สมองของเธอไม่มีความรู้สึกใดๆ กับเขาทั้งสิ้น เธอสนองตอบความต้องการของร่างกายที่ถูกปลุกขึ้นมา เป็นต้น

หนีนีวินิวเป็นผู้หญิงที่ช่างคิดมาตั้งแต่เด็กแล้ว โดยเฉพาะการคิดเรื่องเกี่ยวกับความหมายของผู้คนและชีวิต เช่น ขณะที่เธอออกไปเดินพล่อยใจตามท้องถนนนั้น จู่ๆเธอก็มองเห็นคนได้ทะลุปรุโปร่ง มองเห็นแก่นแท้ของชีวิต

走着走着，我忽然发现，街上所有人的身体怎么都成了标本了呢？看着是人，可是只要上前伸手一摸他的心脏，他就会像玉米也一样顷刻间飘然倒地。倒在地上的那活物，躺在厚厚的弥漫着金黄色的光斑的土地上，苟延残喘，不停地伸着懒腰，哈欠如同气泡，一个个从头顶咕噜咕噜冒出来。然后那活物头一歪，就变成了一个个空空洞洞的残骸，只剩下我在 T 先生办公室里所见到的图片上两个冬瓜那么大的睾丸或者乳房。除此，人们还有什么呢？什么也没有。(32)

เดินไป เดินไป จู่ๆฉันก็พบว่า ร่างกายของคนทั้งหมดบนถนนไฉนจึงกลายเป็นตัวอย่างวิจััยกันนะ เห็นว่าเป็นคน แต่แค่เพียงจะก้าวเข้าไปเพื่อยื่นมือลูบหัวใจของเขา เขาก็เหมือนใบข้าวโพดลอยละล่องลงไปในพื้นที่ในบัดดล สิ่งมีชีวิตที่ล้มลงไปอยู่บนพื้นนั้น นอนอยู่บนพื้นดินตรงจุดที่แสงอาทิตย์เป็นสีทองอร่ามสว่างไสว หายใจพะงาบพะงาบ ยืดตัวบิดขี้เกียจไม่หยุด และอ้าปากหาราวพ่นฟองสบู่ออกมาเสียงดังซุกซลักออกมาจากทางหัว หลังจากนั้น สิ่งมีชีวิตนั้นก็เสียงหัว เอียงปุบก็กลายเป็นซากศพเปล่าๆ เหลืออยู่เพียงลูกอ๊อดทะเลหรือหน้าอกที่ใหญ่ยังกับฟักสองข้าง นอกจากนี้แล้ว มนุษย์ทั้งหลายยังมีอะไรกันอีก อะไรก็ไม่มีทั้งสิ้น

หรือในขณะที่เดินไปก็เห็นคนทั้งหลายค่อยๆกลายเป็นหมาป่า

定睛一看，才发现原来的人群其实是一群人形的狼，我一直都走在一片狼群里却不自知。我感到恐惧，因为我发现，我既不能形单影只地作为一个人独立存在，也不能变成一只母狼。。。。。(32)

เมื่อตั้งใจมองถึงพบว่า กลุ่มคนในตอนแรกนั้นที่จริงแล้วก็คือฝูงหมาป่าในคราบคน ฉันเดินอยู่ในฝูงหมาป่ามาตลอดแต่กลับไม่รู้ตัว ฉันรู้สึกกลัว เพราะฉันพบว่า ฉันนั้นทั้งไม่อาจดำรงอยู่อย่างเอกเทศตัวคนเดียวได้ อีกทั้งไม่อาจเปลี่ยนไปเป็นแม่หมาป่าได้เช่นกัน.....

จินตนาการและความช่างคิดเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงว่าหนีนีวินิวคิดไม่เหมือนคนอื่น ไม่เห็นด้วยกับใครง่ายๆ เธอรู้สึกว่าคุณทุกอย่างที่เห็นนั้นไม่ใช่ความจริง

我自然也不相信身边任何一个人。说不出为什么，我觉得连每天的天气都像是假的，。。。。。。一个人走路的时候，我告诉自己，这个地球若不是个假的，它肯定就不会转动。(11)

ฉันตามธรรมชาติแล้วก็ไม่ใช่ใครที่อยู่ข้างตัวเลยสักคน บอกไม่ได้ว่าทำไม ฉันรู้สึก
ว่าแม้กระทั่งอากาศของทุกวันนี้ก็ยังเหมือนจะไม่จริง.....เวลาเดินอยู่คนเดียว ฉัน
บอกกับตัวเองว่า โลกใบนี้ถ้าไม่ใช่ไปปลอม รับประกันได้ว่าจะไม่หมุนแน่

การไม่เชื่อในสิ่งที่เห็นของหนีนี้นั้นเป็นส่วนหนึ่งเป็นเพราะประสบการณ์ของเธอเอง เธอถูกครูประจำชั้น
ของตอนอาจารย์ T ทำให้เธอเหมือนเป็นเด็กประหลาด เป็นเด็กที่โง่ที่สุดในชั้น เป็นเด็กที่มีปัญหาที่เธอต้องเชิญแม่ของเธอ
เธอมาปรึกษาด้วยบ่อยๆ ทั้งที่เธอรู้ว่ามีมันไม่เป็นความจริง การทำเช่นนี้กับเธอไม่ยุติธรรม การกระทำของ T ทำให้
เพื่อนๆ ในชั้นโดดเดี่ยวเธอ

我知道没有一个伙伴肯于或者敢于同我一起走，因为我是班里
年龄最小的人，加上我瘦弱的体质，以及不怎么合群的别扭天性，大家总是不爱我。更重要的原因是，我的班主任老师 T
先生正在全班范围内发起一场孤立我的运动。(8)

ฉันรู้ว่าไม่มีเพื่อนคนไหนยอมหรือกล้าที่จะเดินกับฉัน เพราะฉันอายุน้อยที่สุดในชั้น บอกกับตัวที่
ผอมเล็ก และนิสัยที่เข้ากับใครไม่ค่อยได้ ทุกคนมักจะไม่อยากยุ่งกับฉัน สาเหตุที่สำคัญยิ่งกว่าก็
คือ ครูประจำชั้นของฉัน อาจารย์ T กำลังทำการโดดเดี่ยวฉันในห้องเรียน

เมื่ออายุ 11 ขวบ ในการสุ่มตรวจการเรียนการสอนครั้งหนึ่งนั้น นักเรียนทุกคนในห้องต่างพูดจาตอบ
คำถามในเชิงสรรเสริญยกย่อง T ตามที่ถูก T สั่งสอนไว้ก่อนวันตรวจ หัวหน้าห้องถึงกับร้องไห้เมื่อตอนบอกว่า T
ตรวจการบ้านนักเรียนจนลืมกินข้าว มีแต่หนีนี้นิวนี้วี่ที่ตื่นเต้นและอายจนไม่ได้พูดอะไรเลย เธอถูกเขาว่าสาเดเสียเท
เสียในชั้นเรียนจนแทบจะแทรกแผ่นดินหนี ดังนั้นเมื่อถึงการสุ่มตรวจครั้งที่สอง หนีนี้นิวนี้วี่จึงรวบรวมความกล้าลุก
ขึ้นมาพูดคนแรกว่า

“上一次我没有发言，事后 T 老师严厉批评了我。我知道我错了。这一
次我要改正缺点。T 老师的确是一个公而忘私的人，比如昨天，T 老师
为了配合今天的检查工作，一字一句辅导我们的发言，一直到很晚。”
我一口气说完这么长的话，然后兴奋地坐了下来。(10)

“คราวที่แล้วหนูไม่ได้พูด หลังเสร็จการตรวจ อาจารย์ T วิจารณ์หนูอย่างรุนแรง หนู
รู้ว่าหนูผิดไปแล้ว คราวนี้หนูอยากจะแก้ไขข้อบกพร่องของหนู อาจารย์ T เป็นคนที่
ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่เห็นแก่ตนเลยจริงๆ เช่นเมื่อวานนี้ เพื่อร่วมมือกับ
การตรวจโรงเรียนวันนี้ อาจารย์ก็เลยสั่งสอนชี้แนะวิธีพูดให้พวกเราที่ละคำทีละ
ประโยคจนเย็นเลยคะ” ฉันพูดรวดเดียวยาวขนาดนี้ หลังจากนั้นก็นั่งลงใจเดินตึก
ตึก

แน่นอนว่า หนีนี้นี้นี้จะถูก T ต่ำว่าอย่างรุนแรงยิ่งกว่าเดิม โดยที่เธอก็ไม่เข้าใจว่าตัวเองผิดตรงไหน เธอคิดว่าเธอก็พยายามพูดชื่นชมเขาแล้วถึงแม้ตัวเองจะไม่เต็มใจก็ตาม นับจากนี้ไปเพื่อนนักเรียนในชั้นต่างก็ไม่มีใครคุยกับเธออีก

สถานการณ์ที่หนีนี้นี้นี้ประสบอยู่เช่นนี้ทำให้เธอไม่ไว้ใจใครหรืออะไรๆ และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เธอปิดกั้นตนเองและไม่เข้ากลุ่มกับใคร สำหรับหนีนี้นี้นี้แล้ว ความโดดเดี่ยวที่เธอประสบในชั้นเรียนไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้เธอโศกเศร้า หดหู่ใจ หรือกลายเป็นเด็กมีปัญหา หนีนี้นี้นี้เป็นคนที่มีมุมมองหรือจุดยืนของตน และแน่วแน่ในสิ่งที่ตนเชื่อจนเหมือนเป็นความดีอันสมชื่อของเธอ (หนีนี้นี้นี้ 拗拗 – มีความหมายหนึ่งว่า ดีอ หัวแข็ง) เธออธิบายสาเหตุที่เธอเข้ากับใครไม่ได้ผ่านสถานการณ์ทั่วไปในห้องเรียนว่า

在任何一个班级里，总会出现许多人围绕着一人转的情形，这个人一般是他们的一位教师，或者是学生中的一位首领，大家对他服服帖帖，向他讨好，以便保持自己的安全与顺当，使自己不至于被孤立、被排挤。但是，我不喜欢这样，如果我不说出自己想说的话，那么，起码我可以不去说违心的话。宁可独自一人，没有同伴。(44)

ในชั้นเรียนไหนก็ตาม มักจะมีสภาพการณ์ที่นักเรียนมากมายมอมมุ่มมุ่มทำอะไรตามใครคนหนึ่ง คนคนนี้โดยทั่วไปแล้วก็คือครูของพวกเขา หรือไม่กี่ผู้นำในหมู่นักเรียน ทุกคนยอมทำอะไรตามใจเขา เอาอกเอาใจเขา เพื่อที่ตนจะได้ปลอดภัยทำอะไรราบรื่น เพื่อที่ตนจะได้ไม่ถูกโดดเดี่ยวหรือรังแก แต่ว่า ฉันไม่ชอบอะไรแบบนี้ หากฉันพูดในสิ่งที่ตนคิดไม่ได้ ถ้าเช่นนั้น อย่างน้อยฉันก็ไม่ต้องพูดสิ่งที่ฝืนใจตนเอง ฉันยอมที่จะอยู่คนเดียว ไม่มีเพื่อน

หนีนี้นี้นี้อธิบายว่าการโดดเดี่ยว เข้ากับใครไม่ค่อยได้นี้ไม่ใช่ภาวะที่เกิดขึ้นโดยความจำยอมของเธอ แต่เธอเป็นผู้เลือก และการเลือกเช่นนี้ก็เพราะเธอ กลัว ไม่เชื่อสิ่งที่เห็น ไม่ไว้ใจผู้อื่น หรือสังคมรอบข้าง และที่สำคัญคือ กลัวจะสูญเสียความเป็นตัวเอง

而我与大家的隔绝，是一种主动的，积极的隔绝。我出于对外部的恐惧，或者说，是一种心理方面的残缺，。。。。。。这种恐惧感，直到今天依然如此。我顽固地不愿意承认这样一个事实：收敛或者放弃自己的个人化，把生命中的普遍化向外界彻底敞开大门，这就等于为自己的生存敞开了方便之门；而反过来，就等于为自己的死亡敞开了大门。(55)

แต่การที่ฉันตัดขาดกับทุกคนนั้นเป็นสิ่งที่ฉันทำเอง เป็นการตัดขาดที่ฉันกระตือรือร้นเอง เกิดจากความกลัวโลกภายนอก หรือพูดได้ว่า มันเป็นความไม่สมบูรณ์ทางใจอย่างหนึ่ง.....ความรู้สึกกลัวนี้ยังคงอยู่จนถึงทุกวันนี้ ฉันหัวเด็ดตีน

ขาดก็ไม่ยินดียอมรับความจริงข้อนี้ ข้อที่ว่า การเอาแต่ใจน้อยลงหรือการละทิ้งความเป็นตัวเอง การติดต่อกับโลกภายนอกโดยการทำให้เหมือนคนอื่น ๆ ทุกอย่างนั้น ก็เท่ากับทำให้ชีวิตอยู่รอดสะดวกมากขึ้น แต่ในทางกลับกัน ก็เท่ากับทำให้ตัวเองตายสูญไปสิ้น

การยึดมั่นความเป็นตัวเอง กลัวที่จะสูญเสียความเป็นตัวเองไปเพราะความกลัวและไม่เห็นด้วยกับโลกภายนอก รู้สึกแปลกหน้ากับโลกภายนอกและทำให้เธอเลือกที่จะโดดเดี่ยวนั้น หนีนีวินีวยังให้คำอธิบายไว้อีกว่าเป็นเพราะเธอไม่เข้าใจสิ่งต่างๆรอบตัว เธอคิดไม่เหมือนผู้อื่น

一个人直到他明白懂了他身边的一切事物时, 对他来讲, 没有什么陌生的了, 他就不再是一个陌生人。所以, 在我的学生时代, 我和我的学伴们无非是彼此陌生的熟人。实际上, “陌生的熟人”这一形象, 在后来的许多年之后, 一直伴随着我。(46)

คนคนหนึ่งเมื่อถึงเวลาที่เขาเข้าใจแจ่มกระจ่างกับเรื่องราวต่างๆรอบตัวเขาทั้งหมดแล้วนั้น สำหรับเขาแล้ว ไม่มีอะไรที่จะแปลกหน้าแล้ว เขาก็จะไม่เป็นคนแปลกหน้าอีกต่อไป ดังนั้น สมัยเรียนหนังสือ ฉันกับเพื่อนนักเรียนทั้งหลายนั้นมีแต่จะเป็นคนรู้จักที่แปลกหน้าต่อกันเท่านั้น ที่จริงแล้ว “คนรู้จักที่แปลกหน้า” ภาพลักษณ์นี้ในเวลาต่อมาตามติดตัวฉันมาตลอดอีกหลายต่อหลายปี

และดังนั้น หนีนีวินีวจึงให้คำนิยามตัวเองไว้กับอินหนาน – เพื่อนชายของเธอเมื่อแรกรู้จักกันใหม่กว่า

“我从来对任何团伙都没有兴趣, 我是个“个人主义者”。从小到大, 我在任何一个集体中都是处于少数人的尴尬地位, 因为我总是在大家齐声说“是”的时候, 不由自主毫不知趣地说“不”。我说, 我认为一个人能经常勇敢地站出来对这个世界说“不”, 是一种强烈责任心的表现。” (122)

แต่ไหนแต่ไรมา ฉันไม่เคยสนใจกลุ่มคนอะไรทั้งนั้น ฉันเป็น “พวกลัทธิปัจเจกชนนิยม” ตั้งแต่เด็กจนโต ในกลุ่มคนกลุ่มไหนก็ตาม ฉันจะอยู่ในพวกชนกลุ่มน้อยที่รู้สึกอึดอัดใจเสมอ เพราะเวลาที่ทุกคนประสานเสียงกันบอกว่า “ใช่” ฉันก็มักจะทะเล่อทะล่าบอกว่า “ไม่” โดยไม่ได้ตั้งใจเลย ฉันว่า ฉันคิดว่า คนที่สามารถก้าวออกมาพูดว่า “ไม่” กับโลกใบนี้ได้อย่างกล้าหาญอยู่เสมอ นั้น เป็นคนที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ชนิดหนึ่ง

สำหรับหนีนีวินีวแล้ว การกล้าพูดว่า “ไม่” สวนทางกับกระแสนี้เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงการใช้ความคิดของตน และการใช้ความคิดของตนย่อมนำมาซึ่งการแตกออกจากกลุ่มและรู้สึกโดดเดี่ยวเป็นเรื่องธรรมดา

这个世界大多数人是用脚趾头来思索世界和选择道路的，如果有人偏要用头脑和思想选择道路，那么就承担起不合潮流的孤寂，。。。。。(2)

คนส่วนใหญ่ในโลกใบนี้ใช้เท้าคิดคำนึงถึงโลกใบนี้และเลือกทางเดิน หากมีใครตั้งใจจะต้องใช้สมองและความคิดมาเลือกทางเดินแล้วละก็ ถ้าเช่นนั้นคนคนนั้นก็ควรจะสามารรับความรู้สึกอ้างว้างเดียวดายที่ไม่เข้ากับกระแสของสังคมไหว.....

นอกจากนี้ การที่หนีนี้นิวเป็นคนปิดกั้นตัวเอง มองโลกในแง่ร้าย และเป็นพวกปัจเจกชนนิยมนี้ส่วนหนึ่งแล้วเป็นเพราะสภาพครอบครัวที่แตกแยกระหว่างพ่อกับแม่ของเธอเอง เธอไม่เคยรู้สึกอบอุ่นเลยเมื่อยังเยาว์วัย

独自的生活，并没有给我带来更多的不安。从前，与我父母一起的日子，也不见得有什么特殊的温暖。(2)

ชีวิตตัวคนเดียวก็ไม่ได้ทำให้ฉันไม่สบายใจมากไปกว่าเดิมเลย เมื่อก่อนตอนอยู่ด้วยกันกับพ่อแม่ ฉันก็ไม่เห็นจะรู้สึกอบอุ่นเป็นพิเศษแต่อย่างใด

ความไม่อบอุ่นในครอบครัวนี้สาเหตุหลักมาจากพ่อ โดยเฉพาะความกดดันและการใช้อำนาจบาตรใหญ่ของพ่อ

我听到父亲吼叫声的时候，天空的雨忽然停住了。。。。。。大概是父亲的叫声的威慑力量把它吓住了吧。我惊惧地定住脚，扯了扯母亲的衣袖，“妈妈？”母亲仰起头，望了望天空忽然就止住雨水的沉甸甸的样子，便也把自己眼中的湿润尽量收住，搂着我的肩继续往家里走。母亲不打算和我说什么的神情，使我明白，父亲又在和母亲闹别扭。我说，“妈妈”我咽了咽唾沫，想压制住心口突突乱跳得慌乱，。。。。。。我说，“妈妈，毛主席都说了，要高团结，不要搞分裂，。。。。。。”(14)

ตอนที่ฉันได้ยินเสียงคำรามของพ่อ ฝนจากฟ้าจู่ๆก็หยุดตก.....คงจะเป็นเสียงที่เขย่าขวัญของพ่อที่ทำให้ฝนหยุดตกกระมัง ฉันชะงักเท้าอย่างตกใจ กระตุกแขนเสื้อแม่ “แม่” แม่เงยหน้าขึ้น มองท้องฟ้าที่จู่ๆก็ไม่มีฝนด้วยท่าทางไม่สบายใจ แล้วพยายามกลืนน้ำตาที่เธอชอบตาไว้เต็มที โอบไหล่ฉันเดินมุ่งหน้ากลับบ้านต่อไป สีหน้าที่ไม่อยากจะพูดอะไรกับฉันของแม่ทำให้ฉันเข้าใจว่าพอกำลังหาเรื่องแม่อยู่ ฉันพูดว่า “แม่” แล้วกลืนน้ำลาย อยากจะสงบใจที่จู่ๆก็เต้นโครมคราม.....ฉันพูดว่า “แม่” ประธานเหมา ยังบอกเลยว่า ต้องรู้จักสามัคคี อย่าทำให้แตกแยก.....”

คำอธิบายพ่อของหนีนี้นิวคือ

对我们，他的愤怒都写在脸上。当然，父亲无论在地位权力上、在性别的生理优势上（父亲的身体非常之高大强悍），还是在经济实力上，

他无疑都是家中的绝对权威。。。。。。父亲的粗暴、专制与绝对的权势，正是母亲、奶奶和幼年的我，自动赋予他的，我们用软弱与服从恭手给予了他压制我们的力量，我们越是对他容忍、顺服，他对我们就越是粗暴专横。(19)

กับพวกเรา (แม่ ยาย และฉัน – ผู้วิจัย) ความโมโหโกรธาของพ่อจะแสดงออกทางใบหน้าที่ทั้งหมด แน่นนอน ไม่ว่าจะป็นอำนาจตามตำแหน่ง ซื่อได้เปรียบทางกายภาพจากเพศชาย (พ่อรูปร่างสูงใหญ่มาก) หรือจะเป็นอำนาจทางการเงิน พ่อเป็นอำนาจสูงสุดของบ้านอย่างไม่ต้องสงสัยเลย.....ความรุนแรงขี้โมโห เผล็ดิจการและอำนาจของพอนี้เป็นสิ่งที่แม่ ยาย และฉันในวัยเด็กเป็นผู้มอบให้เขาทั้งสิ้น พวกเรามอบอำนาจให้พ่อมาควบคุมบงการเราด้วยความอ่อนแอและเชื่อฟัง ยิ่งเราอดกลั้น ยอมตามเชื่อฟังมากเท่าไร พ่อก็ยิ่งรุนแรงทำอะไรตามอำเภอใจเท่านั้น

ความขัดแย้งระหว่างพ่อกับแม่ สภาพที่พ่อถืออำนาจเหนือแม่และทำให้แม่อึดอัดนี้เอง ที่ทำให้หนีนีวนีวตัดสินใจตั้งแต่ยังเด็กว่าจะไม่แต่งงานกับคนแบบพ่อ

我还想，我长大了一定不要嫁给父亲那样的男人，他让我和妈妈没有依靠。(11)

ฉันยังคิดอีกว่า พอโตแล้ว ฉันจะไม่แต่งงานกับผู้ชายที่เหมือนพ่อแน่นนอน พ่อไม่เป็นที่พึ่งให้ฉันกับแม่เลย

ยาย – คนดูแลบ้านของหนีนีวนีวยิ่งเป็นตัวอย่างตอกย้ำถึงความทุกข์ระทมจากการแต่งงานที่เลวร้าย เพราะยายมีตาเหลืออยู่ข้างเดียว อีกข้างถูกสามีทำร้ายจนบอดไป เมื่อหนีนีวนีวบอกว่าจะไปแก้แค้นให้ยายเมื่อเธอโตแล้วยายก็เตือนเธอว่า

奶奶说，傻拗拗，长大了要嫁个好男人，就不会受苦。(17)

ยายบอกว่า เด็กโง่เขลา โตแล้วต้องแต่งงานกับผู้ชายดีๆ จะได้ไม่ลำบาก

ความอึดอัดและแตกแยกกันในครอบครัว การใช้อำนาจข่มขู่ทุกคนในบ้าน เมื่อผसानเข้ากับการใช้อำนาจอย่างไม่ชอบธรรมของ T ที่ดูดำและจ้องจะทำให้หนีนีวนีวแปลกแยกจากคนอื่นๆ ในชั้นเรียน สามีของยายที่ทำร้ายจนยายตาบอดไปหนึ่งข้าง สามีของเก้อ (葛) – ผู้หญิงเพื่อนบ้านที่รัดคอภรรยาของตนเสียชีวิตแล้วหลบหนีไป เรื่องที่หนีนีวนีวพานพบมาในวัยเยาว์นี้ทำให้เธอตัดสินใจไม่แต่งงาน โดยบอกกับเหอ – แม่หม้ายข้างบ้านเพื่อนสนิทของเธอว่า

“人干吗非要一个家呢？男人太危险了。”(75)

“ทำไมคนเราจะต้องมีครอบครัวนะ ผู้ชายอันตรายจะตาย”

ประสบการณ์ที่หนีนีวินี่ได้พบประสบเจตดังกล่าว โดยเฉพาะกับพ่อและ T ทำให้เธอได้ข้อสรุปกับตัวเองว่าเป็นความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ ไม่ว่าจะอย่างไร เธอก็คงไม่สามารถเอาชนะพวกเขาได้ โดยข้อสรุปนี้เกิดขึ้นระหว่างที่แม่ต้องมาคอยแก้ต่างให้เธอกับ T

我当时还做出了一个肯定：即使我长大了，也不会和他一样高大强壮；即使我长大了，也永远打不过他。我是从我的母亲身上发现的这一个残酷的无可改变的事实——他是一个男人！（10）

ตอนนั้นฉันยังทำข้อสรุปได้อย่างหนึ่งว่า ถึงแม้เมื่อฉันโตแล้ว ก็คงไม่มีทางสูงใหญ่ แข็งแรงได้อย่างเขา ถึงแม้เมื่อฉันโตแล้ว ก็คงไม่มีวันเอาชนะเขาได้ ฉันค้นพบความจริงอันแสนโหดร้ายที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ข้อนี้จากตัวแม่ของตัวเอง นั่นคือ เขาเป็นผู้ชาย!

และอาจเป็นเพราะการขาดความอบอุ่นในครอบครัวและการเผชิญกับการข่มเหงรังแกจากผู้ชายเช่นนี้ หนีนีวินี่จึงแสดงความชอบในตัวผู้หญิงในตอนต้นของชีวิต ผู้หญิงที่เธอชอบก็คือเหอ แม่หม้ายข้างบ้านที่อายุมากกว่าเธอห้าหกปีและเห็นเธอ สนทนสนมและดูแลเธอมาตั้งแต่เด็ก หนีนีวินี่ตระหนักในความชอบของตนเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับ T ไปแล้ว เธออยากบอกเล่าให้เหอรับรู้แต่ก็กลัวสิ่งที่เหอจะคิดเกี่ยวกับตน

我很想和她说一说我与 T 的事，想对她说我与一个并不是发自内心爱恋的男人有过的某种关系。她会怎么想？她会不会把我看成一个不纯洁的人、一个坏女孩儿？她会不会不再喜欢我？。。。。。。我非常想与禾 - 这个年长于我、使我信赖和依恋的女人交谈，。。。。。。这个时候，我发现自己是那么地需要她。。。。。。我想告诉她，多年来我真正喜爱的人其实是她，我经常怀想她早年对我的呵护和喜爱，想起她对我的亲密与温情，这沉默无声的情感随着岁月的流逝而日益生长。（110）

ฉันคิดอยากบอกเล่าให้เธอฟังเรื่องระหว่างฉันกับ T คิดอยากบอกเธอว่าฉันมีความสัมพันธ์อย่างนั้นกับผู้ชายคนหนึ่งซึ่งฉันไม่ได้รักหรือ เธอจะคิดยังไงกันนะ เธอจะมองว่าฉันเป็นคนไม่บริสุทธิ์เป็นหญิงเลวหรือเปล่านั้น เธอจะไม่ชอบฉันอีกต่อไปแล้วหรือเปล่าฉันต้องการเหลือเกินที่จะพูดคุยกับเหอ ผู้หญิงที่โตกว่าฉัน ผู้หญิงที่ทำให้ฉันไวใจ รักใคร่ได้.....ตอนนี้ ฉันพบว่าตัวเองต้องการเธอมากเสียเหลือเกิน.....ฉันคิดอยากบอกเธอว่า หลายปีมานี้ คนที่ฉันรักจริงๆที่แท้แล้วก็คือเธอ ฉันมักจะหวนคิดถึงความรัก การปกป้องและหวังดีที่เธอมีให้กับฉันเมื่อฉันยัง

เด็กอยู่เสมอ ฉันคิดถึงความใกล้ชิดและอบอุ่นที่เรามีต่อฉัน ความรู้สึกที่ไม่ได้พูด
ออกมานี้เพิ่มพูนทวีคูณขึ้นตามวันเวลาที่ผ่านไปทุกวัน

แม้กระทั่งในฝันนี่ฉันก็ยังฝันเห็นตัวเองเต็นรำและกำลังจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเธอ ก่อนที่เธอ
จะพบในตอนจบของฝันว่า คนที่เธอมีความสัมพันธ์ด้วยคือผู้ชายคนหนึ่งซึ่งเธอก็รู้ดีอยู่แล้วว่าไม่ต้องการเขา

อย่างไรก็ดี เราคงกล่าวไม่ได้ว่า ฝันนี่ฉันเป็นผู้หญิงที่ชอบเพศเดียวกันเท่านั้น เพราะเมื่อเธอพบอัน
หนาน เธอก็ติดตาต่อใจในรูปลักษณะของเขาและเป็นคนเริ่มพูดคุยกับเขาก่อน ถึงแม้ว่าฝันนี่ฉันจะเคยตั้งใจไว้
แล้วตั้งแต่เด็กว่าจะไม่แต่งงานเพราะผู้ชายอันตรายเกินไปและไม่เป็นที่พึ่งพาได้ แต่เมื่ออันหนานบอกเธอว่า ฝัน
นี่ฉันเป็นหนึ่งในความฝันของเธอ เธารู้สึกว่าเขาไม่ใช่ตัวคนเดียวอีกต่อไปแล้ว แต่มีฝันนี่ฉันอยู่ในใจเขาด้วย ฝัน
นี่ฉันก็หัวเราะและรู้สึกมีพลังชีวิตอย่างใหม่ผุดขึ้นมาในตัวเธอ นอกจากนี้ เพศสัมพันธ์ที่ฝันนี่ฉันเคยมีกับ T
และรู้สึกว่าเป็นเรื่องของความปรารถนาทางร่างกายที่เธอถูกปลุกขึ้นมาให้รู้จักและเป็นความปรารถนาที่เธอ
ต่อต้านไม่ได้ และจึงเป็นสิ่งที่ทำให้เธอรู้สึกว่าตัวเองได้เป็นผู้หญิงแล้ว กลับกลายเป็นสิ่งที่ฝันนี่ฉันใช้เพื่อ
สร้างความทรงจำระหว่างเธอกับอันหนานอีกด้วย นอกจากนี้แล้วฝันนี่ฉันได้สรุปเกี่ยวกับตัวเองไว้ว่า เมื่อเติบโต
ขึ้น ใคร่ครวญอะไรมากขึ้นแล้ว เธอมักจะพิจารณาหีบห่อจี้ทั้งหมด แล้วตัวเธอก็รู้สึกถึงความเป็นคนไร้เพศของ
ตนได้

我常常感到脱离了正常意识，感到身边遍布着敌人，我自己也成为我
之外的另一个人，甚至是一个无性别者。(4)

ฉันมักจะแยกตัวออกจากจิตสำนึกตามปกติของตน รู้สึกถึงศัตรูที่อยู่รอบตัว ตัวฉัน
เองก็กลายเป็นคนอีกคนหนึ่งที่อยู่ข้างนอกตัวฉัน แม้กระทั่งเป็นคนไร้เพศ

แล้วฝันนี่ฉันก็สรุปว่า บางทีสิ่งที่เธอยังต้องการอีกในชีวิตนี้ หลังจากที่เ็นบ้าไปเพราะสูญเสียทุกคนที่
เธอรักไปหมดแล้ว(แม่ของเธอเป็นโรคหัวใจพิการนอนหลับเสียชีวิตไป เธอถูกไฟคลอกตายในห้องพัก และอัน
หนานต้องหลบหนีออกนอกประเทศเพราะเขาน่าจะมีส่วนร่วมเป็นผู้ประท้วงรัฐบาลในปี 1989) คือความรัก และ
เธอก็นิยามความรักไว้อย่างไร้ขอบเขตและไร้เพศ

也许，我还需要一个爱人。一个男人或女人，一个老人或少年，甚至
只是一条狗。我已不再要求和限定。。。。。。对于我，爱人并不
一定是性的人。因为那东西不过是一种调料、一种奢侈。性，从来不
成为我的问题。(5)

บางที ฉันอาจยังต้องการคนรัก ผู้ชายหรือผู้หญิง แก่หรือเด็กก็ได้ แม้กระทั่งสุนัขก็
ได้ ฉันไม่เรียกร้องและกำหนดขอบเขตอีกแล้ว.....สำหรับฉันแล้ว คนรักไม่แน่ว่า

จะต้องเป็นคนมีเพศ เพราะเรื่องนั้นเป็นเพียงแค่เครื่องปรุงหรือสิ่งฟุ่มเฟือยเท่านั้น
เพศไม่เคยเป็นปัญหาของฉันเลย

อย่างไรก็ตาม เรื่องราวของหนีนี้นิวผู้แปลกแยกนี้ไม่ใช่เรื่องราวของหญิงสาวผู้มีโลกส่วนตัวสูง ช่างคิด
จินตนาการ ไม่ได้ใจใคร ไม่ระบุแนวโน้มทางเพศและมักจะแยกตัวเองออกจากสังคมเพียงเพราะเธอมาจาก
ครอบครัวมีปัญหา เราจะพบneyทางการเมือง – คำวิจารณ์รัฐบาลและสภาพสังคมจีนในช่วงปลายของยุคเหมา
และช่วงต้นของยุคหลังเหมา – แฝงอยู่ในเรื่องเล่านี้เช่นกัน โดยหนีนี้นิวเองบอกเราถึงนัยนี้จากคำบรรยายสิ่งที่
เกิดขึ้นในปีที่เธอสอบเข้ามหาวิทยาลัย ปีที่พ่อและแม่ของเธอหย่าจากกัน โดยเธอเองรู้สึกดี เพราะการจากไปของ
พ่อทำให้เธอเติบโตและกล้าที่จะลุกขึ้นยืนและใช้ชีวิตของตนได้ หนีนี้นิวเล่าว่าในช่วงต้นของยุคเหมาคือราว
ปลายทศวรรษที่ 1970 ถึงต้นทศวรรษที่ 1980 นี่มีชาวจีนน้อยคนเหลือเกินที่จะอยากให้พ่อและแม่ต่างๆของตน
หย่าขาดจากกันเพื่อจะได้หลุดพ้นจากการแต่งงานที่ทุกข์ทรมาน แต่เธอกลับไม่รู้สึกลึกลับหรือไม่สบายใจที่เป็นคน
สนับสนุนและกระตุ้นให้พ่อและแม่ของเธอหย่าจากกัน แต่เธอเองก็ไม่คิดว่าตนเป็นเหยื่อของครอบครัวที่มีปัญหานี้
เธอคิดว่าครอบครัวมีปัญหาเพราะโครงสร้างที่ใหญ่กว่าครอบครัวนั้นเป็นต้นเหตุของปัญหา

我也从不把自己对于世界的种种怀疑与否定，向某种陈腐的观念那样，
归罪于这个破灭的家庭的泥淖。我从不相信，仅仅是家庭，就能够赋
予一个人如此强大的否定的能力。(89)

ฉันก็ไม่เคยโทษว่าการมองโลกในแง่ร้ายและความขวางโลกทั้งหลายทั้งปวงของ
ตัวเองเป็นผลมาจากการที่ครอบครัวแตกแยกเหมือนกับหลักการเก๋าคำครี
บางอย่างเคยว่าไว้ ฉันไม่เคยเชื่อเลยว่าแค่ครอบครัวก็สามารถส่งผลให้คนคนหนึ่ง
มองโลกในแง่ลบได้รุนแรงขนาดนี้

หนีนี้นิวสื่อให้เราเห็นว่าครอบครัวมีปัญหาเพราะทั้งพ่อและแม่ต่างเป็นคนที่ทำงานทั้งคู่ และผู้อ่านที่รู้ภูมิ
หลังของจีนในช่วงนี้ก็จะตระหนักได้ว่าสาเหตุของความขวางของพ่อแม่ปัญญาชนคนนี้น่าจะมาจากนโยบายของ
รัฐที่ปลูกฝังว่าจิตสำนึกที่ถูกต้องก็คือการมีจิตใจเพื่อมวลชน เพื่อส่วนรวม และเพื่อการผลิต ทุกคนต้องพิสูจน์
ตนเองเพื่อความก้าวหน้าหรือมั่นคงในชีวิต นอกจากนี้ในยุคเหมาโดยเฉพาะในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม รัฐมีนโยบาย
ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้หญิงทุกคนต้องทำงานนอกบ้านด้วย เพื่อพิสูจน์ว่า ผู้หญิงแบกโลกไว้ได้ครึ่งหนึ่ง สิ่งผู้ชายทำ
ได้ ผู้หญิงก็ทำได้เช่นเดียวกัน แต่ในขณะที่เดียวกับที่ทำงานนอกบ้าน งานบ้านและการดูแลลูกก็ยังคงเป็นภาระของ
ผู้หญิงอยู่ ผู้ชายไม่ได้ถูกคาดหวังให้ต้องช่วยแบ่งเบา ภาระในบ้านเป็นสิ่งที่รัฐไม่ได้ให้ความสนใจ และแน่นอนว่า
ผู้หญิงจีนในยุคนี้ที่ตอบสนองนโยบายของรัฐก็มีหน้าที่สองด้าน และดังนั้นผลผลิตของครอบครัวที่มีความตึง
เครียดในเรื่องการงานตลอดเวลา ก็จะเป็นอย่างหนีนี้นิวได้

我的父母都是一天到晚沉醉于自己工作的人，对于日常琐事毫无兴趣。
在我的记忆中，父亲几乎是从来不做的；而母亲又永远处于时间的紧

正如一个失败男人的强烈的性欲。作为一个没有成就的人，比起一个获取了极大事业成就和功名的人，更容易有一种强烈的需要，以获取安全感，既向自己证明他的能力和价值，也向别人证明他的强大，他要在行为能力上压抑别人，使自己处于优越的地位。(178)

ก็เหมือนความปรารถนาทางเพศของผู้ชายที่แน่นั้นละ เมื่อเปรียบกับคนที่ได้รับความสำเร็จทางการงานอย่างมากมีชื่อเสียงแล้ว คนที่ไม่มีความสำเร็จอะไรก็จะมีความต้องการที่รุนแรงได้ง่ายกว่า ทั้งนี้เพื่อเขาจะได้รู้สึกปลอดภัย ทั้งได้พิสูจน์ความสามารถและคุณค่าของตนกับตัวเอง และก็ได้พิสูจน์ความมีอำนาจของเขากับผู้อื่น เขาจะต้อง เขาจะต้องกดขี่ผู้อื่นในทางพฤติกรรมเพื่อให้ตัวเองมีตำแหน่งที่เหนือกว่า

นอกจากนี้หนีนีวนี่เองก็ยังต้องการทั้งบอกเล่าสภาพความเป็นจริงในสังคมและต้องการวิพากษ์วิจารณ์วาทกรรมของรัฐในยุคเหมาเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างทั้งเพศชายและเพศหญิง และความจำเป็นที่ทุกคนต้องรู้จักสามัคคี เมื่อหนีนีวนี่เล่าถึงความรู้สึกกลัวที่เธอมีตอนที่พ่อคำรามเรียกแม่ (ดูหน้า 77) แม่มีสีหน้ากลัวใจและกั๊กน้ำตา ผู้อ่านรู้สึกได้ถึงภาพบรรยากาศทั่วไปในครอบครัวนี้ ภาพที่พ่อบอกแม่และแม่ได้ ในขณะที่เดียวกันหนีนีวนี่ก็ยกคำพูดที่เธอต้องท่องจำในโรงเรียนของเหมาเจ๋อตงเรื่องที่ต้องรู้จักสามัคคีกัน ไม่ทำให้แตกแยกขึ้นมา การอ้างถึงเหมาเจ๋อตงและแนวคิดของเขาขึ้นมาในเวลาเช่นนี้ทำให้ผู้อ่านระลึกได้ถึงวาทกรรมที่จีนยุคเหมาส่งเสริมและกล่าวอ้างเสมอเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงซึ่งหมายถึงรวมถึงการมีสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่เท่าเทียมกันในทุกด้าน รวมถึงในครอบครัวที่จะต้องไม่มีสภาพการกดขี่ระหว่างชายกับหญิงอีก การเล่าเรื่องเช่นนี้ของหนีนีวนี่เป็นการบอกเล่าให้ผู้อ่านได้เห็นความจริงพร้อมกับที่เสียดสีวาทกรรมของรัฐในเรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงและความจริงที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงในสังคมจีน

ผู้อ่านยังได้รับรู้ถึงสาเหตุอีกประการที่ทำให้หนีนีวนี่ไม่ไว้วางใจผู้อื่น หรือเป็นคนขี้อายจากคำบรรยายความเกลียดการเมืองของเธอเอง การเมืองทำให้เธอรู้สึกถึงความจำเป็นที่ต้องหลอกลวงเพื่อความอยู่รอดในสังคมจีน และชาวจีนทุกคนก็จำต้องเรียนรู้แนวคิดทางการเมืองเพื่อจะได้มีจิตสำนึกทางการเมืองที่ถูกต้องอันจะเป็นเครื่องมือไปสู่ความก้าวหน้าในชีวิต นี่เป็นสิ่งที่เธอก็ตระหนักและตั้งนั้น เธอจึงไม่เชื่อใจในสิ่งที่เธอเห็น

我讨厌政治的原因，是因为很多时候它与我终生所喜爱的“诚实”这个字词相违悖。我学生生涯中所有的政治试卷成绩都很糟糕，有一次，大约是在大学二年级时的一次调查试卷中，问道，“你热爱政治吗？”我答，“除非允许我说谎。”为此，学校领导还找我做了长时间的谈话。(118)

สาเหตุที่ฉันเกลียดการเมืองก็เพราะว่าบ่อยครั้งเหลือเกินที่การเมืองขัดแย้งกับคำว่า “ซื่อสัตย์” คำนี้ที่ฉันชื่นชมมาชั่วชีวิต ในชีวิตนักเรียนของฉัน ค่ะแนนข้อสอบวิชา

การเมืองทั้งหมดแย่มากๆ มีอยู่ครั้งหนึ่ง ในข้อสอบประมาณตอนที่ฉันเรียนอยู่ปีสองของมหาวิทยาลัยมีคำถามถามว่า “คุณกระตือรือร้นเรื่องการเมืองไหม” ฉันตอบว่า “นอกจากจะอนุญาตให้ฉันโกหกได้” เรื่องนี้ทำเอาผู้บริหารของมหาวิทยาลัยยังเรียกฉันไปคุยอยู่ตั้งนาน

หนีนี้นิวยังอธิบายสาเหตุที่เธอปิดกั้นตัวเอง ไม่เข้ากลุ่มกับใครและอยากจะอยู่คนเดียวซึ่งเป็นสาเหตุที่แฝงนัยแห่งการวิพากษ์วิจารณ์ความแก่งแย่งชิงดี การไม่คำนึงถึงศีลธรรมหรือความถูกต้องของของชาวจีนที่เกิดขึ้นในยุคหลังเหมาผ่านคำพูดระหว่างเธอกับอินหนานซึ่งไม่เข้าใจว่าเธอจะปลื้มกวีเวกทำไมในเมื่อสังคมกำลังเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวอย่างพวกเขาแล้ว (ขณะนั้นเป็นช่วงปีค.ศ.1989)

我说，“在人群里活着太劳累了，也太危险。中国的人际简直是一座庞大的迷宫，走通这座迷宫凭的不是知识、才华和智力这些东西，而是别的，我无能为力。” “当然。要想成就大事情，除了我们积累的知识以外，要生存，首先得学会投机和厚脸皮。。。。。” “就是说，到最后，就看谁能更不要脸，更六亲不认了！可是，你知道他心里得承受多少吗？” (138)

ฉันตอบว่า “การใช้ชีวิตในหมู่คนจำนวนมากมันเหนื่อยเกินไป และก็อันตรายเหลือเกินด้วย การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกันของชาวจีนนี่เหมือนเขาวงกตขนาดยักษ์เลยนะ จะเดินทะลุเขาวงกตนี้ได้ไม่ใช่อาศัยความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาพวกนี้หรอกนะ แต่ต้องอาศัยอย่างอื่น ฉันไม่มีความสามารถหรอก” “แน่นอน ถ้าต้องการทำเรื่องใหญ่ให้สำเร็จ นอกจากพวกเราจะต้องสะสมความรู้แล้ว ต้องอยู่รอด ก่อนอื่นต้องเรียนรู้การฉวยโอกาสและความหน้าหนาเสี้ยก่อน.....” “ก็หมายถึง ทำยที่สุดแล้วก็ดูว่าใครไม่รักศักดิ์ศรีมากกว่ากัน ใครใจดำไม่นับญาติมิตรมากที่สุด! แต่คุณรู้ไหมว่า คนคนนั้นในใจเขาจะรู้สึกอย่างไรบ้าง”

สภาพสังคมของจีนในยุคหลังเหมา ความแก่งแย่งชิงดี เป็นลักษณะหนึ่งที่เริ่มแพร่หลายเด่นชัดมากขึ้นเรื่อยๆ ในหมู่หนุ่มสาว หนีนี้นิวบอกเล่าแกมกังวลไว้ผ่านการพูดถึงระบบสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่เพิ่งจะรื้อฟื้นกลับมาอีกครั้งในปีค.ศ.1977 ระบบที่หนีนี้นิวและเพื่อนๆหนุ่มสาวชาวจีนนับจากนี้ต้องผ่านเข้าไป

所有高中毕业生残酷地你争我夺、一窝蜂往大学里挤的现象。早年那种亲密的同学关系再也没有了，。。。。。。你比我的分数高，就意味着你正在威胁着我上大学的机会和未来的前途。集体主义的观念正在被强大的个人主义死角一点一滴地吞没。。。。。。这时，这一种

坍塌了的四分五裂的团体，才使我陷入了真正的内心孤立与空虚，感到了与同伴的疏离与自我封闭的恐惧。(78-9)

นักเรียนที่จบมัธยมปลายทั้งหมดกำลังแก่งแย่งกันอย่างโหดร้าย หลังไหลกันแย่ง
เข้ามหาวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างเพื่อนนักเรียนแบบ
ในตอนแรกๆนั้นอีกแล้ว.....คะแนนของเธอสูงกว่าของฉันก็หมายถึงเธอกำลัง
คุกคามอนาคตและโอกาสในการเข้ามหาวิทยาลัยของฉัน แนวคิดเรื่องการทำให้
ส่วนรวมกำลังถูกกลืนโดยด้านลบของปัจเจกชนนิยมเข้าไปที่ละนิดทีละหน่อย.....
ตอนนี้ กลุ่มก้อนที่พังทลายลงแยกกันไปคนละทิศคนละทางแบบนี้ถึงจะทำให้ฉัน
ได้สัมผัสกับความว่างเปล่า และโดดเดี่ยวในใจอย่างแท้จริง ทำให้ฉันรู้สึกกลัวการ
ปิดกั้นตนเองและความเหินห่างจากเพื่อนๆ

นอกจากนี้วันนี้จะสันโดษเพราะทนการเล่นการเมืองในชีวิตและการชิงดีชิงเด่นไม่ได้แล้ว ในช่วงหนึ่ง
ของชีวิต เธอถึงขนาดเป็นบ้าไป สาเหตุส่วนหนึ่งที่ถูกละเลยไว้คือเป็นเพราะเธอสูญเสียแม่และคนที่เธอรักไป
ทั้งหมดในเวลาไล่เลี่ยกัน ปีนั้นคือปีที่จีนเผชิญเหตุการณ์ประท้วงมิถุนายน ค.ศ. 1989 แต่สาเหตุอีกส่วนที่วันนี้
นึกได้ว่าไว้เป็นนัยๆ คือ เธอเป็นเหยื่อทางอ้อมของการปราบปรามผู้ประท้วงของรัฐบาลในปีนั้น การประท้วงรัฐบาลใน
ปีนี้มีขอบเขตกว้างใหญ่ และรวมผู้คนไว้จากหลายกลุ่ม หลายพื้นที่ การจัดการการประท้วงของรัฐบาลครั้งนี้จึง
ส่งผลสะเทือนไปกว้างไกลกว่าทุกครั้งในช่วงทศวรรษนี้ ผลจากเหตุการณ์นี้คือ รัฐบาลพยายามหักเหความสนใจใน
การเรียกร้องประชาธิปไตยและความโปร่งใสของการบริหารงานของพรรคคอมมิวนิสต์ของประชาชนไปยังการมุ่ง
หน้าพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่แนวทุนนิยม และเปิดเสรีทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น อันหนาน เพื่อนชายของเธอซึ่งน่าจะ
มีส่วนร่วมในการประท้วงครั้งนี้ด้วย เพราะเขาอยู่ในกลุ่มผู้ก่อตั้งวารสารที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ต้องหลบหนีเพื่อ
เอาชีวิตรอดไป วันนี้วันนี้ไม่เคยอยากยุ่งเกี่ยวกับการเมืองด้วยสาเหตุที่เธอแจ้งไว้แล้ว แต่การเมืองนั้นไม่เคยแยก
ออกจากชีวิตของชาวจีนโดยสิ้นเชิง ถึงแม้เธอจะไม่ได้มีส่วนร่วมโดยตรง แต่เธอก็มีแนวคิดส่วนตัวของเธอเอง
ความเป็นบ้าของวันนี้วันนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความขัดแย้งระหว่างความคิดส่วนตัว กับแนวคิดที่ถูกต้องใน
ความเห็นของรัฐ เป็นผลมาจากความสับสนหรือความขลาดที่เธอไม่สามารถระบุจุดยืนของตัวเองในเรื่องนี้ได้ หนี
วันนี้วันนี้สะท้อนเรื่องนี้ออกมาในการเล่าถึงความคิดความรู้สึกของตนในภายหลังเมื่อกลับมาอยู่บ้านเกี่ยวกับสาเหตุ
ของการเป็นบ้า

我在心里暗暗地反复分析了这其中的原因，我知道问题出在哪里，关键是我至今没能说出洞穿我的左小腿的那一颗子弹的颜色，是红色的还是黑色的？子弹的两种颜色标志着两种不同的性质，这涉及到我的其他问题。可是我没有找到那一颗子弹。我是很偶然撞上那一抢的。我怎么能回答呢？(167)

ฉันวิเคราะห์สาเหตุของเรื่องนี้ทวนไปซ้ำมาอย่างเสียบๆในใจ ฉันรู้ว่าปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน ประเด็นสำคัญคือ จนถึงวันนี้ ฉันยังไม่สามารถบอกได้ว่า กระสุนนัดที่ทะลุขาซ้ายของฉันไปนัดนั้น เป็นสีแดงหรือเป็นสีดำ สีสองแบบของลูกกระสุนเป็นสัญลักษณ์ของแก๊งค์ที่แตกต่างกันสองแบบ เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับปัญหาอื่นๆของฉัน แต่ว่าฉันหากระสุนเม็ดนั้นไม่พบ ฉันถูกกระสุนนัดนั้นยิงเข้าโดยบังเอิญ แล้วฉันจะตอบคำถามนี้ได้อย่างไร

นอกจากนี้ ในช่วงก่อนที่จะต้องเข้าไปรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล หนีนีวินี้อย่างเขียนระบายความคิดของเธอออกมา เพื่อปิดเป่าความกลัวจากการได้ยินเสียงคนอื่นพูดกับเธอตลอดเวลา ในบทความได้สะท้อนความเข้าใจของเธอเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างประชาชนและรัฐบาล และอาจสามารถอธิบายเหตุผลที่เธอขอเป็นคนไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง

《圣经》说，上帝是“牧人”，人群是“迷途的羔羊”，不知所归，这是人类的悲剧所在。我以为，人群渴望与上帝平起平坐追求平等交流，是幼稚可笑的想法。因为他们不平等，交流是不可能成立的，。。。。。。在主从关系上，这种交流虽然在形式上也是双向的，但内容在本质上却是完全不同的。这时候“牧人”对“羔羊”的关注，与“羔羊”对“牧人”的期待是完全不同的，“牧人”关心的问题主要是羊肉、羊毛的质量，繁殖情况如何，长膘速度以及自然环境等等。而羔羊所期待的是能得到什么样的饲料，羊圈能否御寒，鞭子会不会抽它等等。假如“牧人”饲养的“羊”不乖乖地在自己应该呆的圈内或棚内，而是擅自跑到“牧人”的富丽堂皇的房间里，试图交流什么思想，那自然是触犯了天条，遭到处置。。。。。。(172)

คัมภีร์ไบเบิลกล่าวว่า พระเจ้าคือ “คนเลี้ยงแกะ” มวลมนุษย์คือ “ลูกแกะที่หลงทาง” ไม่รู้จะกลับอย่างไร นี่เป็นเรื่องเศร้าของมนุษยชาติ ฉันคิดว่า เหล่ามนุษย์เฝ้าหวังที่จะได้สื่อสารแลกเปลี่ยนกับพระเจ้าอย่างเท่าเทียมกัน นี่เป็นความคิดที่ไร้เดียงसान่าขำ เพราะว่าพวกเขาไม่เท่าเทียมกัน การสื่อสารแลกเปลี่ยนกันนั้นไม่อาจเกิดขึ้นได้..... ในความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตามนั้น ถึงแม้ว่าการแลกเปลี่ยนกันประเภทนี้ในทางรูปแบบแล้วจะเป็นการแลกเปลี่ยนกันไปเปลี่ยนกันมาเท่าเทียมกันทั้งสองด้าน แต่เนื้อหาในแก่นแท้แล้วกลับไม่มีอะไรเหมือนกันเลย ตอนนี้อความใส่ใจที่“คนเลี้ยงแกะ”มีต่อ “ลูกแกะ” และการคาดหวังที่ “ลูกแกะ”มีต่อ “คนเลี้ยงแกะ” นั้นแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง สิ่งที่ “คนเลี้ยงแกะ”ใส่ใจหลักๆแล้วคือ เนื้อแกะ คุณภาพของขนแกะ สภาพการผสมพันธุ์ ความเร็วในการเติบโตและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นต้น แต่สิ่งที่ลูกแกะคาดหวังคือ จะได้อาหารสัตว์

ประเภทไหน คอกแกะกันหนาวได้ไหม แล้ันจะโดนมันหรือไม่เป็นต้น ถ้าหาก “แกะ” ที่ “คนเลี้ยงแกะ” เลี้ยงไว้ไม่ว่านอนนอนง่ายอยู่ในคอกหรือในเพิงที่มันควรอยู่ แต่วิ่งเข้าไปในห้องอันโอ่อ่าตระการตาของ “คนเลี้ยงแกะ” โดยพลการ คิดหมายที่จะแลกเปลี่ยนความคิดอะไรกันแล้วละก็ นั่นคือการละเมิดอาญาสวรรค์ตามธรรมชาติ จะต้องประสบกับการลงโทษ.....

และถึงแม้เธอจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง และพยายามปิดกั้นตัวเอง ไม่เข้ากลุ่มเพื่อรักษาความเป็นตัวเอง ให้มากที่สุด แต่การสูญเสียคนที่เธอรักและไว้ใจได้ไปทั้งหมด ความเปลี่ยนแปลงในจิตวิญญาณของสังคมจากการอยู่เพื่อส่วนรวมไปสู่การแก่งแย่งอยู่เพื่อตัวเองอย่างรวดเร็ว ความแปรผันทางการเมือง ความไม่น่าไว้วางใจของรัฐบาล และการดำรงอยู่ต่อไปของคนในสังคมหลังความวุ่นวายของเหตุการณ์ทั้งหมดนี้บีบคั้นให้หนีวุ่นวู้สึกโดดเดี่ยวจริงๆ และแปลกแยกกับสังคมยิ่งขึ้นกว่าเดิม เธอหลบลี้หนีสังคมและแทบจะปิดกั้นตัวเองโดยสิ้นเชิง เพราะตอนนี้ ความเป็นหมู่คณะหรือการทำเพื่อส่วนรวมได้เริ่มเลือนหายไปจากกระแสของสังคม ทุกคนอยู่เพื่อตัวเอง แสดงความเป็นตัวเอง และหาผลประโยชน์เพื่อตัวเอง ในสังคมที่เป็นวัตถุนิยม

หนีวุ่นวู้ ผู้หญิงที่แสวงหาความรักความอบอุ่น ความมั่นคงซื้อสัตย์จากหน่วยเล็กๆ รอบตัวเธอคือครอบครัวและโรงเรียน แต่ด้วยข้ออ้างของการทำเพื่อส่วนรวม พ่อแม่ของเธออุทิศตนเพื่อส่วนรวม ไม่ใช่เพื่อส่วนตน ด้วยข้ออ้างของการต้องสามัคคีเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เพื่อนๆ ต้องการอยู่ให้รอด อยู่อย่างราบรื่นจึงเห็นพ้องกับผู้มีอำนาจในชั้นคือครู ร่วมกันโดดเดี่ยวคนที่ไม่เหมือนกลุ่ม หรือคนที่ผู้มีอำนาจไม่ยอมรับ (ด้วยเหตุผลส่วนตัวบางอย่างของผู้มีอำนาจเอง) หนีวุ่นวู้ไม่พบสิ่งที่เธอต้องการ ในช่วงนี้ของชีวิต หนีวุ่นวู้ยอมรับว่าเธอจะไม่มีทางได้รับรู้ความสุขของการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเลย และเธอก็ไม่ได้ถวิลหาแต่อย่างใด หากการพยายามอยู่กับกลุ่มจะทำให้เธอต้องสูญเสียความเป็นตัวเอง

与群体融为一体的快乐，是我永久的一种残缺。(45)

ความสุขของการได้รวมเป็นหนึ่งในกลุ่มคณะ เป็นสิ่งที่ฉันทอดหายไปตลอดกาล

แต่ในขณะนี้ หลังจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเหตุการณ์ทั้งหลายที่เกิดขึ้น เมื่อเธอกลับมา รักษาตัวอยู่ที่บ้านแล้ว ใคร่ครวญทั้งตัวเองและกระแสใหม่ของสังคมแล้ว เธอสรุปกับตัวเองว่า อาการซึมเศร้าและการหลบลี้หนีสังคมของเธอซึ่งรุนแรงยิ่งกว่าในอดีต (ตอนนี้หนีวุ่นวู้ไม่ได้ทำงาน เธอมีชีวิตอยู่ด้วยเงินที่ได้มาจากการขายห้องชุดของแม่ เธอเอาแต่นอน และหลบโลก ครุ่นคิดและเขียนอยู่ในห้อง) นั้นมีต้นตอมาจากการที่เธอยังคงไม่สามารถทำตัวไหลไปตามกระแสของสังคม กระแสแห่งความเห็นแก่ตน มุ่งเน้นแต่ความเป็นส่วนตนและความแตกแยกระหว่างหมู่คณะ ได้อยู่ดี

一年来，沉思默想占据了我不日常生活的很大一部分。在今天的这种“游戏人生”的一片享乐主义的现代生活场景中，的确显得不当时

尚。。。。。。我的问题在别处 —— 一个残缺时代里的残缺的人。

(5)

หนึ่งปีมานี้ การครุ่นคิดพิณิจวิเคราะห์อยู่เรื่อยๆ ครอบครองเวลาส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันของฉันไปแล้ว ในสภาพการณ์ของชีวิตสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นแต่การเสพสุข ชีวิตมีแต่ความสนุกแบบในปัจจุบันนี้ การใช้ชีวิตของฉันเห็นได้ชัดว่าไม่เข้ากับยุคสมัยเลยจริงๆ.....ปัญหาของฉันอยู่ที่อื่น อยู่ที่ การเป็นคนที่ไม่เข้ากับผู้อื่นไม่ได้ในยุคสมัยที่พลิกพิการ

3.4.3 ในความเป็นตัวตนของตัวเองและหนีวีวีวี

เมื่อพิจารณาทั้งตัวหมี่และหนีวีวีวีแล้ว ผู้วิจัยพบว่าตัวตนของทั้งสองได้เผยถึงความเป็นหญิงหรือแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นหญิงส่วนหนึ่งที่ปรากฏขึ้นในสังคมจีนในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 เป็นความเป็นหญิงหรือแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นหญิงส่วนหนึ่งของผู้หญิงจากครอบครัวปัญญาชนชาวเมืองที่เกิดในช่วงยุคเหมา ผ่านการปฏิวัติวัฒนธรรม และเติบโต ได้รับการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในช่วงต้นของยุคหลังเหมา ได้เห็นและสัมผัสความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคหลังเหมา รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากกระแสความคิด และวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามามากมายตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษเดียวกันนี้ ความเป็นหญิงหรือแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นหญิงที่สะท้อนออกมาจากตัวตนของตัวเองและหนีวีวีวีนั้นสามารถสรุปได้สี่ประการ กล่าวคือ การไม่ยึดติดกับบทบาทหรือหน้าที่ของผู้หญิงที่ถูกกำหนดมาตั้งแต่โบราณ การมุ่งเน้นแต่ความเป็นตัวเอง การเน้นย้ำลักษณะความเป็นผู้หญิงตามแนวคิดโบราณ – เจ้าอารมณ์ และสนใจแต่เรื่องที่เป็นส่วนตัว ในบ้าน หรือในครอบครัว (domesticity) และการมีจิตสำนึกทางการเมือง

3.4.3.1 การแหวกจารีตประเพณีของความเป็นหญิง

เพื่อบรรลุความเป็นหญิง ผู้หญิงจีนโบราณดำเนินตามบทบาทและหน้าที่ของตน อันได้แก่ ลูกสาวที่เชื่อฟังและกตัญญู รักนวลสงวนตัว ภรรยาที่รักษาพรหมจรรย์ ช่วยเหลือสามี ดูแลบ้าน และแม่ที่เสียสละเพื่อลูกและครอบครัว เมื่อมาถึงต้นศตวรรษที่ 20 เรื่อยมาจนถึงยุคหลังเหมา ผู้หญิงจีนมีบทบาทเพิ่มขึ้นมาจากที่กล่าวไปแล้ว คือ ความเป็นพลเมืองที่ต้องปฏิบัติโดยตรงในสังคมภายนอก ไม่ใช่การปฏิบัติทางอ้อมผ่านครอบครัวเหมือนอย่างในแนวคิดของขงจื้อ ดังนั้นผู้หญิงก็ต้องศึกษาหาความรู้ และทุ่มเทเพื่อชาติ ทำทำงานในครัวเรือนและงานภายนอก สร้างประโยชน์ให้กับสังคม

เมื่อมาถึงในช่วงต้นของยุคหลังเหมานี้ ทั้งตัวหมี่และหนีวีวีวีไม่ได้เป็นลูกสาวที่เชื่อฟังอยู่ในโอวาทพ่อแม่ ตัวหมี่ก็อดใจเมื่ออยู่กับแม่ ไม่ยอมโก่งคิวดสนิทสนม และเมื่อเติบโตขึ้นมา มีโอกาสก็ไม่ค่อยกลับบ้านมาดูแลหรือแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ เช่นไม่ใส่ใจที่จะซื้อแว่นสายตายาวให้แม่ทั้งที่พ่อแม่เลี้ยงของเธอกำชับแล้ว หนีวีวีวีไม่ผูกพันกับพ่อแม่ และยังรู้สึกรังเกียจการใช้อำนาจบาตรใหญ่ของพ่อแม่จนตัดสินใจว่าจะไม่แต่งงานกับผู้ชายอย่าง

พ่ออีกด้วย เมื่อพ่อไปเยี่ยมเธอที่โรงพยาบาลขณะที่เป็นบ้า หนีนีวินีว์ร้องตะโกนว่าพ่อจะมาบังคับอะไรอีก และถึงแม้เธอจะรักและผูกพันกับแม่มาก แต่เมื่อครอบครัวของเธอได้สิทธิ์ห้องชุดสองห้อง เธอก็แยกกันอยู่กับแม่อย่างยินดีที่จะได้มีที่อยู่ตามลำพังเพื่อเติบโตได้อย่างที่ปรารถนา

ทั้งตัวหมี่และหนีนีวินีว์ไม่ได้ยอมตายเพื่อรักษาอายุไม่ให้ถูกใครย่ำยี หรือไม่ได้ตีโพยตีพายเมื่อสูญเสียพรหมจรรย์ไปแล้ว ทั้งคู่ไม่ได้รักษาพรหมจรรย์ไว้จนถึงคืนวันแต่งงาน และชายคนแรกของทั้งคู่ก็ไม่ใช่ว่าที่สามี่ในอนาคต อีกทั้งทั้งคู่ต่างก็ไม่ได้มีเพศสัมพันธ์กับชายเพียงคนเดียว ทั้งตัวหมี่และหนีนีวินีว์แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงก็มีความต้องการทางเพศ ต้องการมีความสุขทางเพศ และมีวิธีบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้เหมือนชายที่มีวิธีจัดการความปรารถนาด้วยตนเอง นอกจากนั้น หนีนีวินีว์ยังเริ่มแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงก็มีแนวโน้มที่จะใช้เพศสัมพันธ์เพื่อประโยชน์ด้วย เช่นเมื่อเธอมีเพศสัมพันธ์กับ T เป็นครั้งที่สองเพื่อสนองความปรารถนาที่ถูกปลุกขึ้นมา หรือเมื่อเธอต้องการจดจำอันหนาน หรือให้อันหนานจดจำเธอ รวมทั้งผู้หญิงก็อาจเป็นผู้รุกในเรื่องนี้ได้ ซึ่งหมายถึงการมีโอกาสและมีความกล้าหาญที่จะเป็นผู้กระทำในเรื่องทางเพศวิถีได้ ใน *ชีวิตส่วนบุคคล* นั้น หนีนีวินีว์ยังให้ภาพของเพื่อนนักเรียนหญิง – อีชีว ที่มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนชายของตัวเองก่อนการแต่งงานด้วย เป็นการยืนยันถึงบทบาทของผู้หญิงยุคนี้ในเรื่องนี้

ทั้งตัวหมี่และหนีนีวินีว์ไม่มีความศรัทธาในสถาบันครอบครัว ดังนั้นทั้งคู่จึงต่างเคยตั้งปณิธานไว้ว่าจะไม่แต่งงาน เพราะมองไม่เห็นประโยชน์ของชาย หรือรู้สึกถูกกดขี่เป็นเบี้ยล่างจากชายดังเช่นในกรณีของหนีนีวินีว์ ถึงแม้ว่าในท้ายที่สุดตัวหมี่จะแต่งงาน แต่การแต่งงานของตัวหมี่นั้นถูกให้ภาพว่าเป็นเพียงหลุมหลบภัยให้กับเธอผู้ไร้รักที่กำลังหนีปัญหาจากความรักครั้งแรกของเธอ หนีนีวินีว์ยังให้ภาพชีวิตสมรสที่ล้มเหลวอีกอย่างน้อยสองคู่ นอกเหนือจากของคู่พ่อแม่ของเธอเอง นั่นคือชีวิตคู่ของเกอ เพื่อนบ้านที่ทะเลาะเบาะแว้งกับสามี่ตลอดเวลา ยกเว้นในยามค่ำคืนที่ทั้งคู่จะเข้ากันได้ แต่ในที่สุด เกอก็ถูกสามี่รัดคอเสียชีวิต และชีวิตคู่ของเหอ ที่สามี่ดื่มสุราเคล้านารี มีชู้ก่อนที่จะป่วยเสียชีวิตไป

ในด้านของความเป็นแม่นั้น แทนที่ของการเสียสละเพื่อลูกได้ ตัวหมี่กลับไปทำแท้งเพื่อจะยึดยุดจุดความรักให้อยู่กับตัว

อย่างไรก็ดี ในนวนิยายทั้งสองเรื่อง ผู้อ่านจะสังเกตเห็นถึงความแตกต่างบางอย่างในเรื่องการรักษาพรหมจรรย์และเรื่องความเสียสละในฐานะแม่ระหว่างผู้หญิงรุ่นแม่กับผู้หญิงรุ่นตัวหมี่และหนีนีวินีว์ แม่ของตัวหมี่นั้นเป็นหม้ายเมื่ออายุ 24 และแต่งงานใหม่อีกครั้งเมื่ออายุ 30 ซึ่งในเรื่องนี้นั้น ตัวหมี่เองก็เขียนขึ้นชมและเข้าใจเข้าใจแม่ของเธอในเรื่องนี้ว่าแม่มีความอดทนที่จะต้องทำงานอย่างหนักนอกบ้าน และต้องแบกภาระในการดูแลลูกไว้คนเดียวอยู่เป็นเวลานานอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม่ทำเช่นนี้โดยยอมพลอยเวลาของความเป็นสาวอันมีค่าทิ้งไป แม่เสียสละเพื่อทุกคนและละทิ้งความสุขส่วนตัวไป นอกจากนี้ แม่ของตัวหมี่ยังค้นหาพ่อใหม่ให้ตัวหมี่บนพื้นฐานว่า คนที่จะมาเป็นพ่อใหม่ของตัวหมี่ต้องมีภูมิหลังที่ดีและจะไม่เป็นปัญหาหรือทำให้ประวัติครอบครัว

ของตัวหมีต้องมีปัญหาในอนาคต และนี่เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้แม่ของเธอแต่งงานใหม่ใช้เวลาถึงหกปีก่อนจะได้แต่งงานใหม่ แม่ของหนีนีวนี่ก็เช่นกัน ด้วยประสบการณ์ชีวิตคู่ที่ไม่น่าพึงพอใจนัก แม่ของหนีนีวนี่ไม่มาคิดที่จะแต่งงานใหม่อีกโดยเฉพาะเมื่อเธอก็สามารถยืนหยัดด้วยตนเองอยู่ได้ทางเศรษฐกิจ และชีวิตในสังคม แต่แม่ของหนีนีวนี่ก็ยังคงมีความคิดจะหาพ่อใหม่มาให้หนีนีวนี่ด้วยความกลัวว่าหากเธอเสียชีวิตไปแล้ว หนีนีวนี่จะเหลือตัวคนเดียวในโลก แต่ก่อนที่แม่ของหนีนีวนี่จะตัดสินใจเรื่องนี้ เธอก็ยังถามความเห็นของลูกสาวก่อน นอกจากนี้แล้ว เธอซึ่งจัดว่าเป็นผู้หญิงรุ่นระหว่างแม่ของหนีนีวนี่และหนีนีวนี่ก็ไม่แต่งงานใหม่อีก ถึงแม้เธอจะเป็นหม้ายตั้งแต่ยังสาว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เธอไม่มีลูก และสามารถพึ่งพาตนเองได้ แต่ในขณะเดียวกันด้วยความสวยและสาวของเหอ การที่เธอไม่ตัดสินใจแต่งงานใหม่นี้ก็อาจจะสะท้อนถึงการปฏิบัติตามค่านิยมของการแต่งงานและมีสามีคนเดียว (从一而终) ของจีนในยุคโบราณได้เช่นกัน

3.4.3.2 การมุ่งเน้นแต่ความเป็นตัวเอง

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่าตั้งแต่ช่วงต้นของศตวรรษที่ 20 ผู้หญิงก็มีหน้าที่พลเมืองโดยตรงต่อสังคม เช่น มีการศึกษา เพื่อจะเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นภรรยาและแม่ที่มั่นคง สามารถอบรมเลี้ยงดูลูกให้เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งพาชาติก้าวหน้า หรือ เป็นพลเมืองที่ต่อสู้ป้องกันชาติ หรือต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมทางชนชั้น เป็นภรรยาและแม่ผู้ให้กำลังใจสามีและลูกทำหน้าที่สู้รบเพื่อชาติ ขจัดศัตรูต่างชาติ หรือขจัดศัตรูทางชนชั้น มิเช่นนั้นก็เป็นหญิงเหล็กที่สามารถทำงานทุกอย่างเท่าเทียมกับชายเพื่อทุ่มเทสร้างสรรค์สังคม ทุ่มเทให้กับงานการผลิต เป็นภรรยาและแม่ที่เสียสละตนเพื่อส่วนรวมก่อนส่วนตน

แต่ทั้งตัวหมีและหนีนีวนี่ต่างไม่เคยได้แสดงบทบาทของภรรยาและแม่ นอกจากนี้ ในฐานะพลเมือง ผู้หญิงทั้งสองต่างมีหน้าที่ต่อตนเป็นหลัก ต่างขยันเรียนหนังสือ ต่าง มุ่งมั่นสอบเข้ามหาวิทยาลัย ทั้งคู่แสดงให้เห็นถึงความหมกมุ่นในตัวเอง ตัวหมีมุ่งมั่นแต่จะสร้างชื่อเสียงของตนในด้านที่ตนถนัด เช่น เธออยากจะเป็นนักเขียน บทภาพยนตร์ที่ทุกคนต้องการดู เธออยากจะเป็นกวีผู้ประสบความสำเร็จ แต่เมื่อตัวหมีทำงานเป็นบรรณารักษ์ งานตามสาขาวิชาที่จบมา เธอกลับไม่เคยกล่าวถึงสถานที่ทำงาน การทุ่มเทเพื่องาน หรือการเสียสละใดๆเพื่อที่ทำงานและเพื่อนร่วมงานแห่งนี้เลย ในช่วงที่เธอเข้าร่วมกลุ่มการผลิตในชนบท ตัวหมีได้เป็นครูเพราะการเรียนหนังสือเก่ง แต่เมื่อเธอเห็นหนทางที่อาจจะได้ไปทำงานในโรงภาพยนตร์ เธอก็ลาออกอย่างไม่เหลือเยื่อใยที่ยังไม่ได้รับการยืนยันแน่นอน เธอไม่ได้สนใจที่จะพัฒนามิตรภาพที่ยั่งยืนกับเพื่อนในทุกช่วงของชีวิตทั้งในช่วงเยาว์วัย มหาวิทยาลัย หรือระหว่างเดินทาง บุคคลต่างๆที่เคยช่วยเหลือเธอนั้น ตัวหมีกลับมักไม่ใส่ใจจำชื่อ เธอจะจดจำได้เพียงแซ่ และลักษณะทางกายภาพบางอย่างเท่านั้น อีกทั้งตัวหมีไม่เคยพูดถึงความช่วยเหลือใดๆที่เธอมีให้แก่ใครเลย เธอไม่สนใจที่จะใช้ชีวิตเข้ากลุ่มกับใคร ส่วนหนีนีวนี่ไม่ได้ต้องการมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จัก เธอต้องการแต่จะใช้ชีวิตปลีกวิเวก อยู่อย่างสันโดษในที่อันห่างไกลที่เธอไม่รู้จักใครและก็ไม่อยากให้ใครรู้จักเธอ เธอรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยและเป็นสุขกับตัวเองและคนใกล้ชิดไม่กี่คนเท่านั้น และหนีนีวนี่ไม่ทำงานหลังจากจบการศึกษา แต่ใช้ชีวิตอยู่ด้วยสมบัติของแม่ ตามลำพังคนเดียวในห้องเป็นส่วนใหญ่ หนีนีวนี่มีความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ และสิ่งที่เธอคิดวิเคราะห์ก็สะท้อนว่า เธอเองก็สนใจสภาพของบ้านเมืองและสังคม เช่นเธอเป็นกังวลที่สังคมจีนกำลังจะมุ่งไปสู่ความเป็นปัจเจกชนสุดโต่ง จิตวิญญาณแห่งการทำเพื่อส่วนรวมกำลังถดถอยไปในยุคสมัยที่มุ่งแต่จะแสวงหาความสุขทางวัตถุ หรือเธอวิเคราะห์ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลและประชาชนได้ แต่หนึ่งนี่ไม่สนใจที่จะก้าวเข้ามาแสดงสิทธิ์หรือเสียงเพื่อที่จะเรียกร้อง หรือร่วมแก้ไขสังคมกับคนกลุ่มใด วิธีชีวิตของหนึ่งนี่นี่คล้ายคลึงกับแนวคิดของจีนโบราณที่ผู้รู้อาจถอนตัวออกไปปลีกวิเวกในธรรมชาติ เพื่อหลุดพ้นไปจากความวุ่นวายที่ไม่ใช่แก่นแท้ของชีวิต แต่วิธีเช่นนี้ไม่ได้สร้างประโยชน์ที่จับต้องได้ให้กับส่วนรวม

ที่ทั้งสองคนเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะทั้งตัวหมี่และหนึ่งนี่นี่ต่างก็มีปณิธานแน่วแน่ที่จะต้องยืนหยัดด้วยตนเอง เป็นผู้กำกับชีวิตของตน ไม่อยู่ใต้อำนาจของครอบครัวหรืออิทธิพลกลุ่มใดๆ ตัวหมี่จึงพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้ตัวเองโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ และมีที่ทางในสังคม ในขณะที่หนึ่งนี่นี่ต้องการอยู่ตามลำพังตามอัธยาศัยของตน ทั้งสองคนไม่เคยขึ้นชอหรือกระตือรือร้นในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ไม่ได้แสดงเจตนารมณ์หรือพยายามทำสิ่งใดก็ตามที่จะบ่งชี้ว่าเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม นอกจากนี้ทั้งคู่ก็ยังไม่เคยแสดงแนวโน้มว่าจะมีใครเป็นต้นแบบในการใช้ชีวิตของตน ทั้งสองคนต่างดำเนินชีวิตไปตามความรู้สึกของตน เช่น ตัวหมี่ที่หนีปัญหาทันทีที่มีโอกาสใหม่เกิดขึ้น หรือหนึ่งนี่นี่ที่เก็บตัวเพราะไม่ไว้ใจใครจนมีปัญหาทางประสาทไปพักหนึ่ง

การที่ตัวเอกหญิงทั้งสองเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยขอวิเคราะห์ว่า สาเหตุหนึ่งนั้นเป็นเพราะนี่เป็นลักษณะหนึ่งในการได้กลับวาทกรรมของรัฐในเรื่องการทำเพื่อส่วนรวม อันเป็นวาทกรรมที่ถูกเน้นย้ำมาตั้งแต่ยุคโบราณได้แนวคิดของขงจื้อ และในยุคเหมาได้แนวคิดสังคมนิยมยูโทเปียของเหมาเอง ซึ่งเมื่อวาทกรรมดังกล่าวถูกผลักดันไปจนสุดขีดในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมจนกระทั่งเกิดลักษณะความขัดแย้งกับธรรมชาติของมนุษย์มากไป เช่นการทำงานหามรุ่งหามค่ำเพื่อพิสูจน์ตนเองโดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกายหรือสุขภาพของตน หรือการต้องตัดสินใจเสียสละครอบครัวเพื่อชุมชน ในยุคหลังเหมาอันเป็นยุคที่ชาวจีนเสื่อมศรัทธาในแนวคิดของเหมาไปแล้ว จึงได้เกิดพฤติกรรมที่ตรงกันข้ามกับหรือพฤติกรรมที่ถูกกดทับจากวาทกรรมหลักที่เคยควบคุมหรือบงการชีวิตของผู้คนในสังคม ดังเช่นในนวนิยายสองเรื่องนี้ การเล่าเรื่องราวของตัวหมี่และหนึ่งนี่นี่นี่เป็นความพยายามหนึ่งในการแย้งชิงและยืนยันพื้นที่สำหรับความเป็นปัจเจก โดยเฉพาะปัจเจกชนหญิงในสังคมของจีน

3.4.3.3 การเน้นย้ำลักษณะความเป็นหญิง

ในแนวคิดโบราณของจีนนั้น ผู้หญิงคือหยิน ด้านที่มีอารมณ์เป็นหลัก ด้านแห่งความมืด ด้านที่เหมาะสมจะอยู่หรือจัดการเรื่องราวต่างๆภายในขอบเขตของบ้าน ดังนั้น งานเขียนของผู้หญิงในสายตาของปัญญาชนชายของจีนจึงมักพรรณนาอารมณ์ความรู้สึก โดยเฉพาะเรื่องความรัก เล่าถึงสิ่งที่หาเหตุผลไม่ได้ เช่น ความฝัน ลางสังหรณ์ หรือเรื่องเหนือธรรมชาติ และมักมีแก่นเรื่องเกี่ยวพันอยู่แต่ในประเด็นของชีวิตประจำวัน ครอบครัวและเรื่องเล็กๆน้อยๆที่ไม่ใช่ชะตากรรมบ้านเมือง หรือเรื่องใหญ่ๆอันจะส่งผลต่อคนหมู่มากในสังคม ซึ่งนักเขียนหญิงจีนโบราณที่มีอยู่บ้างนั้นก็มักมีงานเขียนลักษณะเช่นนี้ ในตอนต้นของศตวรรษที่ 20 ช่วงเวลาที่มีนักเขียนหญิง

เกิดขึ้นมากที่สุด ผลงานส่วนใหญ่ของนักเขียนหญิงสมัยใหม่เหล่านี้ก็มักจะเป็นแก่นเรื่อง “ปัญหาของผู้หญิง” (妇女问题) โดยเฉพาะเรื่องสิทธิเสรีภาพในการมีความรัก และแต่งงาน ความเสียเปรียบของผู้หญิงในสังคม ปิตาธิปไตย การหมกมุ่นอยู่กับความรู้สึกของตน ความสับสนและความขัดแย้งในฐานะผู้หญิงสมัยใหม่ที่ยังอยู่ในสังคมแบบเก่า นักเขียนหญิงจีนในช่วงนี้น้อยคนนักที่จะเขียนเรื่องซึ่งไม่เกี่ยวพันกันเลยทีเดียวกับตัวเอง แต่ในช่วงสงครามต่อต้านญี่ปุ่น คือทศวรรษที่ 1930 จนมาถึงยุคเหมา นักเขียนรวมทั้งนักเขียนหญิงจำนวนมากต่างหันเหมาเขียนแก่นเรื่องรักชาติ ชาตินิยม เพื่อปลุกใจรวมพลังกันรักษาประเทศชาติไว้ (Dooling, 2005) ในยุคเหมาวรรณกรรมทั้งหลายถูกกำกับไว้ด้วยแนวคิดของเหมาในเรื่องลักษณะวรรณกรรมที่ดี ซึ่งหมายถึงการเขียนเรื่องควรเขียนเพื่อผู้ใช้แรงงาน ชาวนาและทหาร ยกเว้นจิตวิญญาณของผู้อ่าน ทำลายกำแพงแห่งชนชั้น ความรักที่ยิ่งใหญ่คือความรักในมวลมนุษยชาติ ดังนั้นทั้งนักเขียนชายและหญิงส่วนใหญ่ต่างก็เขียนมาในแนวนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการมีปัญหากับรัฐ การเขียนพรรณนาอารมณ์ ความรู้สึกคิดหรือเรื่องส่วนตัว เรื่องจุกจิกเล็กน้อยที่ไม่เกี่ยวข้องกับส่วนรวมหรือการผลิต จะถูกจัดว่าเป็นงานเขียนของชนชั้นนายทุนซึ่งเป็นชนชั้นอันตรายต่อส่วนรวม งานเขียนทั้งหลายในช่วงนี้จึงไม่สะท้อนความแตกต่างระหว่างเพศของนักเขียนมากนัก เจกเช่นเดียวกับนโยบายการส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างเพศโดยการทำให้หญิงเหมือนชาย (masculinization) และการพยายามกดทับหรือลดทอนความเป็นหญิงที่เกิดขึ้นในยุคเหมา โดยเฉพาะในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมนั่นเองที่ทำให้นักวิชาการทั้งจีนและตะวันตกต่างก็ชี้ว่า ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศที่รัฐบาลจีนในยุคเหมาอ้างนั้นไม่ใช่ความเท่าเทียมที่แท้จริง คงจะเป็นด้วยเหตุนี้ที่ทำให้ในยุคหลังเหมา โดยเฉพาะในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 ต่อดันทศวรรษถัดมาที่นักวิชาการและนักเขียนหญิงของจีนชูกระแสด้านความเป็นหญิงขึ้นในงานเขียนและในสังคมจีน เพื่อเรียกร้องส่วนที่ขาดหายไปคืนมา

ดังนั้นตัวหมี่ และหนีนีวี่จึงเขียนเล่าเรื่องส่วนตัวของตน ประสบการณ์ในชีวิตของพวกเธอ ซึ่งไม่ใช่เรื่องสลักสำคัญอะไรที่จะมีผลกระทบต่อสังคม ไม่ใช่เรื่องความเป็นความตายของชาติ วิธีการเล่านั้นสลับไปมา ไม่ได้เรียงตามลำดับเวลาอย่างแน่นอน โดยเฉพาะตัวหมี่ที่เขียนเล่าไปตามประเด็นที่เธออยากจะทำในแต่ละบท และในแต่ละประเด็นนั้น ตัวหมี่ก็ยังจะเล่าเรื่องแตกย่อยออกไปตามทีเธอนึกได้ เช่น ในบทที่ว่าด้วยการเดินทาง ตัวหมี่แทรกเล่าความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับแม่ เป็นต้น ผู้อ่านต้องปะติดปะต่อภาพชีวิตของเธอเอง เธอทั้งสองพรรณนาอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดอย่างเปิดเผย โดยไม่เกรงว่าจะขัดต่อจารีตศีลธรรมหรือ บ่งบอกความเป็นตัวตนในด้านมืดของตนหรือไม่ เช่น ตัวหมี่ที่บรรยายความรู้สึกของเธอที่มีกับผู้กำกับ N เมื่อเธอได้ข่าวว่าภาพยนตร์ที่เขากำกับล้มเหลว ไม่ได้ทั้งเงินและกล่องว่า

我的心里无比畅快，我喜欢 N 失败，失败得越惨重越好，最好是坐牢，这样他就能为我所得了。(165)

ฉันสบายใจอย่างหาได้เปรียบมิได้ ฉันชอบที่ N ล้มเหลว ล้มเหลวน่าอนาถเท่าไรยิ่งดี จะสะใจฉันที่สุดถ้าเขาติดคุก แบบนี้ถึงจะสาสมกับที่เขาทำไว้กับฉัน

หรือเมื่อหนึ่งวันประกาศว่าจะแค้นพ่อที่ไล่ออกจากบ้าน เมื่อเธอบรรยายความรู้สึกสับสนแก่ใจที่ได้ยินเสียงกรรไกรตัดขาทางแกงของพ่อ หรือเมื่อเธอเล่าถึงความรู้สึกขณะที่มีเพศสัมพันธ์กับ T เพียงเพื่อความสุขจากเรื่องดังกล่าว โดยไม่รู้สึกรู้สึกรักใคร่สนใจในตัวเขาเลย เป็นต้น

ทั้งตัวหมี่และหนีนีวนี่เล่าถึงสาเหตุ ความฝัน หรือเรื่องเหนือธรรมชาติปนเปื้อนกับเรื่องจริงของตน และบางครั้งก็ยากที่ผู้อ่านจะตัดสินได้ว่าอย่างไรเป็นเรื่องจริงและอย่างไรเป็นความฝัน หรือเพียงแค่จินตนาการ เช่น เมื่อตัวหมี่เล่าถึงเหตุการณ์ที่เธอพบกับผู้หญิงลึกลับคนหนึ่งพร้อมสาวใช้ที่บ้านลึกลับในเมืองฯ หนึ่งระหว่างการเดินทาง หรือเมื่อเธอพบกับหญิงชราที่ต้องการจะขายกลิ้งมองอนาคตแลกกับเวลาในชีวิตของตัวหมี่หนึ่งปี โดยต้องเป็นปีที่เธออายุ 29 อันเป็นปีที่ชีวิตของตัวหมี่พบกับจุดหักเหมากมายเท่านั้น หรือเมื่อหนีนีวนี่เล่าเกี่ยวกับการมองเห็นดวงตาของยายติดตามไปคอยดูแลปกป้องเธอ การที่เธอมีกลางสังหรณ์ว่าห้องชุดของแม่เป็นห้องชุดที่ส่งบรรยากาศแห่งหายนะออกมา หรือเมื่อเธอฝันเห็นเก๋มาบอกข่าวการตาย และรำพันความหกลกของของสามีและโลกมนุษย์ในคืนวันที่เธอตายจริงๆ เป็นต้น

สิ่งที่น่าสังเกตระหว่างตัวหมี่และหนีนีวนี่คือ ทั้งสองคนต่างบรรยายถึงผิวหนังที่หิวกระหาย(การสัมผัสที่อบอุ่น)เหมือนกัน และทั้งคู่ต่างก็ชอบส่องกระจกในขณะที่สวมเสื้อผ้าน้อยชิ้นที่สุดเพื่อพิจารณาตนเอง หลงรักตนเอง และเพื่อมีบทสนทนาเกี่ยวกับตัวเอง ซึ่งบ่งบอกถึงความสนใจหลักของคนทั้งคู่คือ ตัวเอง และสะท้อนความต้องการที่จะค้นหาตัวเองให้พบ การพยายามค้นหาตัวเองนี้ยังสะท้อนอยู่ในการมองเห็นเงา(ซึ่งส่วนใหญ่มักจะไม่ชัด)ของตนในตัวผู้หญิงคนอื่นที่ตนชื่นชมอีกด้วย ทั้งคู่ต่างก็บรรยายความรู้สึกชื่นชมในความงามของสรีระผู้หญิงเหมือนกัน ตัวหมี่บรรยายความงามของผิว แขน ขาหรือลักษณะหน้าอกของเหยอาจ ความงามละเอียดอ่อนเหนือโลกมนุษย์ของอาหญิงน้อย หนีนีวนี่พรรณานาความประทับใจของเธอในผิวพรรณ หน้าอก แขน ขาของเหอ เป็นต้น และอาจเป็นเหตุนี้ที่ทำให้ทั้งคู่ต่างก็มีความโน้มเอียงที่จะรักเพศเดียวกัน เพราะรู้สึกถึงความเข้าใจที่เพศเดียวกันมีให้ต่อกันมากกว่า (ทั้งนี้เห็นได้จากการที่ทั้งสองต่างบรรยายถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายและหญิงเหมือนกันว่า ทั้งสองเพศนี้ไม่มีทางที่จะเป็นเพื่อนสนิทกันได้ ธรรมชาติแล้วทั้งสองเพศเป็นคู่รักกัน)

การเขียนในลักษณะดังกล่าวนี้ – การสำรวจความรู้สึกนึกคิดที่เลื่อนไหลไม่นิ่ง การบอกเล่าความรู้สึกสับสนระหว่างโลกส่วนตัวกับโลกภายนอก การปนเปื้อนระหว่างความจริง ความฝัน จินตนาการ ปลายสังหรณ์ ประสบการณ์ที่เป็นส่วนตัว และเป็นประสบการณ์เฉพาะของผู้หญิง ความหลงใหลในความงามของเพศเดียวกัน หรือแม้กระทั่งความสนใจใคร่ในเพศเดียวกันของทั้งตัวหมี่และหนีนีวนี่ – ผู้วิจัยเชื่อว่า เป็นความพยายามหนึ่งของการช่วงชิงพื้นที่ในงานเขียนเพื่อการที่จะสะท้อนความเป็นหญิงที่เคยถูกกดทับไว้ในประวัติศาสตร์ช่วงก่อนนี้เป็นความพยายามที่จะแสวงหาและยืนยันความเป็นหญิงที่หายไปเพราะการกดทับดังกล่าวด้วยวิธีการเขียนเรื่องเล่าชีวิตส่วนตัวของปัญญาชนหญิงชนชั้นกลางในพื้นที่ที่เปิดสู่สาธารณะคืองานเขียน (Smith and Watson, 2001)

3.4.3.4 การมีจิตสำนึกทางการเมือง

ถึงแม้เรื่องราวของตัวหมี่และหนีนีวนี่จะเป็นเรื่องราวที่เน้นความเป็นปัจเจก หมกมุ่นในตนเอง และแสวงหาจุดมุ่งหมายของตน โดยไม่ได้สนใจหรือปฏิบัติตามจารีตประเพณี หรืออาจจะทำทนายศีลธรรมบ้างในบางครั้ง แต่ตัวเอกหญิงทั้งสองยังคงสะท้อนจิตสำนึกทางการเมือง หรือความผูกพันกับชะตากรรมของบ้านเมือง หน้าที่ของปัญญาชนที่มีต่อส่วนรวมและสังคมตามแนวคิดขงจื้อออกมาอยู่ดี

ผู้อ่านสามารถจับนัยทางการเมืองดังกล่าวได้จากคำพรั่ำรำพันหรือคำบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตัวเอกทั้งสอง และจากประเภทของเหตุการณ์ที่ทั้งสองเลือกมาเล่า กระบวนการเล่าและการจําเป็นเป็นการกระทำที่อยู่ใต้อิทธิพลของการควบคุมของวาทกรรมในสังคมขณะที่เกิดเหตุการณ์และขณะที่เล่าซึ่งอาจมีความเหลื่อมล้ำกันอยู่บ้าง ขึ้นอยู่กับความหมายหรือความสำคัญที่สังคมกำหนดให้กับประสบการณ์ทั้งหลายในช่วงเวลาเหล่านั้นด้วย เนื้อหา น้ำเสียงและวิธีการของการบอกเล่าจึงอาจคล้อยตามยืนยันวาทกรรมนั้น หรืออาจเป็นการตอบโต้ต่อรอง หรือปฏิเสธวาทกรรมดังกล่าวก็ได้ขึ้นอยู่กับจุดยืนของผู้เล่าในเวลาที่เล่านั้น นอกจากนี้ คำพรั่ำรำพันหรือคำบรรยายเหล่านี้เป็นการเขียนบอกเล่าหลังจากเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านไปแล้ว ซึ่งน่าจะหมายถึงความรู้สึก ความเห็น และคำบอกเล่าเหล่านี้อาจจะผ่านการใคร่ครวญกลั่นกรองมาก่อนแล้ว หรืออาจจะไม่ได้ตรงตามสิ่งที่เกิดขึ้น ณ เวลานั้นจริงๆ ทั้งหมดก็ได้ แต่ได้ผ่านการเลือกสรรอย่างตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวของผู้เล่า (Smith and Watson, 2001) เพื่ออธิบายอัตลักษณ์ที่เป็นอยู่ สํารวจความเป็นไปได้ของอัตลักษณ์ หรือเพื่อการประกอบสร้างอัตลักษณ์ที่ผู้เล่าตั้งใจให้เป็น หรือการเป็นตัวตนในอุดมคติที่ผู้เล่าต้องการ นวนิยายทั้งสองเรื่องนี้บอกเล่าเรื่องราวชีวิตของตัวเองโดยตัวเอกหญิงทั้งสองเอง ดังนั้นประเภทของเหตุการณ์และความรู้สึกนึกคิดที่ถูกบรรยายออกมานั้นจึงน่าจะสะท้อนให้เราเห็นภาพที่เป็นอยู่ของปัญญาชนหญิงชาวเมืองหัวก้าวหน้าส่วนหนึ่งเหมือนตัวเอกทั้งสอง สื่อถึงการวิจารณ์การเมืองผ่านความพยายามอธิบายการเกิดขึ้นของตัวตนดังกล่าว รวมทั้งตอบโต้วาทกรรมทางเพศวิถีผ่านการนำเสนออัตลักษณ์ใหม่ทางด้านนี้ของตัวเอกทั้งสอง ซึ่งอาจจะเป็นอัตลักษณ์ที่กำลังหยั่งรากลงดินอยู่ในสังคมจีนที่อยู่ในช่วงแห่งความเปลี่ยนแปลง มีการปะทะกันระหว่างแนวคิดเก่าใหม่ เหมาะและไม่เหมาะสม จีนและตะวันตก ชาตินิยมและโลกาภิวัตน์ และแฝงความพยายามที่จะชี้หนทางแห่งอัตลักษณ์ที่ผู้หญิงควรพัฒนาไปสู่ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของตัวผู้หญิงเองโดยตรง และการปรับปรุงสังคมทางอ้อม

การวิจารณ์การเมืองที่แฝงมาในนวนิยายทั้งสองนี้จะพบได้จากการเล่าถึงความเป็นมาหรือสาเหตุเบื้องหลังของอัตลักษณ์ที่ทั้งตัวหมี่และหนีนีวนี่มี ทั้งคู่ต่างเล่าถึงสภาพของครอบครัวที่มีปัญหา แม่ผู้ไม่เคยดูแลตัวหมี่อย่างใกล้ชิดเพราะมัวแต่ทำงาน พ่อและแม่ของหนีนีวนี่ก็ต่างทุ่มเทให้กับงาน ไม่มีใครสนใจอยากปรับภาระอื่นในบ้าน การถืออำนาจบาตรใหญ่ของพ่อทำให้บรรยากาศในครอบครัวไม่เคยอบอุ่น มีแต่ความหวาดกลัวของหนีนีวนี่ และการคุมเชิงระหว่างพ่อกับแม่ และสาเหตุหนึ่งที่ผลักดันให้เกิดสภาพการบ้านงาน และไม่ให้ความสนใจกับส่วนตัวหรือครอบครัวก็คือวาทกรรมของความเป็นส่วนรวมของรัฐในยุคเหมาดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงแล้วใน ส่วนก่อน นอกจากนั้นสภาพการเมืองที่เข้ามาแทรกซึมอยู่ในทุกกิจกรรมของชีวิตชาวจีนในช่วงยุคเหมา ทุกคนต้อง

แสดงตนเพื่อการปฏิวัติ การทุ่มเททำงานให้ส่วนรวม เพื่อจะได้ก้าวหน้าไป หรือชีวิตราบรื่น แต่ละคนไม่มีสิทธิ์เลือกทางเดินของตน(ซึ่งเป็นเรื่องที่บีบคั้นตัวหมีให้มุ่งแสวงหาทางเดินของตนมาก) การแทรกซึมของการเมืองที่ทำให้ทุกคนดูเหมือนพวกหลอกลวงประเภทปากอ้อย่าง ใจอย่าง(เช่นกรณีของ T และเพื่อนนักเรียนของหนีนีวนีว) การพลิกผันทางการเมืองที่หันเหทุกคนให้เป็นพวกสุขนิยมสนใจแสวงหาแต่วัตถุ และความสนุก และทำให้ทุกคนแตกแยกออกจากความเป็นกลุ่มในปัจจุบัน เพื่อมาเร่งสร้างผลประโยชน์เข้าตน (เช่นระบบสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่ถูกกล่าวถึงในนวนิยายทั้งสองเรื่อง การหลอกใช้ตัวหมีแต่งเนื้อเพลงของผู้กำกับ ภาพเมืองที่สว่างไสวในยามค่ำ การแร่แจกบัตรเชิญไปดิสโก้ของชายแปลกหน้าที่หนีนีวนีวได้รับตามท้องถนน เพลงที่กำลังได้รับความนิยมชื่อว่า “คนที่โดดเดี่ยวนั้นน่าอาย”ซึ่งทำให้หนีนีวนีวต้องนั่งวิเคราะห์ว่าทำไมไม่น่าอาย) รวมทั้งการเสียดสีเรื่องความเท่าเทียมระหว่างประชาชนและพรรคที่รัฐบาลอ้าง (เรื่องพระเจ้าและลูกแกะที่หนีนีวนีวเขียน) ทั้งหมดนี้วิจารณ์สภาพสังคมอันเกิดจากการชี้นำทางนโยบายของรัฐทั้งในช่วงที่พวกเขายังเด็กคือในยุคเหมา รวมถึงวิจารณ์นโยบายในยุคนี้เองคือช่วงต้นของยุคหลังเหมา การแสวงหาความสำเร็จ การทำทายอันตราย และการคอยหลบหนีปัญหาของตัวหมีแสดงถึงความอ่อนแอของปัจเจกที่ไม่มีรากฐาน – ครอบครัวยุคใหม่และอบอุ่นรวมทั้งชาติหลักยึดในการดำรงชีวิต การมองโลกในแง่ร้าย ความหวาดระแวง ความบ้าและการสันโดษตัวเองของหนีนีวนีวเป็นผลลัพธ์มาจากครอบครัวยุคใหม่ที่แตกแยก สังคมที่หลอกลวง และเป็นการประท้วงอย่างหนึ่งต่อสังคมที่กำลังแตกแยกและเสื่อมถอย ดังที่หนีนีวนีวสรุปสิ่งที่เธอเข้าใจหลังจากออกจากโรงพยาบาลแล้ว

同时，我还有一个发现，一个人身处在一个破碎的外部世界中，如果她不能及时地调整内在的和谐与完整，她就会和外部世界一同走向崩溃，她自己也会支离破碎。每一种精神症状，都是人体内在的现实与外部的现实发生强烈冲突的产物，就像生理疾病的症状一样，都表现了健康人格抵抗损害健康人格的影响的斗争。(178)

ในขณะที่เดียวกัน ฉันยังค้นพบอีกเรื่อง คนเราเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่โลกภายนอก ล้มสลาย ถ้าเขาไม่สามารถปรับสมดุลและบูรณภาพภายในตัวเองให้ทันกาลแล้ว ละครก็ เขาก็อาจจะล้มครืนลงไปพร้อมกับโลกภายนอกได้ ตัวของเขาเองก็จะแตกสลายได้เช่นกัน อาการของโรคทางจิตทุกชนิดเป็นผลผลิตจากความขัดแย้งที่รุนแรงระหว่างความความจริงในใจกับความจริงของโลกภายนอก ก็เหมือนกับอาการของโรคทางกาย ทุกอาการแสดงถึงการต่อสู้ที่เกิดจากการที่ร่างกายอันแข็งแรงต่อต้านปัจจัยลบที่กำลังทำร้ายร่างกายอยู่นั่นเอง

ประเด็นทางสังคมอีกประเด็นหนึ่งที่ตัวหมีและหนีนีวนีววิจารณ์ คือลักษณะของปีศาจปไตปไตที่ยังคงแฝงอยู่ในสังคมจีน ดังที่ได้อธิบายไปแล้วในตอนต้นว่า ความยุติธรรมระหว่างเพศที่รัฐบาลจีนในยุคเหมากล่าวอ้างว่า ได้เกิดขึ้นในสังคมจีนแล้วนั้นยังไม่ใช่ความยุติธรรมที่สมบูรณ์แบบ ผู้ชายหลายส่วนยังคงมองไม่เห็นว่ามีผู้หญิงทั่วไป หรือภรรยาของตนเป็นเพื่อนมนุษย์ที่มีสิทธิ์และเสียง มีคุณค่าเสมอกันกับตน มีแนวคิดที่เห็นตนเป็นใหญ่

ที่สุดในครอบครัว และไม่ช่วยรับผิดชอบงานบ้าน รวมทั้ง ไม่ให้เกียรติผู้หญิง เห็นผู้หญิงเป็นเพียงของเล่น และใช้กำลังอำนาจของตนบังคับ ชมเชย ทำร้าย หรือเอาเปรียบ ร่างกายผู้หญิง เช่น ฉีดยา ฆาตดาหมาป่า ผู้กำกับ N หรือ แม้แต่สามีของตัวหมีที่กีดกันเธอออกจากเพื่อนๆทุกคน พ่อของหนีนีวนีว หรือ T สามีของยายที่เป็นแม่บ้านของหนีนีวนีว สามีของเกอและเหอ เป็นต้น การใช้อำนาจของชายเช่นนี้จึงทำให้ทั้งตัวหมีและหนีนีวนีวในตอนเป็นเด็กที่ยังไม่เผชิญกับปัจจัยในชีวิตอื่น ๆ นั้นตัดสินใจไม่แต่งงาน เพราะมองไม่เห็นประโยชน์ของชาย ชายไม่เป็นที่พึ่งและยังทำให้กลัวอีกด้วย และทั้งสองคนต่างก็มีแนวโน้มการชอบผู้หญิง เพราะผู้หญิงสวยงามกว่า นุ่มนวลกว่า และเข้าอกเข้าใจมากกว่า อย่างไรก็ตามทั้งตัวหมีและหนีนีวนีวก็ยังไม่ได้มองชายทั้งหมดในแง่ลบเสียทีเดียว ต่างก็ยังเล่าถึงการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ชายดีๆ หรือ มีเพื่อนชายที่เข้ากันได้ดีของหนีนีวนีว เป็นต้น รวมทั้งแนวโน้มของการชอบเพศเดียวกันจนพร้อมจะสร้างความสัมพันธ์เช่นนั้นนั้นก็ยังไม่ได้รับการระบุออกมาอย่างชัดเจนหรือปฏิบัติให้เป็นจริงด้วย

นอกจากนี้ ตัวหมีและหนีนีวนีวได้นำเสนออัตลักษณ์ใหม่ทางเพศวิถีซึ่งเป็นการวิจารณ์และตอบโต้วาทกรรมเก่าในเรื่องนี้ของจีน อัตลักษณ์ใหม่นี้นำเสนออย่างเปิดเผยถึงร่างกายของหญิงในแง่มุมใหม่สำหรับสังคมจีน เป็นแง่มุมที่ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดสตรีนิยมและวัฒนธรรมตะวันตก กล่าวคือทั้งตัวหมีและหนีนีวนีวเป็นผู้หญิงที่มีและกล้าแสดงความรู้สึก ความสนใจและความต้องการทางเพศ รวมทั้งแสวงหาและมีความสามารถจะบรรลุความสุขทางเพศได้ในฐานะปัจเจกชนเช่นเดียวกับชาย ทั้งตัวหมีและหนีนีวนีวยังนำเสนอถึงค่านิยมใหม่เกี่ยวกับพรหมจรรย์ในสื่อสาธารณะ นั่นคือ การไม่ถือว่าพรหมจรรย์เป็นเรื่องสำคัญที่บอกเกียรติและศักดิ์ศรีของลูกผู้หญิง และไม่ใช่เครื่องมือในการเพิ่มค่าหรือผูกมัดชาย แต่เป็นเพียงเรื่องทางกายภาพอย่างหนึ่งเท่านั้น ถึงแม้ร่างกายของหญิงในแง่มุมใหม่ แง่มุมที่ผู้หญิงก็เป็นผู้ที่มีอำนาจและเจตนาเหนือการใช้ร่างกายของตนได้เช่นกันนี้อาจไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่ทั้งหมดสำหรับสังคมจีน เพราะมีการนำเสนอร่างกายของหญิงในแง่มุมนี้บ้างแล้วในสายธารวรรณกรรมอันยาวนานของจีน แต่การนำเสนอแง่มุมดังกล่าวเป็นการนำเสนอผู้หญิงในแง่ลบ และเป็นการนำเสนอเพื่อควบคุมร่างกายของหญิงให้อยู่ใต้อาณัติของชายในขณะที่ตัวหมีและหนีนีวนีวบอกเล่าเพื่อนำเสนอเสียงของเพศหญิง อธิบายตัวเอง ได้กลับแนวคิดเรื่องพรหมจรรย์และเพศวิถีในชุดวาทกรรมปีศาจไปโดย และสร้างตัวเลือกใหม่ทางอัตลักษณ์ให้กับผู้หญิงด้วยกัน

อย่างไรก็ดี ทั้งตัวหมีและหนีนีวนีวก็ไม่ได้วิพากษ์เฉพาะรัฐ ผู้ชาย หรือวาทกรรมปีศาจไปโดยเท่านั้น แต่เธอยังได้วิพากษ์จุดอ่อนของผู้หญิงด้วยกันอีกด้วย การวิพากษ์นี้แฝงอยู่ในการเล่าเรื่องย้อนหลังที่แทรกความเห็นของพวกเธอผู้เล่าไว้ จุดอ่อนของผู้หญิงที่ตัวหมีวิพากษ์ได้แก่ ความอ่อนแอของผู้หญิงที่ตัดตัวเองไม่ขาดจากผู้ชาย ความคิดที่ยังคงแฝงอยู่ในตัวผู้หญิงว่าชายนั้นเหนือกว่าและผู้หญิงจะต้องเชื่อฟังปฏิบัติตาม ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ในการกระทำของตัวหมี เช่นการพยายามหาความรักผ่านการออกเดินทางคนเดียว การหลงรักผู้กำกับ N หัวปักหัวปำ จนยอมทำแท้งเพราะเขาบอก การแต่งงานกับชายที่อายุมากกว่าและยอมให้เขาครอบงำ ตัดขาดจากเพื่อนๆ ความอ่อนแอนี้เป็นดังที่ตัวหมีสรุปว่า

ผู้ชายได้ช่วยเช่นกัน ดังนั้นในความพยายามที่จะสร้างและส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ ความเป็นหญิงที่มีอิสระและสิทธิอย่างสมบูรณ์แบบได้นั้น ผู้หญิงเองก็จำต้องรู้เท่าทันตนและปรับปรุงตัวเองด้วยเช่นกัน

จากนัยทางการเมืองที่แฝงอยู่ในการเล่าของตัวหมี่และหนีนีวนี้ว การวิพากษ์นโยบายของรัฐที่ทำให้เกิดปัญหาในครอบครัว ในความเป็นปัจเจก และสังคม การตีแผ่แนวคิดแบบปิตาธิปไตยที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในความเป็นจริงทั้งในความคิดของชายและหญิง และการพยายามเสนออัตลักษณ์ทางเพศวิถีแบบใหม่เพื่อสมดุลที่ดีขึ้นระหว่างชายและหญิง ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นความผูกพันของผู้หญิงกับชะตากรรมของสังคม หรือประเทศชาติ และบ่งบอกถึงอิทธิพลที่ยังไม่เสื่อมมนต์ขลังของแนวคิดขงจื้อเกี่ยวกับหน้าที่ของปัญญาชนที่จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบความรุ่งเรืองหรือล่มสลายของบ้านเมืองเพราะเป็นผู้รู้

ประเด็นต่างๆ และนัยทางการเมืองที่แฝงอยู่ในเรื่องเล่าชีวิตส่วนตัวของผู้หญิงตัวเล็กๆ สองคนนี้เป็นหนึ่งในเครื่องมือยืนยันคำพูดของเฟรดริก เจมิตัน (Fredric Jameson) ได้เป็นอย่างดีเมื่อเขาพูดว่า

The story of individual destiny is always an allegory of the embattled situation of the public third-world culture and society....where the telling of the individual story and the individual experience cannot but ultimately involve the whole laborious telling of the experience of the collectivity itself. (อ้างถึงใน Wang, 2000: 231)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ยุคดอกไม้ไหวตามลม

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่สองและสามว่า ความเป็นเพศนั้นเป็นวิถีปฏิบัติในบริบทเฉพาะทางประวัติศาสตร์ ไม่ใช่คุณสมบัติสากลที่มากับธรรมชาติและจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ความเป็นหญิงนั้นจึงไม่ได้มีเนื้อในที่กำหนดมาแล้วเหมือนกันทุกชาติและทุกยุค แต่เป็นเรื่องของการกระทำที่เกิดจากผลกระทบและการปฏิสัมพันธ์ของวาทกรรมชุดต่างๆในสังคม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจ การช่วงชิงอำนาจของวาทกรรมต่างๆที่จะสื่อความหมายและแสดงออกผ่านทางผู้หญิง ในขณะที่เดียวกับที่เป็นการได้กลับ ต่อรอง ยืนยันของผู้หญิงกับวาทกรรมต่างๆเหล่านั้น

ความเป็นหญิงยุคหลังเหมาช่วงดอกไม้ไหวตามลมนั้นก็เป็นผลผลิตที่สะท้อนถึงการปะทะ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมที่อยู่ในสังคมนิยมของจีนอยู่ก่อนแล้ว เช่นปิตาธิปไตย และการทำให้หญิงเป็นเหมือนชาย (masculinisation) เพื่อความเท่าเทียมทางเพศ และวาทกรรมชุดต่างๆที่เข้าไปในจีนพร้อมกระแสเศรษฐกิจตลาดเสรี เช่นอุดมการณ์บริโภคนิยมสตรีนิยม ซึ่งความเป็นหญิงยุคหลังเหมาในช่วงนี้ก็เป็นภาพลักษณ์ที่ยังพัฒนาต่อไปไม่สิ้นสุด และความเป็นหญิงที่น่าเสนอในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก็ไม่ใช่ว่าความเป็นจริงเพียงหนึ่งเดียว แต่เป็นเพียงภาพแทนของผู้หญิงชาวเมืองชนชั้นกลางบางส่วนที่มีอยู่ในสังคมจีน และอาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่เป็นไปได้ในจินตนาการของผู้หญิงจีนและไม่เคยหยุดนิ่งในสังคมจีนที่ก้าวต่อไปไม่หยุด เหมือนดังที่มันชี (Munshi, 2001: 6) พูดเกี่ยวกับ “ผู้หญิงเอเชียสมัยใหม่”ว่า

The ‘modern woman’ is not a ‘real ‘ but a potential subject position, one that is always in progress. The ‘Asian modern woman’ may be no more than a discursive ideological space for identification created by the global/local media, but her image interacts with so many other social forces that compete for space in female imagination...

ยุคดอกไม้ไหวตามลมในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หมายถึงช่วงเวลาระหว่างกลางทศวรรษที่ 1990 จนถึงราวต้นศตวรรษที่ 21 เหตุที่ผู้วิจัยเรียกช่วงเวลานี้ว่าเป็นช่วงดอกไม้ไหวตามลมนั้น เพราะตั้งแต่ต้นทศวรรษนี้เป็นช่วงที่จีนได้มุ่งเน้นพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างเต็มกำลังเพื่อสร้างประเทศให้แข็งแกร่งเทียบทันประเทศในโลกพัฒนาแล้ว พร้อมกับที่เร่งขยายแนวการพัฒนาเมืองจากเดิมที่กระจุกอยู่ในไม่กี่แห่งให้เท่าเทียมทั่วถึงกัน จีนจึงเปิดประเทศกว้างขึ้น สร้างนโยบายกระตุ้นการไหลเข้าของเงินทุน นักลงทุน และเทคโนโลยีจากต่างชาติ เปิดตลาดเสรี ซึ่งแน่นอนว่า แนวคิด วิถีชีวิต สินค้า และผู้คนจากภายนอกก็มีโอกาสหลั่งไหลเข้าไปในจีนได้อย่างเสรี และเป็นจำนวนมากขึ้นกว่าในช่วงทศวรรษที่แล้ว ในทศวรรษที่ 1990 โดยเฉพาะหลังค.ศ.1992 นี้ทิศทางที่จีนกำลังมุ่งหน้าไปสู่แน่นอนแจ่มชัดแล้วว่าเป็นการมุ่งเข้าสู่ตลาดเสรี และระบบทุนนิยม อีกทั้งรัฐก็ส่งสัญญาณของการ

พร้อม และการก้าวเข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์ พัฒนาการทางเศรษฐกิจและผลกระทบจากการปฏิสัมพันธ์กับภายนอกในทุกด้านได้ระดับเพิ่มขึ้นและเร็วขึ้นตามจำนวนปีที่ผ่านไป เมื่อมาถึงช่วงกลางทศวรรษที่ 1990 นี้ การขยายตัวของเมือง ของกลไกตลาดเสรี การแข่งขันทางเศรษฐกิจ ธุรกิจภาคเอกชนขยายตัวตัวเลขผลผลิตมวลรวมภายในประเทศที่มีแต่ขยับขึ้น ความแพร่หลายและความหลากหลายของแนวคิด ผลิตภัณฑ์ สินค้าทางวัฒนธรรม ห้างร้านตะวันตก ก็ทำให้ประเทศจีนก้าวรุดหน้าขึ้นมาสองประกายให้มหาอำนาจทุกชาติต้องจับตามองแล้ว เมืองใหญ่ๆของจีนในตอนนี้อยู่เฉพาะเมืองทางใต้เริ่มเทียบชั้นมหานครของโลก ดังนั้นวิถีชีวิตและแนวคิดของชาวจีน โดยเฉพาะชนชั้นกลางในเมืองตั้งแต่กลางทศวรรษนี้เป็นต้นไป ก็ฉายแววของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกระแสโลกาภิวัตน์กับภูมิปัญญาของท้องถิ่น ความเป็นหญิงก็เช่นกัน ในช่วงเวลาที่ประเทศกำลังรุดหน้าสู่ความเป็นโลกาภิวัตน์ ภายใต้ระบบเศรษฐกิจซึ่งมุ่งเน้นตลาดเสรีที่ทั้งเปิดและจำกัดโอกาสในการพัฒนาของผู้หญิงเช่นนี้ ก็มีความเปลี่ยนแปลงบางอย่าง จากการศึกษาความเป็นหญิงที่ปรากฏในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนในช่วงนี้ เราจะพบความเปลี่ยนแปลงในความเป็นหญิงช่วงนี้ที่สะท้อนอิทธิพลจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ผ่านมาทางระบบทุนนิยม บริโภคนิยม ในขณะที่ยังคงลักษณะเฉพาะบางอย่างซึ่งสืบทอดมาจากแนวคิดผู้หญิงยุคใหม่ในอุดมคติของช่วงต้นศตวรรษที่ 20 และจาก อุดมการณ์ความเท่าเทียมกันระหว่างเพศของยุคเหมา ความเป็นหญิงยุคหลังเหมา โดยเฉพาะในช่วงปลายทศวรรษที่ 1990 ที่สะท้อนอยู่ในนวนิยายที่คัดเลือกมาศึกษานี้มีลักษณะผสมผสานระหว่างแนวคิดเดิมจากพัฒนาการความเป็นหญิงที่ผ่านมาและลักษณะใหม่ๆทางตะวันตกที่มาพร้อมกับกระแสดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยตั้งชื่อช่วงนี้ว่า ดอกไม้ไหวตามลม

การผสมผสานดังกล่าวของความเป็นหญิงในยุคหลังเหมาช่วงดอกไม้ไหวตามลมนี้อยู่เกิดขึ้นจากปัจจัยทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และแนวคิด ความเชื่อ วิถีชีวิตจากตะวันตกที่ไหลเข้ามาสู่จีน เพื่อความเข้าใจในการเกิดขึ้นของลักษณะความเป็นหญิงในช่วงนี้ เราจึงควรต้องศึกษาบริบทเฉพาะทางประวัติศาสตร์ของจีนและความหมายของชุดวาทกรรมต่างๆที่มีอิทธิพลอยู่ในช่วงนี้

และจากการศึกษานวนิยายสี่เรื่องที่เขียนขึ้นในช่วงนี้ ได้แก่ *เซียงไห่เบบี๋* (上海宝贝) ของเว่ยฮุ่ย (卫慧) *ลูกกวาด* (糖) ของเหมียนเหมียน (棉棉) *สตรีล้างใจ* (大浴女) ของเถียนหนิง (铁凝) และ *น้ำคู่ไฟ* (水与火的缠绵) ของฉือลี่ (池莉) การผสมผสานของลักษณะต่างๆดังกล่าวในความเป็นหญิงยุคหลังเหมาในช่วงดอกไม้ไหวตามลมนี้อาจสะท้อนออกมาในสามด้านหลัก ได้แก่ ทศนคติและลักษณะของความรัก ลักษณะของเพศวิถี และความเป็นปัจเจก

4.1 บริบททางประวัติศาสตร์ของจีนในช่วงทศวรรษที่ 1990

ในทศวรรษที่ 1990 นักวิชาการจีน(Dai, 2000: 206; Zhang, 2000: 331-4) ต่างเห็นตรงกันว่าบรรยากาศในวงศิลปวรรณกรรมของจีนมีลักษณะแตกต่างออกไปจากในช่วงต้นของยุคหลังเหมา หรือในช่วงทศวรรษที่ 1980 ความต่างในรูปแบบ จุดเน้น และเนื้อหาสะท้อนแนววาทกรรมหลังสมัยใหม่ (postmodernism)

เป็นความพยายามที่จะหักล้าง กระบวนทัศน์ความเป็นสมัยใหม่ (modernism) และความเป็นมนุษยนิยม (humanism) ของช่วงทศวรรษก่อน โดยความต่างนี้จะทวีขึ้นเรื่อยๆเมื่อเลยกลางทศวรรษนี้ไปแล้ว ทั้งนี้เพราะในทศวรรษที่ 1990 นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังปีค.ศ.1992 การปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนมุ่งไปยังทิศทางของตลาดเสรี ความเป็นทุนนิยมอย่างแจ่มชัด โดยถูกผลักดันจากเติ้งเสี่ยวผิง (邓小平) และได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างไม่มีที่ติจากผู้นำพรรคที่เชื่อมั่นในทิศทางนี้เช่น เจียงเจ๋อหมิน (江泽民) และจูหลงจี (朱镕基) การพัฒนาทางเศรษฐกิจนี้ เกิดขึ้นและเร่งเต็มกำลังในช่วงนี้เพื่อพัฒนาประเทศให้ทันสมัย รับกับกระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อให้เกิดกับวิถีชีวิตรวมทั้งความคิด ความเชื่อของชาวจีน โดยเฉพาะเหล่าปัญญาชน เป็นอย่างยิ่ง การปฏิรูปเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นสู่ความเป็นทุนนิยมมากขึ้นนี้ส่งผลให้งานเขียนของจีนเริ่มสะท้อนเนื้อหาหรือมีวิธีสะท้อนเนื้อหาในวรรณกรรมที่ต่างออกไปจากเดิมอยู่บ้างโดยเฉพาะในช่วงหลังปีค.ศ.1995

นอกจากนี้แล้ว หลังกลางทศวรรษนี้ยังมีงานเขียนของนักเขียนสตรีเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก สร้างความคึกคักให้กับวงการ วรรณกรรม และนักอ่านเป็นอย่างยิ่ง กระแสดังกล่าวนี้ก็เกิดมาจากบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในยุคนี้เช่นกัน

ดังนั้นปัจจัยทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยจะขอเสนอมีอยู่สองประเด็น ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยที่ทำให้งานเขียนของสตรีคึกคักในช่วงนี้ ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจถึงสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกนวนิยายในช่วงหลังปีค.ศ.1995 มาศึกษา แยกต่างหาก รวมทั้งเพื่อความเข้าใจในเหตุผลเบื้องหลังบางประการในการนำเสนอลักษณะทางเพศวิถีบางอย่างในนวนิยายที่คัดมาศึกษาเรื่องนี้

4.1.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ในช่วงทศวรรษนี้ การปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนได้ก้าวเข้าสู่ระยะที่สามของแผนแม่บทในการปฏิรูปทางเศรษฐกิจซึ่งเริ่มขึ้นในปีค.ศ.1979 ระยะที่สามนี้จีนดำเนินการตามแบบร่างที่ได้จากการประชุมสภาแห่งชาติครั้งที่ 14 ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1992 แล้ว ในช่วงนี้ นโยบายทางเศรษฐกิจ มาตรการ และการบังคับใช้ต่างๆได้ดำเนินไปในทิศทางของการผลักดันการลงทุนของภาคเอกชน ผ่านกลไกการถือครองกิจการต่างๆของรัฐ (privatization) การใช้กลไกการตลาดในระบบ และการเปิดเสรีให้ทุนต่างชาติ

นโยบายและมาตรการที่รัฐผลักดันออกมาในช่วงนี้อาจสรุปได้อย่างเป็นระบบอยู่ 4 ด้าน กล่าวคือ

1. การค่อยๆเลิกการควบคุมราคาผลผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคโดยรัฐ เพื่อให้กลไกการตลาดเป็นเครื่องมือในการควบคุมและสร้างสมดุลให้กับเศรษฐกิจ
2. การผ่อนคลายการผูกขาดของรัฐในกิจการต่างๆ การยกเลิกการจัดสรรปันส่วนสินค้า และการพยายามปรับปรุงระบบการกระจายสินค้าให้ทั่วถึง
3. การออกกฎหมาย และแผนการ มาตรการมาปฏิรูประบบการเงินและระบบภาษี

4. การออกกฎหมาย และแผนการ มาตรการมาปฏิรูประบบธนาคารเพื่อช่วยในการดูแล และกระตุ้นการลงทุนของนักลงทุนทั้งในและนอกประเทศ (Shi, 1998: 3-20)

หลังปีค.ศ. 1994 จีนก็เร่งขยายการค้า โดยเฉพาะการค้ากับต่างประเทศ เปิดช่องทางให้ทุนต่างประเทศ สามารถเข้ามาลงทุนในจีนได้โดยตรงและในทุกส่วนของประเทศอย่างสะดวก เช่นการอนุญาตให้บริษัทต่างชาติ สามารถซื้อขายเงินตราต่างประเทศได้อย่างอิสระที่ธนาคารที่กำหนดไว้ให้ เป็นต้น รวมทั้งเร่งปรับปรุงกฎหมาย ระบบบริหารต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่องค์การการค้าโลก (World Trade Organization – WTO) ที่จีน เริ่มเปิดการเจรจาขึ้นขอมาตั้งแต่ปีค.ศ. 1986 แล้ว ตัวอย่างหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดในความสำเร็จของการเร่งปฏิรูป เศรษฐกิจของจีนในช่วงนี้ก็คือ ตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ของจีนที่นับจากช่วงกลางทศวรรษนี้ก็เริ่มอ่อนแรง เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้านี้เป็นอัตราส่วนที่น่าตะลึงทุกปี รวมทั้งความสำเร็จในการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การ การค้าโลกได้ในปีค.ศ. 2001 จุดมุ่งหมายที่ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปเศรษฐกิจและเข้าร่วมในกระแสโลกาภิวัตน์ เช่นการขอเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก การขอเป็นเจ้าภาพงานโอลิมปิกปีค.ศ. 2008 เหล่านี้ ก็คือความ ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงประเทศให้เป็นมหาอำนาจนั่นเอง

การหันทิศทางของเศรษฐกิจสู่ความทันสมัย และการใช้กลไกตลาดเสรี มาปรับปรุงให้เศรษฐกิจของ ประเทศมีแนวโน้มเป็นทุนนิยมนี้แน่นอนว่าย่อมกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงและเน้นหนักในทางอุตสาหกรรม การ เคลื่อนที่ของพลเมือง หรือการเกิดเมืองใหญ่ขึ้น รวมทั้งชักนำให้เกิดการบริโภคนิยมขึ้น ซึ่งในท้ายที่สุดแล้วก็ นำไปสู่ความเป็นอิสระทางวัฒนธรรม กล่าวคือมีตัวเลือกทางวัฒนธรรมหลากหลาย โดยเฉพาะการเฟื่องฟูของ วัฒนธรรมมวลชนในรูปแบบต่างๆ ข้อสำคัญก็คือจิตสำนึกในการสร้างผลงานทางศิลปะวรรณกรรมทั้งหลายก็จะ ไม่ยึดติดอยู่กับจุดประสงค์ทางการเมืองซึ่งเป็นลักษณะเด่นของวัฒนธรรมในโลกที่สามตามอย่างที่เจมสัน (Jameson) ว่าไว้ (ดูบทที่ 3) แต่อย่างเดียวย่อไปอีก

ความรวดเร็ว และประสิทธิภาพในการพัฒนาทางเศรษฐกิจเช่นนี้นอกจากจะทำให้เกิดความ เปลี่ยนแปลงในสังคมและวัฒนธรรมแล้ว ก็ยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับรัฐ และกับสังคมนั้น เปลี่ยนแปลงไปด้วย แต่ไม่ใช่ในทางที่จะเป็นระเบียบ คาดเดา หรือควบคุมได้ตามลำดับชั้นเหมือนอย่างในอดีตอีก แต่เป็นการทำให้เกิดความสับสนขึ้นในความคิด ความเชื่อ และความสัมพันธ์ดังกล่าว เป็นต้นต่อแห่งความงุนงง สงสัย สับสน กังวล และทุกขระทมของผู้คนในยุคนี้ ซึ่งเป็นอาการหนึ่งของผู้คนและความรู้สึกในยุคหลังสมัยใหม่ และเป็นที่มาของตัวละครและแก่นเรื่องต่างๆ ในยุคนี้ด้วยเช่นกัน

ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจดังกล่าวเปิดโอกาสให้กับชาวจีนที่ต้องอยู่ในระบบสังคมนิยม มี อุดมการณ์สังคมนิยมไทยเปื้อย ความเท่าเทียมกันทางชนชั้น ทุกเพศ ทุกวัย และการทุ่มเทเพื่อส่วนรวมเพื่อสร้างชาติมา เป็นเวลานานแล้วนั้นได้แสวงหาความร่ำรวย ความแปลกใหม่ และการพัฒนาตนไปตามความสามารถของแต่ละ คน ความรวดเร็วในการเปลี่ยนแปลง และโอกาสที่เปิดขึ้นอย่างมหาศาลนี้ทำให้ชาวจีน รวมทั้งปัญญาชนทั้งหลาย

เปลี่ยนจุดมุ่งหมายของตนจากเดิมคือการทำเพื่อส่วนรวมและชาติมาเป็นความร่ำรวยหรือความสำเร็จส่วนบุคคล เพื่อตามให้ทันกับความเจริญทางวัตถุที่ได้และกำลังพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและหลากหลายมากมายไม่สิ้นสุด วิถีชีวิต และสังคมจึงเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปด้วยเช่นกัน ในสภาพเช่นนี้ ผู้คนที่อ่อนแอกว่า หรือตามไม่ทัน รวมถึงปัญญาชนนักคิดทั้งหลายก็อาจจะพบกับสภาพวิกฤตทางอัตลักษณ์ได้ สภาพของการต้องพิจารณาหาความหมายหรือความสุขของชีวิต เรียงลำดับและจัดระเบียบสิ่งสำคัญในชีวิตเพื่อความอยู่รอด และรุ่งเรือง แต่ทว่าจะต้องทำสิ่งดังกล่าวในท่ามกลางสังคมที่หลักยึดแต่เดิมเริ่มเสื่อมค่าหรือหมดความหมายแล้ว และวิกฤตนี้ก็เป็นแหล่งของเรื่องเล่าทางวรรณกรรมที่ไม่รู้หมดทั้งของชายและหญิงในช่วงนี้เอง

ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของความเป็นสมัยใหม่ ของกระแสโลกาภิวัตน์นี้ก็คือ ความปรารถนา (desire) (Rofel, 2007) ในกรณีของจีนก็คือความปรารถนาของรัฐที่ต้องการผลักดันจีนไปสู่ความเป็นมหาอำนาจ จึงเกิดมีการปฏิรูปเศรษฐกิจซึ่งนำพาความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายมาสู่ผู้คน แนวคิด โลกทรรศน์ วิถีชีวิต และสังคม และสิ่งที่จะกระตุ้น รักษา และตอบสนองความปรารถนาได้ก็คือ การบริโภค การบริโภคเป็นเครื่องหมาย หรือลักษณะเฉพาะของตัวตนแบบใหม่อันจะมาพร้อมกับความเป็นสมัยใหม่ ดังที่มันชิ (Munshi, 2001: 7) ให้คำจำกัดความว่า

We privilege consumption as '...central to the constant search for and the construction of the 'new', including new identities, that is the hallmark of modernity...'

และการบริโภค พร้อมกับกับความปรารถนา นอกจากจะเป็นตัวจักรผลักดันเศรษฐกิจแบบทุนนิยม กระแสโลกาภิวัตน์ แล้ว ทั้งคู่ต่างก็เป็นต้นกำเนิดของวัฒนธรรมบริโภคนิยม วัฒนธรรมที่นำไปสู่การสร้างตัวตนแบบใหม่ ตัวตนที่ประกอบสร้างขึ้นมาจากการมี เป็นเจ้าของ หรือได้แสดงออกซึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อทั้งหลาย โจแฮนสัน (Johansson, 2001: 97) อธิบายตัวตนแบบใหม่ในวัฒนธรรมบริโภคนิยมนี้ว่าเป็นตัวตนที่มุ่งเน้นการแสดง การอวดให้เห็นรูปลักษณ์ คุณสมบัติภายนอกที่เปลี่ยนแปลงได้อยู่เรื่อยๆ ไม่ใช่ตัวตนที่จะมีค่านิยม หลักยึด หรือความเชื่อที่แข็งแกร่งอันใดภายในบุคลิกของตนเพื่อนำพาชีวิตไปสู่เป้าหมายอีกแล้ว

Central to discussion on consumer culture lies the notion of the 'modern self' as reflexive, of a culture of performers where individuals identity is no longer ruled by a hard core of integrity and character but is displayed in a masquerade of shifting appearances.

ตัวตนในกระแสบริโภคนิยมนี้ไม่ได้คำนึงถึงหน้าที่พลเมือง เกียรติยศ จริยธรรม คุณประโยชน์ต่อส่วนรวมอีก แต่จะใส่ใจกับคุณสมบัติภายนอก สถานภาพ รูปลักษณ์ และหน้าตาของตนมากกว่า การเสียสละตนถูกแทนที่ด้วยการพยายามทำให้ตัวตนของตนนั้นเป็นที่รู้จัก หรือมีความสำคัญในแวดวงที่ตนอยู่

ช่วงปลายทศวรรษที่ 1990 เป็นช่วงเวลาที่จีนได้เห็นการบังเกิดขึ้นของตัวตนภายใต้อิทธิพลบริโภคนิยมนี้ เป็นจำนวนมาก และอย่างรวดเร็ว โดยกลุ่มนายทุนจะเป็นกลุ่มที่มีตัวตนดังกล่าวมากที่สุด นอกเหนือไปจากกลุ่มผู้หญิง และกลุ่มชาวเมือง เพราะพวกเขาได้รับประโยชน์จากการปฏิรูปเศรษฐกิจนี้มากที่สุด นายทุนเหล่านี้ต้องการแสดงความโดดเด่นเพื่อให้สมกับฐานะของตนจึงสร้างความแตกต่างให้กับร่างกาย รสนิยม ความปรารถนา และวิถีชีวิตของตน (Larson, 2000: 344; Rofel, 2007: 95)

กลุ่มคนที่มีตัวตนแบบบริโภคนิยมดังกล่าว ก็มักจะเผชิญกับความขัดแย้งหรือสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในสังคม โดยความขัดแย้งที่พบบ่อยที่สุดนั้นคือความขัดแย้งระหว่างการแสวงหาความร่ำรวยและอำนาจการเมือง ระหว่างการแสวงหาความสุขและความผูกพันทางเครือญาติ และระหว่างการแสวงหาเสรีภาพกับการอยู่ในชุมชน (Rofel, 2007: 123) ซึ่งความขัดแย้งเช่นนี้ก็มักจะเป็นแก่นเรื่องที่พบได้บ่อยในนวนิยายของช่วงนี้

4.1.2 ความคึกคักของงานเขียนสตรีในท้องตลาดช่วงทศวรรษที่ 1990

ในช่วงทศวรรษที่แล้ว จีนได้เห็นการเกิดขึ้นของนักเขียนสตรีเป็นจำนวนมากซึ่งคล้ายคลึงกับในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 แต่ในช่วงทศวรรษถัดมานี้ จีนก็ได้เห็นความคึกคักในงานเขียนของสตรีที่ถูกผลิตออกมาเป็นจำนวนมากในท้องตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือในระหว่างช่วงกลางทศวรรษนี้ ทั้งนี้นักวิชาการต่างๆ (Liu, 2000: 123-44; Kong, 2005: 2-5) สรุปว่า เป็นเพราะนักเขียนสตรีเริ่มตระหนัก และเข้าใจจิตสำนึกทางสตรีนิยมผ่านทางผลงานแปลที่มีแพร่หลายในจีนมากขึ้น อีกทั้งในช่วงนี้เป็นระยะเวลาที่รัฐบาลจีนให้การสนับสนุนและต้องการเผยแพร่ความสำเร็จของผู้หญิงจีน เพื่ออวดชาวโลกถึงความสำเร็จของรัฐบาลจีนในการส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างเพศทั้งสอง เป็นการต้อนรับการประชุมระดับโลกเรื่องผู้หญิงขององค์การสหประชาชาติซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงปักกิ่งในปี.ศ.1995 ทั้งสองสาเหตุนี้ทำให้มีการผลิต และผลิตซ้ำผลงานเดิมของนักเขียนสตรีขึ้นเป็นจำนวนมากในช่วงนี้ นอกจากนี้แล้ว นวนิยายขายดีของนักเขียนสตรีที่แพร่หลายในช่วงหลังปี.ศ.1995 นี้ก็มักจะเป็นเรื่องที่สะท้อนความเป็นหญิง และเพศวิถี ทั้งนี้เพราะในช่วงนี้ตลาดของจีนเริ่มไม่ได้ขึ้นอยู่กับวางแผนหรือควบคุมโดยรัฐบาลอีกแล้ว แต่เป็นความต้องการของผู้บริโภคที่จะเป็นกลไกในการชักนำตลาดแทน ดังนั้น หัวข้อที่เคยถูกห้ามเพราะส่งเสริมจิตสำนึกทางการเมืองที่ไม่ถูกต้อง หรือเป็นหัวข้อที่ไม่ส่งเสริมวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์สังคมนิยมการปฏิวัติหรือการต่อสู้ระหว่างชนชั้น จึงได้รับความสนใจเป็นพิเศษ นี่คือการสะท้อนปัจจัยทางพาณิชย์นิยม (commercialism) ซึ่งเกิดขึ้นมาพร้อมกับการปฏิรูปทางเศรษฐกิจที่ใช้ตลาดเป็นกลไกสำคัญ ปัจจัยทางพาณิชย์นิยมนี้นับวันมีแต่จะทวีความสำคัญขึ้นในวงการต่างๆของจีน เป็นปัจจัยสำคัญที่เราต้องพิจารณาควบคู่ไปในการวิเคราะห์ตัวตนนับจากช่วงนี้มา อย่างไรก็ตาม เราอาจกล่าวได้ว่า กระแสความคึกคักของวรรณกรรมสตรีในช่วงทศวรรษนี้เป็นเครื่องยืนยันถึงการให้ประโยชน์ หาประโยชน์ และการเขียนตัวตนของผู้หญิง รวมทั้งสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของผู้หญิงจากวัฒนธรรมบริโภคนิยม (Dai อ้างถึงใน Kong, 2005: 100)

4.2 ความรักในยุคโลกาภิวัตน์

จากการศึกษานวนิยายทั้งสี่เรื่องนี้แล้ว ความรักในยุคดอกไม้วางตามลม อาจแบ่งได้เป็นสองแบบใหญ่ ตามลักษณะความรักของตัวเอกหญิงที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายดังกล่าว อนึ่ง ความรักในที่นี้หมายถึงความรักแบบที่หนึ่งซึ่งผู้วิจัยขอเรียกว่า ความใคร่ในนคร เป็นความรักที่ได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่จากกระแสโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอุดมการณ์บริโภคนิยม ตัวเอกหญิงที่สะท้อนความรักเช่นนี้คือ โกโก้ (Coco) หรือที่มีชื่อจริงว่า นิกโก้ (倪可) ในเรื่อง *เซียงไฮ้เบบี้* (上海宝贝) และหง (Hong) ในเรื่อง *ลูกกวาด* (糖) ความรักแบบนี้เป็นความรักของหญิงสาวชาวเมือง อายุ 20 กว่า เติบโตขึ้นในยุคหลังเหมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เศรษฐกิจเปิดเสรีโดยตรง ทั้งสองไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการปกครองยุคเหมา และการปฏิวัติวัฒนธรรม แต่ได้รู้และได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรม และแนวคิดตะวันตก ดังนั้น แนวคิดต่อความรักของพวกเธอก็จึงแปลกแตกต่างจากตัวเอกหญิงอีกสองคนในความรักแบบที่สอง ซึ่งผู้วิจัยขอให้ชื่อว่า รักนี้เพื่อใคร ตัวเอกหญิงอีกสองคนนี้คือ อิ้นเสี่ยวเทียว (尹小跳) ในเรื่อง *สตรีล้างใจ* (大浴女) และ เจิงหมางหมาง (曾芒芒) ในเรื่อง *น้ำคู่ไฟ* (水与火的缠綿) ความรักแบบนี้ยังคงมีกลิ่นอายของแนวคิดแบบโบราณ(ขงจื้อ) ผสานอุดมการณ์เกี่ยวกับผู้หญิงในทั้งยุคเหมาและหลังเหมา ทั้งอิ้นเสี่ยวเทียว และเจิงหมางหมางเป็นผู้หญิงในวัย 30 กว่าแล้วในช่วงดอกไม้วางตามลมนี้ ทั้งคู่เติบโตเป็นสาวน้อยในช่วงคาบเกี่ยวระหว่างยุคเหมา และหลังเหมา ต่างเคยผ่านเหตุการณ์ในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม และต่างก็มีความรู้ ได้ติดต่อและเกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติโดยตรง จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า ความรักของทั้งคู่มีการผสมผสานกันของแนวคิดต่างๆทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และของยุคต่างๆทั้งของขงจื้อเหมา และหลังเหมา

4.2.1 ความใคร่ในนคร

ในเรื่อง *เซียงไฮ้เบบี้* ตัวเอกหญิงชื่อนิกโก้ แต่เพื่อนๆชอบเรียกเธอว่าโกโก้ ตามแบบโกโก้ ชาแนล หนึ่งในต้นแบบของเธอ นิกโก้ อายุ 25 ปี เป็นชาวเซียงไฮ้ มีฐานะ พ่อของเธอเป็นรองศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัย แม่เป็นแม่บ้าน บ้านของครอบครัวของเธออยู่บนชั้นสูงสุดของตึก มีแม่บ้านมาคอยทำงานบ้าน นิกโก้จบการศึกษาสาขาวรรณคดีจีน จากมหาวิทยาลัยฟู่ตันในเซียงไฮ้ หนึ่งในมหาวิทยาลัยชั้นนำของจีน เธอเคยเขียนรวมเรื่องสั้นซึ่งได้รับการต้อนรับบ้างแล้ว และเคยทำงานเป็นนักเขียนประจำนิตยสาร ก่อนจะลาออกมาเป็นพนักงานเสิร์ฟในร้านอาหารแพ่ ทั้งนี้เธอตั้งเป้าหมายว่าจะต้องเขียนนวนิยายให้โด่งดังเหมือนพลูที่จูดอยู่บนฟ้าให้ได้

并在我那一鸣惊人的小说里尽情泄漏关于暴力、优雅、色情、狂喜、谜语、机器、权力、死亡、人类的真相。(12)

และนวนิยายของเธอนี้ต้องเป็นเรื่องราวน่าตกใจที่จะเปิดเผยโฉมหน้าที่แท้จริงของมนุษย์เกี่ยวกับความรุนแรง ความมีระดับ ตัณหา ความสุข ปริศนา เครื่องยนต์ อำนาจ และความตาย

นิกก็เฝ้าชายคนรักมาก่อนหน้าตัวเอกชายในเรื่องคือ เทียนเทียน (天天) แล้วสองคน คนแรกเป็นนักศึกษาด้วยกัน คนที่สองทำงานอยู่บริษัทโฆษณาขณะที่เธอเขียนรวมเรื่องสั้น ก่อนจะมาพบกับเทียนเทียน ขณะที่เธอทำงานอยู่ร้านกาแฟ เทียนเทียนไม่ได้ทำงานอะไร เขาวาดภาพ อ่าน และชื่นชมงานศิลป์ มีชีวิตอยู่ด้วยเงินของแม่ที่ส่งมาให้เขาจากสเปน เทียนเทียนชักชวนให้นิกก็เริ่มทำงานร้านกาแฟ มาอยู่กับเขาในอพาร์ทเมนท์สามห้องนอนและเขียนนวนิยายให้สำเร็จ ในช่วงเวลาเดียวกันนี้นิกก็ก็มีผู้รักไปพร้อมกัน ผู้รักของเธอเป็นชาวเยอรมันชื่อมาร์คซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเยอรมันที่ส่งเขามาประจำสาขาในเชียงใหม่ มาร์คแต่งงานแล้ว สาเหตุที่ทำให้นิกก็มีชู้ขึ้น เพราะเทียนเทียนเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ นิกก็เองมีประสบการณ์ทางเพศมาตั้งแต่คบกับคนรักคนแรกแล้ว และเธอก็เคยคิดว่า เซ็กซ์เป็นความจำเป็นพื้นฐานอย่างหนึ่ง

记得第一次在床上抱住他，发现他的无助后我确实感到失望透顶，甚至怀疑自己是否会继续与他相厮守。从大学开始我就被一种[性本论]影响了人生观，尽管现在已有所矫正。(6)

จำได้ว่าครั้งแรกที่ฉันกอดเขาอยู่บนเตียง แล้วพบว่าเขาขั่นไม่ขั่นนั้น ฉันลึนหวังอย่างที่สุดจริงๆ จนถึงกับสงสัยว่าตัวเองจะอยู่กับเขาไหม ตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัย ฉันก็เชื่อแนวคิดที่ว่า เพศเป็นเรื่องสำคัญแล้ว ถึงแม้ว่าตอนนี้ฉันจะแก้ไขความคิดนั้นแล้วก็ตาม

มาร์คเข้ามาเติมเต็มความต้องการในด้านนี้ให้นิกก็ เธอออกกับจูซา (朱砂) ลูกพี่ลูกน้องของเธอซึ่งทำงานอยู่บริษัทเดียวกันกับมาร์คเมื่อจูซารู้เรื่องราว

我看上他翘翘的屁股和纳粹般的骨骼，至于他，可能看上我东方人的身体，光滑，没洋女人那么多的毛，黄金般的颜色，有柞绸般的神秘，还有---我有个不能做爱的男朋友，。。。。。(177)

ฉันต้องเสหน้กันโค้งงอกับโครงร่างปีกบินแบบนาซีของเขา สำหรับเขา ก็อาจจะติดใจรูปร่างแบบคนเอเชีย ผิวเรียบลื่น ไม่มีขนมากมายแบบผู้หญิงตะวันตก ผิวสีทอง ดูลึกลับของฉันทะมัดแล้วก็ - ฉันมีคนรักที่ขั่นไม่ขั่นอีกด้วย.....

ถึงแม้นิกก็จะบอกว่าเธอสามารถควบคุมไม่ให้มาร์คเป็นปัญหาในทีหลังกับจิตใจเธอได้ แต่เธอก็ยังไม่เลิกที่จะแอบไปใช้เวลากับมาร์คเพื่อสังลากันเพราะมาร์คจะกลับไปสำนักงานใหญ่ในเยอรมัน ถึงแม้ในตอนนั้นเทียนเทียนจะรู้เรื่องและนิกก็รู้สึกผิดกับเทียนเทียนอยู่มากก็ตาม ในที่สุดเทียนเทียนซึ่งเป็นคนอ่อนไหว และอ่อนแอก็เสียชีวิตจากนิกก็ไป เธอเขียนนวนิยายจบหลังจากนี้อีกไม่นาน และจุดหมายต่อไปของเธอก็คือไปเบอร์ลิน

ในเรื่อง *ลูกกวาด** ลักษณะการเขียนเป็นบันทึกที่เล่าเรื่องไปเรื่อยๆ โดยสรรพนามบุรุษที่ 1 คือ หง เรื่องที่เล่าแทรกเข้ามา เกี่ยวกับชีวิตคนอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่เพียงหนึ่งในห้าของนวนิยายนั้น ผู้อ่านจะทราบได้ว่าเป็นเรื่องที่เขียนขึ้นโดยหงเอง เป็นเรื่องเล่าที่เธอได้ยิน ได้ฟังมาจากเพื่อนๆ ของเธอ และเธอนำมาฝึกเขียน โดยหงก็ตั้งใจเป้าหมายไว้ในตอนครึ่งท้ายของเรื่องว่า เธอจะเป็นนักเขียนเพื่อช่วยตัวเองให้หลุดพ้นจากปัญหาของตน

I'm just trying to express myself, and the truth is that nobody is obligated to read the product of other people's self-expression. Writing is simply the thing that gives me the strength to keep on living. It's an exercise that's full of feeling, it's a kind of love, and it's one of the easiest things in the world – and easy things can be liberating. (261)

ฉันแค่พยายามจะบรรยายความรู้สึกของตัวเองเท่านั้น ความจริงก็คือว่า ไม่มีใครที่มีหน้าที่ต้องอ่านผลงานที่บรรยายความรู้สึกของคนอื่นนี้ การเขียนเป็นแค่สิ่งที่จะเพิ่มพลังให้ฉันใช้ชีวิตต่อไปได้ มันเป็นการทำสิ่งที่เปี่ยมความรู้สึก มันเป็นความรักชนิดหนึ่ง และมันก็เป็นอะไรที่ง่ายที่สุดอย่างหนึ่งในโลกด้วย – และสิ่งที่มีมันเรียบง่ายนี้ก็สามารถปลดปล่อยเราได้

หงเป็นหญิงสาวอายุ 27 ชาวเซี่ยงไฮ้ มีพ่อเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเช่นกันกับนิคกี้ แต่พ่อของหงผลัดจากอาชีพนี้เพื่อออกมาหาเงินเป็นวิศวกรตั้งบริษัทเองในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 พ่ออนุญาตให้หงหยุดเรียนมัธยมศึกษาปีที่สองทำในปี ค.ศ. 1986 เพื่อออกไปแสวงหาความหมายของชีวิตด้วยตัวเอง เธอร้องเพลงในไนท์คลับ และถูกจับติดคุกอยู่พักหนึ่งเพราะใช้มีดกรีดผู้ชายอายุรุ่นราวคราวเดียวกันคนหนึ่งชื่อไปเหลียน (Bailian) ที่มาชวนเธอไปเดินรำและใช้มีดกรีดเธอเมื่อถูกปฏิเสธ ก่อนจะเดินทางไปเซินเจิ้นอยู่ห้าหกปี ที่นั่น หงได้พบไช่หนิง (Saining) นักร้องเพลงร็อกอิสระซึ่งอายุมากกว่าเธอสามปี ไช่หนิงเกิดระหว่างที่พ่อแม่ถูกส่งไปทำงานในชนบทระหว่างช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ในยุคหลังเหมา พ่อและแม่ของเขาแยกทางกัน แม่แต่งงานไปกับชาวญี่ปุ่น ส่วนพ่ออพยพพาเขาไปอยู่ที่อังกฤษ เขากลับมาอยู่ที่เซินเจิ้นตามลำพังเพื่อใช้ชีวิตอิสระ หาคัดบาร์ที่มีเวทียีนดีให้เขาร้องเพลง ไช่หนิงมีชีวิตอยู่ด้วยเงินจากพ่อแม่เช่นเดียวกับเทียนเทียนในเรื่องเซี่ยงไฮ้เบบี้ เขาเป็นคนรักคนแรกของหง และสอนให้เธอรู้จักเช็กส์ตั้งแต่อายุ 19 ในเวลาต่อมาหงก็ย้ายเข้าไปอยู่กับเขาและยังชีพด้วยเงินของไช่หนิงเช่นกัน เพราะไช่หนิงไม่ชอบให้เธอร้องเพลงในไนท์คลับ หงติดเหล้าเพราะกลัวใจที่ไช่หนิงติดยา และต่อมาเธอก็ติดยาด้วยเมื่อจู๋ไช่หนิงก็จากเธอไปโดยไม่มีเหตุผล ช่วงนี้เองที่หงมีความสัมพันธ์ชั่วคราวกับผู้ชายทั่วไป จนในที่สุดเธอต้องกลับมารักษาตัวที่เซี่ยงไฮ้ อาศัยพ่อแม่ และมีความสัมพันธ์กับกีวี (Kiwi) เพื่อนนักเรียนเก่าที่กลับมาจาก

* นวนิยายเรื่องนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถหาด้านฉบับในประเทศไทยได้ อีกทั้งต้นฉบับจากอินเทอร์เน็ตก็ไม่ได้ครบ ผู้วิจัยจึงใช้ต้นฉบับแปลภาษาอังกฤษเป็นตัวแทนสำหรับวิจัย

อเมริกาเขาเป็นประติมากรซึ่งกำลังรุ่งในหมู่คนรุ่นใหม่ และเป็นไบเซ็กชวล(Bisexual) หงมีความสัมพันธ์กับเขา พร้อมกับไซ่หนึ่งทีกลับมาหาเธอ ก่อนที่หงจะเลิกราไปจากกวี และถึงแม้ในที่สุด หงจะอยู่กับไซ่หนึ่ง แต่เธอก็รู้สึกสับสนอยู่ตลอดเวลา ไซ่หนึ่งยังคงใช้ชีวิตอิสระ เสพมอร์ฟิน ักฎษาบ้างเป็นครั้งคราว ส่วนหงก็ยังคงพยายามหาความหมายให้ชีวิตต่อไปด้วยปณิธานว่าจะเขียนหนังสือเพื่อเขียนเรื่องราวที่เธอประสบมา เป็นวิธีหนึ่งของการรักษาตัวเอง

จากการศึกษานวนิยายทั้งสองเรื่องนี้แล้ว ผู้วิจัยขอวิเคราะห์ว่า ความรักของโกโก้และหงเป็นความรักแบบบริโภคนิยม ไม่ใช่ความรักโรแมนติกที่พวกเขาแสวงหาเพื่อจะเติมเต็มความหมายของชีวิต หรือเพื่อเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตวิญญาณ หรือเพื่อแสดงความอิสระเสรีจากขนบจารีต ทั้งนี้เพราะทัศนคติและท่าทีที่พวกเขาที่มีต่อความรักนั้น เป็นแบบบริโภคนิยม กล่าวคือ โกโก้และหงต่างเห็นคนรักเป็นเหมือนสมบัติที่ช่วยให้พวกเขารู้สึกเพลินตา เป็นสมบัติที่มีประโยชน์ และเพิ่มมูลค่าให้ รวมทั้งเป็นสมบัติที่พวกเขาอยากจะครอบครองไว้ ในขณะที่พร้อมจะครอบครองคนอื่นเป็นสมบัติเพิ่มเติมอีก ทั้งคู่คบคนรักด้วยความประทับใจในรูปลักษณ์ภายนอกเป็นพื้นฐานข้อแรก คุณสมบัติที่ดูแตกต่างและเสริมให้ทั้งคู่ดูดีเป็นพื้นฐานข้อสองที่ช่วยให้สานสัมพันธ์อยู่ด้วยกัน ต่อมา ทั้งโกโก้และหงต่างเห็นว่าความรักต้องมาพร้อมกับเซ็กส์ และถึงแม้ว่าพวกเขาจะไม่เคยเอ่ยถึงคุณสมบัติของชายในฝันว่าต้องเกี่ยวข้องกับเงินเลยนั้น แต่ความสัมพันธ์ของพวกเขาทั้งคู่กับคนรักในเรื่อง – โกโก้กับเทียนเทียน และหงกับไซ่หนึ่ง – นั้นราบรื่นเพราะเงินของฝ่ายชาย อีกทั้งทั้งโกโก้และหงนั้นต่างก็มีเซ็กส์กับคนอื่นได้อีก ทั้งที่ยังอยู่ในความสัมพันธ์กับคนรักของตน

ครอบครัวของทั้งโกโก้และหงไม่ได้พยายามจะเร่งรัดให้ทั้งคู่ต้องแต่งงาน ในทางตรงกันข้ามต่างค่อนข้างให้อิสระกับลูกสาวของตนในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงาน หรือเรื่องความรัก โกโก้อาจจะสร้างความไม่พอใจให้พ่อและแม่ในทุกการตัดสินใจดังกล่าว เช่นเมื่อตอนที่เธอลาออกจากการทำงานในนิตยสารไปเพื่อเป็นนักเขียนนั้น แม่โมโหและต่อว่าว่า

“你这个小孩到底是不是我生的？，怎么么老是头上长角、脚上长刺？。。。 ” (25)

“เธอ เจ้าเด็กคนนี่นี่ เป็นลูกสาวฉันจริงหรือเปล่า ทำไมหัวถึงงอกออกเขาแล้วทำก็ขอบงอกเดี๋ยวนะ...”

พ่อก็เตือนเธอว่าควรจะใช้ชีวิตให้เรียบง่ายเสียหน่อยจะดีกว่า

“终有一天你会意识到，人活在世上安稳踏实最重要，人家张爱玲也说，人生还是以安稳作底子的。” (25)

“ในที่สุด สักวันหนึ่ง ลูกจะรู้สึกได้ว่า ชีวิตมนุษย์มันคงอยู่บนความจริงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด จางอ้ายหลัง* เขายังพูดเลยว่า ชีวิตมนุษย์มีความสงบมันคงเป็นพื้นฐาน”

แต่เธอก็ยังสามารถกลับไปเยี่ยมบ้าน ฉลองวันเกิดพ่อ และใช้บ้านเป็นที่หลบภัย และเป็นที่อยู่อาศัยเมื่อเทียนเทียนตาย ด้วยความยินดีของแม่ได้เสมอ หงนั้นออกผจญชีวิตด้วยการสนับสนุนของพ่อที่คอยส่งเงินให้เมื่อเธอต้องการ เตือนเธอเกี่ยวกับไซ่หนิงแต่ก็ไม่ได้ขัดขวางหรือมาพาตัวเธอกลับบ้านเกิดแต่อย่างใด ในขณะที่เมื่อหงติดเหล้า และติดยาจนเกือบเอาชีวิตไม่รอดนั้น พ่อและแม่ของเธอสามารถลงมาเซ็นเงินพาลูกสาวส่งศูนย์บำบัดผู้ติดยาได้ทั้งสองครั้ง ดังนั้น ทั้งโกโก้และหงต่างก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความรักเป็นเครื่องมือในการพิสูจน์จิตวิญญาณอิสระของตน

ทั้งคู่ต่างไม่ได้ปัดร้าวกับชีวิตจนแสวงหาความรักเป็นเครื่องปลอบประโลม หรือเป็นเครื่องไถ่วิญญาณ เหมือนกับตัวหมีและหนีนัวนัว โกโก้ก็มีครอบครัวที่อบอุ่นและมีฐานะ หงก็เช่นกันถึงแม้ครอบครัวอาจไม่ได้มีฐานะแบบโกโก้ ทั้งคู่เห็นคนรักเป็นสมบัติอย่างหนึ่ง ประการแรก โกโก้และหงต่างก็สะดุดตากับบุคลิกของเทียนเทียนและไซ่หนิง ที่มีเสน่ห์ต่อคนทั้งคู่

สำหรับโกโก้แล้ว เธอหลงใหลเทียนเทียนเพราะเขาดูเศร้าๆ

在我上班的绿蒂咖啡馆，有一个颇长英俊的男孩子经常光顾，。。。。。。这个比我小一岁的属兔男孩以那种捉摸不定的美迷住了我，这种美来源于他对生命的疲惫，对爱情的渴念。(3)

ในร้านกาแฟที่ฉันทำงานอยู่ มีชายหนุ่มหล่อสะอาดสะอาดมาอุดหนุนอยู่เป็นประจำ.....ชายหนุ่มราศีกระต่ายที่อายุน้อยกว่าฉันหนึ่งปีคนนี้ทำให้ฉันหลงใหลด้วยเสน่ห์ที่อธิบายไม่ถูก เสน่ห์นี้มาจากท่าทางที่เหนื่อยอ่อนต่อชีวิต และกระหายรักของเขา

และสำหรับหงนั้น เธอบรรยายไซ่หนิงว่าหน้าตาดีอ่อนโยนมาก

“...and I smelled the faint, delicate scent of his hair. I looked up. And saw the face of an angel. He smiled strangely, and the naked innocence in his eyes filled me with confusion. For the rest of the evening I wasn't able to look away from that face, the face he wore then.” (19)

* จางอ้ายหลัง 张爱玲 นักเขียนสตรีชาวเซี่ยงไฮ้ที่โด่งดังในช่วงทศวรรษที่ 1930-40 นวนิยายของเธอมักใช้เซี่ยงไฮ้เป็นฉากหลัง

“...แล้วฉันก็ได้กลิ่นหอมอ่อนๆของมมเขา ฉันเงยหน้าขึ้นมอง และเห็นใบหน้าของนางฟ้า เขายิ้มแปลกๆ ความซื่อใสในตาของเขาทำให้ฉันสับสน แล้วตลอดเย็นนั้นฉันก็ไม่สามารถจะถอนสายตากับใบหน้านั้นเลย ใบหน้าที่เขามองตอนนั้น”

ตลอดทั้งเรื่อง โโกโก้และหงต่างจะพูดถึงคนรักของตนด้วยคำเรียกที่สื่อถึงความงดงาม โโกโก้เรียกเทียนเทียนว่า ฝี่เสื่อ และหงเรียกไซ่หนึ่งว่าเป็นนางฟ้า

นอกจากรูปลักษณะที่จะชวนให้ติดใจแล้ว โโกโก้อธิบายว่า เธอนั้นจะติดใจเฉพาะผู้ชายที่มีความรู้ความสามารถและมีวาทศิลป์เท่านั้น

(可能我一辈子迷恋的男人首先是些渊博多学、才情勃发、胸有千千壑的人，我不能想象自己和一个不能说出十个成语、五个哲学典故、三个音乐家的男人谈恋爱。) (44)

(บางที่ชั่วชีวิตนี้ ผู้ชายที่ฉันหลงรัก อย่างแรกเลยคือต้องมีความรู้กว้างขวาง มีความสามารถทางศิลป์ และมีจิตใจกว้างขวาง ฉันนึกภาพไม่ออกเลยที่ตัวเองจะคงผู้ชายที่พูดสุภาพศิลป์ประโยค เรื่องเล่าอิงปรัชญาห้าเรื่อง และชื่อนักดนตรีสามคนไม่ได้)

ซึ่งเทียนเทียนเองก็เป็นนักวาดภาพที่รู้จักศิลปินต่างๆเช่น เฮนรี มิลเลอร์(Henry Miller) ดาลี (Dali) และมาทิส (Matisse) อ่านนิตยสารและหนังสือต่างประเทศ มีอารมณ์ศิลปิน ใฝ่หาความรู้ เขาชื่นชอบการชมนิทรรศการทุกอย่าง แม้แต่มาร์คินันท์เช่นกัน เขาสามารถพูดภาษาจีนเพื่อสื่อสารกับโกโก้ได้ และดูเหมือนจะมีอารมณ์ศิลปินอีกด้วย เพราะเขาเปิดเพลงร้องประกอบเรื่องเล่าซูโจว (评弹) ที่โกโก้เองก็ฟังไม่ออกในขณะที่มีเซ็กซ์กัน เพราะว่าดนตรีแบบนี้เหมาะกับโอกาสเช่นนี้เป็นต้น แม้แต่คนรักคนแรกๆของโกโก้เองก็สาธยายความรู้ทางศาสนาคริสต์ และสามารถท่องผลงานต่างๆของเชคสเปียร์ออกมาด้วยสำเนียงอังกฤษแบบอ็อกซ์ฟอร์ดได้จนเธอเคลิ้มและดังนั้นเธอก็พร้อมที่จะมองข้ามความสูงที่ยังไม่ถึงห้าฟุตครึ่งของเขาไปได้

ส่วนหงนั้น ก็ชอบที่จะติดตามไซ่หนึ่งซึ่งมีภาพลักษณ์เป็นนักดนตรีร็อคที่สาวๆต่างก็ฝันอยากเป็นแฟนด้วย ไซ่หนึ่งเป็น “หนุ่มนอก” ที่มาจากอังกฤษ มีวิถีชีวิตที่ดูอิสระ เท่ หูหრა เขาฟังซีดีเพลงต่างประเทศ พูดภาษาอังกฤษได้ ชอบชอคโกแลตเหมือนหง และ ดื่มเหล้านอก ตัวอย่างหนึ่งที่แสดงถึงความรู้สึกสะอึกใจของหงต่อวิถีชีวิตของไซ่หนึ่งคือเมื่อเธอมาหาเขาที่อพาร์ทเมนต์ และพบว่าเขากำลังดื่มกาแฟ

He made himself a cup of instant coffee. In those days hardly anyone drank coffee, and drinking coffee was very hip and poetic. (22)

เขาซิงกาแฟล้ำเรจรูปดิ่ม ในยุคนั้นแทบไม่มีใครดิ่มกาแฟเลย การดิ่มกาแฟเป็น
ความทันสมัยและมีรสนิยม

ตัวหองเองนั้นก็ขึ้นชอบความหรูหรา เช่นเมื่อเธอไปปักกิ่งเพื่อหาไซ่หนิงนั้น นั่นเป็นการไปครั้งแรกของเธอ
เย็นนั้น เธอขอให้ไซ่หนิงพาไปทานอาหารในที่ที่หรูหรา

I wanted to go to the most expensive place in Beijing for dinner, and
Saining took me to Wangfu, where I ordered the priciest champagne on
the menu. (53)

ฉันอยากไปทานอาหารเย็นที่ร้านที่แพงที่สุดในปักกิ่ง ไซ่หนิงพาฉันไปหวังฝู่ ที่ซึ่งฉัน
สั่งแชมเปญที่แพงที่สุดในร้าน

ทั้งคู่ต่างเห็นคนรักเป็นสมบัติอย่างหนึ่งที่มีไว้เพื่ออวดผู้คนได้ ทำให้ตัวเองมีภาพลักษณ์ที่ดียิ่งขึ้น
โดยเฉพาะโกโก้ที่ตั้งมาตรฐานไว้แจ่มชัด รวมทั้งการที่ทั้งเทียนเทียนและไซ่หนิงต่างมีรสนิยม “นอก” หรูหรา ก็ยิ่ง
เป็นเครื่องดึงดูดให้สาวน้อยทั้งสองติดอยู่กับพวกเขานานขึ้น และได้ใช้ชีวิตชีวิตที่ทันสมัย สะดวกสบาย
ความสัมพันธ์ของทั้งสองคู่ราบรื่นไปได้ดี

นอกจากนี้ ทั้งสองยังใช้ประโยชน์จากคนรักของตน ทั้งในทางร่างกาย และในทางเงินทอง โกโก้เห็นว่า
ความรักนั้นมาพร้อมเช็ทส์เสมอ ดังที่ได้ยกตัวอย่างไปแล้วข้างต้น เมื่อเทียนเทียนไม่สามารถให้ความสุขทางกาย
กับเธอได้ เธอจึงใช้มาร์ค (ตามคำอ้างของเธอเอง) ในการแสวงหาความสุขดังกล่าวแทน ในขณะเดียวกัน เธอก็
อ้างว่า เธอรักเทียนเทียนในมุมที่ทั้งคู่สัมผัสกันทางวิญญาณ ความเข้าใจ ในแง่มุมที่มาร์คจะไม่มีวันได้เข้าถึง แต่
อันที่จริงแล้ว ตลอดเวลาที่โกโก้พยายามเขียนนิยายนั้น เป็นช่วงเวลาที่เธออาศัยอยู่ในอพาร์ทเมนต์ของเทียนเทียน
และเธอก็คงจะใช้เงินในการยังชีพมาจากเทียนเทียนส่วนหนึ่งนั่นเอง ทั้งคู่ไปคลับบาร์เสมอ นั่งแท็กซี่ จัดปาร์ตี้เอง
ที่บ้าน ซ้อปิ้งที่ท็อปส์ซูเปอร์มาร์เก็ต ซูบุนุหรือนอก (Mild Seven) อ่านนิตยสารต่างประเทศ ทานอาหารตามร้าน
หรู และสั่งอาหารจากข้างนอกเข้าไปทานตลอดเวลา วิถีชีวิตที่ผู้หญิงตกงานคนหนึ่งอย่างโกโก้คงไม่สามารถจะ
จ่ายไหว แต่เทียนเทียนนั้นได้เงินจำนวนมากมาอย่างง่ายดายจากแม่ของเขาที่เปิดร้านอาหารจีนในสเปน จึงไม่
จำเป็นต้องทำงาน และมีเวลาที่จะตามโกโก้ใช้ชีวิตในรูปแบบดังกล่าวได้ จริงอยู่ที่ในมาตรฐานชายคู่รักของโกโก้
นั้นไม่ได้พูดอะไรถึงเรื่องฐานะของชายเลย แต่เงินก็เป็นประเด็นที่อยู่ในใจของโกโก้ ประเด็นที่เธอพยายามไม่
แสดงออกเพื่อการดูดีของเธอเอง เราจะพบเรื่องนี้ได้จากคำบอกเล่าของเธอเองที่เล่าเหตุการณ์เมื่อพบมาดอนน่า
ครั้งแรก และต่างก็พูดคุยถึงเทียนเทียน โกโก้พูดว่า

“他喜欢讲电话，一个月的电话费可以买架三十一寸大彩电。”我顺口说，说了又觉自己格调不高，凡事都与钱相关。(14)

“เขาขอบคุณโทรศัพท์ ค่าโทรศัพท์เดือนหนึ่งชื่อโทรศัพท์สนธิ 31 นี้ว่าได้เครื่องหนึ่งเลย”
ฉันพูดเรื่อยเรื่อย พูดแล้วก็รู้สึกตัวเองต่ำๆยังงออยู่ ที่ทุกเรื่องต้องเกี่ยวพันกับเรื่อง
เงิน

หงอาจไม่ได้สนใจในเรื่องเซ็กซ์อย่างเปิดเผยเช่นนั้น แต่เธอเองก็รู้สึกว่าการจะเป็นคนรักกันนั้นเกี่ยวพันกับเซ็กซ์แน่นอน และเนื่องจากหงเป็นคนที่ไม่เน้นในเรื่องความรู้สึกที่แท้ เธอจึงเชื่อว่า การจะเป็นคนรักที่แท้จริงได้นั้นก็ต้องมีเพศสัมพันธ์ที่จริงด้วย (หงเป็นคนที่มีหมกมุ่นและอยากรู้เกี่ยวกับการถึงจุดสุดยอดเป็นอย่างดี เธอพูดถึงเรื่องนี้ตลอดทั้งเรื่อง โดยเฉพาะในช่วงแรกที่อยู่กับไซ่หนิง เธอก็เพียรถามไซ่หนิงว่า จุดสุดยอดนั้นเป็นอย่างไร เมื่อทั้งคู่กลับมาอยู่ด้วยกันอีกครั้ง หงว่าไซ่หนิงว่าเธอไม่เคยถึงจุดสุดยอดกับเขาเลย) มิเช่นนั้น เซ็กซ์ก็จะเป็นเรื่องน่าอับอาย เธอได้อธิบายถึงเรื่องนี้เมื่อไซ่หนิงกลับมาหาเธออีกครั้งหลังจากหายตัวไปสองสามปี แต่ครั้งนี้ เขาไปๆมาๆระหว่างปักกิ่ง ที่ซึ่งเขาเปิดร้านขายหนังสือ และเชียงใหม่ ที่อยู่ของหง

We did lots of things together, but we still didn't know how to become real lovers again. We just went through the motions. His hands were always cold, and his body had lost its heat, which made me ashamed, and my sense of shame seemed to spread to him. He'd changed; he'd become ashamed. When we made love, even the air was ashamed. And the moment his lips touched me, I felt a deep sadness, a bottomless sadness.
(153)

เราทำอะไรด้วยกันมากมาย แต่เราก็กังคังไม่รู้วิธีที่จะเป็นคนรักกันจริงๆอีกครั้ง เราแค่ทำไปตามกระบวนการ มือของเขาเย็นอยู่เสมอ ตัวของเขาก็ไม่ร้อนผ่าแล้ว นี่ทำให้ฉันรู้สึกอับอาย แล้วความรู้สึกอับอายนี้จะแพร่ไปหาเขา เพราะเขาเปลี่ยนไป เขากลายมาเป็นอับอาย ขณะที่เราทำรักกัน แม้แต่อากาศยังอับอายไปด้วย ชั่วขณะที่ริมฝีปากของเขาสัมผัสฉันนั้น ฉันรู้สึกเศร้าอย่างลึกซึ้ง เศร้าอย่างไม่รู้หมด

นอกจากจะใช้ประโยชน์คนรักของตนทางร่างกายแล้ว หงเองยังอาศัยเงินของไซ่หนิงในการใช้ชีวิตอยู่ที่เซินเจิ้นตลอดเวลา แม้เมื่อเขาทิ้งเธอไปไม่บอกกล่าวสาเหตุนั้น เขาก็ยังทิ้งเงินมากมายไว้เพื่อให้หงได้ใช้โดยไม่ต้องทำงาน หงเองบรรยายการพึ่งพิงไซ่หนิงไว้ว่า

I spent my days hanging out, listening to music, smoking grass, and snacking. There was nothing else I wanted to do, I was nearly out of money, and it occurred to me that I might have to think about finding some sort of job, but Saining seemed to have plenty of money. Whenever

we were together, it was his money we spent, and although I felt a little embarrassed by this, these were still happy times for me. (25)

ฉันใช้เวลาเตร็ดเตร่ ฟังเพลง สูบบุหรี่ และทานเล่น ไม่มีอะไรอย่างอื่นที่ฉันอยากทำ เงินฉันเกือบหมดแล้ว แล้วฉันก็คิดขึ้นได้ว่า ฉันอาจต้องคิดหางานอะไรสักอย่างทำบ้างแล้ว แต่เซ่หนึ่งดูจะมีเงินเยอะมาก เมื่อไรก็ตามที่เราอยู่ด้วยกัน เราใช้เงินของเขา และถึงแม้ฉันจะรู้สึกเขินนิดๆกับเรื่องนี้ แต่ช่วงเวลานี้เป็นช่วงแห่งความสุขสำหรับฉัน

เมื่อเซ่หนึ่งกลับมาหาทางที่เซ่ียงไฮ้ และบินไปบินมาระหว่างปักกิ่งกับเซ่ียงไฮ้ นั้น เมื่อเขามีปัญหาเรื่องเงิน เธอก็ยังคิดถึงเขาอยู่ดี

นอกจากนี้ ทั้งโกโก้และหงั้นต่างก็อยากจะครอบครองคนรักของตนไว้ ในขณะที่ตัวเองนั้นก็ไม่ได้รักษาความซื่อสัตย์ เช่น โกโก้ที่มีชู้กับมาร์ค และหงั้นซึ่งโมโหเป็นพื้นเป็นไฟเมื่อพบว่าเซ่หนึ่งยังคงนอนอยู่กับผู้หญิงคนอื่น เช่น จี (Qi) ที่เป็นเพื่อนของเธอ แต่เมื่อเธอถูกเซ่หนึ่งทิ้งไปนั้น หงั้นก็เที่ยวนอนไปกับคนที่เธอต้องการ ทั้งที่ในใจก็คร่ำครวญถึงเซ่หนึ่งและหวังให้เขากลับมา แต่เมื่อเซ่หนึ่งกลับมาหาเธอจริงๆแต่ไม่ได้อยู่ด้วยกันตลอดเวลานั้น หงั้นก็ยังรักษาพฤติกรรมดังกล่าวกับกวีไว้จนกระทั่งกวีไปอเมริกาเอง โดยที่เซ่หนึ่งก็รู้เรื่องนี้

จะเห็นได้ว่า ทั้งโกโก้และหงั้นต่างมองความรักและคนรักเป็นเหมือนสินค้าอย่างหนึ่งที่มีไว้เพื่ออวดบอกความแตกต่างของตนจากผู้อื่น เสริมภาพลักษณ์ของตน และใช้ประโยชน์หาความสุขทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ เป็นเรื่องยากที่จะบอกว่า ที่จริงแล้ว เธอทั้งคู่รักชายทั้งสองนั้นจริงจากส่วนลึกของหัวใจ เห็นคุณค่าของชายทั้งสองในแง่มุมภายใน จากความเป็นคนหรือไม่ แต่จากภาพที่ดูน่าเสนอนั้น ความรักของทั้งโกโก้และหงั้นไม่ได้ยกระดับจิตวิญญาณของพวกเธอให้ก้าวไปสู่โลกเหนือความเป็นจริง หรือทำให้พวกเธอได้เรียนรู้ความหมายของชีวิตที่ลึกซึ้งมากไปกว่าที่พวกเธอจะเคยได้รู้จากสภาพรอบตัวแต่อย่างใด

อันที่จริงแล้ว ความรักของทั้งสองดูจะเป็นอันตรายต่อพวกเธอเองด้วยซ้ำ เทียนเทียนพาให้โกโก้รู้จักกับมาดอนน่า – เพื่อนนักเรียนประถมที่ปัจจุบันเป็นแม่หม้ายผู้ร่ำรวยที่เคยเป็นอดีตแม่เลี้ยงและเป็นสาวสังคมชั้นสูงในเซ่ียงไฮ้ที่มีชีวิตกลางวันและกลางคืนสลัดกัน ดื่มเหล้า เข้างานปาร์ตี้ ไปงานสังสรรค์ตลอดเวลา มีทัศนคติที่เปิดเผยในเรื่องเพศวิถีและเปลี่ยนคู่ควงได้เรื่อยๆ แวดวงของมาดอนน่าเป็นแวดวงของผู้คนที่หลงใหลไปกับกระแสการเปลี่ยนแปลงตามตะวันตกและวัตถุนิยมที่ซึ่งมีแต่ความสุข ตัณหา กิเลส หน้าตา ความหรูหรา และความแปลกใหม่ และดังนั้นโกโก้ผ่านเข้ามาในแวดวงนี้ได้โดยผ่านทางเทียนเทียน และเธอก็รู้จักมาร์ค (ซึ่งโกโก้มักให้คำบรรยายว่าส่วนใดส่วนหนึ่งในตัวของมาร์คเหมือนสัตว์ผสม เช่นดวงตาอันแวววาวเหมือนสัตว์ที่ชุ่มอยู่ในที่มีดเมื่อตอนพบกันครั้งแรก) จากการแนะนำของมาดอนน่า ผู้ซึ่งรู้ความสัมพันธ์สามเส้าระหว่างโกโก้ มาร์ค และเทียนเทียน แต่ไม่ห้ามอีกทั้งยังแสดงความอิจฉาโกโก้อีกด้วย และนับจากนี้โกโก้เองก็เหมือนคนที่อยู่ในแวดวงนี้อยู่

ตลอดเวลา ไม่มีเพื่อนกลุ่มของตัวเอง หรือชีวิตส่วนตัวอื่นใด ซึ่งเห็นได้เมื่อเทียนเทียนและเธอจัดงานปาร์ตี้ที่สนามหญ้ากลางแจ้ง เพื่อนๆที่ได้รับเชิญมานั้นอยู่ในแวดวงของมาดอนน่าทั้งสิ้น ยกเว้นจูลา ลูกพี่ลูกน้องของเธอคนเดียวเท่านั้น ต่อมา เมื่อเทียนเทียนตาย โกโก้กลับไปอยู่บ้านพ่อแม่ และก็ดูเหมือนจะดีขึ้นมาจากฝันด้วย เพราะเธอเองกลับไม่ยากคบค้าสมาคมกับมาดอนน่าอย่างนั้นอีก ตามความรู้สึกของเธอเมื่อเจอมาดอนน่าในงานแต่งงานของจูลาในอีกเพียงสามเดือนกับยี่สิบวันต่อมาหลังงานศพของเทียนเทียน

我没有与她多说话，我突然不再那么喜欢她，也许她并没有对天天说过些什么多余的话，也许她并不是那么存心要控制她认识的朋友们。可我不再想与她走得太近。(360)

ฉันไม่ได้คุยอะไรกับเธอ (มาดอนน่า – ผู้วิจัย)มากนัก จู๊ฉันก็ไม่ได้ชอบเธอขนาดนั้นอีกแล้ว บางทีเธออาจไม่ได้พูดอะไรที่มันเกินเลยไปกับเทียนเทียนก็ได้ บางทีเธออาจไม่ได้ตั้งใจจะบงการเพื่อนๆที่เธอรู้จัก แต่ฉันก็ไม่อยากเข้าไปใกล้เธอมากเกินไปอีกแล้ว

สำหรับหนังนั้น เธอตระหนักถึงความสัมพันธ์อันตรายนี้อมาหลายครั้ง ทั้งนี้เพราะเธอติดเหล้า ติดเฮโรอีน เข้าศูนย์บำบัดถึงสองครั้ง พยายามฆ่าตัวตาย และสูญเสียเสียงอันไพเราะที่จะใช้ร้องเพลงได้อีกเพราะการติดยา ดังคำรำพันของเธอในหลายช่วงตอน หลังจากที่เธอออกจากศูนย์บำบัดผู้ติดยาครั้งที่สองแล้วว่า

First, I'd spent all my energy trying to get love and alcohol, and then I'd laid my body down on the altar of heroin, and I had always known that this meant I was lonely and crazy. (129)

แรกสุด ฉันใช้พลังงานทั้งหมดของตัวเองเพื่อให้ได้ความรักและเหล้า ต่อมาฉันก็วางตัวเองลงบนแท่นบูชาเฮโรอีน และฉันก็รู้เสมอมาว่านี่หมายความว่า ฉันนั้นเหงาและบ้า

It had been three years since Saining left me. He was the tears I couldn't cry, the words I couldn't speak; he was the terror I felt at the demon face in my mirror; he was the beauty of my death, the love I'd once had and would never have again. (141-2)

สามปีแล้วตั้งแต่เซิ่งจิงจากฉันไป เขาเป็นน้ำตาที่ฉันร้องไม่ออก คำพูดที่พูดไม่ได้ เขาเป็นความน่ากลัวที่ฉันรู้สึกกับใบหน้าปีศาจที่เห็นเวลาส่องกระจก เขาคือความงามแห่งความตายของฉัน ความรักที่ฉันเคยมีและจะไม่มีอีกแล้ว

การระลึกได้เหล่านี้ไม่ได้ช่วยให้หงแยกออกจากไซ่หนึ่งแต่อย่างใด เมื่อเขากลับมาหาเธอ หงเองก็ยังคงอยู่กับไซ่หนึ่งพลางหวังให้เขาตายจากไป เพื่อที่เธอจะได้รักเขาตลอดกาล แต่ไซ่หนึ่งไม่ได้ตาย (ซึ่งแตกต่างจากเทียนเทียน) และตัดสินใจที่จะอยู่กับหง ทั้งที่หงเองก็รู้ว่าทั้งคู่ไม่ได้มีเซ็กส์ที่ดูดีแท้จริงและนั่นหมายถึง ความรักของทั้งคู่ในนิยามของเธอนั้นมันไม่จริงไปด้วย ไซ่หนึ่งก็ยังไม่เปลี่ยน และไม่ได้เติบโตขึ้น แต่เธอก็ยังอยู่กับเขา ผู้วิจัยเชื่อว่า นี่เป็นประโยชน์สุดท้ายที่เธอได้จากเขา นั่นคือ ไซ่หนึ่งกลายเป็นเพื่อนแก่เหงาให้กับเธอซึ่งรู้สึกสับสนและตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลงของเซียงไฮ้ในปีค.ศ. 1999 ในตอนจบของเรื่อง

ในเรื่องเซียงไฮ้เบบี้นั้น ผู้เขียนยังมีตัวอย่างอื่นๆที่จะช่วยเน้นย้ำถึงลักษณะของความรักแบบบริโภคนิยมที่เกิดขึ้นและอาจกำลังเติบโตแพร่ขยายไปในสังคมจีนยุคโลกาภิวัตน์นี้ นั่นคือ ความรักของจูชา ลูกพี่ลูกน้องของโกโก้ จูชานั้นจัดเป็นผู้หญิงต้นแบบ ผู้หญิงในอุดมคติของทั้งชายและหญิงในยุคปัจจุบัน เธอมีอายุมากกว่าโกโก้สี่ปี หน้าตาดี เป็นนักเรียนเรียนเก่งที่สุดในทั้งโรงเรียน เป็นหัวหน้าห้อง เป็นผู้แสดงบนเวทีเมื่อมีงานเฉลิมฉลองวันเด็กในโรงเรียน ภาพยนตร์อันสดใสของเธอถูกนำไปขยายและติดไว้ที่หน้าร้านถ่ายภาพบนถนนหนานจิง (ถนนสายการค้าของเซียงไฮ้ - ผู้วิจัย) จูชาแต่งงานกับประธานนักศึกษาของสาขาภาษาเยอรมัน สาขาที่จูชาจบมา ทั้งคู่มีการงานที่ดี ได้ทำงานกับหน่วยงานต่างประเทศ ซึ่งหมายถึงรายได้ที่ดี ต่างเข้ากันได้ดีในทุกเรื่อง เว้นแต่เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ทั้งคู่ต่างไม่เคย ทำให้คืนแรกของทั้งคู่กลายเป็นความไม่น่ารื่นรมย์ และจึงทำให้ต่างไม่มีเพศสัมพันธ์กัน จนถึงขนาดแยกห้องกันนอน จากภาพรวมนี้ โกโก้ไม่เคยคิดเลยว่าทั้งคู่จะหย่ากัน เพราะต่างดูเหมาะสมกันดี แต่ในที่สุดจูชาก็ขอหย่า หลังจากดูภาพยนตร์เรื่อง ไททานิค จูชาค้นพบว่า

她哭着用掉了一包纸巾，突然发现自己好像从来没有爱过。而一个近三十岁的女人没有爱过是令人悲哀的。(70)

เธอร้องให้ใช้กระดาษหมดไปหนึ่งห่อ จูๆก็พบว่าตัวเองเหมือนไม่เคยมีความรักมาก่อนเลย และผู้หญิงที่อายุใกล้เคียงสามสิบแล้วยังไม่เคยรักเลยนี้เป็นเรื่องน่าเศร้า

แล้วจูชาก็พบกับอาดิค (Brad Dick) นักวาดที่อายุน้อยกว่าแปดปี โดยเมื่อออกเดทกันเป็นครั้งแรกนั้น จูชาก็มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเขาเสียแล้ว ถึงแม้จูชาจะต้องใช้เวลาในการพิจารณาว่า เธออยากจะออกเดทกับเขาไหม ผู้ชายที่อายุอ่อนกว่าแปดปี และเป็นคู่ควงของผู้หญิง อดีตนาม่าซังที่ร้ายกาจไม่เบา แต่อย่างไรก็ดี เธอตัดสินใจลงดู หลังจากที่มีเพศสัมพันธ์กันแล้ว จูชาคิดว่า อย่างไรเสียชีวิตของเธอก็ไม่มีสิ่งใดจะเสียหายได้อีกแล้ว เธอพึ่งพาตัวเองได้ ไม่ต้องสนใจใคร การลงมีความสัมพันธ์กับอาดิคก็ไม่น่าจะทำให้เธอเสียหาย

她不知道他有多少可信用，但她已想过并已想穿了，不要多操心以后的发展，该怎样就怎样。她不想依靠谁，她有份好职业有聪明的头脑，在这城市里她代表新一代精神与物质上都自主而独立的受过高等教育的女性。(175)

เธอไม่รู้ว่าเขาเชื่อถือได้แค่ไหน แต่เธอคิดดูแล้วและดีแล้ว ไม่ต้องกังวลอนาคตจะเป็นอย่างไร อะไรจะเกิดก็เกิด เธอไม่คิดฟุ้งใคร เธอมีงานที่ดี มีความฉลาด ในเมืองนี้ เธอเป็นตัวแทนผู้หญิงรุ่นใหม่ที่ได้รับการศึกษามหาวิทยาลัย มีความเป็นตัวของตัวเองและอิสระทั้งทางการเงินและทางความคิด

หลังจากนี้จูซาก็แต่งกับอาดิด และทำทางมีความสุข

ความรักที่เห็นนี้เป็นความรักที่ไม่อยู่ในกรอบเดิมๆ กรอบที่ผู้หญิงอายุอ่อนกว่าหรือถ้าจะมากกว่าก็ได้ไม่กี่ปี แบบของจูซานี้เป็นความรักที่ผู้หญิงมีอายุมากกว่าชายและมากกว่าหลายปี นอกจากนี้แล้วยังเป็นความสัมพันธ์ระหว่างชายที่มีอาชีพอิสระ ส่วนหญิงมีอาชีพที่มั่นคง ฝ่ายชายย้ายเข้าไปอยู่ในอพาร์ทเมนท์ของฝ่ายหญิง อยู่ด้วยกันก่อนแต่ง นี่คือรูปแบบความสัมพันธ์ที่รวดเร็ว ชายและหญิงสลับบทบาทกันเล็กน้อยในด้านการเงิน เน้นในแง่กายภาพ และไม่ได้พูดถึงทางจิตวิญญาณเลย ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมือนของมาดอนน่า แม่หม้ายที่ใช้เงินดึงดูดผู้ชายส่วนใหญ่ ความสัมพันธ์ของมาดอนนาก็เป็นความสัมพันธ์ที่รวดเร็ว เพียงเธอเจอนายตำรวจคนหนึ่งที่บอกว่ามาสนใจเธอเพราะมือของเธอดูบอบบาง อ่อนวัยเท่านั้น มาดอนนาก็มีความสัมพันธ์ อยู่ด้วยกันทันที และแน่นอนว่ามาดอนนาก็เป็นคนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดระหว่างที่อยู่ด้วยกัน แต่ในกรณีของมาดอนน่านั้น การแต่งงานเป็นเรื่องที่อาจไม่อยู่ในความสนใจของเธอก็ได้ (อาจเพราะเธอมีเงินที่ใช้ทำอะไรไม่หมด และไม่อยากแบ่งกับใคร และอาจเป็นเพราะภูมิหลังของเธอเอง เธอไม่ใช่คนที่ทำงานมั่นคง มีการศึกษาสูง และเธอเคยเป็นมามาชังมาก่อน) เธอจึงเปลี่ยนคู่ควงไปเรื่อยๆ ซึ่งเข้ากันกับจริตของเธอเองที่ชอบความสุข แปลกใหม่

นี่เป็นความรักในยุคบริโภคนิยม ยุคที่เน้นปัจจัยสำคัญคือ ความปรารถนา ความปรารถนาที่จะครอบครอง และครอบครองให้ได้มากที่สุด ดีที่สุด ตอบสนองความสุขทางประสาทสัมผัส ตอบสนองต่ออารมณ์ที่หลากหลาย และเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่สนใจหลักการ กฎเกณฑ์ หรือหลักธรรมอันใด รวมทั้งพยายามคิดเลี้ยงหาข้ออ้างมาช่วยให้ตัวเองทำได้ตามแรงปรารถนาอย่างไม่ขัดเขิน เพียงเพื่อให้ได้สิ่งตอบสนองความปรารถนาของตนเท่านั้น เช่น โกโก้ ที่พยายามบอกตัวเองและใครต่อใครที่รู้เรื่องราว มาร์คไม่มีความสำคัญอะไรกับเธอ เขาเป็นเพียงสิ่งตอบสนองความต้องการทางเพศของเธอเท่านั้น แต่เมื่อเธอพบภรรยาของมาร์ค เธอก็เกิดความหึงหวง และอยากครอบครองเขาทันที ถึงแม้ปากจะปฏิเสธเมื่อมาร์คถาม แต่อย่างไรก็ดี ก่อนที่มาร์คจะไปเบอร์ลิน โกโก้ซึ่งพยายามหลอกตัวเองว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับเขานั้นไม่นับเป็นความผูกพัน (ทั้งนี้เพราะเธออาจไม่ต้องการถูกตราหน้าว่ามักมากเนื่องจากมีเทียนเทียนอยู่แล้ว ไม่อยากรู้สึกผิดบาป) ก็ขโมยแหวนแต่งงานแพลทตินั่มของมาร์คมาใส่ติดตัวหลังจากนั้น หรือทุกครั้งหลังจากที่เธออิมเมจกับมาร์คแล้ว เธอก็มักจะคิดว่า มาร์คเป็นคนผิด คนบาปที่ควรถูกลงโทษ แต่ก่อนหน้าที่จะได้พบมาร์ค เธอก็พรั่นคิดว่า ตัวเธอเองต้องถูกลงโทษ เป็นความผิดของเธอ (นี่อาจเป็นกลไกในการปลอบใจ และยกโทษให้ตนเองเหมือนอย่างทีโกโก้เคยพูดกับจูซาว่า เธอไม่อาจยกโทษให้ตนเองได้ แต่จูซาตอบเธอว่า ที่แท้แล้วโกโก้ยกโทษให้ตนเองเสมอมา) แล้วผู้ที่สามารถ

ปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยได้ทันก็มุ่งหน้าต่อไป หากสิ่งเร้าที่จะครอบครองใหม่ ไม่สนใจจิตวิญญาณที่ไม่ปรารถนาจะปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย เช่นเทียนเทียน ซึ่งมีแต่จะดับไป

แต่ในอีกด้านหนึ่ง ความรักในยุคบริโภคนิยมนี้ก็อาจทำให้เกิดความสับสนและอ่อนแอทางจิตวิญญาณได้เช่นกัน หากว่าคนคนนั้นไม่มีการศึกษา ไม่มีความสามารถพิเศษอย่างแท้จริง ไม่มีภูมิหลังที่จะเป็นสิ่งที่คุ้มกัน ไม่มีช่องทาง หรือเครื่องมือที่จะตอบสนองความปรารถนาของตนได้ ก็อาจจะพบจุดจบเช่นเดียวกับเทียนเทียน หรือมีเช่นนั้นก็มีชะตากรรมระหกระเหินและวุ่นวายสับสน กลายเป็นเหยื่อของยุคและความเปลี่ยนแปลงอย่างหงที่ติดเหล้า ติดยา แสวงหาจุดสุดยอด และยังคงมองหาความหมายของชีวิต และเพื่อน ๆ ของเธอที่ขายตัว หรือถูกบังคับขายตัว หรือถูกบีบเข้าไปในวงการผัดกุกหมาย ขายบัตรประชาชนเถื่อน หรือสับสนทางเพศเป็นต้น (ภาพทั้งหมดที่เล่ามานี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์มาจากความตั้งใจส่วนหนึ่งของหงที่ต้องการจะสื่อสารดังกล่าวด้วย เพราะเธอจะพูดวิจารณ์ความเปลี่ยนแปลงของเมือง พร้อมไปกับเล่าสภาพความเป็นจริงในด้านที่เสื่อมโทรมของเซินเจิ้น – เขตเศรษฐกิจพิเศษ และ ความเปลี่ยนแปลงที่คล้ายกันซึ่งเกิดขึ้นในเซี่ยงไฮ้)

หากเรามองเรื่องราวความรักที่เกิดขึ้นของโกโก้และหงในอีกแง่มุมหนึ่งคือ จากมุมมองสตรีนิยมแล้ว เราอาจจะเสนอว่า นี่เป็นการโต้กลับของผู้หญิงที่ต้องการความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ ในแง่ของความรัก ซึ่งแต่ไหนแต่ไรมาถูกจัดว่าเป็นเรื่องของผู้หญิง ผู้หญิงไม่มีสิทธิในการเลือกคนรักเองในสมัยโบราณ ความรักที่ไม่ได้เกิดตามครรลองก็มักจะเป็นโคกนาฏกรรมที่ผู้หญิงต้องระงำมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นการทอ้งก่อนแต่ง การถูกตราหน้าว่าเป็นหญิงใจง่าย การไม่ได้รับเกียรติที่ควรได้ นำความเสื่อมเสียมาสู่ครอบครัว เป็นต้น เมื่อมาถึงยุคที่ความรักเสรีเป็นเครื่องหมายของความก้าวหน้าของสังคม ผู้หญิงก็ยังคงเผชิญกับผู้ชายที่มีแนวคิดแบบโบราณ หรือผู้ชายนักฉวยโอกาส หรือกลายเป็นต้องรับผิดชอบตัวเองเพราะไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวของทั้งสองฝ่ายแล้วถูกผู้ชายหย่า เป็นต้น ในทุกสมัยนี้ ผู้ชายมักเป็นฝ่ายที่มีสิทธิในการเริ่มความสัมพันธ์ และเลิกความสัมพันธ์กับผู้หญิงก่อน ผู้ชายมักได้สิทธิในการเลือกผู้หญิงมากกว่า และผู้ชายก็ยังคงเห็นผู้หญิงเป็นเครื่องเล่นอยู่ดี และจึงอาจมีภรรยาได้หลายคน แต่ในยุคนี้ ทั้งโกโก้และหงต่างก็มีพฤติกรรมใกล้เคียงกันกับชาย โกโก้มีชายคนรัก และชายผู้ที่เขาอ้างว่าต่างก็สนองความรู้สึกรักของเธอในด้านที่ต่างกัน เธอเป็นฝ่ายที่เข้มแข็งกว่าเทียนเทียน ตัวเอกชาย เพราะเธอทำให้เขาเสียน้ำตาและรู้สึกที่ตนเองไม่ใช่ผู้ชาย โกโก้เสียน้ำตาเช่นกัน แต่เสียน้ำตาเพราะสงสารเทียนเทียน ไม่ใช่เพราะเธอเสียใจกับตัวเองที่ถูกกระทำ หรือทอดทิ้ง แม้แต่กับมาร์ค โกโก้ก็ใจแข็งที่จะไม่ไปส่งเขาที่สนามบิน ปล่อยให้มาร์คคอดกเศร้าสร้อยไร้เพื่อนเล่น จูซา หรือมาดอนนาก็เน้นย้ำความเป็นผู้หญิงที่มีสิทธิในการเลือกชายที่ตนรัก จูซาขอหย่าเอง และเริ่มชีวิตใหม่โดยไม่เช็ดขยาดกับความรัก มาดอนนาก็ไม่เคยปล่อยให้ตัวเองจมบ่อน้ำตาอยู่กับใครคนใดคนหนึ่งนานเกินไป เป็นต้น หรือแม้กระทั่งคอนนี่ (康妮) แม่ของเทียนเทียนที่แต่งงานใหม่กับชายสเปนและทำธุรกิจจนรุ่งเรืองโดยไม่ได้ปล่อยให้การตายของพ่อของเทียนเทียนมาขัดขวางทางเดินชีวิตของตนได้

ในฝ่ายของหงนั้น ถึงแม้ว่าในตอนเริ่มแรก หงจะพยายามเอาใจ เรียนรู้ซึกส์จากไชนิง และไว้วางใจเป็นเจ้าเข้าเจ้าของเขาก็ตาม และถึงแม้เธอจะติดยา ติดเหล้าเพราะไชนิง แต่ไชนิงนั้นก็ไม่ได้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเขา

เป็นผู้ชายที่แข็งแรง ปกติ และมีความสุขในชีวิตแต่อย่างใด แต่ที่จริงแล้ว เขาเป็นเด็กชายที่ไม่รู้จักโต มาจากครอบครัวที่แตกแยก และไม่มีจุดหมายของชีวิต เพราะเขามีเงินมากไป ไม่ต้องดิ้นรนหาเลี้ยงชีพ ซึ่งภาพของไชนิงเช่นนี้เป็นภาพที่ตนเองเล่าให้ฟังและใช้ต่อว่าเขาตลอดเวลาที่ทั้งคู่กลับมาอยู่ด้วยกันอีก นอกจากนั้น หงเองหลังจากที่ฟื้นขึ้นมาได้แล้วจากการบำบัด ก็ใช้ผู้ชายเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรัก ความสุขสุดยอด และเป็นบทเรียนให้ตัวเองได้ตระหนักถึงอันตรายต่างๆที่อยู่ในสังคมสมัยใหม่ เช่น เอดส์ และเป็นกระจกเงาให้เธอได้ส่องดูตัวเองด้วย

ผู้วิจัยเชื่อว่า นี้อาจนับเป็นการไต่กลับของผู้หญิงก็ได้ แต่ที่จริงแล้ว พฤติกรรมดังกล่าวนี้เกิดขึ้นจากสถานการณ์ และกระแสบริโภคนิยมของสังคมมากกว่า เพราะผู้หญิงเหล่านี้ ในท้ายที่สุดแล้วก็ยังคงแสดงสัญชาตญาณบางอย่างของความคิดในชนบทที่ติดอยู่ รวมทั้งหลายครั้งหลายหนที่การกระทำของพวกเธอเกิดจากสถานการณ์พาไปจึงไม่น่านับได้ว่า ทั้งหมดนี้เป็นพฤติกรรมที่ผู้หญิงต้องการไต่กลับแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการปฏิสัมพันธ์กับสภาพของสังคมและกระแสความคิดที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาของเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน โดยเฉพาะเซี่ยงไฮ้ของผู้หญิงที่มีเงื่อนไขเฉพาะบางอย่าง สัญชาตญาณที่แสดงถึงความคิดในชนบทที่ติดอยู่นั้นได้แก่เช่น ความคิดของโกโก้ขณะที่นอนกับมาร์ค เธอจินตนาการถึงการถูกรุกรานอย่างไม่ปราณีจากฟาสซิสต์ที่สวมรองเท้าบูทด้วยความรู้สึกตื่นเต้น ไม่ใช่การถูกรังแกแต่อย่างใด และยังคงบอกว่า นี่คงจะเป็นจินตนาการของผู้หญิงส่วนใหญ่ ถ้าไม่ใช่ทุกคน สาเหตุใหญ่ที่กระตุ้นให้เธอมีพฤติกรรมทั้งหมดนี้ยังถูกสื่อนัยออกมาจากการที่เธอคิดถึงคำพูดของดาลีว่า คนเราจะทำอะไรก็ได้ รวมทั้งสิ่งที่ควรทำ และสิ่งที่ไม่ควรทำ มาดอนน่าเองอธิบายสาเหตุที่เธอต้องแต่งงานเมื่อยังสาวว่า เธอรู้สึกว่าถ้าการมีผู้ชายอยู่ข้างกายเป็นการปกป้องตัวเองได้ ดีกว่าผู้หญิงอยู่ตัวคนเดียว และคงเป็นด้วยเหตุนี้ส่วนหนึ่งที่ทำให้เธอต้องมีผู้ชายมาเคียงกายไม่เคยขาด จูชานัน ก่อนที่จะออกเดทกับอาดิด เธอคิดแล้วคิดอีกก่อนจะสรุปด้วยถ้อยคำที่เป็นเหมือนการสรุปลักษณะสำคัญของยุคบริโภคนิยมนี้ที่ว่า เธอไม่จำเป็นต้องพึ่งใคร เธอมีทุกอย่างได้เอง (เธอจึงควรแสวงหาความสุขเมื่อยังทำได้ – ผู้วิจัย) และสำหรับหงนั้น เธอเป็นผู้หญิงที่แสดงความเป็นหญิงอย่างหนึ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง นั่นคือ เธอยังไม่เคยแสดงที่หวังว่าจะสามารถยืนหยัดด้วยตนเองได้ เธอพึ่งพาการเงินจากไชนิง และพ่อแม่ แม้จนถึงปัจจุบัน นี่คือนิยามสำคัญอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า การตระหนักรู้ถึงวงจรชั่วร้ายของความรักของเธอ หรือรู้ถึงสาเหตุแห่งพฤติกรรมดังกล่าวทั้งหลายมาจากสังคมที่ทำให้เธอเหงาและหมดทางเลือกนั้น เป็นการตระหนักรู้ที่มาพร้อมกับการได้เห็นโลก การผ่านร้อนผ่านหนาวมา มิใช่ว่าเธอตั้งใจที่จะไต่กลับแต่อย่างใด มันเป็นไปเองตามกระแสของสังคม

4.2.2 รักนี้เพื่อใคร

ในเรื่อง *สตรีล้างใจ* นั้น ตัวเอกสตรีชื่อ อิ้นเสี่ยวเที่ยว ซึ่งมีอายุสามสิบปลายแล้ว มีพ่อเป็นสถาปนิกทำงานผังเมือง แม่เป็นแม่บ้าน ที่จริงครอบครัวนี้เป็นชาวปักกิ่ง แต่ครอบครัวเธอพาเธอมาใช้ชีวิตในช่วงวัยรุ่นและตั้งรกรากในเวลาต่อมาที่เมืองฝูอัน (福安) ซึ่งอยู่ห่างจากปักกิ่งราวสองร้อยกิโลเมตร (แต่ในยุคหลังเหมาเมื่อนี้ก็พัฒนาไปเป็นเมืองใหญ่อย่างรวดเร็วคล้ายปักกิ่ง) เพราะพ่อและแม่ของเธอถูกลดตำแหน่งย้ายมาอยู่ที่นี้ในช่วง

ปฏิวัติวัฒนธรรม และในเวลาต่อมา พ่อและแม่ของเธอก็ถูกส่งไปทำงานในชนบทที่ห่างไกลออกไปอีก และทิ้งให้เธอดูแลน้อง อินเสี่ยวฟาน (尹小帆) อยู่ตามลำพังที่เมืองนี้ ในขณะนี้ แม่ของเธอซึ่งทนลำบากในชนบทไม่ไหว วันหนึ่ง เมื่อบังเอิญเป็นลมและถูกส่งกลับบ้านเพื่อตรวจรักษา แม่ของเธอจึงเห็นช่องทางที่จะขอยกเว้นการไปทำงานในชนบท เธอจึงหาโอกาสยั่วยวนหมอถัง (唐医生) ผู้เขียนใบลาป่วยให้เธอพักอยู่ที่บ้าน และตั้งนั้น แม่ของอินเสี่ยวเที่ยวก็เริ่มเป็นชู้กับหมอถังจนกระทั่งท้องและคลอดลูกสาวคนเล็กออกมาชื่อ อินเสี่ยวเจวี่ยน (尹小荃) ทั้งหมดนี้อยู่ในสายตาของอินเสี่ยวเที่ยวทั้งสิ้น ในตอนเริ่มแรก เธอพยายามจะกลั่นแกล้งหมอ ไม่ทำอาหารดีๆ ให้ (เพราะแม่ของเธอทำอาหารไม่ค่อยเก่ง) ไม่พูดคุยด้วย และมองแม่ตาขวาง รวมทั้งสอบสวนแม่ทุกการกระทำ เช่น เมื่อแม่บอกจะฉีกสเวตเตอร์ให้อินเสี่ยวฟาน แต่ซื้อด้ายสีเทามาถักขายผู้ชายเพื่อให้หมอถัง การกระทำเหล่านี้ทำให้แม่ของเธอในเวลาต่อมาพยายามหลบออกนอกบ้านไปพบหมอถังจนกระทั่งมีลูก อินเสี่ยวเที่ยวเคยคิดจะบอกพ่อ เธอเขียนจดหมายแล้ว ส่งไปแล้ว แต่ในที่สุดจดหมายนั้นก็ส่งไปไม่ถึงเพราะเธอไม่ได้ติดแสตมป์ เมื่ออินเสี่ยวเจวี่ยนถือกำเนิดขึ้นมา อินเสี่ยวเที่ยวจึงจงเกลียดจงชังน้องสาวคนนี้นัก โดยเฉพาะเมื่อหลานสาวหมอถัง ถึงเฟียกลายเป็นเพื่อนสนิทกับเธอและตอกย้ำให้อินเสี่ยวเที่ยวแน่ใจว่า น้องสาวคนนี้น่าตายยิ่งโตก็ยิ่งเหมือนหมอถัง ด้วยความแค้นใจในตัวแม่ อับอายแทนพ่อและครอบครัว เมื่ออินเสี่ยวเจวี่ยนอายุสองขวบ และเดินตกลงไปในบ่อพักน้ำเสียที่มีคนเปิดฝาทิ้งไว้ต่อหน้าต่อตาอินเสี่ยวเที่ยวและอินเสี่ยวฟาน อินเสี่ยวเที่ยวบีบมือน้องสาวไว้และไม่ถลันเข้าไปช่วย อินเสี่ยวเจวี่ยนจมน้ำเสียชีวิต

เหตุการณ์นี้ฝังใจทั้งเธอและอินเสี่ยวฟานจนจนโต และแม่ก็เป็นตัวอย่างที่ทำให้อินเสี่ยวเที่ยวรู้สึกไม่ดีกับความรัก ความรักที่อินเสี่ยวเที่ยวไม่ได้มุ่งแสวงหา ซึ่งต่างจากถึงเฟียเพื่อนสนิทที่มีรูปร่างหน้าตาสวยและยังรู้จักตัดแปลงทาบปาก ทำผมม้วนเป็นลอนทำท่ายุคสมัยในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมอันเป็นช่วงที่ห้ามการกระทำเช่นนี้ ถึงเฟียมีคนรักเป็นหัวหน้ากลุ่มอันธพาลและรู้จักเพศสัมพันธ์ตั้งแต่มัธยมปลาย และใช้ความสวยงามที่เป็นเสน่ห์ดึงดูดใจของเธอช่วยในการให้ตนเองได้เข้าทำงานในโรงงานซึ่งไม่มีตำแหน่งว่าง สำหรับอินเสี่ยวเที่ยวแล้ว เธอเริ่มมีคนรักเพราะเพื่อนๆ ต่างก็กระตุนเธอ คนรักคนแรกของอินเสี่ยวเที่ยวเป็นผู้กำกับมีชื่อที่ทั้งเขียนบท แสดง และกำกับเอง เขาเป็นผู้ชายที่มีอายุมากกว่าเธออย่างน้อยรุ่นหนึ่ง เจ้าชู้และชอบไต่อดพฤติกรรมบนเตียงของตน ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วเขาเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ และเริ่มจะกลับเป็นปกติขึ้นอีกครั้งเมื่ออยู่กับอินเสี่ยวเที่ยวนี้เอง แต่เนื่องจากเขาแต่งงานแล้ว และยังมีเจ้าชู้ อยู่ จึงปฏิเสธอินเสี่ยวเที่ยวไป ไม่แต่งงานกับเธอ

นับแต่นั้นมา เธอก็ไม่เคยมีคนรักอีกเลย มุ่งหน้าทำงานในสำนักพิมพ์สำหรับเด็กจนในที่สุดก็ได้ตำแหน่งมาเป็นผู้ช่วยหัวหน้าสำนักพิมพ์ได้เมื่ออายุสามสิบกว่า เธอได้ออกไปประชุมต่างประเทศ เช่น สหรัฐฯ เทลลาวีฟ และไซปรัส และมีเพื่อนชาวอเมริกันอยู่บ้าง หนึ่งในจำนวนนี้คือ ไมค์ (麦克) ผู้พูดภาษาจีนได้และแอบชอบเธออยู่ แต่เธอปฏิเสธเขาไป ซึ่งอาจเป็นเพราะ เธออายุ 34 แล้ว แต่ไมค์ยังแค่ 27 และส่วนหนึ่งนั้นอาจเป็นเพราะอินเสี่ยวเที่ยวไม่เคยคิดจากประเทศเลย ซึ่งแตกต่างจากน้องสาว อินเสี่ยวฟานที่ตั้งใจจะต้องเป็นคนอเมริกันให้ได้ จนในที่สุดเมื่อเรียนมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแล้ว เธอก็ได้แต่งงานกับเดวิด (戴维) ไปอาศัยอยู่ที่ซิดนีย์ อิน

เสี่ยวเทียวเมื่อมีโอกาสไปอเมริกาประชุมเรื่องงานอยู่ครั้งหนึ่ง พบไมค์และปฏิสไมค์แล้ว กลับมาจากอเมริกา จึงมีคนรักคนที่สอง ชื่อเงินจ้าย (陈在) เป็นเพื่อนบ้านที่อายุมากกว่าเธอสี่ห้าปี และรู้จักกันมาตั้งแต่อินเสี่ยวเทียวอายุ 12 เพียงแต่เมื่อทั้งคู่ตกลงเป็นกันรักกันตอนนี้ เงินจ้ายแต่งงานไปแล้ว 10 ปี เงินจ้ายวางแผนหย่าภรรยา และจะแต่งงานกับอินเสี่ยวเทียว เมื่อหย่าเรียบร้อยแล้ว ทุกอย่างเตรียมพร้อมแล้ว อินเสี่ยวเทียวกลับเปลี่ยนใจ ปล่อยให้เงินจ้ายกลับไปหาภรรยา และเธอก็เริ่มคิดถึงไมค์แล้ว แต่เมื่อโทรศัพท์ข้ามประเทศไป เธอกลับพบว่า อินเสี่ยวพานอาศัยอยู่กับไมค์แล้ว เธอหย่าขาดจากเดวิดไปแล้ว

เรื่อง *น้ำคูไฟ* เป็นเรื่องของเจิงหมางหมาง ชาวเมืองอู่ฮั่น จากอายุ 22 เมื่อปีค.ศ.1980 จนถึงอายุ 40 ในปีค.ศ.1998 พ่อของเธอเป็นรองเลขาธิการหน่วยงานวัฒนธรรมประจำเมือง และแม่ของเธอก็ทำงานในสวนบริหารเช่นกัน พ่อและแม่ของเธอต่างทุ่มเทให้พรรคตั้งแต่ยังหนุ่มสาวดั่งนั้น ชีวิตของเธอจึงไม่ค่อยอบอุ่นเหมือนอย่างครอบครัวธรรมดา เจิงหมางหมางเติบโตมาในครอบครัวนักปฏิวัติที่ถูกเลี้ยงดูให้ทุกอย่างต้องมีหลักการ ไม่ทำเรื่องเหลวไหลไร้สาระ พ่อและแม่ไม่เสียเวลาดูแลสารทุกข์สุกดิบ ไม่ค่อยเปิดใจ เธอก็มีหน้าที่เรียน ลงชนบท ทำงาน เจิงหมางหมางทำงานเป็นวิศวกรพลังงานไฮโดรลิกของโรงงานเหล็กอู่ฮั่น และตอนนี้ก็ถึงเวลาที่เธอต้องคิดถึงเรื่องแต่งงานแล้ว ทั้งพ่อและแม่ต่างอยากให้เธอเริ่มดูตัว และใช้เวลาศึกษานิสัยใจคอกันและกันเพื่อที่จะแต่งงานในอีกหลายปีต่อไป สนองนโยบายแต่งงานช้าของพรรค เจิงหมางหมางดูตัวไปห้าคน มีข้อตำหนิ เข้ากันไม่ได้ทุกคน ไม่รวมถึงขว้างเยวี่เยียน (冯园) คนงานคุมหม้อน้ำโรงงานเดียวกัน ผู้ชายคนแรกที่ทำให้เจิงหมางหมางรู้สึกดี เขาไม่ได้ผ่านการดูตัว ต่างรู้จักกันเอง แต่ทั้งคู่ไม่สามารถอยู่ด้วยกันได้เพราะมีสถานภาพทางการงานที่ต่างกันมาก กลายเป็นเจิงหมางหมางรู้จักผู้ชายไปแล้วทั้งหมดหกคนในเวลาสามปี แต่เรื่องของขว้างเยวี่เยียน ถึงแม้ไม่ได้คบกันจริงจังก็ทำให้เจิงหมางหมาง พนักงานดีเด่นของโรงงานต้องถูกผู้บริหารระดับสูงเรียกไปตักเตือนให้ตั้งใจทำงาน อย่ามัวแต่สนใจเรื่องจุกจิกที่เป็นปัญหาส่วนบุคคล

หลังการตักเตือน เจิงหมางหมางกลายเป็นจุดสนใจของทั้งโรงงาน เรื่องนี้ทำให้เจิงหมางหมาง พนักงานดีเด่นสะเทือนใจจนอาเจียน ท้องเสีย ต้องเข้าโรงพยาบาล เธอตัดสินใจไปเยี่ยมปู่ซึ่งเป็นหนึ่งในทหารที่เข้าร่วมการปฏิวัติในช่วงทศวรรษ 1930-40 จริงๆ และจึงมีความเป็นอยู่ที่มีอภิสิทธิ์ สะดวกสบายที่ปักกิ่ง ปู่เป็นคนเด็ดเดี่ยว กระตุ้นให้เจิงหมางหมางลุกขึ้นมาจัดการชีวิตของตนด้วยตนเอง อย่าปล่อยให้ใครเป็นผู้ชักใย เมื่อกลับมาเจิงหมางหมางก็ตั้งปณิธานใหม่ว่าจะหาคนรักด้วยตัวเอง ไม่ไปดูตัวอีก และจะไม่ยอมให้ใครได้กินทาเธออีก ตอนนี้เองที่เธอได้พบกับเกาหย่ง (高勇) หลานชายของอดีตนายทุนโรงงานทอผ้าประจำเมืองอู่ฮั่นเอง

ในที่สุดทั้งคู่ก็แต่งงานกัน หลังจากผ่านอุปสรรคของการต้องหลบๆซ่อนๆ เพื่อไม่ให้เป็นที่สนใจของผู้อื่น ผ่านอุปสรรคจากพ่อแม่ของแต่ละฝ่ายที่ไม่ค่อยลงรอยกัน เพราะสถานภาพเดิมของแต่ละครอบครัวไม่เป็นที่ยอมรับของอีกฝ่าย และผ่านอุปสรรคในการยื่นขอแต่งงาน เพราะเจิงหมางหมางเยื่อปฐมนุเคราะห์ซึกซาตไปแล้ว เมื่อแก้ไขอุปสรรคทั้งหมดได้แล้วจนกระทั่งได้ทะเบียนสมรสแล้ว ขาดเพียงยังไม่ได้อยู่ร่วมกันเพราะต้องแก้ไข ปัญหาเรื่องที่อยู่ของคู่แต่งงาน เจิงหมางหมางเองกลับตัดสินใจไม่อยากจะอยู่ร่วมกับเกาหย่งอีก เพราะเธอเริ่มจะค้น

พบว่า ทั้งคู่มิมีนิสัยใจคอบางอย่างที่เข้ากันไม่ได้ จนฉางเชิงเยวี่ยน (常声远) เพื่อนสนิทของเกาหย่งซึ่งรับรู้และช่วยแก้ไขปัญหามาตั้งแต่เริ่มรู้จักกัน และฉางเชิงเยวี่ยนกลายเป็นคนที่เจิงหมางหมางสนิทและไว้ใจด้วย มาเกลี้ยกล่อมเธอ บอกข้อดีของเกาหย่ง ทั้งสองจึงได้เริ่มชีวิตคู่ด้วยกันจริงๆ ไม่หยาบไปเสียก่อน เมื่อแต่งงานแล้ว เจิงหมางหมางก็ยังคงคอยแก้ไขปัญหาคงจิกของครอบครัว เช่น การซ่อมแซมของใช้ในบ้าน พร้อมกับต้องพยายามเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาเยอรมันของตนเพื่อปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่ต้องการผู้จบการศึกษาระดับสูง เช่น บริญญาโท หรือเฉพาะทาง จนในที่สุด เธอก็ได้เลื่อนเป็นล่ามภาษาเยอรมันประจำโรงงาน ได้รับการยกย่อง และได้รับห้องชุดขนาดใหญ่ทั้งที่โดยทั่วไปผู้หญิงจะไม่มีสิทธิ์ในการได้รับการจัดแบ่งห้องชุดเช่นนี้ แต่ที่เจิงหมางหมางได้รับก็เพื่อเป็นตัวอย่งในการให้กำลังใจพนักงานคนอื่นในโรงงานของเธอให้ทุ่มเทกับการทำงานเหมือนเธอ หน้าที่การทำงานของเธอทำให้เธอมีโอกาสได้เดินทางไปตามเมืองใหญ่อื่นๆ เปิดหูเปิดตาให้เธออย่างยิ่ง แต่พร้อมกับในขณะที่ชีวิตการงานรุ่งเรืองเช่นนี้ ชีวิตส่วนตัวของเธอไม่ได้ราบรื่นเช่นนั้น เพราะเกาหย่งเป็นคนอ่อนแอ เมื่อสอบไม่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อปริญญาโท เขาก็เสียใจมากและหายตัวไปโดยไม่บอกกล่าวหนึ่งวัน จนในที่สุด เจิงหมางหมางก็รู้ว่า ที่แท้แล้วเขาคบอยู่ลับๆกับผู้หญิงพนักงานร้านอาหารที่ทำงานเดียวกับพี่สาวของเขา ซึ่งน่าจะคบกันมาก่อนการแต่งงานแล้ว นอกจากนี้ เจิงหมางหมางยังท้องขึ้นมาโดยไม่ได้ตั้งใจ ทั้งที่ครอบครัวของทั้งสองฝ่าย โดยเฉพาะของเกาหย่งต่างก็เตือนให้เธอรอ จนกว่าเกาหย่งจะเรียนจบก่อน การท้องเช่นนี้จึงทำให้เจิงหมางหมางต้องลำบากดูแลจัดการแก้ไขปัญหทั้งหมดเอง

ตลอดช่วงเวลาแห่งความลำบากนี้ หลายครั้งหลายหนที่เธอได้รับความช่วยเหลือจากฉางเชิงเยวี่ยน และก็มีแต่ฉางเชิงเยวี่ยนเท่านั้น ไม่ใช่เกาหย่ง ที่เจิงหมางหมางสามารถปล่อยอารมณ์ โมโห น้อยใจ หรือเศร้าสร้อยด้วยได้ แต่เธอก็ไม่อาจพึ่งพาเขาได้เต็มที่ เพราะฉางเชิงเยวี่ยนก็แต่งงานแล้ว และแล้วก็เกิดการประท้วงปี.ศ. 1989 ขึ้น เกาหย่งให้ความช่วยเหลือนักศึกษาที่ประท้วง เขาจึงถูกจับไปสอบสวน และขังไว้ช่วงเวลาหนึ่ง เมื่อออกมา เกาหย่งยังคงหายตัวไปอีกสามวัน และเจิงหมางหมางก็แน่แท้ใจแล้วว่า เขายังไม่ได้ขาดการติดต่อกับผู้หญิงคนนั้น เธอจึงขอหย่ากับเกาหย่งอีกครั้ง แต่เหตุการณ์ในครอบครัวของเกาหย่งก็พลิกผันจนเธอต้องรอเพื่อช่วยเหลือเกาหย่งให้ผ่านพ้นความยุ่งยากไปก่อน แต่ความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยาของคนทั้งสองได้ยุติลง มีเพียงแต่อยู่รวมกันเท่านั้น ประจวบกับที่เวลาเดียวกันนี้เจิงหมางหมางได้ห้องชุดจากโรงงาน ทั้งคู่จึงมีข้ออ้างแยกกันอยู่บ้างชั่วคราว ไม่นานนักเกาหย่งก็ได้รับการแนะนำให้ไปทำงานที่เซินเจิ้น และทั้งคู่ก็แยกกันอยู่คนละที่ตลอดเวลา เมื่อเจิงหมางหมางพาแม่ของเกาหย่งไปเยี่ยมเขาที่เซินเจิ้นนั้น เธอพบว่า เขามีคนรักหญิงคนใหม่ เป็นนักข่าวประจำท้องถิ่น เจิงหมางหมางจึงเตือนเกาหย่งว่า เมื่อพร้อมแล้ว เธอขอให้เขามาหย่าให้เรียบร้อย เมื่อกลับมา เจิงหมางหมางก็ได้ออกช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมใหญ่ในเมืองอู่ฮั่น หลังจากเสร็จสิ้นงานอันเหน็ดเหนื่อยนี้แล้ว เจิงหมางหมางก็ตัดสินใจโทรศัพท์หาฉางเชิงเยวี่ยนซึ่งเวลานี้เป็นดอกเตอร์จากสหรัฐฯแล้ว เพื่อบอก

ฉางเซิงเยวี่ยนว่า เธอพร้อมและอยากออกไปท่องแม่น้ำแยงซีเกียงเพื่อจับหมูทะเล (豚) กับคณะนักวิทยาศาสตร์ทางทะเลของเขาแล้ว

จากการศึกษานวนิยายทั้งสองเรื่องนี้แล้ว ผู้วิจัยคิดว่าทั้งอินเสี่ยวเตี้ยวและเจิงหมางหมางต่างเป็นตัวแทนของผู้หญิงจีนชาวเมืองยุคหลังเหมาชนชั้นกลางที่ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาและมีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ ความคิดและการกระทำของเธอทั้งสองนี้อาจนับได้ว่าเป็นตัวแทนกระแสหลัก (dominant) ของความเป็นหญิงในสังคมเมืองใหญ่ของจีน เพราะหากเรามองให้ดีก็จะพบแนวคิดของขงจื้อบางอย่างผสมรวมกับอุดมการณ์ของความเป็นหญิงในยุคเหมาและลักษณะบางอย่างของยุคหลังเหมา ในความคิด ความเชื่อ และความประพฤตินองหญิงสาวทั้งสองนี้

แนวคิดของขงจื้อที่ยังคงมีอิทธิพลต่ออินเสี่ยวเตี้ยว และเจิงหมางหมางนั่นคือ การเก็บความรู้สึก ไม่เปิดเผยหรือแสดงออกซึ่งความรู้สึกชอบของตนกับเพศตรงข้ามก่อน ไม่ใช่ฝ่ายรุก และในส่วนของเจิงหมางหมางนั้นยังรวมถึงการรับบทเป็นผู้ช่วยสามี อีกทั้งให้เกียรติเขา ไม่ทำให้เขาอับอาย และการยอมตามสามีทุกอย่างอีกด้วย นอกจากนี้แล้วเจิงหมางหมางเองยังกระดากอายเกี่ยวกับเรื่องเพศ และยังคงอับอายหัวเก่าในเรื่องเพศสัมพันธ์ อิทธิพลของอุดมการณ์ความเป็นหญิงในยุคเหมาที่เธอทั้งสองแสดงออกมา คือ การไม่รู้สึกรังเกียจเรื่องของการรักมากนักเมื่อพวกเขายังเป็นสาวคราววัยสิบกว่า ความรักไม่ใช่จุดหมายเดียวของชีวิต แต่เป็นการงาน ความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพื่อพิสูจน์คุณค่าของตน อีกทั้ง การไม่ห่วงใยกับเรื่องการหย่าของเจิงหมางหมาง และสิ่งที่แสดงออกถึงอิทธิพลของแนวคิดตะวันตก เช่น บริโภคนิยม หรือสตรีนิยมที่หลั่งไหลเข้ามาพร้อมการเปิดเสรีของจีนในยุคหลังเหมา นั่นคือ การแสดงออกของความรู้สึกที่ตนมีกับผู้ชายที่ตนชอบ และความไม่ยี่หระเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน หรือการอยู่ก่อนแต่งของอินเสี่ยวเตี้ยว

อินเสี่ยวเตี้ยวนั้นไม่เคยสนใจเรื่องของความรักเลย เธอเพิ่งเริ่มคิดและรู้สึกว่าจะต้องทำอะไรสักอย่างเกี่ยวกับเรื่องนี้เมื่อเพื่อนร่วมหอขณะอยู่มหาวิทยาลัยปีสี่พูดคุยกับเธอเรื่องนี้ เพื่อนคนนี้มีคนรักแล้วและมีอะไรกับคนรักที่ไม่ธรรมดาคนนั้นแล้ว ที่บอกว่าไม่ธรรมดา เพราะเพื่อนคนนี้มีใจอย่างยิ่งว่าได้เป็นคนรักของนักเขียนนวนิยายชื่อดังแห่งยุค เมื่อคุยกันแล้วพบว่า อินเสี่ยวเตี้ยวยังไม่ประสีประสา หรือสนใจเรื่องนี้เลย เพื่อนคนนั้นจึงว่าอินเสี่ยวเตี้ยวว่า

你还是处女吗尹小跳你还是处女吗? 你要还是你就太亏了。你不觉得你太晚了吗? 真是没出息呀你。。。。。(18)

เธอยังเป็นสาวบริสุทธิ์หรือ อินเสี่ยวเตี้ยว เธอยังเป็นสาวบริสุทธิ์หรือ ถ้ายังเป็นอยู่ นี่ก็แย่มากเกินไปแล้ว เธอไม่รู้สึกรังเกียจเข้าไปหน่อยหรือ ไม่มีหวังจริงๆเลยเธอ...

อินเสี่ยวเที่ยวรู้สึกไม่สบายอารมณ์อยู่หน่อยเมื่อได้ยินเช่นนั้น เพราะเธอไม่คิดว่า เรื่องนี้จะเป็นเป้าหมายที่สำคัญแต่อย่างใด

她对“我终于不是处女了”那个“终于”也感到刺耳，感到一种忙乱和浮躁。无论如何那“终于”不该是上铺对青春的最高盼望。(18-9)

เธอสะดุดหูกับคำว่า “ในที่สุด” ในประโยค “ในที่สุด ฉันก็ไม่ใช่สาวบริสุทธิ์แล้ว” เธอรู้สึกร้อนรนและวุ่นวายใจอยู่บ้าง ไม่ว่าจะอย่างไร “ในที่สุด” นั้นก็ไม่ควรเป็นความปรารถนาสูงสุดในวัยสาวของเพื่อนเตียงข้างบนเลย

อย่างไรก็ดี อินเสี่ยวเที่ยวก็ทดลองออกเดทครั้งแรกดู ด้วยการแนะนำของเพื่อนคนเดียวกันนี้ แต่ผลคือเธอไม่สนใจอยู่ดี เพราะ ชายคนนั้นโอหังอวดดี และยังแต่งงานแล้วอีกด้วย เธอจึงตัดสินใจว่า ถึงเธอจะเป็นอย่างนี้ก็ไม่เป็นไร เธอตามไม่ทันคนอื่นก็ได้ เธอยินดีล้ำหลัง และด้วยเหตุที่อินเสี่ยวเที่ยวไม่ประสีประสาในเรื่องนี้มากนัก เมื่อเธอถูกผู้กำกับชื่อดังในยุคนั้น ฟางจิง (方兢) มาเกี่ยวพาราสิ เขียนจดหมายมาสารภาพความสนใจในตัวเธอ เธอจึงตกหลุมรักเขาทันที เพราะเข้าใจเอาเองว่า ผู้กำกับชื่อดังเช่นนั้น เป็นคนมีหน้ามีตา มีความสามารถ เขียนจดหมายมาอย่างนี้ ก็ต้องเพราะหลงรักเธอ

但就凭了这封信，尹小跳觉得自己已经爱上了他，她也必须爱上他。因为她已相信她是被他爱上了，被他爱上是幸运的，她忘我地想。(22)

แต่แค่เพราะจดหมายฉบับนี้ฉบับเดียว อินเสี่ยวเที่ยวรู้สึกว่าตัวเองได้รักเขาเข้าไปแล้ว และเธอต้องรักเขาด้วย เพราะเธอเชื่อไปแล้วว่า เขารักเธอเข้าแล้ว ถูกเขารักเป็นเรื่องโชคดี เธอคิดเข้าข้างตัวเอง

ในเรื่องของความรัก อินเสี่ยวเที่ยวเป็นพวกรอรับ ไม่ใช่ฝ่ายรุก หรือกระตือรือร้น และเมื่อเธอไม่ใส่ใจเรื่องนี้ เธอจึงต้องเจ็บปวดเสียเหลือเกินเมื่อค้นพบในเวลาต่อมาว่า ผู้กำกับฟางจิงนั้นไม่ได้รักเธออย่างที่เธอหลงคิดไปเอง ที่จริงแล้ว สิ่งที่เขาไม่เคยรู้เลยก็คือ ฟางจิงสนใจเธอเพราะเธอไม่ร่วมขบวนคนต่างๆ ในห้องบรรยายไปรอขอลายเซ็นจากเขา แต่เธอกลับเดินสวนคนอื่นๆ ในห้องออกไป ซึ่งเป็นความแปลกใหม่สำหรับเขามาก อีกทั้งในตอนนั้นฟางจิงกำลังมีปัญหาเสื่อมสมรรถภาพทางเพศอยู่พอดี เขาจึงตั้งใจจะขอพิชิตเธอเพื่อแก้ไขโรคที่เขาเป็นอยู่

นอกจากนี้แล้ว อินเสี่ยวเที่ยวยังไม่รู้หัวใจของตน และยังไม่รู้วิธีที่จะแสดงความรู้สึกรักชอบของตัวเอง อาจเป็นเพราะเธอเติบโตมาในวัฒนธรรมที่ไม่เน้นให้ผู้หญิงแสดงออกก่อน หรือแสดงออกอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ เธอจึงไม่กล้าเผยความในใจก่อน และไม่รู้ว่าจะเผยอย่างไร ซึ่งเราจะเห็นปัญหาข้อนี้ของอินเสี่ยวเที่ยวได้จากเรื่องของเธอกับเงินจ้าย เธอรู้จักเงินจ้ายมาตั้งแต่อายุ 12 แล้ว และเขาก็รู้เรื่องทุกอย่างของเธอดี เขามักจะพบเธอขณะที่เธอกำลังอับจน มีปัญหา เช่น เมื่อเธอกำลังเศร้าโศกเสียใจที่สถานีรถไฟเพราะฟางจิงยืนยันหนักแน่นที่

จะเลิกกับเธอที่นั่น เงินจ่ายอยู่ที่นั่นพอดี เขากำลังจะขึ้นรถไฟกลับไปเรียนหนังสือที่ปักกิ่ง เขาจึงกลายเป็นที่
ระบายนกชของเธ เป็นผู้ปลอบโยนเธอ เขาเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาให้เธอตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันถึงแม้เขาจะแต่งงาน
แล้ว

他是多么愿意为她做事，做她想做的一切。他们经常见面，既清白又
秘密，他们无话不谈。。。。。。这一男一女，或许他们并不打算看
见前方的目的地，他知道她生活在他生活的城市，她知道他生活在她
生活的城市，他与她同在，这就够了。(214-5)

เขาช่างยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยเธอทำเรื่องต่างๆ ทำทุกอย่างที่เธออยากทำ พวก
เขาพบกันเป็นประจำ ทั้งด้วยความบริสุทธิ์ใจและมีเลศนัย ไม่มีเรื่องอะไรที่ทั้งสอง
ไม่คุยกัน.....ชายหนึ่งหญิงหนึ่งคู่นี้ บางทีทั้งคู่คงไม่ตั้งใจจะเห็นจุดหมายปลายทาง
เขารู้ว่า เธออยู่ในเมืองที่เขาอยู่ เธอรู้ว่า เขาอยู่ในเมืองที่เธออยู่ เขาและเธออยู่
พร้อมกัน นี่ก็เพียงพอแล้ว

แต่ถึงอย่างไร อิ้นเสี่ยวเที่ยวก็ไม่เคยเผยความรู้สึกของเธอกับใครเลย เมื่ออินเสี่ยวพาน น้องสาวของเธอ
ซึ่งแต่งงานเป็นชาวอเมริกัน มีวิถีชีวิต และการคิดบางอย่างเป็นแบบตะวันตกไปแล้วถามเธอขึ้นมาในคืนวันหนึ่ง
ขณะนอนด้วยกันระหว่างที่อินเสี่ยวพานกลับมาเยี่ยมบ้านว่า

尹小帆说你喜欢陈在吗？尹小跳说陈在已经结婚了。尹小帆说结婚和
喜欢不喜欢是两码事，为什么你不能正面回答问题呢？尹小跳说我不
喜欢，我现在没有喜欢任何男人。(216)

อินเสี่ยวพานพูดขึ้นว่า พี่ชอบเงินจ่ายไหม อินเสี่ยวเที่ยวตอบว่า เงินจ่ายแต่งงาน
แล้ว อินเสี่ยวพานบอกว่า แต่งงานกับชอบไม่ชอบมันคนละเรื่องกัน ทำไมพี่ถึงไม่
ตอบคำถามตรงๆนะ อินเสี่ยวเที่ยวตอบว่า ฉันไม่ชอบ ตอนนั้นฉันไม่ได้ชอบผู้ชายคน
ไหนเลย

อินเสี่ยวเที่ยวเพิ่งจะตระหนักแน่ในหัวใจของตนเมื่ออายุ 34 ขณะที่เธอไปแวะเยี่ยมแม่ที่เมืองฮอสติน
หลังประชุมเสร็จ สาเหตุที่เธอแน่ใจในความรักของตนนั้นเกิดจากการที่ไม่ดีสารภาพรักกับเธออย่างเปิดเผย เขาจูบ
เธออย่างเป็นธรรมชาติต่อหน้านักท่องเที่ยวคนอื่นๆ ขณะที่พาเธอไปเที่ยว คงเป็นเพราะความกล้าหาญและมุ่งมั่น
ของเขาที่จะให้เธอได้รับรู้และตอบรับเขาที่ทำให้อินเสี่ยวเที่ยวเกิดความต้องการเช่นเดียวกันนั้นบ้าง เมื่อกลับจาก
สหรัฐฯ เธอจึงนัดพบเงินจ่ายและตั้งใจว่าจะหาที่สงบๆ เพื่อบอกเขา แต่กลายเป็นทั้งคู่ทะเลาะกันอีก เพียงเพราะ
เธอเล่าเรื่องที่ไม่ค่อยชอบเธอให้เขาฟัง และเขาตอบเธอว่า ถ้าเธอชอบ เขาจะยินดีด้วย อยากรักดี ในคืนนั้น ทั้งคู่ก็ได้
สารภาพรักกัน ตอนนี้องที่อินเสี่ยวเที่ยวเผยความเป็นหญิงแบบโบราณของเธอออกมา ความไม่กล้าที่จะเปิดเผย

ความรู้สึก และความรู้สึกว่าตนนั้นไม่บริสุทธิ์พอ ไม่ดีพอสำหรับเขาซึ่งรู้เรื่องเธอทุกอย่างรวมทั้งเรื่องของผู้กำกับ ฟางจึง

陈在亲着尹小跳的手说，十年前，我打算结婚的时候，也像你今天问我一样地问过你的，为什么你告诉我你不爱我？尹小跳亲着陈在的手说，因为你从来没对我说过你爱我。。。。。。方兢扔下我就走的那一天。他把我从梦里的高空推了下来，是你在地上承接了我。你把我接住了。。。。。。如果你不是我最爱爱的人，为什么我会在你跟前掩面大哭？但是我不知道，我当时没有这种分析自己的能力。。。。。。后来我终于明白了一切确认了一切，我却又觉得我不能爱你了。我不配。。。。。。我不能把一个这么狼狈的乱七八糟的我再送到你面前我不能。(258-9)

เงินจ่ายจุมพิตมือของอินเสี่ยวเที่ยวและพูดว่า สิบปีก่อน ตอนที่ผมวางแผนจะแต่งงาน ก็เคยถามคุณคำถามแบบเดียวกันกับที่คุณถามผมวันนี้เลย แล้วทำไมคุณถึงบอกว่าคุณไม่รักผมละ อินเสี่ยวเที่ยวจุมพิตมือของเงินจ่ายแล้วตอบว่า เพราะคุณไม่เคยบอกเลยว่าคุณรักฉัน.....วันที่ฟางจิงทิ้งฉันไปวันนั้น เขาผลัดกันตกลงมาจากความฝันบนฟ้า คุณคือคนที่รับฉันไว้ที่ด้านล่าง คุณรับฉันได้.....ถ้าหากว่าคุณไม่ใช่คนที่ฉันรักที่สุดแล้ว ฉันจะร้องให้น้ำตาของหน้าต่อหน้าคุณทำไม แต่ฉันไม่รู้ตอนนั้นฉันไม่สามารถวิเคราะห์หัตถ์ตัวเองได้แบบนี้.....ต่อมาในที่สุดฉันก็เข้าใจเรื่องทั้งหมด แน่ใจเรื่องทั้งหมดแล้ว แต่ฉันก็กลับรู้สึกว่าคุณรักเธอไม่ได้ ฉันไม่คู่ควร.....ฉันไม่สามารถเอาตัวฉันที่สับสนและทะลุมหาหนทางมามอบให้คุณได้ ฉันทำไม่ได้

และจากคืบนี้ไปทั้งสองคนก็อยู่ร่วมกัน เงินจ่ายวางแผนหย่า และเตรียมแต่งงานกับเธอ แต่ก่อนหน้าที่จะถึงวันแต่งงานนั้น ทั้งสองคนก็อยู่ด้วยกันแล้ว ความกล้าในการเปิดเผยความรู้สึก และการมีเพศสัมพันธ์กันทันทีโดยไม่รอให้ถึงคืนแต่งงาน รวมถึงการอยู่ก่อนแต่งของอินเสี่ยวเที่ยวนี้ดูจะได้รับอิทธิพลมาจากอเมริกา ดินแดนที่เธอไปเยือนและรู้สึกถึงความเสรี เป็นธรรมชาติในเรื่องนี้จากไมค์ เป็นการปรับตัวให้เข้ากับกระแสบริโภคนิยมที่เน้นการครอบครองและความรวดเร็วเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม ในที่สุดแล้วอินเสี่ยวเที่ยวก็ไม่ได้แต่งงานกับเงินจ่ายอย่างที่ทุกอย่างเตรียมพร้อมหมดแล้ว ทั้งที่เธอก็ปวดร้าว เขาก็ปวดร้าว เมื่อเงินจ่ายขอเหตุผล อินเสี่ยวเที่ยวก็ได้แต่เรียกให้เขากลับไปแต่งงานใหม่กับอดีตภรรยาของเขา และดึงเธอไว้อย่าให้ไปต่างประเทศ อดีตภรรยาของเขานั้นกำลังจะไปกาบอง ช่วยเหลือน้ำทำตุ๊กกจีเสื้อผ้า ลากออกจากอาชีพครู อินเสี่ยวเที่ยวรู้เรื่องนี้ด้วยตัวเอง เพราะอดีตภรรยาของเขาพยายามหาทางมารู้จักเธอ ด้วยความอยากรู้อยากเลียนแบบเธอผู้ครองหัวใจเงินจ่ายมาตลอดเวลาที่เธออยู่กับเขา ผู้วิจัยขอวิเคราะห์ว่า นี่เป็นผลมาจากความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ที่อินเสี่ยวเที่ยวมีต่อการกระทำของตนในอดีตและปัจจุบัน ในอดีตก็คือการตายของอินเสี่ยวเฉวียน น้องสาวคนเล็กที่อินเสี่ยวเที่ยวมีส่วนต้องรับผิดชอบ เธอไม่ช่วยเหลือน้องทั้ง

ที่เห็นขณะที่น้องกำลังตกลงไปในบ่อพักน้ำเสีย ทั้งนี้เพราะเธอเห็นว่า น้องเป็นหลักฐานพยานการนอกใจของแม่ การนอกใจของแม่ทำให้ครอบครัวร้างฉิบหาย ไม่เพียงครอบครัวของเธอ แต่ครอบครัวของถึงเฉยด้วย ซึ่งมีถึงเฉยกับอา - หมอถึงสองคน เพราะถึงเฉยก็แสดงอาการเกลียดชังอื่นเสียเฉยเฉยเช่นกัน เหตุการณ์นี้สร้างคำถามและความอัดอั้นตันใจให้กับอื่นเสียเที่ยวมาตลอด ถึงเธอจะพยายามเข้าข้างตัวเองว่า นี่เป็นการรักษาเกียรติของครอบครัว แต่มันก็เป็นชีวิตหนึ่งที่หายไป นอกจากนี้ยังทำให้อื่นเสียฟานอ้างกับเธอว่าเธอได้สร้างตำหนิที่ลบไม่ออกให้กับชีวิตของอื่นเสียฟานเช่นกัน ในปัจจุบัน อื่นเสียเที่ยวอาจกำลังคิดว่า การกระทำของเธอกับเงินจ้ายก็คล้ายกับที่แม่ทำกับหมอถึง การกระทำที่เธอแสนเกลียด และคิดว่าไม่มีศีลธรรม การแต่งงานของเธอกับเงินจ้ายก็กำลังทำลายชีวิตของผู้หญิงอีกคนหนึ่งด้วยเช่นกัน ผู้หญิงคนที่รักเงินจ้ายและคงจะรักมากกว่าที่เธอรัก เพราะหล่อนไม่มีที่ท่าจะตำหนิอื่นเสียเที่ยว แต่กลับอยากจะถูกใจและเลียนแบบเธอ อยากรู้ว่าทำไมเงินจ้ายถึงรักเธอ และด้วยเหตุนี้ อื่นเสียเที่ยวจึงไม่อาจทำผิดซ้ำสองได้ ถึงแม้จะหมายความถึงการเป็นโสดไปตลอดชีวิตของเธอก็ตาม

สำหรับเจิงหมางหมางนั้น เธอก็คล้ายกันกับอื่นเสียเที่ยว แต่ภูมิหลังครอบครัวนักปฏิวัติที่พ่อและแม่ทุ่มเทให้กับพรรคอย่างสุดใจของเธอทำให้เธอยิ่งมุ่งมั่นทุ่มเทต้องทำงานให้ดี และเรื่องนี้ก็มีผลต่อความรู้สึกของเธอกับเรื่องของการความรัก เจิงหมางหมางเองไม่เคยคิดถึงเรื่องนี้เลย ชีวิตของเธอเป็นไปตามครรลอง คือตั้งใจเรียนหนังสือ เมื่อออกชนบท ก็ตั้งใจทำงาน เสียสละ เมื่อทำงานก็ทุ่มเท ทั้งนี้เพราะคำสอนที่เธอได้รับเสมอมา พลังแห่งความเป็นหนุ่มเป็นสาวต้องสละให้กับการปฏิวัติ ปัญหาส่วนตัว(เป็นคำศัพท์ในยุคเหมาซึ่งหมายถึงเรื่องความรัก การแต่งงาน) ต้องมาทีหลังส่วนรวม

这风华正茂的年龄，必须全部投入革命事业，接受劳动锻炼，提高政治觉悟和思想水平。否则，这个人就是腐朽的，无耻的，荒淫的，下流的，小资产阶级情调的。(23)

อายุที่เปี่ยมกำลังวังชาตอนนี้ ทั้งหมดต้องทุ่มเทให้กับการปฏิวัติ ฝึกฝนการใช้ร่างกาย พัฒนาจิตสำนึกทางการเมืองและความคิด มิเช่นนั้น คนคนนั้นก็จะต้องเสื่อมทราม ไร้ยางอาย ลามก ซั่นต่ำ เป็นลักษณะของชนชั้นนายทุนน้อย

ดังนั้นเมื่อทั้งพ่อและแม่ของเธอมาหาเธอในวันอาทิตย์หนึ่งที่หอพักของโรงงานเพื่อบอกให้รู้ว่า เธอควรต้องเริ่มดูตัว ศึกษาชีวิต และคิดถึงเรื่องการแต่งงานได้แล้ว เจิงหมางหมางเองตกใจ และเขินอายจนแทบแทบกรแผ่นดินหนี

个人问题！这种提法，立刻就意味着异性出现在曾芒芒的世界了。曾芒芒真是害羞得慌。她把脸死死埋在茶缸里，慌乱的说：“妈妈，我还年轻以后再说吧。”(23)

เรื่องส่วนตัว! การพูดเรื่องแบบนี้ขึ้นมา ก็หมายความว่ามีความถึงการมีเพศตรงข้ามปรากฏตัว
ขึ้นในโลกของเจิ้งหมางหมางโดยฉับพลัน เจิ้งหมางหมางอายจนไม่รู้จะทำอย่างไร
ฝั่งหน้าลงไปกับโลกาน้ำชา ลนลานพูดว่า “แม่ หนูยังเด็กอยู่เลย วันหลังค่อยพูดกัน
ใหม่ละกัน”

เมื่อทั้งพ่อและแม่อธิบายความจำเป็นที่เธอควรต้องมีเวลาให้เลือก ให้ศึกษาฝ่ายตรงข้ามแล้ว แม่ก็
เรียกร้องจากเจิ้งหมางหมางว่า คู่ที่ดีคือต้องมีคุณสมบัติสามข้อ ได้แก่ ข้อแรกคือต้องเกิดในชนชั้นกรรมมาชน มี
จิตสำนึกทางการเมืองดี ขยันทำงานนิสัยดี รักการเรียนรู้ออกไปใช้แรงงาน และหน้าตาต้องพอใช้ได้ และควรต้องมี
ปริญญาเพราะตอนนี้ประเทศเริ่มกลับมาให้ความสำคัญกับความรู้ ข้อสองคือต้องไม่ใกล้ชิดจนเกินงาม ให้คน
นินทาไปทั่วไม่ได้ จะได้ไม่ทำให้หัวหน้าและเพื่อนร่วมงานต่อต้าน ควรต้องเรียนรู้และช่วยเหลือกันและกัน ข้อ
สามคือตอนนี้ยังอยู่ในขั้นตอนที่ทำได้แค่รู้จักกัน เข้าใจกัน ห้ามชิงสุกก่อนห่ามโดยเด็ดขาด ห้ามทำให้พ่อแม่เสีย
เสีย ห้ามเกิดการแต่งงานสายฟ้าแลบ แน่แน่นอนว่า การขอเรื่องทั้งหมดนี้เป็นการขีดเส้นให้เธอผู้เชื่อฟังพ่อแม่เสมอมา
ต้องเดินตาม ความรักในแง่มนี่ไม่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกเลย การแต่งงานกลายเป็นเครื่องมือหนึ่งของ
การสืบพันธุ์ และต่อ ยอดผลประโยชน์ทางการเมือง และนี่ทำให้เจิ้งหมางหมางในเวลาต่อมาก็มีข้อกำหนดคนรัก
ในอุดมคติของเธอเอง ซึ่งก็เป็นข้อกำหนดที่แห้งแล้ง เป็นหุ่นยนต์ และไม่เกี่ยวพันกับความรู้สึก หรือความตื่นเต้น
เลย แต่เป็นเรื่องของหน้าตาความภูมิใจ และความทัดเทียมกันได้ในทุกด้าน

曾芒芒的丈夫，无论是从事什么工作，一定是卓有成就的。他将是一个深负重望的人。他的同事中，有不少鹤发童颜的老人，他们是国家的栋梁，丈夫把她带到单位去，谦恭而又骄傲地对这些老人介绍说：“这是我的妻子。”他们的家庭，明亮而安静，一尘不染，东西都摆放在应该摆放的地方。他们家里一定有长长的书柜。夜晚，床头的台灯亮着，他们夫妻洗过澡，头发洁净，指甲粉红，靠在床头，各自捧书阅读，偶尔会意地对视一笑。(39)

สามีของเจิ้งหมางหมาง ไม่ว่าจะทำอะไรก็จะต้องประสบความสำเร็จเยี่ยม
เขาจะเป็นคนมีอนาคตยาวไกล ในบรรดาเพื่อนร่วมงานของเขาจะมีผู้สูงวัยที่
หน้าตาแจ่มใสสุขภาพแข็งแรง เป็นเสาหลักของประเทศ สามีจะพาเธอไปที่
หน่วยงานของเขา และแนะนำเธอให้พวกเขาผู้สูงวัยเหล่านั้นรู้จักกันอย่างอบอุ่นแต่
ภาคภูมิใจว่า “นี่คือภรรยาของผม” ครอบครัวของพวกเขา สว่างไสวและสงบ
สะอาด ไม่มีฝุ่น ข้าวของถูกจัดเรียงไว้ในที่ที่ควรจัดเรียง บ้านของพวกเขาจะต้องมี
ชั้นหนังสือที่ยาวมากๆ ยามค่ำ ไฟที่หัวเตียงสว่างไสว พวกเขาสามีภรรยาอาบน้ำ
แล้ว ผมสะอาดแล้ว เล็บเป็นสีชมพูอ่อน นั่งฟังนักร้องเสียง ต่างคนถือหนังสืออ่าน
นานๆทีก็หันมามองตาอีกให้กันอย่างตั้งใจ

ความรักในความคิดของเธอและจากที่แม่ของเธอกำหนดไว้ไม่มีสิ่งใดเกี่ยวพันกับความรู้สึกใกล้ชิดอบอุ่นและวามหมายเลย เจิงหมางหมางไม่เข้าใจและไม่เคยรับรู้ถึงการมีอยู่ของความรู้สึกแฉะนี้ ดังนั้น เมื่อขว้างเยวี่ยน คนงานคุมหมอน้ำเข้ามาเข้าเหย้าและหาโอกาสพูดคุยกับเธอ ทำให้เธอมีชีวิตชีวา อารมณ์ดี และเริ่มรู้สึกแปลกๆ ในใจซึ่งไม่เคยมีหนุ่มคนไหนในห้าคนที่เธอไปดูตัวและลองคบมาทำให้เธอรู้สึกได้เลย เจิงหมางหมางจึงลี้มเลือนข้อกำหนดเหล่านี้ไปชั่วขณะจนกระทั่งเธอถูกเพื่อนสาวคนหนึ่งชักชวนเรื่องความแตกต่างทางสถานภาพการทำงานและการศึกษาของพวกเขาทั้งสอง เจิงหมางหมางจึงคิดขึ้นมาได้ถึงความแตกต่างทางชนชั้นที่มีระหว่างเธอกับขว้างเยวี่ยน อนาคตที่คงไม่อาจเป็นได้อย่างที่เธอฝัน เธอจึงวิ่งหนีขว้างเยวี่ยนต่อหน้าต่อตา เจิงหมางหมางถูกหัวหน้าเรียกไปตักเตือนเรื่องปัญหาส่วนตัว และทำให้เรื่องนี้แพร่กระฉอนไปทั่วโรงงาน พนักงานดีเด่นที่ตั้งใจทุ่มเทตัวเองเพื่อเป็นแบบอย่างแต่กลับมากถูกตำหนิและเป็นขี้ปากแบบนี้ เธอสะเทือนใจกับเรื่องนี้จนล้มป่วย เจิงหมางหมางต้องหลบไปหาปู่ที่ปักกิ่งเพื่อสงบสติและกำลังใจ กลับมาอีกที่คราวนี้เธอจึงตั้งใจว่าจะเลือกคู่เองอย่างมีสติ ไม่ไปดูตัว และไม่ปล่อยให้ใครได้ใช้เธอเป็นหัวข้อนินทาอีก

การตั้งปณิธานเช่นนี้ทำให้เมื่อเกาหย่งเข้ามารู้จักกับเธอเอง และเขามีสถานภาพเท่าเทียมกับเธอ ทั้งการศึกษา หน้าทีการงาน เจิงหมางหมางจึงตั้งใจคบเขาทันที ถึงแม้ว่าเธอจะเริ่มรู้จักฉางเซิงเยวี่ยน (เพื่อนที่เกาหย่งพามาเพื่อไม่ให้จุดประสงค์การมาหาเจิงหมางหมางของเขาเห็นเด่นชัดจนเกินไป) ไปพร้อมกับที่รู้จักเกาหย่ง และเธอน่าจะได้มีโอกาสค่อยๆ พิจารณาว่าคนไหนที่เธอชอบมากกว่าหรือเข้ากันได้ทางบุคลิกกับเธอมากกว่า แต่เจิงหมางหมางก็ยึดติดอยู่กับเกาหย่ง ผู้วิจัยอยากที่จะชี้ว่าเพราะเจิงหมางหมางเห็นว่าเกาหย่งเข้ามาเริ่มความสัมพันธ์กับเธอก่อน เพราะเธอกลัวว่าจะเกิดปัญหาซับซ้อนเป็นประเด็นถูกนินทาได้อีก และภาพพจน์ที่ดีอยู่แล้วของเธอจะเสียหายอีก เธอจึงไม่กล้าที่จะสำรวจความรู้สึกที่แท้จริง ความรู้สึกที่เธอกำลังพูดจาหรือไว้ใจฉางเซิงเยวี่ยนมากกว่า เธอกำลังแสดงความเป็นตัวของตัวเองกับฉางเซิงเยวี่ยนมากกว่า การยึดติดอยู่กับภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ดี (ที่เราเห็นได้จากข้อกำหนดของแม่ของเจิงหมางหมาง) พลเมืองที่มีค่าของประเทศ ทำให้เธอไม่กล้าที่จะลองคบหรือลองเปิดเผยความรู้สึกของเธอกับฉางเซิงเยวี่ยนมากกว่าที่จะเป็นเหตุผลอื่น (เจิงหมางหมางเคยไปหาเขาและถามว่าเขามีคนรักหรือยัง เมื่อรู้ว่ามิแล้ว เธอก็อวยพรให้พวกเขาถือไม้เท้ายอดทอง ซึ่งฉางเซิงเยวี่ยนก็ตอบแบบเดียวกัน แล้วทั้งคู่ก็รู้สึกได้ถึงความสุขที่หอมปลอมและความเย็นชาระหว่างกันทันที) ที่จริงแล้วความเข้ากันได้หรือความเหมาะสมระหว่างเธอกับฉางเซิงเยวี่ยนยังเป็นที่ประจักษ์ต่อเยียนจื่อ (燕子) อาหญิงสุดท้องของเธอเองผู้บอกให้เธอเลือกฉางเซิงเยวี่ยนและสลัดเกาหย่งทิ้งไป แต่เธอก็ไม่ได้ทำ เหตุผลที่เธอให้กับอาก็คือฉางเซิงเยวี่ยนมีคนรักแล้ว (กรณีเดียวกับที่อันเสี่ยวเที่ยวไม่ได้ตอบตรงๆ ว่ารักหรือเปล่า) ถ้าหากการมีคนรักอยู่แล้วของฉางเซิงเยวี่ยนเป็นอุปสรรคขัดขวางไม่ให้เจิงหมางหมางกล้าหันไปลองคบกับฉางเซิงเยวี่ยนตอนนั้นจริงก็เป็นเรื่องน่าแปลกที่คนรักคนเดียวกันนั้นซึ่งได้กลายมาเป็นภรรยาของฉางเซิงเยวี่ยนแล้ว ในตอนนี้ในปี ค.ศ. 1998 กลับไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจของเจิงหมางหมางที่จะขอติดตามฉางเซิงเยวี่ยนไปจับมือทะเลที่แม่น้ำแยง

ซีเกียงในปีต่อไปเลย นี่เป็นอีกเหตุการณ์หนึ่งที่พิสูจน์ถึงอิทธิพลของความคิดแบบขงจื้อและแบบคอมมิวนิสต์ที่มีต่อตัวเจิ้งหมางหมางในขณะนั้น

ความรู้สึกดีๆที่เจิ้งหมางหมางมีให้กับฉางเซิงเยวี่ยนมากกว่าเกาหย่ง สามีของเธอเองนั้น เป็นเรื่องที่ภรรยาของฉางเซิงเยวี่ยน และเกาหย่งก็รู้กันดี ดังจะเห็นได้จากคำพูดของเกาหย่งเมื่อมีปากเสียงกับเธอ ตอนที่เธอขอหย่ากับเขาเป็นครั้งที่สองหลังจากที่เธอออกจากคุกว่า

你也是按照自己开列的条件选择了我。当然，婚后，你或许恪守了道德规范。可是你恪守道德规范只是为了树立自己的光辉形象，为了给自己一种自豪感，。。。。。。你的恪守也只是所谓的恪守，难道不是吗？你和常声远，难道没有感觉吗？。。。。。。我知道你们没有实质性的行为。你们只是心照不宣。。。。。。常声远的老婆 林晓玲，。。。。。。对你们两个人这种所谓高尚纯洁的友谊，都懂得沉默是金。何况我高勇呢？(313)

เธอก็เลือกฉันตามเงื่อนไขที่ตัวเองเขียนไว้เหมือนกันนั่นละ แน่นอน หลังแต่งงานแล้ว เธออาจจะรักษาศีลธรรม แต่การรักษาศีลธรรมของเธอก็เป็นเพียงเพื่อสร้างภาพตัวเองให้มีเกียรติ เพื่อให้ตัวเองภาคภูมิใจ.....การรักษาศีลธรรมของเธอก็เป็นแค่มีมือถือสาปากถือศีล หรือว่าไม่ใช่ เธอกับฉางเซิงเยวี่ยน ไม่รู้สึกอะไรต่อกันหรอก.....ฉันรู้ว่า พวกเขาทำอะไรกันจริงๆ พวกเขาแค่มีอะไรกันอยู่ลับๆในใจ.....หลินเสี่ยวหลิง เมียของฉางเซิงเยวี่ยนนะนะ.....ยังรู้เลยว่าเจียบไว้ดีกว่าเรื่องทีบอกว่าเป็นมิตรภาพบริสุทธิ์สูงส่งระหว่างพวกเขาสองคนนะ แล้วฉันเกาหย่งละ ยังไม่ต้องพูดถึงเลย

ตัวของฉางเซิงเยวี่ยนเองก็สื่อให้เจิ้งหมางหมางรู้ว่า หลินเสี่ยวหลิงรู้เมื่อเขามาเยี่ยมเธอที่เป็นลมไปทันทีที่รู้ว่าเกาหย่งถูกจับ

曾芒芒说：“好的，林晓玲好吗？”常声远半晌没有回答。之后，常声远说：“现在我们也不说这个话题吧？”曾芒芒低下了头。她明白了。林晓玲已经好久避而不见曾芒芒了。。。。。。他们没有任何行为举止超越了这个社会的约定俗成的友谊规范。林晓玲无从指责他们。林晓玲也从来没有指责过。但是林晓玲用无声的指责在指责。常声远和曾芒芒用无可指责在抵挡。他们对外抵挡，也互相抵挡。(293-4)

เจิ้งหมางหมางพูดว่า “ได้ หลินเสี่ยวหลิงสบายดีไหม” ฉางเซิงเยวี่ยนนิ่งไปไม่ตอบ อยู่ครู่หนึ่ง จากนั้น ฉางเซิงเยวี่ยนพูดว่า “ตอนนี้เราก็คงจะไม่พูดเรื่องนี้ด้วยดีไหม” เจิ้งหมางหมางก้มหน้า เธอเข้าใจแล้ว หลินเสี่ยวหลิงหลบหน้าเจิ้งหมางหมางมานานแล้ว.....พวกเขาทั้งคู่ (ฉางเซิงเยวี่ยนและเจิ้งหมางหมาง)ไม่มีที่ทำการกระทำใดๆที่

จะเกินเลยขอบเขตของความเป็นเพื่อนที่สังคมนี้กำหนด พวกเขาไม่มีอะไรที่จะให้
 หลินเสี่ยวหลงประมาณได้ หลินเสี่ยว หลิงก็ไม่เคยประมาณพวกเขาเลย แต่หลิน
 เสี่ยวหลงใช้การต่อต้านแบบเงียบๆมาประมาณพวกเขาอยู่ ฉางเซิงเยวี่ยนและเจิง
 หมางหมางก็กำลังตอบโต้ด้วยการไม่ทำอะไรให้ประมาณได้ ทั้งคู่ป้องกันคน
 ภายนอก และป้องกันระหว่างกันด้วย

นอกจากนี้แล้ว เจิงหมางหมางยังมีลักษณะของความเป็นภรรยาที่ดีตามชนบโบราณของจีนอีกด้วย
 กล่าวคือ เธอยอมตามเขาเกือบทุกอย่าง และพยายามช่วยเหลือสามี ให้เกียรติ ไม่ฉีกหน้า ความในไม่นำออก
 ความนอกไม่นำเข้า ไม่ว่าจะเป็นการมีรักในที่สาธารณะ ตามสวนสาธารณะ หรือตามกระท่อมร้างข้างรางรถไฟ
 หรือใต้สะพานลอย ทั้งที่ใจจริงแล้วเธอกลับทุกครั้งว่าจะถูกจับจนเธอต้องเตรียมทะเบียนสมรสติดตัวเพื่อผ่อนหนัก
 เป็นเบาหากถูกจับได้ เธอคอยดูแลเอาใจใส่เกาหย่งขณะที่เขาเตรียมตัวสอบเข้าศึกษาต่อปริญญาโท ทั้งเมื่อตอนที่
 ยังไม่ได้แต่งงานกัน และเมื่อตอนที่แต่งงานแล้ว (เกาหย่งสอบสองครั้งและตกทั้งสองครั้ง) เธอก็อดทนทำทุกอย่าง
 ทั้งอาหาร ซ่อมราวตากผ้า ปีนบันไดซ่อมไฟ เมื่อแต่งงาน ทั้งคู่ต้องประหยัดมากเพราะไม่มีเงิน แต่เจิงหมางหมาง
 ก็ยังใช้เงินซื้อเสื้อผ้าเตรียมงานแต่งให้เกาหย่งมากกว่าของตัวเอง เมื่อเกาหย่งติดคุก เธอก็พยายามวิ่งเต้นหาคน
 ทั้งจากฝ่ายครอบครัวของตนและจากโรงงานเพื่อช่วยเหลือให้เขาพ้นออกมา ครั้งแรก เมื่อพบว่าเขามีผู้รัก เธอ
 ไม่ได้เผชิญหน้ากับเขา และก็ไม่ได้ออกใคร มันเป็นความลับระหว่างเธอกับพี่สาวของเกาหย่งเท่านั้น แต่เมื่อเธอ
 พบว่า เขายังไม่เลิกกับผู้รักคนนั้น และพี่สาวเกาหย่งก็ยังไม่พยายามหาทางปิดเธอ เธอจึงขอหย่า แต่เมื่อใกล้จะหย่า
 กันนั้น พ่อของเกาหย่งป่วย ต้องมีคนดูแล วิ่งเต้นเรื่องต่างๆ การหย่าจึงถูกชะลอออกไป โดยที่เจิงหมางหมางก็
 ช่วยเหลือทุกอย่างอยู่เหมือนเดิม ทั้งคู่ยังหย่าจากกันไม่ได้ เพราะยังไม่อยากให้แม่ของเขาเสียใจ เธอก็ยอม แม้เมื่อ
 เกาหย่งไปทำงานที่เซินเจิ้นและมีผู้รักอยู่ที่นั่น เธอก็ยังให้เขาเป็นคนนัดวันหย่าเมื่อเขาพร้อม

แต่เจิงหมางหมางเองก็ไม่ใช่ผู้หญิงตามแบบคำสอนโบราณเสียทีเดียวนัก หากเราพิจารณาถึงความกล้า
 ในการขอจบชีวิตคู่ที่เธอไม่รู้สึกรู้ว่ามีความสุข ตั้งแต่เมื่อยังไม่ได้จัดงานแต่งงาน ยังไม่ได้ย้ายเข้ามาอยู่ด้วยกัน
 เพราะยังไม่มีห้องพัก แต่ทั้งคู่ได้จดทะเบียนแล้ว เจิงหมางหมางโทรศัพท์บอกให้เกาหย่งนัดวันไปหย่าได้ทันทีเมื่อ
 เธอรู้สึกว่ เกาหย่งไม่ให้ความสำคัญกับความรู้สึกเป็นห่วงของเธอและยังพาลทะเลาะหาเรื่องอีกด้วย เรื่องนี้
 เกิดขึ้นจากการที่เกาหย่งอาสาไปซื้อของทำครัวมาให้เธอที่รอจะทำอาหารอยู่ แต่ระหว่างทางกลับ เขาแวะเล่น
 หมากล้อมกับคนข้างทาง กว่าจะกลับมาพบเธอนั้นก็ใช้เวลาไปเป็นชั่วโมงๆ ตลอดเวลาเหล่านั้น เธอได้แต่คิดถึง
 เรื่องร้าย ดังนั้นเมื่อพบหน้ากัน เธอแค่บอกความในใจเท่านั้น ก็เกิดปากเสียงทันที เรื่องนี้เมื่อผสมกับเหตุการณ์
 ต่างๆก่อนหน้านี้ที่มีการเข้าใจคลาดเคลื่อนอยู่หลายครั้ง และทุกครั้งเกาหย่งก็ไม่มีความตั้งใจจะเข้าใจผู้อื่นเช่นนี้
 เหมือนกัน จึงทำให้เธอเด็ดเดี่ยวที่จะเริ่มก่อน แต่กลายเป็นทั้งสองครั้งนั้น เกาหย่งไม่มีความกล้าที่จะสานต่อ
 ถึงแม้เขาไม่ได้มีความสุขมากนักกับการคบเจิงหมางหมาง (เรารู้ในภายหลัง เมื่อทั้งคู่ทะเลาะกัน และเกาหย่งก็
 พรรณนาความรู้สึกทั้งหมดที่เขาารู้สึกขณะอยู่กับเจิงหมางหมาง เขาคิดว่าการอยู่กับเธอนั้นไร้รัก เพราะเธอไม่ได้รัก

เขา อยู่กับเธอไม่มีความสุข เพราะ เธอเรียบร้อยเกินไป เธอมีชีวิตที่เป็นระเบียบเกินไป เขาเองก็เหมือนเจิ้งหมางหมางที่เลือกคู่เพราะคำนึงถึงปัจจัย และเงื่อนไขภายนอกเป็นหลัก ไม่ใช่ตามความรู้สึกในใจ) ในแง่มุมนี้คงต้องยกความกล้าของเจิ้งหมางหมางในเรื่องนี้ให้กับอิทธิพลของอุดมการณ์ความเท่าเทียมทางเพศในยุคเหมา อุดมการณ์ที่ทำให้ผู้หญิงตระหนักว่าตนมีสิทธิเท่าเทียมกับชายในทุกเรื่องรวมทั้งเรื่องขอหย่า ถึงแม้ว่าในความเป็นจริงแล้วขั้นตอนจะยุ่งยาก และ หญิงหม้ายก็ยังคงมีสถานภาพที่ไม่ได้รับการให้เกียรติหรือยอมรับในสายตาของสังคมก็ตาม อีกส่วนหนึ่งของความกล้าในการขอหย่านี้ก็คงเป็นเพราะ เจิ้งหมางหมางเองตั้งแต่แรกก็ไม่ได้มีความสุขใจกับความรัก หรือปัญหาส่วนตัวในความหมายตอนนั้น(ชื่อเรียกก็บอกผู้ใช้ภาษาได้ดีอยู่แล้ว ว่า ความรักคือปัญหา) เธอมีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเหมือนพ่อและแม่ของเธอ เหมือนแนวคิดที่เธอได้รับการปลูกฝังในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม นั่นเอง เธอจึงขอหย่า เพื่อที่เธออาจจะมุ่งหน้าไปอย่างเต็มที่และไม่ต้องมีปัญหาส่วนตัวเหมือนตอนอายุ 22 อีก

ความเป็นผู้หญิงแบบโบราณและการมุ่งมั่นแต่จะทำงาน ทำตนให้เป็นแบบอย่างตามอุดมการณ์ของเหมานี่เองที่ทำให้เจิ้งหมางหมางไม่รู้ประสีประสาในเรื่องเพศด้วย เมื่อเกาหย่งจูบเธอแบบฝรั่งเศส เธอตกใจและรังเกียจมาก พร้อมกับสงสัยตลอดเวลาถึงความบริสุทธิ์ น่าเชื่อถือของเกาหย่ง เธอสงสัยว่า เขารู้เรื่องนี้ได้อย่างไร และเธอก็ไม่เคยรู้เลยว่าเพศสัมพันธ์จะเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ชาย ถ้าเกาหย่งไม่บอกเพื่อขอให้เธอช่วยเขาได้ ระบายความต้องการดังกล่าว และด้วยเหตุนี้ เธอจึงยอมมีรักกับเขาในทุกที่ที่เขาต้องการ และด้วยเหตุนี้ เธอจึงไม่เคยรู้เลยว่า ผู้หญิงก็มีสิทธิ์ที่จะมีความสุขทางเพศได้ ดังนั้น เมื่อเธออยู่กับเขาเธอจึงไม่ค่อยได้มีความสุขดังกล่าว เธอไม่เคยรู้สึกว่าตนได้ถูกรักเลย และเรื่องนี้ก็ทำให้เกาหย่งเมื่อแต่งงานแล้ว ประสบความลำบากขึ้นทุกที่ที่จะมีเพศสัมพันธ์กับเจิ้งหมางหมางซึ่งไม่เคยพร้อมเลย และด้วยเหตุนี้ เกาหย่งจึงบอกเจิ้งหมางหมางเมื่อมีปากเสียงกันว่า

而你，我的老婆，床上的表现，对不起，实在是不敢恭维。你太矜持了，太不主动，太没有感觉了，你只是表面温文尔雅，看起来有文化有知识，可是实际上，你人事不懂。你没有开化。(313)

แต่เธอ เมียของฉัน เรื่องบนเตียงนี่นะ ขอโทษ ไม่กล้าขึ้นชมเลยจริงๆ เธอหนึ่ง เหลือเกิน ไม่กระตือรือร้น ไร้ความรู้สึก เธอนี้ก็แค่เปลือกนอกนุ่มนวลสง่างาม ดูท่าทางมีความรู้มีมารยาท แต่ที่จริงแล้ว อะไรเธอก็ไม่รู้ เธอมันสาวน้ำแข็ง

อาจเป็นด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เมื่อเจิ้งหมางหมางได้พบกับขว้างเยวี่เวียน รักแรกของเธอที่กวางเจา ได้ฟังเขา สารภาพรักที่อัดอั้นอยู่ในใจมาสิบกว่าปีแล้ว ได้รับการพะเน้าพะนอเอาใจประหนึ่งเธอเป็นเจ้าหญิง และได้ฟังคำวิจารณ์ที่เขามีต่อการตัดสินใจเลือกเกาหย่งของเธอแล้วนั้น เมื่อเขาขอนอนกับเธอตามความฝันของตน เจิ้งหมางหมางจึงไม่ปฏิเสธ แต่กลับเคลิบเคลิ้ม และมีความสุขได้ ซึ่งทำให้แม้แต่ตัวเธอเองก็แปลกใจ หลังจากคืนนี้ไปแล้ว เธอค้นพบว่า ที่แท้แล้ว เธอไม่ใช่เจิ้งหมางหมางที่มีเพียงบุคลิกเดียวคือน้ำที่ไหลไปเรื่อยๆ แต่เธอคือไฟที่ร้อนไหม้

ได้อีก นับจากวันนี้ไป เจิงหมางหมางก็หันมาเอาใจใส่ตัวเอง เปลี่ยนวิธีการแต่งตัว และเป็นผู้หญิงมากขึ้น เป็นผู้หญิงสวยที่เพิ่งผลิบาน

เจิงหมางหมางเป็นผู้หญิงที่มีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ในเรื่องของความรัก เธอเริ่มจากการไม่รู้ความหมาย ไม่ให้ความสำคัญ ไปจนถึงไม่กล้าแสดงความรู้สึกออกมา แต่เมื่อเวลาล่วงเข้าใกล้ปลายศตวรรษที่ 21 หลังจากประสบการณ์ทั้งหลาย การได้เดินทางไปกวางเจา เซินเจิ้น การได้ตระหนักถึงความหมาย ความไม่แน่นอน และความไม่ยั่งยืนของชีวิต จากการช่วยผู้และกู้ภัยน้ำท่วมในอุ้งน้ำครั้งใหญ่ ทำให้เจิงหมางหมางเรียนรู้ที่จะลุกขึ้นมาแสดงความรู้สึกของเธอออกมา ด้วยการโทรไปหาฉางเซิงเยวี่ยนก่อน และเริ่มสานต่อสิ่งที่อยู่ในใจเธอมานานเสียที ผู้วิจัยเชื่อว่า นี่เป็นการกระทำที่แสดงออกมาว่า เธอสามารถลุกขึ้นมารับผิดชอบชีวิตของตัวเองด้วยตัวเองทั้งหมดแล้ว ไม่ได้ถูกสังคม ครอบครัว หรือคนรอบข้างบีบเธอให้ต้องทำในสิ่งที่ต้องทำเหมือนอย่างที่เป็นมาชั่วชีวิต ไม่มีทางเลือกอื่น นี่คือความต้องการของเจิงหมางหมางที่จะได้เลือกทางเดินชีวิตด้วยตัวเองมาตั้งแต่อายุ 22 แล้ว เธอเคยบอกกับฉางเซิงเยวี่ยนว่า ถ้าเธอเลือกได้ สมัยอยู่มหาวิทยาลัย เธอก็จะไม่เรียนสาขานี้ และเธอยากออกเดินทางไปกับเขาเพื่อไปดูสัตว์โบราณ เจ้าหนูทะเลมากกว่า นอกจากนี้ เหตุการณ์นี้ก็เป็นเครื่องบ่งบอกถึงการปรับตัวให้เข้ากับกระแสของโลกาภิวัตน์ ความเสรีที่มากพร้อมกับระบบเศรษฐกิจและสังคมแบบเปิดนี้ด้วย

อันเสี่ยวเที่ยวและเจิงหมางหมางเป็นผู้หญิงชาวเมืองยุคหลังเหมาชนชั้นกลางที่ได้รับการศึกษาชั้นอุดมศึกษา สามารถทำงานช่วยตัวเองได้ ไม่ต้องพึ่งพาใครทางเศรษฐกิจ มีภูมิหลังผ่านการใช้ชีวิตในยุคเหมา และช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมจึงยังคงยึดติดอยู่กับคำสอนบางประการของจีนทั้งระบบขงจื้อและของพรรคคอมมิวนิสต์ ความรักของพวกเธอจึงผสมผสานไปด้วยหน้าที่ จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตัวเองและผู้อื่น ไม่ใช่แค่ความรู้สึกหัวโนหวือหวาชั่วคราวชั่วยาม กว่าที่พวกเธอจะเรียนรู้เพื่อจะได้ปลดปล่อยความรู้สึกที่แท้จริงของตัวเองก็เมื่อเวลาผ่านไปหลายสิบปีแล้ว แต่ถึงกระนั้น พวกเธอเหล่านั้นจะสามารถทำได้ตามใจของตนหรือตามใจของสังคมในท้ายที่สุดนั้นก็ยังคงเป็นคำถามที่ไม่มีคำตอบแน่นอน

4.3 ร่างกายในความหมายของผู้หญิง

นวนิยายทั้งสี่เรื่องนี้เขียนขึ้นในช่วงหลังกลางทศวรรษที่ 1990 ยุคเหมาและการปฏิวัติวัฒนธรรมผ่านไป แล้วอย่างน้อยสิบหกปี วงวรรณกรรมของจีนได้เห็นแก่นเรื่องทางเพศวิถีที่เปิดเผยอย่างน่าตกใจไปบ้างแล้วจากทั้งนักเขียนชายและหญิง เมื่อมาถึงช่วงนี้ ช่วงที่กระแสบริโภคนิยมเริ่มพัดแรงขึ้นในจีน เศรษฐกิจเป็นรูปแบบของตลาดเสรีมากขึ้น การหลั่งไหลเข้ามาของศิลปะวรรณกรรม ภาพยนตร์ วิถีชีวิตตะวันตกก็มากขึ้นและหลากหลายแนวมากขึ้น แก่นเรื่องเกี่ยวกับเพศวิถีในช่วงนี้จึงเหมือนเป็นข้อกำหนดพื้นฐานในงานเขียนช่วงนี้ เป็นเหมือนจุดขายที่จะช่วยให้ผลงานขายได้ดีขึ้น ดังนั้นในนวนิยายทั้งสี่เรื่องที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานี้จึงแฝงเรื่องและคำบรรยายเกี่ยวกับเพศวิถีที่น่าตื่นตาตื่นใจ ไม่เว้นแม้แต่เรื่องที่เขียนโดยนักเขียนสตรีรุ่นทศวรรษที่ 1950 (นักเขียนที่เกิดใน

ทศวรรษนี้และนำมาศึกษาในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้แก่ เกียหิง และ ฉือลี่ซึ่งเขียนเรื่อง *สตรีล้างใจ และน้ำคูไฟ* ตามลำดับ) ต่างกันที่ขอบเขตและระดับของการนำเสนอระหว่างนักเขียนรุ่นนี้และรุ่นทศวรรษที่ 1970 เท่านั้น

จากการศึกษานวนิยายทั้งสี่เรื่องนี้ ผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาทางเพศวิถีที่บรรยายไว้ในนวนิยายนั้นต่างพยายามที่จะใช้พื้นที่ในการเขียนยืนยันสิทธิในการกำหนดความหมาย สิทธิของผู้หญิงเหนือร่างกายของตน และใช้พื้นที่ในการเขียนแสดงแนวโน้มของการควบคุมใช้ประโยชน์ร่างกายของผู้หญิงในยุคโลกาภิวัตน์ กล่าวคือ การลดทอนความสำคัญของเยื่อพรหมจรรย์ต่อชีวิตของผู้หญิง สิทธิและความสามารถที่จะมีความสุขจากร่างกายของตนได้ และการใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือหาประโยชน์

4.3.1 เยื่อพรหมจรรย์นั้นสำคัญไฉน

ในสมัยโบราณจนถึงช่วงต้นของยุคหลังเหมานั้น ผู้หญิงถูกอบรมให้ต้องรักษาพรหมจรรย์ไว้เพื่อเป็นเครื่องยืนยันถึงความบริสุทธิ์ของเธอ เป็นสิ่งที่ทำให้เธอมีค่า และมีราคา นอกจากนี้ ผู้หญิงที่ดีก็ควรจะมีสามีเพียงคนเดียวเท่านั้นไม่แต่งงานใหม่ ไม่หย่าร้าง ดังที่ได้อธิบายไปแล้วก่อนหน้านี้ แต่ในช่วงนี้ สิ่งที่พบคือ ตัวเอกหญิงทุกคนในนวนิยายทั้งสี่เรื่องต่างไม่ได้เก็บรักษาพรหมจรรย์ ไม่เห็นความสำคัญว่าผู้หญิงจะต้องรักษาไว้จนถึงคืนแต่งงาน เพื่อสามีเท่านั้น และไม่ได้ถือตนเคร่งครัดว่าจะต้องรักษาร่างกายไว้เพื่อชายคนเดียวเท่านั้น

โกโกไม่ให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์โดยการไม่พูดถึงครั้งแรกของเธอ ผู้อ่านจะไม่รู้ว่าใครคือคนรักคนแรกที่ได้คืนแรกของเธอในเรื่องนี้ แต่จะได้รับการบอกเล่าถึงลักษณะของเพศสัมพันธ์ที่เธอมีกับชายคนรักอย่างน้อยก็สี่คน คนรักสมัยมหาวิทยาลัยที่ใช้ร่างกายของเธอทดลองทุกท่าที่เขารู้มา รวมทั้งใช้เธอในทุกโอกาสเช่นบนรถเมล์ คนรักสมัยทำงานนิตยสาร ที่ทำให้เธอรู้สึกว่าเป็นผู้หญิงที่โชคดีที่สุดในจีน เทียนเทียนซึ่งทำให้เธอหงุดหงิดและรู้สึกผิดไปด้วยพร้อมกันเพราะเขาเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ และมาร์ค ผู้รักชาวเยอรมันซึ่งทดแทนความต้องการในเพศรสที่เธอไม่ได้รับจากเทียนเทียนได้พอดี ทั้งหมดนี้ยังตอกย้ำอย่างเป็นธรรมชาติถึงความไม่สนใจที่จะต้องรักษาตัวไว้ให้ชายคนเดียวเท่านั้น เธออาจจะบรรยายความรู้สึกผิดที่มีมาร์คพร้อมกับเทียนเทียนและบรรยายว่า พระเจ้าอาจลงโทษเธอที่เธอทำผิดต่อเทียนเทียน แต่ในส่วนลึกแล้วเธอไม่ได้รู้สึกผิดอย่างแท้จริงเหมือนความรู้สึกที่เธอเล่าในคืนที่เธอจัดปาร์ตี้ที่บ้าน

我不得不承认在这一点上我贪婪而自私，我也承认我对此无法遏制，并且一直找各种借口在原谅自己。“我不能原谅我自己，”我曾这样对朱砂说，朱砂的回答就是：“事实上，你一直在原谅你自己。”是的，是这样的。(308)

ฉันจำต้องยอมรับว่าในเรื่องนี้(เรื่องที่อยู่กับทั้งมาร์คและเทียนเทียน) ฉันมักมากและเห็นแก่ตัว ฉันยังยอมรับด้วยว่าตัวเองไม่มีปัญญาที่จะควบคุมยับยั้งเรื่องนี้ อีกทั้งยังหาข้อแก้ตัวสารพัดชนิดมายกโทษให้ตัวเองตลอดเวลา “ฉันไม่สามารถยก

โทษตัวเองได้” ฉันเคยพูดกับจูลาแบบนี้ คำตอบของจูลาคือ “ที่จริงแล้ว เธอกำลัง ยกโทษให้ตัวเองตลอดมา” ถูกต้อง แบบนี้เลย

สำหรับหนังสือ เธอเล่าถึงคืนแรกของเธอซึ่งทำลายความฝันเกี่ยวกับคืนแต่งงานคืนแรกของเธอโดยสิ้นเชิง แต่ความรู้สึกที่เกิดขึ้น ไม่ใช่ความเสียใจหรือกลัวว่าตัวเองจะหมดค่าลงแล้ว แต่เป็นความเสียใจที่สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นไม่สวยงามอย่างที่เธอหวัง

The music playing on the CD that day was the Doors, and the brutality of the music seemed somehow connected to the brutality of my crude “wedding night”, which violated the sexual fantasy I had held on to for many years. (17)

เพลงที่ซิดีเล่นในวันนั้นคือ เดอะดอร์ส ความกระแทกกระทั้นของดนตรีนั้นดูเหมือนจะต่อเนื่องกันกับความรุนแรงของ “คืนวันแต่งงาน” ที่หยาดิบของฉัน ทำลายความฝันทางเพศที่ฉันมีมาตลอดเวลาหลายปี

ถึงแม้ในตอนแรก หงจะหวังให้ไซ่หนึ่งมีเธอคนเดียวเหมือนกับที่เธอก็มีเขาคนเดียว ฝันอยากให้อายุเป็นเช่นนั้นตลอดกาล แต่เมื่อไซ่หนึ่งจากเธอไปไม่บอกกล่าว และไม่มีที่ท่าจะกลับมา หงซึ่งเข้าใจแล้วว่า เขาจะไม่กลับมาอีก จึงเริ่มแสวงหาความรัก และความสุขทางกายจากผู้ชายอีกหลายคน เธอเองรำพึงถึงความสับสนในเรื่องนี้ซึ่งอาจจะสะท้อนสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในกลุ่มคนเล็กๆ ในสังคมขณะนั้นด้วยเช่นกัน

Right now, I'm trying to learn how to tell the difference between love, and lovers, and friends, and friends you have a sexual relationship with. I think it's important to have a clear sense of the distinctions between these things. And anyway, condoms are always faithful to one lover – that's one thing in life that can't change. (211)

ขณะนี้ ฉันกำลังพยายามเรียนรู้ที่จะบอกความแตกต่างระหว่างความรัก และคนรัก เพื่อน และเพื่อนที่คุณมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วย ฉันคิดว่ามันสำคัญที่เราจะต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างสิ่งเหล่านี้ อย่างไรก็ตามจะซื้อสัดยกับคนรักคนเดียวเสมอ นี่เป็นเรื่องหนึ่งในชีวิตที่จะไม่เปลี่ยนแปลง

อันเสี่ยวเที่ยวเล่าถึงเหตุการณ์ในคืนวันแรกกับผู้กำกับฟางจิง ในแง่ที่ว่า เธอไม่ประสีประสาอะไรซึ่งตรงข้ามกับความคาดคิดของผู้กำกับ และเรื่องนี้ทำให้ผู้กำกับซึ่งคิดไม่ถึงว่า เธอจะเป็นสาวบริสุทธิ์ ได้ฟื้นสมรรถภาพทางเพศขึ้น เรื่องนี้สื่อเป็นนัยให้ผู้อ่านได้เห็นถึงบรรยากาศความคิดของชายต่อผู้หญิงในขณะนั้น นอกจากนี้ ยังมี

ข้อมูลหนึ่งที่ช่วยเสริมให้ผู้อ่านเริ่มสงสัยความเป็นไปได้ที่ว่า ในหมู่คนรุ่นใหม่ยุคหลังเหมาของจีนนั้น พรหมจรรย์ อาจไม่ใช่สิ่งสำคัญอีกแล้วก็ได้ นั่นคือคำพูดที่เพื่อนร่วมหอของอินเสี่ยวเที่ยวพูดกับเธอเมื่อรู้ว่าเป็นสาวบริสุทธิ์ ว่า เธอว่าใช้ไม่ได้ ซ้ำเกินไป และความเข้าใจของอินเสี่ยวเที่ยวต่อเรื่องที่เพื่อนร่วมหอคนนี้พูดก็คือ ความทันสมัยและ เสรีภาพหมายถึงการนอกใจนั่นเอง

在从前的时代，六十年代或七十年代这可能是荒唐的，现在不同了。照上铺的观点，仿佛只有让一个未婚女学生和一个人身心的自由。不断地在晚上约会，才能证明一个时代的开放程度和一个人身心的自由。(20)

สมัยก่อนนั้นยุค 60 และ 70 นี่อาจจะเป็นเรื่องเหลวไหลแต่ตอนนี้ไม่เหมือนกันแล้ว ตามความคิดของเพื่อนเตียงบนก็คือดูเหมือนว่าจะ มีแต่ให้นักศึกษาหญิงที่ยังไม่ แต่งงาน ได้นัดพบกับบรรณาธิการที่แต่งงานแล้วตอนเย็นอยู่เสมอไม่ขาดเท่านั้น ถึงจะพิสูจน์ ความเสรีของยุคสมัยและอิสรภาพทั้งกายและใจของผู้คนได้

ถึงอินเสี่ยวเที่ยวจะแตกต่างจากโกโก้และหงตรงที่เธอยังมีความคิดและพฤติกรรมบางอย่างของชนบ ขงจื้อและอุดมการณ์พรรคคอมมิวนิสต์อยู่บ้างนั้น แต่ในเรื่องการรักษาตัวไว้ให้กับชายคนเดียวนี้ เธอก็ไม่เคยมี ความคิดดังกล่าว เพราะ เมื่อเธอแน่ใจในความรักกับเงินจ้ายแล้ว เธอก็เล่าถึงคืนวันอันแสนหวานทุกการกระทำ และการพลอดรักกันอย่างละเอียดยิบใกล้เคียงกับเรื่องเซียงไฮ้แบบี่เดียว (แต่ความรู้สึกที่ผู้อ่านจะได้รับจาก เรื่องนั้นนั้นเป็นความรู้สึกของการทนุถนอม ต่างฝ่ายต่างเห็นอีกฝ่ายเป็นเพชรล้ำค่า และการมีเพศสัมพันธ์เช่นนี้ก็ เป็นสิ่งมีค่าที่เชื่อมโยงเพชรสองเม็ดนี้ไว้ ในขณะที่เรื่องเซียงไฮ้แบบี่นั้น ผู้อ่านจะได้ความรู้สึกของการเร่งรีบ ความ รุนแรง และความต้องการหาประโยชน์จากร่างกายของแต่ละฝ่าย) นอกจากนี้แล้ว เช่นเดียวกับโกโก้ อินเสี่ยวเที่ยว ก็ไม่ได้ยึดติดว่า เมื่อเธออยู่กับเงินจ้ายแล้ว เขาจะต้องแต่งงานกับเธอ หรือ เธอต้องแต่งงานกับเขาให้ได้ เธอกลับ ยินยอมที่จะไล่เขาไปเพื่อที่เธออาจจะได้ไม่ต้องทุกข์ทรมานกับความรู้สึกผิดชอบชั่วดีอีก

เจิงหมางหมางนั้นอาจต่างออกไปในแง่ที่ว่า คืนแรกของเธอเกิดขึ้นเพราะเธอรู้อยู่แล้วว่าจะแต่งงานกับ เกาหย่ง จึงไม่ได้ระมัดระวังตัวจนมีคืนแรกก่อนวันแต่งงานจริงขึ้น แต่ผู้หญิงที่มุ่งมั่นในการทำงาน รักความมีระเบียบ และเคร่งในศีลธรรมอย่างเธอ ไม่ว่าจะป็นด้วยสาเหตุใด ยังปล่อยให้ตัวเองไปกับอดีตคนรักคนแรกได้ทั้งที่ยัง ไม่ได้หย่ากับสามีเลย และที่น่าประหลาดก็คือ ความสัมพันธ์คืนนั้นยังทำให้เจิงหมางหมางรู้สึกเปลี่ยนไป อาจ กล่าวได้ว่า เธอมีความมั่นใจคืนมาทั้งนี้เพราะมันทำให้เธอได้รู้อีกด้านของตัวเอง และรู้ว่าเธอไม่ได้เป็นเฉพาะแบบ ที่สามีกล่าวหา (เมื่อมีปากเสียงกับเกาหย่งครั้งสุดท้ายนั้น เธอถูกกล่าวหาว่าเป็นสาวน้ำแข็งที่ไม่ได้เรื่องบนเตียง)

遭遇一次拿从来没有犯过的错误吧 - 她自己诱惑了自己。这与旷园没有多大关系，芒芒心里明白，芒芒不仅仅是她的丈夫高勇认识的那个女人，她还是另外一个女人，芒芒现在开始认识到这一点了。她是水，也是火，她天生就是，只是从前她看不见自己。芒芒明白了。(332)

เผชิญกับความผิดที่ไม่เคยทำมาก่อนเลยก็แล้วกัน เธอล่อลวงตัวเอง เรื่องนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับขว้างเวี่ยนมากนัก ในใจหมางหมางรู้ดี หมางหมางไม่ใช่แค่ผู้หญิงคนที่เกาหย่งสามีของเธอรู้จักเท่านั้น เธอยังเป็นผู้หญิงอีกคนหนึ่งด้วย ตอนนี้หมางหมางเริ่มเข้าใจข้อนี้แล้ว เธอเป็นน้ำ และเป็นไฟด้วย เธอเป็นมาตามธรรมชาติ เพียงแต่เมื่อก่อนนี้เธอมองไม่เห็นตัวเองเท่านั้น หมางหมางเข้าใจแล้ว

4.3.2 ร่างกาย แหล่งแห่งความปรารถนา

ในอดีต ร่างกายของผู้หญิงถูกกำหนดว่าเป็นที่ให้ความเพลิดเพลินและความสุข โดยเฉพาะความสุขทางเพศกับผู้ชาย เช่น การมัดเท้าถูกให้ความหมายว่าเป็นดอกบัวที่ยิ่งเล็กก็ยิ่งดูเร้าใจ (Ebrey, 2002: 194-219) ผู้หญิงในอดีตจึงมักเติบโตขึ้นมาพร้อมความพยายามทำร่างกายของตนให้เป็นไปตามกระแสที่สังคมกำหนดมาว่าสวยเพื่อให้เป็นที่พึงใจของสังคม และผู้ที่กำหนดกระแสของสังคมก็คือผู้ชาย ผู้หญิงเองส่วนใหญ่ไม่มีความคิดเลยว่า ตัวเองก็สามารถเสพความสุขดังกล่าวได้ มีสิทธิที่จะเสพได้ ทั้งจากร่างกายของตนและจากร่างกายของเพศตรงข้าม มีสิทธิที่จะกำหนดความต้องการของตนกับร่างกายของตนเองได้ และร่างกายของตนก็มีความปรารถนาเช่นเดียวกับชาย ในปัจจุบัน ยุคหลังเหมานี้ ด้วยอิทธิพลของกระแสสตรีนิยมตะวันตกที่เข้าสู่จีน และได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อยๆ บวกเข้ากับวัฒนธรรมทุนนิยม และบริโภคนิยมที่มุ่งเน้นกระตุ้นความปรารถนา ความพึงพอใจทางอารมณ์ที่มาพร้อมกับภาพลักษณ์นี้ ผู้หญิงจีนเริ่มตระหนักรู้ในสิทธิดังกล่าว เข้าใจว่าร่างกายของตนนั้นก็แหล่งแห่งความปรารถนาโดยเฉพาะทางเพศที่ถูกละเลยมานานแล้วเช่นกัน

ดังนั้น เพื่อใช้พื้นที่ในการยืนยันสิทธิดังกล่าว หรือกระตุ้นใมน้ำวให้ผู้หญิงที่ยังไม่รู้ได้ตื่นรู้ ตัวเอกหญิงและตัวละครหญิงอื่นๆ ในนวนิยายทั้งสี่เรื่องต่างก็แสดงออกถึงการตระหนักรู้ในสิทธิที่ผู้หญิงจะมีความสุขทางเพศได้ด้วย และแสดงออกถึงความต้องการที่จะมีความสุขดังกล่าว เช่น โโกโก้ที่เขียนเปรียบเทียบผู้หญิงและความคิดของผู้หญิงในยุคของเธอกับอดีต

在很多人眼里，情欲与爱情不能混为一谈，在很多思想解放了的女人眼里，找一个倾心相爱的人和能给她性高潮的男人是私人生活最完美的格局。她们会说：爱与欲分开并不与追求纯洁人生的态度抵触，一天一天消耗着你生命的日常生活引导着女人的直觉与意愿，她们寻找任何一种能使她们具有安全感的生活方式。她们把打开生活秘密的钥匙放在枕头底下，她们比 50 年前的女性多了自由，比 30 年前的女性多了美貌，比 10 年前的女性多了不同类别的性高潮。(118)

ในสายตาคนจำนวนมาก ความปรารถนาทางเพศกับความรักไม่อาจนำมาพูดรวมกันได้ ในสายตาของผู้หญิงที่มีความคิดอิสระแล้ว การพบผู้ชายที่รักเธอและเธอก็รักเขาและการพบผู้ชายที่สามารถทำให้เธอถึงจุดสุดยอดได้เป็นรูปแบบชีวิตส่วนตัวที่สมบูรณ์แบบที่สุดแล้ว ผู้หญิงเหล่านี้จะบอกว่า การแยกความปรารถนา

ทางเพศออกจากความรักก็ไม่ได้ขัดแย้งอันใดกับการแสวงหาชีวิตที่บริสุทธิ์สูงส่ง
กิจวัตรประจำวันที่เราไปทีละวันทีละวันมีอิทธิพลต่อประสาท
สัมผัสและความปรารถนาของผู้หญิง พวกเขาแสวงหารูปแบบชีวิตที่จะทำให้พวก
เธอรู้สึกปลอดภัย พวกเขาวางกฎเกณฑ์ที่จะไขความลับของชีวิตไว้ได้หมอน พวกเขา
มีอิสระมากกว่าผู้หญิงเมื่อ 50 ปีที่แล้ว สบายกว่าผู้หญิงเมื่อ 30 ปีก่อนมาก และมีวิธี
ได้รับความสุขสุดยอดทางเพศที่หลากหลายมากกว่าผู้หญิงเมื่อ 10 ปีก่อนมาก

นอกจากนี้ โกล์ก็ยังพยายามสื่อให้เห็นถึงสภาพความจริงของผู้หญิงในเรื่องเพศ การไม่รู้และไม่ตระหนัก
ถึงการแสวงหาความสุขทางเพศนี้

他以一种简单明瞭的性爱方式治疗了我的灰色记忆，恢复了我对待性的
正常态度，。。。。。。最后他让我相信，我是个比许多女人都幸福
的女人。因为据资料统计，约百分之七十的中国女人在性上存在着
这样那样的问题，百分之十的女人一辈子一次高潮也没有。(92-3)

เขาใช้วิธีการทางเพศที่เรียบง่ายชัดเจนมารักษาความจำอันหazyของฉัน ฟัน
ทัศนคติที่ปกติต่อเพศสัมพันธ์ของฉันกลับคืนมา.....ท้ายที่สุด เขาทำให้ฉันเชื่อว่า
ฉันเป็นผู้หญิงที่โชคดีกว่าผู้หญิงอีกจำนวนมาก เพราะตามสถิติแล้ว ผู้หญิงจีนราว
ร้อยละ 70 มีปัญหาอย่างนั้นอย่างนี้กับเรื่องทางเพศ ร้อยละ 10 ไม่เคยถึงจุดสุด
ยอดเลยสักครั้งในชีวิตนี้

เมื่ออธิบายให้เห็นแล้วว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมชาติที่มีวิวัฒนาการมาอย่างไรแล้วนั้น โกล์ก็แสดงให้เห็น
ถึงความต้องการทางด้านนี้ของเธอด้วยการเล่าถึง ประสบการณ์ของเธอกับชายคนรักทั้งสี่ พร้อมกับแทรก
ความรู้สึกของเธอเช่นความขยะแย้งต่อคนรักคนแรกที่มีความวิปริตทางเพศ ความรู้สึกที่ดีกับคนรักคนที่สองที่
สอนให้เธอรู้จักจุดสุดยอดในแบบต่างๆ ความรู้สึกหงุดหงิดที่ไม่อาจได้รับการปลดปล่อยทางเพศจากเทียนเทียน
และความรู้สึกสนใจกับมาร์คที่ช่วยทดแทนความหงุดหงิดของเธอกับเทียนเทียนแต่ก็สร้างความรู้สึกขัดแย้ง
ระหว่างความรู้สึกของเธอกับเทียนเทียนและความต้องการทางเพศของเธอเอง เธออาจจะรู้สึกผิดอยู่บ้างที่ไม่
ซื่อสัตย์ แต่เธอก็ไม่อาจหยุดได้ เหมือนที่เธอพยายามอธิบายว่าตัวเธอนั้นมีสองบุคลิก บางครั้ง เธอก็อยากให้คน
ชื่นชมเธอในฐานะงานเขียน แต่บางครั้งเธอก็อยากเป็นผู้หญิงที่มีความสุขสุดยอดเสียยิ่งกว่าประสบความสำเร็จ
ทางงานเขียน เธอพยายามแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงก็มีความต้องการทางกาย และความสุขทางกายก็มีความสำคัญ
ไม่แพ้ความสุขทางจิตวิญญาณ และเมื่อเธอพบแหล่งแห่งความสุขทั้งสองนั้นแล้ว เธอก็อยากจะทำครอบครองไว้ทั้ง
สองอย่าง

ส่วนหนึ่งนั้นเสนอว่า ผู้หญิงจะนั่งรอให้เกิดความสุขเฉยๆไม่ได้ แต่ผู้หญิงสามารถกระตือรือร้นขึ้นมา
จัดการแสวงหาด้วยตัวเองได้ และความสุขเช่นนี้เป็นความสุขที่สำคัญต่อชีวิต ทำให้ชีวิตของเรารื่นรมย์ขึ้น

I've been feeling more and more dismal all the time. Clouds are darkening my skies and I'm sinking into gloom, and my hopes are fading. I'm yearning for a day when I'll walk into some situation and suddenly something there will set me free...Lovers don't come to us unless they want to, but happiness is something we can go out and look for. At least, this guy makes me feel relaxed, and when I make love with him I can forget myself for a while ...I finally understood why I had always been so uptight. I had never allowed myself to relax and let go and experience pleasure. (210-1)

ฉันรู้สึกหดหูตลอดเวลามากขึ้นทุกที ท้องฟ้าของฉันมืดดำไปด้วยเมฆ และฉันก็กำลังดำดิ่งลงไปสู่ความผิดหวัง ความหวังของฉันกำลังลางเลือน ฉันเฝ้าคอยวันที่ฉันเดินเข้าไปเจอเหตุการณ์บางอย่างและจู่ๆอะไรบางอย่างในเหตุการณ์นั้นจะปล่อยฉันเป็นอิสระ...พวกคนรักไม่มาหาเราถ้าพวกเขาไม่อยากมา แต่ความสุขคืออะไรบางอย่างที่เราออกไปมองหาได้ อย่างน้อยที่สุด ผู้ชายคนนี้ก็ทำให้ฉันรู้สึกสบาย เวลาที่ฉันทำรักกับเขา ฉันสามารถลืมตัวเองได้ชั่วขณะ ... ในที่สุด ฉันก็เข้าใจว่าทำไมฉันถึงต้องเครียดตลอดเวลา ฉันไม่เคยปล่อยให้ตัวเองผ่อนคลาย ทำใจได้ และสัมผัสกับความสุข

หงเป็นตัวอย่างหนึ่งของผู้หญิงทั่วไปที่ไม่รู้อะไรเกี่ยวกับร่างกายของตน แต่เธอพยายามเน้นย้ำว่าเธอเชื่อในความรู้สึกที่ร่างกายได้รับเท่านั้น เพราะสิ่งอื่นภายนอกเป็นมายาภาพ ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเหมือนเมืองที่เธออยู่ เหมือนสภาพสังคมที่เธอเห็น จึงเชื่อถือไม่ได้ และเพราะความสุขทางเพศเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับร่างกาย เธอจึงพยายามหาคำตอบในเรื่องนี้ เธอพยายามตั้งคำถามกับชายที่เธอมีเพศสัมพันธ์ด้วยเสมอว่า จุดสุดยอดนั้นเป็นอย่างไร แม้ในตอนแรกที่มีเพศสัมพันธ์กับไซ่หนิง เธอจะเจ็บปวดเป็นอย่างมาก แต่เธอคือผู้หญิงในยุคบริโภคนิยมที่แสวงหาความหมายของชีวิต เธอจึงกลับมาหาเขาและเรียนรู้ต่อไป เรียนรู้ความลับของร่างกายเธอจากการมีเพศสัมพันธ์กับเขา และในเวลาต่อมาพบกับชายคนอื่นๆอีก เพื่อปลดปล่อยจิตใจที่ทุกข์ทรมานกับความผิดพลาดในชีวิต เมื่อเรามองดูหง เราจะเห็นผู้หญิงคนหนึ่งที่เปิดเผยเรื่องทุกอย่าง ความรู้สึกทุกแบบที่เธอได้ประสบมา กับเพศสัมพันธ์ ด้วยร่างกายของเธอ เพื่อที่จะระบายความเจ็บปวด และเพื่อที่ค้นพบความจริง เธอตัดสินใจทุกอย่างจากสิ่งที่ร่างกายเธอรู้สึกเท่านั้น ไม่ใช่จากมุมมองของคนอื่น

การบอกเล่าเกี่ยวกับร่างกาย และประสบการณ์ทางร่างกายของโกโก้และหงนั้นสะท้อนการใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อจารึกเรื่องราวทางร่างกายแบบใหม่ของผู้หญิงที่มีเงื่อนไขเฉพาะกลุ่มหนึ่ง มีวิถีชีวิตเฉพาะแบบ (มีการติดต่อกับชาวตะวันตก หรือแสวงหาความแปลกใหม่เพื่อไปให้พ้นจากกรอบเดิมที่ตนคิดว่าลอกลวง) ในเมือง

ที่กำลังพัฒนาไปสู่ความเป็นโลกาภิวัตน์ และบริโภคนิยมอย่างรวดเร็วในจีน เช่น เชียงไฮ้ และเซินเจิ้น ประสบการณ์ทางกายเช่นนี้ได้รับอิทธิพลจากกระแสบริโภคนิยมและทุนนิยมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว ในทางหนึ่งแล้ว เราอาจมองได้ว่าการบอกเล่าเช่นนี้เป็นการพยายามสร้างความหมายใหม่ให้กับร่างกายผู้หญิง เพื่อความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ ในเรื่องเพศวิถี เพื่อปลุกให้ผู้หญิงที่ยังไม่รู้สิทธิของตนในเรื่องนี้ ที่ยังไม่กล้ายืนยันความต้องการของตน และที่ยังไม่เข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์ ให้ตื่นรู้ และไม่ถูกทำร้ายหรือเอาเปรียบทางร่างกายจากชายแต่ฝ่ายเดียว และอีกทางหนึ่งก็อาจเป็นการเสนอทางเลือก รูปแบบชีวิตทางเลือกให้กับสังคมที่กำลังเปลี่ยนไปสู่บริโภคนิยม อันมีความปรารถนาในความแตกต่าง และความต้องการแสดงออกเป็นกลไกผลักดันทุกอย่าง แต่ในอีกด้านหนึ่งแล้ว การบอกเล่าของโกโก้และหงที่มีเนื้อหาบางอย่างแจ่มชัด ขยายความเกินจริง และใช้ภาษาในเรื่องนี้แบบเปิดเผยและไม่ขัดเกลาเลย อีกทั้งยังมีเนื้อหาในเรื่องนี้มากเกินไปเกินหนึ่งส่วนสามของเรื่อง ส่วนหนึ่งแล้วย่อมถูกผลักดันจากกระแสพาณิชยกรรมที่แทรกซึมมาพร้อมกับลักษณะของทุนนิยมในจีน ขณะนั้นอย่างปฏิเสธไม่ได้ เพราะเรื่องทางเพศวิถีในจีนขณะนั้นเป็นเรื่องขายได้ และขายได้เร็วเมื่อประกอบกับการผ่อนคลายของรัฐบาลจีนในเรื่องสิ่งพิมพ์ดังที่กล่าวไปแล้วใน 4.1.2 ปัจจัยข้อสุดท้ายนี้จึงทำให้นักวิจารณ์ในจีนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่แทรกมาในผลงานสองเล่มนี้

อย่างไรก็ดี กระแสของการสร้างความหมายใหม่ให้กับร่างกายของผู้หญิงเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งในนวนิยายของช่วงดอกไม้ไหวตามลมนี้ เช่นในเรื่อง *สตรีล้างใจ* เพื่อนร่วมหอของอินเสี่ยวที่เกี่ยวข้องมีเพื่อนชายเป็นนักเขียนเองพูดแนวคิดใหม่เกี่ยวกับสิทธิในร่างกายของผู้หญิงกับอินเสี่ยวเกี่ยวกับว่า

女人你懂不懂啊尹小跳，你有权享受这个，你早就有这个权利可是你不知道。(18)

ผู้หญิงนะ เธอเข้าใจไหม อินเสี่ยวเทียว เธอมีสิทธิเสพสุขในเรื่องนี้ เธอมีสิทธิเรื่องนี้มาตั้งนานแล้ว แต่เธอไม่รู้

แต่แนวคิดนี้คงยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นในสังคม เพราะอินเสี่ยวเทียวก็ไม่ได้รีบกระโดดทำตามกระแสดังกล่าวทันที ในเวลาต่อมาเธอสรุปว่า ถ้าเธอจะ “ล้างล้าง” ในเรื่องนี้ไปบ้างก็ไม่เป็นไร แต่ในที่สุดเมื่อเธอพบคนที่เธอชอบคือ ผู้กำกับฟาง และ เจินจ้าย เธอก็ยินยอมพร้อมใจที่จะจารึกความทรงจำของพวกเขาไว้กับร่างกายเธอทันที

ในบรรดาตัวเอกหญิงที่ยืนยันกระแสการสร้างความหมายใหม่ให้กับร่างกายของผู้หญิงนี้ เจิงหมางหมางเป็นคนสุดท้ายที่เริ่มตระหนักเรื่องนี้ และใช้เวลากว่าที่เธอจะเรียนรู้ได้ เธอยอมทนให้เกาหย่งใช้ร่างกายของเธอได้อย่างไร้เงื่อนไข ด้วยความเข้าใจว่า ทั้งคู่เป็นครอบครัวกันแล้ว เธอมีหน้าที่ต้องช่วยเหลือเขา เธอเข้าใจว่า เรื่องนี้สำคัญสำหรับผู้ชาย และผู้ชายจำเป็นต้องมีทางระบาย แต่เธอไม่เคยคำนึงถึงตัวเอง ไม่ว่าเธอจะพร้อมหรือต้องการหรือไม่ อีกทั้งเธอก็ไม่เคยจุกคิดเลยว่า เกาหย่งเองก็ไม่เคยสนใจร่างกายของเธอด้วยเช่นกัน เช่น เมื่อทั้งสองได้ทะเลียนสมรสมาแล้ว เกาหย่งก็คิดว่าตนได้รับใบอนุญาตที่จะนอนกับเธอทันที เขารีบร้อนจนไม่ได้ยินเสียง

ร้องอย่างเจ็บปวดของเธอ ความคิดของเจิ้งหมางหมางในตอนนี่คือ ผู้หญิงคงต้องเจ็บปวดและไม่มีความสุขกับเรื่องนี้ตลอดกาล

芒芒领悟得很快：这种疼痛之于女人，那是命中注定。高勇是感受不到的，永远感受不到。那么好了，放弃对于高勇的这项要求吧。(152)

หมางหมางเข้าใจได้อย่างรวดเร็วว่า ความเจ็บปวดประเภทนี้กับผู้หญิง เป็นชะตากรรมกำหนดไว้ เกาหย่งไม่รู้สึกละ ไม่มีวันรู้สึกได้ด้วย ถ้าอย่างนั้นก็ดีแล้ว เลิกขอร้องเรื่องนี้กับเกาหย่งก็ละกัน

แต่เมื่อทั้งสองเสร็จกิจแล้ว เกาหย่งหลับโดยฉับพลัน ทิ้งให้เจิ้งหมางหมางซึ่งเพิ่งเกิดความรู้สึกประหลาดขึ้นมาบ้างนั่งมองเขาหลับอย่างร้อนรุ่มอยู่คนเดียว เจิ้งหมางหมางจึงเริ่มค้นคว้าจากหนังสือซึ่งโชคดีที่ในตอนนี่ฉันมีหนังสือประเภทนี้แล้ว และสิ่งที่เธอค้นพบคือ

在夫妻生活中，夫妻双方应该互敬互爱，互相体贴，使双方都获得夫妻生活的快乐。都！获得快乐！这就是说芒芒有权利获得快乐。芒芒是想获得快乐的，芒芒可不想做那种保守的女人，一辈子，不痛不痒地就过去了。遗憾的是芒芒没有体会到什么快乐。(153)

ในชีวิตของสามีภรรยา สามีภรรยาทั้งสองฝ่ายควรให้เกียรติและความรักต่อกัน เข้าใจกันและกัน เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายต่างได้รับความสุขอันที่สามีภรรยา ทั้งสองคน! มีความสุขทั้งคู่! นี่หมายความว่าหมางหมางมีสิทธิได้รับความสุข หมางหมางก็คิดอยากได้รับความสุข หมางหมางไม่ยอมเป็นผู้หญิงที่หัวเก่าเช่นนั้น ทั้งชีวิต หมดยุคไปอย่างไร้รู้อะไร ที่น่าเสียดายคือ หมางหมางไม่เคยได้สัมผัสความสุขอะไรเลย

แล้วแนวคิดที่เจิ้งหมางหมางใช้อธิบายความเจ็บปวด และไม่เคยได้สนองตอบความต้องการของตนว่า เป็นเพราะกรรมในชาติที่แล้วของเธอเองแน่นอน

曾芒芒忽然想起了“恶有恶报，善有善报”这句话，她认定自己一定是前生做了什么坏事，今生遭到了报应。(153-4)

จู่ๆ เจิ้งหมางหมางก็คิดถึงเรื่อง “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ขึ้นมา คำพูดนี้ เธอแน่ใจว่าตัวเองจะต้องทำเรื่องอะไรเลวร้ายในชาติที่แล้วแน่นอน ชาตินี้จึงต้องรับกรรม

ดังนั้น เจิ้งหมางหมางจึงยอมทนไปเรื่อยถึงแม้ว่าการทนเพื่อให้เกาได้มีความสุขนี้จะทำให้เธอเกือบประสาทเสียก็ตาม ในระหว่างที่ทั้งคู่ยังไม่มีห้องพักนั้น เมื่อเกาหย่งต้องการ เขาก็มักจะพาเธอไปหาที่เหมาะๆ เกาหย่งสามารถทำได้ แต่ทุกครั้ง เจิ้งหมางหมางจะมีท่าทางเช่นนี้

曾芒芒每次都像受惊的兔子，到处张望，。。。。。。 (155)

ทุกครั้ง เจิงหมางหมางจะเหมือนกระต่ายที่ตื่นตกใจ ตามองไปรอบด้าน.....

ในระหว่างที่รอจังหวะเหมาะๆในการหย่าจากกัน เมื่อเกาหย่งมีอารมณ์แล้วมุดเข้าผ้าห่มของเจิงหมางหมาง เธอก็ยังตอบสนองเขาอยู่ดี

เจิงหมางหมางเพิ่งจะยอมรับความสุขใส่ตัวเมื่อเธอเดินทางไปกวางเจา เมืองต่างถิ่นจากบ้านเกิดของเธอเอง แต่ถึงกระนั้นเธอก็ยังไม่ใช่ฝ่ายรุก

ดังนั้น ในช่วงดอกไม้ไหวตามลมนี้ ผู้หญิงจีนจำนวนหนึ่งที่มีวิถีชีวิตในเมืองใหญ่ มีภูมิหลังทางครอบครัวที่สนับสนุนให้พวกเขาเป็นอิสระและไม่ใช่ว่าครอบครัวที่มีจิตสำนึกทางการเมืองเป็นสีแดงนัก (เช่นครอบครัวของโกโก้ และหง) และต้องมนต์เสน่ห์ของบริโภคนิยมก็อาจจะมีการพร้อมรับแนวคิดใหม่เกี่ยวกับร่างกายของตนได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่ผู้หญิงจีนชาวเมืองเหมือนกัน แต่ภูมิหลังทางครอบครัวจะเข้มงวดกว่า หรือผ่านมรสุมการเมืองมามากกว่า ก็อาจจะยังยึดอยู่กับค่านิยม ความคิดของขงจื้อและของคอมมิวนิสต์พร้อมไปกับปรับรับแนวคิดแบบใหม่เมื่อถึงเวลาอันสมควรของแต่ละคน แต่อย่างไรก็ดี ในช่วงนี้ ผู้หญิงเองก็เริ่มแสดงสิทธิเหนือร่างกายของตน และตระหนักในสิทธิที่ร่างกายของตนควรได้รับแล้ว กระแสนี้ก็คงจะแพร่หลายไปมากขึ้นเรื่อยๆ ตามเวลาที่ผ่านมาและตามการกระจายของอิทธิพลของบริโภคนิยมและทุนนิยม

4.3.3 ร่างกาย เครื่องมือของผู้หญิง

ในอดีต บทบาทของผู้หญิงงามในประวัติศาสตร์หรือในวรรณกรรมจีนนั้นมักถูกบันทึกไว้ในแง่ลบ เช่น คำกล่าวที่ว่า 红颜祸水 ซึ่งหมายถึงคนงามคือตัวนำความพินาศ หรือ 英雄难过美人关 วีรบุรุษยากผ่านด่านสาวงาม เพื่อเป็นการเตือนถึงอันตรายจากร่างกายของผู้หญิง และเป็นการเตือนผู้หญิงให้อยู่ในกรอบของตน ในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะช่วงดอกไม้ไหวตามลมนี้ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ระบบตลาดเสรี ทุนนิยม และบริโภคนิยมที่เข้ามาเมื่ออิทธิพลต่อจีนที่เปิดประเทศอย่างกว้างขวาง เป็นปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้หญิงใช้ประโยชน์จากร่างกายของตนมากขึ้นและคงจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามยุคสมัยที่บริโภคนิยม และทุนนิยมยังคงขยายตัวอย่างไม่หยุดยั้งไปยังทุกซอกมุมในจีน

นักเขียนสตรีในช่วงนี้ก็ได้สะท้อนภาพดังกล่าวไว้เช่นกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่า นักเขียนสตรีสะท้อนภาพเช่นนี้เพื่อบันทึกสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น และนักเขียนบางคนก็สะท้อนเพื่อวิจารณ์ และสื่อความเป็นกังวลถึงอันตรายต่อผู้หญิงที่แฝงมากับอิทธิพลของบริโภคนิยมและทุนนิยมดังกล่าว

ผู้หญิงในช่วงนี้บางกลุ่มใช้ประโยชน์จากร่างกายของตนตามสภาพสังคมที่อำนวยความสะดวกให้และตามระดับการศึกษาผู้หญิงที่ไม่ค่อยมีการศึกษาก็จะแห่มาชุดทองตามเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองใหญ่ๆที่เปิดรับ

ชาวต่างชาติเป็นจำนวนมาก ผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับสูงก็จะใช้ความรู้ความสามารถและร่างกายเอเซียของตนหาโอกาสที่จะย้ายไปอยู่ต่างประเทศ หรือแต่งงานกับชาวต่างประเทศ

ภาพผู้หญิงชั้นล่างที่แห่มาชุดทองนั้นมีบรรยายไว้มากที่สุดในเรื่อง *ลูกกวาด* ที่บรรยายชีวิตของผู้หญิงโสเภณีที่เข้ามาขายตัวตามท้องถนนและโรงแรมหรือในคลับบาร์ในเซินเจิ้น โดยผู้หญิงเหล่านี้อาจมาทำงานเป็นพนักงานต้อนรับในบาร์เอง เช่น จี (Qi) ซึ่งหงเหล่าว่า จีจบมหาวิทยาลัยในเซี่ยงไฮ้ และดูเป็นผู้หญิงชั้นสูง ซึ่งเธอมาเพื่อหาเงินที่ได้ง่ายและมาก ผู้หญิงหลายคนก็มาเพราะถูกผู้ชายของตนหลอกให้มา เช่น ลิตเติ้ลเซี่ยงไฮ้ (Little Shanghai) ที่มาเพราะความรัก และขายตัวเพื่อให้สามีหรืออีกนัยหนึ่งคือแมงดาของตนนั้นรัก หลังจากผ่านความทุกข์ทรมานในการหาหมอลูก และถูกจับเข้าคุกไปหลายหนแล้ว แต่ในท้ายที่สุด เธอก็สามารถใช้ร่างกายของตนทำให้มีผู้ชายธรรมดาๆ คนหนึ่งมารักและพากลับไปอยู่บ้านที่ต่างมณฑลได้ หรือเยเหมยลี่ (Ye Meili) ซึ่งเป็นชาวซินเจียงถูกพามาโดยชายคนรักแบบเดียวกัน แต่ในที่สุดเธอก็สลัดแมงดาของตนทิ้งไปหลังจากเก็บเงินไว้เองได้แล้ว และกลับมาขายตัวเพื่อตัวเอง

ในขณะที่ ผู้หญิงที่มีการศึกษาในเซี่ยงไฮ้ใช้ร่างกายตนเองเพื่อหาโอกาสไปต่างประเทศ ซึ่งสิ่งที่นวนิยายเหล่านี้ไม่ได้เล่าต่อมาก็คือ ทั้งนี้เพราะ ผู้หญิงเหล่านี้คิดว่า โอกาสของการไปอยู่ต่างประเทศก็คือชีวิตที่ดีกว่า หรือเป็นการตอบสนองของความปรารถนาที่เกิดจากกระแสบริโภคนิยมนั่นเอง ภาพนี้ ปรากฏอยู่ในทั้ง *เซี่ยงไฮ้เบบี๋* และใน *ลูกกวาด*

โกโก้บรรยายสภาพเช่นนี้ไว้ว่า

周围有不少金发洋人，也有不少露着小蛮腰以一头东方瑰宝似的黑发作为招揽卖点的中国女人，她们脸上都有种婊子似自我推销的表情，而事实上她们中相当一部分是各类跨国公司的白领，大部分是受过高等教育的良家妇女，有些还留过氧，有私家车，做着某个外资公司的首席代表，是上海八百万女性中的佼佼者，可是跳起舞来脸上统统都是暧昧的样子，真不知道她们脑子里在想什么。当然也有一部分就是专做跨国皮肉生意的娼妓，。。。。。。(97)

รอบข้างมีฝรั่งผมทองอยู่ไม่น้อย และก็มีผู้หญิงจีนที่โชว์เอวคอดกั้วและผมที่ยาวดำดำค่าเป็นจุดขายของตนอยู่ก็ไม่น้อย ใบหน้าของพวกเธอล้วนมีสีหน้ายั่วยวนชวนซื้อราวผู้หญิงอย่างว่า แต่ที่จริงแล้ว ในบรรดาพวกเธอมีอยู่จำนวนหนึ่งไม่น้อยเลยทีเดียวที่เป็นพนักงานบริษัทข้ามชาติทุกประเภท และส่วนใหญ่ก็เป็นพวกที่เรียนถึงมหาวิทยาลัยและเป็นลูกสาวจากครอบครัวที่ดี บางคนยังเคยไปเรียนต่างประเทศแล้ว มีรถส่วนตัว เป็นตัวแทนเบอร์หนึ่งของบริษัททุนต่างชาติบางแห่ง เป็นหัวกระทิในบรรดาผู้หญิงแปดล้านคนของเซี่ยงไฮ้ แต่เวลาตื่นรำ หน้าตาพวกเธอล้วนแต่

ย้วยวนทั้งสิ้น ไม่รู้ว่าในหัวสมองของพวกเธอคิดอะไรอยู่ แน่หนอนว่ามีอยู่ส่วนหนึ่งที่
เป็นโสเภณีขายตัวข้ามชาติ...

ถึงแม้ว่าโกโก้จะไม่ไ้ระบุนแจ่มชัดถึงจุดประสงค์ของผู้หญิงเหล่านี้ แต่ก็เป็นที่คาดเดาได้ไม่ยากว่า พวก
เธอเหล่านี้กำลังใช้ร่างกายของตนเพื่อความเพลิดเพลินเหมือนอย่างโกโก้ หรือ อาจจะเพื่อขายตัว หรืออาจจะเพื่อ
วัตถุประสงค์อีกอย่างหนึ่งที่โกโก้เปิดเผยไว้ในตอนหลังว่า

跟马克在一起的某些时刻，我会有深深的羞耻感，我怕被别人当成与其他钓洋龟的中国女人一样，因为那样的女人都很贱，并不择手段只为了出国。(287)

บางครั้งเวลาที่อยู่กับมาร์ค ฉันจะรู้สึกอับอายอย่างที่สุด ฉันกลัวว่าคุณอื่นจะเห็นฉัน
เป็นเหมือนผู้หญิงที่ชอบตกปลาต่างชาติอื่นๆ เพราะผู้หญิงแบบนั้นเป็นพวกชั้นต่ำ
ทำอะไรก็ได้เพื่อที่จะไปต่างประเทศ

หงบรรยายลักษณะคล้ายๆกันเกี่ยวกับคลับบาร์ในเซี่ยงไฮ้ไว้ว่า

DD's was the sort of place where Western guys could pick up Shanghai girls. These Shanghai girls came to hang out, and they spoke English, most of them with heavy American accents, though some had Italian accents or Australian accents, and a few of them spoke with the accent of Chinese college students. But none of them spoke with an English accent....To them, Western men were the latest fad, a window that offered a glimpse of a new life. (173-4)

ดีดีส์เป็นสถานที่ประเภทที่ผู้ชายฝรั่งสามารถหิ้วสาวเซี่ยงไฮ้ได้ สาวเซี่ยงไฮ้เหล่านี้
มาเที่ยว พวกหล่อนพูดภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่จะมีสำเนียงอเมริกันแรงมาก แต่
บางคนก็มีสำเนียงอิตาลี หรือออสเตรเลีย น้อยมากที่จะมีคนพูดสำเนียงนักศึกษา
มหาวิทยาลัยของจีน แต่พวกหล่อนไม่มีใครเลยที่พูดสำเนียงอังกฤษ...สำหรับพวก
หล่อนแล้ว ผู้ชายฝรั่งเป็นแนวโน้มล่าสุด เป็นหน้าต่างไปสู่แคว้นหนึ่งของชีวิตใหม่

แต่ในนวนิยายอีกสองเรื่องนั้น ไม่มีภาพของผู้หญิงชั้นสูงตามคลับบาร์เช่นนี้ นี่อาจเป็นเพราะนวนิยายทั้ง
สองเรื่องนั้นใช้เมืองฉางหลิงที่ไม่ใช่เมืองท่าติดต่อดังวันตง อันเลี้ยวเที่ยวอาศัยอยู่ที่ผู้ฉัน ห่างจากปักกิ่งสองร้อย
กิโลเมตร และเจิงหมางหมางเองก็เติบโตอยู่ในอู่ฉัน แต่ก็ไม่ใช่จะไม่มีภาพของผู้หญิงที่ใช้ร่างกายของตนเป็น
เครื่องมือ

ในสตรีล้างใจนั้น อื่นเสี่ยวพานคือผู้หญิงที่จบมหาวิทยาลัยแล้วพยายามหาช่องทางไปต่างประเทศให้ได้ เธอเป็นน้องสาวของอิ่นเสี่ยวที่เกี่ยวข้องที่พูดภาษาอังกฤษได้ดีจนระหว่างเรียนมหาวิทยาลัย เคยมีคนถามเธอว่า เธอกลับมาจีนปีไหนหรือ ตั้งแต่อยู่มัธยมปลายแล้วที่เธอตั้งปณิธานว่าจะต้องออกไปอยู่ต่างประเทศให้ได้ และตั้งนั้น เธอจึงแต่งงานกับเดวิดและตามเขาไปอยู่สหรัฐฯ และนี่คือเหตุผลที่เธออยากไปอยู่ต่างประเทศ อิ่นเสี่ยวเพื่อถามเธอว่าจะกลับมาจีนไหม คำตอบของอิ่นเสี่ยวพานคือ ไม่ เพราะว่าจีนเปรียบกับสหรัฐฯ ไม่ได้เลย

她说我不会回来的，我的生活比你们要好得多。。。。。。美国似乎有很多很多好东西在等着她呢，比中国多，比中国多得多，。。。。。。(200-1)

เธอบอกว่าจะไม่กลับมา ชีวิตของฉันจะต้องดีกว่าพวกเธอที่นี่มาก ...อเมริกาดูเหมือนจะมีของดีมากมายเหลือเกินรอฉันอยู่ เยอะกว่าจีนมาก เยอะกว่ามากมาก ...

นอกจากผู้หญิงที่ตั้งใจจะใช้ร่างกายหรือความสามารถอื่นของเธอเพื่อไปอยู่ต่างประเทศแล้ว ก็ยังมีผู้หญิงที่ใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งภาพของผู้หญิงประเภทนี้มีมานานแล้วในประวัติศาสตร์จีน เพียงแต่ในสมัยโบราณ พวกเขาจะถูกบันทึกไว้เพื่อประจานไม่ให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง หรือ มีเช่นนั้นก็คือปีศาจในปลายปากกาของนักเขียนชายซึ่งมักจะมีจุดจบที่ไม่ดี หรือแม้แต่นักเขียนหญิงในต้นศตวรรษเองก็แทบไม่ได้ให้ความเป็นธรรมกับผู้หญิงประเภทนี้ คือไม่ได้พูดถึง หรือเมื่อพูดถึงก็ไม่ได้ให้ปัจจัยแวดล้อมที่จะทำให้เราภัย หรือเข้าใจพวกเขาเหล่านี้ได้นัก แต่ในช่วงนี้ ในเรื่องสตรีล้างใจ ถึงเฉย หลานสาวหมอลัง และเพื่อนสนิทของอิ่นเสี่ยวคือผู้หญิงที่ใช้ประโยชน์จากความงามของตนเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ เธอใช้มารยาเข้าไปใกล้ชิดและยั่ววนผู้บริหารคนหนึ่ง ในโรงงานที่เธออยากไปสมัครทำงานด้วยจนเธอสามารถเข้าไปได้ แต่คำอธิบายประกอบการทำเช่นนี้ของเธอก็เพราะ เธอเรียนไม่จบมัธยมปลาย และไม่มีครอบครัวหรือญาติที่จะมาช่วยผลักดันเป็นธุระให้ และเธอจำต้องทำเพื่ออยู่รอด นอกจากนี้แล้ว เธอก็ยังเคยใช้ร่างกายเพื่อช่วยให้อิ่นเสี่ยวเที่ยวได้เข้าทำงานในสำนักพิมพ์ด้วย ทั้งนี้เพราะในเวลานั้นจีนใช้ระบบการจัดสรรงานจากส่วนกลาง ไม่มีระบบสมัครคัดเลือก ดังนั้น ถึงแม้อิ่นเสี่ยวเที่ยวจะละลายแกใจ แต่เธอซึ่งถูกจัดให้เป็นครูก็จำต้องบากหน้ามาขอให้ถึงเฉยช่วยเพื่อที่จะได้ทำงานที่ตนต้องการ นี่คือการวิจารณ์สังคมที่อ้างว่ามีความยุติธรรมและเท่าเทียมกันให้กับทุกคน ในท้ายที่สุดแล้วถึงเฉยก็ยังใช้ร่างกายตนเป็นเครื่องมือในการเลี้ยงชีพ คือเป็นนางแบบให้นักเรียนศิลปะได้ฝึกวาด

ในช่วงดอกไม้เหี่ยวตามลมนี่เป็นช่วงเวลาแห่งความเสรีที่ได้เปิดรับ และซึมซับสิ่งต่างๆตามกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีกระแสบริโภคนิยมและทุนนิยมเป็นกระแสหลัก ดังนั้นผู้หญิงจึงเริ่มมีโอกาสที่จะได้กำหนดความหมายใหม่ให้กับร่างกายของตน ไม่ให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ ซึ่งในอดีตเคยเป็นเครื่องมือหลักของระบบปิดาธิปไตยที่จะใช้ควบคุม หาประโยชน์หรือบางครั้งก็ถึงกับคร่ำเอาชีวิตของผู้หญิงไป ผู้หญิงเริ่มสร้างกระแสการยืนยันสิทธิที่

จะมีความสุขทางเพศ และการเข้าถึงความสุขดังกล่าวของผู้หญิงเอง กระแสใหม่ๆ เหล่านี้เป็นกระแสที่เกิดจากบริบทเฉพาะทางประวัติศาสตร์ สังคมและพื้นที่บางแห่งในช่วงนี้ และจึงแน่นอนว่ายังคงไม่ใช่กระแสหลักของสังคม แต่เป็นกระแสที่เริ่มสร้างความเสียหายให้กับกระแสหลักดั้งเดิมของสังคม ดังตัวอย่างที่สะท้อนออกมาในตัวของเจิ้งหมางหมาง ในเรื่อง *น้ำคูปไฟ* นอกจากนี้แล้ว ผู้หญิงเองก็ตระหนักรู้ถึงการใช้ร่างกายของตนหาประโยชน์เพื่อตัวเองเช่นกัน ซึ่งการกระทำนี้ไม่ได้จำกัดอยู่แต่กับผู้หญิงชั้นล่างเท่านั้น แต่เป็นปรากฏการณ์ที่มีอยู่ในบรรดาผู้หญิงชั้นกลางและสูงด้วย นักเขียนสตรีก็มีทั้งบันทึกความจริงและวิจารณ์การกระทำดังกล่าว ซึ่งอีกนัยหนึ่งแล้วก็สื่อถึงการวิจารณ์กระแสบริโภคนิยมและทุนนิยมนั่นเอง

4.4 เธอผู้ปรารถนา

จากการศึกษานวนิยายทั้งสี่เรื่องนี้ ผู้วิจัยพบว่า ตัวตนของผู้หญิงจีนชนชั้นกลางในเมืองในช่วงดอกไม้ไหวตามลมนี้มีความหลากหลายอันเป็นผลมาจากอิทธิพลของภูมิหลังทางครอบครัว ของเมืองที่พวกเขาอยู่อาศัย ของโอกาสที่ได้ปะทะสังสรรค์กับโลกภายนอก โดยเฉพาะกับความคิด ความเชื่อและวิถีชีวิตของตะวันตก โกโก้และหง จัดเป็นกลุ่มผู้หญิงจีนที่พยายามตามแบบสากลทำตัวตนให้ทันสมัย อันเสี้ยวเดียวและเจิ้งหมางหมางเป็นกลุ่มผู้หญิงจีนที่กำลังปรับเปลี่ยนตัวตนให้เข้ากับยุคสมัย

โกโก้และหง เป็นกลุ่มผู้หญิงจีนในเมืองใหญ่ที่เปิดเสรีมีการติดต่อกับชาวตะวันตกในทุกด้าน และเป็นเมืองที่เศรษฐกิจแบบทุนนิยม และความเป็นพหุวัฒนธรรมกำลังเบ่งบานเต็มที่ เมืองเหล่านี้คือเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหลาย เช่น เซี่ยงไฮ้ กวางเจา เป็นต้น ผู้หญิงกลุ่มนี้จึงได้รับอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะบริโภคนิยมอย่างเต็มที่ พวกเขาจึงมีตัวตน ความปรารถนา หรือวิถีชีวิตที่สอดคล้อง หรือสะท้อนรูปแบบหลายอย่างของความ เป็นสากล (cosmopolitan)

อันเสี้ยวเดียวและเจิ้งหมางหมาง คือกลุ่มผู้หญิงจีนในเมืองใหญ่แต่ไม่ใช่เมืองที่มีการติดต่อโดยตรงหรือ ไม่ใช่เมืองที่เปิดเสรีทุกด้านกับชาวตะวันตก กระแสโลกาภิวัตน์ และทุนนิยมจึงยังไม่ได้เบ่งบานรวดเร็วในเมืองเหล่านี้เหมือนในเมืองกลุ่มแรก เมืองเหล่านี้มักเป็นเมืองที่อยู่ด้านในของทวีป และห่างทะเลเช่นเมืองอู่ฮั่นหรือฝูอัน เป็นต้น ความปรารถนาและวิถีชีวิตของผู้หญิงกลุ่มนี้จึงเป็นแบบผสมระหว่างจีนและสากล ตัวตนของผู้หญิงกลุ่มนี้จึงยังมีเงาของแนวคิดขงจื้อ อุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ ผสมผสานกับร่องรอยของกระแสทุนนิยม และบริโภคนิยมบางอย่าง ผู้หญิงกลุ่มนี้มีตัวตน ที่แสดงถึงความขัดแย้งและการต่อรองระหว่างอุดมการณ์แบบเก่าและแบบใหม่ และระหว่างอุดมการณ์ท้องถิ่นและสากลหรือตะวันตก

(1) โกโก้และหง

การที่จีนเปิดเสรีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างเต็มที่กำลังในช่วงทศวรรษที่ 1990 โดยเฉพาะหลังปีค.ศ. 1992 เป็นต้นมาทำให้เมืองท่า และเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหลายของจีนได้รับอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะ

ทุนนิยม และบริโภคนิยมอย่างรวดเร็วและมากมาย ซึ่งมีผลต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวจีนในเมืองเหล่านี้ให้มีแนวโน้มเป็นวัฒนธรรมบริโภคนิยม ซัสแมน (Susman, 1984: 280 อ้างถึงในJohansson, 2001: 95) สรุปว่าตัวตนภายใต้อิทธิพลของบริโภคนิยมนี้จะเป็นตัวตนที่สะท้อนการแสดงออก (culture of performer) เน้นที่รูปลักษณ์ภายนอก สิ่งที่มองเห็นได้ชัด ความโดดเด่น ความเป็นตัวเอง หรือความแตกต่างจากกลุ่ม และมักจะเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ของตนอย่างไม่หยุดนิ่ง ตัวตนเช่นนี้จะเน้นที่ความหรูหรา เพลิดเพลิน ความสุข เพศรส มากกว่าจะสนใจหน้าที่พลเมือง จริยธรรม ศีลธรรม ซึ่งตัวตนเช่นนี้จะเป็ตัวตนที่พบได้ตามมหานครทั่วโลกที่มีการรุกรานของกระแสบริโภคนิยม

ดังนั้นเมื่อเราพินิจตัวตนของตัวเอกหญิงในนวนิยายเรื่อง*เซียงไฮ้เบบี๋* และ*ลูกกวาด* ก็จะพบว่า ทั้งโกโก้และหงั้นมีลักษณะเป็นนักแสดงออกแน่นอน แต่อย่างไรก็ดี ทั้งโกโก้และหงั้นยังมีความหมกมุ่นที่จะค้นหา และยืนยันอัตลักษณ์ของตนอยู่ด้วย

ที่จริงแล้ว ตัวตนของผู้หญิงซึ่งได้รับอิทธิพลจากกระแสทุนนิยมและบริโภคนิยมอย่างโกโก้และหงั้นไม่ใช่ตัวตนใหม่เอี่ยมที่เพิ่งเกิดขึ้นในจีน ทั้งนี้เพราะ จีนเอง โดยเฉพาะเมืองใหญ่ๆริมทะเลเหล่านี้ก็เคยเปิดเสรีและต้อนรับการหลั่งไหลเข้ามาของแนวคิด วิถีชีวิต วัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหารจากตะวันตกมาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อต้นศตวรรษที่ 20 นี้ ดังนั้น หากเรามองย้อนกลับไปดูในยุคนั้น ก็จะพบตัวตนต้นแบบของโกโก้และหงั้น โดยผู้หญิงต้นแบบของโกโก้และหงั้นในต้นศตวรรษที่ 20 นี้เป็นสาวสวยอันตราาย ก้าวร้าว ต้องการและกล้ายืนยันความต้องการความสุขทางเพศ ในขณะที่เดียวกันก็หมกมุ่นอยู่กับตัวเอง เห็น้อยอ่อน เสร้าสร้อย และมองโลกในแง่ร้าย ในขณะที่พยายามแสวงหาหรือนิยามอัตลักษณ์ของตนไปด้วยพร้อมกัน จึงมักถามคำถามว่า ฉันคือใคร อยู่ด้วยเสมอ เป็นการสะท้อนความแปลกแยกของตัวตนสมัยใหม่กับความทันสมัยที่อยู่รอบตัว (Stevens, 2003: 90-1)

ในกระแสบริโภคนิยมนี้ ความปรารถนาคือกลไกที่ผลักดันให้กระแสนี้ดำเนินต่อไป ความปรารถนาที่จะแตกต่าง ที่จะโดดเด่น คือหัวใจสำคัญของความเป็นตัวตนในยุคใหม่นี้ โกโก้มีปณิธานที่จะโด่งดังราวพลูแตกให้ได้

每天早晨睁开眼睛，我就想能做什么惹人注目的了不起的事，想象自己有朝一日如绚烂的烟花噼里啪啦升起在城市上空，几乎成了我的一种生活理想，一种值得活下去的理由。(2)

ทุกวันตอนเช้าเมื่อลืมตาตื่นขึ้นมา ฉันก็คิดจะทำอะไรที่ยิ่งใหญ่สักอย่างที่จะดึงให้คนสนใจ นึกจินตนาการว่าตัวฉันเองสักวันหนึ่งในอนาคตจะโด่งดังเหมือนพลูแตกเหนือเมือง นี่แทบจะกลายเป็นชีวิตในอุดมคติของฉันไปแล้ว เป็นเหตุผลที่สมควรในการใช้ชีวิตต่อไป

ดังนั้น เธอจึงตั้งใจจะเขียนและเป็นนักเขียนชายดีที่เขียนนวนิยายซึ่งเปิดเผยความจริงในชีวิตมนุษย์ แต่ความจริงที่เธอเขียนรายการออกมานั้นดูจะเป็นแง่ลบทั้งนั้น

并在我那一鸣惊人的小说里尽情泄漏关于暴力、优雅、色情、狂喜、谜语、机器、权力、死亡、人类的真相。(12)

และนวนิยายของเธอจำเป็นต้องเป็นเรื่องราวน่าตกใจที่จะเปิดเผยโฉมหน้าที่แท้จริงของมนุษย์เกี่ยวกับความรุนแรง ความมีระดับ ตัณหา ความสุข ปริศนา เครื่องยนต์ อัจฉริยะ และความตาย

โกโก้ต้องการความแตกต่าง ดังนั้นเธอจึงต้องการเป็นอิสระจากโลกที่ไร้เหตุผล จอมปลอม เธอสุดดมบรรยากาศเฉพาะตัวของเซียงไฮ้ด้วยความต้องการหลีกเลี่ยงจากจารีต จากสังคมเก่า

以使自己丢掉年轻人特有的愤世嫉俗，。。。。。。(19)

เพื่อให้ตัวเองหลุดพ้นจากความเกลียดชังสังคมอันมีดมนที่คนหนุ่มสาวมีเป็นพิเศษ

ผู้วิจัยเชื่อว่า ความต้องการอิสระเช่นนี้เองที่ทำให้โกโก้เกิดความขัดแย้งขึ้นในตัวเองระหว่างความต้องการเป็นคนที่มีความสามารถ ไม่เกี่ยวข้องกับเพศและความต้องการเป็นคนสวย มีโลกทางวัตถุ และความสุขทางเพศของผู้หญิง เธอจึงบรรยายว่าตัวเองมีสองบุคลิก เหมือนเสื้อผ้าที่แบ่งไว้ในตู้

我为挑选什么样的衣服踌躇了半天，衣橱里的衣服分成截然不同的两种风格，一种混淆性别宽大、低色调、穿上后像幅中世纪的油画，另一种则是紧身的、带着股狐气的小衣服，。。。。。。(95-6)

ฉันลังเลอยู่ตั้งนานว่าจะเลือกเสื้อผ้าอะไรใส่ดี เสื้อผ้าในตู้เสื้อผ้าแบ่งได้เป็นสองแบบที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แบบหนึ่งไร้เพศ ตัวหลวม สีทึม ใส่แล้วเหมือนในภาพวาดสีน้ำมันของยุคกลาง อีกแบบหนึ่งเป็นแบบรัดตัว เสื้อผ้าตัวเล็กๆที่ดูเหมือนนางจิ้งจอก.....

แม้แต่เมื่อจะเขียนนวนิยาย เธอก็ยังอยากให้ปกนวนิยายนั้นสะท้อนคุณสมบัติที่เธอต้องการทั้งสองแบบ

理想中的作品应该是兼具深度的思想内涵，和畅销的性感外衣。(33-4)

ผลงานในฝันควรมีเนื้อหาทางความคิดที่ลึกซึ้ง และมีหน้าปกที่เซ็กซี่

จากที่โกโก้บรรยายตัวเองเมื่อนำมาประกอบกับคำบอกเล่าความรู้สึกในเหตุการณ์ต่างๆแล้ว เราจะพบว่า เธอคือผู้หญิงสมัยใหม่ที่ชาญฉลาดผู้ต้องการทำให้ตัวตนนั้นแตกต่าง เป็นที่รู้จัก และแตกต่างในแง่มุมที่จะครอบคลุมทั้งทางวัตถุและทางจิตใจ แต่เธอก้าวออกมาไม่พ้นจากความหลงใหลในความฉาบฉวยของวัตถุ ของความปรารถนาทางเพศ ของความหรูหรา และความสุขทางโลก ทั้งนี้จะเห็นได้จากการที่เธอต้องการให้ตัวเองได้รับการยกย่องในฐานะของผู้มีมันสมอง พร้อมกับแฝงนัยบอกให้เราเห็นว่าความเป็นจริงคือ ผู้คนมองเห็นเธอเป็นผู้หญิงสวย

我希望有时候男人们会像对作家而不是对女人一样对我，我自欺欺人地告诫着自己。(146)

ฉันหวังว่า บางครั้งพวกผู้ชายจะปฏิบัติต่อฉันเหมือนเห็นฉันเป็นนักเขียน ไม่ใช่ผู้หญิง ฉันเตือนตัวเองอย่างที่ตัวเองยังไม่อยากเชื่อเลย

แต่เมื่อเธอมีความสุขอยู่กับมาร์คนั่น เธอกลับพอใจในความสุขนั้นแล้วและติดหลงอยู่ในความสุขทางกายดังกล่าว

肉体的快乐麻痹了我大脑的知觉，夺取了我所有的智商。“最美私处奖”听上去不错，也许远比“年度最佳小说奖”更另一个女人心动吧。(292)

ความสุขของเนื้อหนังมังสาทำเอาสติสติงของฉันหดหาย ไม่เหลือแม้แต่ปัญญา “รางวัลของสงวนที่สวยที่สุด” ฟังแล้วไม่เลวเลย บางทีอาจจะทำให้ผู้หญิงตื่นเต้นได้มากกว่า “รางวัลนวนิยายดีเด่นแห่งปี” เยอะเลย

โกโก้เป็นผู้หญิงสมัยใหม่ที่อยู่ใต้อิทธิพลบริโภคนิยมอย่างชัดเจน เห็นได้กิจกรรมทั้งหลายที่เธอทำ นอกเหนือจากความพยายามเขียนนวนิยายแล้ว โกโก้ไม่ทำกิจกรรมอื่นใด นอกจากปาร์ตี้ ไปคลับบาร์ นัดพบเพื่อน(ที่ร้านกาแฟ) ไปงานนิทรรศการภาพ ภาพยนตร์ งานค็อกเทล ไปช้อปปิ้งเมื่ออารมณ์ไม่ดี แอบเดินเล่นบนหาดฟ้าโรงแรม หรือเมื่อเหงามาก เธอก็บินไปปักกิ่งเพื่อไปคลับฟังเพื่อนเล่นดนตรีสด แล้วบินกลับในวันรุ่งขึ้น เป็นต้น สถานที่ทุกแห่งที่เธอไป ร้านอาหารที่ไปทุกร้านจะอยู่ในย่านดังของเซี่ยงไฮ้ ข้าวของทุกอย่างที่เธอเอื่อยยี่ห้อออกมา ไม่ว่าจะเป็นโซฟาไอเคีย (Ikea) เปียโนสเตรียส์ (Strauss) สูบบุหรี ไมลด์เซเวน (Mild Seven) ดีมโค้ก เบียร์ และอ่านนิตยสารจากอังกฤษ ฟังเพลงตะวันตก เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว เธอก็ยังหมกมุ่นแต่ตัวเอง และภาพลักษณ์ของตน ไม่ได้สนใจผู้อื่น และเหตุการณ์บ้านเมืองอย่างจริงจัง (ซึ่งมีนักวิจารณ์บอกว่านี่คือข้อดีอย่างหนึ่งของการมีกระแสบริโภคนิยมเพราะเป็นการปลดปล่อยจิตสำนึกของคนออกจากการเมือง – Yang, 1996: 311 อ้างถึงใน Johansson, 2001: 94) เช่นเมื่อเธอเล่าถึงเหตุการณ์ขณะที่นั่งแท็กซี่ และรายการวิทยุในรถกำลังพูดถึงปัญหาของแม่บ้านคนหนึ่งที่มีสามีชู้ และเธอ

ต้องการให้เขากลับมา แต่ไม่รู้จะทำอย่างไรถึงจะให้สามีกลับมาได้ ปฏิกริยาของโกโก้และคนขับคือเฉยเมย ไม่ยินดียินร้าย

我和司机都默不作声，城市人习惯于心不在焉地听着别人的隐私故事，没有同情心也爱莫能助。(102-3)

ฉันและคนขับนิ่งเงียบไม่พูดอะไร ชาวเมืองคุ้นชินกับการฟังเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น
อย่างใจลอย ไม่มีความเห็นใจและสุวิสัยที่จะช่วย

หรือเมื่อโกโก้เล่าถึงเหตุการณ์ที่สหรัฐฯและนาโต้ถล่มสถานทูตจีนในยูโกสลาเวีย เธอไม่ได้แสดงความรู้สึกกังวล หรือวิเคราะห์สถานการณ์ สิ่งที่โกโก้ทำคือ เล่าเหตุการณ์ประท้วงที่เกิดขึ้นในจีน และเมื่อเห็นมาร์คออกโทรทัศน์แสดงความเสียใจต่อชาวจีนในนามของบริษัท เธอรีบโทรหาเขาขณะที่เทียนเทียนอาบน้ำทันที

นอกจากนี้ ไม่ว่าโกโก้จะพยายามเล่าถึงความบากล่ำบาก หรือการต่อสู้กับตัวเองเพื่อที่จะเขียนหนังสือ แค่นั้นก็ตาม สิ่งที่เธอสนใจสูงสุดคือ ความสุข ความต้องการให้ความปรารถนาทางเพศของเธอได้รับการตอบสนอง เราสังเกตได้จากการที่โกโก้จะแทรกเรื่องประสบการณ์ทางเพศของเธอและคนรัก ของเธอกับมาร์ค ของเธอกับเทียนเทียน การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง หลักๆแล้วจะเป็นการเล่าความปรารถนาของตัวเองของเธอเองแทบทั้งสิ้น และหลังจากที่เทียนเทียนตาย ไม่นานเท่าไรนัก เธอก็ไปเบอร์ลิน เมืองที่มาร์คอยู่

อย่างไรก็ดี โกโก้เองก็ดูเหมือนจะตระหนักถึงความจริงข้อนี้ที่ว่า เธอกลายเป็นพวกวัตถุนิยมและสุขนิยม (hedonism) ซึ่งเป็นด้านที่ขัดแย้งกับบุคลิกอีกด้าน ด้านที่ต้องการเน้นทางจิตวิญญาณ ความมีมันสมองที่โกโก้เองก็มีอยู่ในตัวของเธอและต้องการเน้นด้านนี้เช่นกัน ความขัดแย้งนี้ทำให้โกโก้แสดงความสับสนในใจออกมาด้วยการจบท้ายเรื่องว่า

是啊，我是谁？我是谁？(365)

ใช่แล้ว ฉันคือใคร ฉันคือใคร

นอกจากนี้ นี่ยังอาจเป็นการสื่อเป็นนัยถึงความเป็นปัจเจกของปัญญาชนที่กำลังมีปัญหา สับสนอยู่ในสังคมบริโภคนิยมนี้

ในลูกกวาด หงเองก็มีความปรารถนา เธอต้องการสิ่งที่ดีกว่าปัจจุบัน

I suppose it was just my fate, for want of a better world. (3)

ฉันคาดว่ามันคงเป็นชะตากรรมของฉัน ที่ต้องการจะมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม

แต่หงแตกต่างจากโกไกในแง่ที่ว่า เธอไม่ได้เรียนมหาวิทยาลัย ซึ่งในเวลาต่อมาเธอก็ตระหนักดีถึงข้อเสียว่า การไม่มีใบปริญญานั้นทำให้เธอไม่มีหนทางในการประกอบอาชีพ หรือจะทำอะไรอย่างอื่นเพื่อช่วยเหลือตัวเองให้หลุดพ้นจากวงจรอุบาทว์ของวัตถุนิยม ดังนั้น โอกาสที่เธอจะได้บรรลุเป้าหมายนั้นจึงไม่มีตัวตนของหงจึงเป็นตัวตนที่เป็นเหยื่อของกระแสบริโภคนิยม ซึ่งน่าจะมีสาเหตุเริ่มมาจากความเปลี่ยนแปลงของสังคม (หงเป็นชาวเชียงใหม่) ที่กระตุ้นให้สมาชิกของสังคมนั้นเปลี่ยนแนวคิดไป และในส่วนของหงก็คือเสรีภาพที่เธอได้รับมากไปจากครอบครัว

หงได้รับอิสระจากพ่อซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยให้หยุดเรียนและออกไปแสวงหาตัวเองได้ เหมือนกันกับพ่อซึ่งในเวลาต่อมา ก็ออกมาทำธุรกิจของตัวเองเพื่อหาเงิน

He said that it was extremely hard to do business on one's own, but he'd worked hard all his life and he was still poor, so he decided it was high time he made money for himself, and at the end he said he hoped that I would be able to find myself in this town. I remember it very clearly; he used the popular expression "find yourself." (24)

พอบอกว่า มันลำบากสุดๆที่จะทำธุรกิจด้วยตัวเอง แต่พอก็ทำงานหนักมาชั่วชีวิตแล้วแล้วก็ยังจนอยู่ ดังนั้น พ่อจึงตัดสินใจว่า ถึงเวลาแล้วที่จะต้องหาเงินเอง ในตอนจบ พ่อพูดว่า พ่อหวังว่า ฉันจะสามารถหาตัวเองพบในเมืองนี้ ฉันจำได้แม่นว่า พ่อใช้สำนวนติดปากตอนนั้นว่า "หาตัวเองให้พบ"

และสาเหตุที่หงออกจากโรงเรียนนั้นก็เพราะว่า นอกจากเธอจะเรียนไม่เก่งแล้ว เธอยังรู้สึกว่าการเรียนและทำอะไรตามครรลองนี้เป็นเรื่องไร้สาระ

I came to a conclusion: there was too much bullshit in my life. I didn't want anyone to bullshit me anymore, and I wasn't going to bullshit anyone else again either. (10)

ฉันได้ข้อสรุปว่า ชีวิตฉันมีเรื่องไร้สาระมากไปแล้ว ฉันไม่ต้องการให้ใครมาไร้สาระใส่ฉันอีกแล้ว และฉันก็จะไม่ไร้สาระใส่ใครอีกแล้วเช่นกัน

แล้วหงก็กลายเป็นเหยื่อของสังคมนิโคนิยมในเงินเงิน เขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน หงเป็นตัวเอกหญิงที่แสดงแจ่มชัดถึงสภาพความเป็นเหยื่อ เธอไม่ได้ทำงานอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน เมื่อมีคนรัก เธอก็อาศัยอยู่กับเขา ใช้ชีวิตที่ไม่เหมือนคนธรรมดา แต่เป็นชีวิตที่หาแก่นสารไม่ได้

Saining and I fell into a daily routine that continued, unchanged, for several years. We slept during the day, rising at dusk to go out to eat. We spent our nights at home relaxing, amusing ourselves....Sanmao said the way we were living wasn't healthy, with Saining depending on his mother for the money, and me depending on Saining for money. (48-9)

ไชนิงและฉันมีกิจวัตรประจำวันที่ต้องเฝ้าไปไม่เปลี่ยนเป็นเวลาหลายปี เรานอนหลับในช่วงกลางวัน ตื่นเมื่อห้าค่ำเพื่อออกไปหาอะไรกิน เราใช้เวลากลางวันของเราพักผ่อนอยู่ที่บ้าน หาความสำราญใจ... ซานเหมมา (เพื่อนในวงดนตรีของไชนิง – ผู้วิจัย) บอกว่า วิถีชีวิตของพวกเขาที่ไชนิงขอเงินจากแม่ และฉันก็ขอเงินจากไชนิงนั้นเป็นวิถีชีวิตที่ไม่ดี

เมื่อพบว่าไชนิงมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นที่เรารู้จักด้วย หงก็ทะเลาะกับเขาและเธอพยายามฆ่าตัวตาย แต่หลังจากนั้น เธอก็กลับมาอยู่กับไชนิงอีก และนี่อาจเป็นเพราะเธอคิดว่าเขากับเธอมีความเหมือนกันหลายอย่าง เป็นความพิเศษร่วมกัน

Saining and I had a lot in common, For one thing, we each had our own worlds, ...both of us used to be picked on, neither of us had any grand ideals. We Weren't interested in other people's lives, we were sensitive and self-doubting, ...we were afraid of failure,...We kept on spending other people's money,...We didn't want to become good little members of society, nor did we know how. Anyway, we would tell ourselves, we're still young. (50)

ไชนิงกับฉันมีอะไรเหมือนกันหลายอย่าง อย่างหนึ่งเลยคือ เราต่างมีโลกของเราเอง...เราทั้งคู่เคยถูกแกล้ง และเราทั้งคู่ไม่มีใครมีอุดมการณ์ที่ยิ่งใหญ่อะไร เราไม่สนใจชีวิตผู้อื่น เราอ่อนไหวและไม่เชื่อใจตัวเอง... เรากลัวความล้มเหลว...เราเอาแต่ใช้เงินคนอื่น...เราไม่อยากเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและเราก็ไม่รู้วิธีด้วย อย่างไรก็ตาม เราจะบอกตัวเองว่า เรายังหนุ่มสาวอยู่

เพราะเธอไม่มีปัญญาเป็นอาวุธเหมือนโกโก้ จึงไม่สามารถพาตัวไปสู่วงสังคมชั้นกลางหรือสูงได้ หงหลงไปกับความสบายที่ไม่ต้องทำงาน เข้าใจผิดคิดว่าเป็นวิถีชีวิตที่แตกต่างแล้ว และติดใจกับความฉาบฉวยของการมีชีวิตอยู่ในดินแดนแห่งความซุหลุม นำชีวิตไปพึ่งพาคนอื่นจนต้องติดเหล้า ติดเฮโรอีน เข้าศูนย์บำบัด และต้องกลับมาอาศัยเงินของพ่อแม่ ในตลอดเวลาเหล่านี้ เธอเองก็ยังติดเพศสัมพันธ์อีกด้วย ด้วยข้ออ้างที่ว่า เธอเชื่อใน

ความรู้สึกของร่างกาย จึงต้องแสวงหาอารมณ์ที่ดูดีมีลูกซึ่งมาจากใจที่หวังเชื่อว่าจะแสดงออกมาทางการทำรัก และถึงจุดสุดยอด นอกจากนั้นแล้ว หงก็ต้องเขียน ซึ่งสิ่งที่เธอเขียนก็เป็นเนื้อหาบางตอนที่ผู้อ่านได้อ่านและก็ยังคงเป็นเรื่องที่วนเวียนอยู่กับความรู้สึกของเธอ

ความเห็นแก่ตัว อ่อนไหว หมกมุ่นแต่กับตัวเอง มองโลกในแง่ร้าย หดหู่ใจในทุกกิจกรรม รวมทั้งการมุ่งหน้าแสวงหาความพึงพอใจทางเพศ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นลักษณะต้นแบบของผู้หญิงสมัยใหม่ในต้นศตวรรษที่ 20 ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความแปลกแยกของปัจเจกกับความเป็นสมัยใหม่ (Stevens, 2003: 91) ซึ่งในช่วงดอกไม้ไหวตามลมนี้ กระแสบริโภคนิยมและทุนนิยมเป็นกระแสที่พัดผ่านจีนเร็วและแรงที่สุด และสามารถสร้างความแปลกแยกให้กับปัจเจกได้เช่นกัน

อย่างไรก็ดี การเขียนของหงได้แสดงออกถึงการตื่นรู้ของเธอเกี่ยวกับต้นตอแห่งปัญหา

In love, it was language that had hurt me. With alcohol and drugs, it was money that had brought Saining and me to harm. If we hadn't been able to get our hands on all that money, would we found other ways to grow up?

ในความรัก มันคือภาษาที่ทำฉันเจ็บ เรื่องติดเหล้าและติดยา มันคือเงินที่นำฉันและไซ่หนิงไปสู่อันตรายนะ ถ้าเราไม่ได้เงินนั้นมา เราจะพบวิธีเติบโตอื่น ๆ ไหม

แต่ถึงกระนั้น เธอก็ยังคงต่อสู้อยู่กับความอ่อนแอ เพื่อที่จะมีตัวตนใหม่ โดยเธอเชื่อในปาฏิหาริย์

No matter how hard I try to make up for my mistakes, the sky will not give me back the voice that I once offered it. I've been defeated, so writing is all I have. Sometimes we have to believe in miracles. (270)

ไม่ว่าฉันพยายามที่จะทำชดเชยความผิดพลาดของตัวเองแค่ไหน สวรรค์ก็ไม่ให้เสียงที่ฉันเคยร้องเพลงได้ไพอะไรกลับมาอีกแล้ว ฉันแพ้มามากอด ดังนั้น การเขียนคือทั้งหมดที่ฉันมี บางที เราคงต้องเชื่อในปาฏิหาริย์

(2) อื่นเสียยเที่ยวและเจิงหมางหมาง

อันเสียยเที่ยวและเจิงหมางหมางเป็นผู้หญิงที่มีลักษณะของอุดมการณ์ชุดต่างๆในอดีตของจีน ผสมผสานกับความเป็นสมัยใหม่บางประการ ทั้งคู่ไม่ได้วิ่งตามสมัยโดยไม่ไตร่ตรอง และพวกเธอก็ไม่ได้ยึดถืออุดมการณ์เก่าที่เคยยึดถือมาอย่างดิ้อร้น ไม่เปลี่ยนแปลง ทั้งสองแสดงพัฒนาการไปตามช่วงอายุและตามบริบททางประวัติศาสตร์ในช่วงนั้น และด้วยเหตุนี้ พวกเธอจึงน่าจะเป็นภาพแทนผู้หญิงชนชั้นกลางที่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในเมืองส่วนใหญ่ของจีน

อื่นเสียเที่ยว และเจิงหมางหมาง ต่างเติบโตผ่านช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ได้รับอิทธิพลคำสอนและความคิดของพรรคคอมมิวนิสต์อย่างเข้มข้นด้วยตัวเอง ประกอบกับอิทธิพลของแนวคิดขงจื้อบางประการที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในสังคมทั่วไป ทั้งสองจึงมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน นั่นคือ ความปรารถนาที่คล้ายคลึงกันของทั้งสองคน และความรู้สึกผูกพันต่อครอบครัวและบ้านเกิด

ทั้งอื่นเสียเที่ยว และเจิงหมางหมางต่างปรารถนาความสำเร็จในการทำงาน และไม่ได้สนใจความรักสำหรับอื่นเสียเที่ยวนั้น เมื่อเพื่อนร่วมหอขณะเรียนอยู่มหาวิทยาลัยปีสี่คุยฟุ้งเรื่องการมีคนรักและมีเพศสัมพันธ์กับคนรักแล้ว และยังบอกให้อื่นเสียเที่ยวลองนัดบอดดู เพื่อจะได้มีประสบการณ์ เป็นคนที่ปลดปล่อยทางความคิด ไม่ขาดทุน อื่นเสียเที่ยวก็ลองนัดบอดดูแล้ว เธอพบว่าไม่ใช่สิ่งที่เธอต้องการ เธอจึงล้มเลิกไปและยอมตามยุคสมัยไม่ทัน

她忽然觉得她并没有顺水漂流他的青春，她忽然意识到被她珍藏的依旧是宝贵的，她为自己能矜持地守住它们感到庆幸。在很多方面她不如上铺，她跟不上上铺，那就让她这样“落后”下去吧！（21）

จู่ๆ เธอก็รู้สึกว้าว เธอไม่ได้ใช้ชีวิตด้วยสาวไปตามกระแสสังคม จู่ๆ เธอก็สำนึกได้ว่าสิ่งที่เธอรักษาไว้ก็ยังคงมีค่าอยู่ดี เธอรู้สึกโชคดีที่สามารถรักษาสิ่งนั้นไว้ได้ เธอสู้เจ้าเพื่อนร่วมห้องเตียงบนนั้นไม่ได้ในหลายเรื่อง เธอตามเขาไม่ทัน ถ้าอย่างนั้นก็ปล่อยให้อื่น “ล้ำหลัง” อย่างนี้ต่อไปเถอะ

สำหรับเจิงหมางหมาง ดังที่เราได้เห็นไปก่อนหน้านี้แล้วว่า เธอเป็นเหมือนสาวโบราณที่มีชีวิตไปตามการชี้นำของพ่อแม่และของหน่วยงาน เมื่อนโยบายของรัฐอยากให้ชาวจีนแต่งงานกันที่อายุมากขึ้น อายุเหมาะสมคือ 28 (เพื่อผ่อนคลายการเพิ่มขึ้นของประชากร) แม่ของเธอก็เฝ้าบอกว่า อายุยังเพิ่งเท่านี้เอง สำหรับผู้สืบทอดการปฏิวัติแล้ว ถ้ามีเรื่องส่วนตัวตอนนี้ก็เร็วเกินไป ทั้งหมดนี้ทำให้เธอไม่เคยเตรียมใจ ไม่สนใจ และไม่ปรารถนาเรื่องนี้

แต่เมื่อพ่อแม่บอกให้เธอเริ่มพิจารณาเรื่องนี้ เธอถึงจะไม่อยากทำแค่นั้นก็ไม่กล้าปฏิเสธ

但是，曾芒芒不可以对她的父母说不可以。他们是父母。他们是权威。他们是领导干部。他们富有宝贵的人生经验。他们是在为女儿谋幸福。曾芒芒可以沉默。但从来就不可以对她的父母说不可以。（27）

แต่ว่า เจิงหมางหมางไม่อาจบอกพ่อแม่ของเธอว่า ไม่ได้ พวกท่านคือพ่อแม่ พวกท่านเป็นผู้มีสิทธิ์ขาด พวกท่านเป็นระดับผู้บริหาร พวกท่านอุดมไปด้วยประสบการณ์ชีวิตอันล้ำค่า พวกท่านกำลังทำเพื่อความสุขของลูก เจิงหมางหมางนิ่งเงียบได้ ทว่า แต่ไหนแต่ไรมาไม่อาจพูดกับพ่อแม่ว่าไม่ได้

ในเรื่องของความรู้สึกต่อครอบครัว ทั้งอื่นเสียเที่ยวและเจิงหมางหมางเป็นตัวเอกหญิงที่มีความผูกพันกับครอบครัว เมื่อพวกเขาโตขึ้น เวลาผ่านไป พ่อและแม่อาจจะไม่ได้มีอำนาจเหมือนเมื่อพวกเขาเด็กๆ แล้ว แต่ครอบครัวยังคงเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของพวกเขา ยังคงมีการไปมาหาสู่ รับฟัง และแก้ไขปัญหากันให้กันและกัน แต่เมื่อเราดูโกโก้ และหงแล้ว ก็พบว่า ทั้งโกโก้และหงจะกลับไปหาพ่อแม่เมื่อต้องการหลุมหลบภัย หรือความช่วยเหลือเท่านั้น เช่นงที่ขอให้พ่อแม่มาพาเข้าศูนย์บำบัด หรือต้องมาอาศัยอยู่กับพ่อแม่เพราะไม่มีอาชีพ ไม่มีเงิน แต่ถึงอย่างนั้นงก็ไม่เคยเล่าถึงพ่อแม่มากนัก ประหนึ่งต่างอยู่กันคนละโลก โกโก้เองก็จะมาหาพ่อแม่เฉพาะเมื่อจำเป็น เช่นงานวันเกิดของพ่อ แม่ชาแพลง หรือเธอต้องการหลบหนีเทียนเทียน

ในทางกลับกัน อื่นเสียเที่ยวซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ไม่ค่อยราบรื่นเท่าไรกับแม่ตั้งแต่เด็กกลับเป็นฝ่ายที่ยอมให้แม่และช่วยเหลือแม่เมื่อจำเป็น เมื่อเป็นเด็ก เธอไม่พอใจแม่ของตนที่ลอบคบชู้ จนมีน้องสาวคนที่สองมาให้เธอ และด้วยความบังเอิญทำให้อื่นเสียเที่ยวมีส่วนร่วมรู้เห็นในการตายของน้องสาวคนนี้ และนี่เป็นปมที่แฝงอยู่กับเธอ ทำให้เธอมีความสุขกับชีวิตได้ไม่เต็มที่ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับแม่จึงไม่ดีเท่าไรตั้งแต่ยังเด็กแล้ว ในตอนที่เธอรู้ว่าแม่มีชู้แน่นอนแล้ว เธอโมโหแค้นใจจนเขียนจดหมายไปฟ้องพ่อทั้งหมด แต่เมื่อส่งจดหมายไปแล้ว กลับมาเห็นแม่ถักเสื้อหลังซดหลังแข็งเพื่อน้องสาวของเธอ ก็เกิดความสงสาร ประจวบเหมาะกับตัวเธอไม่สบาย แม่มาช่วยดูแลเธอ ลืมตาตื่นขึ้นมาจากพิษไข้เห็นแม่นั่งดูแลเธอข้างเตียงก็เกิดสงสารแม่จนรีบวิ่งกลับไปทูลผู้จดหมายเพื่อเอาจดหมายคืน เมื่อโตแล้ว อื่นเสียเที่ยวก็ไม่ค่อยสนใจแม่ แต่เมื่อเธอเห็นแม่ถูกคนอื่นรังแกในห้างสรรพสินค้า เธอก็ปราดเข้าไปช่วยเหลือแม่ทันที เหตุการณ์หลายอย่างที่เธอได้พบทำให้เธอในตอนจบของเรื่องก็ยังตระหนักว่า เธอต้องดูแลพ่อแม่ และไม่เก็บปมในอดีตมาไว้ในใจอีก

生活亏欠了他们一些东西，她也亏欠了他们，现在她醒悟到了这点。她强烈地意识到他们是多么需要被疼爱。从此她不会去一味要求他们理解她了，她要扩大胸怀去理解他们。(336)

ชีวิตติดหนี้พวกเขาอยู่หลายอย่าง เธอ (อื่นเสียเที่ยว) ก็ติดหนี้พวกเขาเช่นกัน ตอนนี้ เธอตระหนักถึงข้อนี้แล้ว เธอรู้สึกได้อย่างยิ่งว่า พ่อแม่ต้องการที่จะถูกรักมากแค่ไหน จากนั้นไป เธอจะไม่เอาแต่ขอให้พ่อแม่เข้าใจเธอก็แล้ว เธอต้องทำให้กว้างๆ เพื่อเข้าใจพวกเขา

ส่วนเจิงหมางหมางผู้เคารพเชื่อฟังพ่อแม่แน่นอนแน่นอนว่า เธอยังไปมาหาสู่กับพ่อแม่ และปู่กับย่าที่ย้ายมาอยู่ข้างแล้วตลอดเวลา แม้กระทั่งพ่อแม่ของสามี ยิ่งเมื่อพ่อสามีเสียชีวิตไปแล้ว เจิงหมางหมางก็ยังดูแลแม่สามีเหมือนแม่ตน ถึงแม้ว่าในอดีตนั้น แม่สามีทั้งคู่ถูกและไร่น้ำใจกับเธอก็ตาม

นอกเหนือไปจากการผูกพันกับครอบครัวแล้ว ทั้งอื่นเสียเที่ยวและเจิงหมางหมางต่างก็มีความรักบ้านเกิดที่แสดงออกอย่างแจ่มชัด อื่นเสียเที่ยวมีน้องสาว อื่นเสียเที่ยวที่ตั้งใจหาทางแต่งงานไปอยู่สหรัฐฯ เพราะ

คิดว่าสหรัฐฯมีทุกอย่างดีกว่าจีน แต่เมื่อเธอกลับมาบ้านก็พบว่า จีนมีทุกอย่างที่สหรัฐฯมี จีนพัฒนาไปอย่างที่เธอไม่เคยรู้จัก อินเสี่ยวฟานรู้สึกวุ่นวายแพ้นคนที่บ้าน โดยเฉพาะพี่สาว ตลอดเวลาที่มาเยี่ยมบ้าน เธอจึงหาเรื่องเห็บแหมม ทะเลาะกับพี่สาวทุกวัน แต่อินเสี่ยวเฟี้ยวก็ไม่สะทกสะท้าน เธอไม่เข้าใจว่าน้องสาวเป็นอะไร สำหรับเธอจีนดีที่สุด เช่น ในตอนนี้ อินเสี่ยวฟานหาเรื่องที่จะแสดงความเหนือกว่าของอเมริกาได้แล้ว

在美国我的头发根本就不是这种感觉。对了，美国的水好，美国家里还有专洗桑拿的小木屋，水量永远是充足的——她终于找到了可以拿来贬斥中国的理由。尹小跳不情愿地摸摸尹小帆的头发说我觉得你这头发洗得不错，我什么也觉不出来。尹小帆马上说你能觉出什么来呀你老在这么一个地方呆着。尹小跳说我是老在这么一个地方呆着，这儿是我的家我不在这儿呆着在哪儿呆着？你也不过就是换了个地方呆着罢了。(227)

ที่อเมริกา ผมฉันไม่ได้รู้สึกอย่างนี้เลย ไซ้ละ น้ำที่อเมริกาดี บ้านที่อเมริกายังมีห้องไว้ชาน้ำเลย น้ำมีเยอะไหลแรงตลอด - ในที่สุด เธอก็หาเหตุผลที่จะตำหนิฉันได้แล้ว อินเสี่ยวเฟี้ยวลูบผมอินเสี่ยวฟานอย่างไม่เต็มใจแล้วพูดว่า ฉันรู้สึกวุ่นวายแล้วใช้ได้นี้ ฉันไม่เห็นรู้สึกอะไรเลย อินเสี่ยวฟานสวนทันทีว่า เธอจะรู้สึกอะไรได้ เธอก็อยู่แต่ที่แบบนี้ อินเสี่ยวเฟี้ยวตอบว่า ฉันก็อยู่แต่ที่แบบนี้ละ ที่บ้านฉันฉันไม่อยู่ที่นั่นแล้วจะให้อยู่ที่ไหน เธอก็แค่เปลี่ยนที่อยู่เท่านั้นเอง

ความรู้สึกรักบ้านเกิดที่อินเสี่ยวเฟี้ยวมีต่อประเทศจีนนั้นยังสะท้อนออกมาเมื่อเธอเดินทางกลับจาก

สหรัฐฯ

她出了机场，北京的空气不好，天是灰蒙蒙的，所有的汽车上都蒙着微尘。一切都有点儿脏，有点儿乱，却让她莫名地觉得又脏又亲。这就是他的感觉，并将永远是她的感觉，这就是她的土地，又脏又亲。又脏又亲。(251)

เธอออกมาจากสนามบิน อากาศของปักกิ่งไม่ดี ฟ้าสลัวครึ้ม รถยนต์ทั้งหมดเคลือบฝุ่นบางๆ ทุกอย่างสกปรกนิดหน่อย วุ่นวายนิดหน่อย แต่กลับทำให้เธอรู้สึกว่าทั้งสกปรกทั้งกันเองอย่างประหลาด นี่เป็นความรู้สึกของเธอ และจะเป็นความรู้สึกของเธอตลอดไป นี่ก็คือแผ่นดินของเธอ ทั้งสกปรกทั้งกันเอง ทั้งสกปรกทั้งกันเอง

ส่วนเจิงหมางหมางนั้น เริ่มตั้งแต่ชายในฝัน เธอก็คิดแล้วว่า เขาควรต้องเป็นคนคู่ฉัน จะได้มีประวัติศาสตร์ร่วมกัน พูดภาษาเดียวกัน กินอาหารรสชาติเดียวกัน เธอมีความภูมิใจในเมืองบ้านเกิดตลอดมา นับจากยังพัฒนาไม่เท่าเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆจนปัจจุบันที่เป็นเมืองหลักสำคัญเมืองหนึ่ง ตัวอย่างหนึ่งที่แสดงถึง

ความรักในดินแดนบ้านเกิดของเธอคือ การร่วมต่อต้านป้องกันน้ำที่เอ่อทะลักมาจากแม่น้ำแยงซีเกียงเพราะพายุฝนในเดือนกรกฎาคม ปีค.ศ. 1998

这是一个古老的城市，一个特大的城市，。。。。。。这个城市其实就是我们自己！是曾芒芒自己以及她所有的亲朋好友。曾芒芒成了三十七万防汛大军中一员。渺小的一员，但是她在。她想保卫她的记忆，保卫她的出生，成长，恋爱，错误，以及一切。这是五十多天的对峙与决斗。(379)

นี่เป็นเมืองเก่าแก่ เมืองขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง...เมืองนี้ที่จริงแล้วก็คือตัวของเราเอง! คือตัวของหมางหมาง ญาติมิตร และเพื่อน ๆ ทั้งหมด เจิงหมางหมางเป็นหนึ่งในกองทัพมนุษย์ป้องกันอุทกภัยจำนวนสามแสนเจ็ดหมื่นคน สมาชิกจะจ้อยร่อยหนึ่งคน ทว่า เธอเป็นส่วนหนึ่ง เธออยากจะปกป้องความทรงจำของเธอ ปกป้องการเกิดการเติบโต ความรัก ความผิดพลาด และทุกสิ่งทุกอย่าง นี่คือการคุมเชิงและการดวลกันห้าสิบกว่าวันระหว่างคนกับธรรมชาติ

นอกเหนือจากลักษณะต่างๆที่แสดงถึงอิทธิพลของแนวคิดขงจื้อและของคอมมิวนิสต์จีนดังกล่าวมาข้างต้นแล้วทั้งอันเสี่ยวเตี่ยวและเจิงหมางหมางก็ยังปรับตัวเข้ากับกระแสความคิดใหม่ๆทั้งสตรีนิยมและบริโภคนิยมที่กำลังแผ่ขยายอยู่ในหมู่ชาวเมืองชนชั้นกลางในขณะนั้น เช่น การไม่ให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ การหัดปลดปล่อยความรู้สึก หรือการเรียนรู้ที่จะแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่แท้จริงของตนบ้าง การพิถีพิถันในการแต่งตัว (อันเสี่ยวเตี่ยวทำให้น้องสาวที่กลับมาเยี่ยมบ้านพูดไม่ออก เพราะรู้สึกที่พี่สาวสวยยิ่งขึ้นกว่าเดิม อันเสี่ยวเตี่ยวเริ่มให้ความสนใจกับเสื้อผ้า และทรงผมของตนหลังจากไปประชุมที่กวางเจาที่เธอได้สังเกต คนอื่นๆ อยู่ พูดคุย และมีรักกับรักแรกของเธอ) หรือความกล้าที่จะมุ่งหน้าตามความต้องการส่วนตนบ้าง เป็นต้น

ผู้หญิงสมัยใหม่กลุ่มนี้คือผู้หญิงชนชั้นกลางของจีนที่กำลังอยู่ในกระแสของการปรับเปลี่ยนใหม่ๆจากภายนอกและแก้ไขสิ่งเก่าภายในที่เป็นปัญหาหรือสร้างความลำบากให้กับชีวิตของพวกเขา ผู้หญิงสมัยใหม่เหล่านี้สะท้อนพื้นที่การครอบงำ ต่อรอง ช่วงชิง และยืนยันระหว่างแนวคิดเก่าภายในกับแนวคิดใหม่ๆภายนอก และบังเกิดเป็นทางเลือกให้กับผู้หญิงในรุ่นต่อไปได้ต่อยอด (Munshi, 2001: 7)

4.5 เรื่องเล่าแห่งปัจเจก: เจากลางๆของอุดมการณ์ขงจื้อ

ในช่วงดอกไม้ไหวตามลมนี้ นักเขียนสตรีจีนแสดงความพยายามที่จะยืนยันความเป็นปัจเจก และความเป็นผู้หญิงทั้งในเนื้อหาที่แสดงออกในงานเขียน และด้วยการเขียนในรูปแบบเรื่องเล่าของชีวิต (life narratives) ซึ่งเป็นรูปแบบของนวนิยายจำนวนมากโดยนักเขียนสตรีในช่วงนี้ รวมทั้งนวนิยาย 4 เรื่องที่ผู้วิจัยศึกษาในบทนี้เช่นกัน

สมิทและวัตสัน (Smith and Watson) ชี้ว่า รูปแบบการเขียนเช่นนี้เกิดขึ้นส่วนหนึ่ง เพราะพลังแห่งอุดมการณ์ปัจเจกชนนิยม (individualism) (2001: 109)

เรื่องเล่าของชีวิตก็คือ งานเขียนที่เป็นภาพแทนตนในช่วงเวลาที่เฉพาะเจาะจงในประวัติศาสตร์

Our working definition of autobiography or life narrative,..., understand it as a historically instituted practice of self-representation. (Smith and Watson, 2001: 14)

นักเขียนมักเลือกใช้รูปแบบการเขียนเรื่องเล่าชีวิตเมื่อสภาพทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดการปะทะ ตอรอง และแย่งครองพื้นที่ระหว่างวาทกรรมท้องถิ่น และวาทกรรมใหม่จากภายนอก ประชาชนอยู่ในกระแสแห่งการเปลี่ยนผ่าน และต้องทบทวนสภาพและสิ่งที่เคยเป็น เคยคิด เคยเชื่อ หรือต้องการทางเลือกใหม่เพื่อจุดยืนหรือความเป็นตัวเองที่จะตอบรับกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ การเขียนในรูปแบบเรื่องเล่าชีวิตนี้เป็นการสำรวจประสบการณ์ของผู้เขียนอันเป็นหนทางที่นำไปสู่ความตระหนักรู้และเข้าใจตน หรือเป็นการอธิบายหาเหตุผลให้กับการกระทำของผู้เขียนเอง รูปแบบการเขียนเช่นนี้ยังสามารถแฝงการวิจารณ์สังคมไปพร้อมกับแสดงความเป็นปัจเจกของผู้เขียนได้ ดังนั้น การเขียนในรูปแบบนี้จึงเป็นการเขียนที่บุคคลชายขอบ เช่น ผู้หญิง กลุ่มผิวสี กลุ่มรักร่วมเพศนิยมใช้ในการบันทึกเรื่องราวของตน เพื่อแย่งชิงพื้นที่ในสังคมให้ได้รับการยอมรับ ความเป็นตัวตนและได้ร่วมประกอบสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มขึ้นด้วย (Smith and Watson, 2001)

นวนิยายทั้งสี่เรื่องที่ถูกนำมาศึกษานี้ต่างเป็นเรื่องเล่าชีวิตในประเภทย่อยต่าง ๆ กัน *เซียงไฮ้เบบี๋* และ *ลูกกวาด* เป็นนวนิยายกึ่งอัตชีวประวัติ *สตรีล้างใจ* เป็นเรื่องเล่าของบาดแผล (trauma narrative) และ *น้ำคูปไฟ* เป็นนวนิยายพัฒนาการ (novel of development) ทั้งสี่เรื่องนี้แสดงออกถึงความเป็นปัจเจกของผู้หญิงชาวเมืองชนชั้นกลางจากครอบครัวปัญญาชน เรื่องเล่าเหล่านี้ยังสะท้อนถึงการแสวงหา ทบทวน ตอรอง และยืนยันอัตลักษณ์ของผู้หญิงกลุ่มนี้ในช่วงเปลี่ยนผ่านของประเทศ การศึกษายังพบอีกว่า นอกจากความเป็นปัจเจกแล้ว นวนิยายทั้งสี่เรื่องนี้ยังสื่อถึงทั้งทางตรงและทางอ้อมถึงสำนักทางสังคมของผู้หญิงยุคหลังเหมา กลุ่มนี้อีกด้วย การแฝงนัยของสำนักทางสังคมเช่นนี้สะท้อนให้เห็นแนวคิดบางประการของลัทธิขงจื้อที่ยังคงมีอิทธิพลต่อนักเขียนสตรีเหล่านี้ แนวคิดนั้นก็คือ การทำเพื่อส่วนรวม (collectivism) พลเมืองทุกคนมีหน้าที่ต่อความเป็นไปของบ้านเมือง โดยเฉพาะเหล่าปัญญาชน

4.5.1 เชียงไต้เบปี – สาวจีนในเมืองลูกครึ่ง

เว่ยซู่ยี้ ผู้แต่งนวนิยายเรื่องนี้ใช้เทคนิคการเขียนหลายอย่างที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า *เชียงไต้เบปี* เป็นนวนิยายกึ่งอัตชีวประวัติของเธอ เริ่มต้นจากโกโก้ ตัวเอกหญิงในเรื่องเป็นผู้หญิงอายุ 25 รุ่นราวคราวเดียวกับผู้เขียนจบสาขา วรรณกรรมจีน มหาวิทยาลัยฟู่ตัน (复旦大学) เหมือนกัน และเลือกอาชีพเป็นนักเขียนเหมือนกัน ชื่อรวมเรื่องสั้นชุดแรกของโกโก้ เรื่อง *ผีเสื้อที่กรีดร้อง* (尖叫的蝴蝶) ของโกโก้ก็เป็นชื่อเดียวกับของเว่ยซู่ยี้ ภูมิหลังครอบครัวของโกโก้ที่มีพ่อเป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยก็เป็นเช่นเดียวกับของเว่ยซู่ยี้ นอกจากนี้ ชื่อสถานที่ต่างๆ เช่นชื่อถนน โรงแรม คลับบาร์ ภัตตาคารต่างๆ ก็เป็นชื่อสถานที่จริงในเชียงไต้ขณะนั้น (คลับบาร์บางแห่งจะมีชื่อซ้ำกันกับในเรื่อง *ลูกกวาด* ซึ่งยืนยันถึงการมีอยู่จริงของสถานที่เหล่านั้นในช่วงนั้น) และยังมีรายละเอียดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นประวัติศาสตร์ในขณะนั้นอีกด้วย เช่น เหตุการณ์เครื่องบินอเมริกันถล่มสถานกงสุลจีนในยูโกสลาเวีย เป็นต้น ทั้งหมดนี้สื่อให้ผู้่านเชื่อในสิ่งที่ผู้แต่งนำเสนอ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการบันทึกหรือช่วงชิงพื้นที่สำหรับผู้หญิงอย่างโกโก้ให้มีตัวตนอยู่เป็นที่ยอมรับ และบันทึกความเป็นจริงที่กำลังเกิดขึ้นกับกลุ่มคนส่วนหนึ่งในสังคมเมืองที่เป็นลูกครึ่งที่ซึ่งอิทธิพลจากตะวันตกหลังไหลเข้ามาปะทะ ต่อบรรยากาศวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างรวดเร็วและมากมาย เช่นเชียงไต้

ตัวตนแท้จริงที่โกโก้เผชิญสู่สาธารณชน คือ ผู้หญิงสวยที่มีการศึกษา และมีความทะเยอทะยานอยากจะได้รับยอมรับในสังคม โกโก้เลือกวิธีการที่จะไปสู่ความฝันนี้ได้ด้วยการเขียน เธออธิบายถึงเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการเลือกอาชีพเป็นนักเขียนของตัวเองไว้ว่าเพราะเธอต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม เหมือนดังคำพูดของเอริกา จอง (Erica Jong) ที่เธอยกมาไว้ในคำโปรยขึ้นต้นบทที่สามว่า

一个女人选择写作这个职业，多半是为了在男权社会里给自己一个阶层。(23)

ผู้หญิงที่เลือกอาชีพการเขียน กว่าครึ่งเพื่อให้ตัวเองมีที่ทางระดับชั้นอยู่ในสังคม
ปีศาจปไตย

โกโก้อธิบายว่าเธอและเพื่อนๆ เช่นแมงมุม (蜘蛛) เป็นหนุ่มสาวที่มีความฝัน ถึงแม้ว่าร่างกายและจิตใจจะแปดเปื้อนไปเพราะวัฒนธรรมในยุคอุตสาหกรรม แต่ถึงจะแปดเปื้อนด้วยวัฒนธรรมดังกล่าว โกโก้และเพื่อนๆ ก็ยังคงหลงเสน่ห์ของเมืองแห่งวัฒนธรรมใหม่นี้ พวกเธอคือหนุ่มสาวคนรุ่นใหม่ที่ตั้งใจจะปรับประเพณีแบบเก่า และต้องการเข้าถึงจิตวิญญาณของเมืองเชียงไต้เมืองอันมีวัฒนธรรมยุคอุตสาหกรรมนี้ โกโก้จึงมักบรรยายยามค่ำคืนบนถนนสายธุรกิจของเมืองเชียงไต้ว่ามีมนตร์ขลังเพียงใด

ในเรื่องเล่าของโกโก้ เชียงไต้ เมืองที่มีมนตร์เสน่ห์ให้เธอหลงไหลจนอยากเข้าถึงแก่นนี้ เป็นเมืองตัวแทนของ อารยธรรมสมัยใหม่ในยุคอุตสาหกรรม หรือยุควัตถุนิยม เหมาะสมกับหนุ่มสาวยุคใหม่ โกโก้บรรยายว่าเชียงไต้เป็นเมืองที่บูชานาฏศิลป์และความสมบูรณ์มั่งคั่ง ในตามประวัติศาสตร์ เชียงไต้ก็เป็นเมืองที่ได้รับอิทธิพลจาก

ตะวันตกซึ่งซึมซับเข้าสู่บรรยากาศของเมืองผู้คนชาวเซี่ยงไฮ้อย่างรวดเร็ว ในยุคนี้ โกโก้ซึ่งเป็นชาวเซี่ยงไฮ้แต่กำเนิดจึงได้รับผลกระทบจากวัฒนธรรมบริโภคนิยมและทุนนิยมที่หลั่งไหลเข้าสู่จีนอย่างรวดเร็วด้วยเช่นกัน โกโก้แสดงถึงอิทธิพลดังกล่าวในวิธีเล่าเรื่องและเรื่องที่เขาเล่า ซึ่งทั้งหมดนั้นแสดงถึงความพยายามในการเชื่อมต่อเซี่ยงไฮ้และชาวเซี่ยงไฮ้กับความเป็นสากล (cosmopolitan)

แรกเริ่ม โกโก้ให้ความชอบธรรมหรือยกเหตุผลมาอธิบายความปรารถนาที่อยากจะเล่าเรื่อง หรือเป็นนักเขียนของตนให้เชื่อมโยงกับความเป็นสากล โดยอ้างคำพูดของนักเขียนสมัยใหม่ที่โด่งดัง เช่น เฮอร์บา จอง ที่ยกตัวอย่างไปแล้วด้านบน และ มิลาน कुนเดอรา (Milan Kundera) ที่กล่าวว่า ความต้องการเขียนเพื่อระบายสิ่งที่อยู่ในใจ เป็นความต้องการพื้นฐานสำหรับทุกคนในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น การเขียนของโกโก้ คือการกระทำสากล เป็นเรื่องพื้นฐานของคนยุคใหม่

ในวิธีเล่าเรื่อง ทุกบทของเรื่องจะมีการโปรยบทขึ้นต้นเป็นคำพูด ข้อความ หรือเนื้อเพลงจากบุคคลหรือวงดนตรีที่มีชื่อเสียงทางตะวันตก เช่น อลิซาเบท เทย์เลอร์ (Elizabeth Taylor) ซัลวาดอร์ ดาลี (Salvatore Dali) และ เดอะบีทเทิลส์ (The Beatles) เป็นต้น บทขึ้นต้นเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ไม่มากก็น้อย กับเนื้อเรื่องที่จะเล่า

ในการเล่า โกโก้จะเทียบเคียงถนนหรือสถานที่ในเซี่ยงไฮ้กับถนนและสถานที่ที่โด่งดังในมหานครของโลก เช่นการเทียบถนนหวายไฮ่ (淮海) และถนนฟูซิง (复兴) กับถนนสายที่ 5 ในนิวยอร์ก (5th Avenue) หรือถนนชamps-Élysées (Champs Elyses) ในปารีส การอธิบายสภาพลูกค้าที่พูดภาษาหลากหลายในร้านกาแฟที่โกโก้ทำงานอยู่ว่าเป็นเหมือนทุกหนทุกแห่งในโลก นอกจากนั้น การดำรงชีวิตของโกโก้และเพื่อนๆ ในแวดวงของเธอจะเกี่ยวพันกับสินค้ามีชื่อเสียงสากลทั้งหลายดังที่ได้ยกตัวอย่างไปแล้วในข้างต้นของบทนี้ แม้แต่เรื่องที่ทำให้แรงบันดาลใจกับบุชชาให้คิดถึงความรักที่แท้จริงยังไม่ใช่ภาพยนตร์จีน แต่เป็นภาพยนตร์ตะวันตกที่โด่งดังทั่วโลกคือ เรื่อง ไททานิค (Titanic) โกโก้และเพื่อนให้ความสำคัญกับเทศกาลของตะวันตก เช่น คริสต์มาส ฮัลโลวีน แต่ไม่ได้เอ่ยถึงตรุษจีนเลย ทุกคนในแวดวงของโกโก้ดื่มกาแฟ ไวน์ แอลกอฮอล์ตะวันตก สูดชิการ์ ฟังเพลงตะวันตก จัดปาร์ตี้กลางแจ้ง จัดปาร์ตี้ในบ้าน ซึ่งล้วนแต่เป็นวิถีชีวิตที่พบเห็นกันได้ ในภาพยนตร์ หนังสือ หรือในนครทางตะวันตกทั้งหลาย ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว้าเซี่ยงไฮ้และชาวเมืองในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 นี้กลมกลืนไปอย่างแนบเนียนกับกระแสวัฒนธรรมโลก เป็นการบอกเล่าพัฒนาการของเมืองและผู้คนจากผลกระทบ ภายนอก – ทุนนิยม บริโภคนิยม วัฒนธรรมตะวันตก – พร้อมกับหาเหตุผลและความชอบธรรมมาอธิบายความเป็นตัวตนของกลุ่มชนแบบตนเอง

นอกจากนี้ เมื่อโกโก้เอ่ยถึงความต้องการประสบความสำเร็จของตน เธออ้างถึงผู้มีชื่อเสียงชาวตะวันตก เช่น บิลล์ เกตส์ (Bill Gates) ควบคู่ไปกับกงลี่ (巩俐) ดาราหญิงชาวจีนเพื่อบ่งถึงความสากลของจีนและศักยภาพที่จะเทียบชั้นกับสากลโลก อย่างไรก็ดี นี่เป็นตัวเลือกของการพูดถึงที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะโกโก้เลือกที่

จะพูดถึงคนดังตะวันตกเพศชายคู่ไปกับคนดังชาวจีนเพศหญิง นี่ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะ โโกโก้เป็นผู้หญิงที่ต้องการจะประสบความสำเร็จเป็นที่รู้จักในสากลเหมือนงกลีซึ่งเป็นเพศเดียวกัน แต่ผู้วิจัยเชื่อว่าอีกเหตุผลหนึ่งที่เป็นไปได้และสำคัญยิ่งกว่าเหตุผลเบื้องต้นก็คือ ความหมายแฝงที่โกโก้ต้องการจะสื่อ ตะวันตก คือความแข็งแกร่ง แข็งแกร่ง คือผู้ชาย และตะวันออก คือความอ่อนหวาน อ่อนแอ คือผู้หญิง นี่เป็นความหมายนัยที่โกโก้ใช้ตลอดทั้งเรื่องเมื่อเธอกำลังถึงคู่รักทั้งสองคนของเธอ เทียนเทียน – ชายคนรักชาวจีนผู้มีปัญญา มีความคิดอ่าน แต่อ่อนแอ และล้มเหลว ไร้ความปรารถนาใดๆในชีวิต และมาร์ค – ชายคนรักชาวเยอรมันซึ่งมุ่งมั่น มีความสามารถ และประสบความสำเร็จ

เนื้อเรื่องหลักที่โกโก้เล่า การเล่าความปรารถนาทางเพศ การมีคู่เพื่อสนองความต้องการดังกล่าว เป็นเรื่องที่แหวกจารีตประเพณีของจีน แต่เป็นเรื่องที่ผู้อ่านนอกสังคมนั้นจะพบเห็นได้ในกระแสวัฒนธรรมโลกาภิวัตน์ และจากการเรียกร้องของกลุ่มสตรีนิยมที่ต้องการให้ผู้หญิงเป็นผู้สร้างความหมายใหม่ให้กับร่างกายของตน ดังนั้นเรื่องเล่าทางร่างกายและเพศวิถีในเชิงไฮเก้ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามเชื่อมต่อเชื่อมโยงเข้ากับสากลของโกโก้ ความต้องการยืนยันถึงเปลี่ยนแปลงในตัวตนของผู้หญิงซึ่งไฮเก้กลุ่มหนึ่งที่เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก

อย่างไรก็ดี ปัจเจกอย่างโกโก้ สาวจีนผู้ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก มีความโน้มเอียงที่จะชื่นชอบและเลือกใช้ชีวิตแบบตะวันตก ตามกระแสทุนนิยมและบริโภคนิยม ผู้กล้าแหวกจารีตของจีนทั้งในการเล่าเรื่องทางเพศวิถี และการบันทึกเรื่องซึ่งมีลักษณะปัจเจกนิยมที่ไม่ได้มีความสำคัญแต่อย่างใดในสังคมนิยมหรือประวัติศาสตร์จีนคนนี้ได้เป็นเพียงนักเขียนสาวสวยที่สะท้อนค่านิยมและวิถีชีวิตอันฟอนเฟะที่ไม่ควรได้รับการเผยแพร่ในสังคมนิยมอย่างรัฐบาลจีนในเวลานั้นประทับตราและห้ามการวางจำหน่ายผลงานของเธอในประเทศเท่านั้น หากพิจารณาถึงเรื่องที่โกโก้เล่าและน้ำเสียงที่เธอใช้ในหลายบทหลายตอน รวมทั้งคำถามที่เธอขมวดทิ้งไว้ตอนท้ายของเรื่องแล้ว ผู้วิจัยขอเสนอว่า โโกโก้สื่อนัยให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึง อันตรายที่มาพร้อมกับการเปิดประเทศของจีน พร้อมกับการรับกระแสทุนนิยมและบริโภคนิยมในสังคมนิยมและเศรษฐกิจของจีน เรื่องและน้ำเสียงของโกโก้บ่งชี้ถึงความลึกลับใจ การยอมรับค่านิยม ความคิด หรือการปฏิบัติตัวแบบตะวันตกดังกล่าวโดยไม่คัดสรร บ่งชี้ถึงการต่อสู้ในจิตใจระหว่างกรอบวาทกรรมเดิม ความผูกพันกับความเป็นจีน และกรอบวาทกรรมใหม่จากภายนอก และบ่งชี้ถึงความสงสัยในตัวเองของโกโก้

ทั้งหมดนี้ส่งผลให้โกโก้เป็นปัจเจกที่มีความขัดแย้ง ปวดร้าว ไม่สมบูรณ์ และไม่ตายตัว แต่ไหลลื่นและพัฒนาไปตามกาลเวลา โโกโก้มีความขัดแย้งที่อาจแบ่งได้เป็นสามแบบ คือ ความขัดแย้งในการปฏิบัติตัว เป็นความขัดแย้งระหว่างจิตวิญญาณกับร่างกาย ความขัดแย้งในการเป็นผู้หญิง คือความขัดแย้งของการเป็นผู้หญิงตามจารีตและการเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ และความขัดแย้งในการเป็นพลเมืองซึ่งได้แก่ความขัดแย้งที่ต้องเลือกระหว่างความเป็นจีนและความเป็นตะวันตก

ความขัดแย้งประการแรก คือความขัดแย้งระหว่างจิตใจกับร่างกายนี้ปรากฏให้ผู้อ่านพบได้ในคำอธิบายความปรารถนาของโกโก้ เธออยากเป็นนักเขียนที่ประสบความสำเร็จ ได้รับการยอมรับทางสติปัญญา และการมีจิตวิญญาณที่ลึกซึ้ง ความต้องการนี้มีเทียบเทียบเป็นผู้คอยกระตุ้นและให้กำลังใจ เป็นคนให้ความสำคัญสะดวกทางวัตถุและการเงินเพื่อให้โกโก้เขียนได้สำเร็จโดยไม่ต้องทำงานอย่างอื่น แต่เทียบเทียบไม่อาจทำให้โกโก้มีความสุขสมบูรณ์ได้ เพราะเขาเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ โกโก้เองตระหนักดีถึงความขาดหรือความไม่สมบูรณ์ดังกล่าว และรู้ความปรารถนาของตนดี ดังจะเห็นได้จากการที่เธอยกคำพูดของมิลาน คูนเดอลามาอ้างถึงสองครั้งในบทที่ 1 และบทที่ 25 ว่า ความรักและความใคร่นั้นเป็นเรื่องที่แยกออกจากกันได้

同女人做爱和同女人睡觉是两种互不相干的感情，前者是情欲——感官享受，后者是爱情——相濡以沫。(7)

การทำรักกับผู้หญิงและการนอนกับผู้หญิงเป็นความรู้สึกที่ไม่เกี่ยวข้องกันเลย
อย่างแรกคือความใคร่ - การเสพสุขทางประสาทสัมผัส อย่างหลังคือความรัก -
การช่วยเหลือกันและกันในยามยาก

ในขณะที่เดียวกัน โกโก้ก็มีความต้องการความสุขทางกายทางโลก มีคนรักที่มอบความสุขทางเนื้อหนังให้เธอได้ มาร์คเป็นผู้ที่เข้ามาเติมเต็มความต้องการนี้ของเธอ

ความต้องการทั้งสองนี้มีความขัดแย้งกันนับแต่อุปลักษณ์ที่ใช้ คือคนรักและชายชู้ของโกโก้ โกโก้เองก็รำพึงรำพันอยู่หลายครั้งว่า เธอต้องการมีชื่อเสียงเป็นนักเขียนที่ประสบความสำเร็จ ในขณะที่เธอก็เคยรำพึงว่าการได้รางวัลของสงวนสวຍที่สุดพึงดูดีกว่าการได้รางวัลนวนิยายยอดเยี่ยมแห่งปีเสียอีก

ความขัดแย้งของความเป็นหญิงตามประเพณีและความเป็นหญิงแบบใหม่ในตัวโกโก้ แสดงออกในคำบรรยายของเธอเอง บางครั้ง โกโก้เองก็รู้สึกอิจฉาผู้หญิงข้างบ้านที่ถึงแม้จะตงงานแต่ก็ยังมีสามีและลูกๆ ให้เธอรอคอยและปรนนิบัติ ในขณะที่โกโก้ต้องดิ้นรนพยายามเขียนนวนิยายเพื่อให้ตนเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในสังคมเหมือนอย่างผู้ชาย นอกจากนั้นแล้วเธอก็ยังต้องพยายามทำตัวให้สวย มีเสน่ห์ เพราะเธอจะรู้สึกปลอดภัยเมื่อสวย แต่ในขณะที่เดียวกันเธอก็อยากจะให้คนอื่น ๆ โดยเฉพาะผู้ชายได้ตระหนักถึงมันสมองของตนด้วย ดังนั้น ตู้เสื้อผ้าของเธอจึงแบ่งออกเป็นสอง ด้านหนึ่งคือ ผู้หญิงพราวเสน่ห์ อีกด้านคือด้านที่แทบไม่ระบุเพศของผู้ใส่

ความขัดแย้งในการเป็นพลเมืองของโกโก้ถูกแสดงออกมาผ่านความรักสามเฒ่าของเธอเอง เทียนเทียนชายคนรักที่เป็นอุปลักษณ์ของจินโบราณ อ่อนแอ เฉื่อยชา ปิดกั้นตนเอง แต่โกโก้บรรยายว่าความรักระหว่างเธอกับเทียนเทียนเป็นความรักที่ผูกพันกันดังมีสายสัมพันธ์เป็นเครือญาติ ในขณะที่มาร์ค ชายชู้คืออุปลักษณ์ของตะวันตก แข็งแกร่ง กระตือรือร้น และมีสัญชาตญาณนักล่า ลักษณะของชายทั้งสองยังสะท้อนออกมาผ่านลักษณะที่อยู่อาศัยของทั้งคู่ เทียนเทียนอาศัยอยู่เขตชานเมืองที่มีแต่บ้านเก่า เสื่อมโทรม กองขยะ ป้ายโฆษณารุ่งริ่ง ไม่มีต้นไม้หรือความเขียวชอุ่ม อันเป็นสัญลักษณ์แห่งการเจริญเติบโตเลย โกโก้บรรยายว่า เธอมองไม่เห็น

อนาคตจากสถานที่นี้ แต่มาร์คคือพาร์ทเมนท์ที่น่ารัก กว้างใหญ่และน่าอยู่ในเมืองซึ่งหมายถึงความเจริญคึกคักของย่านที่เขาอาศัยอยู่ ย่านที่อยู่ของชายทั้งสองเป็นเหมือนสัญลักษณ์บ่งบอกลักษณะและชะตากรรมของชายทั้งคู่ด้วย ความรักที่โกโก้มีต่อชายทั้งสอง และความขัดแย้งที่อยู่ในใจของเธอ (เธอรู้สึกผิดที่ไม่ซื้อสตั๊ดต่อเทียนเทียน แต่ก็ไม่ห้ามตัวเองให้เลิกติดต่อกับมาร์คไม่ได้ ความรู้สึกเกลียดชังตัวเองไปพร้อมกับ การสาปแช่งมาร์ค) เป็นการสื่อถึงถึงความขัดแย้งในการเป็นพลเมืองของโกโก้ได้ดี พลเมืองจีนในยุคสมัยที่เผชิญหน้ากับชาติตะวันตกที่แข็งแกร่งกว่า เจริญกว่า ความต้องการด้านทานการถูกกลืนกินจากชาติตะวันตกเพื่อความภาคภูมิใจในชาติของตนกับ ความต้องการความรุ่งเรืองสุขสบายแบบตะวันตก ความขัดแย้งนี้ทำให้โกโก้ฝัน และความฝันของโกโก้ก็บอกอย่างชัดเจนว่า เธอไม่สามารถแก้ความขัดแย้งของตัวเองเหล่านี้ได้ เพราะแม้ในฝัน โกโก้ยังไม่สามารถบอกคนร้ายที่จับเธอไปได้ว่า สามียังอยู่ที่ไหน ทั้งนี้เพราะ เธอเองก็ยังไม่ตัดสินใจว่าจะเลือกใครนั่นเอง

ความขัดแย้งในใจเรื่องนี้ของโกโก้ยังสะท้อนผ่านความรู้สึกที่เธอบรรยายและมีต่อคอนนี่ แม่ของเทียนเทียน ผู้ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของชาวจีนที่ทอดทิ้งเงินไปหาตะวันตกได้ (พ่อของเทียนเทียนตายเมื่อไปเยี่ยมคอนนี่ที่ สเปน และคอนนี่แต่งงานใหม่กับชาวสเปน) โกโก้บรรยายการทำม การแต่งตัวและการแต่งหน้าของคอนนี่ว่าเป็นเหมือนกับผู้หญิงจีนอื่นๆที่อาศัยอยู่ต่างประเทศเป็นเวลานานๆ โกโก้เคาะว่าการแต่งที่คล้ายกันเช่นนี้เป็นการแต่งเพื่อชดเชยการถูกดูถูก และถูกทำให้เป็นคนชายขอบจากสังคมตะวันตก ความเห็นเช่นนี้ของโกโก้สะท้อนถึงความตระหนักรู้ของโกโก้ในความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชาวจีนกับชาวตะวันตกในสายตาของชาวตะวันตก ความตระหนักรู้เช่นนี้เองที่ทำให้โกโก้พยายามเน้นในช่วงแรกๆอยู่หลายครั้งว่า ความรักที่เธอมีให้เทียนเทียนเป็นความผูกพันที่มาร์คไม่อาจเข้าถึงหรือแทนที่ได้ นอกจากนี้ความรู้สึกที่โกโก้มีต่อคอนนี่เป็นความรู้สึกไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย โกโก้คิดว่า คอนนี่เป็นแม่ที่มารับผิดชอบ เป็นชนวนแห่งความล้มเหลวของเทียนเทียน ทำให้เทียนเทียนเห็นชีวิตไร้ความหมาย ความคิดเช่นนี้ของโกโก้สะท้อนถึงความไม่เห็นด้วยกับการละทิ้งมาตุภูมิไปยอมรับและทุ่มเทให้กับตะวันตก ดังนั้น ความตระหนักรู้และความคิดของโกโก้ในเรื่องของคอนนี่เป็นกระจกที่สื่อเป็นนัยถึงความรู้สึกขัดแย้งในใจของเธอในเรื่องระหว่างเทียนเทียนกับมาร์คได้ ความรัก ผูกพัน และภูมิใจกับชาติของตน พร้อมกับความรู้สึกที่เอนเอียงไปทางตะวันตก เรื่องของโกโก้ลือไปกับเรื่องของคอนนี่ โกโก้เองก็ทำให้เทียนเทียนเจ็บปวดเพราะเขารู้ว่าเธอมีชู้เนื่องจากการไร้ความสามารถของตัวเองและต้องเสียชีวิตในที่สุดเหมือนกับที่คอนนี่อาจเป็นต้นเหตุให้พ่อของเทียนเทียนต้องเสียชีวิตที่สเปนเพราะไม่สามารถเทียบกับชายสเปน คนรักคนใหม่ของคอนนี่ได้ คอนนี่จึงเป็นเหมือนส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งในเรื่อง (significant other) ที่ทำให้ผู้อ่านมองเห็นตัวตนของ โกโก้ชัดขึ้น ในขณะเดียวกัน คอนนี่ก็ทำให้โกโก้เห็นตัวเองชัดขึ้นด้วยจนเธอต้องตั้งคำถามชุกคิดกับตัวเองอยู่ในใจในตอนท้ายเรื่องหลังจากพบกับคอนนี่แล้วว่า เธอคือใครกันแน่ คำถามที่สะท้อนความขัดแย้งในใจของปัจเจก (โกโก้ไม่ชอบและไม่ต้องการเป็นแบบคอนนี่ด้วยความรู้สึกชาตินิยมและจิตสำนึกทางสังคมของเธอ แต่เธอก็ดูเหมือนจะห้ามตนเองไม่ได้ที่จะเป็นแบบนั้น) คำถามที่สะท้อนถึงวิกฤติทางอัตลักษณ์ของคนในสังคมที่กำลังเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์

นอกจากนี้แล้ว โโกก็ยังแทรกเสียงของความอาลัยอาวรณ์ในความเป็นเงินสมัยเดิมที่กำลังจะหายไปเมื่อเธอเล่าถึงความอบอุ่นมีน้ำใจของชาวเซียงไฮ้สูงวัยในละแวกบ้านของเทียนเทียน ละแวกที่เธอบอกว่ามองไม่เห็นอนาคต โโกก็บรรยายว่า ชาวเซียงไฮ้ที่มีอายุเหล่านี้อยู่ด้วยกันเป็นชุมชนที่เอื้อเฟื้อ เป็นความอบอุ่นทั้งที่พวกเขายากจน (และไม่มีอนาคตอีกแล้ว) เป็นสภาพของชุมชนที่ชาวเซียงไฮ้รุ่นเก๋ารู้จักดี แต่เป็นสภาพที่จะหายไปและถูกแทนที่ด้วยความสมัยใหม่ในที่สุด ถึงแม้สภาพเช่นนี้จะให้พลังชีวิตแก่ผู้คนได้ก็ตาม ซึ่งตรงข้ามกับสภาพของผู้คนรุ่นใหม่ในสังคมยุคใหม่ที่โกก็เคยบรรยายไว้ในหลายตอนว่า ไม่มีใครใส่ใจความทุกข์ระทมของคนอื่น

เสียงแห่งความตระหนักรู้ถึงอันตรายหรือผลลบจากอิทธิพลของทุนนิยมและบริโภคนิยมนี้แผ่แผ่มาทับคำบรรยายของโกก็เกี่ยวกับลักษณะของยุคสมัยนี้ที่เธอเรียกว่าเป็นยุคแห่งวัตถุนิยม เป็นผลผลิตแห่งความบ้าคลั่งจากประดิษฐกรรมของมนุษย์ (人类发明的疯狂产物) และโกก็ยังบรรยายลักษณะที่เกิดขึ้นกับเซียงไฮ้ในปีค.ศ.1999 โดยใช้คำบรรยายในแง่ลบทั้งสิ้น

ยิ่งไปกว่านั้น การที่โกก็ยอมรับในเรื่องเล่าของตนว่า เรื่องที่เล่ามานี้เป็นเรื่องของคนเฉพาะกลุ่ม กลุ่มลูกคนรวยที่แสวงหาแต่ความสุขในเซียงไฮ้ กลุ่มที่มีทั้งผู้ประณามสาปแช่งและผู้ที่ยพยายามจะลอกเลียนแบบและเข้ากลุ่มให้ได้ สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นความรู้ตัวของโกก็หรือเว่ยฮุย การเข้าใจคุณค่าหรือหน้าที่ของคนกลุ่มนี้ในสังคมจีนที่กว้างใหญ่กว่านี้ การตระหนักถึงตำแหน่งแห่งที่ของตนหรือคนกลุ่มนี้ในสังคม เมื่อผสานเข้ากับความขัดแย้งในตัวเองของโกก็ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว จึงเป็นเครื่องยืนยันหนึ่งถึงสำนึกทางสังคมของโกก็ได้ที่ว่า ถึงแม้เธอจะหลงใหลอยู่ในวังวนของอารยธรรมตะวันตกที่ท่วมทะลักอยู่ในเมืองเซียงไฮ้ นั่น แต่เธอก็ตระหนักถึงอันตรายหรือด้านที่ไม่มีคุณค่าแท้จริงของทุนนิยมและบริโภคนิยมด้วย อันตรายที่เกิดขึ้นกับชาวจีนรุ่นใหม่(ซึ่งโกก็บรรยายว่าเป็นวิญญาณที่หลงทาง – lost souls) ซึ่งอาจจะอ่อนแอเหมือนเทียนเทียน ตัวเอกชายในเรื่องเมื่อเผชิญหน้ากับอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ที่กำลังพัดหลากเข้าสู่จีนในขณะนี้โกก็ต้องการแสดงให้เห็นได้ตระหนักถึงความจริงที่ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม และเศรษฐกิจ และการเข้ามาของวาทกรรมต่างถิ่นย่อมมีผลกระทบต่อวาทกรรมเดิม ต่อปัจเจกในสังคม

ผู้วิจัยเชื่อว่า ผลร้ายจากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่โกก็อยากให้อ่านได้ตระหนักนี้ที่จริงแล้วก็คือโฉมหน้าที่แท้จริงที่โกก็หมายถึงเมื่อเธอตั้งเป้าว่า นวนิยายขายดีของเธอนั้นจะเปิดเผยโฉมหน้าที่แท้จริงของมนุษย์นั่นเอง

ดังนั้นเมื่อโกก็ย้อนถามตัวเองในตอนจบของเรื่องว่า ฉันคือใครนั่น ผู้วิจัยขอวิเคราะห์ว่า โโกก็ต้องการเตือนสติให้อ่านของเธอได้เห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสับสน การต่อสู้กับตัวเองของโกก็ ความขัดแย้งทั้งหลายดังกล่าว และผลกระทบในแง่ลบของวาทกรรมต่างถิ่น การสื่อนัยเช่นนี้ย่อมสะท้อนถึงอิทธิพลที่ยังไม่เลือนหายไปของแนวคิดของจื่อที่ว่า พลเมืองทุกคนมีส่วนรับผิดชอบต่อความรุ่งเรืองหรือล่มจมของบ้านเมืองตน โดยเฉพาะปัญญาชน ผู้รู้ก่อนย่อมมีหน้าที่ต้องเตือนและปลุกผู้ที่ยังไม่รู้นั่นเอง

4.5.2 ลูกกวาด – น้ำตาลเคลือบประสบการณ์ที่เจ็บปวด

เรื่องเล่าชีวิตเรื่องนี้มีลักษณะคล้ายกับเรื่อง *เซียงไฮ้เบบี๋* เหมือนเหมือนผู้แต่งใช้เทคนิคคล้ายกับเว่ยฮู่ย เช่นภูมิหลังของตัวเอกหญิงที่คล้ายกับเหมือนเหมือน ชื่อถนน สถานที่ต่างๆ และผู้คนเจ้าของคลับบาร์บางแห่งในเซียงไฮ้ที่เป็นชื่อจริง และการให้แง ตัวเอกหญิงของเรื่องตัดสินใจเขียนเป็นอาชีพ เหมือนกับเหมือนเหมือน ทั้งหมดนี้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่า นี่เป็นนวนิยายกึ่งอัตชีวประวัติของเธอ ซึ่งจะเพิ่มความน่าเชื่อถือในเรื่องที่เล่า เป็นการยืนยันตัวตนของผู้แต่ง ให้เหตุผลในการมีชีวิตเช่นนี้ พร้อมกับแฝงนัยของการวิพากษ์สังคมจีนในช่วงเวลานี้คือทศวรรษที่1990 ไว้เช่นกัน

หงเล่าเรื่องชีวิตในช่วงวัยที่เธอกำลังเติบโต และพัฒนาลักษณะนิสัย กล่าวคือในระหว่างอายุ 18 ถึง 29 ปี และให้คำบรรยายสรุปตัวเองไว้ว่า เป็นเด็กมีปัญหา ผู้ยังคงพยายามแสวงหาความรักแท้ และเสรีภาพ หลังจากที่ได้ใช้ชีวิตอย่างไร้ข้อจำกัด ไร้คนคอยตักเตือนด้วยตัวเองกับชายคนรักในเซินเจิ้น และต่อมาคือเซียงไฮ้ สภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากเมืองต่างๆของจีนโดยทั่วไป เมืองดังกล่าวทั้งสองเป็นที่ขึ้นชมนิยมของหนุ่มสาวชาวจีนที่บูชาเสรีภาพจำนวนมาก รวมทั้งชาวจีนในวัยอื่นๆที่ปรารถนาจะหลุดพ้น ทว่า การได้ใช้ชีวิตเสรีดังที่หนุ่มสาวจำนวนมากปรารถนานั้นกลับไม่ได้ให้คำตอบที่หึงต้องการ ยิ่งไปกว่านั้น หงยังอธิบายว่า เมืองอย่างเซินเจิ้นถือเป็นเมืองอันตรายที่ทำให้เธอเสียเวลาในชีวิตไปเปล่าๆ การนิยามชีวิตของตนเช่นนี้สื่อถึงการตีความประสบการณ์ของ หงเอง ความเข้าใจตัวเองและโลกภายนอก การตระหนักรู้ถึงด้านลบของความเจริญทางวัตถุที่อยู่รายล้อมและเป็นที่ปรารถนาของคนจำนวนมาก เป็นการสื่อให้ผู้อ่านมองเห็นปัญหาแบบเดียวกับที่เธอเห็น เพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักในจุดประสงค์ของการเล่าเรื่องที่เธอเกริ่นไว้ในสารจากผู้เขียน

ในสารจากผู้เขียน ผู้เขียนเขียนไว้ว่า เธอจำเป็นต้องเขียนประสบการณ์ที่เธอร้องไห้ไม่ออกนี้ออกมา เธอจำเป็นต้องเผชิญหน้ากับความน่ากลัวเหล่านี้เพื่อสิ่งที่เธอเขียนออกมานี้จะกลายเป็นลูกกวาดที่ผู้คนชื่นชอบ

การตระหนักรู้เช่นนี้ ประกอบกับความต้องการที่จะเขียนออกมาให้ทุกคนได้รับทราบ ความกล้าในการที่จะเปิดเผยความอ่อนแอและยังรู้จักความอ่อนแอของตนดี (หงยอมรับว่าตนขี้เกียจ และขอเงินจากคนรัก หรือพ่อแม่เป็นส่วนใหญ่ เธอรู้ว่าตนเป็นคนหัวไม่ดี ไม่จบการศึกษา และดูจะไม่มีอนาคต) ความกล้าที่จะเขียนประสบการณ์ซึ่งไม่น่าชื่นชม น่ากลัว และยังเลวร้ายนี้ (เธอติดเหล้า และต่อมาติดยา ต้องเข้าศูนย์บำบัดผู้เสพติดถึงสองครั้ง เธอเล่าถึงการทดลองหรือการแสวงหาประสบการณ์ทางเพศของตนที่สุ่มเสี่ยงต่อการติดโรคร้าย และตัวเธอก็เล่าถึงโรคร้าย – เอดส์และสภาพความไม่พร้อมของประเศจีน และของเพื่อนๆที่จะรับมือหรือป้องกันกับโรคนี้ ความสับสนในชีวิต การใช้กำลังในสังคม การขาดทองของคนชั้นล่างในสังคม การขายบริการทางเพศ อาชญากรรม ฯลฯ) และการให้ข้อสรุปที่แทรกอยู่ในหลายบทของเรื่องผ่านน้ำเสียงของหงเองและตัวละครอื่นๆว่าความรักที่แท้คือความรักตนเอง หากรักตนเองไม่เป็นแล้วก็คงไม่มีหวังที่จะได้พบรักแท้หรือทางแห่งแสงสว่างได้ แสดงให้เห็นถึงนัยทางการเมืองที่แฝงอยู่ในเรื่องเล่าชีวิตเรื่องนี้ หงต้องการวิพากษ์สังคมจีนที่ถลำเข้าสู่กระแสวัตถุ

นิยมและบริโภคนิยมอย่างรวดเร็วและทำให้ชาวจีนจำนวนมากโดยเฉพาะชนชั้นล่างผู้ต้องการได้โอกาสของความสำเร็จแต่ไม่ได้รับการเตรียมพร้อม ไม่มีการศึกษา ไม่มีวิถีหาเลี้ยงชีพที่เหมาะสม และหนุ่มสาวผู้ต้องการเสรีภาพผู้รังเกียจกฎระเบียบ ประเพณีแต่ไม่ได้เตรียมตัวมาก่อนต้องตกเป็นเหยื่อ เหมือนอย่างเพื่อน ๆ ชาวต่างจังหวัดของหง หรือแม้กระทั่งตัวเธอเองที่เป็นลูกสาวของปัญญาชนชั้นกลาง หงแฝงการวิจารณ์นโยบายของรัฐ อีกทั้งสื่อทางอ้อมถึงความกังวลของเธอที่มีต่อมาตุภูมิและเพื่อนร่วมชาติไว้ในกรเขียนเรื่องเล่าชีวิตส่วนตัวของเธอที่คงไม่มีใครรู้จัก หากไม่ได้เขียนเรื่องของตนออกมา หงจึงปรารถนาให้เรื่องเล่าที่น่ากลัว เจ็บปวด และไม่มีความสุขนี้เป็นเหมือนขนมที่เมื่อทุกคนลิ้มลองแล้วจะต้องตระหนักถึงคุณค่าที่แฝงอยู่

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า ภายใต้ตัวตนที่หลงวนไปกับกระแสทางกรรมต่างถิ่น ภายใต้เปลือกนอกที่ดูเหมือนจะไร้แก่นสารเพราะอิทธิพลของบริโภคนิยมนี้ หงยังคงฉายแววของแนวคิดแบบขงจื้อที่ปลูกฝังให้ปัญญาชน หรือผู้ที่มีความรู้ทุกคนต้องมีจิตสำนึกต่อสังคม เจกเช่นเดียวกับโกโก้

4.5.3 สตรีล้างใจ – การลืมนึกเพื่ออนาคตข้างหน้า

เรื่องเล่าของอินเสี่ยวเที่ยวเมื่ออ่านผ่านๆ แล้ว อาจได้ข้อสรุปสั้นๆว่าเป็นเรื่องของผู้หญิงจีนชนชั้นกลางในเมืองทั่วไปที่พอมีความรู้และมีวิถีชีวิตเป็นพนักงานเงินเดือนทั่วไปที่พบเห็นได้ตามเมืองต่างๆในจีน

แต่หากผู้อ่านพิจารณาปมปัญหา หรือความกลัวหลักที่ซ่อนอยู่ในใจของอินเสี่ยวเที่ยวตั้งแต่วัยเยาว์ และยังคงอยู่ในความคิดคำนึงของเธอ มีผลกระทบกับความรู้สึกของเธออยู่เป็นระยะๆแล้ว ผู้อ่านจะมองเห็นประเด็นทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์เฉพาะช่วงของจีน บาดแผลที่ประวัติศาสตร์ช่วงนี้ทิ้งไว้ให้กับชาวจีนจำนวนมาก และอาจเป็นประเด็นที่ทำให้พวกเขาหรือสังคมจีนไม่อาจก้าวหน้าไปได้เท่าที่ควร

ปมในใจของอินเสี่ยวเที่ยวถูกนำมาเล่าตั้งแต่บทแรกสุด ผู้อ่านสัมผัสได้ถึงความเกลียดชังที่อินเสี่ยวเที่ยวมีกับปมๆนี้ นั่นก็คือ น้องสาวคนสุดท้ายที่เกิดจากแม่และชายชู้ ผู้อ่านจะได้รับการบอกเล่าถึงสาเหตุที่แม่ของอินเสี่ยวเที่ยวต้องมีชู้ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากความอ่อนแอของแม่ แม่ผู้ต้องการหลบหนีชะตากรรมของตนอันเกิดจากปัจจัยเฉพาะทางการเมืองของจีนในยุคหนึ่ง ยุคแห่งการปฏิวัติวัฒนธรรม แต่อินเสี่ยวเที่ยวซึ่งเติบโตขึ้นมาภายใต้อุดมการณ์และปัจจัยเฉพาะทางการเมืองชุดเดียวกันนี้จะไม่เคยรู้สาเหตุเบื้องหลัง เธอจึงทั้งผิดหวัง ทั้งโกรธและเกลียดแม่ รวมทั้งน้องคนเล็กสุดที่เป็นพยานการทำผิดของแม่ ความโกรธเกลียดนี้เองที่ทำให้อินเสี่ยวเที่ยวปล่อยให้ตัวเองจมมึนน้ำตายไปต่อหน้าต่อตา และกลายมาเป็นลูกตุ้มถ่วงใจของอินเสี่ยวเที่ยวไว้จนกระทั่งอีกหลายสิบปีต่อมา ไม่เพียงเท่านั้น เรื่องนี้ยังเป็นชนวนให้อินเสี่ยวพาน น้องสาวคนถัดไปจากเธอมีปัญหาและแตกคอกับเธอในเวลาต่อมา อีกทั้งยังเป็นปมที่ทรมานทั้งพ่อและแม่ของ อินเสี่ยวเที่ยว มีผลกระทบต่อคนทั้งคู่ทั้งในด้านกายภาพและจิตใจตลอดมา เรื่องที่ลือกันไปกับปมปัญหาของอินเสี่ยวเที่ยว และเป็นบาดแผลที่เกิดจากการปฏิวัติวัฒนธรรม มีผลกระทบต่อชีวิตของผู้เกี่ยวข้องซึ่งกลายมาเป็นเพื่อนสนิทของอินเสี่ยวเที่ยวด้วยเช่นกัน คือเรื่องชาติกำเนิดของถึงฝย แม่ของถึงฝยถูกบีบให้ฆ่าตัวตายในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมเพราะท้องนอกสมรส และเด็กนอก

สมรสคนนั้น – ถึงเผยก็กลายเป็นเหมือนเด็กที่ถูกสาป ไร้ความสุข และขาดความก้าวหน้าหรือจิตใจที่จะก้าวหน้า นับตั้งแต่เธอต้องเห็นแม่ถูกเหยียดหยามต่อหน้าต่อตา ถึงเผยเก็บความคับข้องใจเรื่องแม่และพ่อผู้ให้กำเนิดที่เธอไม่เคยรู้ไว้ตลอดเวลาจนวันสิ้นลม เธอก็ยังฝากฝังให้อื่นเสียเกี่ยวข้องช่วยตามหาความจริงที่เธอสงสัย

ปัญหาทั้งสองประเด็นนี้ต่างเกิดจากสภาพการณ์ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมซึ่งถึงแม้จะจบลงไปแล้ว แต่ยังมีผลกระทบที่ยาวไกลต่อมาในยุคหลังเหมา มีผลเกิดขึ้นกับคนจำนวนมาก ในวงกว้าง จึงเป็นเหมือนบาดแผลที่ยังไม่สนิท เป็นประวัติศาสตร์ที่ไม่อาจเลื่อน แต่ก็ไม่มีทางย้อนเวลากลับไปแก้ไขได้เช่นกัน

แต่หลังจากที่ผู้อ่านได้ร่วมสัมผัสประสบการณ์และได้รับรู้ ทอดถอนใจ เสียใจ และใจหายไปกับผลกระทบของเรื่องดังกล่าวต่อการเติบโตของปัจเจกชนเช่นของอินเสี่ยวเที่ยวและคนอื่นๆในเรื่องๆแล้ว ผู้อ่านก็ถูกชักนำให้ย้อนกลับไปสู่จุดยืนทางจริยธรรมในทันทีในตอนท้ายของเรื่องเมื่ออินเสี่ยวเที่ยวเริ่มตระหนักได้หลังจากผ่านชีวิตมายี่สิบกว่าปี เห็นความเปลี่ยนแปลงไปทั้งของจีนและโลกภายนอก ทั้งของคนรอบข้างที่เธอคุ้นเคยและไม่สนิท จนอินเสี่ยวเที่ยวเริ่มเห็นใจในความทุกข์ทรมานทั้งของพ่อและแม่จากเงาแห่งอดีต เธอตระหนักได้ว่า เธอควรปล่อยให้อดีตทั้งหลาย ความทุกข์ทรมานและความลับใดๆก็ตามที่ผ่านเข้ามาในชีวิตผ่านไป เป็นดั่งเธอกำลังเดินผ่านสวนดอกไม้ที่อยู่ในใจ สวนดอกไม้ที่เธอตั้งปณิธานว่าจะคอยแผ้วถาง รดน้ำให้ออกดอกรื่นรมย์ขึ้นใจ ไม่ปล่อยให้รกมีแต่พวงหรีดหาความสบายใจมิได้ สวนดอกไม้ที่อยู่ในใจนี้มีอยู่ในใจของคนทุกคน และแล้วอินเสี่ยวเที่ยวก็ตั้งใจว่าจะทำใจให้กว้าง เข้าอกเข้าใจ และเตรียมตัวเพื่ออนาคตที่ดีกว่า สมดังชื่อเรื่องที่เปรียบเปรยไว้ว่า อินเสี่ยวเที่ยวได้ชำระล้างสิ่งที่ค้างค้ำอยู่ในใจทั้งหลายแล้ว ผู้อ่านตระหนักได้ถึงนัยทางการเมืองที่แฝงอยู่ เงาของจริยธรรมแบบขงจื้อ การให้อภัย และการตั้งความสำคัญไว้กับใจเป็นหลัก นอกจากนี้ผู้อ่านยังรับรู้ได้ถึงความรักในมาตุภูมิ ความรักที่พร้อมจะพาให้มาตุภูมิสลัดอดีตที่แก้ไขไม่ได้แล้ว เพื่อก้าวเดินต่อไปสู่ออนาคตที่ดีกว่า

4.5.4 น้ำคู่ๆไฟ – ปัจเจกและส่วนรวม/ผู้หญิงและปัจเจก

เรื่องเล่าของเจิงหมางหมาง เป็นเรื่องเล่าที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นทวิลักษณ์ที่แฝงอยู่ในทุกสิ่ง เรื่องเล่านี้ย่อนรอยให้ผู้อ่านได้เห็นพัฒนาการการเติบโตของเจิงหมางหมางตั้งแต่อายุราว 20 จนถึงราว 40 ปี เรื่องเล่ามุ่งเน้นแต่เจิงหมางหมาง แต่สิ่งที่ผู้อ่านได้เห็นก็คือ ปัจเจกชนเช่นเจิงหมางหมางกลับกลายเป็นปัจเจกชนที่ทำเพื่อส่วนรวม มีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมมาตลอดตั้งแต่แรก เธอปรารถนาและตระหนักดีว่า เธอจะต้องดำรงชีวิตให้เป็นแบบอย่างในทุกด้านที่เธอทำ เรื่องเล่าของเธอจึงเป็นเรื่องเล่าของปัจเจกเพียงคนเดียวก็จริง แต่เป็นปัจเจกที่มีจิตวิญญาณของส่วนรวม จนในท้ายที่สุด เธอก็ยังเข้าร่วมต่อสู้และป้องกันน้ำท่วมอยู่หลายเดือน

ในขณะเดียวกัน เส้นทางและประสบการณ์ชีวิตของเจิงหมางหมางก็ทำให้เธอตระหนักได้ว่า เธอเป็นคนคนหนึ่งที่มีเลือดเนื้อวิญญาณ และความต้องการของตนด้วยเช่นกัน เธอมีสิทธิที่จะคำนึงถึงความต้องการของ

ตัวเอง และมีความสามารถที่จะทำให้ความต้องการของเธอเป็นจริงได้ด้วย เธอจึงกล้าโทรศัพท์ไปขอร่วมทีมจับหมู่ ทะเลกับช้างเขียงเวียดนามในที่สุด หลังจากที่เวลาผ่านไปนานราว 20 ปี

นอกจากนี้แล้ว เจิงหมางหมางก็ยังเป็นผู้หญิงที่ต้องเรียนรู้และใช้เวลากว่าที่เธอจะตระหนักได้ว่า นอกเหนือจากการมีหน้าที่เพื่อส่วนรวมแล้ว เธอก็ยังเป็นผู้หญิงที่มีความรู้สึก ความต้องการ หรือความคิดเฉพาะ แบบผู้หญิงอีกด้วย แต่การเรียนรู้ทั้งหมดนี้ได้มาพร้อมกับราคาที่ต้องเสียไป และนั่นก็คือ สามีของเธอเอง

โดยสรุปแล้ว เรื่องเล่าของเจิงหมางหมางสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงความเป็นหญิงของปัญญาชนหญิงจีน ชนชั้นกลางที่ผสมผสานไปด้วยแนวคิดขงจื้อ ของพรอคคอมมิวนิสต์ และของแนวคิดเสรีแบบตะวันตกบางอย่าง พร้อมกับการสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นปัญหาและอุปสรรคในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาของจีนที่ขัดขวางการเจริญเติบโต ทั้งทางกาย และทางความคิดของผู้หญิงจีนในการที่จะเป็นผู้หญิงอย่างสมบูรณ์แบบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง ความเป็นหญิงจีนในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนยุคหลังเหมา มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความหมายของความเป็นหญิงอันหลากหลายของสตรีจีนในช่วงหลังเหมา โดยเฉพาะตั้งแต่ ค.ศ. 1985 จนถึงต้นศตวรรษที่ 21 ที่ปรากฏในนวนิยายของนักเขียนสตรีจีน และเพื่อศึกษาบริบททางสังคมและวัฒนธรรมจีนที่สัมพันธ์กับความหมายของความเป็นหญิงที่ปรากฏในนวนิยายดังกล่าว จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ความเป็นหญิงของสตรีจีนในช่วงหลังเหมาที่ปรากฏในนวนิยาย 9 เรื่องของนักเขียนสตรีจีนที่นำมาศึกษา 7 คนนั้นแสดงถึงการผสมผสานระหว่างแนวคิดดั้งเดิมของจีน คือลัทธิขงจื้อบางประการ แนวคิดของเหมาเจ๋อตงบางอย่าง กับแนวคิดของตะวันตก ได้แก่สตรีนิยม ทุนนิยม และบริโภคนิยมบางส่วน เนื้อหาและสัดส่วนของการผสมผสานมีความหลากหลายและเข้มข้นต่างกันไปตามช่วงสมัยคือ ช่วงดอกไม้เหล็กผลิบาน และช่วงดอกไม้ไหวตามลม ต่างกันตามอายุของผู้หญิง และตามเมืองที่อยู่อาศัย ทั้งนี้เป็นผลมาจากระดับการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกาภิวัตน์ ทุนนิยม และบริโภคนิยมซึ่งเข้มข้นมากขึ้นไปตามปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของแต่ละช่วงเวลาและพื้นที่ที่ตั้งของเมืองนั้น

ผลจากการศึกษาเป็นเครื่องยืนยันแนวคิดของนักคิดสตรีนิยมสายหลังสมัยใหม่ที่เชื่อว่า ความเป็นหญิงไม่ได้มีคุณสมบัติตายตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ของวาทกรรมทั้งหลายในสังคม เป็นสิ่งที่เลื่อนไหลไปตามการประกอบสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละสมัย และยืนยันแนวคิดของฟูโกต์ที่เชื่อว่า อัตลักษณ์ของมนุษย์เกิดจากการโต้ตอบระหว่างมนุษย์และอำนาจทางวาทกรรมทั้งหลาย ความเป็นหญิงจีนในยุคหลังเหมาไม่ได้เป็นผลมาจากการกระทำหรือควบคุมของอำนาจทางวาทกรรมในสังคมแต่ฝ่ายเดียว แต่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงจีนกับวาทกรรมต่างๆ ในช่วงนี้ทั้งแนวคิดเดิมของจีน คือลัทธิขงจื้อ แนวคิดปัจจุบันคือแนวคิดคอมมิวนิสต์แบบเหมา และ แนวคิดจากตะวันตกที่ไหลเข้าไปพร้อมกระแสโลกาภิวัตน์สู่จีนที่เพิ่งเปิดประเทศ

แนวคิดของขงจื้อเช่นความถ่อมตน ความประพฤติดี การระมัดระวังคำพูด จะยังคงปรากฏให้เห็นอย่างแจ่มชัดในตัวเอกหญิงช่วงดอกไม้เหล็กผลิบาน เช่นตัวเอกหญิงของนวนิยายเรื่อง*ความรักบนภูร้าง ความรักในหุบงาม* ตัวหนึ่งใน*สงครามของคนคนหนึ่ง* และหนี่นัวนัวใน*ชีวิตส่วนบุคคล*มากกว่าในอีกช่วงหนึ่ง ในช่วงดอกไม้ไหวตามลม คุณธรรมเหล่านี้ก็ยังคงมีอยู่แต่จะปรากฏมากในตัวเอกหญิงที่อาศัยในเมืองซึ่งไม่ใช่เมืองท่า หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีการติดต่อหรือได้รับอิทธิพลจากโลกตะวันตกมากและรวดเร็ว เช่นอินเสี่ยวเทียนในเรื่อง*สตรีลี้วใจ* และเจิงหมางหมางในเรื่อง*น้ำคู่ไฟ* สำหรับตัวเอกหญิงในเรื่อง*ความรักในเมืองเล็กนั้น* เธอเป็นหญิงที่มีระดับการศึกษาไม่มากนัก ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เธอไม่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดเช่นนี้ที่ยังแฝงอยู่ในการศึกษาของจีน อีกทั้งเธอยังอาศัยอยู่ในเมืองเล็กๆที่เกือบจะเป็นชนบท ซึ่งส่งผลให้เธอรักษาความเป็นธรรมชาติมากกว่าการ

ได้รับการบ่มเพาะทางวัฒนธรรม โกอู้ในเรื่องเซียงไฮ้เบบี๋ และหนึ่งในเรื่องลูกกวาดเองถึงแม้จะมีการศึกษาระดับหนึ่ง แต่ทั้งคู่เป็นชาวเมืองเซียงไฮ้ ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองที่มีอดีตเป็นกิ่งอาณานิคม และปัจจุบันก็ยังเป็นเมืองที่มีการติดต่อกับโลกภายนอกมากที่สุดเมืองหนึ่งของจีน นอกจากนี้ หงยังใช้ชีวิตช่วงหนึ่งอยู่ในเซินเจิ้น เขตเศรษฐกิจพิเศษของจีนที่ได้รับอิทธิพลจากโลกภายนอกก่อนเมืองอื่นๆ ทั้งคู่จึงกล้าแสดงออก มีอิสระและกล้าลองกับการใช้ชีวิตอย่างเสรีแบบบริโภคนิยมมากกว่า

แนวคิดคอมมิวนิสต์แบบเหมาที่ยังมีอิทธิพลอยู่กับผู้หญิงในยุคหลังเหมา โดยเฉพาะในกลุ่มของปัญญาชนชนชั้นกลางชาวเมืองคือความคิดของความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงในแง่ของการทำงาน ผู้หญิงเข้าใจว่าคุณค่าของตนไม่ได้จำกัดอยู่ที่บทบาทในบ้านหรือในครอบครัว ผู้หญิงไม่ได้มีหน้าที่แค่การเป็นลูกสาว ภรรยา และแม่เท่านั้น แต่อยู่ที่การทำงาน ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชายทางเศรษฐกิจ ไม่ต้องอาศัยเกียรติยศของสามีเพื่อที่จะได้เซ็ดหน้าชูตาในสังคมบ้าง ผู้หญิงสามารถสร้างเกียรติยศให้ตนเองได้จากการทำงาน ดังนั้น ตัวเอกหญิงที่เราศึกษาทุกคน ยกเว้นหนีนีวี่ซึ่งมีปัญหาแปลกแยกกับสังคมเพราะสูญเสียคนที่รักทั้งหมด และหงซึ่งเลิกเรียนกลางคันและเป็นเด็กมีปัญหาแล้ว ทุกคนต่างทำงาน หรือมีอาชีพและต่างก็หวังที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพของตนทั้งสิ้น ตัวเอกหญิงในเรื่องความรักบนภูเขาร้างมีความสามารถในการร้องเป็นที่ประจักษ์ในครั้งแรกที่เข้าคัดเลือก เมื่อย้ายออกจากคณะละครไปทำงานประชาสัมพันธ์ในโรงถ่ายเพียงไม่นานก็ยังสามารถที่จะได้รับการปูนบำเหน็จให้ได้ห้องพัก กลายเป็นผู้ช่วยชีวิตคนทั้งครอบครัวให้มีที่อยู่อาศัย ตัวเอกหญิงในเรื่องความรักในหุบงามเป็นบรรณารักษ์ที่อายุน้อยที่สุดในรุ่นของเธอ การได้รับคัดเลือกให้ไปร่วมงานสัมมนานักเขียนก็เป็นเครื่องยืนยันถึงความไว้วางใจที่นิตยสารมีต่อเธอในระดับหนึ่ง ตัวเอกในเรื่องความรักในเมืองเล็กซึ่งมีการศึกษาน้อย และดูไม่อนาคตร้อใจเมื่อไม่มีงานเด่นๆบนเวทีให้แสดง แต่เมื่อเธอตัดสินใจว่าจะต้องมีชีวิตอยู่ อยู่ให้รอด เธอก็สามารถทำงานเป็นคนเฝ้าประตูได้อย่างขยันขันแข็งและมีความสุข ตัวหมี่ก็หวังตั้งแต่อายุน้อยว่าเธอจะพิสูจน์ความสามารถให้ทุกคนได้เห็น ให้ทุกคนได้ภูมิใจกับเธอ โกอู้คาดหวังจะดังเป็นพลุแตก อันสืบเนื่องมาตั้งใจทำงานในสำนักพิมพ์จนเป็นบรรณารักษ์และได้เดินทางไปยังเมืองสำคัญๆของโลกมาหลายแห่งแล้ว เจิงหมางหมางเองสนใจแต่จะเป็นพนักงานตัวอย่าง และเธอก็ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับตัวเอกหญิงในเรื่องความรักบนภูเขาร้าง เพราะเธอได้รับห้องชุดเป็นรางวัลและเพื่อเป็นการให้กำลังใจพนักงานคนอื่นๆในขณะที่สามีของเธอเองไม่ประสบความสำเร็จสักเท่าไร

คุณธรรมสำคัญที่เคยถูกระบุให้ผู้หญิงจีนต้องมีตามแนวคิดของขงจื้อ ได้แก่ ความเชื่อฟังสามขั้นตอน และการรักษาพรหมจรรย์กับหมดความสำคัญลงกับปัญญาชนหญิงจีนที่อาศัยอยู่ในเมืองยุคหลังเหมา ในยุคโบราณ ผู้หญิงจีนต้องเชื่อฟังพ่อแม่เมื่อเป็นลูกสาว เชื่อฟังสามีเมื่อแต่งงานแล้ว และเชื่อฟังบุตรเมื่อสามีสิ้นแล้ว การได้ติดต่อกับโลกภายนอก แนวคิดเรื่องประชาธิปไตย และสตรีนิยมในช่วงศตวรรษที่ 19 ต่อต้นศตวรรษที่ 20 ประกอบกับความอ่อนแอและความด้าหลังของจีนทำให้คุณธรรมเรื่องความเชื่อฟังสามขั้นตอนนี้เริ่มลดความสำคัญลง โดยเฉพาะเมื่อปัญญาชนสมัยใหม่ในช่วงนี้ต่างพิจารณาว่า พ่อแม่คือตัวแทนของจารีตประเพณี

โบราณที่ดูครั้งเงินไม่ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป และดังนั้นผู้หญิงสมัยใหม่จะต้องขบถต่อพ่อแม่ เลือกรางชีวิตของตน เพื่อความก้าวหน้าของเงิน ในยุคเหมา คุณธรรมข้อนี้ก็ยิ่งถูกบั่นทอนความสำคัญลงไปด้วยแนวคิดของความเท่าเทียมกันระหว่างเพศและระหว่างชนชั้น ด้วยความพยายามของพรรคที่จะบั่นทอนความผูกพันทางสายเลือด เพื่อให้ทุกคนผูกพันกับพรรค ท่วมเทให้กับการปฏิวัติ และสังคมในอุดมคติ ในยุคหลังเหมา เมื่อจีนเปิดประเทศอีกครั้ง ความเสรีในทางเศรษฐกิจและความคิด แนวคิดจากตะวันตกเช่น สตรีนิยม และความเป็นปัจเจกก็ยิ่งทำให้คุณธรรมเรื่องความเชื่อฟังนี้เสื่อมความขลังลง ตัวเอกหญิงเงินในนวนิยายเหล่านี้จึงไม่ได้เป็นลูกสาวที่เคารพเชื่อฟังและยอมปฏิบัติตามพ่อแม่ทุกอย่างอีกต่อไป โภกใจขัดใจทั้งพ่อและแม่เมื่อเธอยื่นกรานที่จะลาออกจากงานประจำไปมีอาชีพอิสระที่ไม่แน่นอน คือนักเขียน และเมื่อเธอย้ายออกจากบ้านไปอยู่กับเทียนเทียน หงออกแสวงหาตัวเองด้วยการสนับสนุนจากพ่อ แต่เธอไม่เลิกเสพยาจนต้องเข้าศูนย์บำบัดถึงสองครั้งโดยมีพ่อและแม่พาไปทั้งสองครั้ง พ่อเธอเตือนว่า คนเราต้องออกแรงทำงาน ชีวิตจึงจะมีความหมาย และถ้าหงอยู่กับไซ่หนึ่งจะมีแต่ความเสียใจ แต่หงก็ไม่ได้ใส่ใจทำตามคำแนะนำทั้งหลายดังกล่าว หนึ่งนี้เห็นว่า พ่อเป็นผู้กดทับความเป็นตัวตนของเธอ และแม่กลับเป็นผู้ที่พึ่งพาเธอแทนในที่สุด อื่นเสียวเที่ยวระแวงสงสัยแม่ในเรื่องความซื่อสัตย์ และต่อมาก็สงสัยพ่อที่ไม่ได้จัดการอะไร สภาพสังคมและปัจจัยทางการเมือง รวมทั้งปัญหาในครอบครัวทำให้เธอเติบโตขึ้นมาด้วยตัวเอง พ่อและแม่ไม่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเรื่องสำคัญๆในชีวิตของเธอ เจิงหมางหมางนับเป็นตัวเอกหญิงคนเดียวที่เชื่อฟังพ่อแม่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นๆ แต่ความเชื่อฟังของเธอก็มีขีดจำกัด เมื่อเธอประสบปัญหาส่วนตัวของแต่ละบุคคล (การดูตัวเพื่อหาคนรัก – ซึ่งเป็นเรื่องที่เธอทำตามความต้องการของพ่อแม่) จนต้องไปปักกิ่งเพื่อหลบความสนใจของเพื่อนร่วมงาน ปุกกลายเป็นผู้ให้แรงบันดาลใจว่า เจิงหมางหมางหลานของปู่ซึ่งเป็นผู้ร่วมปฏิวัติเปลี่ยนแปลงจีน จะต้องรับผิดชอบชะตาชีวิตของตน ไม่ใช่เชื่อฟังพ่อแม่ เมื่อนั้น เธอจึงเริ่มมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น

ความเชื่อฟังอีกสามขั้นตอนคือ ความเชื่อฟังสามีและลูกชาย เป็นความเชื่อฟังที่ไม่ปรากฏให้เห็นในนวนิยายที่นำมาศึกษา ตัวเอกหญิงที่แต่งงานแล้ว ได้แก่ตัวเอกหญิงในเรื่อง *ความรักบนภูเขาร้าง* และเจิงหมางหมางในเรื่อง *น้ำคูไฟ* ต่างมีความสามารถประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานมากกว่าสามี และกลายเป็นที่พึ่งของสามี เป็นผู้นำทางให้สามี จากเปลือกนอก ทั้งคู่จะให้เกียรติและทำตามใจสามี แต่ในความเป็นจริง ภรรยาทั้งสองต่างต้องเป็นเสาหลักและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นจากความอ่อนแอของสามีของตนทั้งสิ้น ตัวเอกหญิงในเรื่อง *ความรักในหุบงามถึงแม้จะแต่งงานแล้ว* แต่ผู้อ่านไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับสามีของเธอเลย ผู้อ่านจะทราบแต่เพียงว่าตัวเอกหญิงเป็นบรรณาธิการของสำนักพิมพ์แห่งหนึ่งที่มีความสามารถ เป็นบรรณาธิการที่มีอายุน้อยที่สุดในรุ่นนั้น และได้รับความไว้วางใจให้ไปร่วมสัมมนาที่ต่างเมือง และเนื่องจากตัวเอกหญิงที่นำมาศึกษานี้ยังอยู่ในวัยหนุ่มสาว ไม่ได้แต่งงาน หรือถึงจะแต่งงานแล้วมีลูก แต่ลูกๆก็ยังเล็กอยู่มาก ความเชื่อฟังบุตรเมื่อสามีสิ้นจึงไม่ปรากฏให้เห็น และโอกาสดังกล่าวก็ไม่เกิดขึ้นสำหรับตัวละครอื่นๆในนวนิยายทั้ง 9 เรื่องที่นำมาศึกษาเช่นกัน

ตัวเอกหญิงในนวนิยายที่นำมาศึกษาส่วนใหญ่แสดงความเข้มแข็ง อย่างน้อยก็ทางจิตวิญญาณมากกว่าผู้ชาย ภรรยาและหญิงชู้รักในเรื่อง*ความรักบนภูเขาร้าง*ต่างชักนำหรือบงการตัวเอกชายกันอยู่อ้อมๆ การแย่งตัวเอกชายที่อ่อนแอและไม่มีความกล้าที่จะตัดสินใจใดๆของผู้หญิงทั้งสองเป็นประหนึ่งสงครามระหว่างผู้หญิง ระหว่างความถูกต้องตามจารีตประเพณีและความเสรีตามธรรมชาติทางจิตวิญญาณ ตัวเอกหญิงในเรื่อง*ความรักในเมืองเล็ก*มีความรู้และการอบรมมาน้อย ไม่เท่าทันตัวเอกชายที่อายุมากกว่า แต่ในท้ายที่สุด เธอก็สามารถตั้งสติรวบรวมความกล้าหาญ ยืนหยัดที่จะเลี้ยงลูกด้วยตนเองตามลำพัง ในขณะที่ตัวเอกชายกลับไม่กล้าแสดงตัวรับผิดชอบความเป็นพ่อ และไม่สามารถแม้แต่จะดำรงชีพด้วยตนเองอย่างถูกทำนองคลองธรรมได้ ตัวหมื่นแสดงความลับลับ เห็นแก่ตนและไร้แก่นสารของตัวเอกชายต่างๆที่เธอได้พบมาในชีวิต ต่างจากเธอซึ่งมีจุดมุ่งหมายและรู้ความต้องการของชีวิตที่แน่นอน โกโก้มีความกระตือรือร้นและเข้มแข็งมากกว่าเทียนเทียนที่อ่อนแอและติดยา หงพยายามเขียนเพื่อหาทางหลุดจากวังวนแห่งความสับสน และพบความจริงในชีวิต ขณะที่ไซ่หนึ่งไม่มีสัญญาณความเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการการเติบโตใดๆ อันเสียดเยี่ยวกล้าเผชิญหน้ากับความจริงที่โหดร้ายของอดีตในที่สุด ขณะที่พ่อของเธอยังไม่ยอมรับและไม่ให้อภัยความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในอดีต เจิงหมางหมางพยายามทำชีวิตให้ดีที่สุด ในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัด โดยไม่โทษโชคชะตา แตกต่างจากเกาหยิ่งซึ่งมีความอ่อนแอและไม่สู้ชีวิต คิดแต่ว่าความล้มเหลวของตนเป็นผลมาจากสังคม

ดังนั้น ตัวเอกหญิงในนวนิยายเหล่านี้จึงไม่ได้แสดงความเชื่อฟังสามีหรือคนรักของตน มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสมดุลงานอำนาจระหว่างหญิงและชายในยุคหลังเหมาที่ปรากฏในนวนิยายที่นำมาศึกษานี้

ความเปลี่ยนแปลงของสมดุลงานอำนาจดังกล่าวสะท้อนอยู่ในมุมมองและท่าทีต่อความรักที่เปลี่ยนแปลงไปของตัวเอกหญิงในยุคหลังเหมาด้วยเช่นกัน ในยุคโบราณ วาทกรรมของสังคมในยุคนั้นทำให้ผู้หญิงจีนส่วนใหญ่ไม่มีอิสรภาพที่จะได้รู้จักความรักโรแมนติกก่อนการแต่งงาน ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงปี ค.ศ. 1949 อิทธิพลจากโลกตะวันตกและความต้องการทันสมัยของปัญญาชนในช่วงนี้ทำให้ความรักโรแมนติกเป็นเครื่องแสดงถึงความทันสมัยและเสรีภาพที่ผู้หญิงสมัยใหม่แสวงหาเพื่อปลดปล่อยตนจากพันธนาการทางจารีตประเพณี เป็นเสรีภาพที่นักเขียนสตรีในยุคนี้ต่างก็ตระหนักว่ามีอันตรายแอบแฝงอยู่ด้วย โดยเฉพาะอันตรายจาก ผู้ชาย ผู้คน และสังคมที่ยังคงมีพื้นฐานความคิดและการกระทำแบบปิตาธิปไตยอยู่ในยุคเหมา ความรักโรแมนติกถูกมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของชนชั้นศักดินาซึ่งเป็นชนชั้นที่ต้องหมดไป เพื่อการมาถึงของสังคมที่เท่าเทียมกัน ในยุคหลังเหมา แนวคิดทางตะวันตก เช่น มนุษยนิยม และประชาธิปไตยที่หลั่งไหลเข้าสู่จีน และโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีอิสระมากขึ้นทำให้ปัญญาชนหญิงจีนในเมืองใหญ่ๆ ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1970 ถึงปลายทศวรรษที่ 1980 เห็นความรักโรแมนติกเป็นเครื่องหมายสู่เสรีภาพและความเป็นมนุษย์ หลังจากที่ชาวจีนถูกห้ามเรื่องการแสดงออกหรือการหมกมุ่นทางความรู้สึก โดยเฉพาะความรัก ดังนั้น ความรักโรแมนติกในช่วงนี้จึงเป็นเครื่องมือที่นักเขียนหญิงใช้วิพากษ์รัฐ และนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์ ความรักโรแมนติกมีบทบาทส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างชายกับหญิง เมื่อถึงปลายทศวรรษที่ 1980 นอกเหนือจากการเป็นเครื่องมือที่นักเขียนใช้เพื่อแฝงการ

วิพากษ์รัฐแล้ว ความรักโรแมนติคยังมีบทบาทช่วยให้ผู้หญิงได้ค้นพบอัตลักษณ์ใหม่ของตัวเอง ส่งเสริมความเป็นปัจเจก มีตัวตน มีสิทธิและเสรีภาพเหมือนเช่นในนวนิยายชุด *ความรัก 3 แบบ และชีวิตส่วนบุคคล* แต่เมื่อถึงปลายทศวรรษที่ 1990 อิทธิพลของทุนนิยม และบริโภคนิยม แนวคิดต่างๆ เช่นสตรีนิยมที่เบ่งบานอยู่ในจีนช่วงนี้ทำให้ความรักมีความหมายที่หลากหลายขึ้น ในสายตาของตัวเอกหญิงที่เป็นปัญญาชนในเมืองใหญ่ที่ติดต่อกับโลกตะวันตกมากเช่นโกโก้และหง ความรักแปรเปลี่ยนไปเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสุข โดยเฉพาะความสุขทางกาย ผู้หญิงมีสิทธิที่จะเริ่มและเลิกได้เช่นเดียวกับชาย สำหรับปัญญาชนหญิงกลุ่มอื่นที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากนัก ความรักโรแมนติคก็ไม่ได้มีความหมายเป็นสัญลักษณ์ถึงเสรีภาพ หรือการวิพากษ์รัฐเหมือนอย่างในทศวรรษก่อนหน้าอีก แต่กลายเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในชีวิตเท่านั้น ชีวิตที่มีการงานให้ต้องคิดถึง ทุ่มเทด้วยเช่นกัน ความรักไม่ใช่เรื่องที่สำคัญแต่เพียงอย่างเดียวในชีวิตของผู้หญิงอีกแล้ว (เพราะผู้หญิงไม่ต้องพึ่งพาผู้ชายทางเศรษฐกิจอีกแล้ว) แต่ผู้หญิงมีความอยู่รอดของสังคมให้ต้องคำนึงถึงด้วย เช่นการเข้าร่วมต่อต้านและป้องกันน้ำท่วมอุ้ยอันของเจิงหมางหมาง การเปิดใจให้กว้างเพื่อเข้าใจและให้ความรักกับคนรอบข้างเช่น พ่อแม่ของอินเสี่ยวเทียว เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน ผู้หญิงอีกบางส่วนก็อาจใช้ความรักเป็นเครื่องมือบรรลุเป้าหมายในชีวิตของตน เช่นอินเสี่ยวพานที่พยายามหาทางแต่งงานกับชาวต่างชาติเพื่อจะได้ย้ายไปอยู่ต่างประเทศ ในกรณีนี้คือสหรัฐอเมริกาซึ่งเธอเชื่อว่า มีมาตรฐานชีวิตและทุกอย่างดีกว่าในจีน ผู้หญิงที่มีเป้าหมายเช่นนี้ยังมีให้เห็นอยู่อีกมากในนวนิยายเช่น *เซียงไฮ้เบบี๋* และ *ลูกกวาด* พร้อมกันนี้ ผู้หญิงอีกบางส่วนก็อาจจะอาศัยความสำเร็จของคนรักเป็นเกียรติยศของตน เช่น หญิงคนรักของฉางเซียงเยวี่ยนที่ถึงแม้จะรู้ว่า ฉางเซียงเยวี่ยนไม่ได้รักตนอีกแล้ว แต่เธอก็ยังคงพยายามผูกมัดเขาไว้ ไม่ให้มีข้ออ้างเปลี่ยนใจหรือขอหย่าได้ เพราะเธอต้องการใช้ความสำเร็จของเขามาเป็นความภูมิใจของตัวเองดังที่เธอชอบป่าวประกาศให้ทุกคนรู้อยู่เสมอ

มุมมองและท่าทีต่อความรักที่หลากหลายเช่นนี้ยังมีผลกระทบกับสถาบันการแต่งงานในสังคมจีนยุคหลังเหมาด้วยเช่นกัน การแต่งงานไม่ใช่เรื่องสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้หญิง (终身大事) เหมือนอย่างผู้หญิงจีนโบราณถูกปลูกฝังกันมาอีกต่อไป ในปลายทศวรรษที่ 1980 ตัวเอกหญิงในนวนิยายชุด *ความรัก 3 แบบ* ยังแต่งงานอยู่ แต่ตัวเอกหญิงต่างมีความไม่พอใจหรืออึดอัดกับสภาพการแต่งงาน ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1990 ตัวเอกหญิงที่ศึกษา เช่นตัวหมี่และหนินี้วต่างตั้งใจไว้ตั้งแต่เด็กว่าจะไม่แต่งงาน ในช่วงปลายทศวรรษนี้ การแต่งงานแทบไม่เป็นประเด็นในความคิดของผู้หญิงเช่น โกโก้และหงเลย ทั้งสองย้ายไปอยู่กับคนรักโดยไม่เคยพิจารณาเรื่องนี้ อินเสี่ยวเทียวไม่ได้สนใจเรื่องการแต่งงาน และกล้าปฏิเสธงานแต่งที่กำลังใกล้เข้ามาเพราะเธอไม่อยากทำร้ายจิตใจอดีตภรรยาของว่าที่สามีของเธอเอง สำหรับเจิงหมางหมางนั้น เธอแต่งงานเพราะการแต่งงานเป็นขั้นตอนหนึ่งในชีวิตที่เธอถูกกำหนดให้ทำเท่านั้น

ดังนั้น ในด้านความรัก ตัวเอกหญิงจีนยุคหลังเหมาได้พัฒนาจากการเห็นความรักโรแมนติคเป็นเครื่องหมายของการมีเสรีภาพและความเท่าเทียมกับชาย ของการได้ค้นพบตัวตนใหม่ หรือยืนยันอัตลักษณ์ของตน ไปสู่การเห็นความรักเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสุขทางกาย หรือเป็นเพียงด้านหนึ่งของชีวิตที่สำคัญเท่าๆกับ

การงานหรือการพัฒนาสังคม ไม่ใช่สิ่งที่จะช่วยให้ผู้หญิงได้เปลี่ยนแปลงตนเอง หรือได้บรรลุอัตลักษณ์ใหม่ เป็นคนใหม่ที่ค้นพบศักยภาพที่ซ่อนอยู่แต่อย่างใด ทั้งหมดนี้ต่างเป็นผลกระทบจากอุดมการณ์เรื่องความเท่าเทียมกันของเพศของพรรคคอมมิวนิสต์ที่สนับสนุนให้ผู้หญิงตระหนักว่า ตนมีสถานภาพในสังคมเท่าเทียมชาย และยังเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์กับแนวคิดตะวันตก โดยเฉพาะทุนนิยมและบริโภคนิยมผสมผสานกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจีนที่ประชาชนจีนมีเสรีมากขึ้นตามเวลาที่ผ่านมา

ความเป็นหญิงของจีนในยุคหลังเหมาทั้งในช่วงดอกไม้เหล็กผลิบาน และในช่วงดอกไม้ไหวตามลมต่างได้ตั้งคำถามกับแนวคิดเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ซึ่งถือเป็นหลักปฏิบัติสำคัญของกุลสตรีจีนตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคเหมา ตัวเอกหญิงในนวนิยาย 7 เรื่องไม่ได้รักษาพรหมจรรย์เพื่อรอคืนวันแต่งงาน และตัวเอกหญิงหลายคนมีเพศสัมพันธ์กับชายเกินหนึ่ง ตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1980 เริ่มต้นจากนวนิยายชุด*ความรัก 3 แบบ*ของหวังอันอี้ที่ได้รับการวิพากษ์จากนักวิจารณ์ฝ่ายอนุรักษนิยมว่า เป็นนวนิยายรักๆใคร่ๆ จนถึงปลายทศวรรษที่ 1990 นักเขียนสตรีทั้งกลุ่มในการวิจัยนี้ที่เกิดในยุคเหมา คือช่วงทศวรรษที่ 1980 ซึ่งน่าจะได้รับอิทธิพลทางความคิดจากทั้งแนวคิดขงจื้อ และ แนวคิดของพรรคคอมมิวนิสต์เข้มข้น กว่าชนรุ่นหลัง และกลุ่มที่เกิดในช่วงปลายยุคเหมา คือช่วงทศวรรษที่ 1970 ต่างร่วมกันใช้พื้นที่สาธารณะคือนวนิยายเพื่อสร้างความหมายใหม่ให้กับร่างกายของผู้หญิงต่างกระตุ้นให้นักอ่านหญิงได้ตระหนักว่า ผู้หญิงก็มีสิทธิในร่างกายของตน มีความต้องการหรือมีสิทธิที่จะมีความสุขทางเพศ ไม่จำเป็นต้องรักษาพรหมจรรย์เพื่อรอจนถึงวันแต่งงาน พรหมจรรย์ไม่ใช่เรื่องสำคัญที่จะตัดสินชีวิตของผู้หญิง ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องแต่งงานเพียงเพราะสูญเสียพรหมจรรย์ให้กับใครคนหนึ่ง และผู้หญิงไม่จำเป็นต้องรักษาการแต่งงานไว้อยู่กับชายเพียงคนเดียวเท่านั้น หากไม่มีความสุข ตัวเอกหญิงในนวนิยายของนักเขียนสตรีเหล่านี้แสดงให้เห็นให้นักอ่าน โดยเฉพา นักอ่านหญิงได้เห็นว่าการมีความสุขหรือความต้องการในเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมชาติที่ไม่น่าอับอาย ผู้หญิงและผู้ชายมีความเหมือนกันในจุดนี้

อย่างไรก็ดี ข้อน่าสังเกตก็คือ ในนวนิยายส่วนใหญ่ที่นำมาศึกษานี้มีการพูดถึงความสนใจในเพศเดียวกัน ในผู้หญิงด้วยกัน เช่นในเรื่อง *สงครามของคนคนหนึ่ง* *ชีวิตส่วนบุคคล* *เซียงไฮ้เบบี๋* และ *ลูกกวาด* โดยทิศทางของการพูดถึงนี้จะคล้ายคลึงกัน ต่างบรรยายว่า มีแต่ผู้หญิงเพศเดียวกันเท่านั้นจึงเข้าใจกัน ให้ความรู้สึกมั่นคง และความสุขได้ดีกว่าเพศตรงข้าม แต่ก็ยังไม่มีตัวเอกหญิงคนไหนที่จะมีประสบการณ์ทางเพศโดยตรงในเรื่องนี้ คนที่เข้าใจประสบการณ์ทางเพศของความรักในเพศเดียวกันมากที่สุดก็คือ หนินิวินิวในเรื่อง *ชีวิตส่วนบุคคล* ถึงกระนั้นความสนใจที่หนินิวินิวมีต่อเธอก็ยังเป็นความรู้สึกที่กำกวมอยู่ระหว่างความรู้สึกว่า เธอเป็นแม่ที่คอยดูแลเธอ หรือเป็นคนใกล้ชิดที่หนินิวินิวต้องการจะใช้ชีวิตอยู่ด้วยเพื่อคลายความเหงากันแน่ ในขณะที่หนินิวินิวก็มีความรักเป็นชาย ชายคนที่หนินิวินิวรักเข้าหาก่อนด้วย และในท้ายที่สุด หนินิวินิวก็สรุปเองว่า เรื่องเพศนั้นไม่ใช่ปัญหาสำหรับเธอ สิ่งที่ต้องการก็คือใครสักคนที่จะทำให้เธอรู้สึกมีความหมายในชีวิต และไว้ใจได้เท่านั้น การพูดถึงความสนใจในเพศเดียวกันในนวนิยายเหล่านี้จึงเป็นเพียงตัวเลือกหนึ่งที่นักเขียนสตรีจีนในยุคหลังเหมาต้องการนำเสนอ อาจจะเพื่อตอบรับกับแนวคิดสตรีนิยมที่แพร่หลายอยู่ในจีนในช่วงนี้ โดยเฉพาะในช่วง

กลางทศวรรษที่1990เมื่อจีนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสตรีโลกของสหประชาชาติ แต่ความสนใจในเพศเดียวกันนี้ยังคงไม่อาจเป็นตัวเลือกที่มีอิทธิพลหรือผลกระทบอย่างจริงจังใดๆต่อผู้หญิงจีนได้ อย่างน้อยที่สุดก็ไม่มีผลกระทบที่จริงจังต่อปัญญาชนหญิงจีนในเมือง เรื่องนี้บ่งชี้ว่าปัญญาชนหญิงจีนในเมืองอาจตระหนักและรับรู้ถึงแนวคิดสตรีนิยมแบบตะวันตก และอาจได้รับอิทธิพลจากแนวคิดดังกล่าว อันอาจเห็นได้จากแนวคิดเรื่องเพศวิถี การรักษาพรหมจรรย์ในงานเขียนของพวกเธอเหล่านี้ แต่อย่างไรก็ดี ในช่วงเวลานี้ คือปลายศตวรรษที่20 ปัญญาชนหญิงจีนก็ไม่ได้รับอิทธิพลทั้งหมดของแนวคิดสตรีนิยมตะวันตกมาปฏิบัติตามในบริบทของจีนอย่างไม่มีข้อยกเว้นในขณะเดียวกัน นี่ก็เป็นเครื่องบ่งชี้อย่างหนึ่งถึงแนวโน้มของการผดุงไว้ซึ่งความรักระหว่างเพศ (heterosexuality) ในสังคมจีน ซึ่งสะท้อนถึงอิทธิพลของแนวคิดขงจื้อและเต๋าที่ทรงอิทธิพลอยู่ในจีนมาหลายพันปี แนวคิดดังกล่าวคือ แนวคิดที่ว่าหญิงและชายเป็นคู่กัน เดิมเต็มและเสริมซึ่งกันและกันตามธรรมชาติ และเป็นแรงขับเคลื่อนให้จักรวาลดำเนินอยู่ต่อไป

ในยุคหลังเหมา ผู้หญิงจีนมีโอกาเป็นครั้งที่สองต่อจากครั้งแรกในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงค.ศ.1949 ที่ได้แสดงความเป็นปัจเจก ยืนยันการมีตัวตนของตัวเอง ในครั้งแรก ปัญญาชนหญิงจีนต้องได้รับการผลักดันจากปัญญาชนชาย และโดยส่วนใหญ่แล้วปัญญาชนหญิงจีนก็จะเขียนหรือคิดไปตามแนวที่ปัญญาชายส่งเสริม แต่ในยุคหลังเหมานี้ ปัญญาชนหญิงจีนไม่ต้องอาศัยการผลักดันส่งเสริมจากฝ่ายใดอีกแล้ว หลังจากผ่านช่วงแห่งความเท่าเทียมกันกับชายในด้านการศึกษา การงาน และสถานภาพในยุคเหมามาแล้ว ปัญญาชนหญิงจีนในยุคหลังเหมามีอิสระในการสะท้อนความเป็นตัวเอง ในช่วงดอกไม้เหล็กผลิบาน ตัวเอกหญิงในนวนิยายชุด *ความรัก 3 แบบ* ตัวหนึ่งใน *สงครามของคนคนหนึ่ง* หนีนีวนีว ในชีวิตส่วนบุคคลต่างแสวงหาโอกาสที่จะได้บรรลุความเป็นตัวตนที่แท้ ความเป็นตัวตนในอุดมคติของตนผ่านความรักและเพศวิถี ตัวเอกหญิงแต่ละคนต่างต้องการความรักที่แท้ ความรักที่จะช่วยให้พวกเธอได้อิสระ ปลดปล่อยศักยภาพที่แท้จริงในตัวของเธอ ข้อน่าสังเกตคือ ตัวเอกหญิงในชุด *ความรัก 3 แบบ* ซึ่งเขียนขึ้นในปลายทศวรรษที่1980 ต่างยังแสดงออกถึงความระมัดระวังในความคิดและความประพฤติดของตน ต่างยังพยายามรักษา ความสมดุลระหว่างความต้องการของตน และสภาพรอบตัวซึ่งเป็นความจริงในชีวิตที่ยังคงเป็นอุปสรรคหรือขัดขวางความคิดหรือโอกาสที่จะได้บรรลุความเป็นตัวเองนั้นอยู่ แต่ตัวหมี่และหนีนีวนีวในช่วงต้นทศวรรษที่ 1990 ต่างก็หันหลังให้กับความพยายามรักษาสมดุลดังกล่าว ต่างปิดกั้นตัวเองไม่ใส่ใจกับสภาพสังคมรอบข้าง เปิดพื้นที่ใหม่ในการเป็นผู้หญิงทางด้านเพศวิถีและแสดงความเป็นปัจเจกกับความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมจีนอย่างรวดเร็ว ในช่วงดอกไม้ไหวตามลม ตัวเอกหญิงมีความหลากหลายมากขึ้น สะท้อนถึงแรงปะทะและการต่อรองระหว่างวาทกรรมเก่า คือแนวคิดของขงจื้อในสังคมจีน และวาทกรรมใหม่ คือแนวคิดทางตะวันตก โดยเฉพาะ ทุนนิยม และบริโภคนิยมที่มาพร้อมความเปลี่ยนแปลงในสังคมที่หลากหลายและรวดเร็วยิ่งกว่าในช่วงต้นทศวรรษ ในช่วงนี้มีทั้งตัวเอกหญิงแบบเจียมเจียมที่พยายามมีชีวิตที่มีคุณค่าตามแนวคิดของพรอคอปมิวนิสต์คือการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนงานอื่นๆ ในขณะที่ยังคงรักษาค่านิยมบางอย่างตามแนวคิดของจีนไว้ นั่นคือการเป็นลูกสาว ภรรยา และแม่ที่ดี พร้อมกับกำกับการเริ่มต้นเอาใจ

ใส่ตัวเองและความต้องการของตัวเองในท้ายที่สุด ตัวเอกหญิงแบบอื่นเสียๆ ที่อยู่ที่เรียนรู้การเติบโตด้วยตนเอง ประยุกต์แนวคิดของทั้งจินโบราณ ของพรรคคอมมิวนิสต์และของตะวันตกมาปรับตนให้เข้ากับความเป็นเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองของแต่ละยุคสมัยแต่ละพื้นที่ ตัวเอกหญิงแบบโกโก้ที่ทันสมัยและพยายามจะทำตัวให้เป็นพลเมืองสากล ตัวเอกหญิงแบบหนึ่งที่พยายามแสวงหาความหมายของชีวิตด้วยการทดลองสิ่งต่างๆ นอกกรอบจนกลายเป็นหลงวนอยู่ในความสับสนดังกล่าวและต้องพยายามหาทางออกจากความผิดพลาดนั้น

ไม่ว่าตัวเอกหญิงเหล่านี้จะมีวิถีชีวิตเช่นไร แต่พวกเขาก็แสดงความต้องการที่จะค้นพบตัวตนและยืนยันการมีอยู่ของตัวตนของพวกเขาในสังคม ทุกคนสะท้อนความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตของตน ในแง่มุมของการทำงานเป็นสำคัญ ทั้งความต้องการเป็นนักเขียนที่โด่งดังของโกโก้ เป็นนักเขียนที่ตีแผ่ความจริงเช่น หง เป็นบรรณาธิการที่มีความก้าวหน้าเช่นอันเสี่ยวเที่ยว และเป็นคนงานตัวอย่างของเจิ้งหมางหมาง ความต้องการเหล่านี้ โดยเฉพาะ ความต้องการเป็นนักเขียนหรืองานที่เกี่ยวกับการขีดเขียนนี้เป็นเครื่องบ่งชี้ที่เด่นชัดที่สุดถึงความต้องการจะเป็นแบบอย่างหรือเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อคนรุ่นหลัง ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนถึงอิทธิพลของแนวคิดขงจื้อ (แนวคิดที่เน้นย้ำความสำคัญของงานเขียน และความยิ่งใหญ่ของปัญญาชนคนเขียน) ที่ยังคงมีต่อตัวเอกหญิงเหล่านี้

นอกจากนี้ ในความต้องการแสดงความเป็นตัวตน เป็นแบบอย่างหรือมีอิทธิพลต่อคนรุ่นหลังนี้ ตัวเอกหญิงทุกคนยังได้แฝงนัยของจิตสำนึกต่อสังคม ความหวังและความผูกพันกับมาตุภูมิคือ จีนไว้ในน้ำเสียงของการเล่าเรื่องและเนื้อหาของเรื่อง ตั้งแต่ตัวหมีและหนีนิวซึ่งแฝงการวิพากษ์การเมืองและสังคมไว้ในกาปิดกั้นตัวเองและความแปลกแยกของทั้งสองจากผู้คนและสังคมรอบข้าง จนถึงโกโก้ที่แฝงนัยของความกังวลกับความเป็นไปของสังคมจีนเมื่อเปรียบเทียบกับโลกภายนอกไว้ในอุปนิสัยของรักสามเส้า หงซึ่งตั้งใจตีแผ่ประสบการณ์ที่น่ากลัวไว้เป็นตัวอย่างให้ทุกคนได้ตระหนัก อันเสี่ยวเที่ยวที่ไม่ปิดบังความรักและความผูกพันกับมาตุภูมิ ผู้พยายามสลัดเงาแห่งอดีต หรือบาดแผลในประวัติศาสตร์ของจีนทิ้งไปเพื่อเริ่มต้นยอมรับสิ่งดีๆ ที่กำลังผ่านเข้ามาในจีนใหม่ และเจิ้งหมางหมางผู้เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ เป็นผู้หญิงยุคใหม่ที่เอาใจใส่ตัวเอง กล่าวที่จะเริ่มทำตามความต้องการของตนในขณะที่ยังคงไม่ทิ้งหน้าที่ต่อสังคม และยังคงตระหนักถึงหน้าที่ของความเป็นพลเมือง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปว่า ตัวเอกหญิงในนวนิยายของนักเขียนสตรียุคหลังเหมาที่ได้นำมาวิจัยนี้เป็นผู้หญิงจีนที่กล้าแสวงหาความเป็นตัวเอง และกล้าที่จะยืนยันความเป็นตัวเองในสังคมจีนที่กำลังเปลี่ยนแปลง ความเป็นตัวเอสนี้ผสมผสานทั้งการให้ความสำคัญกับตัวเองในฐานะปัจเจกคนหนึ่ง ในฐานะของการเป็นผู้หญิง และการให้ความสำคัญกับมาตุภูมิและเพื่อนร่วมชาติ ผู้หญิงจีนเหล่านี้ไม่ได้แสวงหา เรียกร้อง และยืนยันสิทธิที่จะเป็นผู้หญิงและอัตลักษณ์ของผู้หญิงเท่านั้น แต่พวกเขายังตระหนักถึงหน้าที่ของปัญญาชนที่จะต้องรับผิดชอบต่อมาตุภูมิและเพื่อนร่วมชาติอีกด้วย น้ำเสียงของการเล่าเรื่อง และเนื้อหาที่เล่าจึงแฝงการวิพากษ์รัฐ และผู้คนในสังคม อีกทั้งยังชักชวน ชี้นำ หรือโน้มน้าวให้ผู้อ่านได้ตื่นรู้ และร่วมรับผิดชอบความอยู่รอดหรือความก้าวหน้าของสังคม

นวนิยายของนักเขียนสตรีจีนในยุคหลังเหมาที่นำมาวิจัยทั้ง 9 เรื่องนี้ ส่วนใหญ่จัดเป็นนวนิยายที่ล้ำสมัย ในขณะที่พิมพ์ออกมา สังเกตได้จากปฏิกิริยาของสังคมที่แรกเริ่มแล้วมักไม่ยอมรับ วิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง หรือมีเซนส์นั้นก็ห้ามพิมพ์จำหน่าย นวนิยายเหล่านี้จึงจัดได้ว่าเป็นวรรณกรรมหน่อใหม่ในสังคมจีน เป็นงานเขียนที่สะท้อนความจริงส่วนหนึ่งในสังคมจีนที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่หยุดยั้ง พร้อมทั้งเป็นงานเขียนซึ่งทำนายแนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นกับจีนทั้งหมดในอนาคตอันใกล้ได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคตจึงน่าจะเป็นการสืบรอยพัฒนาการของนวนิยายของนักเขียนสตรีจีนในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ข้อสรุปของความเป็นหญิงจีนยุคหลังเหมาที่ครอบคลุมและแจ่มชัดขึ้น นอกจากนี้แล้ว ผู้วิจัยคิดว่า การศึกษาพัฒนาการของความเป็นชายในยุคหลังเหมา และการศึกษาความเป็นหญิงจีนในนวนิยายของนักเขียนชายในช่วงเดียวกันนี้จะสามารถประกอบกันเป็นองค์ความรู้ที่ทำให้ภาพความเป็นหญิงจีนในยุคหลังเหมาสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและอาจนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้หญิงที่ดีขึ้นซึ่งจะช่วยให้การอยู่ร่วมกันของทุกคนในสังคมมีนรมย์และยุติธรรมยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- พื้น ดอกบัว. ปวงปรัชญาจีน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สยาม, 2549.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์. สตรีนิยม: ขบวนการและแนวคิดทางสังคมแห่งศตวรรษที่ 20. กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2545.
- เวเลย์, เอ. หลุนอีวี่: ขงจื้อสนทนา. แปลโดย สุวรรณา สถาอานันท์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- อภิญา เพ็ญฟูสกุล. อัตลักษณ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2546.

ภาษาจีน

- 丁湘. “女强人” 现状之探析. 重庆邮电学院学报 2003 年第 4 期 : 39-42.
- 洪子诚. 中国当代文学史. 北京 : 北京大学出版社, 1999.
- 黄伟林. 中国当代小说家群论. 北京 : 中央编译出版社, 2004.
- 冷东. 妇女在中国传统性别观念中的地位及其影响. 妇女研究论丛 1999 年第 2 期 : 32-36.
- 梁婷. 论中国传统社会文化中女性的整体失落. 聊城师范学院学报 1999 年第 6 期 : 60-63.
- 林丹娅. 中国女性文化: 从传统到现代化. 厦门大学学报 1997 年第 1 期 : 71-77.
- 刘传霞. 被建构的女性: 中国现代文学社会性别研究. 济南 : 齐鲁书社, 2007.
- 冉小平. 从书写身体到身体书写: 90 年代新生代女作家创作漫论. 北京大学学报 2003 年 : 128-133.
- 桑秋杰. 两汉妇女在婚姻生活中的地位比较研究. 长春师范学院学报 Vol.28 No.4 (2009 年 7 月) : 53-56.
- 寿静心. 女性文学的革命. 北京 : 中国社会科学出版社, 2007.
- 孙科, 姜建红. 20 世纪 90 年代女性主义文学兴起的文化语境. 长沙师范专科学校学报 2008 年第 1 期 : 57-60.
- 唐宏. 论上世纪 90 年代中国女性主义文学创作中的女性困惑. 广西经贸职业技术学院学报 2008 年第 5 期 : 136-139.
- 王继锋, 王吉正. 试论我国 90 年代的女性文学创作. 济南大学学报 2002 年第 5 期 : 46-48.
- 王艳芳. 女性写作与自我认同. 北京 : 中国社会科学出版社, 2006.
- 魏国英. 中国当代知识女性角色选择与儒家文化. 东疆学刊 2002 年第 2 期 : 15-1.
- 温慧辉. 试论传统文化的女性价值观. 殷都学刊 2001 年 : 81-85.
- 文儒敏, 赵祖谟. 中国现当代文学专题研究. 北京 : 北京大学出版社, 2002.
- 吴全兰. 论刘向《烈女传》中的女性伦理思想. 广西师范大学学报 2009 年第 1 期 : 65-69.

张岚. 本土视阈下的百年中国女性文学. 北京 : 中国社会科学出版社, 2007.

张丽明. 现代女性人格的全新塑造 --- 朱秀娟与张洁笔下的“女强人”形象比较. 研究生论坛 2007.

张永清. 新时期文学思潮. 北京 : 中国人民大学出版社, 2003. 年第 1 期 : 94-96.

ภาษาอังกฤษ

Barlow, T. E. Introduction. In T. E Barlow (ed.), Gender politics in modern China: Writing and feminism, pp.1-12. Durham : Duke University Press, 1993.

Barlow, T. E. Politics and protocols of funü: (un)Making national woman. In C. K. Gilmartin; G. Hershatter; L. Rofel; and T. White (eds.), Engendering China woman, culture, and the state, pp.339-359. Cambridge, Massachusetts, London, England : Harvard University Press, 1994.

Barlow, T.E. The question of women in Chinese feminism. Durham and London : Duke University Press, 2004.

Barlow, T. E. Theorizing woman: Funü, Guojia, Jiating (Chinese women, Chinese state, Chinese family). In J. W. Scoff (ed.), Feminism and history, pp.48-75. Oxford : Oxford University Press, 1996.

Barnett, D.A and Clough, R.N., eds. Modernizing China, Post-Mao Reform and Development. Boulder and London : Westview, 1986.

Beasley, C. Gender & Sexuality: Critical theories, critical thinkers. London, Thousand Oaks, New Delhi : Sage Publications, 2005.

Bergère, M-C. Tiananmen 1989: background and consequences. In J. N. Wasserstrom (ed.), Twentieth-century China: New approaches, pp.239-255. London : Routledge, 2002.

Berry, C. Representing Chinese women: researching women in the cinema. In A. Finnane; and A. McLaren (eds.), Dress, sex and text in Chinese culture, pp.198-211. Clayton, Australia : Monash Asia Institute, 1999.

Bryant, D. Making it happen: Aspects of narrative method in Zhang Kangkang's "Northern lights". In M. S. Duke (ed.), Modern Chinese women writers: Critical appraisals, pp.112-134 . Armonk, NY : M. E. Sharpe, 1989.

Carlitz, K. Desire, Danger, and the body: Stories of Women's virtue in late Ming China. In C. K. Gilmartin; G. Hershatter; L. Rofel; and T. White (eds.), Engendering China woman, culture, and the state, pp.101-124. Cambridge, Massachusetts, London, England : Harvard University Press, 1994.

Chaves, J. The expression of self in the Kung-an school: Non-romantic individualism. In R. E. Hegel (ed.), Expressions of self in Chinese literature, pp.123-152. New York : Columbia University Press, 1985.

Chu, W-C. Coming out of the middle ages: Comparative reflections on china and the west. Translated

- by R.Hayhoe. Armonk, NY : M.E. Sharpe, 1990.
- Croll, E. Changing Identities of Chinese women. Hong Kong : Hong Kong University Press, 1995.
- Dai, J. Imagined Nostalgia. Translated by J. T. H.Chen. In A. Dirlik; and X. Zhang (eds.),
Postmodernism & China, pp.205-221. Durham and London: Duke University Press, 2000.
- Dai, J. Rewriting Chinese women: gender production and cultural space in the eighties and nineties.
In Mayfair M.-H. Yang (ed.), Spaces of their own: Women's public sphere in transnational China, pp.191-204. Minneapolis : University of Minneapolis Press, 1999.
- Davin, D. Chinese women: media concerns and the politics of reform. In H. Afshar (ed.), Women and politics in the third world, pp.93-105. New York : Routledge, 1996.
- Denton, K.A., ed. Modern Chinese literary thought : Writings on literature, 1893-1945.... California : Stanford University Press, 1996.
- Dikötter, F. Sex, culture and modernity in China. London : Hurst&company, 1995.
- Ding, X. Feminism in China. Asian Studies Review 15 (1991) : 111-113.
- Dooling, A. D. Introduction. In A. D. Dooling (ed.), Writing women in modern China: The revolutionary years, 1936-1976, pp.1-34. New York : Columbia University Press, 2005.
- Dooling, A.D. Women's literary feminism in twentieth century China. New York : Palgrave Macmillan, 2005.
- Duke, M. S. Chinese literature in the post-mao era: The return of "Critical Realism". Bulletin of Concerned Asian Scholars 16 (1984) : 1-4.
- Duke, M. S. Introduction: Modern Chinese women writers. In M. S. Duke (ed.), Modern Chinese women writers: Critical appraisals, p. vii . Armonk, NY : M. E. Sharpe, 1989.
- Ebrey, P.B. Women and the family in chinese history. London and New York : Routledge, 2003.
- Edwards, L. Consolidating a socialist patriarchy: The women writers'industry and 'feminist' literary criticism. In A. Finnane; and A. McLaren (eds.), Dress, sex and text in Chinese culture, pp. 183-197. Clayton, Australia : Monash Asia Institute, 1999.
- Edwards, L. Women in People's Republic of China:new challenges to the grand gender narrative. In L. Edwards and M. Roces(eds.), Women in Asia: Tradition, modernity and globalization, pp. 59-84. St. Leonards, N.S.W : Allen & Unwin, 2000.
- Edwards, P. L. Men and women in Qing China. Honolulu : University of Hawai 'I Press, 2001.
- Evans, M. 'Falling in love with love is falling for make believe':Ideologies of romance in post-enlightenment culture. In M. Featherstone (ed.), Love & Eroticism, pp.265-276. London, Thousand Oaks, New Delhi : Sage Publications, 1999.
- Farrer, J. Opening Up: Youth Sex Culture and Market Reform in Shanghai. USA : University of Chicago Press, 2002.
- Featherstone, M. Consumer culture and postmodernism. 2nd ed. London, Thousand Oaks, New Delhi :

- Sage Publications, 2007.
- Featherstone, M. Love & Eroticism: an Introduction. In M. Featherstone (ed.), Love & Eroticism, pp.1-18. London, Thousand Oaks, New Delhi : Sage Publications, 1999.
- Franke, W. A century of Chinese revolution, 1851-1949. Translated by Stanley Rudman. Columbia : University of South Carolina Press, 1980.
- Gilmartin, C. K. Gender, political culture, and women's mobilization in the Chinese nationalist revolution, 1924-1927. In C. K. Gilmartin; G. Hershatter; L. Rofel; and T. White (eds.), Engendering China woman, culture, and the state, pp.195-224. Cambridge, Massachusetts London, England : Harvard University Press, 1994.
- Gilmartin, C. K. The politics of gender in the making of the party. In T. Saich; and H. V. De Ven (eds.), New perspectives on the Chinese communist revolution, pp.33-55. Armonk, NY : M. E. Sharpe, 1995.
- Glassman, R.M. China in transition: communism, capitalism, and democracy. New York : Praeger, 1991.
- Glover, D., and Kaplan C . Genders. London and New York : Routledge, 2000.
- Goldman, M., ed. Modern Chinese literature in the May fourth era. Massachusetts : Harvard University Press, 1977.
- Gunn, E. M. JR. Perceptions of self and values in recent Chinese literature. In R. E. Hegel (ed.), Expressions of self in Chinese literature, pp.308-341. New York : Columbia University Press, 1985.
- Gupta, S. Marxism, history and intellectuals: Toward a reconceptualized transformative socialism. Madison, NJ : Fairleigh Dickinson University Press , 2000.
- Haddon, R. Engendering women: Taiwan's recent fiction by women. In A. Finnane; and A. McLaren (eds.) , Dress, sex and text in Chinese culture, pp.212-224. Clayton, Australia : Monash Asia Institute, 1999.
- Hegel, R. E. An exploration of the Chinese literary self. In R. E. Hegel (ed.), Expressions of self in Chinese literature, pp.3-32. New York : Columbia University Press, 1985.
- Hegel, R. E. The search for Identity in fiction from Taiwan. In R. E. Hegel (ed.), Expressions of self in Chinese literature, pp.342-362. New York : Columbia University Press, 1985.
- Hsia, C.T. The classic Chinese novel. Bloomington : Indiana University Press, 1980.
- Hsia, C. T. Residual femininity: Women in Chinese communist fiction. In C. Birch (ed.), Chinese communist literature, pp.158-179. New York : Frederick A.Praeger, 1963.
- Hsia, T. A. Twenty years after the Yen-an forum. In C. Birch (ed.) , Chinese communist literature, pp.226-253. New York : Frederick A.Praeger, 1963.
- Huang, Martin W. Desire and fictional narrative in late imperial China. London : Harvard University

- Asia Center, 2001.
- Humm, M. Contemporary feminist literary. London : Harvester Wheatsheaf, 1994.
- Johansson, P. Selling the 'Modern woman': Consumer culture and Chinese gender politics. In S. Munshi (ed.), Images of the 'Modern woman' in Asia, pp.94-122. Richmond, Surrey : Curzon Press, 2001.
- Joseph, W. A. Introduction: The contradictions of change. In W. A. Joseph; and K. S. Fein (eds.), China Briefing: The contradictions of change, pp.1-10. Armonk, NY : M. E. Sharpe, 1997.
- King, R. Images of sexual oppression in Zhu Lin's snake's-pillow collection. In M. S. Duke (ed.), Modern Chinese women writers: Critical appraisals, pp.152-173 . Armonk, NY : M. E. Sharpe, 1989.
- Knapp, B. L. Images of Chinese women: A westerner's view. Troy, NY : Whitston, 1992.
- Kong, S. Consuming literature: Best sellers and the commercialization of literary production in contemporary China. Stanford, CA : Stanford University Press, 2005.
- Lan, Y. Chinese fiction of the cultural revolution. Hong Kong : Hong Kong University Press, 1998.
- Larson, W. Women and the discourse of desire in postrevolutionary china: The Awkward postmodernism of Chen Ran. In A. Dirlik; and X. Zhang (eds.), Postmodernism & China, pp.337-357. Durham and London: Duke University Press, 2000.
- Larson, W. Women and writing in modern China. Stanford, CA : Stanford University Press, 1998.
- Larson, W. Women, writers, social reform: Three issues in Shen Rong's fiction. In M. S. Duke (ed.), Modern Chinese women writers: Critical appraisals, pp.174-195 . Armonk, NY : M. E. Sharpe, 1989.
- Lau, J. M. Duty, reputation and selfhood in traditional Chinese narratives. In R. E. Hegel (ed.), Expressions of self in Chinese literature, pp.363-384. New York : Columbia University Press, 1985.
- Lazzerini, E. J. The Chinese revolution. Westport, CT : Greenwood Press, 1999.
- Leung, L-F. In search of love and self: the image of young female intellectuals in post-mao women's fiction. In M. S. Duke (ed.), Modern Chinese women writers: Critical appraisals, pp.135-151 . Armonk, NY : M. E. Sharpe, 1989.
- Li, H.-C., Chang, C., Lin, Y., Yang, C., and Hou, W. A short history of Chinese philosophy. Peking, China : Foreign Languages Press, 1959.
- Li, Z. Women's consciousness and women's writing. Translated by H. Zhu. In C. K. Gilmartin; G. Hershatter; L. Rofel; and T. White (eds.), Engendering China woman, culture, and the state, pp.299-317. Cambridge, Massachusetts London, England : Harvard University Press, 1994.

- Lindholm, C. Love and Structure. In M. Featherstone (ed.), Love & Eroticism, pp.243-264. London, Thousand Oaks, New Delhi : Sage Publications, 1999.
- Liu, K. Popular culture and the culture of the masses in contemporary China. In A. Dirlik; and X. Zhang (eds.), Postmodernism & China, pp.123-144. Durham and London: Duke University Press, 2000.
- Liu, L. H. Invention and intervention: The female tradition in modern Chinese literature. In T. E. Barlow (ed.), Gender politics in modern China: Writing and feminism, pp.33-57. Durham : Duke University Press, 1993.
- Long, B., and Williams, F., eds. Marxism and art: Writings in Aesthetics and criticism. New York : David McKay, 1972.
- Lu, J., ed. China's literary and cultural scenes at the turn of the 21st century. New York : Routledge, 2008.
- Lu, T., ed. Gender and sexuality in twentieth-century Chinese literature and society. SUNY Series in feminist criticism and theory. Albany, New York : State University of New York Press, 1993.
- Mac an Ghail, M. and Haywood, C. Gender, culture and society. New York : Palgrave Macmillan, 2007.
- MacFarquhar, R. The origins of the cultural revolution. New York : Columbia University Press, 1974.
- McDougall, B. and Louie, K. The literature of China in the twentieth century. Gosford, New South Wales : Bushbooks, 1997.
- Mills, S. Discourse. London and New York : Routledge, 2004.
- Munshi, S. Introduction. In S. Munshi. (ed.), Images of the 'Modern woman' in Asia, pp.1-16. Richmond, Surrey : Curzon Press, 2001.
- Pei, Y. X., Petula S-Y. H., and Ng, M. L.. Studies on women's sexuality in China since 1980: A critical review. The Journal of Sex Research 44 (2007) : 1.
- Procter, J. Stuart Hall. London and New York : Routledge, 2004.
- Roberts, R. Women's studies in literature and feminist literary criticism in contemporary China. In A. Finnane; and A. McLaren (eds.), Dress, sex and text in Chinese culture, pp.225-240. Clayton, Australia : Monash Asia Institute, 1999.
- Robinson, S. Engendering the subject: Gender and self-representation in contemporary women's fiction. New York : State University of New York Press, 1991.
- Rofel, L. Desiring China. Durham and London : Duke University Press, 2007.
- Rofel, L. Liberation nostalgia and a Yearning for modernity. In C. K. Gilmartin; G. Hershatter; L. Rofel; and T. White (eds.), Engendering China woman, culture, and the state, pp.226-249. Cambridge, Massachusetts London, England : Harvard University Press, 1994.

- Schoppa, R.K. The Columbia guide to modern Chinese history. New York : Columbia University Press, 2000
- Schwarcz, V. The Chinese enlightenment. Berkeley, Los Angeles, London : University of California Press, 1986.
- Smith, C. J. China in the post-utopian age. Boulder : Westview Press, 2000.
- Smith, S. and Watson, J. Reading Autobiography. Minneapolis : University of Minneapolis, 2001.
- Spence, J. D. The search for modern China. New York : W. W. Norton, 1999.
- Stearns, P.N. Gender in world history. 2nd ed. London and New York : Routledge, 2006.
- Stevens, S. E. Figuring modernity: The new woman and the modern girl in Republican China. NWSA Journal 15 (Fall 2003) : 82-103.
- Tang, X. Chinese modern: The Heroic and the quotidian. Durham, NC : Duke University Press, 2000.
- Tang, X. Melancholy against the grain: Approaching postmodernity in Wang Anyi's tales of sorrow. In A. Dirlik; and X. Zhang (eds.), Postmodernism & China, pp.358-378. Durham and London: Duke University Press, 2000.
- Wakeman, C. and Yue, D. Fiction's end: Zhang Xinxin's new approaches to creativity. In M. S. Duke (ed.), Modern Chinese women writers: Critical appraisals, pp.196-216 . Armonk, NY : M. E. Sharpe, 1989.
- Wang, H. Zhang Taiyan's concept of the individual and modern Chinese identity. In W.H.Yeh (ed.), Becoming Chinese: passages to modernity and beyond, pp.231-259. Berkeley, CA : University of California Press, 2000.
- Wang, Y. C. Chinese intellectuals and the west. Chapel Hill, NC : University of North Carolina Press, 1966.
- Wang, R.R. Images of women in Chinese thought and culture: Writings from the Pre-Qin period to the Song dynasty. Indianapolis : Hackett, 2003.
- Wei, G. C. X. and Liu, X. Introduction. In G. C. X., Wei; X, Liu (eds.), Chinese Nationalism in Perspective, pp.3-11. Westport, CT : Greenwood Press, 2001.
- Yan, J., and Gao, G.. Turbulent decade: A history of the cultural revolution. Translated by D.W.Y.Kwok. Honolulu : University of Hawaii, 1996.
- Yang, M.-H. Mayfair. Introduction. In Mayfair M.-H. Yang (ed.), Spaces of their own: Women's public sphere in transnational China, pp.1-31 . Minneapolis : University of Minneapolis Press, 1999.
- Yang, M.-H. Mayfair. From gender erasure to gender difference: state feminism, consumer sexuality, and women's public sphere in China. In Mayfair M.-H. Yang (ed.), Spaces of their own: Women's public sphere in transnational China, pp.35-67. Minneapolis : University of Minneapolis Press, 1999.
- Yeh, M. Modern Poetry. In V. H. Mair (ed.), The Columbia history of Chinese literature, pp.453-465.

New York : Columbia University Press, 2001.

Zhang, N. and Xu, W. Discovering the positive within the negative: The women's movement in a changing China. In A. Basu and C. E. McGrory (eds.), The challenge of Local feminisms: Women's movements in global perspective, pp.25-57. Boulder : Westview Press, 1995.

Zhang, X. Epilogue: Postmodernism and postsocialist society – historicizing the present. In A. Dirlik; and X. Zhang (eds.), Postmodernism & China, pp.399-442. Durham and London: Duke University Press, 2000.

Zhang, Y. Postmodernism and Chinese novels of the nineties. Translated by M. Berry. In A. Dirlik; and X. Zhang (eds.), Postmodernism & China, pp.325-336. Durham and London: Duke University Press, 2000.

Zhong, X. Masculinity besieged?. Durham and London : Duke University Press, 2000.

Zhu, H. Women, illness, and hospitalization: Images of women in contemporary Chinese fiction. In C. K. Gilmartin; G. Hershatter; L. Rofel; and T. White (eds.), Engendering China woman, culture, and the state, pp.318-338. Cambridge, Massachusetts London, England : Harvard University Press, 1994.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว อัชมา มหาพสุธานนท์ เกิดเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2510 สำเร็จการศึกษาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2529 และอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาและวรรณคดีจีน จาก The Ohio State University ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปีการศึกษา 2531 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาภาษาจีน ศึกษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย